

Raadsvergadering - 8 november 2016

Orgaan: Gemeenteraad
Locatie: Raadzaal gemeentehuis, Vendelweg 1, Steenwijk
Datum: dinsdag 08 november 2016
Aanvang: 14:00 uur

1. **Opening en mededelingen**

2. **Vaststelling agenda**

Stukken

- [2.0 Raadsvergadering 8 november 2016 - AGENDA](#)
-

3. **Spreekrecht voor geagendeerde onderwerpen**

4. **Bekrachtiging geheimhouding (voorstelnummer 2016/79)**

Samenvatting

Hamerstuk - portefeuille Brus.

5. **Bekrachtiging geheimhouding (voorstelnummer 2016/80)**

Samenvatting

portefeuille burgemeester - hamerstuk.

6. **Vaststellen bestemmingsplan Paasloo, Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 (voorstelnummer 2016/81)**

Samenvatting

portefeuille Brus - hamerstuk

Stukken

- [6.0 Vaststellen bestemmingplan Paasloo, Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 - RAADSVOORSTEL](#)
 - [6.1 Vaststellen bestemmingsplan Paasloo - Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 - bijlage ontwerp bestemmingsplan](#)
 - [6.2 Vaststellen bestemmingsplan Paasloo, Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 - bijlage beeldkwaliteitsplan](#)
-

7. **Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk (voorstelnummer 2016/82)**

Samenvatting

portefeuille Wagteveld - hamerstuk

Stukken

- [7.0 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - RAADSVOORSTEL](#)

- [7.1 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Ruimtelijke onderbouwing](#)
 - [7.2 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Situatietekening](#)
 - [7.3 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Plattegronden en doorsnede](#)
 - [7.4 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Gevelaanzichten](#)
-

8. **Controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 (voorstelnummer 2016/83)**

Samenvatting

portefeuille Brus - hamerstuk

Stukken

- [8.0 Controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 - RAADSVOORSTEL](#)
 - [8.1 Controleprotocol 2016](#)
 - [8.2 Controleprotocol 2016 - Bijlage A - Normen- en toetsingskader externe regelgeving 2016](#)
 - [8.3 Controleprotocol 2016 - Bijlage B - Normen- en toetsingskader interne regelgeving 2016](#)
 - [8.4 Controleprotocol 2016 - Bijlage C - Wijzigingen in normen- en toetsingskader 2016 tov 2015](#)
-

9. **Voorstel wijziging GR Veiligheidsregio IJsselland (voorstelnummer 2016/84)**

Samenvatting

portefeuille burgemeester - hamerstuk

Stukken

- [9.0 Voorstel wijziging GR Veiligheidsregio IJsselland - RAADSVOORSTEL](#)
 - [9.1 Voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland - bijlage brief aan gemeenteraden](#)
-

10. **Archiefverordening Steenwijkerland 2016 (voorstelnummer 2016/85)**

Samenvatting

portefeuille Wagteveld - hamerstuk

Stukken

- [10.0 Archiefverordening Steenwijkerland 2016 - RAADSVOORSTEL](#)

- [10.1 Archiefverordening Steenwijkerland 2016 - bijlage Archiefverordening 2016](#)
-

11. **Najaarsnota 2016 (voorstelnummer 2016/86)**

Samenvatting

portefeuille Brus - bespreekstuk

Stukken

- [11.0 Najaarsnota 2016 - RAADSVOORSTEL](#)

 - [11.1 Najaarsnota 2016](#)
-

12. **Belastingvoorstellen en –verordeningen 2017 (voorstelnummers 2016/87)**

Samenvatting

portefeuille Brus - bespreekstuk

Stukken

- [12.0 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - RAADSVOORSTEL](#)

 - [12.1 Belastingvoorstellen en - verordeningen 2017 - bijlage Verordening afvalstoffenheffing 2017](#)

 - [12.2 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening bruggeld 2017](#)

 - [12.3 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017- bijlage Verordening havengeld 2017](#)

 - [12.4 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening hondenbelasting 2017](#)

 - [12.5 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening liggeld 2017](#)

 - [12.6 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening lijkbezorgingsrechten 2017](#)

 - [12.7 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening markt- en staangeld 2017](#)

 - [12.8 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening rioolheffing 2017](#)
-

13. **Programmabegroting 2017-2020 (voorstelnummer 2016/88)**

Samenvatting

portefeuille Brus - bespreekstuk

Stukken

- [13.0 Programmabegroting 2017-2020 - RAADSVOORSTEL](#)
- [13.1 Programmabegroting 2017-2020](#)

14. **Gelegenheid om vragen te stellen**

15. **Sluiting**

2.0 Raadsvergadering 8 november 2016 - AGENDA (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Aan de gemeenteraad

Steenwijk
(verzendsdatum)

2 november 2016

Onderwerp

Gemeenteraadsvergadering op 8 november 2016

Geachte dames en heren,

Ik nodig u uit voor een openbare gemeenteraadsvergadering op 8 november 2016, **aanvang 14.00 uur** in de raadzaal van het gemeentehuis, Vendelweg 1 in Steenwijk.

Agenda

Vaste punten

1. Opening en mededelingen.
2. Vaststelling van de agenda.
3. Spreekrecht voor geagendeerde onderwerpen.

Besluitvorming - hamerstukken

4. Bekrachtiging geheimhouding (voorstelnummer 2016/79); portefeuille Brus.
5. Bekrachtiging geheimhouding (voorstelnummer 2016/80); portefeuille burgemeester.
6. Vaststellen bestemmingsplan Paasloo, Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 (voorstelnummer 2016/81); portefeuille Brus.
7. Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk (voorstelnummer 2016/82); portefeuille Wagteveld.
8. Controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 (voorstelnummer 2016/83); portefeuille Brus.
9. Voorstel wijziging GR Veiligheidsregio IJsselland (voorstelnummer 2016/84); portefeuille burgemeester.
10. Archiefverordening Steenwijkerland 2016 (voorstelnummer 2016/85); portefeuille Wagteveld.

Besluitvorming - bespreekstukken

11. Najaarsnota 2016 (voorstelnummer 2016/86); portefeuille Brus.
12. Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 (voorstelnummers 2016/87); portefeuille Brus.
13. Programmabegroting 2017-2020 (voorstelnummer 2016/88); portefeuille Brus.

Vaste punten

14. Gelegenheid om vragen te stellen.
15. Sluiting.

Hoogachtend,

de voorzitter,

J.H. Bats

Einde bijlage: 2.0 Raadsvergadering 8 november 2016 - AGENDA

Terug naar het agendapunt

6.0 Vaststellen bestemmingplan Paasloo, Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 - RAADSVOORSTEL (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 4-10-2016
Nummer voorstel: 2016/81

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 6

Onderwerp:

Vaststellen bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan 'Paasloo – Hooiweg 7 en Paasloërweg 22a'

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. in te stemmen met de ambtshalve wijziging voor het perceel Paasloërweg 22a te Paasloo met betrekking tot het opnemen van het 'bijgebouwengebied' en het verschuiven van het bouwblok voor woning;
2. het bestemmingsplan 'Paasloo – Paasloërweg 22a en Hooiweg 7' gewijzigd vast te stellen;
3. het beeldkwaliteitsplan voor het perceel 'Paasloërweg 22a te Paasloo' vast te stellen;
4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6:12 Wro vast te stellen.

Samenvatting:

Inleiding:

Dit ontwerpbestemmingsplan is opgesteld om, door toepassing van de regeling Rood voor rood met gesloten beurs, een woning te bouwen op het perceel Paasloërweg 22a te Paasloo. Om in aanmerking te komen voor de bouw van één woning dient minimaal 850 m² aan oude schuren gesloopt te worden. De initiatiefnemer is voornemens om twee schuren met een gezamenlijke oppervlakte van 977 m² te slopen.

Argumenten

Beide percelen zijn opgenomen in de beheersverordening voor het buitengebied. De bestemmingen laten de bouw van een extra woning niet toe. De bestemmingen waren bedoeld voor grondgebonden agrarische bedrijven met de daarbij bestemde agrarische bedrijfswoningen. Dit bestemmingsplan voorziet in de bouw van een nieuwe woning en zorgt voor een juridische borging van de ruimtelijke kwaliteit.

De voorgenomen ontwikkeling past binnen provinciaal en gemeentelijk beleid:

Voor ontwikkelingen in het buitengebied hanteert de provincie de balans Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. De gemeente hanteert voor deze ontwikkeling de Regeling Rood voor Rood, met gesloten beurs. Op basis van voornoemd beleid dienen de ontwikkeling en de investering ruimtelijke kwaliteit met elkaar in de balans te zijn. De ontwikkeling betreft de bouw van een nieuwe woning op het perceel aan de Paasloërweg. Als investering wordt voorgesteld om 977 m² schuren te slopen, om de houtwal aan de Paasloërweg te verlengen en te herstellen, om op het perceel Hooiweg 7 een oude kapschuur met streekeigen materialen op te knappen en om de woonbestemming kleiner te maken. Verder wordt het erf op beide locaties opgeknapt. De investering voor de sloop en het verlengen en herstellen van de houtwal zijn als voorwaardelijke verplichting opgenomen. De nieuw te bouwen woning wordt een type erfwoning en krijgt een ondergeschikte uitstraling ten opzichte van de al bestaande hoofdwoning. De woning mag gebouwd worden zodra de schuren gesloopt zijn. De woning mag in gebruik worden genomen zodra de houtwal is verlengd en hersteld. De typologie van de woning wordt geborgd in het beeldkwaliteitsplan. De sloop van de schuren en het herstel van de houtwal is in het bestemmingsplan middels een voorwaardelijke verplichting geborgd.

De voorgenomen ontwikkeling is niet in strijd met omgevingsaspecten:

De ontwikkeling is niet in strijd met de omgevingsaspecten ecologie, cultuurhistorie, archeologie, water, geluid, bodem, luchtkwaliteit, externe veiligheid en milieuzonering. Er is onderzoek gedaan naar het aspect geluid voor de bouw van de nieuwe woning. Uit dit onderzoek is gebleken dat een hogere grenswaarde noodzakelijk en mogelijk is. De procedure voor de hogere grenswaarde is reeds doorlopen.

Ambtshalve wijzigingen

Het ontwerp van het bestemmingsplan heeft van 29 juni 2016 tot en met 9 augustus 2016 ter inzage gelegen. Gedurende deze termijn zijn er geen zienswijzen ingediend. Toch is er wel aanleiding om bij de vaststelling van het bestemmingsplan twee ambtshalve wijziging door te voeren voor het perceel Paasloërweg 22a te Paasloo, namelijk het opnemen van een bijgebouwengebied op de verbeelding (digitale kaart) en het bouwblok voor de woning met twee meter te verschuiven richting Paasloo.

Argumenten voor de ambtshalve wijziging:

Toevoegen bijgebouwengebied: Het bijgebouwengebied is wel op de analoge kaart opgenomen, maar abusievelijk niet op de verbeelding. Voorgesteld wordt om deze omissie te herstellen.

Opschuiven bouwvlak voor de nieuw te bouwen woning: Initiatiefnemers hebben naar aanleiding van gesprekken met de bewoners van de nieuw te bouwen woning en de bewoner van het naburige perceel gevraagd om het bouwblok binnen de voorgestelde woonbestemming twee meter op te schuiven. De woonbestemming wordt niet verplaatst. Stedenbouwkundig heeft dit geen effect op de omgeving, omdat er sprake is van een minimale verschuiving. Er is geen aanleiding om het verzoek van de initiatiefnemers niet te honoreren. Voorgesteld wordt om dit verzoek te honoreren.

Duurzaamheid en "social return"

In deze worden twee schuren met asbesthoudende materialen gesloopt. Er mag één woning teruggebouwd worden.

Financiële toelichting

Bij een plan waar de bouw van een woning wordt geregeld, is de gemeente verplicht om de kosten te verhalen op de initiatiefnemer. De overeenkomst waarmee dit kostenverhaal (en ook eventuele planschade) is verzekerd, is opgesteld door de gemeente en ondertekend door de initiatiefnemer en de burgemeester. De berekening in het kader van de 'Regeling Rood voor Rood, met gesloten beurs' is in de overeenkomst uitgewerkt. Hiermee zijn de kosten anderszins verzekerd en wordt voorgesteld om geen exploitatieplan vast te stellen.

De kosten voor de begeleiding van de bestemmingsplanprocedure worden op basis van de Legesverordening verhaald op de initiatiefnemer.

Communicatietraject en openbaarheid

Het plan is in overleg met de initiatiefnemers en de toekomstige bewoners van de nieuw te bouwen woning opgesteld. Initiatiefnemers hebben een informatiemiddag georganiseerd voor de directe omgeving. De informatiemiddag is middels een brief aan iedereen bekend gemaakt. Verschillende mensen hebben de middag bijgewoond. Een vertegenwoordiger van de gemeente en de toekomstige bewoners van de nieuw te bouwen woning waren bij de middag aanwezig. Het plan is gepresenteerd aan de hand van de landschappelijke inpassing en tekeningen. Het plan is ook in de buurt positief ontvangen.

Bijlagen bij het voorstel Ontwerp bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

REO

adviseur

Jannie Bloemert,

behandeld in raadscommissie

ja

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/81

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-10-2016, nummer 2016/81 **Fout!**
Verwijzingsbron niet gevonden.;

overwegende dat, voor de percelen Hooiweg 7 en Paasloërweg 22a te Paasloo het bestemmingsplan 'Paasloo, Paasloërweg 22a, Hooiweg 7' is opgesteld;

dit bestemmingsplan voorziet in de bouw van een woning op het perceel Paasloërweg 22a te Paasloo, de sloop van twee schuren en het toevoegen van ruimtelijke kwaliteit;

het ontwerpbestemmingsplan van 29 juni 2016 tot en met 9 augustus 2016 ter inzage heeft gelegen waarbij gelegenheid is geboden om gedurende deze termijn zienswijzen in te dienen bij de raad;

gedurende deze termijn zijn geen zienswijzen ontvangen;

geconstateerd is dat het bijgebouwengebied niet op de verbeelding is opgenomen en dat het beter is om het bouwblok twee meter te verschuiven in het ontwerp bestemmingsplan;

het derhalve wenselijk is om het bijgebouwengebied op de verbeelding op te nemen en om het bouwblok twee meter te verschuiven richting Paasloo;

gelet op het vorenstaande en het bepaalde in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening;

b e s l u i t :

1. in te stemmen met de ambtshalve wijziging voor het perceel Paasloërweg 22a te Paasloo met betrekking tot het opnemen van het 'bijgebouwengebied' en het verschuiven van het bouwblok voor de woning;
2. het bestemmingsplan 'Paasloo – Paasloërweg 22a en Hooiweg 7' gewijzigd vast te stellen;
3. het beeldkwaliteitsplan voor het perceel 'Paasloërweg 22a te Paasloo' vast te stellen;
4. geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6:12 Wro vast te stellen.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

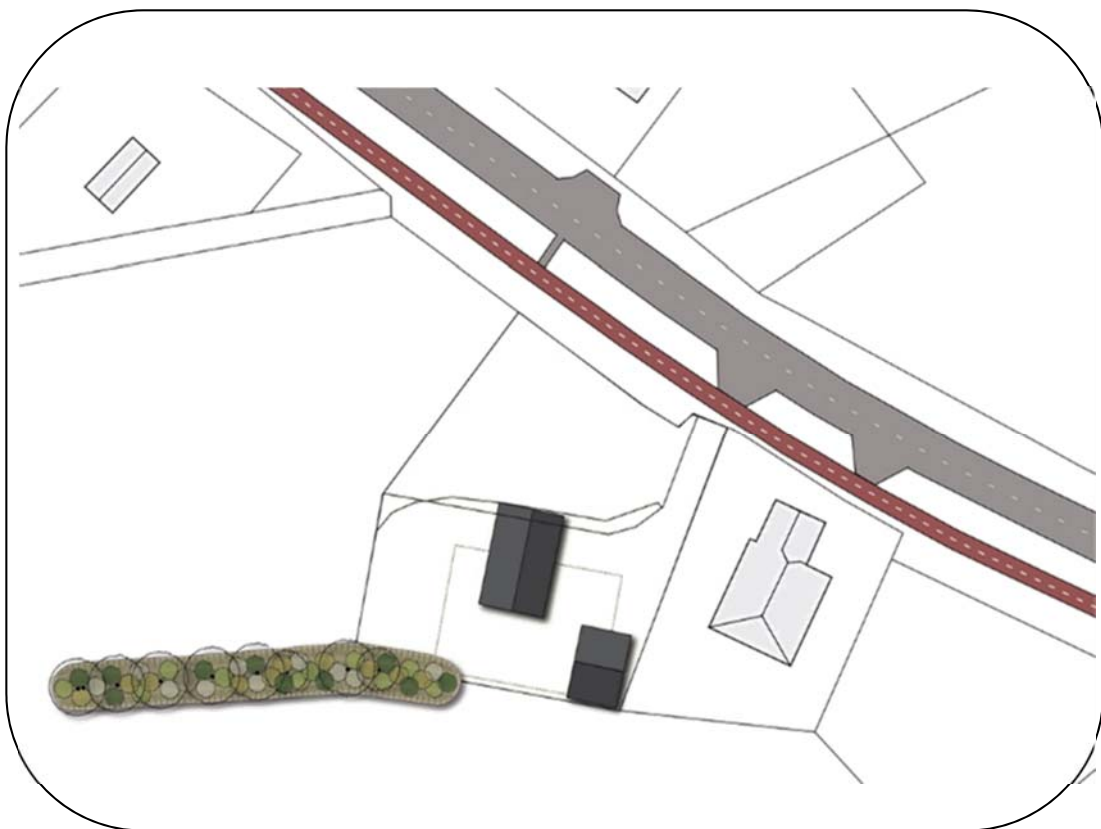
J.H. Bats

[Terug naar het agendapunt](#)

6.1 Vaststellen bestemmingsplan Paasloo - Paasloerweg 22a en Hooiweg 7 - bijlage ontwerp bestemmingsplan ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Bestemmingsplan Paasloo – Paasloërweg 22a, Hooiweg 7

ID plan: NL.IMRO.1708.PSLPSLWG22AHW7-ON01
datum: 30-05-2016
status: Ontwerp
auteur: Rho Adviseurs

Vastgestelde door de raad dd.

de griffier,

de voorzitter,

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Ligging plangebied	3
1.3	Planologische regeling	4
1.4	Leeswijzer	5
Hoofdstuk 2	Huidige situatie en ontwikkelingen	6
2.1	Ruimtelijk-functionele structuur	6
2.2	Huidige situatie plangebied	7
2.3	Beschrijving initiatief	9
2.4	Landschappelijke inpassing	10
Hoofdstuk 3	Beleidskader	12
3.1	Inleiding	12
3.2	Provinciaal beleid	12
3.3	Gemeentelijkbeleid	14
Hoofdstuk 4	Actuele waarden	18
4.1	Inleiding	18
4.2	Ecologie	18
4.3	Cultuurhistorie	21
4.4	Archeologie	21
Hoofdstuk 5	Waterparagraaf	23
5.1	Inleiding	23
5.2	Watertoets	23
5.3	Waterveiligheid	24
Hoofdstuk 6	Milieuparagraaf	25
6.1	Inleiding	25
6.2	Geluidhinder	25
6.3	Bodem	25
6.4	Luchtkwaliteit en het besluit NIBM	25
6.5	Externe veiligheid	26

6.6	Milieuhindercontouren	27
6.7	Kabels, leidingen en overige zones	29
Hoofdstuk 7 Juridische opzet		30
7.1	Algemeen	30
7.2	Toelichting op de bestemmingen	30
Hoofdstuk 8 Uitvoerbaarheid		32
8.1	Inleiding	32
8.2	Economische uitvoerbaarheid en grondexploitatie	32
8.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	32
BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING		
Bijlage 1 Advies ervenconsulent Het Oversticht		
Bijlage 2 Akoestisch onderzoek		

Hoofdstuk 1 Inleiding

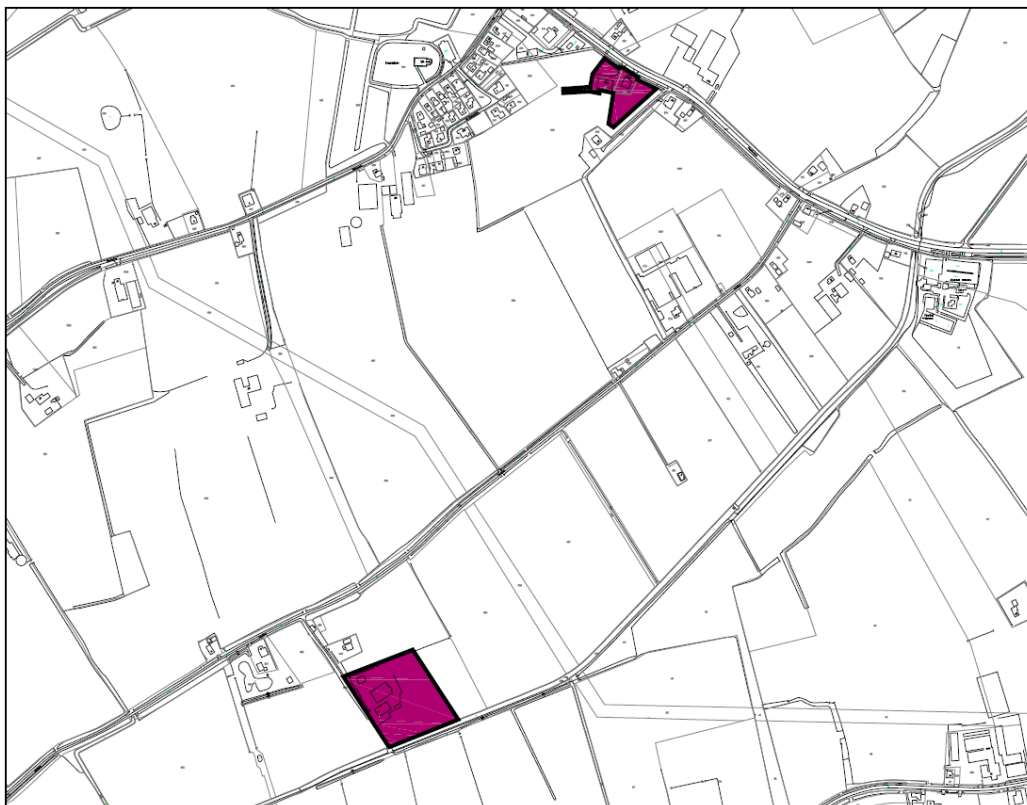
1.1 Aanleiding

In het landelijk gebied nabij Paasloo staat een oude agrarische schuur, naast een woonboerderij. De eigenaar van deze schuur heeft het plan opgevat om deze te slopen en hiervoor een woonhuis terug te bouwen. Hiervoor wordt tevens een in verval geraakte ligboxenstal aan de Hooiweg 7 gesloopt. Er kan gebruik worden gemaakt van de in 2015 beëindigde regeling 'rood voor rood, met gesloten beurs' (hierna: regeling), omdat het verzoek om medewerking hieraan al in 2013 is ingediend.

De gewenste situatie kan niet op basis van de geldende beheersverordening Buitengebied Steenwijkerland worden gerealiseerd. Vanwege de kwaliteitsverbetering die de ontwikkeling met zich meebrengt, verleent de gemeente Steenwijkerland medewerking aan het initiatief. Voor de toekomstige situatie is op basis van een advies van de ervenconsulent van Het Oversticht een erfinrichtingsplan opgesteld. Dit bestemmingsplan vormt het juridisch-planologisch kader waarbinnen de gewenste inrichting mogelijk is.

1.2 Ligging plangebied

Het plangebied van dit bestemmingsplan omvat twee locaties, namelijk het perceel Paasloërweg 22a, waarop de oude agrarische schuur staat en het naastgelegen perceel Paasloërweg 24. Dat perceel is meegenomen omdat het nog een agrarische bedrijfsbestemming heeft. Daarnaast valt het perceel Hooiweg 7 binnen het plangebied. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1. De ligging van het plangebied

1.3 Planologische regeling

Het plangebied is geregeld in de beheersverordening *Buitengebied Steenwijkerland* die op 9 december 2014 is vastgesteld en op 24 december 2014 in werking is getreden. De percelen aan de Paasloërweg hebben hierin de bestemming 'Agrarisch - Agrarisch bedrijf 2'. Het perceel aan de Hooiweg heeft de bestemming 'Wonen - Buitengebied'. De omliggende gronden hebben de bestemming 'Agrarisch met waarden'.

Binnen de agrarische bedrijfsbestemming is het wonen alleen toegestaan als onderdeel van het agrarisch bedrijf. Ook worden er geen mogelijkheden geboden voor het bouwen van een nieuwe woning.

Over het plangebied ligt verder de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2', waarbinnen bij ingrepen groter dan 2.500 m² (in het buitengebied) en dieper dan 50 cm een archeologisch onderzoek wordt gevraagd.

1.4 Leeswijzer

In de toelichting van het bestemmingsplan zijn de aan het plan ten grondslag liggende uitgangspunten van het gemeentelijk beleid weergegeven en is de regeling van het plan gemotiveerd. De toelichting van het plan bestaat uit een onderzoeksgedeelte en een beschrijving van het juridisch deel van het plan. Het eerstgenoemde onderdeel bevat het onderzoek naar de huidige gebruiks- en bebouwingssituatie en de randvoorwaarden en belemmeringen. Het tweede onderdeel omvat de verantwoording van het juridisch deel van het plan, te weten de verbeelding en de regels.

De toelichting is als volgt opgezet:

Na het inleidende Hoofdstuk 1 worden in Hoofdstuk 2 de huidige situatie en de voorgenomen plannen beschreven. Hoofdstuk 3 geeft een beschrijving van het, voor het plan relevante, beleid. In Hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de actuele waarden in het plangebied. De waterparagraaf is opgenomen in Hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 gaat in op de van belang zijnde milieuaspecten. In Hoofdstuk 7 wordt een uitleg en verantwoording gegeven van de planologische regeling (de plankaart, de regels met de gebruiks- en bebouwingsregeling). Hoofdstuk 8 geeft een beschrijving van de uitvoerbaarheid van het plan.

Hoofdstuk 2 Huidige situatie en ontwikkelingen

2.1 Ruimtelijk-functionele structuur

Paasloo is een klein dorp dat in het noorden van de gemeente Steenwijkerland ligt. Rondom Paasloo ligt een waardevol kleinschalig en reliëfrijk zandlandschap. Dit landelijk gebied heeft door de vele houtwallen en bospercelen een besloten karakter. De agrarische gronden binnen deze structuur van houtwallen hebben een afwisselend gebruik als akkerbouw- en landbouwgrond.

Verspreid in het landschap liggen overwegend agrarische bedrijfspercelen. Nabij het plangebied hebben een aantal van deze percelen geen agrarische bedrijfsfunctie meer. Deze worden vooral bewoond. Door de bijzondere kwaliteiten van het gebied en de ligging nabij verschillende natuurgebieden zijn er ook verschillende recreatieve functies aanwezig. De belangrijkste verkeersroute door het gebied is de provinciale weg N761, plaatselijk bekend als de Paasloërweg. Vanaf deze weg leiden velen smalle zijwegen, waaronder de Hooiweg, het landschap in. Deze wegen hebben een organisch beloop die de structuren van het landschap volgt.

Een luchtfoto van de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 2.1.

Figuur 2.1 Luchtfoto omgeving

2.2 Huidige situatie plangebied

Het plangebied bestaat uit twee locaties, namelijk de percelen Paasloërweg 22a/24 en het perceel Hooiweg 7. Beide betreffen percelen waarop in het verleden agrarische bedrijfsvoering heeft plaatsgevonden, maar waarop de boerderijen nu als woning in gebruik zijn.

Locatie Paasloërweg

De locatie aan de Paasloërweg ligt op korte afstand ten oosten van het dorp. Hier staan een woonboerderij en een oude stal op aparte percelen en met elk een eigen inrit. Ten westen van de schuur staat een korte houtwal. De stal heeft een oppervlakte van 393 m² en verkeerd bouwkundig in slechte staat. Een luchtfoto van de locatie met daarop de globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 2.2. Het grasland achter de bebouwing is meegenomen, omdat hier momenteel bouwmogelijkheden voor agrarische bedrijfsvoering gelden. Een aanzicht op de bebouwing is weergegeven in figuur 2.3.

Figuur 2.2 Luchtfoto locatie Paasloërweg

Figuur 2.3 Aanzicht op de bebouwing

Locatie Hooiweg

De Hooiweg is een smalle landweg met weinig aangelegene percelen. Nabij de aansluiting met de Paasloërweg ligt een cluster van woningen en een relatief grootschalige varkenshouderij en ongeveer halverwege de weg ligt een cluster van vier woonpercelen, waaronder het perceel Hooiweg 7. Dit perceel is niet georiënteerd op de Hooiweg, het ligt op ongeveer 175 meter vanaf deze weg. Op het perceel Hooiweg 7 staat een onlangs tot woning verbouwde boerderij op een ruim perceel. Ten noorden van de boerderij staat een in verval geraakte ligboxenstal met een oppervlakte van 584 m², waarvan het asbestdak inmiddels is verwijderd. Op het noordelijk deel van het perceel staat nog een kapschuur. Het perceel ligt ingesloten in houtwallen. Langs de zuidzijde ligt een in cultuur gebrachte beekloop. Een luchtfoto van de locatie aan de Hooiweg is weergegeven in figuur 2.4.

Figuur 2.4 Luchtfoto locatie Hooiweg

2.3 Beschrijving initiatief

Het initiatief omvat de bouw van een woning op de locatie van de oude schuur aan de Paasloërweg, in samenhang met een kwaliteitsverbetering voor de omgeving. De kwaliteitsverbetering ligt hoofdzakelijk in de sloop van de twee in verval geraakte stallen op de beide locaties en in de landschappelijke inpassing van de locatie aan de Paasloërweg. In dit kader is een advies ingewonnen bij de ervenconsulent van Het Oversticht. Dit advies is opgenomen in Bijlage 1.

Locatie Paasloërweg

De conclusie luidt dat de sloop van de schuur op het erf Paasloerweg 22a de mogelijkheid geeft voor het herstel van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het landschap. Een verdichting van het lint is niet wenselijk vanwege het behoud van zichtlijnen en open ruimtes aan de rand van Paasloo. Het is daarom een voorwaarde om de bouwkaavel te situeren op de locatie van de te slopen schuur, zodanig dat er met de te behouden woning een erfensemble kan ontstaan. Voorwaarden hierbij zijn dat de vormgeving van de woning gebaseerd is op het type 'erfwoning'. Dit is een volume dat in architectuur en oriëntatie ondergeschikt is aan het hoofdvolume, zijnde de boerderij op het naastgelegen perceel. Bij voorkeur de nok gericht op de weg. Voor het landschap wordt als voorwaarde gesteld dat de bestaande singel wordt verlengd, de steilrand wordt hersteld en dat een doorzicht wordt gecreëerd.

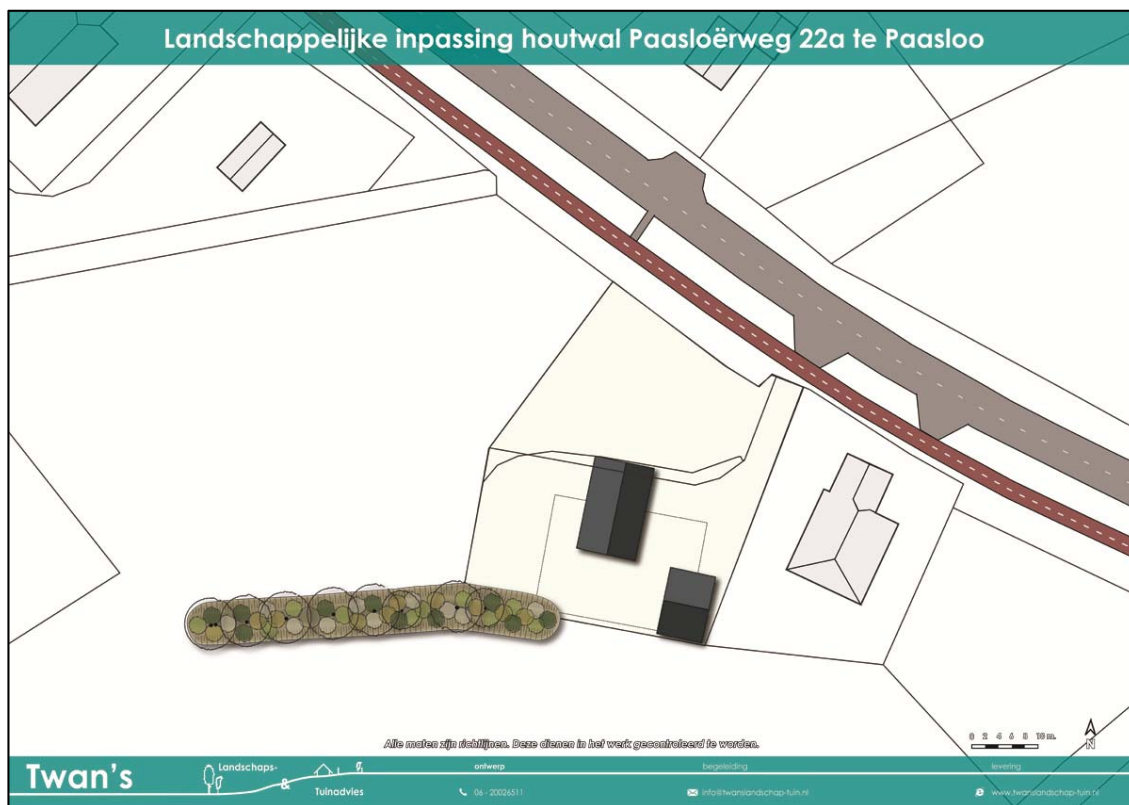
Locatie Hooiweg

Voor de locatie aan de Hooiweg geldt dat de sloop van de stallen en het gebruik als woonef mogelijkheden geeft voor herstel van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van landschap en het erf aan de Hooiweg 7. De houten kapschuur aan de rand van de singel zou behouden kunnen worden als volume en opgeknapt met streekeigen materialen. Voorwaarden voor herstel van kwaliteit zijn behoud en beheer van de bestaande singel en de laan, aanplant van erfbeplanting. Een vernatting kan plaatsvinden in de zone nabij de sloot.

2.4 Landschappelijke inpassing

Locatie Paasloërweg

Op de locatie aan de Paasloërweg wordt de oude ontsierende stal gesloopt. Hier komt een zogenaamde erfwoning voor terug. Deze gaat, tezamen met de woonboerderij op huisnummer 24, een erfensemble vormen. Op basis van het advies van de ervenconsulent is voor de locatie aan de Paasloërweg een inrichtingsplan met landschappelijke inpassing opgesteld. Dit is weergegeven in figuur 2.5.

Figuur 2.5 Nieuwe erf inrichting locatie Paasloërweg

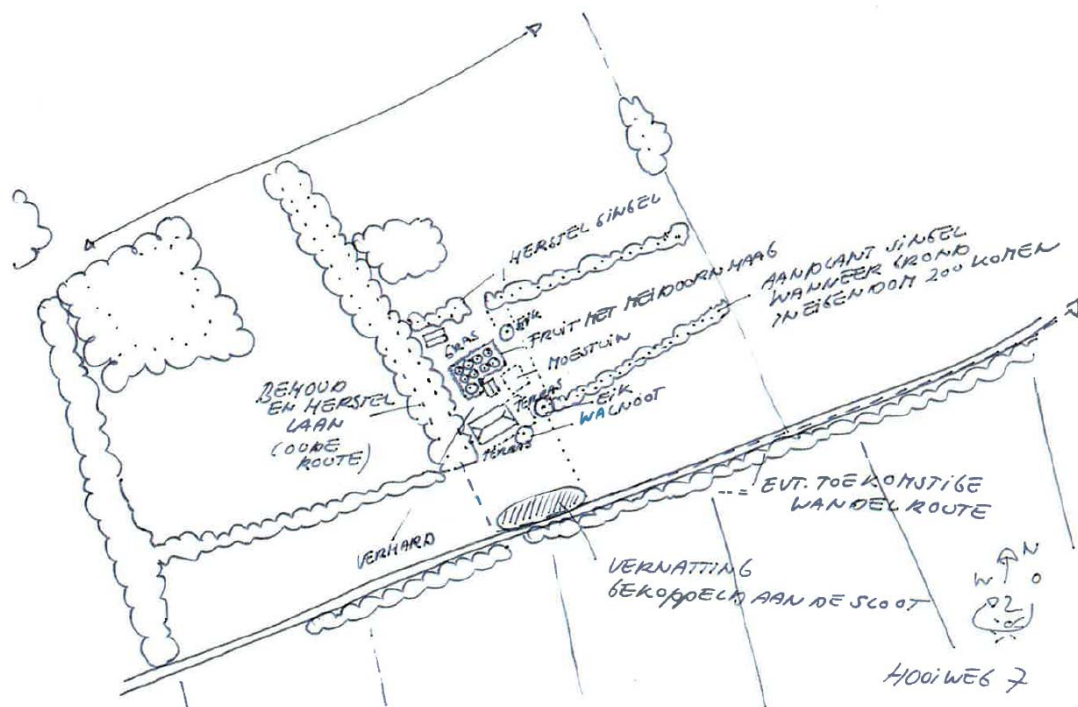
Als landschappelijke inpassing wordt de bestaande singel van 50 meter verlengt richting de oostzijde met een lengte van 20 meter. In het landschappelijk inpassingsplan, zoals ter waarborging opgenomen als bijlage bij de regels (Bijlage 2) is aangegeven welke beplanting behouden moet blijven en wat hieraan moet worden toegevoegd. Zo worden een vijftal overstaanders gehandhaafd. Deze zijn karakteristiek en beelbepalend in de omgeving. Aan het uiteinde van de wal aan de westzijde staat een meerstammige eik. Op de wal zijn twee doorgeschoten eikenhakhout stobben aanwezig. Deze moeten worden afgezet, waarna die opnieuw kunnen uitlopen. Centraal op de wal is nog een inheemse hulst aanwezig. Deze elementen moeten behouden blijven en de overige soorten moeten worden verwijderd. De huidige wal moet daarna opnieuw worden geprofileerd en de steilrand moet worden hersteld. Het wallichaam moet een minimale breedte van vijf meter krijgen over de gehele lengte.

Zoals eerder beschreven moet het wallichaam 20 meter in oostelijke richting worden doorgetrokken. Bovenop de gehele wal wordt extra bosplantsoen ingeplant. Deze wordt geplant in driehoekverband op het 70 meter geprofileerde wallichaam met een plantafstand van 1,5 - 2 meter. Het toe te voegen bosplantsoen zijn streekeigen inheemse soorten. Er is gekozen voor groter plantmateriaal.

Door het uitvoeren van de bovengenoemde werkzaamheden is het landschappelijk karakter van de houtwal hersteld en vergroot. Door het toevoegen van de inheemse onderbeplanting wordt een landschappelijke kwaliteitsslag behaald.

Locatie Hooiweg

De kwaliteitsslag aan de Hooiweg wordt behaald door het verwijderen van de ontsierende ligboxenstal en het opknappen van de kapschuur. Dit laatste is inmiddels gebeurd. Verder worden aan de hand van het advies van de ervenconsultent een aantal kwaliteitsverbeteringen op het erf toegepast. Dit is gevisualiseerd in figuur 2.6.

figuur 2.6 Erfschets Hooiweg 7

Hoofdstuk 3 **Beleidskader**

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden relevante planologische beleidskaders op provinciaal en gemeentelijk niveau beschreven. Deze beleidskaders zijn richtinggevend voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan. Het rijksbeleid is gezien de aard en omvang van het plan niet relevant.

3.2 Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Overijssel

In de Omgevingsvisie Overijssel (2009) wordt de visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van de provincie Overijssel geschetst. De visie is daarbij gericht op 2030. Gekoppeld aan de Omgevingsvisie heeft de provincie een Omgevingsverordening (2009) opgesteld. In de Omgevingsverordening worden regels gesteld ten aanzien van het provinciaal belang. De provincie wil de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren met het oog op een goed vestigingsklimaat, een veilige en aantrekkelijke woonomgeving en een fraai buitengebied. Deze leefomgeving moet geschikt zijn voor de grote diversiteit aan activiteiten die mensen in de provincie willen ondernemen.

In de omgevingsvisie staat het uitvoeringsmodel centraal. In dit model draait het om drie vragen die antwoord geven op of, waar en hoe ontwikkelingen uitgevoerd worden. Bij de eerste vraag zijn generieke beleidskeuzes van belang. Bij de tweede vraag zijn ontwikkelingsperspectieven richtinggevend en bij de derde vraag gaat het om de inpassing in de kenmerken van het gebied.

Generieke beleidskeuzes

Het gaat hier om algemene keuzes die bepalen of ontwikkeling nodig, dan wel mogelijk zijn. Voor onder andere voorzieningen in het stedelijk gebied hanteert de provincie de SER-ladder. Dit betekent dat voor ontwikkelingen eerst bestaande bebouwing of herstructurering wordt benut, voordat er uitbreiding plaatsvindt.

De ontwikkeling sluit aan op de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, waarin de voormalige provinciale rood-voor-rood-regeling is opgenomen. Zie hiervoor het kopje 'Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving'. De ontwikkeling is dan ook niet strijdig met generieke beleidskeuzes.

Ontwikkelingsperspectieven

Voor het perceel geldt het ontwikkelingsperspectief 'mixlandschap met landbouw, natuur, water en wonen als goede burens'. Hier is ruimte voor landbouw, landschapsontwikkeling, natuur, cultuurhistorie, vrije tijd, wonen en overige bedrijvigheid. De voorgestelde woonfunctie in samenhang een kwaliteitsverbetering voor het landschap past goed in dit ontwikkelingsperspectief.

Gebiedskenmerken

De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door, naast bescherming, vooral in te zetten op het verbinden van bestaande kwaliteiten en nieuwe ontwikkelingen. Hierbij zijn de gebiedskenmerken van provinciaal belang het uitgangspunt. In de lagenbenadering zijn per laag de daarbij horende gebiedskenmerken genoemd. Voor het plangebied zien de gebiedskenmerken van de verschillende lagen er als volgt uit:

natuurlijke laag: dekzandvlakten en -ruggen en in cultuur gebrachte laagveengebieden

De afwisseling van opgewaaide ruggen en uitgesleten beekdalen en de daarbij horende hoogteverschillen kenmerken de dekzandvlaktes van Overijssel. De locatie aan de Paasloërweg ligt in een klein stukje laagveengebied, dat verder is omsloten door de dekzandruggen.

Dit project stelt een perceelsgebonden ontwikkeling voor. De zichtbare glooiingen in het landschap worden gehandhaafd.

laag van het agrarisch cultuurlandschap: ouden hoevenlandschap

Kenmerkend aan het oude hoevenlandschap is een kleinschalig landschappelijk raamwerk van landschapselementen zoals houtwallen, bosjes, zandpaden, karakteristieke erven en beeldbepalende open ruimte daartussen.

De kenmerken van dit in cultuur gebrachte landschap worden gerespecteerd en waar mogelijk versterkt, door het toevoegen en herstellen van houtwallen.

stedelijke laag:

Niet van toepassing.

lust- en leisurelaag: donkerte

De bouw van een woning doet geen afbreuk aan de donkerte in het gebied.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Het plangebied ligt in de 'groene omgeving'. Met de groene omgeving wordt het grondgebied buiten steden, dorpen en hoofdinfrastructuur bedoeld. In de groene omgeving staat het behoud en de versterking van het landschap en het realiseren van de groenblauwe hoofdstructuur in combinatie met ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw en andere economische dragers centraal.

De kwaliteitsimpuls vormt een nieuw beleidskader voor de voormalige rood-voor-rood-regeling. Centraal staat de balans tussen ontwikkelingsruimte en tegenprestatie in de vorm van investeringen in maatwerk met andere kwaliteitsprestaties, zoals landschap en natuur.

Aan de zijde van de investering worden de bouw- en gebruiksmogelijkheid ingeperkt. Het agrarisch bouwvlak van het voormalig bedrijf aan de Paasloërweg wordt weggenomen en het woonperceel aan de Hooiweg wordt verkleind. De oude en in verval geraakte schuren worden gesloopt (totaal ongeveer 977 m²). De ruimtelijke kwaliteitsinvesteringen zijn geborgd met een voorwaardelijke verplichting. Geconcludeerd wordt dat de ontwikkelingsruimte en de tegenprestatie met elkaar in balans zijn.

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat de ontwikkelingen die dit bestemmingsplan mogelijk maken, passen binnen de beleidskeuzes van de provincie en aansluiten op het ontwikkelingsperspectief dat op het plangebied van toepassing is. Voorts wordt er geen afbreuk gedaan aan de kenmerken van het gebied. Het project voldoet aan de criteria voor de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, categorie Rood-voor-rood.

Omgevingsverordening Overijssel (2009)

De uitgangspunten uit de omgevingsvisie zijn vertaald naar regels voor ruimtelijke plannen in de Omgevingsvisie Overijssel. Het plan is in overeenstemming met de regels uit de verordening.

3.3 Gemeentelijk beleid

Strategische Toekomstvisie Steenwijkerland 2030

De gemeente Steenwijkerland heeft de Strategische Toekomstvisie Steenwijkerland 2030 (2009) ontwikkeld. Deze visie bevat een integrale visie op de ontwikkeling van de gehele gemeente tot 2030. De visie gaat uit van het koesteren en versterken van bestaande kwaliteiten. Daarbij gaat het om de kwaliteiten van de landschappen, de stad en de overige kernen en de potenties van het gebied.

In de visie wordt gesteld dat Steenwijkerland een streekfunctie voor wonen, werken en voorzieningen heeft. Voor het ontwikkelen van woon- en zorgvoorzieningen en voor het plangebied worden geen specifieke uitspraken gedaan. De ontwikkeling is in elk geval niet strijdig met het gemeentelijk beleid.

Visie op wonen en leefbaarheid, vitaal duurzaam

Op 29 mei 2012 heeft de gemeenteraad het rapport 'Visie op wonen en leefbaarheid, vitaal duurzaam' vastgesteld. In deze visie is een indicatie voor de lokale woningbehoefte opgenomen op basis van de vraag in de periode 2011-2020. De visie heeft betrekking op de woningbouwlocaties binnen de kernen van de gemeente Steenwijkerland en doet geen uitspraken over woningbouw in het buitengebied. Dit omdat woningbouw in het buitengebied alleen middels toepassing van de regeling rood voor rood toegestaan is.

Er wordt één nieuwe woning toegevoegd in ruil voor een kwaliteitsverbetering van de omgeving (rood voor rood). Hiervoor is ruimte beschikbaar in het woningbouwprogramma. De ontwikkeling is dan ook in lijn met de uitgangspunten van de Woonvisie.

Rood voor Rood met gesloten beurs

Om leegstand, verval en verpaupering in het landelijk gebied, als gevolg van een toenemend aantal vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen te voorkomen, heeft de gemeente Steenwijkerland in 2007 de regeling “Rood voor Rood met gesloten beurs” vastgesteld. De realisatie van dit doel vindt plaats door het afbreken van landschapsontsierende bedrijfsbebouwing en door het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit. Belangrijke uitgangspunten hierbij zijn het gemeentelijke Landschapsontwikkelingsplan, het bestemmingsplan Buitengebied en de Welstandsnota. Het beleidskader geeft duidelijkheid over de mogelijkheden voor Rood voor Rood. De gesloten beurs betekent dat de overheid hier niet financieel aan bijdraagt.

In 2015 heeft de gemeente besloten deze regeling te beëindigen omdat er behoefte is aan een meer robuuste regeling, die breder kijkt, zoals de KGO. Hierbij is tevens besloten om de regeling twee jaar in stand te laten voor de gevallen waar al is besloten is om in principe mee te werken aan de Regeling en in procedure te brengen. Het principeverzoek is begin 2013 binnengekomen en beoordeeld op basis van de regeling Rood voor Rood met gesloten beurs. Er is voor gekozen om de kavel eerst te koop te zetten en daarna het formele bestemmingsplanproces te doorlopen.

Conform de regeling dient minimaal 850 m² aan bedrijfsgebouwen gesloopt te worden. Ter compensatie kan onder voorwaarden één bouwkvavel voor een woonhuis worden toegekend. De bouwkvavel mag een maximale oppervlakte van 1.000 m² hebben. Het woonhuis heeft een maximaal bouwvolume van 750 m³. Voor erfbebouwing geldt een maximale oppervlaktemaat van 75 m². Een deel van de meerwaarde van de bouwkvavel dient te worden geïnvesteerd in de kwaliteit van het platteland, bijvoorbeeld door de aanleg van landschapselementen en nieuw groen.

De ontwikkeling is passend in de regeling. De melkstal met een oppervlakte van 584 m² aan de Hooiweg en dat de kippenstal met een oppervlakte van 393 m² aan de Paasloërweg worden gesloopt. De sloop van in totaal 977 m² aan ontsierende gebouwen en de voorgestelde investering is voldoende om een woning te mogen bouwen.

In het advies van Het Oversticht is opgenomen welke mogelijkheden er zijn voor de investering in de ruimtelijke kwaliteit. Aan de Paasloërweg wordt een houtwal versterkt. Daarnaast is aan de Hooiweg een kapschuur in dit kader opknapt, waarmee deze beter past in de kwaliteiten van het landschap. Ook wordt hier de woonbestemming verkleind, twee houtwallen worden versterkt en er wordt een fruitboomgaard aangelegd. Het plan voldoet aan de voorwaarden uit de beleidsregel “regeling Rood voor Rood met gesloten beurs”.

Beleidsnotitie Buitengebied

In de Beleidsnotitie bestemmingsplan Buitengebied, die door de gemeenteraad is vastgesteld op 27 maart 2012, wordt weergegeven waar de gemeente Steenwijkerland zich op richt bij de verdere ontwikkeling van haar buitengebied. Vanwege mogelijke verschillen in interpretatie, is er aanvullend op 6 november 2012 door de gemeenteraad ten aanzien van de bijgebouwen een nader aanvulling vastgesteld.

Op basis van de beleidsnotitie bestemmingsplan Buitengebied is de beheersverordening *Buitengebied* vastgesteld als planologisch kader voor het buitengebied. De regeling voor dit bestemmingsplan is afgestemd op de regels uit de beheersverordening en sluit zo aan bij de beleidsnotitie.

Van specifiek belang is dat is bepaald dat een woning bij recht 600 m³ mag bedragen. Met een goede stedenbouwkundige onderbouwing is het mogelijk om een woning te vergroten tot 750 m³. Hier wordt het 'ja, mits' principe toegepast. Voor een woning groter dan 750 m³ wordt het 'nee, tenzij' principe toegepast. Op basis van de Rood voor Rood regeling wordt in dit geval een woning van 750 m³ toegestaan.'

Een bijgebouw mag - gelet op de voorwaarden van de regeling Rood voor rood - 75 m² bedragen. In de beheersverordening is een binnenplanse afwijking opgenomen waardoor het mogelijk is om de oppervlakte voor vrijstaande bijgebouwen te vergroten tot 150 m². Voor deze afwijking wordt het 'ja, mits' principe toegepast.

Landschapsontwikkelingsplan (LOP)

In het Landschapsontwikkelingsplan, dat in 2005 is vastgesteld, is het landschapsbeleid voor het buitengebied van de gemeente vastgelegd. Het dient als instrument waarmee richting wordt gegeven aan nieuwe ontwikkelingen.

Op basis van een landschapsanalyse zijn verschillende cultuurhistorische landschapstypen aangewezen. Het plangebied ligt in het 'Kampen- en essenlandschap'. Dit landschapstype heeft zich ontwikkeld in de drie genoemde gebieden op de overgang van hoog naar laag en van droog naar nat. Ze worden gekenmerkt door het naast elkaar voorkomen van onregelmatige blokvormige percelen op de hoger gelegen delen. De vele houtwallen, singels, bosjes en steilranden maken het landschap kleinschalig en gevarieerd. Hier en daar duiken uit de beslotenheid boerderijen op.

Het inrichtingsplan zoals beschreven in paragraaf 2.3 is binnen de kwaliteiten van dit landschap tot stand gekomen. In paragraaf 2.4 wordt ingegaan op de inpassing in het landschap en op de kwaliteitsaspecten.

Welstandsnota Steenwijkerland

De gemeente Steenwijkerland heeft haar gemeentelijke welstandsbeleid opgenomen in de Welstandsnota. Deze geeft de gemeente de mogelijkheid om de cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectonische waarden die in een bepaald gebied aanwezig zijn, te benoemen en een rol te laten spelen bij de ontwikkeling en beoordeling van bouwplannen. Hiertoe zijn onder andere voor het plangebied van dit bestemmingsplan een aantal welstandscriteria opgesteld, waaraan het bouwplan zal moeten voldoen. Het uitgangspunt is dat het bouwplan een definitief positief welstandsadvies krijgt.

Het plangebied ligt in het welstandsgebied 'Stuwwallenlandschap tussen Oldemarkt en De Eese', deelgebied 'Kampenlandschap'. In dit gebied zijn de oorspronkelijke boerderijen overheersend. Veel oorspronkelijke boerderijen en bijbehorende erven zijn ook nog gaaf in situering, hoofdvorm en gevelindeling. De bebouwingskarakteristieken van deze gebouwen zijn dan ook bepalend voor het aanzien van dit gebied waarmee het historische karakter van het gebied nog goed afleesbaar is. Het beleid is er dan ook op gericht het oorspronkelijke karakter van het gebied te bewaren en bij nieuwe ontwikkelingen voorzichtigheid te betrachten. Bij nieuwbouw, vervanging en grote uitbreidingen aan andere bestaande gebouwen dienen de bebouwingskarakteristieken te worden gerespecteerd.

Extern veiligheidsbeleid 2015-2018

De gemeente stelt in haar extern veiligheidsbeleid het principe van deregulering voor. De gemeente stelt bij voorkeur geen aanvullende eisen, maar focust op het vroegtijdig (vooroverleg) in beeld krijgen van de juiste informatie.

Ter plaatse van het plangebied is sprake van een beperkt extern risico, als gevolg van incidenteel vervoer van gevaarlijke stoffen over de Paasloërweg en de opslag van gevaarlijke stoffen bij het zwembad Tolhekke. Hierop wordt in paragraaf 6.6.

Hoofdstuk 4 Actuele waarden

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de actuele waarden in het plangebied. Daarbij wordt ingegaan op de flora en fauna, archeologie en cultuurhistorie.

4.2 Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

Gebiedsbescherming

De bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en habitatrictlijngebieden) en Beschermde Natuurmonumenten is geregeld in de Natuurbeschermingswet. Indien ontwikkelingen (mogelijk) leiden tot aantasting van de natuurwaarden binnen deze gebieden, moet een vergunning worden aangevraagd. Daarnaast moet rekening worden gehouden met het beleid ten aanzien van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het plangebied ligt niet in een beschermd gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft de Weerribben, dat op 2 kilometer afstand van de nieuw te bouwen woning ligt. Het perceel Hooiweg 7 ligt op ongeveer één kilometer afstand. De Weerribben is tevens het dichtstbijzijnde EHS-gebied.

Het toevoegen van een woning heeft geen verrijkende effecten op natuurgebieden. Het wegvallen van de mogelijkheden voor een agrarisch bedrijf op de locatie heeft theoretisch een positief effect op natuurgebieden, gelet op de potentiële reductie van stikstofemissie. Het uitvoeren van onderzoek naar de effecten van dit bestemmingsplan op beschermde natuurwaarden is gelet op de aard van het project en de afstand tot beschermde natuurgebieden niet noodzakelijk.

Soortenbescherming

Op grond van de Flora- en faunawet geldt een algemeen verbod voor het verstoren en vernietigen van beschermde plantensoorten, beschermde diersoorten en hun vaste rust- of verblijfplaatsen. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk. Voor soorten die vermeld staan op Bijlage IV van de Habitatrictlijn en een aantal Rode-Lijst-soorten zijn deze voorwaarden zeer streng.

Het plangebied ligt niet in een omgeving met hoge natuurwaarden. Er kan echter niet worden uitgesloten dat in het plangebied beschermde soorten voorkomen. Het zal vooral gaan om algemeen beschermde soorten, waarvoor de zorgplicht geldt. Dit betekent dat alles gedaan moet worden, of juist moet worden gelaten, om schade aan deze soorten te voorkomen. Tevens is het te verwachten dat in de beplantingen vogels broeden. Conflicten met de Flora- en faunawet op dit punt worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Vaste verblijfplaatsen van zwaar beschermde soorten worden niet verwacht.

Beide locaties betreffen percelen van voormalige agrarische bedrijven, die niet meer als zodanig in gebruik zijn. Het plan is gericht op het bouwen van een woning en het versterken van de landschappelijke waarden. Deze ontwikkelingen hebben geen potentiële effecten op (verblijfplaatsen van) beschermde soorten. Voor de uitvoering van het plan worden wel twee gebouwen gesloopt. In de omgeving van het plangebied komen verschillende gebouwbewonende soorten voor. Op basis van verspreidingsgegevens gaat het met name om de steenmarter, gierzwaluwen en algemeen voorkomende vleermuizen, zoals dwergvleermuizen, laatvliegers en meervleermuizen. Deze laatste soort komt vooral in de omgeving van open water voor.

De steenmarter rukt op in Nederland en is middelzwaar beschermd. De soort is een cultuurvolger en leeft veelal op plaatsen waar mensen zijn en daarmee voedsel voorhanden is. Deze soort verblijft vooral in spouwmuren, funderingen en op zolders en kelders. De soort komt ook in schuren voor. De gierzwaluw heeft bovenal verblijfplaatsen in meer stedelijk gebied, dus in grotere bebouwingsconcentraties. Nestplaatsen komen vooral voor onder dakpannen, dakranden en in stenige holtes. De potentieel voorkomende soorten vleermuizen kiezen als onderkomen bij voorkeur spouwmuren van gebruikte (verwarmde) gebouwen. Verblijfplaatsen van deze soorten komen ook voor onder dakpannen en gesloten dakgootconstructies.

De ligboxenstal aan de Hooiweg is al gedeeltelijk gesloopt. Er staan alleen nog enkele wanden. Door een volledig gebrek aan enige schuilmogelijkheid kan het voorkomen van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten worden uitgesloten. De schuur aan de Paasloërweg betreft een eenvoudig bouwwerk. De gevels zijn opgebouwd uit enkelsteens onderbouw met houten boutenbouw en gedeeltelijk uit plaatstaal. Er ligt een enkel golfplaten dak op en dakgoten ontbreken. De vloer bestaat uit een gesloten verharding die direct op de ondergrond is aangebracht. Enkele foto's van de schuur in de huidige staat zijn weergegeven in figuur 4.1.

Figuur 4.1 Enkele foto's van de schuur aan de Paasloërweg

De schuur is niet geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuizen en zwaluwen. Een steenmarter kan in de schuur voorkomen. Echter, de schuur biedt in de huidige staat weinig beschutting en schuilplaatsen in de schuur ontbreken. In de omgeving zijn betere onderkomens beschikbaar, waar meer voedsel en beschutting is. Het kans dat de schuur wordt gebruikt als vaste verblijfplaats van een steenmarter is daarom zeer gering. Als deze soort voorkomt dan is er geen gevaar voor de positieve instandhouding van de populatie, aangezien er een ruim aanbod aan alternatieve verblijfplaatsen voorhanden is.

Het plan is dus uitvoerbaar binnen de kaders van de *Flora- en faunawet*. In het kader van de sloopmelding kan nog worden gevraagd om een ecologische verkenning van de schuur aan de Paasloërweg.

4.3 Cultuurhistorie

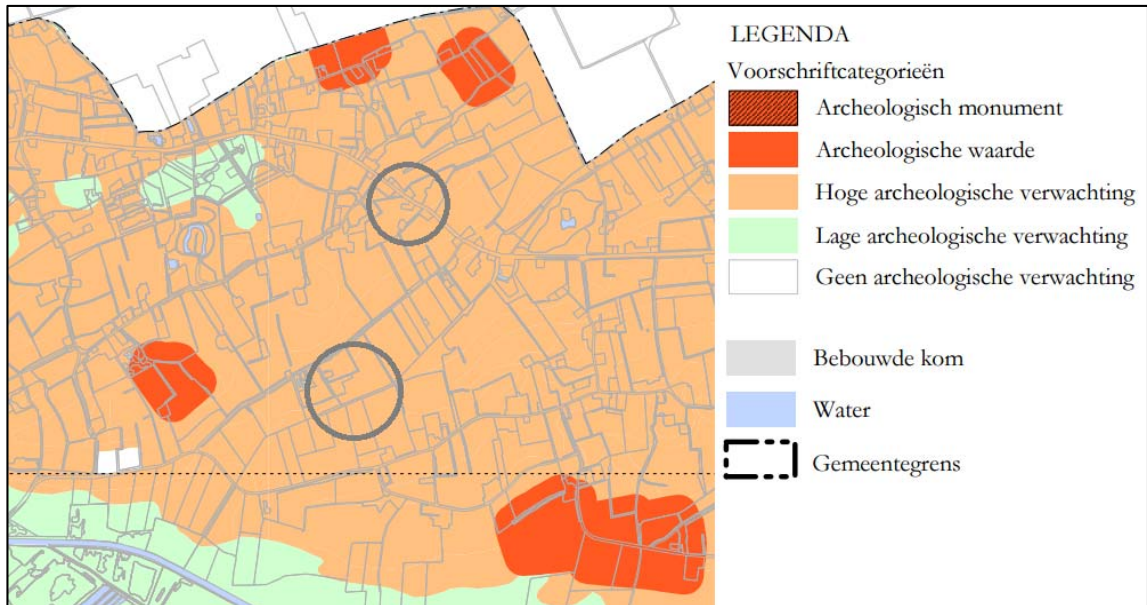
Per 1 januari 2012 is artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) ingrijpend gewijzigd. Niet alleen archeologische waarden, maar ook gebouwd erfgoed en landschappelijke historische waarden moeten een vaste plek krijgen in gemeentelijke ruimtelijke plannen.

Binnen het plangebied is geen sprake van specifieke beschermde cultuurhistorische waarden. Wel zijn de kleinschalige verkavelingstructuren, gemarkeerd door houtwallen, en het reliëf van cultuurhistorische waarde. Deze waarden zijn bij de totstandkoming van het inrichtings- en inpassingsplan als uitgangspunt gehanteerd. In dit bestemmingsplan is een voorwaardelijke verplichting opgenomen die regelt dat, wanneer het inpassingsplan zoals opgenomen in Bijlage 2 van de regels niet binnen een jaar is gerealiseerd en in stand is gehouden, het gebruik van de woning strijdig is met de bestemming.

4.4 Archeologie

In het Europese Verdrag van Malta, ondertekend door een groot aantal EU-landen waaronder ook Nederland, is de veiligstelling van het Europese archeologische erfgoed als doelstelling opgenomen. Dit moet met name gestalte krijgen in het ruimtelijke ordeningsbeleid. Ter implementatie van het Verdrag van Malta in de Nederlandse wetgeving is in september 2007 de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) in werking getreden. Deze wet maakt deel uit van de gewijzigde Monumentenwet. De kern van de Wamz is dat wanneer de bodem wordt verstoord, de archeologische resten intact moeten blijven. De wet verplicht gemeenten bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening te houden met de in hun bodem aanwezige waarden.

De gemeente Steenwijkerland heeft een gemeentelijke archeologische beleidskaart. Op die kaart heeft het plangebied een hoge archeologische verwachtingswaarde. Figuur 4.2 geeft een fragment van de beleidskaart weer.

Figuur 4.2 Fragment archeologische beleidskaart Steenwijkerland

Voor gebieden met een hoge archeologische verwachting geldt dat, in het buitengebied, een archeologisch onderzoek moet plaatsvinden bij bodemingrepen groter dan 2.500 m² en dieper dan 50 centimeter.

Ingrepen in de bodem als gevolg van de uitvoering van dit bestemmingsplan zijn kleiner dan 2.500 m². Het bouwvlak voor de nieuwe woning heeft een oppervlakte van 180 m² en is bovendien op dezelfde plek als de huidige schuur gesitueerd. De archeologische verwachtingswaarde vormt geen belemmering voor het plan.

Voor het plangebied wordt, in overeenstemming met het archeologiebeleid, een beschermende regeling opgenomen. Indien grotere bodemingrepen aan de orde zijn, dan wordt per geval beoordeeld of archeologisch onderzoek noodzakelijk is. Op deze manier worden de archeologische waarden adequaat beschermd.

Indien bij de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, geldt op grond van artikel 53 van de Monumentenwet een meldingsplicht.

Hoofdstuk 5 Waterparagraaf

5.1 Inleiding

Een belangrijk onderdeel van de planvorming is de Watertoets. Het doel van de Watertoets is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen meer expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen bij alle waterhuishoudkundig relevante ruimtelijke plannen en besluiten.

Het onderhavige plan is gelegen in het beheersgebied van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Het waterschap is verantwoordelijk voor het watersysteem en het zuiveren van het aangeboden stedelijk afvalwater.

5.2 Watertoets

De plannen zijn aan het waterschap kenbaar gemaakt. Vanwege de beperkte invloed van het plan op de waterhuishouding geldt de korte procedure voor de watertoets. Volstaan wordt met het opnemen van een standaard waterparagraaf.

De uitgangspunten voor het plan zijn in de volgende paragraaf opgenomen. Daarnaast wordt onder waterveiligheid ingegaan op het overstromingsrisico, zoals bedoeld in de omgevingsverordening van Provincie Overijssel.

Waterhuishouding

Het plan loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen. In het verleden is er in of rondom het plangebied geen wateroverlast of grondwateroverlast geconstateerd. Hierop gaat paragraaf 5.3 nader in.

Het verhard oppervlak neemt in de nieuwe situatie niet toe. Het plan veroorzaakt daardoor ook geen versnelde afvoer van hemelwater op het oppervlaktewater. Verder heeft het plan geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Er worden geen bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd die mogelijk leiden tot schadelijke lozingen op het oppervlaktewater. Indien uitlopende bouwmaterialen, zoals zink, worden toegepast, wordt dit voorzien van een coating.

Hemelwaterafvoer

Schoon hemelwater wordt afgevoerd op de watergangen in de omgeving. Dit gebeurt via de sloot aan de zuidzijde van het perceel. Deze sloot komt uit op de hoofdafwatering richting Eesveen (schouwsloot). Speciale aandacht wordt besteed aan duurzaam bouwen en een duurzaam gebruik van de openbare ruimte om een goede kwaliteit van het afgekoppelde hemelwater te garanderen. Dit wordt onder andere gedaan door het materiaalgebruik (massiefhoutbouw).

Aanleghoogte van de bebouwing

Voor de aanleghoogte van de gebouwen (onderkant vloer begane grond) wordt een ontwateringsdiepte geadviseerd van minimaal 80 centimeter ten opzichte van de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). In dit geval wordt de bebouwing op hetzelfde peil als de monumentale grote landbouwschuur gebouwd. Wel wordt een kelder gerealiseerd. Hierbij is aandacht besteed aan het voorkomen van wateroverlast.

Afvalwaterzorgplicht

Er komt een woning bij, dus er zal afvalwater geproduceerd worden. Het afvalwater van de nieuwe woning wordt aangesloten op het rioleringsstelsel langs de Paasloërweg.

Watertoetsproces

De initiatiefnemer heeft het waterschap geïnformeerd over het plan. Dit heeft er toe geleid dat de korte procedure van de watertoets is toegepast. De bestemming en de grootte van het plan hebben een geringe invloed op de waterhuishouding.

De procedure in het kader van de watertoets is goed doorlopen conform de Handreiking Watertoets III. Waterschap Reest en Wieden geeft een positief wateradvies.

5.3 Waterveiligheid

Landelijk zijn risiconormen opgesteld voor wateroverlast. Deze geven aan hoe vaak een perceel mag inunderen. Het waterschap heeft daarom bij haar Waterbeheerplan een kaart 'Vertrekpunt inrichtingsnormen voorkomen wateroverlast' vastgesteld. Het plangebied ligt hierop in een gebied waar geen norm is vastgesteld.

In bijlage 1 van de Waterwet is het dijkkringgebied weergegeven. Het plangebied ligt in Dijkkring 9. Er is een beperkt overstromingsrisico van 1 op 1.250 per jaar. Van belang is dat vitale functies en vitale infrastructuur waterrobuust worden gemaakt. Het plan maakt een woning mogelijk. Conform de risicokaart van de provincie Overijssel is bij een eventuele dijkdoorbraak op deze locatie geen overstromingsrisico. Er is daarom geen belemmering voor het bouwen van een woning op deze locatie.

Hoofdstuk 6 Milieuparagraaf

6.1 Inleiding

In onderstaande paragrafen wordt een overzicht gegeven van de voor het nieuw op te stellen bestemmingsplan relevante milieuaspecten.

6.2 Geluidhinder

In de Wgh is bepaald dat elke weg in principe een zone heeft waarbinnen aandacht aan geluidhinder moet worden besteed. Dit geldt niet voor:

- wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied;
- wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km per uur geldt.

Hierbij onderscheidt de Wgh geluidsgevoelige functies enerzijds en niet-geluidsgevoelige functies anderzijds. Als geluidsgevoelige functies binnen een zone behorend bij een zoneplichtige weg worden geprojecteerd bij een ruimtelijke procedure, dient door middel van akoestisch onderzoek te worden aangetoond dat wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB. Indien hier niet aan wordt voldaan kan een hogere waarde van ten hoogste 53 dB (buitengebied) worden vastgesteld.

Het plangebied ligt in de geluidszone van de Paasloërweg (N761). Dit betreft een relatief drukke weg, bedoeld voor doorgaand verkeer. Daarom is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn opgenomen in Bijlage 2.

De geluidsbelasting op de woning is bepaald op basis van de verkeersgegevens, wegdek, maximumsnelheid en de afstand van de woning tot de weg. Geconcludeerd is dat niet wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde. De geluidsbelasting bedraagt ten hoogste 56 dB. Overeenkomstig artikel 110g Wgh kan hier 3 dB van worden afgetrokken. Omdat maatregelen ter beperking van de geluidsbelasting niet doelmatig zijn, moet er een hogere waarde van 53 dB worden vastgesteld. Het Bouwbesluit waarborgt dat er wordt voldaan aan het maximaal binnenniveau van 33 dB.

6.3 Bodem

Het uitgangspunt voor wat betreft de bodem in het plangebied, is dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's voor de volksgezondheid bestaan bij het gebruik van het plangebied voor het wonen of een andere functie.

De bouwlocatie voor de woning is lange tijd in gebruik geweest ten behoeve van agrarische bedrijfsvoering. Het ligt niet in de rede dat de locatie ernstig vervuild is. Plaatselijke verontreiniging als gevolg van een lekkend voertuig of een opslagtank kan niet worden uitgesloten. In het kader van de aanvraag omgevingsvergunning wordt daarom een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. In geval van een verontreiniging boven de grenswaarden vindt sanering plaats. Op die manier worden risico's voor de volksgezondheid uitgesloten.

6.4 Luchtkwaliteit en het besluit NIBM

Een onderdeel van de Wet milieubeheer betreft luchtkwaliteit. De wet is bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging, aan te pakken.

Overschrijdingen van de grenswaarden voor luchtkwaliteit zijn veelal het gevolg van het aantal verkeersbewegingen in een gebied. Op grond van de algemene maatregel van bestuur 'niet in betekenende mate' (NIBM) vormen luchtkwaliteitseisen geen belemmeringen voor projecten die niet in betekenende mate bijdragen aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Op grond van de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) zijn (onder andere) woningbouwprojecten met minder dan 1.500 woningen vrijgesteld van toetsing.

Volgens de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (2025) geldt in de directe omgeving van het plangebied een gemiddelde fijn stof concentratie (PM₁₀) van 17 µg/m³ en een gemiddelde concentratie stikstofdioxide (NO₂) van 9 µg/m³. De norm voor beide stoffen ligt op 40 µg/m³ (jaargemiddelde concentratie vanaf 2015). De huidige luchtkwaliteit ter plaatse is dus goed.

Er wordt slechts één woning mogelijk gemaakt. Het plan draagt niet in betekenende mate bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Aanvullend onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit is niet noodzakelijk.

6.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over het beheersen van de risico's die ontstaan voor de omgeving bij het gebruik, de opslag en het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals vuurwerk, LPG en munitie. Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Het plaatsgebonden risico (PR) is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft. Het Groepsrisico (GR) is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

De normen voor externe veiligheid zijn vastgelegd in onder andere het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

Risicobronnen

Over de N761 vindt beperkt - met ontheffing - vervoer van gevaarlijke stoffen plaats. Dit vervoer betreft transport van vuurwerk, lpg en propaan. Aangezien het hier om een beperkt aantal transporten gaat (bestemmingsverkeer) en er een beperkte uitbreiding in het aantal personen gaat plaatsvinden heeft dit geen gevolgen voor de hoogte van het groepsrisico. Ook is er geen sprake van een plaatsgebonden risico. Wel ligt het plangebied, voor zover het betreft de percelen Paasloërweg 22A en 24, binnen het invloedsgebied van 200 meter, waarbinnen het groepsrisico moet worden verantwoord.

Verder ligt de locatie in het invloedsgebied van het zwembad Tolhekke, dat op ongeveer 550 meter ten oosten ligt. Ter plaatse vindt opslag van chloor en zoutzuur plaats. Het effectgebied is van belang voor de brandweer en andere hulpdiensten omdat hier nog gewonden kunnen vallen bij een incident met de gevaarlijke stoffen welke bij het zwembad worden opgeslagen. Ook voor deze risicobron geldt dat het toevoegen van één woning op de voorgestelde locatie geen relevant effect op het groepsrisico heeft, omdat er geen gebouwen waarin veel mensen verblijven mogelijk worden gemaakt. Wel moet ook hier het risico verantwoord worden.

Verantwoording groepsrisico

Op basis van het voorgaande moet de gemeente Steenwijkerland het groepsrisico verantwoorden. Hiervoor wordt advies ingewonnen bij de brandweer. Deze adviseert over het beperken en bestrijden van calamiteiten en over de zelfredzaamheid.

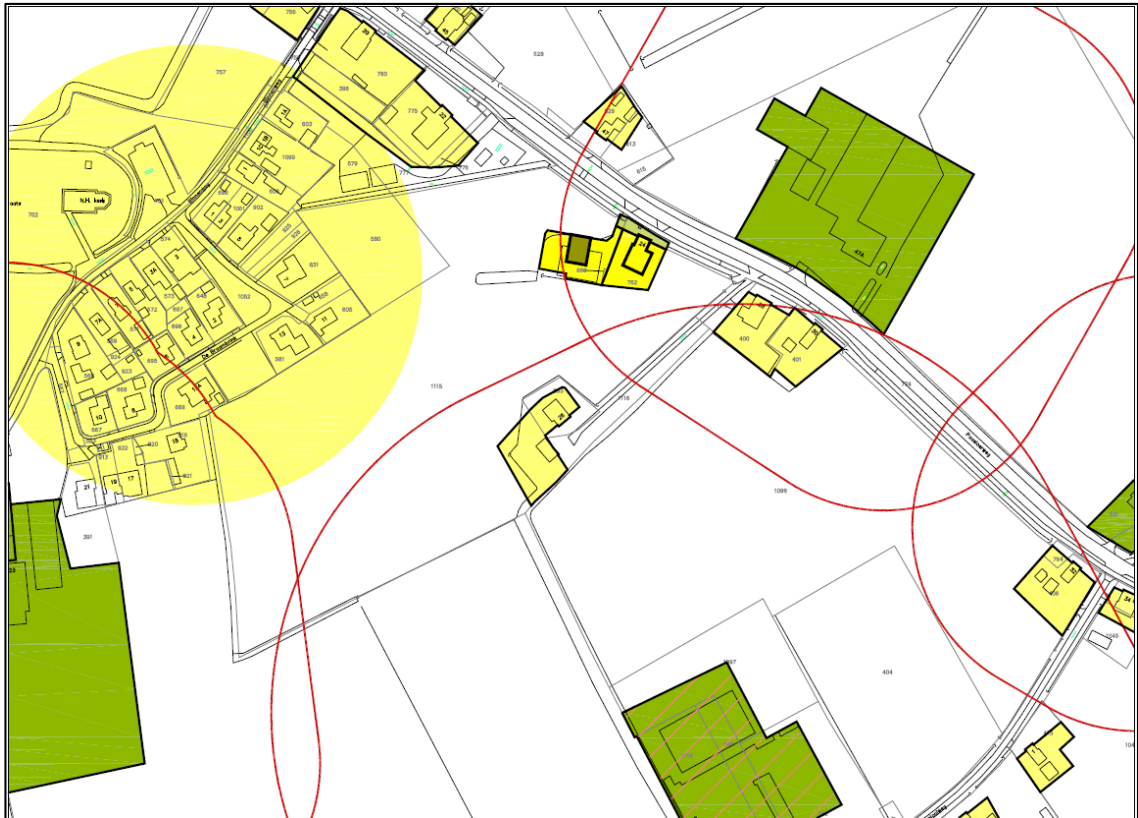
Gelet op de hoogte van het groepsrisico en het beperkte effect van dit bestemmingsplan op het groepsrisico bestaan er vanuit dit aspect geen belemmeringen voor dit bestemmingsplan. Bij de besluitvorming ten aanzien van dit bestemmingsplan wordt het advies van de brandweer betrokken.

6.6 Milieuhindercontouren

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringslijst van de VNG-brochure Bedrijven en milieuzonering (2009). Een richtafstand kan worden beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Dit bestemmingsplan maakt het bouwen van een nieuwe woning mogelijk. Rondom de locatie aan de Paasloërweg liggen hoofdzakelijk andere woningen. De functiewijziging van agrarisch bedrijf naar wonen vormt daardoor een verbetering van de milieusituatie.

Wel zijn er enkele relevante bedrijven aanwezig. Het gaat om enkele veehouderijbedrijven, waaronder een varkenshouderij. De veehouderijen valt onder milieucategorie 3.2, waarbij een richtafstand van 100 meter geldt. De varkenshouderij is een bedrijf uit milieucategorie 4.1, waarbij een richtafstand van 200 meter geldt. De contouren rondom de agrarische bedrijven in relatie tot het plangebied zijn weergegeven in figuur 6.1. De bestaande woonbebouwing is hierop in geel aangegeven. De nieuwe woning is donkergeel aangeduid.

Figuur 6.1 Milieuhindercontouren agrarische bedrijven

Uit figuur 6.1 blijkt dat de nieuwe woning net in de contour van het noordoostelijk gelegen veehouderijbedrijf (Paasloërweg 47A) ligt. De woning staat op ongeveer 80 meter vanaf het bedrijfsperceel van dit bedrijf. Tussen de nieuwe woning en het bedrijf liggen verschillende bestaande woonpercelen. Deze bedrijven worden als gevolg van de ontwikkeling dus nooit in hun bedrijfsvoering beperkt.

Wel moeten beoordeeld worden of ter plaatse van de nieuwe woning sprake is van een aanvaardbaar woonklimaat, als gevolg van het bedrijf aan de Paasloërweg 47A. De stallen en mestopslag op het bedrijf zijn op meer dan 100 meter afstand gesitueerd. Als gevolg van de aanwezigheid van de veehouderij ontstaat ter plaatse van de nieuwe woning dus geen onevenredige hinder. Het ligt ook niet in de rede dat het bedrijf zich in deze richting zal uitbreiden, gelet op de aanwezigheid van verschillende andere woningen aan deze zijde.

Voor het varkensbedrijf aan de Hooiweg 3a is een omgevingsvergunningaanvraag gedaan voor bedrijfsuitbreiding,. Voor wat betreft de specifieke geurbelasting van dit varkensbedrijf op de te realiseren woning aan de Paasloërweg 22a, geldt dat voldaan kan worden aan de wettelijke geurnorm van 8,0 odour units per kubieke meter lucht. Dit blijkt uit de geurberekening van dit varkensbedrijf, welke bij de lopende wabo-aanvraag van dit bedrijf is gevoegd. In de gewenste situatie van dit bedrijf wordt zelfs nog ruimer aan de geurnorm voldaan (i.v.m. geurreducerende maatregelen).

Geconcludeerd wordt dat er sprake is van een verantwoorde milieuzonering.

6.7 Kabels, leidingen en overige zones

Bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met de aanwezigheid van elektriciteit- en communicatiekabels en nutsleidingen in de grond. Hier gelden beperkingen voor ingrepen in de bodem. Daarnaast zijn zones, bijvoorbeeld rondom hoogspanningsverbindingen, straalpaden en radarsystemen van belang. Deze vragen vaak om het beperken van gevoelige functies of van de hoogte van bouwwerken. Voor ruimtelijke plannen zijn alleen de hoofdleidingen van belang. De kleinere, lokale leidingen worden bij de uitvoering door middel van een Klic-melding in kaart gebracht.

In of nabij het plangebied liggen geen kabels of leidingen die moeten worden voorzien van een planologische regeling. Ook ligt het plangebied niet in een beschermingszone.

Hoofdstuk 7 Juridische opzet

7.1 Algemeen

Het bestemmingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro), het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012. De SVBP maakt het mogelijk om bestemmingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2012 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe bestemmingsplannen conform de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het bestemmingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit bestemmingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Het bestemmingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingmogelijkheden van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden.

7.2 Toelichting op de bestemmingen

De bestemmingen die in dit bestemmingsplan voorkomen zijn afgestemd op de regeling uit de beheersverordening *Buitengebied Steenwijkerland*. Hierbij geldt dat de regeling voor het woonperceel is toegespitst op dit initiatief, waarbij de randvoorwaarden uit het beleidskader, de actuele waarden, de waterparagraaf en de milieuparagraaf als uitgangspunt gelden.

Binnen het plangebied komen de volgende bestemmingen voor:

Agrarisch met waarden

De gronden rondom het bedrijfsperceel hebben de bestemming 'Agrarisch met waarden'. Deze bestemming is gericht op agrarisch grondgebruik in combinatie met het respecteren en ontwikkelen van natuur- en landschapswaarden. In ondergeschikte mate is het gebruik als tuin bij de nieuwe woning mogelijk.

De houtwallen zijn beschermd binnen de aanduiding 'houtwal'. Het is in strijd met de bestemming op deze geheel of gedeeltelijk te verwijderen.

Binnen de aanduiding 'vijver' is het mogelijk om onder voorwaarden een vijver aan te leggen. Hiervoor is een afwijkingsbevoegdheid opgenomen.

Wonen

De compensatiekavel valt onder de bestemming 'Wonen'. Deze bestemming heeft een oppervlakte van 1.000 m². Binnen deze bestemming is het wonen, eventueel in combinatie met een beroep aan huis, mogelijk.

Er wordt in de bouwregels onderscheid gemaakt tussen de woning (hoofdgebouw) en de bijgebouwen. De woning moet binnen het bouwvlak worden gebouwd. Bijgebouwen mogen zowel binnen het bouwvlak als binnen de aanduiding 'bijgebouwen' worden gebouwd. Dit bouwvlak is afgestemd op het inrichtingsplan zoals beschreven in paragraaf 2.3. Op grond van het beleid is een woning met een maximale inhoud van 750 m³ toegestaan. Voor woning geldt een maximale goothoogte van 3,5 meter en een bouwhoogte van maximaal 8 meter. Voor de bestaande woningen geldt de bestaande hoogten, indien deze groter zijn, als maxima.

In de specifieke gebruiksregels is een voorwaardelijke verplichting opgenomen. Deze regelt dat de nieuwe woning niet gebruikt mag worden wanneer het landschappelijk inpassingsplan, zoals opgenomen in Bijlage 2 van de regels, niet binnen een jaar is gerealiseerd.

Tevens is een voorwaardelijke verplichting opgenomen voor de sloop van de ligboxenstal op het perceel Hooiweg 7. De nieuwe woning mag pas worden gebouwd wanneer de gebouwen binnen de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting'. Deze aanduiding is niet van toepassing op de kippenschuur aan de Paasloërweg 22A, omdat woning hier praktisch niet gebouwd kan worden zonder de sloop van deze schuur.

Waarde - Archeologie 2

De bescherming van eventuele archeologische waarden, conform de beheersverordening, is geregeld in de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie 2'. Deze bestemming is op het gehele plangebied van toepassing. Bij ingrepen groter dan 2.500 m² en dieper dan 50 cm moet aangetoond worden dat er geen archeologische resten worden verstoord.

Hoofdstuk 8 Uitvoerbaarheid

8.1 Inleiding

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een bestemmingsplan. Deze is gedeeltelijk aangetoond in de voorgaande paragrafen. Ook spelen de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid een rol.

8.2 Economische uitvoerbaarheid en grondexploitatie

Ten behoeve van de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is het van belang te weten of het bestemmingsplan economisch uitvoerbaar is. De economische uitvoerbaarheid wordt enerzijds bepaald door de exploitatie van het plan (financiële haalbaarheid) en anderzijds door de wijze van kostenverhaal van de gemeente (grondexploitatie).

Economische uitvoerbaarheid

De ontwikkeling is een particulier initiatief. De kosten voor de uitvoering van het plan worden gedragen door de aanvrager. In dit geval worden de kosten voor de investering in de ruimtelijke kwaliteit (waaronder de sloop) gedragen uit de verkoop van de bouwkaavel. De aanvrager heeft hiervoor een taxatie aan de gemeente overhandigd. Deze is akkoord bevonden. Hiermee is aan de economische uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan voldaan.

Grondexploitatie

Doel van de grondexploitatieregeling is het inzichtelijk maken van de financiële haalbaarheid en het bieden van meerdere mogelijkheden voor het kostenverhaal waardoor er meer sturingsmogelijkheden zijn. In het geval van een exploitatieplan kan de gemeente eisen en regels stellen voor de desbetreffende gronden.

In dit bestemmingsplan wordt een bouwplan in de zin van artikel 6.2.1 Bro mogelijk gemaakt. In dergelijke gevallen is de grondexploitatieregeling van toepassing, tenzij het verhaal van de kosten van grondexploitatie anderszins verzekerd zijn. Hiervoor zijn tussen de gemeente en de initiatiefnemers overeenkomsten gesloten. Hierin is onder andere het verhaal van eventuele planschade geregeld. Hiermee is het voor het plan relevante kostenverhaal anderszins verzekerd. De gemeenteraad besluit bij de vaststelling van het bestemmingsplan geen grondexploitatieplan vast te stellen.

8.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De resultaten uit de bestemmingsplanprocedure geven inzicht in de maatschappelijke uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan. Met dit bestemmingsplan zijn overigens geen grote maatschappelijke belangen gemoeid.

Inspraak

De gemeente hecht grote waarde aan het vinden van (maatschappelijk) draagvlak voor ruimtelijke plannen. Dit draagvlak is ook voor initiatiefnemer van groot belang. Immers, wanneer er weerstand ontstaat tegen een plan dan kan dit van grote invloed zijn op de voortgang van de planvorming en het kan zelfs leiden tot een aantasting van het plan als gevolg van een uitspraak van een bestuursrechter.

Initiatiefnemers hebben een informatiemiddag georganiseerd voor de directe omgeving. De informatiemiddag is middels een brief aan iedereen bekend gemaakt. Verschillende mensen hebben de middag bijgewoond. Een vertegenwoordiger van de gemeente was bij de middag aanwezig. Het plan is gepresenteerd aan de hand van de landschappelijke inpassing en tekeningen. Het plan is positief ontvangen.

Overleg

Het wettelijk vooroverleg is afgerond. Provincie Overijssel heeft op 29 april 2016 positief op het plan gereageerd, met de opmerking dat in de regels geborgd moet worden dat er een erfwoning/schuurwoning moet worden gebouwd. Om dat dit juridisch niet mogelijk is, aangezien de vormgeving van de woning een welstandsaspect is, is ervoor gekozen om het advies van Het Oversticht aan de welstandsnota te koppelen. Het bestemmingsplan borgt de positie en omvang van de woning via het bouwvlak en de bouwregels.

Waterschap Drents Overijsselse Delta heeft op 25 april 2016 laten weten geen bezwaren te hebben.

Ontwerpbestemmingsplan

Vervolgens wordt het ontwerpbestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegen. Tijdens deze periode wordt een ieder in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen (artikel 3.8 Wro).

Vaststelling

Daarop besluit de gemeenteraad over de vaststelling van het bestemmingsplan. De indieners

van zienswijzen worden hiervan op de hoogte gesteld. Uiteindelijk is tegen het bestemmingsplan beroep mogelijk bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

BIJLAGE 1

Ervenconsulentadvies 1987 STW: Hooiweg 7 en Paasloöerweg 22a, Paasloo, Steenwijkerland

Datum : 4 juni 2013

Kader : Rood voor Rood (KGO) op Hooiweg 7 en Paasloöerweg 22a

Fase : initiatief

Opgave

De erven aan de Paasloöerweg en de Hooiweg 7 zijn gezamenlijk opgenomen in een aanvraag Rood voor Rood. De vraag ligt voor op beide erven te slopen (aan de Paasloöerweg een schuur en aan de Hooiweg meerdere opstallen) en aan de Paasloöerweg een bouwkaavel toe te voegen. Op 16 mei heeft het veldbezoek plaatsgevonden. Hierbij waren aanwezig de initiatiefnemers, adviseur van Bureau Rombou De heer Scheurwater en mevrouw Bloemert van de gemeente.

De gemeente vraagt de ervenconsulent over beide locaties te adviseren. Het beleid stelt als voorwaarden een landschappelijke inpassing en versterking van de ruimtelijke kwaliteit op beide locaties. Het advies wordt in de verdere planprocedure als input gebruikt voor de Rood voor Rood procedure (KGO) en het bestemmingsplan. Het zal als toetsingskader worden gebruikt.

Beleid

Provincie

Omgevingsvisie, kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (Rood voor Rood)

In de omgevingsvisie wordt het gebied aangeduid als oude hoevelandschap. Bij nieuwe ontwikkelingen dienen de dragende structuren (groenstructuur en routes) en de samenhang van de karakteristieke verschillen tussen landschapselementen (erven, open kamp, beekdal, mate van openheid en kleinschaligheid) versterkt te worden.

Gemeente

Landschapsontwikkelingsplan

In het landschapsontwikkelingsplan wordt het gebied als *Kampen en essenlandschap (stuwwal)* aangeduid. Het behouden en versterken van de kleinschaligheid, afwisseling open en besloten, versterken karakter nat en droog en behoud van het reliëf vormen een belangrijk uitgangspunt bij nieuwe ontwikkelingen.

Advies

Landschap en erfstructuur

Het erf is gelegen in het waardevolle kleinschalige en reliëfrijke zandlandschap van Paasloo (Oldemarkt). Kenmerkend is de afwisseling in besloten en open, hoog en laag. De kleinschaligheid is op veel plekken nog waarneembaar. In de bijlage is een uitsnede van rond 1900 opgenomen.

Hooiweg 7

De sloop van de stallen en het gebruik als woonerf geeft mogelijkheden voor herstel van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van landschap en erf. Dit is een positieve ontwikkeling.

Wij stellen als randvoorwaarden dat:

- De ontwikkeling bijdraagt aan de versterking van de kleinschaligheid van het landschap:
 - Beheer en herstel van aanplant van de bestaande singels (houtwal), boomgroepen, losse bomen en bomenrijen met streekeigen plantmateriaal. Aanplant van een bomenrij of singel of boomgroepen (in lijn) in de open akker op de oude perceelsgrens (zie schets en uitsnede 1900).
 - Beheer en herstel van de laan. Deze laan is karakteristiek voor het landschap en er is achterstallig onderhoud.
- De ontwikkeling bijdraagt aan het herstel van het erfensemble met een streekeigen uitstraling:
 - De oude kapschuur aan de rand van het erf zou behouden kunnen blijven. De kapschuur is in slechte staat van onderhoud, maar is passend bij de erfensemble in deze streek. Sloop is niet noodzakelijk gezien vanuit de doelstelling van de regeling. Een renovatie met streekeigen materialen kan passen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.

- Renovatie van de boerderij in streekeigen sfeer. Mogelijk kan een gedeelte (percentage) van de meerkosten van het gebruik van een rieten dakbedekking vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- Aanleg van een nutstuin en bescheiden siertuin passend bij de boerderij en de streek. Hierbij kan gedacht worden aan een fruitgaarde (omhaagd met meidoorn of beuk), struweelhagen, enkele struikgroepen of losse bomen. Aanplant in een streekeigen assortiment. Deze aanplant kan vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- Het reliëf, het verschil in hoog- en laag als uitgangspunt wordt genomen bij de inrichting van het erf. De hoger gelegen delen onderscheiden zich qua inrichting en soorten beplanting van de lager gelegen delen. Vernatting kan plaatsvinden in de zone van de waterloop. Dit moet worden afgestemd met het waterschap.
- Een informele overgang van het erf naar het landschap wordt vormgegeven: een afwisseling van palen met draad, hagen, struikgroepen met inheemse soorten.
- De verlichting van het erf bescheiden wordt aangebracht, tegen de gevels en eventueel met sensor.
- De ontwikkeling een mogelijk biedt nu of in de toekomst voor de versterking van het informele routenetwerk voor wandelen en/of fietsen. De familie geeft aan dit in de toekomst alsnog weer te verkennen. Onlangs is een routenetwerk ontwikkeld. Mogelijk kunnen zij in de toekomst aanhaken.

Paasloöerweg 22a

De sloop van de schuur op het erf geeft de mogelijkheid voor het herstel van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het landschap. De huidige schuur doet in zijn maat afbreuk aan het erfensemble van de naastgelegen woning. Ook de houtwal met steilrand is doorbroken bij de bouw van de schuur destijds.

De erven zijn gelegen in een lint aan de Paasloöerweg. Het beleid gaat uit van herbouw op locatie of verdichting van de linten (invalswegen). Voor deze specifieke situatie is het niet wenselijk het lint te verdichten. Hierdoor worden zichtlijnen naar de kern verstoord en worden de open ruimte die karakteristiek zijn in het lint te veel verdicht.

Wij stellen als voorwaarden:

- De bouwkevel te situeren op de locatie van de te slopen schuur zodat dit nieuwe volume met het bestaande hoofdvolume één erfensemble gaat vormen. Het volume van de te bouwen woning komt meer in verhouding met het volume van de bestaande woning. Tussen de nieuwe en te behouden woning kan een informele groene ruimte ontworpen worden. Bij voorkeur de woning situeren met de nok naar de weg zodat het meeste doorzicht ontstaat, iets gedraaid ten opzichte van de te behouden woning is passend.
- Behoud van de huidige tweede toegang aan de zijde van het erf. Het is niet wenselijk een toegang over de kamp aan te leggen.
- De vormgeving van de woning gebaseerd op een type 'erfwoning'. Dit komt tot uiting in een volume, architectuur en oriëntatie die ondergeschikt is aan het hoofdvolume op het erf. Het volume kan eigentijds of traditioneel worden ontworpen. De meerkosten voor de toepassing van het materiaal hout kan mogelijk vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- De bestaande singel te verlengen, de steilrand te herstellen, doorzicht te creëren.

In de bijlagen zijn de principes van erfstructuur voor beide locaties toegevoegd. In de bijlage is ook een uitsnede van rond 1900 bijgevoegd.

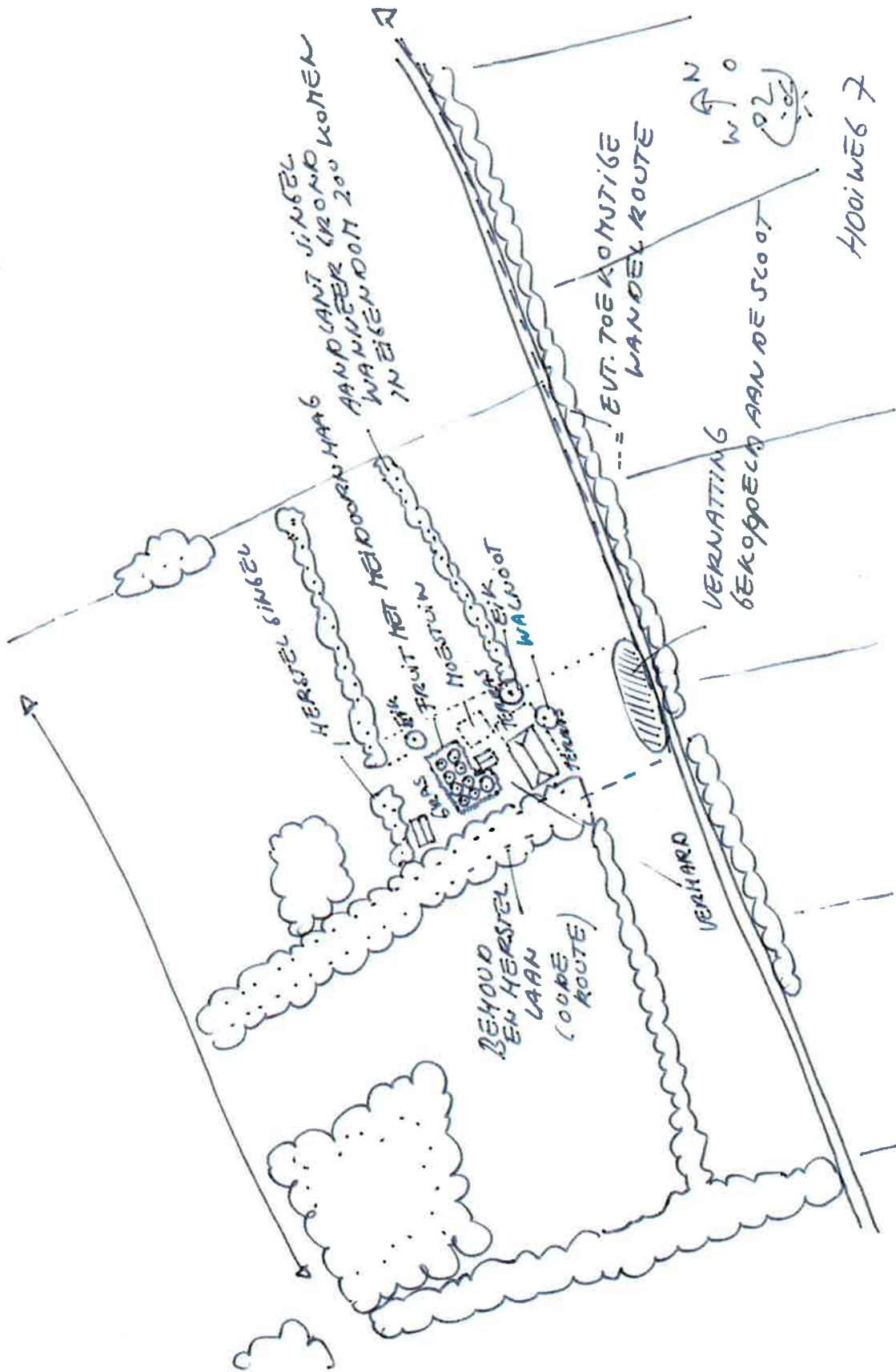
Conclusie

De sloop van de stallen en het gebruik als woonerf geeft mogelijkheden voor herstel van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van landschap en het erf aan de Hooiweg 7. De houten kapschuur aan de rand van de singel zou behouden kunnen worden als volume en opgeknapt met streekeigen materialen. Voorwaarden voor herstel van kwaliteit zijn behoud en beheer van de bestaande singel en de laan, aanplant van erfbeplanting, aanplant van de oude perceelsscheiding in de akker in aansluiting op het achtererf. Een vernatting kan plaatsvinden in de zone nabij de sloot.

De sloop van de schuur op het erf Paasloöerweg 22a geeft de mogelijkheid voor het herstel van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het landschap. Een verdichting van het lint is niet wenselijk vanwege het behoud van zichtlijnen en open ruimtes aan de rand van Paasloo. Wij stellen als voorwaarden de bouwkavel te situeren op de locatie van de te slopen schuur zodanig dat er met de te behouden woning één erfensemble kan ontstaan. Voorwaarden hierbij zijn dat de vormgeving van de woning gebaseerd is op het type 'erfwoning': een volume dat in architectuur en oriëntatie ondergeschikt is aan het hoofdvolume. Bij voorkeur de nok gericht op de weg. Voor het landschap stellen wij als voorwaarden de bestaande singel te verlengen, de steilrand te herstellen, doorzicht te creëren.

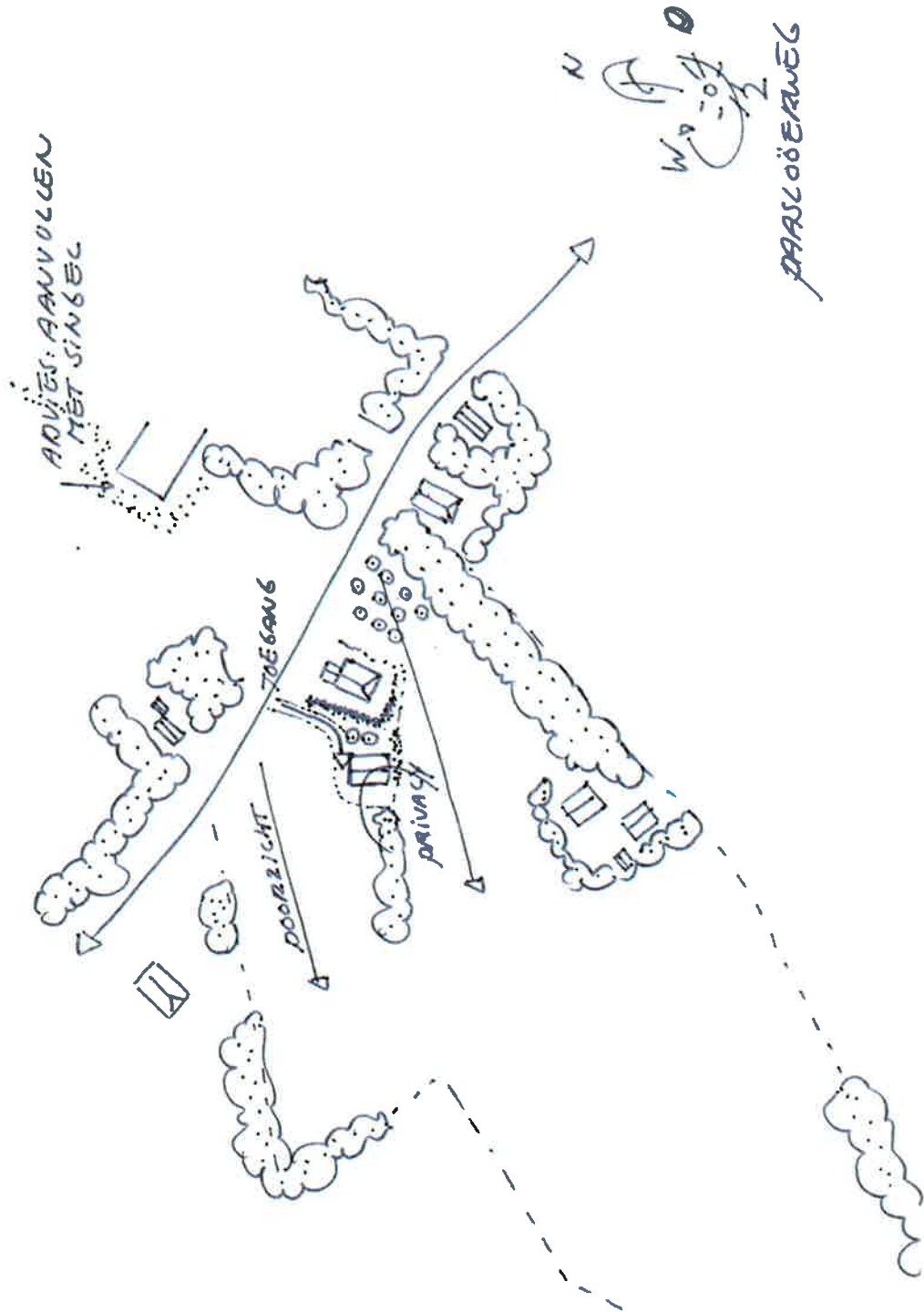

Bijlage erfchets Hooiweg 7

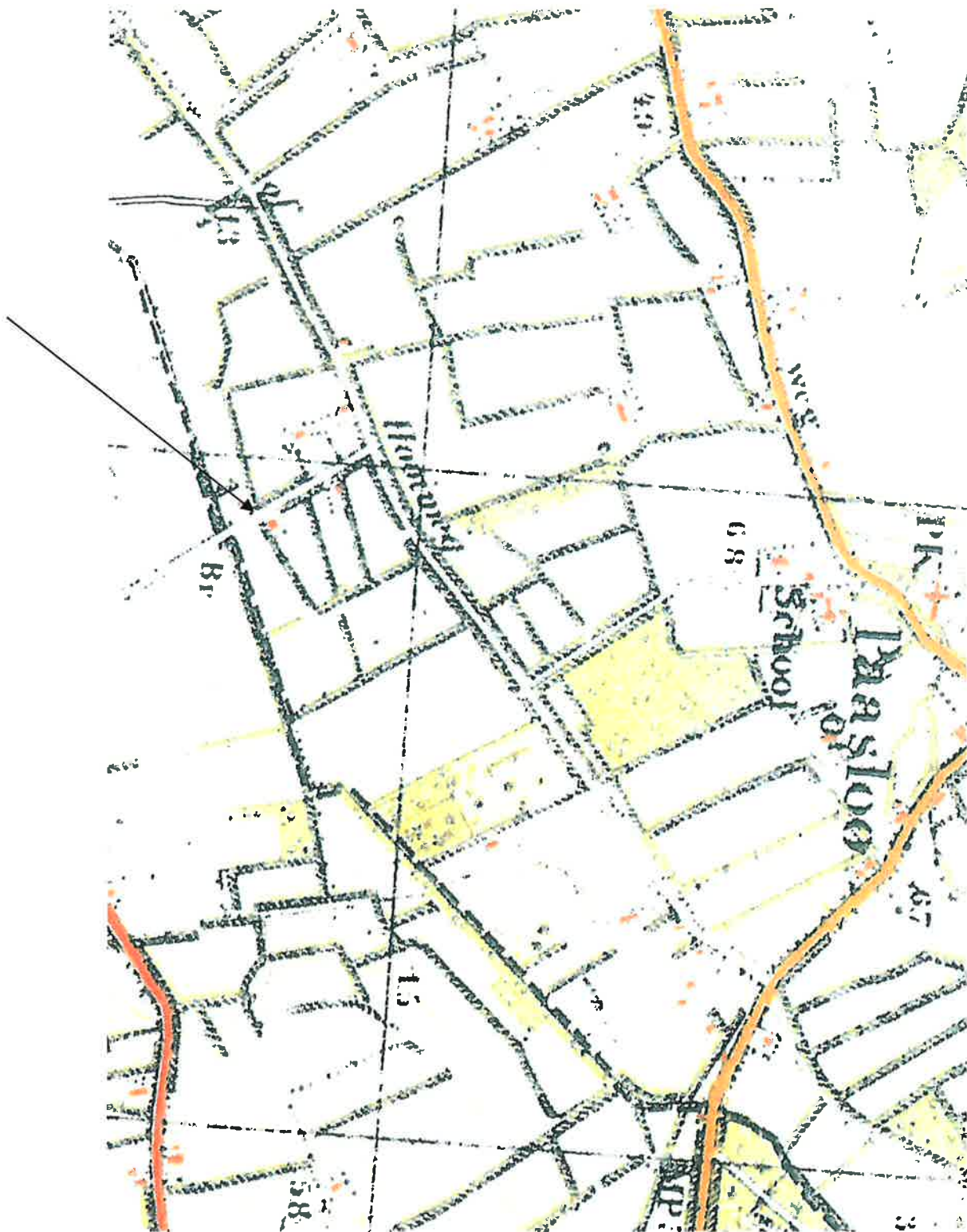

Bijlage erfshets Paasloöerweg

Bijlage uitsnede 1900, de pijl geeft het erf aan

BIJLAGE 2

AKOESTISCH ONDERZOEK

Van : M. Seidel
Project : Paasloërweg 22a, Paasloo
Datum : 14-04-2016
Betreft : Akoestisch onderzoek Paasloërweg 22a, Paasloo

Aan de Paasloërweg 22a wordt een nieuwe woning mogelijk gemaakt. Woningen zijn op de grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidsgevoelige functies waarvoor, indien gelegen binnen de wettelijke geluidszone van een (spoor)weg, akoestisch onderzoek uitgevoerd moet worden. De locatie is gelegen aan de Paasloërweg. Deze weg is buitenstedelijk gelegen, heeft twee rijstroken en heeft zodoende een geluidszone van 250 m. De woning is binnen deze zone gelegen. Akoestisch onderzoek is dan ook noodzakelijk.

Toetsingskader

Normstelling

Langs alle wegen - met uitzondering van 30 km/h-wegen en woonerven- bevinden zich op grond van de Wet geluidhinder (Wgh) geluidszones waarbinnen de geluidhinder vanwege de weg getoetst moet worden. De breedte van de geluidszone is afhankelijk van het aantal rijstroken en van binnen- of buitenstedelijke ligging. De geluidhinder wordt berekend aan de hand van de Europese dosismaat L_{den} (L day-evening-night). Deze dosismaat wordt weergegeven in dB. Deze waarde vertegenwoordigt het gemiddelde geluidsniveau over een etmaal.

Nieuwe situaties

Voor de geluidbelasting aan de buitengevels van woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen binnen de wettelijke geluidszone van een weg geldt een voorkeursgrenswaarde van 48 dB. In bepaalde gevallen is vaststelling van een hogere waarde mogelijk. Deze hogere grenswaarde mag de maximaal toelaatbare hogere waarde niet te boven gaan. De maximale ontheffingswaarde in onderhavig situatie bedraagt 63 dB (binnenstedelijk gelegen woningen). De geluidswaarde binnen de geluidsgevoelige bestemming (binnenwaarde) dient in alle gevallen te voldoen aan de in het Bouwbesluit neergelegde norm.

Aftrek ex artikel 110g Wgh

Krachtens artikel 110g van de Wet geluidhinder mag het berekende geluidsniveau van het wegverkeer worden gecorrigeerd in verband met de verwachting dat motorvoertuigen in de toekomst stiller zullen worden. Op 20 mei 2014 is het RMG gewijzigd (Staatscourant jaargang 2014, nr. 10330). De belangrijkste wijziging betreft een tijdelijke verruiming van de aftrek bij geluidberekeningen voor wegen met een snelheid vanaf 70 km/uur (artikel 3.4, lid 1). De aftrek bij deze snelheden was voorheen 2 dB en is nu gewijzigd in:

- 4 dB voor situaties met een geluidsbelasting van 57 dB zonder aftrek volgens art. 110g Wgh.
- 3 dB voor situaties met een geluidsbelasting van 56 dB zonder aftrek volgens art. 110g Wgh;
- 2 dB voor andere waarden van de geluidsbelasting.

Voor wegen met snelheden lager dan 70 km/uur is de aftrek niet gewijzigd.

Onderzoek

Rekenmethodiek en invoergegevens

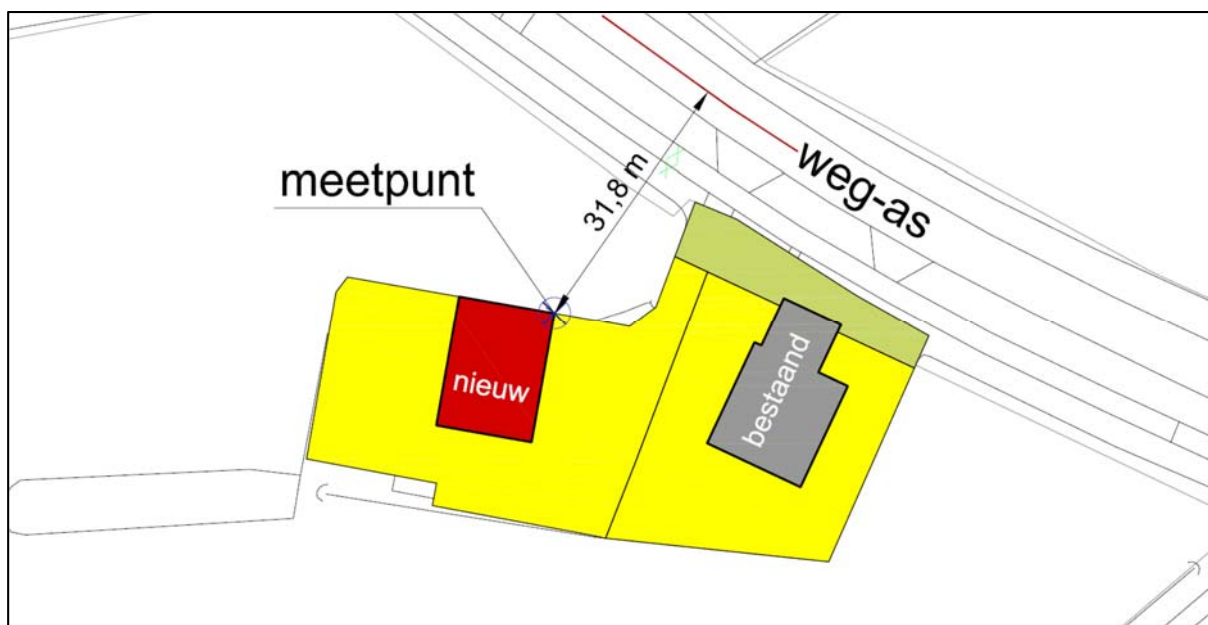
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens Standaard Rekenmethode I (SRM I) conform het Reken- en Meetvoorschrift Geluidhinder 2012. De berekeningen zijn opgenomen in bijlage 1.

De verkeersgegevens (intensiteiten per dagdeel per voertuigcategorie, wegdekverharding en maximumsnelheid) van de Paasloërweg zijn ontleend uit het rapport 'Berekening geluidsbelasting wegverkeerslawaaï nieuw te bouwen woning Oldemarktseweg 198 in Basse' (Noordelijk Akoestisch Adviesburo BV, 18 december 2014). Om de verkeersintensiteit door te rekenen naar het prognosejaar 2026 is uitgegaan van een jaarlijkse autonome groei van 1%. De weg is uitgevoerd in SMA 0/11. Dit is akoestisch gezien gelijk aan dicht asfaltbeton (referentiewegdek). In tabel 1 zijn alle verkeersgegevens weergegeven.

Tabel 1 Verkeersgegevens (intensiteiten afgerond op 50-tallen)

	Intensiteit 2013 (mvt/etmaal)	Intensiteit 2026 (mvt/etmaal)	Snelheidsregime	Wegdekverharding
Paasloërweg	3.547	4.050	80 km/h	SMA 0/11

Aan de hand van de verbeelding is de afstand tussen de wegas en de woning bepaald. Deze bedraagt 31,8 m. Omdat de woning een maximale hoogte van 8 m krijgt, is gerekend op de waarneemhoogtes 1,5 m, 4,5 m en 7,5 m. In figuur 1 is het meetpunt weergegeven.

Figuur 1 Meetpunt nieuwe woning

Resultaten

In tabel 2 is de geluidsbelasting op de gevel van de woning weergegeven.

Tabel 2 Geluidsbelasting op de gevel van de woning (exclusief aftrek conform artikel 3.4 RMG)

	1,5 m	4,5 m	7,5 m
Paasloërweg	55 dB	56 dB	56 dB

Uit de berekeningen blijkt dat maximale geluidsbelasting exclusief aftrek conform artikel 3.4 RMG 56 dB bedraagt. Conform het RMG bedraagt de geluidsbelasting inclusief aftrek 53 dB. De voorkeursgrenswaarde van 48 dB wordt overschreden, maar de maximale ontheffingswaarde van 53 dB niet.

Maatregelen

Ten gevolge van het verkeer op de Paasloërweg wordt de voorkeursgrenswaarde overschreden. De geluidsbelasting kan worden gereduceerd door maatregelen aan de bron of in het overdrachtsgebied.

Er is een aantal maatregelen aan de bron denkbaar. De eerste mogelijkheid zou het beperken van de verkeersomvang, het wijzigen van de snelheid of van de samenstelling van het verkeer kunnen zijn. Gezien de functie van de weg als gebiedsontsluitingsweg is het beperken van de verkeersomvang of het wijzigen van de samenstelling van het verkeer of de maximumsnelheid niet mogelijk/gewenst. Er zijn derhalve overwegende bezwaren van verkeers- en vervoerskundige aard. Een andere maatregel aan de bron is het toepassen van een ander wegdektype. Het toepassen van een geluidsreducerende wegdekverharding stuit op bezwaren van financiële aard, vanwege de relatief hoge kosten in vergelijking met het bouwplan van één woning.

Bij maatregelen tussen de bron en de waarnemer (in de overdracht) gaat het om de realisering van geluidswallen of geluidsschermen. Deze maatregel stuit op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige en landschappelijke aard. Tevens zijn aan dit type maatregelen hoge kosten verbonden, wat leidt tot overwegende financiële bezwaren. Eveneens is het vergroten van de afstand tussen de weg en de rand van het bouwvlak geen mogelijkheid. Het vergroten van de afstand tussen de weg en de rand van het bouwvlak stuit op overwegende bezwaren van stedenbouwkundige aard. Daarnaast zal de voorkeursgrenswaarde altijd overschreden blijven.

Conclusie

Uit de berekeningen blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op het gevel van de nieuwe woning wordt overschreden. De maximale ontheffingswaarde van 53 dB wordt echter niet overschreden. Maatregelen om de geluidsbelasting te reduceren zijn niet mogelijk, gewenst en/of doelmatig. Er dient dan ook een besluit hogere waarde te worden vastgesteld. Een en ander is vastgelegd in tabel 3.

Tabel 3 Ontheffingswaarden

Ontwikkeling	Aantal woningen	Ontheffingswaarde	Geluidsbron
Paasloërweg 22a	1	53 dB	Paasloërweg

Ontvanger : Paasloërweg 22A **Waarneemhoogte [m]** : 1,5

Rijlijn : Paasloërweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 31,80
Verhardingsbreedte [m]	: 5,50	Afstand schuin [m]	: 31,81
Bodemfactor [-]	: 0,68	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 0 - Referentiewegdek		

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	252,30	128,80	32,10	80	-2,00	72,99	70,07	64,03
3	Middelzware Motorvoert...	13,40	6,80	1,70	80	-2,00	64,54	61,60	55,58
4	Zware Motorvoertuigen	3,30	1,70	0,40	80	-2,00	61,19	58,31	52,03
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	269,00	137,30	34,20			73,81	70,89	64,85
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 54,03
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 51,11
D_afstand	: 15,03	LAeq, nacht	: 45,06
D_lucht	: 0,23	Aftrek Art.110g [dB]	: 0
D_bodem	: 3,32	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 55
D_meteo	: 1,51	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 55

Ontvanger : Paasloërweg 22A **Waarneemhoogte [m]** : 4,5

Rijlijn : Paasloërweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 31,80
Verhardingsbreedte [m]	: 5,50	Afstand schuin [m]	: 32,02
Bodemfactor [-]	: 0,68	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 0 - Referentiewegdek		

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	252,30	128,80	32,10	80	-2,00	72,99	70,07	64,03
3	Middelzware Motorvoert...	13,40	6,80	1,70	80	-2,00	64,54	61,60	55,58
4	Zware Motorvoertuigen	3,30	1,70	0,40	80	-2,00	61,19	58,31	52,03
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	269,00	137,30	34,20			73,81	70,89	64,85
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	LAeq, dag	: 55,39
C_zichthoek	: 0,00	LAeq, avond	: 52,47
D_afstand	: 15,05	LAeq, nacht	: 46,42
D_lucht	: 0,23	Aftrek Art.110g [dB]	: 0
D_bodem	: 2,69	Lden, excl. Art.110g [dB]	: 56
D_meteo	: 0,76	Lden, incl. Art.110g [dB]	: 56

Ontvanger : Paasloërweg 22A **Waarneemhoogte [m]** : 7,5

Rijlijn : Paasloërweg

Wegdekhoogte [m]	: 0,00	Afstand horizontaal [m]	: 31,80
Verhardingsbreedte [m]	: 5,50	Afstand schuin [m]	: 32,51
Bodemfactor [-]	: 0,68	Afstand kruispunt [m]	: 0,00
Objectfractie [-]	: 0,20	Afstand obstakel [m]	: 0,00
Zichthoek [grad]	: 127		
Wegdektype [-]	: 0 - Referentiewegdek		

Emissiegegevens intensiteiten per voertuigcategorie per periode in dB(A)

m	Categorie	Q_dag	Q_avond	Q_nacht	km/u	C_wegdek	E_dag	E_avond	E_nacht
1	Motorrijwielen	0,00	0,00	0,00	80	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Lichte Motorvoertuigen	252,30	128,80	32,10	80	-2,00	72,99	70,07	64,03
3	Middelzware Motorvoert...	13,40	6,80	1,70	80	-2,00	64,54	61,60	55,58
4	Zware Motorvoertuigen	3,30	1,70	0,40	80	-2,00	61,19	58,31	52,03
5	Bromfietsen	0,00	0,00	0,00	50	0,00	0,00	0,00	0,00
	Totaal	269,00	137,30	34,20			73,81	70,89	64,85
	C_optrek						--	--	--

Resultaten in dB(A)

C_reflectie	: 0,30	L _{Aeq} , dag	: 55,65
C_zichthoek	: 0,00	L _{Aeq} , avond	: 52,73
D_afstand	: 15,12	L _{Aeq} , nacht	: 46,68
D_lucht	: 0,23	Aftrek Art.110g [dB]	: 0
D_bodem	: 2,61	L _{den} , excl. Art.110g [dB]	: 56
D_meteo	: 0,51	L _{den} , incl. Art.110g [dB]	: 56

REGELS

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	INLEIDENDE REGELS	2
Artikel 1	Begrippen	2
Artikel 2	Wijze van meten	6
Hoofdstuk 2	BESTEMMINGSREGELS	7
Artikel 3	Agrarisch met waarden	7
Artikel 4	Tuin	11
Artikel 5	Wonen	12
Artikel 6	Waarde - Archeologie 2	19
Hoofdstuk 3	ALGEMENE REGELS	22
Artikel 7	Anti-dubbeltelregel	22
Artikel 8	Algemene bouwregels	23
Artikel 9	Algemene gebruiksregels	24
Artikel 10	Algemene afwijkingsregels	25
Artikel 11	Algemene procedureregels	26
Artikel 12	Overige regels	27
Hoofdstuk 4	OVERGANGS- EN SLOTREGELS	28
Artikel 13	Overgangsrecht	28
Artikel 14	Slotregel	29
BIJLAGEN BIJ DE REGELS		
Bijlage 1	Overzicht aan huis gebonden bedrijven	
Bijlage 2	Landschappelijk inpassingsplan	

Hoofdstuk 1 INLEIDENDE REGELS

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Paasloo - Paasloërweg 22a, Hooiweg 7 met identificatienummer NL.IMRO.1708.PSLPSLWG22AHW7-ON01 van de gemeente Steenwijkerland;

1.2 bestemmingsplan:

de geometrische bepaalde planobjecten met bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aan-huis-verbonden beroep:

een dienstverlenend beroep, dat in of bij een woonhuis wordt uitgeoefend, waarbij het woonhuis in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.4 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.5 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft;

1.6 agrarisch bedrijf:

een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het telen van gewassen en/of het houden van dieren, waaronder tevens wordt verstaan een productiegerichte paardenhouderij, niet zijnde een agrarische nevenactiviteit;

1.7 agrarisch hobbymatig gebruik:

het telen van gewassen en/of het houden van dieren, niet gericht op het voortbrengen van producten ten behoeve van een agrarisch bedrijf;

1.8 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde;

1.9 bedrijfs- c.q. beroepsvloeroppervlakte:

de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor een aan-huis-verbonden beroep c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;

1.10 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak;

1.11 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.12 bijgebouw:

een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw;

1.13 bouwen:

plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten, alsmede het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen van een standplaats;

1.14 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak;

1.15 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.16 bouwperceelgrens:

een grens van een bouwperceel;

1.17 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.18 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;

1.19 cultuurgrond:

grasland, akkerbouw- en tuinbouwgrond;

1.20 dak:

iedere bovenbeëindiging van een gebouw;

1.21 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;

1.22 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een gebouw en dat in feitelijk en ruimtelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw;

1.23 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.24 hoofdgebouw:

een gebouw, dat op een bouwperceel door zijn constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken en waarin de hoofdfunctie ingevolge de bestemming is of wordt ondergebracht;

1.25 kampeermiddel:

een tent, een tentwagen, een kampeerauto, een caravan of een stacaravan, dan wel enig ander daarmee vergelijkbaar voertuig of onderkomen, dat geheel of ten dele is bestemd of opgericht dan wel wordt of kan worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.26 logiesverstrekking:

een bedrijfsactiviteit, die enkel of in hoofdzaak is gericht op het tegen vergoeding verstrekken van logies en waarbij de logieseenheden zijn ingericht als nachtverblijf;

1.27 peil:

- a. voor bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
- b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter plaatse van die hoofdtoegang bij voltooiing van die bouw;
- c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil of het ter plaatse geldende waterpeil;

1.28 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.29 recreatie:

activiteiten en mogelijkheden voor ontspanning c.q. vrijetijdsbesteding;

1.30 recreatief medegebruik:

het medegebruik van gronden voor recreatieve activiteiten, zoals wandelen, fietsen, ruitersport en kanovaren, sportvisserijen, alsmede route-ondersteunende voorzieningen, zoals picknick-, uitzicht-, rust- en informatieplaatsen, voor zover de overige functies van de gronden dit toelaten;

1.31 ruimtelijke kwaliteit:

de kwaliteit van de ruimte als bepaald door de gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van die ruimte.

1.32 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden.

Onder een seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische-massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.33 verblijfsrecreatie:

het totaal van mogelijkheden en voorzieningen om te recreëren op een bepaalde plaats waarbij recreatief nachtgebruik centraal staat;

1.34 woning:

een gebouw met een complex van ruimten, geschikt en bestemd voor de huisvesting van niet meer dan één huishouden, waaronder begrepen eventueel gemeenschappelijk gebruik van bepaalde ruimten;

1.35 woonhuis:

een gebouw, dat één woning omvat, dan wel twee of meer naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.2 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak;

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.4 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Hoofdstuk 2 **BESTEMMINGSREGELS**

Artikel 3 **Agrarisch met waarden**

3.1 **Bestemmingsomschrijving**

3.1.1 *Algemeen*

De voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. agrarisch bedrijfsmatig gebruik;
- b. agrarisch hobbymatig gebruik;
- c. bescherming, instandhouding en versterking van de aanwezige natuurlijke en/of landschappelijk waarden;
- d. instandhouding, versterking en ontwikkeling van natuur- en landschapselementen, zoals houtopstanden, houtwallen, houtsingels, sloten, beken, waterlopen en overige waterpartijen, water- en oeervegetaties;
- e. een boomgaard, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van groen - boomgaard'.

met daaraan ondergeschikt:

- f. ontsluitingsvoorzieningen;
- g. tuinen, erven en groenvoorzieningen;
- h. recreatief medegebruik, voor zover dit geen onevenredige verkeersaantrekkende werking tot gevolg heeft;
- i. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

3.1.2 *Dubbelbestemmingen*

Voor zover de gronden tevens zijn gelegen binnen de aangewezen dubbelbestemmingen zijn mede de desbetreffende regels van toepassing, met inachtneming van de voorrangregels uit artikel 12 lid 12.1.1.

3.2 **Bouwregels**

3.2.1 *Gebouwen en overkappingen*

Op de voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden mogen geen gebouwen en overkappingen worden gebouwd.

3.2.2 Overige bouwwerken, geen gebouw zijnde

Op de voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden mogen geen bouwwerken, geen gebouw zijnde worden gebouwd, met uitzondering van:

- a. omheiningen en/of erfafscheidingen, uitsluitend in de vorm van draadomheiningen en/of draaderafscheidingen, met dien verstande dat de hoogte maximaal 1,50 meter bedraagt;
- b. voerderruiven, drinkbakken en/of picknickplaatsen, met dien verstande dat de bouwhoogte maximaal 1,50 meter bedraagt;
- c. bouwwerken, geen gebouw zijnde ten behoeve van het realiseren en/of instandhouden van de in artikel 3.1 genoemde natuur- en landschapselementen.

3.3 Specifieke gebruiksregels

Onder gebruiken of het laten gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan het gebruik van gronden en bouwwerken voor en/of als:

- a. het plaatsen van onderkomens en/of kampeermiddelen, van al dan niet afgedankte voer- en vaartuigen, van wagens, geschikt en bestemd voor de uitoefening van handel;
- b. terras, tennisbaan en zwembad;
- c. het beproeven van en/of racen met voertuigen, al dan niet in wedstrijdverband;
- d. opschriften, aankondigingen of afbeeldingen, waaronder reclame-uitingen;
- e. buitenopslag, waaronder de opslag van mest(stoffen), behoudens voor zover dit noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik;
- f. de opslag van afbraak- en bouwmaterialen, grond en bodemspecie;
- g. boom- en fruitteelt;
- h. ligplaats voor boten, anders dan voor eigen gebruik;
- i. verhuur van boten, fietsen en andere recreatieve vervoermiddelen;
- j. het geheel of gedeeltelijk verwijderen van een houtwal, ter plaatse van de aanduiding 'houtwal';
- k. het aanleggen van waterpartijen.

3.4 Afwijken van de gebruiksregels

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 3.3.k ten behoeve van een vijver, met dien verstande dat:

- a. deze afwijking uitsluitend wordt toegepast ter plaatse van de aanduiding 'vijver';
- b. de oppervlakte van de vijver minimaal 150 m² bedraagt;
- c. de diepte van de vijver maximaal 2,00 meter bedraagt;
- d. de minimale helling van de noordoever oever 1:7 bedraagt;
- e. de minimale helling van de zuidelijke oever 1:3 bedraagt;
- f. rondom de vijver geen bomen of andere opgaande beplanting wordt aangebracht.

3.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

3.5.1 Vergunningplicht

Het is verboden op of in de voor 'Agrarisch met waarden' aangewezen gronden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het bevoegd gezag de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, en/of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het aanleggen, verharderen of verwijderen van wegen, paden of parkeergelegenheden en het aanbrengen of verwijderen van andere oppervlakteverhardingen;
- b. het scheuren van grasland en/of rietland;
- c. het aanbrengen van (bovengrondse) leidingen, constructies, installaties en apparatuur;
- d. het verrichten van exploitatieboringen;
- e. het graven, verbreden, uitdiepen, dempen en/of verleggen van watergangen;
- f. het wijzigen van de bodemstructuur, het ontginnen, bodemverlagen of afgraven, ophogen en/of egaliseren van de bodem met meer dan 0,20 meter;
- g. het verwijderen van natuur- en landschapselementen;
- h. het aanbrengen dan wel wijzigen van drainagesystemen;
- i. het dempen van oppervlaktewater;
- j. het vergraven van oevers;
- k. het verleggen van watergangen.

3.5.2 Uitzondering

Het bepaalde in artikel 3.5.1 is niet van toepassing op:

- a. normale onderhoudswerkzaamheden;
- b. werken of werkzaamheden in het kader van het normale bodemgebruik;
- c. werken of werkzaamheden, welke op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering zijn dan wel krachtens een voor dat tijdstip aangevraagde (omgevings)vergunning/ontheffing mogen worden uitgevoerd;
- d. werken of werkzaamheden die deel uitmaken van de activiteiten die worden uitgevoerd in het kader van een beheersplan zoals bedoeld in de Natuurbeschermingswet.

3.5.3 Toetsingscriteria

De omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken en werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.5.1 kan alleen worden verleend indien door die werken of werkzaamheden dan wel door de daarvan hetzij direct hetzij indirect te verwachten gevolgen voor de in artikel 3.1 genoemde waarden en doeleinden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor herstel van de bedoelde waarden, niet wezenlijk worden of kunnen worden verkleind.

3.5.4 *Advies bevoegd waterschapsgezag*

In de volgende gevallen wordt advies aan het ter plaatse bevoegde waterschapsgezag gevraagd alvorens een besluit wordt genomen op de aanvraag om omgevingsvergunning:

- a. wanneer er sprake is van een toename van verhard oppervlak groter dan 750 m²;
- b. wanneer gronden worden afgegraven met als doel permanent oppervlaktewater met een oppervlakte groter dan 750 m² te realiseren.

Artikel 4 Tuin

4.1 Bestemmingsomschrijving

4.1.1 Algemeen

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. tuinen behorende bij op de aangrenzende gronden gelegen gebouwen;
- b. parkeren, ontsluiting en inritten;
- c. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

met de daarbij behorende voorzieningen

4.1.2 Dubbelbestemmingen

Voor zover de gronden tevens zijn gelegen binnen de aangewezen dubbelbestemmingen zijn mede de desbetreffende regels van toepassing, met inachtneming van de voorrangsregels uit artikel 12 lid 12.1.

4.2 Bouwregels

Op de voor 'Tuin' aangewezen gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

- erfafscheidingen, waarvan de bouwhoogte maximaal 1,00 meter bedraagt.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

- a. het plaatsen van onderkomens en/of kampeermiddelen, van al dan niet afgedankte voer- en vaartuigen en van wagens;
- b. buitenopslag, behalve als dit noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte tijdelijke gebruik;
- c. het gebruik van gronden en bouwwerken voor een paardenbak.

Artikel 5 Wonen

5.1 Bestemmingsomschrijving

5.1.1 Algemeen

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wonen;
- met daaraan ondergeschikt:
- b. tuinen, erven en groenvoorzieningen;
 - c. ontsluitings- en parkeervoorzieningen;
 - d. water en waterhuishoudkundige voorzieningen.

5.1.2 Dubbelbestemmingen

Voor zover de gronden tevens zijn gelegen binnen de aangewezen dubbelbestemmingen zijn mede de desbetreffende regels van toepassing, met inachtneming van de voorrangsregels uit artikel 12 lid 12.1.1.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Op de voor 'Wonen' aangewezen gronden mogen uitsluitend worden gebouwd:

- a. woningen, uitsluitend binnen de aanduiding 'bouwvlak';
- b. de daarbij behorende bijgebouwen, uitsluitend binnen de aanduiding 'bouwvlak' en de aanduiding 'bijgebouwen';
- c. bouwwerken, geen gebouw zijnde, ten behoeve van de in artikel 5.1 genoemde bestemming, zowel binnen als buiten de aanduidingen 'bouwvlak' en 'bijgebouwen';

5.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van het wonen gelden de volgende regels:

- a. per bouwvlak is maximaal 1 woning toegestaan;
- b. de voorgevels van de woning worden geplaatst in of evenwijdig aan de naar de weg gekeerde bouwgrens of evenwijdig aan de voorgevelrooilijn van de bestaande bebouwing;
- c. de grenzen van het bouwvlak mogen worden overschreden door erkers, luifels, balkons en dergelijke, mits:
 - 1. de diepte gemeten vanaf de bouwvlakgrens niet meer dan 1,00 meter bedraagt;
 - 2. de breedte niet meer bedraagt dan 50% van de breedte van de woning;
 - 3. de goothoogte maximaal gelijk is aan de hoogte van de eerste verdiepingsvloer + 0,30 meter;
- d. de goothoogte bedraagt maximaal 3,50 meter, met dien verstande dat, indien de goothoogte van een bestaande, legaal gebouwde woning hoger is dan de hiervoor bedoelde maximale goothoogte geldt die hoogte als maximum;

- e. de bouwhoogte bedraagt maximaal 8,00 meter, met dien verstande dat, indien de bouwhoogte van een bestaande, legaal gebouwde woning hoger is dan de hiervoor bedoelde maximale bouwhoogte geldt die hoogte als maximum;
- f. gebouwen zullen met een kap van minimaal 30° en maximaal 60° worden afgedekt;
- g. de inhoud van een woning bedraagt maximaal 750 m³, dan wel maximaal de bestaande inhoud indien deze groter is.

5.2.3 *Bijgebouwen behorende bij de woning*

Voor het bouwen van bijgebouwen behorende bij de woning gelden de volgende regels:

- a. de gezamenlijke oppervlakte van bijgebouwen, met uitzondering van carports, mag maximaal 75 m² bedragen;
- b. de grond ter plaatse van de aanduiding 'bijgebouwen' wordt voor maximaal 60% bebouwd;
- c. bijgebouwen worden met een kap van minimaal 30° en maximaal 60° afgedekt;
- d. de goothoogte bedraagt maximaal 3,50 meter;
- e. de bouwhoogte van bijgebouwen bedraagt maximaal 80% van de bouwhoogte van het hoofdgebouw.

5.2.4 *Bouwwerken, geen gebouw zijnde*

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

- a. een carport wordt op een afstand van minimaal 1,00 meter achter de voorgevelrooilijn gebouwd, met dien verstande dat de bouwhoogte van carports maximaal 3,00 meter bedraagt en de oppervlakte van carports maximaal 20 m² bedraagt;
- b. bouwwerken, geen gebouw zijnde, mogen uitsluitend achter de naar de weg gekeerde bouwgrens worden gebouwd, met uitzondering van erfafscheidingen en vlaggenmasten;
- c. de bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouw zijnde mag maximaal 6,00 meter bedragen, met dien verstande dat de bouwhoogte van erfafscheidingen voor de naar de weg gekeerde bouwgrens maximaal 1,00 meter en achter de naar de weg gekeerde bouwgrens maximaal 2,00 meter mag bedragen.

5.3 **Afwijken van de bouwregels**

5.3.1 *Afwijken van de bouwregels ten behoeve van het vergroten van de inhoud van de woning en het gedeeltelijk bouwen buiten het bouwvlak*

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.2.1.a ten behoeve van het gedeeltelijk bouwen buiten het bouwvlak en/of artikel 5.2.2.g ten behoeve van het vergroten van de inhoud van de woning, met dien verstande dat:

- a. ter plaatse van de dubbelbestemming 'Waarde - Cultuurhistorie' de karakteristieke hoofdvorm van de oorspronkelijke bedrijfswoning behouden dient te blijven;
- b. een goede stedenbouwkundige en/of landschappelijke inpassing dient te zijn gewaarborgd
- c. het gedeeltelijk bouwen buiten het bouwvlak alleen betrekking heeft op de uitbreiding van een woning binnen het bouwvlak;
- d. de inhoud van de woning maximaal 750 m³ mag bedragen;

- e. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 - 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 - 2. het woon- en leefklimaat;
 - 3. de verkeersveiligheid;
 - 4. de landschappelijke en/of archeologische waarden van de gronden;
 - 5. de waterstaatskundige en waterhuishoudkundige waarden van de gronden en van de aangrenzende gronden.

5.3.2 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van grotere oppervlakte na sanering bijgebouwen

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.2.3 en 5.2.4 ten behoeve van een grotere bebouwde oppervlakte van bijgebouwen behorende bij een woning, met dien verstande dat:

- a. er sprake dient te zijn van sloop van bijgebouwen, waarbij geldt dat maximaal 100% van de gesloopte oppervlakte aan bijgebouwen mag worden teruggebouwd;
- b. na sanering het perceel voor niet meer dan 60% is bebouwd;
- c. de grotere oppervlakte aan bijgebouwen bijdraagt aan versterking van de ruimtelijke kwaliteit;
- d. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 - 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 - 2. de verkeersveiligheid;
 - 3. de milieusituatie;
 - 4. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
 - 5. de landschappelijke en/of archeologische waarden van de gronden;
 - 6. de waterstaatskundige en waterhuishoudkundige waarden van de gronden en van de aangrenzende gronden.

5.3.3 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van een grotere oppervlakte bijgebouwen

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.2.3 en 5.2.4 ten behoeve van een grotere bebouwde oppervlakte van bijgebouwen behorende bij een woning, tot een gezamenlijke oppervlakte van maximaal 150 m² per bouwperceel, met dien verstande dat:

- a. het bouwperceel voor maximaal 50% wordt bebouwd;
- b. de bijgebouwen vrijstaand worden uitgevoerd;
- c. de goothoogte van de bijgebouwen maximaal 3,50 meter bedraagt en de bouwhoogte maximaal 80% van de bouwhoogte van de woning;
- d. de bijgebouwen passen in het stedenbouwkundige beeld waarbij geldt dat clustering en concentratie van de bijgebouwen op het bouwperceel de voorkeur heeft;
- e. landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden worden niet onevenredig aangetast.

5.3.4 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van vergroten van de goothoogte van de woning

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.2.2 ten behoeve van het vergroten van de goothoogte van de woning, met dien verstande dat:

- a. een goede stedenbouwkundige inpassing dient te zijn gewaarborgd;
- b. de goothoogte van de woning maximaal 5,50 meter bedraagt;
- c. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. het woon- en leefklimaat;
 3. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
 4. de landschappelijke waarden van de gronden;
 5. de waterstaatskundige en waterhuishoudkundige waarden van de gronden en van de aangrenzende gronden.

5.3.5 Afwijken van de bouwregels ten behoeve van het verlagen van de dakhelling

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.2.2, 5.2.3 en 5.2.4 ten behoeve van het verlagen van de dakhelling van een gebouw tot 0°, met dien verstande dat:

- a. een goede stedenbouwkundige inpassing dient te zijn gewaarborgd;
- b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 1. het straat- en bebouwingsbeeld;
 2. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
 3. de landschappelijke waarden van de gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Voorwaardelijke verplichting

Voor het gebruik van de gronden worden de volgende verplichtingen opgelegd:

- a. de nieuwe woning mag pas worden gebouwd wanneer alle bouwwerken binnen de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting' zijn gesloopt;
- b. het gebruik van een woning, niet zijnde een bestaande woning, overeenkomstig de in lid 5.1 opgenomen bestemmingsomschrijving, is uitsluitend toegestaan indien de landschapsmaatregelen conform de in Bijlage 2 opgenomen kwaliteitsplan zijn gerealiseerd en in stand worden gehouden.

5.4.2 Strijdig gebruik

Onder gebruiken of het laten gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan het gebruik van gronden en bouwwerken voor en/of als:

- a. het plaatsen van onderkomens en/of kampeermiddelen, van al dan niet afgedankte wagens en/of voer- en vaartuigen van derden, en anders dan bedoeld in lid 5.1;
- b. buitenopslag, behalve als dit noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte tijdelijke gebruik en anders dan bedoeld in lid 5.1;

- c. een aan huis verbonden beroep of bedrijf in de woning en/of in de vrijstaande bijgebouwen, anders dan bedoeld in 5.4.3;
- d. woningsplitsing;
- e. mantelzorg in de woning en/of in de vrijstaande bijgebouwen;
- f. vrijstaande bijgebouwen als logiesruimte;
- g. gebouwen voor recreatieve bewoning;
- h. detailhandel en horeca.

5.4.3 *Aan huis verbonden beroepen*

Een aan huis verbonden beroep is toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- a. een aan huis verbonden beroep uitsluitend wordt uitgeoefend in de woning of in de bijgebouwen;
- b. maximaal 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte van de woning en de bijgebouwen wordt gebruikt voor een aan huis verbonden beroep;
- c. de woonfunctie in overwegende mate wordt gehandhaafd en de verschijningsvorm als woning niet wezenlijk wordt aangetast;
- d. er mogen maximaal 2 personen werkzaam zijn, waarbij minstens één persoon tevens de bewoner van de woning is;
- e. er is slechts één reclame-uiting toegestaan met een maximale afmeting van 20 x 30 cm;
- f. het gebruik mag geen (ernstige of onevenredige) hinder opleveren voor het woonmilieu en geen afbreuk doen aan het woonkarakter van de omgeving;
- g. in de parkeerbehoefte wordt in voldoende mate voorzien op eigen terrein, waarbij als uitgangspunt geldt dat de bestaande parkeervoorzieningen niet onevenredig mogen worden belast;
- h. er vindt geen detailhandel plaats, met uitzondering van detailhandel in aan het betreffende beroep gerelateerde producten, waarvoor maximaal 10% van de voor het aan huis verbonden beroep gebruikte oppervlakte mag worden gebruikt;
- i. buitenopslag en buitenactiviteiten zijn niet toegestaan;
- j. er mag geen sprake zijn van een onevenredig verkeersaantrekkende werking.

5.5 **Afwijken van de gebruiksregels**

5.5.1 *Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van aan huis verbonden bedrijven*

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van het bepaalde in lid 5.4.2 ten behoeve van een aan huis verbonden bedrijf als opgenomen in het overzicht aan huis gebonden beroepen/bedrijven (Bijlage 1 bij deze regels), met dien verstande dat:

- a. een aan huis verbonden bedrijf uitsluitend wordt uitgeoefend in de woning of in de bijgebouwen;
- b. de bestaande bouwmogelijkheden mogen niet worden verruimd;
- c. maximaal in totaal 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte wordt gebruikt voor een aan huis verbonden bedrijf, tot een maximum van 25 m², met dien verstande dat niet meer dan 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte wordt gebruikt ten behoeve van de in het onderhavige lid genoemde nevenactiviteiten;

- d. de woonfunctie in overwegende mate wordt gehandhaafd en de verschijningsvorm als woning niet wezenlijk wordt aangetast;
- e. er mogen maximaal 2 personen werkzaam zijn, waarbij minstens één persoon tevens de bewoner van de woning is;
- f. het onbebouwde gedeelte van het perceel mag niet worden gebruikt voor beroeps- of bedrijfsmatige activiteiten, met uitzondering van parkeren;
- g. er is slechts één reclame-uiting toegestaan met een maximale afmeting van 20 x 30 cm;
- h. in de parkeerbehoefte wordt in voldoende mate voorzien op eigen terrein, waarbij als uitgangspunt geldt dat de bestaande parkeervoorzieningen niet onevenredig mogen worden belast;
- i. er vindt geen detailhandel plaats, met uitzondering van detailhandel in aan het betreffende bedrijf gerelateerde producten, waarvoor maximaal 10% van de voor het aan huis verbonden bedrijf gebruikte oppervlakte mag worden gebruikt;
- j. bij een aan huis verbonden bedrijf mag geen buitenopslag en mogen geen buitenactiviteiten plaatsvinden.

5.5.2 Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van detailhandel, kunstnijverheid en/of atelier

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in lid 5.4 ten behoeve van het gebruik van gronden en bouwwerken voor detailhandel, kunstnijverheid en/of atelier als ondergeschikte activiteit, met dien verstande dat:

- a. de ondergeschikte detailhandel uitsluitend wordt uitgeoefend in de woning of in de bijgebouwen;
- b. maximaal 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte mag worden gebruikt als verkoopruimte en productieruimte, met dien verstande dat niet meer dan 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte wordt gebruikt ten behoeve van de in het onderhavige lid en de overige leden onder 5.5 genoemde nevenactiviteiten tezamen;
- c. de woonfunctie in overwegende mate wordt gehandhaafd en de verschijningsvorm als woning niet wezenlijk wordt aangetast;
- d. er maximaal 2 personen werkzaam mogen zijn, waarbij minstens één persoon tevens de bewoner van de woning is;
- e. de oppervlakte van productiegebonden detailhandel maximaal 10% van het brutovloeroppervlak, tot een maximum van 150 m² mag bedragen;
- f. etalages niet zijn toegestaan;
- g. verkoopruimten zijn enkel toegestaan op de begane grond;
- h. er ten hoogste één gevelreclame-uiting is toegestaan tot een maximum van 20 x 30 centimeter;
- i. verkoop van producten met veiligheidsrisico's niet zijn toegestaan;
- j. vrachtverkeer ten behoeve van bevoorrading niet is toegestaan;
- k. de parkeerbehoefte in voldoende mate wordt voorzien op eigen terrein, waarbij als uitgangspunt geldt dat de bestaande parkeervoorzieningen niet onevenredig mogen worden belast;

- l. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 - 1. de verkeersveiligheid;
 - 2. het woon- en leefklimaat;
 - 3. de milieusituatie;
 - 4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.5.3 *Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van verblijfsrecreatie*

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in lid 5.4 ten behoeve van verblijfsrecreatie, zoals in de vorm van logiesverstrekking of bed en breakfast, met dien verstande dat:

- a. er maximaal 10 slaappleatsen per bouwperceel worden toegestaan, ten behoeve van een gelijktijdig nachtverblijf van maximaal 10 personen;
- b. de slaappleatsen worden gerealiseerd in het hoofdgebouw (de woning);
- c. de woning waarin de verblijfsrecreatieve voorzieningen worden gerealiseerd, is bewoond door de hoofdbewoner, op het moment dat nachtverblijf wordt verstrekt;
- d. maximaal 35% van het vloeroppervlak van het hoofdgebouw voor bed- en breakfastactiviteiten mag worden gebruikt, met dien verstande dat niet meer dan 35% van de toegestane bebouwde oppervlakte wordt gebruikt ten behoeve de in het onderhavige lid en de overige leden onder 5.5 genoemde nevenactiviteiten tezamen;
- e. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
 - 1. de verkeersveiligheid;
 - 2. het woon- en leefklimaat;
 - 3. de milieusituatie;
 - 4. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
- f. uit de noodzakelijke (milieu)onderzoeken blijkt dat de gronden geschikt zijn voor het beoogde gebruik;
- g. de effecten op de waterhuishouding in beeld zijn gebracht (watertoets), waarbij geldt dat de bestaande waterhuishouding niet mag verslechteren als gevolg van de ontwikkeling;
- h. in voldoende mate wordt voorzien in de parkeerbehoefte;
- i. omliggende functies niet worden gehinderd.

5.5.4 *Afwijken van de gebruiksregels ten behoeve van mantelzorg*

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor afwijking van het bepaalde in artikel 5.4.2, ten behoeve van mantelzorg in de gebouwen ten behoeve van het wonen, met dien verstande dat voor mantelzorg de volgende regels gelden:

- 1. er mogen geen 2 zelfstandige woningen ontstaan;
- 2. de tijdelijkheid staat in voldoende mate vast.

Artikel 6 Waarde - Archeologie 2

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de bescherming van archeologische waarden.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Omgevingsvergunning voor het bouwen

Voor aanvragen om een omgevingsvergunning voor het bouwen van bouwwerken met een oppervlakte van meer dan 2.500 m² dient door de aanvrager een aanvullend en/of definitief archeologisch rapport te worden overgelegd waarin naar het oordeel van het bevoegd gezag:

- a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
- b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
- c. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.

6.2.2 Voorwaarden omgevingsvergunning voor het bouwen

Indien uit het in artikel 6.2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de omgevingsvergunning voor het bouwen zullen worden verstoord, kan het bevoegd gezag één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de omgevingsvergunning:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

6.3 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

6.3.1 Vergunningplichtige werken en werkzaamheden

Voor de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden is ongeacht het bepaalde in de regels bij de andere op de gronden van toepassing zijnde bestemmingen een omgevingsvergunning vereist:

- a. het ophogen, afgraven, woelen, mengen, diepploegen, egaliseren en ontginnen van gronden, alsmede het vergraven, verruimen of dempen van sloten, vijvers en andere wateren en het aanleggen van drainage;
- b. het verwijderen en/of aanbrengen van bomen en diepwortelende beplanting;

- c. het aanleggen van ondergrondse transport-, energie-, of communicatieleidingen en daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;

voorzover de ingreep dieper gaat dan 50 cm beneden het maaiveld en een grotere oppervlakte dan 2.500 m² beslaat.

6.3.2 *Uitzondering*

Het bepaalde in 6.3.1 is niet van toepassing, indien:

- a. door middel van een aanvullend en/of definitief archeologisch onderzoek naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn;
- b. het gaat om onderhouds- en vervangingswerkzaamheden van bestaande bestratingen en beplantingen en werkzaamheden binnen bestaande tracés van kabels en leidingen;
- c. werken of werkzaamheden, welke op het tijdstip van inwerkingtreding van de beheersverordening in uitvoering zijn dan wel krachtens een voor dat tijdstip verleende (omgevings)vergunning/ontheffing mogen worden uitgevoerd;
- d. de werken en werkzaamheden worden verricht in het kader van een aanvullend of definitief archeologisch onderzoek.

6.3.3 *Toetsingscriteria*

De in 6.3.1 genoemde omgevingsvergunning wordt slechts verleend, mits:

- a. de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag kunnen worden verstoord in voldoende mate zijn vastgelegd, en;
- b. in voldoende mate is aangegeven op welke wijze de archeologische waarden worden bewaard en/of gedocumenteerd, dan wel;
- c. in voldoende mate is aangegeven dat de archeologische waarden van de gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel niet (meer) aanwezig zijn.

6.3.4 *Voorwaarden omgevingsvergunning*

Indien blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden kunnen worden verstoord, kunnen één of meerdere van de volgende voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning:

- a. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor de archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b. de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c. de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de vergunning te stellen kwalificaties.

6.4 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat de bestemming 'Waarde - Archeologie 2' geheel of gedeeltelijk wordt verwijderd, indien op basis van archeologisch onderzoek door een archeologisch deskundige is aangetoond dat ter plaatse geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn.

Hoofdstuk 3 ALGEMENE REGELS

Artikel 7 Anti-dubbelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 8 Algemene bouwregels

8.1 Ondergronds bouwen

Voor het bouwen van ondergrondse bouwwerken gelden de volgende regels:

- a. ondergrondse bouwwerken zijn uitsluitend toegestaan ter plaatse van de aanduiding 'bouwvlak', uitgezonderd zwembaden binnen de bestemming 'Wonen';
- b. de oppervlakte van ondergrondse bouwwerken mag niet meer bedragen dan de toegestane oppervlakte van bouwwerken boven peil, daarbij worden niet meegerekend zwembaden binnen de bestemming 'Wonen' ;
- c. de ondergrondse bouwdiepte mag maximaal 4,00 m onder peil bedragen;
- d. om het ondergrondse bouwwerk toegankelijk te maken is overschrijding van het bouwvlak toegestaan;
- e. de regels van de betreffende bestemmingen zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9 Algemene gebruiksregels

9.1 Gebruiksverbod

Het is verboden de gronden en bouwwerken in dit bestemmingsplan te gebruiken en/of te doen en/of laten gebruiken en/of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel strijdig met de gegeven bestemming(en).

9.2 Strijdig gebruik

Onder gebruiken in strijd met het bestemmingsplan wordt in ieder geval verstaan het gebruik van gronden en bouwwerken voor en/of als:

- a. een seksinrichting of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- b. een coffeeshop, growshop, smartshop of een daarmee vergelijkbaar bedrijf;
- c. straatprostitutie;
- d. het plaatsen van onderkomens en/of kampeermiddelen, van al dan niet afgedankte voer- en vaartuigen en van wagens, tenzij de betreffende bestemming daarin wel uitdrukkelijk voorziet.

Artikel 10 Algemene afwijkingsregels

10.1 Meetverschillen

Het bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de aangeduide bouwgrenzen indien een meetverschil of onnauwkeurigheid ten opzichte van de feitelijke situatie daartoe aanleiding geeft, mits de afwijking maximaal 3,00 meter bedraagt.

10.2 Kleine bouwwerken van openbaar nut

Het bevoegd gezag kan gronden en met inachtneming van het bepaalde in de dubbelbepalingen, een omgevingsvergunning verlenen voor het afwijken van de bouwen/of gebruiksregels voor het bouwen van kleine, niet voor bewoning bestemde bouwwerken van openbaar nut, zoals wachthuisjes, transformatorhuisjes, schakelhuisjes, gemaalgebouwtjes, telefooncellen, pinautomaten, afval- en glascontainers en dergelijke, met dien verstande dat:

- a. de oppervlakte maximaal 15 m² mag bedragen;
- b. de goothoogte maximaal 3,00 meter mag bedragen;
- c. de bouwhoogte maximaal 6,00 meter mag bedragen.

Artikel 11 Algemene procedureregels

11.1 Procedure nadere eisen

Bij het stellen van nadere eisen, worden in ieder geval de volgende procedureregels in acht genomen:

- a. het ontwerp-besluit ligt, met de daarop betrekking hebbende stukken, gedurende twee weken voor belanghebbenden ter inzage;
- b. burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging tevoren bekend in een of meer dag-, nieuws- of huis-aan-huisbladen die in de gemeente worden verspreid of op een andere geschikte wijze;
- c. in deze kennisgeving wordt vermeld dat belanghebbenden gedurende de termijn van terinzagelegging schriftelijk zienswijzen omtrent de aanvraag of het ontwerpbesluit kunnen indienen bij burgemeester en wethouders;
- d. indien tegen het ontwerpbesluit zienswijzen naar voren zijn gebracht, wordt het besluit met redenen omkleed;
- e. burgemeester en wethouders delen aan hen die hun zienswijzen naar voren hebben gebracht de beslissing daaromtrent mede.

Artikel 12 Overige regels

12.1 Voorrangsregels

12.1.1 Voorrang dubbelbestemming

In het geval van strijdigheid van belangen tussen een bestemming en een dubbelbestemming gaat het belang van de dubbelbestemming voor.

Hoofdstuk 4 **OVERGANGS- EN SLOTREGELS**

Artikel 13 Overgangsrecht

13.1 Overgangsrecht bouwwerken

- a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, danwel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
 1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
 2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.
- b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van het bepaalde in lid 13.1 sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het lid 13.1 sub a met maximaal 10%.
- c. Lid 13.1 sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

13.2 Overgangsrecht gebruik

- a. Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
- b. Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 13.2 sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
- c. Indien het gebruik, bedoeld in sublid a, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
- d. Lid 13.2 sub a is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 14 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

**Regels van het
bestemmingsplan Paasloo - Paasloërweg 22a, Hooiweg 7
van de gemeente Steenwijkerland.**

Behorende bij besluit van ...

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 Overzicht aan huis gebonden bedrijven

Overzicht consumentverzorgende en/of ambachtelijke bedrijvigheid (aan huis gebonden bedrijven) en aan huis gebonden beroepen

Bij de uitoefening van consumentverzorgende en/of ambachtelijke bedrijvigheid valt te denken aan:

1. autorijschool (geen theorie)
2. bloemschikker
3. computerservice (o.a. systeembouw/ -analyse)
4. decorateur
5. fietsenreparateur
6. fitness studio
7. fotograaf
8. goud- en zilversmid
9. glazenwasser
10. hoedenmaker
11. hondentrimmer
12. instrumentenmaker
13. kaarsenmaker
14. kapper
15. klompenmaker
16. koeriersdienst
17. lijstenmaker
18. loodgieter
19. meubelmaker
20. muziekinstrumentenmaker
21. nagelstudio/pedicure
22. pottenbakker
23. prothesemaker
24. reisorganisatie (kleinschalig)
25. reparatie van kleine consumentenartikelen (antiek/radio's/tv's/horloges etc.)
26. schoonheidsspecialist
27. traiteur
28. tv/radio reparateur
29. zadelmaker

Deze lijst is niet uitputtend. Echter het uitgangspunt bij deze activiteiten moet zijn dat het woonkarakter niet wezenlijk mag worden aangetast.

Door de kamers van koophandel is de volgende lijst samengesteld van personen die als aan huis gebonden beroepen (vrije beroepsbeoefenaars), gelden. Dit zijn:

1. adviseur
2. advocaat
3. accountant-administratieconsulent
4. alternatieve genezer
5. belastingconsulent
6. bouwkundig architect
7. dierenarts
8. fysiotherapeut
9. gerechtsdeurwaarder
10. huidtherapeut
11. huisarts
12. interieurarchitect
13. juridisch adviseur
14. kunstenaar
15. logopedist
16. makelaar
17. medisch specialist
18. notaris
19. oefentherapeut Cesar/Mensendieck
20. organisatieadviseur
21. orthopedagoog
22. psycholoog
23. redacteur
24. registeraccountant
25. stedenbouwkundige
26. tandarts
27. tandartsspecialist
28. tolk
29. tuin- en landschapsarchitect
30. verloskundige

Een beroep dat hier niet op voorkomt, geldt in beginsel niet als 'aan huis gebonden beroep (vrij beroep)', tenzij de onderneming/beroepsbeoefenaar anders aan kan tonen.

Ook gastouderopvang kan worden aangemerkt als een aan huis gebonden beroep.

BIJLAGE 2

Landschappelijke inpassing houtwal Paasloërweg 22a te Paasloo

- (A) Meerstammige eik aan het eind van de wal
- (B) Overstaanders van eik bovenop de wal (5 st.)
- (C) Doorgeschoten eiken hakhout
- (D) Solitaire hulst bovenop de wal

- 1 *Corylus avellana* - hazelaar
- 2 *Ilex aquifolium* - scherpe hulst

- 3 *Rhamnus frangula* - vuilboom
- 4 *Crataegus monogyna* - meidoorn

Nr.	Soort	Aantal	Plantverband	Plantmaat
Bestaande te behouden beplanting				
A	<i>Quercus robur</i>	1	solitair	n.v.t.
B	<i>Quercus robur</i>	5	in lijn bovenop wal	n.v.t.
C	<i>Quercus robur</i>	2	solitair	n.v.t.
D	<i>Ilex aquifolium</i> (scherpe hulst)	1	solitair	n.v.t.
Nieuw toe te voegen beplanting				
1	<i>Corylus avellana</i> (hazelaar)	10	driehoeksverband	150 - 175 cm
2	<i>Ilex aquifolium</i> (scherpe hulst)	10	driehoeksverband	150 - 175 cm
3	<i>Rhamnus frangula</i> (vuilboom)	10	driehoeksverband	150 - 175 cm
4	<i>Crataegus monogyna</i> (meidoorn)	10	driehoeksverband	150 - 175 cm

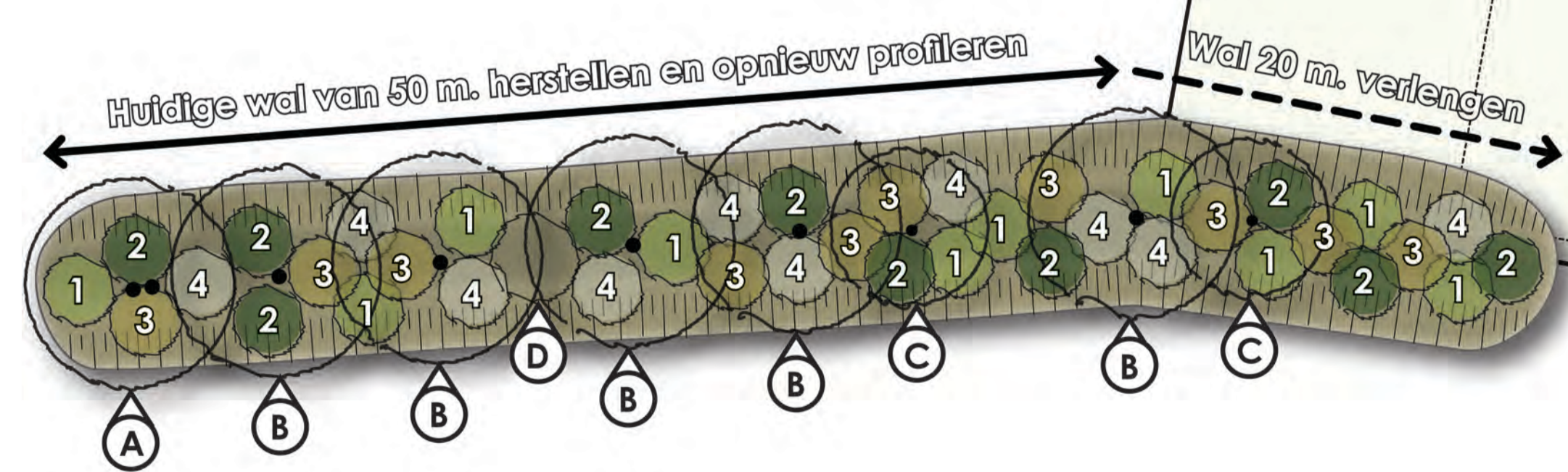
Toelichting inpassingsplan

Op perceel nr. 22a is de rood-voor-roodregeling van toepassing. Hierbij wordt op deze kavel een voormalige agrarische schuur gesloopt. Hiervoor komt een woning type 'erfwooning' terug.

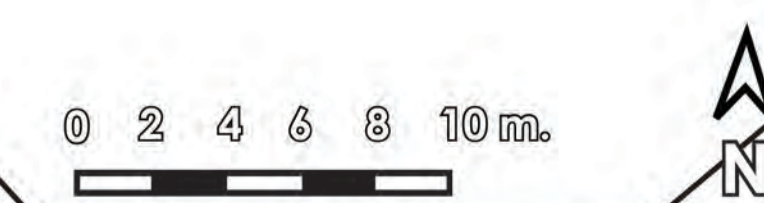
Als landschappelijke inpassing wordt de bestaande singel van 50 meter verlengd richting de oostzijde met een lengte van 20 meter. De beplanting welke behouden moet blijven staat hiernaast beschreven welke ook aangeduid is op de plankaart. Zo worden een vijftal overstaanders gehandhaafd. Deze zijn karakteristiek en beelbepalend in de omgeving. Aan het uiteinde van de wal aan de westzijde staat een meerstammige eik. Op de wal zijn twee doorgeschoten eikenhakhout stobben aanwezig. Deze moeten worden afgezet, waarna die opnieuw kunnen uitlopen. Centraal op de wal is nog een inheemse hulst aanwezig. Deze elementen moeten behouden blijven en de overige soorten moeten worden verwijderd. De huidige wal moet daarna opnieuw worden geprofileerd en de steilrand moet worden hersteld. Het wallichaam moet een minimale breedte van 5 meter krijgen over de gehele lengte.

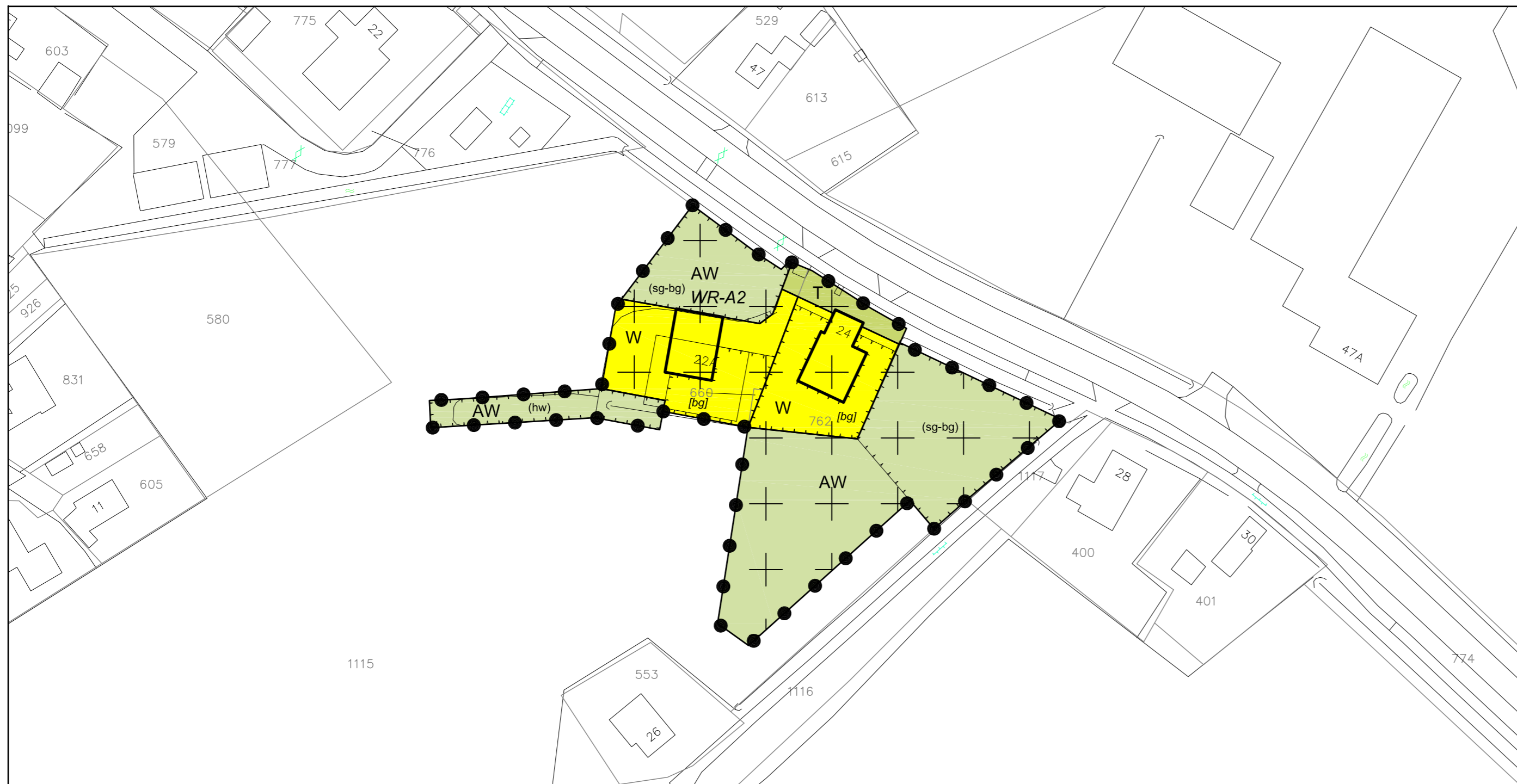
Zoals eerder beschreven moet het wallichaam 20 meter in oostenlijke richting worden doortrokken. Bovenop de gehele wal wordt extra bosplantsoen ingeplant. Deze wordt geplant in driehoeksverband op het 70 meter geprofileerde wallichaam met een plantafstand van 1,5 - 2 meter. Het toe te voegen bosplantsoen zijn streekeigen inheemse soorten. Er is gekozen voor groter plantmateriaal.

Door het uitvoeren van de bovengenoemde werkzaamheden is het landschappelijk karakter van de houtwal hersteld en vergroot. Door het toevoegen van de inheemse onderbeplanting wordt een landschappelijke kwaliteitslag behaald.

Alle maten zijn richtlijnen. Deze dienen in het werk gecontroleerd te worden.

Plangebied

Plangrens

Enkelbestemmingen

- AW Agrarisch met waarden
- T Tuin
- W Wonen

Dubbelbestemmingen

WR-A2 Waarde - Archeologie 2

Functieaanduidingen

- (hw) houtwal
- (sg-bg) specifieke vorm van groen - boomgaard
- (vij) vijver

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

- [bg] bijgebouwen
- [sba-vv] specifieke bouwaanduiding - voorwaardelijke verplichting

GEMEENTE STEENWIJKERLAND
 PAASLOO -
 PAASLOOËRWEG 22A, HOOIWEG 7
 BESTEMMINGSPAN

project	2015-2012	vastgesteld	
formaat	A2	ontwerp	30-05-2016
schaal	1:1000	voorontwerp	15-04-2016
kaart	1/1	concept	09-02-2016
getekend	EV		
idn	NL.IMRO.1708.PSLPSLWG22AHW7-ON01		

Rho
 ADVISEURS
 VOOR
 LEEFRUIMTE

w www.rho.nl
 e info@rho.nl

[Terug naar het agendapunt](#)

6.2 Vaststellen bestemmingsplan Paasloo, Paaloërweg 22a en Hooiweg 7 - bijlage beeldkwaliteitsplan (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

**Beeldkwaliteitsplan:
Paasloerweg 22a te Paasloo**

Een bouwaanvraag voor een woning op het perceel Paasloerweg 22a te Paasloo wordt voor wat betreft redelijke eisen van Welstand getoetst aan het advies d.d. 13 juni 2013, van mevrouw ir. I.M. Nij Bijvank – van Herel.

IMPRESSIE

IMPRESSIE

Referentiebeeld ter illustratie:

HET OVERSTICHT

Gemeente Steenwijkerland
t.a.v. mevrouw A.P. van der Wal
Postbus 162
8330 AD Steenwijk

Zwolle, 13 juni 2013
Kenmerk: 013-1987 STW

Betreft: Hooiweg 7, gemeente Steenwijkerland
Inlichtingen bij: mevrouw ir. I.M. Nij Bijvank-van Herel of mevrouw ir. A. Coops

Geachte mevrouw Van der Wal,

U vroeg de ervenconsulent van Het Oversticht een advies uit te brengen over de Hooiweg 7.

Bijgevoegd advies is mede gebaseerd op het beleid en de criteria uit de welstandsnota, maar is geen formeel welstandsadvies. Het plan dient bij definitieve bouwaanvraag dan ook alsnog door de welstandscommissie te worden beoordeeld.

Conclusie

De sloop van de stallen en het gebruik als woonerf geeft mogelijkheden voor herstel van de ruimtelijke en ecologische kwaliteit van landschap en het erf aan de Hooiweg 7. De houten kapschuur aan de rand van de singel zou behouden kunnen worden als volume en opgeknapt met streekeigen materialen. Voorwaarden voor herstel van kwaliteit zijn behoud en beheer van de bestaande singel en de laan, aanplant van erfbeplanting, aanplant van de oude perceelsscheiding in de akker in aansluiting op het achtererf. Een vernatting kan plaatsvinden in de zone nabij de sloot.

De sloop van de schuur op het erf Paasloöerweg 22a geeft de mogelijkheid voor het herstel van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het landschap. Een verdichting van het lint is niet wenselijk vanwege het behoud van zichtlijnen en open ruimtes aan de rand van Paasloo. Wij stellen als voorwaarden de bouwkavel te situeren op de locatie van de te slopen schuur zodanig dat er met de te behouden woning één erfensemble kan ontstaan. Voorwaarden hierbij zijn dat de vormgeving van de woning gebaseerd is op het type 'erfwoning': een volume dat in architectuur en oriëntatie ondergeschikt is aan het hoofdvolume. Bij voorkeur de nok gericht op de weg. Voor het landschap stellen wij als voorwaarden de bestaande singel te verlengen, de steilrand te herstellen, doorzicht te creëren.

Wij hopen u hiermee voldoende informatie verstrekt te hebben.

Hoogachtend,

drs. ing. D.H. Baalman, directeur
Namens deze, mr. ing. H.G.A.M. Verheyen, teamleider

- Renovatie van de boerderij in streekeigen sfeer. Mogelijk kan een gedeelte (percentage) van de meerkosten van het gebruik van een rieten dakbedekking vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- Aanleg van een nutstuin en bescheiden siertuin passend bij de boerderij en de streek. Hierbij kan gedacht worden aan een fruitgaarde (omhaagd met meidoorn of beuk), struweelhagen, enkele struikgroepen of losse bomen. Aanplant in een streekeigen assortiment. Deze aanplant kan vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- Het reliëf, het verschil in hoog- en laag als uitgangspunt wordt genomen bij de inrichting van het erf. De hoger gelegen delen onderscheiden zich qua inrichting en soorten beplanting van de lager gelegen delen. Vernatting kan plaatsvinden in de zone van de waterloop. Dit moet worden afgestemd met het waterschap.
- Een informele overgang van het erf naar het landschap wordt vormgegeven: een afwisseling van palen met draad, hagen, struikgroepen met inheemse soorten.
- De verlichting van het erf bescheiden wordt aangebracht, tegen de gevels en eventueel met sensor.
- De ontwikkeling een mogelijk biedt nu of in de toekomst voor de versterking van het informele routenetwerk voor wandelen en/of fietsen. De familie geeft aan dit in de toekomst alsnog weer te verkennen. Onlangs is een routenetwerk ontwikkeld. Mogelijk kunnen zij in de toekomst aanhaken.

Paasloöerweg 22a

De sloop van de schuur op het erf geeft de mogelijkheid voor het herstel van de ruimtelijke kwaliteit van het erf en het landschap. De huidige schuur doet in zijn maat afbreuk aan het erfensemble van de naastgelegen woning. Ook de houtwal met steilrand is doorbroken bij de bouw van de schuur destijds.

De erven zijn gelegen in een lint aan de Paasloöerweg. Het beleid gaat uit van herbouw op locatie of verdichting van de linten (invalswegen). Voor deze specifieke situatie is het niet wenselijk het lint te verdichten. Hierdoor worden zichtlijnen naar de kern verstoord en worden de open ruimte die karakteristiek zijn in het lint te veel verdicht.

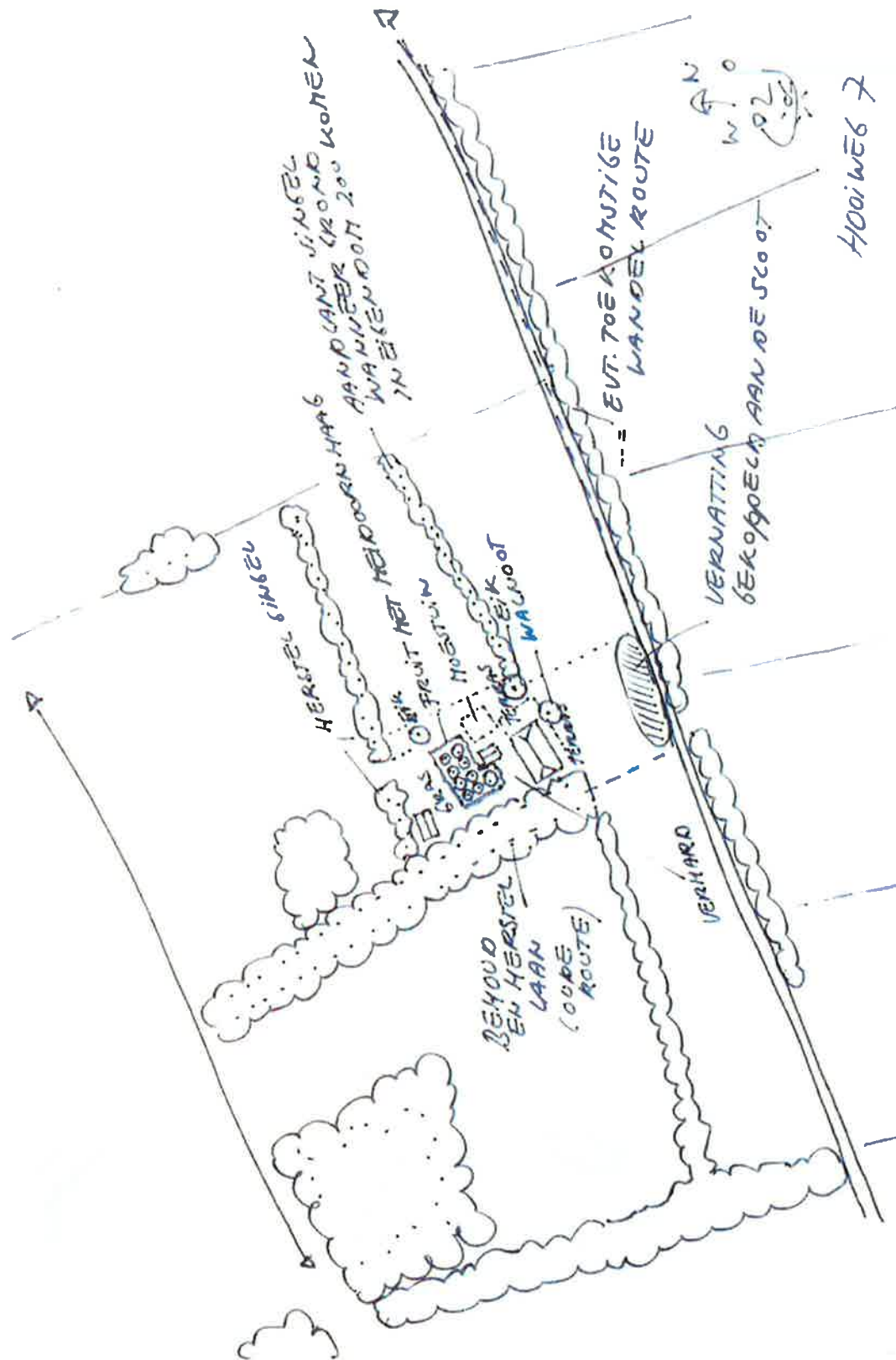
Wij stellen als voorwaarden:

- De bouwkavel te situeren op de locatie van de te slopen schuur zodat dit nieuwe volume met het bestaande hoofdvolume één erfensemble gaat vormen. Het volume van de te bouwen woning komt meer in verhouding met het volume van de bestaande woning. Tussen de nieuwe en te behouden woning kan een informele groene ruimte ontworpen worden. Bij voorkeur de woning situeren met de nok naar de weg zodat het meeste doorzicht ontstaat, iets gedraaid ten opzichte van de te behouden woning is passend.
- Behoud van de huidige tweede toegang aan de zijde van het erf. Het is niet wenselijk een toegang over de kamp aan te leggen.
- De vormgeving van de woning gebaseerd op een type 'erfwoning'. Dit komt tot uiting in een volume, architectuur en oriëntatie die ondergeschikt is aan het hoofdvolume op het erf. Het volume kan eigentijds of traditioneel worden ontworpen. De meerkosten voor de toepassing van het materiaal hout kan mogelijk vallen onder de investering in ruimtelijke kwaliteit.
- De bestaande singel te verlengen, de steilrand te herstellen, doorzicht te creëren.

In de bijlagen zijn de principes van erfstructuur voor beide locaties toegevoegd. In de bijlage is ook een uitsnede van rond 1900 bijgevoegd.

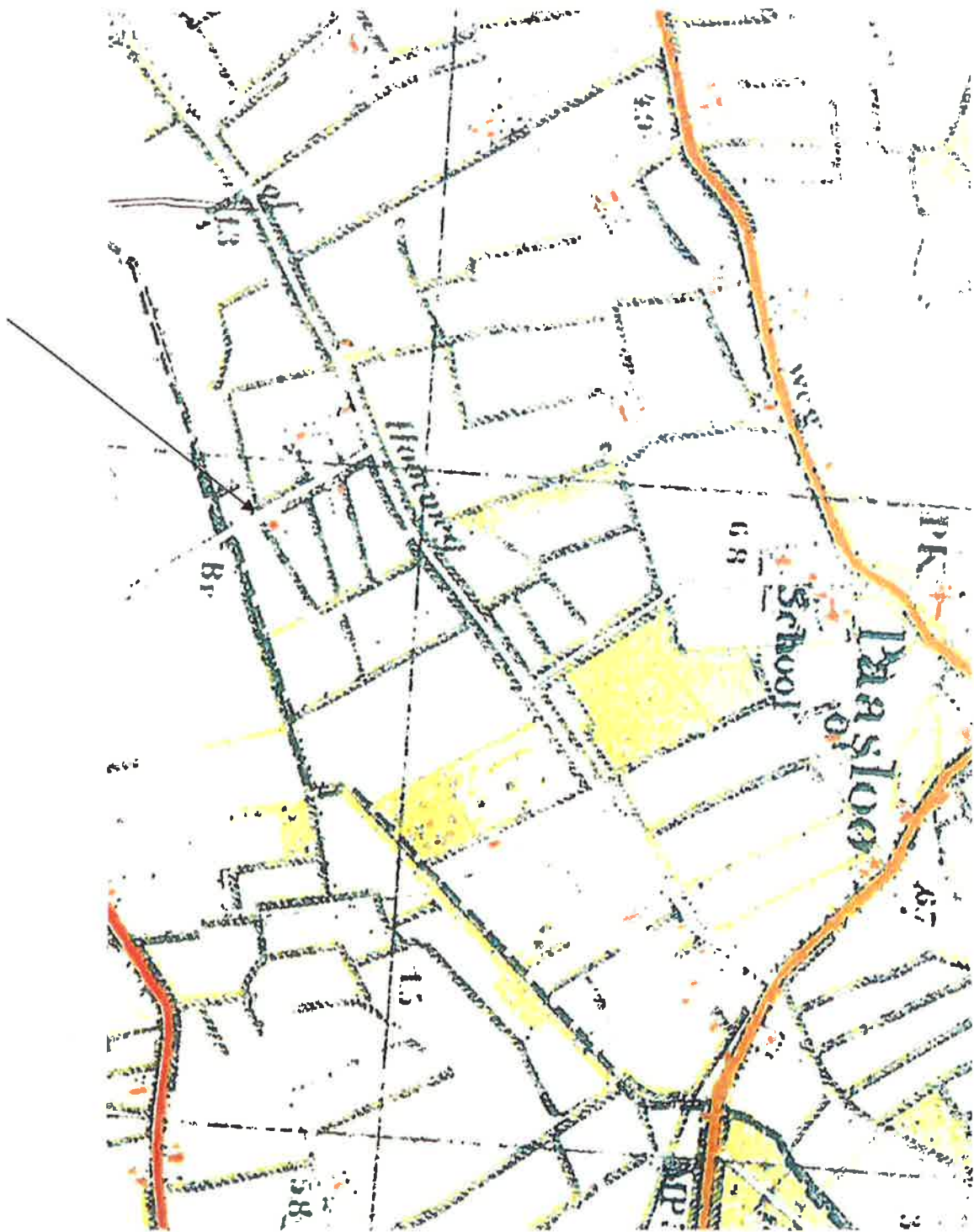

Bijlage erfchets Hooiweg 7

Bijlage uitsnede 1900, de pijl geeft het erf aan

[Terug naar het agendapunt](#)

7.0 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - RAADSVOORSTEL (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 20-9-2016
Nummer voorstel: 2016/82

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 7

Onderwerp:

Verklaring van geen bedenkingen voor het bouwen van drie rijwoningen op het perceel Matthijs Kiersstraat 2, 2a en 4 te Steenwijk.

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. Een ontwerp verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 6:5, lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht af te geven voor het bouwen van drie rijwoningen op het Matthijs Kiersstraat 2, 2a en 4 te Steenwijk.
2. Indien er geen zienswijzen zijn ingediend en er in de omgevingsvergunning ten opzichte van het ontwerpbesluit geen wijzigingen zijn doorgevoerd, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te laten gelden als definitieve verklaring van geen bedenkingen.

Samenvatting:

Het plan omvat het bouwen van drie rijwoningen op het perceel Matthijs Kiersstraat 2, 2a en 4 te Steenwijk.

Afbeelding 1: locatie

Afbeelding 2: gewenste situatie

Het gewenste plan is in strijd met het bestemmingsplan "Steenwijk en Tuk", omdat er 1 woning wordt toegevoegd en omdat de woningen gedeeltelijk buiten bouwvlak gebouwd worden, in de bestemming "Tuin". Tevens krijgen de woningen een goothoogte van 5,5meter. Op basis van het bestemmingsplan is het binnen de bestemming "Wonen-2" toegestaan om maximaal 2 woningen te bouwen, binnen de aanduiding "bouwvlak", met een goothoogte van maximaal 5 meter.

Afbeelding 3: gevelaanzichten

Argumenten

Er kan medewerking worden verleend aan het plan door het volgen van de uitgebreide voorbereidingsprocedure op grond van artikel 3.10 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het zogenaamde projectafwijkingbesluit.

Wij zijn van mening dat op grond van de bij de aanvraag gevoegde ruimtelijke onderbouwing er goede redenen zijn om aan bovengenoemde plan medewerking te verlenen.

In het kader van de voorbereidingsprocedure stellen wij u voor een ontwerp “Verklaring van geen bedenkingen” te verlenen. De verklaring van geen bedenkingen kan slechts worden verleend, indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. Uit de bijgevoegde ruimtelijke onderbouwing blijkt dat de aanvraag in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Vervolg

Na de besluitvorming door uw raad wordt de ontwerp “Verklaring van geen bedenkingen” samen met het ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor een ieder voor een termijn van zes weken ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn bestaat de mogelijkheid tot het indienen van zienswijzen. Formeel gesproken dient uw raad na afloop van de terinzagelegging opnieuw te beslissen over het verlenen van de definitieve verklaring van geen bedenkingen. Indien er echter geen zienswijzen worden ingediend en het plan niet is gewijzigd, zou dit betekenen dat uw raad twee keer over hetzelfde plan zou moeten beslissen zonder dat er sprake is gewijzigde omstandigheden of inzichten. Dit is niet efficiënt en zorgt ervoor dat de proceduredtijd onnodig langer wordt.

Wij stellen u daarom voor om te besluiten dat – indien er geen zienswijzen zijn ingediend en er in de omgevingsvergunning ten opzichte van het ontwerpbesluit geen wijzigingen zijn doorgevoerd – de ontwerp verklaring van geen bedenkingen geldt als een definitieve verklaring van geen bedenkingen.

Bijlagen bij het voorstel Ruimtelijke onderbouwing

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

IO

adviseur

Ilona Tichelaar, tel.: 829, ilona.tichelaar@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/82

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20-9-2016, nummer 2016/82;

b e s l u i t :

1. Een ontwerp verklaring van geen bedenkingen als bedoeld in artikel 6:5, lid 1 van het Besluit Omgevingsrecht af te geven voor het bouwen van drie rijwoningen op het Matthijs Kiersstraat 2, 2a en 4 te Steenwijk.
2. Indien er geen zienswijzen zijn ingediend en er in de omgevingsvergunning ten opzichte van het ontwerpbesluit geen wijzigingen zijn doorgevoerd, de ontwerpverklaring van geen bedenkingen te laten gelden als definitieve verklaring van geen bedenkingen.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Einde bijlage: 7.0 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - RAADSVOORSTEL

Terug naar het agendapunt

7.1 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Ruimtelijke onderbouwing (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Ruimtelijke onderbouwwing Steenwijk, M. Kiersstraat 2-4

Plan:	Herontwikkeling M. Kiersstraat 2-4, Steenwijk
Datum:	26 juli 2016
Status:	definitief
Auteur:	Henk Kloosterman

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 Inleiding	4
1.1. Aanleiding.....	4
1.2. Leeswijzer.....	5
Hoofdstuk 2 Beschrijving plan	6
Hoofdstuk 3 Wettelijke en beleidsmatige kaders	7
3.1. Rijksbeleid.....	7
3.1.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.....	7
3.1.2. AMvB Ruimte	8
3.1.3. Ladder van duurzame verstedelijking	8
3.2. Provinciaal beleid.....	8
3.2.1. Omgevingsvisie Overijssel 2009.....	8
3.2.2. Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 2009	9
3.3. Gemeentelijk beleid	11
3.3.1. Beleidskader Facetbeleid	11
3.3.2. Visie op wonen en leefbaarheid	11
3.3.3. Stedenbouwkundige uitgangspunten	12
3.3.4. Welstandnota	12
3.3.5. Bestemmingsplan “Steenwijk en Tuk”	13
3.3.6. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.....	14
Hoofdstuk 4 Actuele waarden	16
4.1. Inleiding	16
4.2. Ecologie	16
4.2.1. Gebiedsbescherming.....	16
4.2.2. Soortenbescherming	16
4.3. Archeologie.....	17
Hoofdstuk 5 Waterparagraaf	18
5.1. Inleiding	18
5.2. Waterbeleid.....	18
5.2.1. Waterwet	18
5.2.2. Waterplan gemeente Steenwijkerland 2008 -2015	18
5.2.3. Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan	18
5.3. Watertoets	19
Hoofdstuk 6 Milieuparagraaf	20
6.1. Milieu.....	20
6.2. Geluidhinder.....	20
6.3. Bodem.....	20
6.4. Luchtkwaliteit.....	21
6.5. Bedrijven en milieuzonering	21
6.6. Externe veiligheid	22
6.6.1. Besluit externe veiligheid inrichtingen	22
6.6.2. Externe veiligheidsbeleid	22
6.7. Milieubescherming	22
6.8. Verkeersstructuur	23
6.9. Kabels en leidingen.....	23

Hoofdstuk 7 Financiële paragraaf	24
7.1. Financiële haalbaarheid	24
7.2. Exploitatieplan	24

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1. Aanleiding

In verband met de sanering van een restverontreiniging van de voormalige gasfabriek Steenwijk zijn de woningen M. Kiersstraat 2, 4 en 6 aangekocht en vervolgens gesloopt. Herbouw van de gesloopte woningen (een 2 onder 1 kapwoning en een vrijstaande woning) is financieel niet aantrekkelijk. De grondquote zorgt voor "te dure" woningen waarvoor in de huidige marktomstandigheden geen markt is. Reden om de locatie te herontwikkelen. Het voornemen is om op de locatie van de 2 onder 1 kapwoningen (M. Kiersstraat 2-4, kadastraal bekend Gemeente SWK, sectie R, nummers 5578,6379,7474 en 7476) een rij van drie woningen te realiseren. De herontwikkeling van de locatie van de vrijstaande woning (M. Kiersstraat 6) is in verband met het ontbreken van vraag naar een dergelijke kavel niet actueel.

Bij de bouw van een rij van drie woningen wordt niet voldaan aan de regels van het bestemmingsplan "Steenwijk en Tuk". Omdat er sprake is van toevoeging van een woning kan er alleen door middel van een projectafwijking worden afgeweken van het bestemmingsplan. De omgevingsvergunning voor het bouwen van de drie woningen, kan alleen worden verleend wanneer deze is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing.

Afbeelding 1. Ligging plangebied

1.2. Leeswijzer

Na deze inleiding wordt in hoofdstuk 2 het plan beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het voor het plan relevante beleid van de verschillende overheidsinstanties beschreven. In de hoofdstukken 4, 5 en 6 wordt de ontwikkeling getoetst aan de omgevingsaspecten. Vervolgens wordt in hoofdstuk 7 de uitvoerbaarheid van het plan behandeld.

Hoofdstuk 2 Beschrijving plan

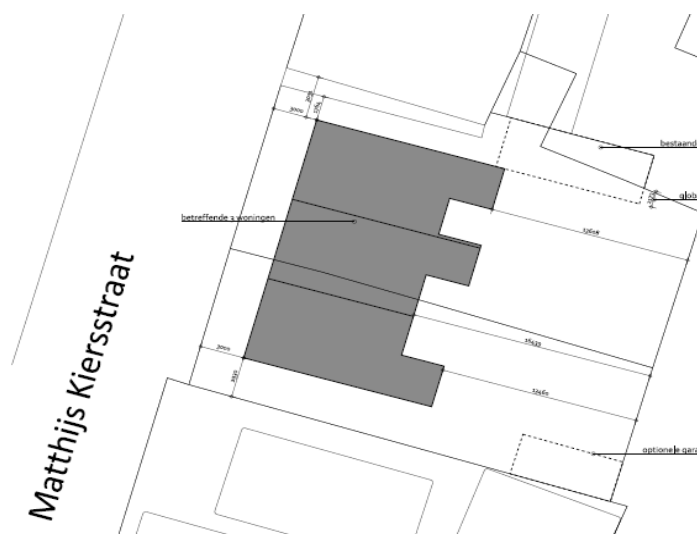
Op de plek van de gesloopte 2 onder 1 kapwoningen (M. Kiersstraat 2-4, kadastraal bekend Gemeente SWK, sectie R, nummers 5578,6379,7474 en 7476) wordt een rij van drie woningen gerealiseerd. De locatie van de eveneens gesloopte vrijstaande woning (M. Kiersstraat 6) wordt te koop aangeboden voor de realisatie van een vrijstaande woning binnen de bepalingen van de vigerende bestemming. In de figuren hieronder ziet u foto's van de oorspronkelijke situatie, de bestaande situatie en de nieuwe indeling van de locatie.

Afbeelding 2a. situatie voor de sloop

Afbeelding 2b. huidige situatie

Afbeelding 3. Gewijzigde situatie locatie

Hoofdstuk 3 Wettelijke en beleidsmatige kaders

Dit hoofdstuk behandelt het beleid dat betrekking heeft op dit plan.

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte*

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) vastgesteld. In deze structuurvisie staan de (rijks)plannen voor ruimte en mobiliteit. Overheden, burgers en bedrijven krijgen de ruimte om zelf oplossingen te creëren. Het Rijk richt zich met name op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de nationale belangen. De nieuwe structuurvisie vervangt verschillende bestaande nota's, zoals de Nota Ruimte, de Nota Mobiliteit, de agenda Landschap en de agenda Vitaal Platteland.

Het Rijk zet zich voor wat betreft het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid in voor een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland. In de SVIR worden drie hoofddoelen genoemd om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden voor de middellange termijn (2028):

- het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland;
- het verbeteren, in stand houden en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Voor de drie rijksdoelen worden de onderwerpen van nationaal belang benoemd, waarmee het Rijk aangeeft waarvoor het verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

De 13 nationale belangen zijn als volgt:

Versterken van de ruimtelijk-economische structuur van Nederland

- een excellent en internationaal bereikbaar vestigingsklimaat in de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
- ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energie-transitie;
- ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
- efficiënt gebruik van de ondergrond.

Verbeteren bereikbaarheid: Slim Investeren, Innoveren en Instandhouden

- een robuust hoofdnetwerk van weg, spoor en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
- betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem van weg, spoor en vaarwegen;
- het in stand houden van de hoofdnetwerken van weg, spoor en vaarwegen om het functioneren van de netwerken te waarborgen.

Waarborgen kwaliteit leefomgeving

- verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water), bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
- ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
- ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
- ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;
- zorgvuldige afwegingen en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke plannen.

Voor het plangebied geldt dat er geen nationale belangen uit de structuurvisie in het geding zijn.

3.1.2. AMvB Ruimte

De AMvB Ruimte wordt in juridische termen aangeduid als Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Op 30 juni 2011 zijn alle ontwerpstukken van het Barro als bijlage bij de SVIR gepubliceerd. Met uitzondering van enkele onderdelen is het Barro eind december 2011 in werking getreden. In het Barro zijn de nationale belangen opgenomen die juridische borging vereisten. Het Barro is gericht op doorwerking van de nationale belangen in gemeentelijke bestemmingsplannen. De onderwerpen in het Barro betreffen: project Mainportontwikkeling Rotterdam, kustfundamenten, grote rivieren, Waddenzee & waddengebied en defensie (met uitzondering van radar). Ook het Barro geeft voor het plangebied geen nationale belangen aan.

3.1.3. Ladder van duurzame verstedelijking

Op 1 januari 2010 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, en is "de ladder voor duurzame verstedelijking" daaraan toegevoegd. Overheden dienen op grond van het gewijzigde Bro nieuwe stedelijke ontwikkelingen te motiveren met behulp van drie opeenvolgende stappen. Deze stappen borgen dat tot een zorgvuldige ruimtelijke afweging en inpassing van die nieuwe ontwikkeling wordt gekomen.

In eerste instantie moet beoordeeld worden of de toets aan de "Ladder van duurzame verstedelijking" (hierna: de Ladder) noodzakelijk is. Op basis van vaste jurisprudentie blijkt dat de Ladder allen van toepassing is op woningbouwlocaties van meer dan 7 woningen. Het voorliggende, binnen stedelijke plangebied, maakt de realisatie van 3 woningen mogelijk. Op basis van deze aantallen is de uitwerking van de Ladder niet noodzakelijk.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Omgevingsvisie Overijssel 2009

De Omgevingsvisie Overijssel 2009 betreft een integrale visie die het voorheen geldende Streekplan Overijssel 2000+, het Verkeer- en Vervoersplan, het Waterhuishoudingplan en het Milieubeleidsplan samen brengt in één document. Hiermee is de Omgevingsvisie het integrale provinciale beleidsplan voor de fysieke leefomgeving van Overijssel. De Omgevingsvisie is op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 september 2009 in werking getreden. Op 3 juli 2013 is de Omgevingsvisie Overijssel 2009 gedeeltelijke gewijzigd. Deze wijziging is op 1 september 2013 van kracht geworden.

Leidende thema's voor de Omgevingsvisie zijn duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. De hoofdambitie van Overijssel is om een vitale samenleving tot ontplooiing te laten komen in een mooi en vitaal landschap. Een samenleving, waarin alle Overijsselaars zich thuis voelen en participeren. Met bloeiende steden en dorpen als motoren voor cultuur en werkgelegenheid, ingebed in een landschap, waarin wonen, natuur, landbouw en water elkaar versterken.

Enkele belangrijke beleidskeuzes waarmee de provincie haar ambities wil realiseren zijn:

- behoud en versterken van de verscheidenheid en identiteit van (binnen-)stedelijke kwaliteit en mooie landschappen in het buitengebied;
- aantrekkelijke en gevarieerde woonmilieus, die voorzien in woonvraag;
- een vlotte en veilige reis over weg, water, spoor en per fiets van en naar stedelijke netwerken en streekcentra binnen en buiten Overijssel;
- een vitale en zichzelf vernieuwende regionale economie, met voldoende en diverse vestigingsmogelijkheden voor kennisintensieve maakindustrie en MKB;
- veilig, gezond en schoon kunnen wonen, werken, recreëren en reizen.

3.2.2. *Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel 2009*

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2009 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en de stedelijke omgeving. Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

1. generieke beleidskeuzes;
2. ontwikkelingsperspectieven;
3. gebiedskenmerken.

De omschreven drie niveaus sturen op basis van een inhoudelijke ontwikkelingsvisie of, waar en hoe een ruimtelijke ontwikkeling gerealiseerd kan worden. Dus bij een initiatief tot woningbouw, bedrijfslocaties, toeristisch-recreatieve voorzieningen, natuurontwikkeling, landbouw, water, etc. kan met deze drie niveaus bepaald worden of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden. Onderstaand figuur geeft dit schematisch weer. De niveaus worden vervolgens nader toegelicht.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Afbeelding 4. Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit keuzes van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalend zijn of ontwikkelingen nodig dan wel mogelijk zijn. Voor woningbouw, bedrijfslocaties en voorzieningen in zowel de groene als stedelijk omgeving hanteert de provincie de SER-ladder. Deze komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaande bebouwing en herstructurering worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden. Andere generieke beleidskeuzes betreffende onder andere reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden en de Ecologische. De generieke beleidskeuzes zijn vaak normstellend. Als ze het gevolg zijn van provinciale keuzes staan ze in de Omgevingsverordening Overijssel 2009.

Met betrekking tot onderhavige locatie kan worden opgemerkt dat de functie, woondoeleinden, niet wijzigt. Er wordt een woning toegevoegd en het bouwblok wordt naar voren verplaatst. Stedenbouwkundig een inpassing die aansluit op de naastgelegen bebouwing. Er sprake van inbreiding in bestaande stedelijk gebied. Dit is passend binnen het provinciaal omgevingsbeleid waarbij inbreiding boven uitbreiding gaat. Dit mede in relatie tot het geldende ontwikkelingsperspectief dat stelt dat het accent ligt op kernen als veelzijdige leefmilieu's. Gezien het vorenstaande wordt geconcludeerd dat het plan in overeenstemming is met het provinciaal beleid.

Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In paragraaf 2.6 van de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de Groene en Stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de beschreven beleids- en kwaliteitsambities. Op de kaart Ontwikkelingsperspectieven uit de Omgevingsvisie is hieraan nog een aantal geografisch bepaalde beleidskeuzes toegevoegd zoals de drinkwaterwinning. De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. De ontwikkeling van natuur past bijvoorbeeld niet in het ontwikkelingsperspectief „buitengebied accent productie“ of in „steden als motor“. De aanleg van een bedrijventerrein past weer niet in het ontwikkelingsperspectief „Zone Ondernemen met Natuur en Water“. De ontwikkelingsperspectieven zijn richtinggevend om flexibiliteit voor de toekomst te hebben.

Het plangebied behoort tot het ontwikkelingsperspectief 'Dorpen en kernen als veelzijdige leefmilieus' met de verbijzondering 'woonwijk'.

'Dorpen en kernen als veelzijdige leefmilieus'

De nadruk in dit ontwikkelingsperspectief komt steeds meer te liggen op het creëren van een breed spectrum aan gemengde milieus van woningen, werkruimtes, bedrijven, voorzieningen en recreatieve mogelijkheden die voortbouwen op de karakteristieke opbouw van dorp of kern. Het vervangen van een tweekapper in het bestaand stedelijk gebied en de vrijkomende ruimte in te vullen met drie rijwoningen, is in overeenstemming met de doelstellingen voor het ontwikkelingsperspectief. De wijk waarin de onderhavige locatie is gelegen wordt gekenmerkt door een mix van vrijstaande woningen, 2 onder 1 kapwoningen en rijwoningen. De opbouw van de wijk is gevarieerd en bestaat zowel uit particuliere woningen als huurwoningen.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisurelaag) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. De bijlage Catalogus Gebiedskenmerken behorende bij de Omgevingsvisie geeft meer in detail inzicht in de kenmerken van verschillende gebieden en wat in die gebiedskenmerken van provinciaal belang is voor hoe een ontwikkeling invulling krijgt. De kwaliteitsopgaven en -voorwaarden op basis van gebieds-kenmerken kunnen te maken hebben met landschappelijke inpassing, infrastructuur, milieuaspecten, bodemaspecten, cultuurhistorie, toeristische en recreatieve aantrekkingskracht, natuur, water, etc. De gebiedskenmerken zijn soms normstellend, maar meestal richtinggevend of inspirerend.

Bij toetsing van het ruimtelijke initiatief aan de gebiedskenmerken aan de 4 lagen is het van belang dat het plangebied onderdeel uitmaakt van bestaand stedelijk gebied. Dit betekent dat de 'Natuurlijke laag', de 'Laag van het agrarisch cultuurlandschap' alsmede de 'Lust- en leisurelaag' buiten beschouwing kunnen blijven.

De 'Stedelijke laag'

De locatie heeft op de gebiedskenmerkenkaart 'Stedelijke laag' geen bijzondere eigenschappen. Deze laag kan dan ook buiten beschouwing worden gelaten.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1. *Beleidskader Facetbeleid*

Ten aanzien van woningsplitsing zijn in de beleidsnotitie Facetbeleid de volgende randvoorwaarden opgenomen:

- er moet worden voldaan aan de milieu hygiënische randvoorwaarden als genoemd in hoofdstuk 2 van de beleidsnotitie;
- er moet worden voldaan aan de ecologische randvoorwaarden als genoemd hoofdstuk 3 van de beleidsnotitie;
- er moet worden voldaan aan hetgeen ten aanzien van het aspect parkeren is bepaald in de beleidsnotitie Facetbeleid;
- het goed woon- en leefklimaat ter plaatse moet gewaarborgd blijven;

In onderhavig geval gaat het om een toevoeging van een extra woning in de binnenstad van Steenwijk waar geen woningbouwkavels meer beschikbaar zijn maar wel vraag naar nieuwe, betaalbare (starters)koopwoningen. In de nabijheid van de locatie zijn wel enkele (her)ontwikkellocaties, maar deze zijn niet vergelijkbaar met de onderhavige locatie. Het gaat daarbij om de herontwikkeling van de voormalige bibliotheek tot (huur)appartementen en de ontwikkeling van sociale huurappartementen op de locatie van de voormalige Gouden Engel aan de Tukseweg. Een uitbreiding van woningbouw moet gezocht worden in het bestaand stedelijk gebied. Omdat aan de verdere randvoorwaarden ook wordt voldaan, is het bouwplan in overeenstemming met de notitie Facetbeleid.

3.3.2. *Visie op wonen en leefbaarheid*

Op 29 mei 2012 heeft de gemeenteraad de Visie op wonen en leefbaarheid vastgesteld. Ten aanzien van starters is het beleid om waar mogelijk de vraag van starters en met name de vraag van (jonge)

huishoudens te faciliteren. Als instrumenten daarvoor wordt het stimuleren van doorstroming en beperkte nieuwbouw van goedkope koopwoningen ingezet.

Nieuwbouw dient te worden afgestemd op de vraag. De woningbouw in de kern van Steenwijk vraagt om een meer actieve rol van de gemeente bij het programmeren van de nieuwbouw. Het onderhavige plan voorziet in de bouw van 3 woningen voor de doelgroep starters.

Streven is om minimaal 50% van de nieuwbouw op inbreidingslocaties te realiseren. Verbetering van de woonomgeving draagt bij aan de leefbaarheid en vitaliteit van de wijk. De onderhavige ontwikkeling past in de visie op wonen en leefbaarheid

3.3.3. Stedenbouwkundige uitgangspunten

Het plan is beoordeeld door de gemeentelijke stedenbouwkundige. Onderstaand de beoordeling: *“Het betreft hier het vervangen van een twee onder een kap woning door een drie onder een kap (inbreiding op bestaande woningbouwlocatie). De ruimtelijke inpassing is afgestemd op de situatie. Qua overschrijding van de voorgevel rooilijn ligt hier geen belemmering omdat er voldoende afstand ten opzichte van de weg wordt gerealiseerd.*

De overschrijding van de goothoogte is stedenbouwkundig gezien akkoord. De goothoogte is passend in deze situatie en er is geen sprake van een aantasting van het straatbeeld. Het bouwen buiten het bouwvlak levert stedenbouwkundig gezien geen belemmeringen op. Enerzijds blijft er voldoende ruimte over ten opzichte van de belendingen. Anderzijds past dit binnen de stedelijke context van de omgeving.”

Er kan derhalve worden geconcludeerd dat de beoogde ontwikkeling stedenbouwkundig gezien akkoord is.

Op grond van de Nota Parkeernormen 2015 gemeente Steenwijkerland is het uitgangspunt parkeren op eigen terrein. De parkeerbehoefte moet op eigen terrein worden opgelost. In het onderhavige geval bedraagt de parkeernorm 1,2 per woning. Er dienen derhalve 4 parkeerplaatsen te worden gerealiseerd. In de parkeernorm is ook rekening gehouden met bezoekersparkeren. Per woning wordt uitgegaan van 0,3 parkeerplaats. De benodigde parkeerplaats voor bezoekers bevindt zich in de openbare ruimte, in de directe nabijheid van de woningen. Bij de twee buitenste woningen wordt voldoende parkeerruimte gerealiseerd op eigen terrein. Voor de middelste woning is dit niet mogelijk. Er kan in de openbare ruimte in de parkeerbehoefte worden voorzien (zowel aan de achterzijde van de woning als in de M. Kiersstraat bevinden zich openbare parkeerplaatsen)

3.3.4. Welstandsnota

In de Welstandsnota gemeente Steenwijkerland, valt het plangebied binnen het gebied Naoorlogse uitbreidingen.

nb: de omschrijving in de Welstandsnota omvat vrijwel het gehele centrum van Steenwijk. De niet relevante delen zijn daarom niet opgenomen.

Gebiedsbeschrijving

Structuur

Tijdens de wederopbouwperiode ontstonden diverse uitbreidingswijken rond het centrum. Elke wijk vertoont in de stedenbouwkundige structuur en bouwstijl de kenmerken van desbetreffende

periode. Het plangebied maakt onderdeel uit van de stedenbouwkundige eenheid gesitueerd in de driehoek zuidelijk van de Mr. Zigher ter Steghestraat, westelijk van de waterpartijen behorende bij het Meenthe Theater en het Zorgcentrum en de bebouwing zuidelijk van de H. van Swinderenstraat en de Nicolaas ter Maethestraat. De hoofdontsluiting van het gebiedje loopt via de Tukseweg.

In de wederopbouwperiode werd seriematig gebouwd met weinig variatie in de bebouwing, voornamelijk rijtjeswoningen of twee-onder-één-kap in een rechthoekig stratenpatroon. De straatprofielen zijn breed, met voortuinen en stoepen. De woonfunctie in het gebied is dominant. Langs de randen van de wijken bevinden zich soms enige bedrijven. In de wijken bevindt zich een aantal andere functies, zoals winkels, geconcentreerd in één gebouw of in een complex.

Bebouwing

Het meest voorkomende woningtype in de wijken uit wederopbouwperiode is de rijtjeswoning of twee-onder-één-kap, waarbij series voorkomen. De rijtjes richten zich naar de straat. De woningen zijn opgebouwd uit twee lagen. Met een doorlopende langskap (zadeldak), waarvan de dakhelling tamelijk flauw is. Platte daken komen later in deze periode, in de overgang naar de jaren zeventig, ook voor.

Detailering

Het materiaalgebruik in de periode van wederopbouw is hoofdzakelijk gele en rode baksteen. Later komt ook veel plaatmateriaal voor in de gevels. De daken zijn overwegend voorzien van gesmoorde of rode dakpannen.

Beoordeling

Het bouwplan is voorgelegd aan de Welstandscommissie. Door de commissie is geoordeeld dat het plan voldoet aan de redelijke eisen van welstand.

3.3.5. Bestemmingsplan "Steenwijk en Tuk"

Op het perceel M. Kierstraat 2-4 is het bestemmingsplan "Steenwijk en Tuk" van toepassing. Het perceel heeft de enkelbestemming "Wonen - 2" en de enkelbestemming "Tuin". Verder is de dubbelbestemming "Waarde – Archeologie - 2" van toepassing.

Afbeelding 5. Uitsnede bestemmingsplankaart

Het onderhavige plan is in strijd met de onderstaande artikelen van het bestemmingsplan:
Op grond van artikel 28.2. mogen op de voor 'tuin' aangewezen gronden uitsluitend worden gebouwd: a. erfafscheidingen (..) b. steigers (..)

- c. vlaggenmasten (..)
- d. erkers, luifels, balkons e.d. (..)

De woningen zijn deels gesitueerd in de bestemming 'tuin'. Er is derhalve sprake van strijdigheid met het bestemmingsplan.

Op grond van artikel 33.2.1. mag alleen worden gebouwd binnen de aanduiding bouwvlak. De woningen zijn buiten het bouwvlak geprojecteerd. Er is derhalve sprake van strijdigheid met het bestemmingsplan.

Op grond van artikel 33.2.2. lid c mag het aantal woningen per bouwvlak niet meer en niet minder bedragen dan het aantal bestaande legale woningen. Omdat er een woning wordt toegevoegd is er sprake van strijdigheid met het bestemmingsplan.

Op grond van artikel 33.2.2.lid f is een maximale goothoogte van 5 meter toegestaan. Het onderhavige bouwplan heeft een goothoogte van 5,5 meter. Er is derhalve sprake van strijdigheid met het bestemmingsplan.

Op basis van de dubbelbestemming "Waarde – Archeologie - 2" dient bij een oppervlakte van groter dan 250 m², wanneer deze zich bevindt binnen de bebouwde kom, een aanvullend en/of definitief rapport te worden overlegd. De oppervlakte van de te bouwen woningen is minder dan 250 m², bovendien is in verband met de sanering van de voormalige gasfabriek de grond tot op minimaal 2 meter diepte ontgraven waardoor er sprake is van geroerde grond. Dit betekent dat er geen archeologisch onderzoek hoeft te worden uitgevoerd.

Omdat er sprake is van strijdigheid met het bestemmingsplan dient voor het onderhavige bouwplan medewerking verleend te worden middels een projectafwijking op grond van artikel 2.12, lid 1, sub a onder 3 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

3.3.6. Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Op grond van artikel 2.1 Wabo is het verboden om zonder vergunning gronden te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan:

1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning een project uit te voeren, voor zover dat geheel of gedeeltelijk bestaat uit:

- c. het gebruiken van gronden of bouwwerken in strijd met een bestemmingsplan, (...)

Zoals hiervoor aangegeven, voldoet het bouwplan niet aan alle voorwaarden van het bestemmingsplan. Omdat het bouwplan stedenbouwkundig gezien passend is in de omgeving, is de gemeente bereid medewerking te verlenen aan een afwijking van het bestemmingsplan. Deze mogelijkheid wordt geboden door toepassing van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3:

1. Voor zover de aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, kan de omgevingsvergunning slechts worden verleend:

a. indien de activiteit in strijd is met het bestemmingsplan of de beheersverordening:

3°. indien de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat.

Op grond van artikel 6.5 van het Besluit omgevingsrecht dient tevens een verklaring van geen bedenkingen te worden afgegeven door de gemeenteraad wanneer de procedure van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wabo wordt gevolgd:

1. Voor zover een aanvraag betrekking heeft op een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onder c, van de wet, wordt de omgevingsvergunning, waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, onder 3°, van de wet wordt afgeweken van het bestemmingsplan of de beheersverordening, niet verleend dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waar het project geheel of in hoofdzaak zal worden of wordt uitgevoerd, heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen heeft, tenzij artikel 3.2, aanhef en onder b, van dit besluit of artikel 3.36 van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.

De raad van de gemeente Steenwijkerland geeft een algemene verklaring van geen bedenkingen af, indien bouwplannen passend zijn binnen het gemeentelijk beleid. Dat is hier het geval.

De omgevingsvergunning zal worden aangevraagd voor zowel het afwijken van het bestemmingsplan als het bouwen van een bouwwerk.

Hoofdstuk 4 Actuele waarden

4.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de actuele waarden die aanwezig zijn in het gebied. Specifiek wordt ingegaan op de ecologische waarden, cultuurhistorie en archeologie.

4.2. Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient met het oog op de natuurbescherming rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hierbij dient te worden aangetoond dat als gevolg van de geplande activiteiten de gunstige staat van instandhouding van waardevolle dier- en plantensoorten niet in het geding komt. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

4.2.1. *Gebiedsbescherming*

De gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 (Stb. 1998, 403 en Stb. 2005,195). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de gebiedsbescherming en is vanaf 1 oktober 2005 in werking getreden. Op grond van deze gebiedsbescherming vallen beschermde natuurmonumenten en de gebieden die op grond van de beide Europese richtlijnen zijn aangewezen als speciale beschermingszones (de zogenoemde Vogel- en Habitatrichtlijngebieden) onder het regime van de Natuurbeschermingswet 1998.

Het plangebied ligt op ruim 2.100 meter van het dichtstbij gelegen Natura 2000-gebied De Wieden. Het planvoornemen voorziet in het realiseren van 3 woningen. Het perceel maakt onderdeel van het bestaand stedelijk gebied. Gelet hierop is er geen invloed te verwachten op de natuurgebieden in de omgeving.

4.2.2. *Soortenbescherming*

Behalve de mogelijke effecten op natuurgebieden moet ook duidelijk zijn of het betreffende plan effecten heeft, en zo ja welke, op beschermde soorten. De soortenbescherming is vastgelegd in de Flora- en faunawet (Staatsblad 1999, 264, laatstelijk gewijzigd Staatsblad 2009,617). Deze wet is de implementatie van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn voor wat betreft de soortenbescherming.

De werkingssfeer van de Flora- en faunawet is niet beperkt tot of gerelateerd aan speciaal aangewezen gebieden, maar geeft soorten overal in Nederland bescherming. Op grond van de Flora en faunawet gelden algemene verboden tot het verwijderen van groeiplaatsen van beschermde plantensoorten en het beschadigen of verstoren van voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten. In artikel 75 van de Flora- en faunawet worden de ontheffingsmogelijkheden weergegeven. In principe zijn alle zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen en vissen die in Nederland voorkomen, beschermd. De aanvraag van een ontheffing en de toetsing aan de Flora- en faunawet gebeurt niet in het kader van het bestemmingsplan, maar in de vergunningenfase van een initiatief. Om te beoordelen of dit bestemmingsplan ook uitvoerbaar is, wordt hierop vooruitlopend, een verwachting uitgesproken over de eventuele gevolgen voor de beschermde planten- en diersoorten in het plangebied. In de wet is een differentiatie aangebracht in niveau van bescherming.

Op 23 februari 2005 is de zgn. "AMvB art. 75" van de Flora- en faunawet in werking getreden, waarin dit verschil is verwoord:

- alle soorten, opgenomen in Habitat richtlijn bijlage IV, de Vogelrichtlijn en beschermde soorten van de Rode Lijst zijn beschermd onder het zwaarste regime (soorten van tabel 3);
- soorten met vrijstelling bij een vastgestelde gedragscode (soorten van tabel 2);
- soorten waarvoor een algemene vrijstelling geldt.

Vanuit de Flora- en faunawet moet er worden gekeken naar het effect van het project op de planten en diersoorten in de omgeving. Uit ecologisch onderzoek, uitgevoerd voorafgaand aan de sloop van de woningen M. Kierstraat 2, 4 en 6 is gebleken dat geen negatieve effecten te verwachten zijn. Voor de sloop was geen ontheffing noodzakelijk. Om verstoring te voorkomen zijn tijdens de sloop mitigerende maatregelen genomen. Op grond van de uitkomsten van het onderzoek wordt in overweging gegeven om bij de nieuwbouw voorzieningen voor vleermuizen (toegankelijk maken van de spouw of door middel van het inbouwen van vleermuizenkasten) en huismussen (mussenpannen of vogelvide) aan te brengen.

4.3. Archeologie

In 1992 is het Verdrag van Malta door de landen van de Europese Unie, waaronder Nederland, ondertekend. Dit verdrag verplicht de Europese overheden tot het beschermen van archeologisch erfgoed. Hierbij wordt als uitgangspunt gehanteerd dat archeologische waarden in situ (ter plekke) bewaard moeten blijven. Er dient te worden nagestreefd de waarden op de locatie te behouden. Als dit niet mogelijk blijkt, bijvoorbeeld bij bouwplannen, dan moeten de waarden worden opgegraven en ex situ (elders) worden bewaard. Het Verdrag van Malta is via de Wet op de archeologische monumentenzorg door vertaald in met name de Monumentenwet 1988, welke aangeeft dat de gemeente bevoegd gezag is op het gebied van cultuurhistorie en archeologie.

De gemeente Steenwijkerland beschikt over een archeologische waarden- en verwachtingen-kaart. Op deze kaart zijn de gronden binnen het plangebied niet aangeduid met een archeologische verwachting. De woningen worden echter grotendeels op dezelfde locatie als de gesloopte tweekapper teruggebouwd. Bovendien is de locatie in het kader van de sanering van de voormalige gasfabriek tot op circa twee meter onder maaiveld afgegraven. Door de saneringswerkzaamheden zijn mogelijk aanwezige archeologische waarden al verloren gegaan. Mocht tijdens de graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische resten worden aangetroffen, geldt, volgens de Monumentenwet 1988, art 53 en 54, een meldingsplicht bij het bevoegd gezag.

Hoofdstuk 5 Waterparagraaf

5.1. Inleiding

Het is verplicht om in de toelichting bij een bestemmingsplan te verantwoorden op welke wijze rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Dit is bepaald in artikel 3.1.6, eerste lid, sub b van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Deze verantwoording wordt ook wel de waterparagraaf genoemd. Dit hoofdstuk kan als zodanig beschouwd worden.

5.2. Waterbeleid

5.2.1. *Waterwet*

De Waterwet regelt in hoofdzaak het beheer van watersystemen, waaronder waterkeringen, oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. De wet is gericht op het voorkomen dan wel beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, de bescherming en verbetering van kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. In hoofdstuk 6 van de Waterwet wordt genoemd wanneer een waterwetvergunning nodig is: wanneer er sprake is van het lozen of storten van stoffen in oppervlaktewater of de zee of het onttrekken van grondwater of infiltreren van water. Hiervan is bij het onderhavige bouwplan geen sprake.

5.2.2. *Waterplan gemeente Steenwijkerland 2008 -2015*

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een op grond van de Wet milieubeheer verplicht plan waarin de gemeente aangeeft hoe ze op korte en lange termijn invulling geeft aan de gemeentelijke zorgplicht. Op basis van het gemeentelijk waterplan willen gemeente en waterschappen de wateropgave verankeren in ruimtelijke plannen en besluiten. Uitgangspunt is dat bij de plannen gestreefd wordt naar voldoende water, schoonwater en bruikbaar water. Hierbij wordt telkens gekeken naar verschillende mogelijkheden en wordt gestreefd naar het leveren van maatwerk. Bij de keuze voor een nieuwe bouwlocatie wordt door de gemeente het proces volgens de digitale watertoets gevolgd. Op deze manier wordt de betrokkenheid van waterdeskundigen gewaarborgd van planvorming tot realisatie/beheer.

Op grond van het waterplan zal de gemeente bij nieuwe initiatieven in het spoor van de ruimtelijke ordening middels de watertoets de belangen van waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden een volwaardige plaats in de belangenafweging geven, in lijn met het provinciale ruimtelijke ordeningsspoor.

Het waterplan samenvattend kunnen de volgende randvoorwaarden worden geformuleerd:

- bestaande waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden krijgen een beschermende regeling in het bestemmingsplan;
- bij nieuwe RO-initiatieven worden middels de watertoets de waterbelangen volwaardig meegewogen in de belangenafweging;

5.2.3. *Verbreed Gemeentelijk rioleringsplan*

Het Verbrede Gemeentelijke Rioleringsplan (vGRP) beschrijft de beleidsvoornemens en maatregelen voor inzameling, transport en (lokale) verwerking van afval-, hemel- en grondwater

in Steenwijkerland voor de periode 2009-2015. Het vGRP vertaalt de voorgenomen maatregelen in een kostendekkingsplan en geeft aan welke gevolgen dit heeft voor de rioolheffing.

In het vGRP worden ook op hoofdlijnen de taken en verplichtingen van een (particuliere) grondeigenaar benoemd. De grondeigenaar is verantwoordelijk voor de staat van zijn woning en perceel. De grondeigenaar is ook zelf verantwoordelijk voor het op eigen perceel treffen van maatregelen voor de inzameling en afwatering. Hieronder vallen ook maatregelen tegen eventuele grondwateroverlast. Het ingezamelde afvalwater dient de grondeigenaar af te voeren naar de erfgrans. Hier gaat de verantwoordelijkheid over naar de gemeente. Veelal is op de erfgrans een zogenaamd ontstoppingsstuk aangebracht. Via dat ontstoppingsstuk kan in geval van een verstopping worden nagegaan in welk deel van de riolering de verstopping aanwezig is (particulier of gemeente).

5.3. Watertoets

De initiatiefnemer heeft het Waterschap Reest en Wieden op 5 april 2016 geïnformeerd over het plan door gebruik te maken van de digitale watertoets. Het plan betreft alleen een functieverandering van bestaande bebouwing en heeft geen invloed op de waterhuishouding. Er is geen sprake van een waterschapsbelang. Deze conclusie is getrokken naar aanleiding van een digitale watertoets. Het proces van de watertoets is goed doorlopen conform de Handreiking watertoets III. Waterschap Reest en Wieden.

Hoofdstuk 6 Milieuparagraaf

6.1. Milieu

Milieubeleid wordt steeds meer geïncorporeerd in andere beleidsvelden. Verbreding van milieubeleid naar andere beleidsterreinen is dan ook een belangrijk uitgangspunt. Ook in de ruimtelijke planvorming is structureel aandacht voor milieudoelstellingen nodig. De milieudoelstellingen worden daartoe integraal en vanaf een zo vroeg mogelijk stadium in het planvormingsproces meegewogen. Een duurzame ontwikkeling van de gemeente is een belangrijk beleidsuitgangspunt dat zijn doorwerking heeft in meerdere beleidsterreinen.

6.2. Geluidhinder

In de Wet geluidhinder (Wgh) is vastgesteld dat indien in het plangebied geluidgevoelige functies (zoals woningen) zijn voorzien binnen de invloedssfeer van (rail- en weg)verkeerslawaai, akoestisch onderzoek uitgevoerd dient te worden. Het plangebied ligt in de geluidzone van de Tukseweg. Door middel van een geluidsonderzoek is de optredende gevelbelasting ten gevolge van het verkeer op deze weg op het plan inzichtelijk gemaakt. (Akoestisch onderzoek ontwikkelingslocatie M. Kiersstraat te Steenwijk d.d. 19-04-2016. GeluidMeesters BV) De conclusie luidt als volgt: *“Gesteld kan worden dat er in het kader van verkeerslawaai vanuit de Wet geluidhinder geen akoestische belemmeringen zijn geconstateerd. Er hoeft dan ook geen hogere waarde te worden aangevraagd.*

Het industrielawaai van de solitair gelegen supermarkt zal door de verschuiving van het bouwblok ruim 2 meter dichterbij de supermarkt komen te liggen. De geluidbelasting ter plaatse van de ontwikkelingslocatie zal slechts 1 dB hoger zijn dan op het huidige bouwblok. De ontwikkeling zal geen beperking voor de supermarkt opleveren.

De indirecte hinder die toe te kennen is aan de supermarkt overschrijdt ter plaatse van het huidige bouwblok de voorkeurswaarde met 1 dB. Ter plaatse van de ontwikkelingslocatie zal dit ten hoogste 3 dB zijn. Er wordt echter voldaan aan de vereisten aan het binnenniveau in de te realiseren woningen conform de Circulaire van Vrom. Er zijn geen gevelmaatregelen nodig.

Omdat er sprake is van verschillende geluidbronnen, verkeerslawaai en industrielawaai (supermarkt) is de gecumuleerde geluidbelasting vastgesteld. Hieruit blijkt dat de ontwikkelingslocatie moet worden ondergebracht in een akoestisch omgevingsklimaat “matig”. Redelijkerwijs zijn er geen maatregelen mogelijk om de geluidbelasting te reduceren. Er hoeven op basis van de Wet geluidhinder geen hogere waarden te worden vastgesteld en er zijn geen geluidreducerende gevelmaatregelen nodig. Derhalve wordt gesteld dat een acceptabel woon- en leefklimaat is gewaarborgd”

6.3. Bodem

Het beleid ten aanzien van de bodemkwaliteit is op nationaal niveau vast gelegd in de Wet bodembescherming (Wbb) en het (bijbehorende) Besluit bodemkwaliteit. Gestreefd wordt naar een duurzaam bodembeheer. Bij een ruimtelijk plan moet de bodemkwaliteit van het betreffende gebied inzichtelijk worden gemaakt. Hierbij is van belang te weten of er bodemverontreiniging is die de functiedoelen kan frustreren, of er gezondheidsrisico's of ecologische risico's daardoor zijn en wat de mogelijkheden zijn om er tijdig iets aan te doen. Het uitgangspunt wat betreft de bodem van het perceel is, dat de kwaliteit ervan zodanig dient te zijn dat er geen risico's zijn voor de volksgezondheid bij het gebruik van het plangebied voor de beoogde functie(s).

De locatie is gesaneerd. Er is een evaluatierapport opgesteld. Op basis van de onderzoeksresultaten bestaan er, vanuit milieuhygiënisch oogpunt, geen belemmeringen ten aanzien van het gebruik van en de geplande aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de geplande bouwactiviteiten op het terrein. De bouw van de woningen mag pas starten op het moment dat het evaluatierapport van de bodemsanering goedgekeurd en onherroepelijk is. Het bevoegd gezag voor de bodemsanering is de provincie Overijssel.

6.4. Luchtkwaliteit

De Wet luchtkwaliteit is op 15 november 2007 in werking getreden en vervangt het Besluit luchtkwaliteit 2005. De Wet luchtkwaliteit is te vinden in titel 5.2 van de Wet milieubeheer. In artikel 4 van het Besluit niet in betekende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) en de bijlagen van de Regeling niet in betekende mate van bijdragen (luchtkwaliteit) is voor bepaalde categorieën projecten met getalsmatige grenzen vastgesteld dat deze niet in betekende mate (NIBM) bijdragen aan de luchtverontreiniging. Deze mogen zonder toetsing aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit uitgevoerd worden. Dit geldt onder andere voor woningbouwlocaties die niet meer dan 500 nieuwe woningen omvatten. Kort samengevat dienen bouwplannen te worden beoordeeld aan de hand van artikel 5.16 Wet milieubeheer.

Het bouwplan is gelegen in de kern van Steenwijker en betreft het vervangen van een tweekapper door een rij van drie woningen. De toename van 1 woning is dermate klein, dat op basis van het gestelde in artikel 4 van het Besluit niet in betekende mate bijdrage (luchtkwaliteitseisen) en de bijlagen van de Regeling niet in betekende mate bijdrage (luchtkwaliteitseisen) kan geconcludeerd worden dat het bouwplan niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit, aangezien het bouwplan niet voorziet in de bouw van meer dan 500 woningen. Op grond van artikel 5.16 lid 1 c Wet milieubeheer kan het project zonder nader onderzoek doorgang vinden.

6.5. Bedrijven en milieuzonering

In het kader van een goede ruimtelijke ordening is ruimtelijke afstemming tussen bedrijfsactiviteiten, voorzieningen en gevoelige functies (woningen) noodzakelijk. Bij deze afstemming wordt gebruik gemaakt van de richtafstanden uit de basiszoneringslijst van de VNG-brochure "Bedrijven en milieuzonering" (2009). Een richtafstand kan worden beschouwd als de afstand waarbij onaanvaardbare milieuhinder als gevolg van bedrijfsactiviteiten redelijkerwijs kan worden uitgesloten.

Aan weerszijden van de locatie zijn burgerwoningen gelegen. Schuin aan de overzijde van de locatie is een supermarkt met bijbehorende parkeervoorziening waarvoor in het verleggen maatwerkvoorschriften zijn opgesteld, alsmede een woning gelegen. De afstand op basis van de basiszoneringslijst bedraagt voor een supermarkt 10 meter. De afstand tussen de supermarkt en de nieuw te realiseren woningen bedraagt ruim 38 meter. De supermarkt wordt niet extra beperkt in haar uitbreidingsmogelijkheden door deze ontwikkeling.

Door middel van een geluidonderzoek is de optredende gevelbelasting ten gevolge van deze supermarkt op het plan inzichtelijk te worden gemaakt (zie 6.2)

6.6. Externe veiligheid

6.6.1. *Besluit externe veiligheid inrichtingen*

Bij de ruimtelijke planvorming moet rekening gehouden worden met het aspect externe veiligheid. De risico's voor de bevolking, die verbonden zijn aan gevaar veroorzakende activiteiten moeten in beeld worden gebracht. De volgende bronnen kunnen aan de orde zijn:

- inrichtingen;
- transportactiviteiten met gevaarlijke stoffen;
- vuurwerkopslagplaatsen;
- opslagplaatsen ontplofbare stoffen voor civiel gebruik.

De risiconormen voor inrichtingen zijn vastgelegd in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het besluit verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met bepaalde eisen ten aanzien van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn voorts regels opgenomen betreffende de veiligheidsafstanden en berekening van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In de directe omgeving zijn geen risicovolle inrichtingen aanwezig. Het planvoornemen voorziet ook niet in de ontwikkeling van een risicovolle inrichting.

Uit de laatste berekening die is uitgevoerd langs de hoge drukgasleiding in het centrum van Steenwijk blijkt dat de oriënterende waarde van het groepsrisico niet wordt overschreden en dat in de berekening de gesloopte 2 onder 1 kapwoning en vrijstaande woning zijn meegenomen. Door de onderhavige ontwikkeling verandert het aantal woningen niet. Er nu geen groepsberekening noodzakelijk.

6.6.2. *Externe veiligheidsbeleid*

De gemeente heeft een extern veiligheidsbeleid. Dit beleid geldt voor de periode 2015 - 2018. De gemeente streeft naar een beheersbare externe veiligheidssituatie en heeft daarvoor de volgende doelen gesteld:

1. De externe veiligheid risico's binnen de gemeente goed in beeld zijn gebracht en ambtenaren, bestuurders en burgers zich bewust zijn van de aanwezige risico's.
2. Een zorgvuldige afweging plaatsvindt tussen nut en noodzaak van nieuwe ontwikkelingen en hun gevolgen voor externe veiligheid.
3. Door middel van beleidsuitvoering en handhaving wordt gezorgd voor de beheersbaarheid van bestaande en toekomstige EV risico's.
4. Communicatie met de burger plaatsvindt over de aanwezige risico's en de te volgen gedragsrichtlijn in geval van een calamiteit.

Op de risicokaart is te zien dat in de nabijheid van het onderhavige bouwplan zich geen bedrijven met gevaarlijke opslag bevinden en ook geen risicocontouren. Er zijn daarmee geen aanwezige risico's. Ook heeft de ontwikkeling geen gevolgen voor externe veiligheid.

6.7. Milieubescherming

Het plangebied is niet gelegen in een milieubeschermingsgebied, grondwaterbeschermingsgebied, stiltegebied of ecologische hoofdstructuur.

6.8. Verkeersstructuur

De huidige wegenstructuur van de gemeente Steenwijkerland voldoet: de bereikbaarheid is goed. Voor de korte termijn zijn geen grote ingrepen in de wegenstructuur nodig.

Op de M. Kiersstraat geldt een snelheidsregime 30 km/uur. Aan dit regime verandert niks. Ook wordt gebruik gemaakt van de bestaande ontsluiting. Vanwege de betrekkelijke lage intensiteit op de weg, levert dit plan geen knelpunten op.

6.9. Kabels en leidingen

In en rondom het plangebied zijn geen kabels of leidingen aanwezig die invloed hebben op de ontwikkelingen. De kabels en leidingen binnen het projectgebied hoeven niet voorzien te worden van een planologische regeling.

Hoofdstuk 7 Financiële paragraaf

7.1. Financiële haalbaarheid

Het planvoornemen betreft een gemeentelijk initiatief. Doel is de locatie, geschikt voor de bouw van een rij van drie woningen , te verkopen aan een ontwikkelaar. Daarbij wordt de ruimtelijke procedure, waar mogelijk, geïntegreerd met de aanvraag voor de omgevingsvergunning. De met de daadwerkelijke realisering gepaard gaande kosten worden gedragen door een ontwikkelaar. Bijkomende kosten, zoals voor de aansluiting op de nutsvoorzieningen en riolering, komen eveneens voor rekening van de ontwikkelaar. Een en ander is middels de Legesverordening verzekerd. Eventuele planschade is voor rekening van de gemeente Steenwijkerland.

Voor de gemeente zijn er, met uitzondering van een eventuele aanspraak op planschade, geen kosten voor de realisering van het plan verbonden.

7.2. Exploitatieplan

Het exploitatieplan biedt de grondslag voor het publiekrechtelijk kostenverhaal. In artikel 6.12, eerste en tweede lid, Wro is bepaald in welke situatie een exploitatieplan gemaakt moet worden. In artikel 6.2.1 Bro worden de bouwplannen aangewezen waarvoor de gemeenteraad een exploitatieplan moet vaststellen. Een exploitatieplan wordt gelijktijdig vastgesteld met het ruimtelijk plan of besluit waarop het betrekking heeft. Dat kan een bestemmingsplan, een wijzigingsplan, een projectbesluit en een buitentoepassingverklaring van een beheersverordening zijn.

Een exploitatieplan is echter niet aan de orde, het onderhoudige plan betreft een gemeentelijk initiatief.

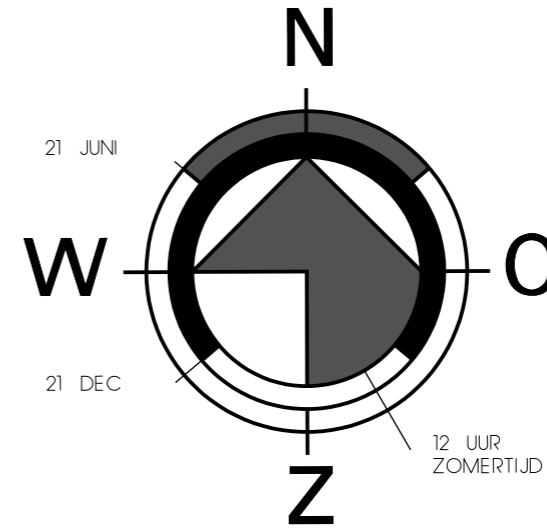
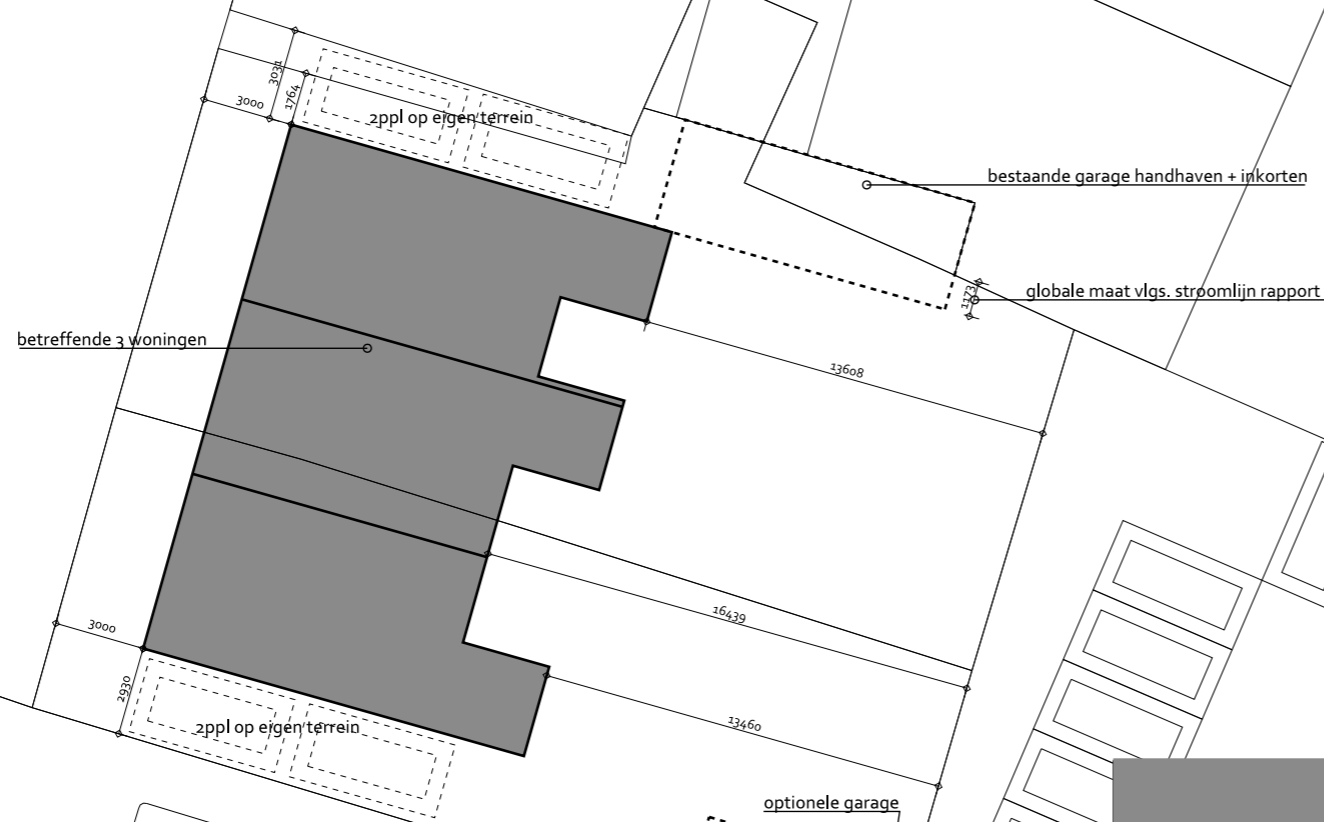
Einde bijlage: 7.1 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Ruimtelijke onderbouwing

Terug naar het agendapunt

7.2 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Situatietekening (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Matthijs Kiersstraat

SITUATIE

Gemeente : Steenwijkerland
 Kadastr. geg.: SECTIE 1E NR. 7476
 Schaal : 1:250

▼ Plaats sondering

TEAM 2 Studio voor de bouwkunst
 Ontwerp + Management

Bezoekadres: De Kampen 22, 8325 DE, Vollenhove Postadres: Postbus 86, 8325 ZH, Vollenhove
 Website: www.om-team2.nl E-mail: info@om-team2.nl Tel: 0527 242743 Fax: 0527 242764

Betreft: Rijwoningen a.d. Matthijs Kiersstraat te Steenwijk	Schaal: 1:250	Formaat: A-3
Onderdeel: Situatie	Datum: 18-07-2016	
Opdrachtgever: Bouwbedrijf Jongbloed Dwarsweg 12a 8347 WG Eesveen	Gecontroleerd: A.J. Weijs	Datum: 18-07-2016
Lokatie: Matthijs Kiersstraat Steenwijk	Tekenaar: A.J. Weijs	Email: albertjan@om-team2.nl
	Status: DEFINITIEF	Fase: BOUWAANVRAAG
	Werknr. 052-15	Blad: BA-01
	Wijzigingen: A 26-07-2016 D B E C F	

Op alle ontwerpen van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. rust auteursrecht, dan wel het intellectuele eigendomsrecht van de ontwerper, deze blijven dan ook eigendom Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Niets hiervan mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden, in welke vorm dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch, door foto kopieën, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Het is de opdrachtgever niet toegestaan de uitvoering van enig ontwerp van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. te herhalen - evenmin indien het slechts een deel van een ontwerp betreft - zonder de uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Op al onze werkzaamheden is de DNR-2005 van toepassing.

deze tekening mag zonder onze toestemming niet vermenigvuldigd noch aan derden ter hand gesteld worden.

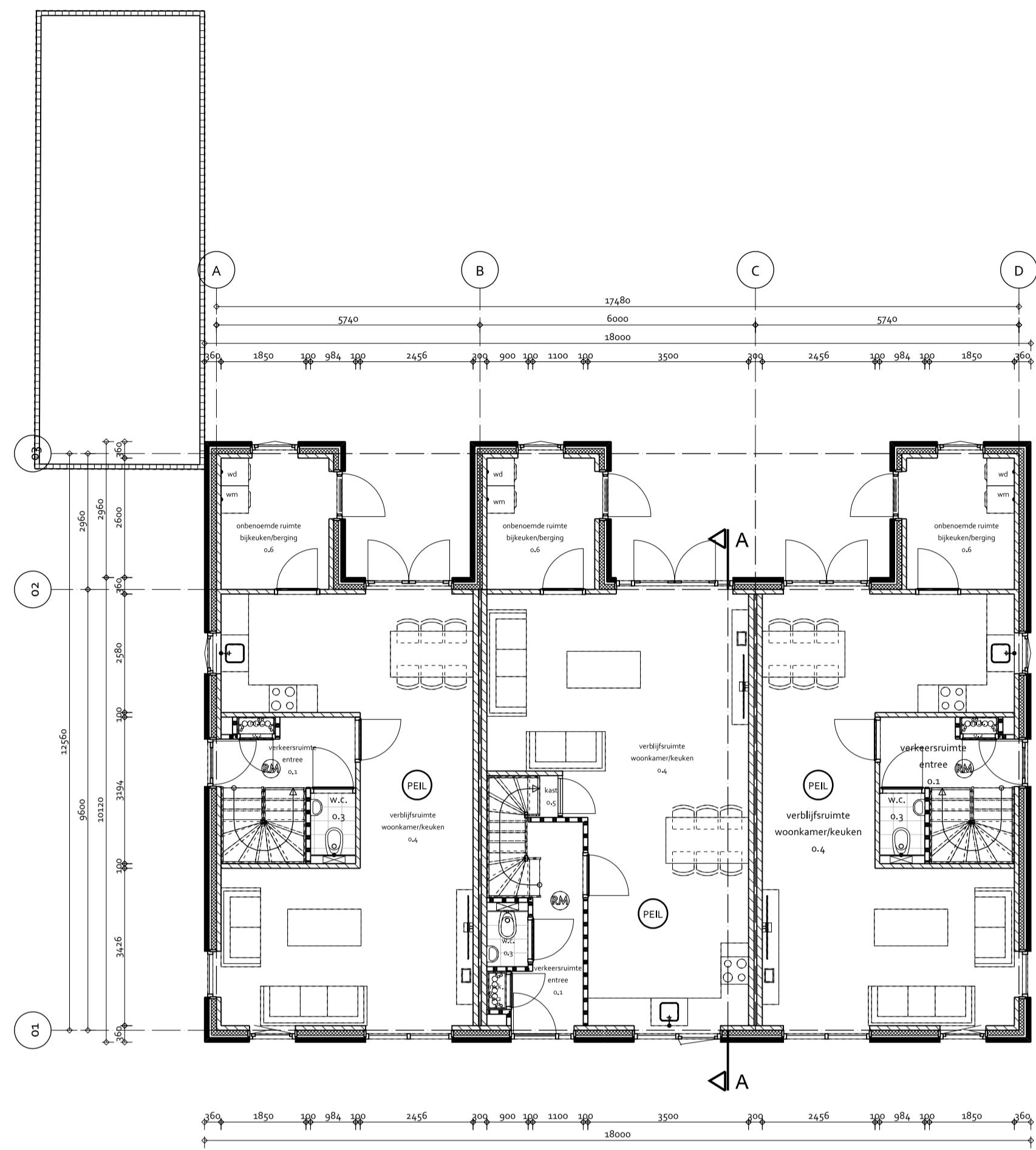
Einde bijlage: 7.2 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Situatietekening

[Terug naar het agendapunt](#)

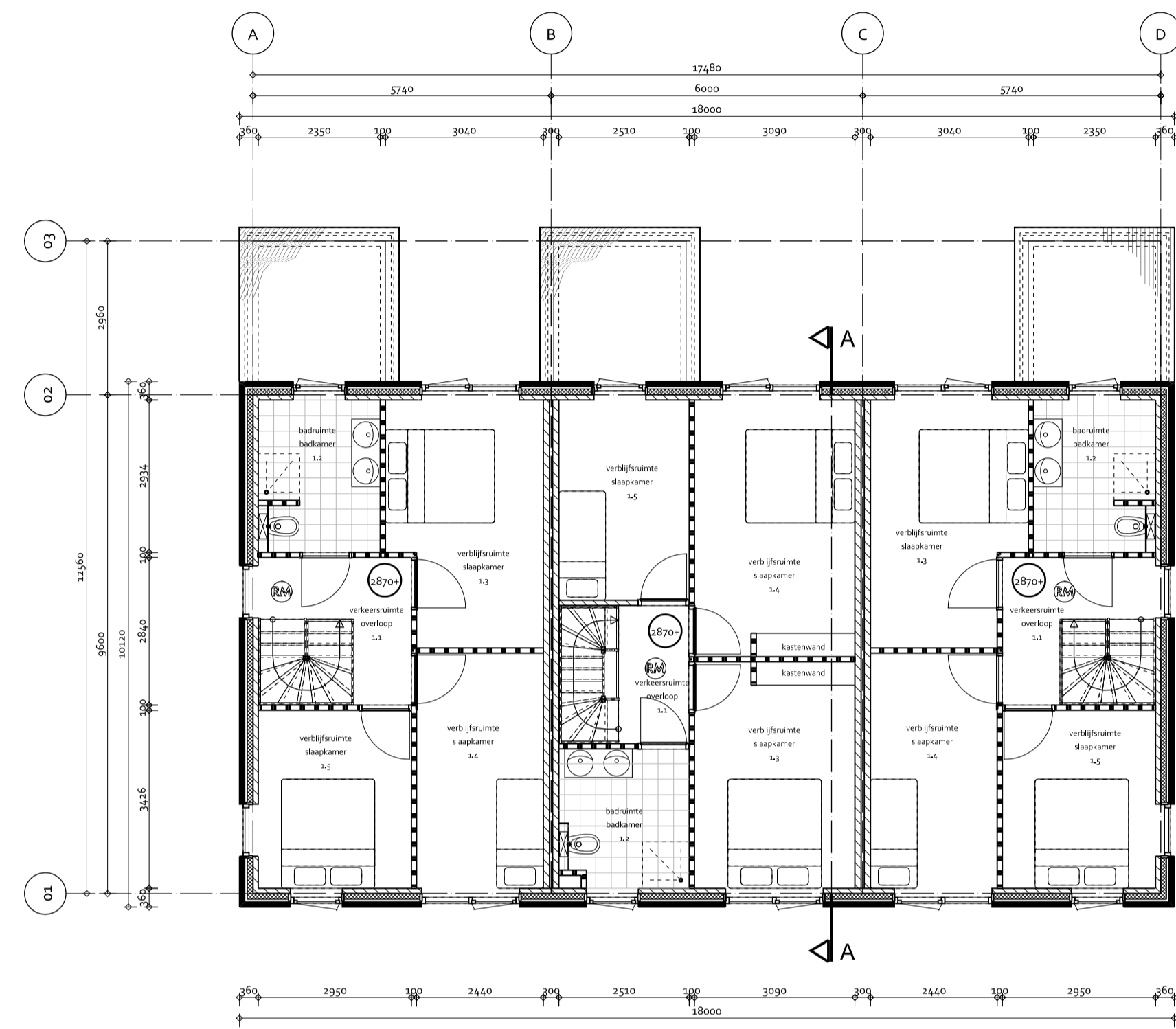
7.3 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Plattegronden en doorsnede ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

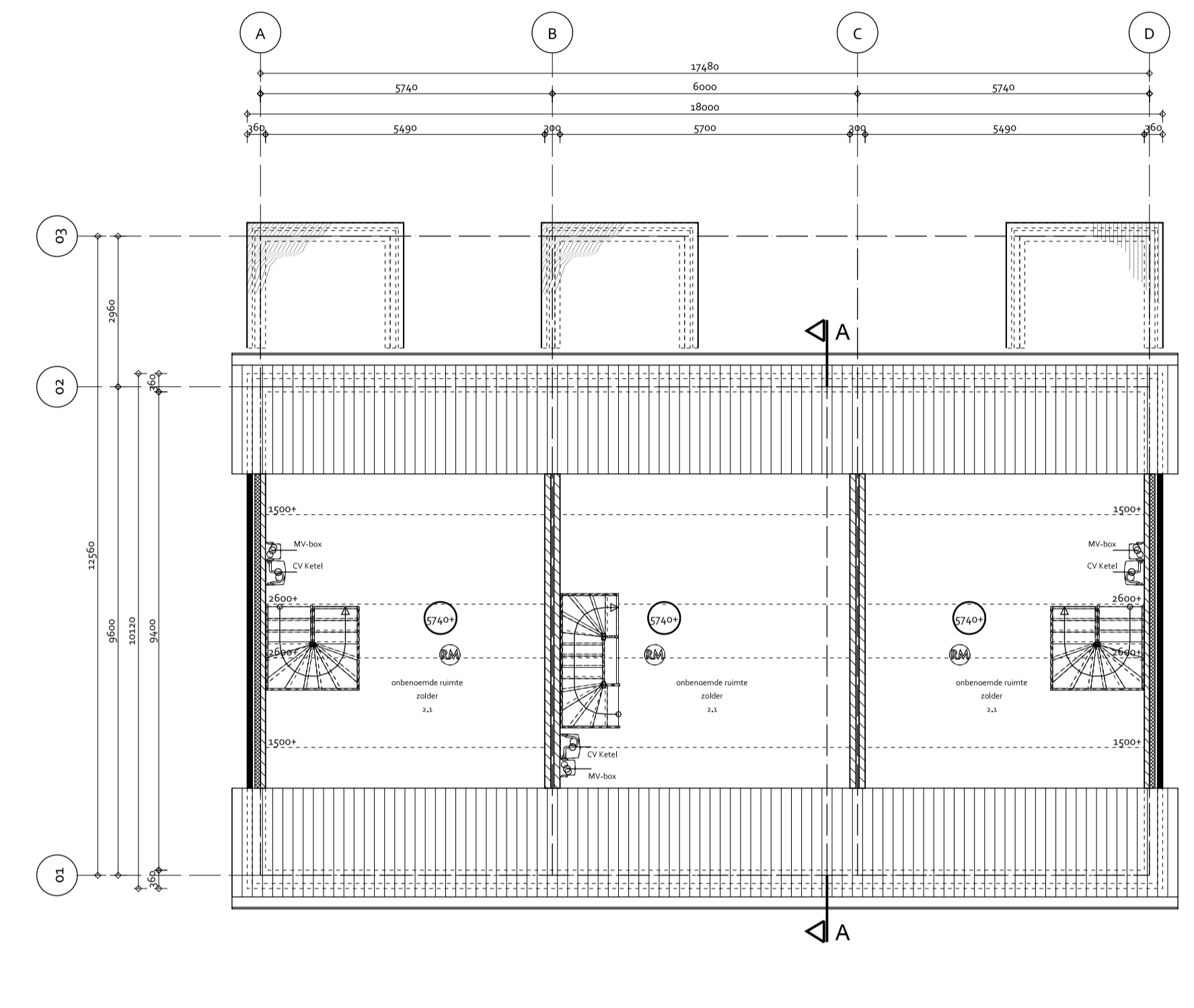
RIJWONINGEN A.D. MATTHIJS KIERSSTRAAT TE STEENWIJK

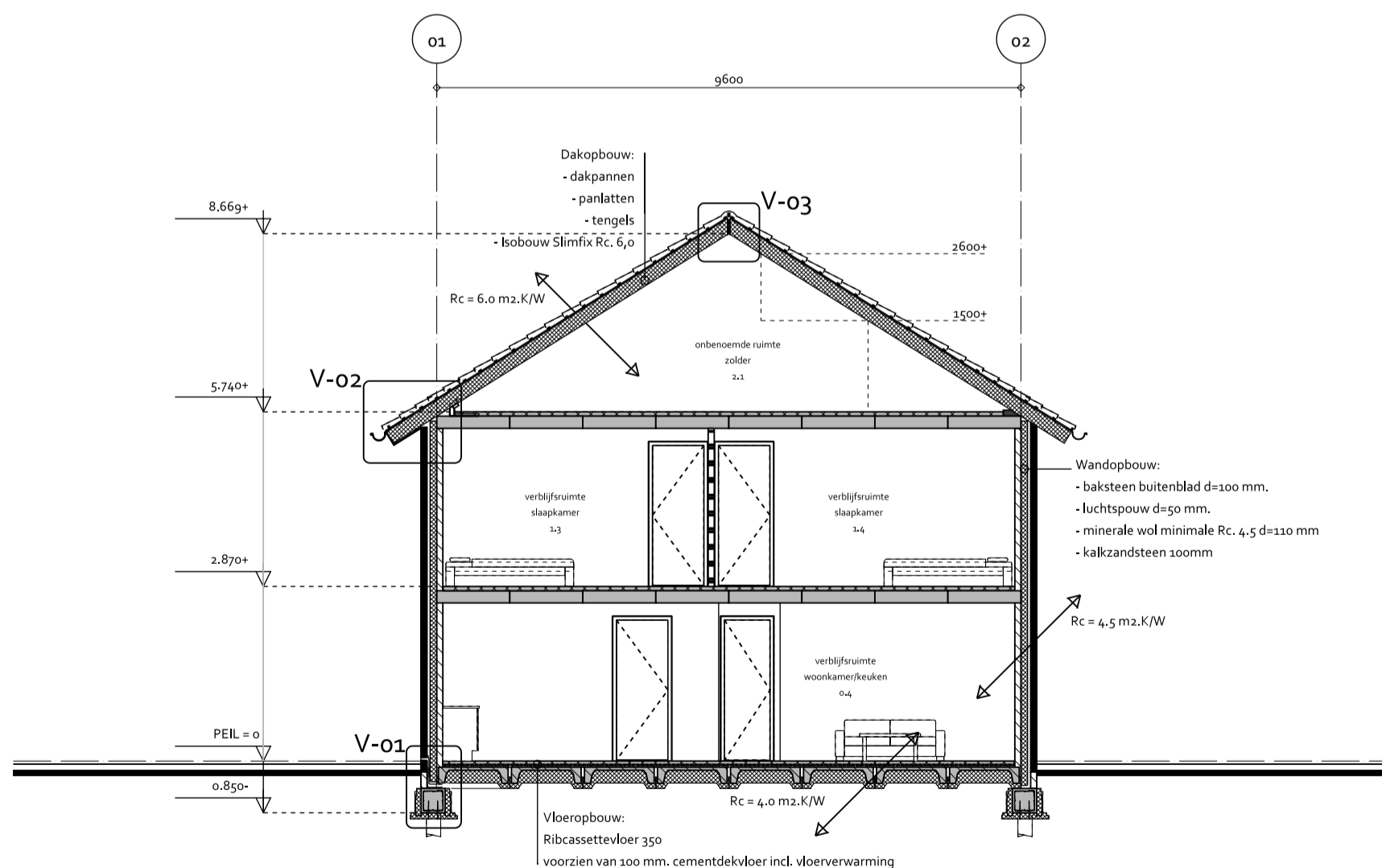
- BEGANEGROND -

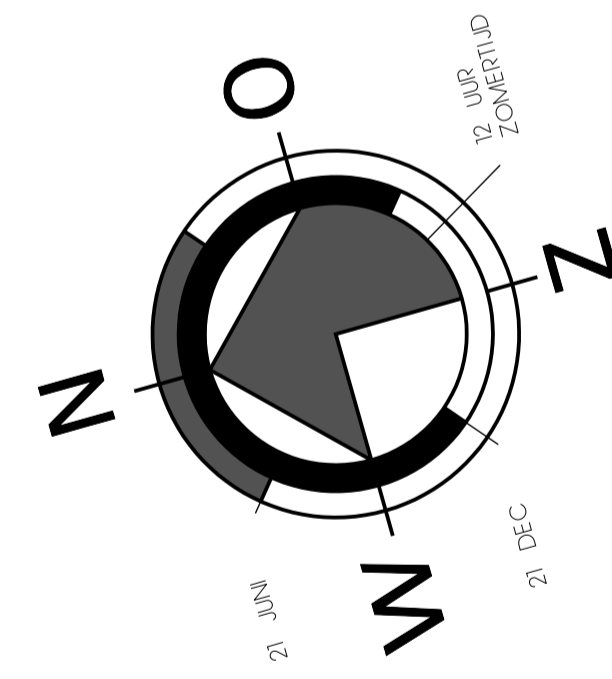
- 1e VERDIEPING -

- 2e VERDIEPING -

- DOORSNEDE A-A -

RENOVOOI

- = bovenkant afgewerkte vloer woning beganegrond
 - = bovenkant afgewerkte vloer verdieping woning
 - = bovenkant afgewerkte vloer zolder woning
 - = hal en overloop voorzien van gekoppelde rookmelders volgens NEN 2555
- leidingloop t.b.v. ventilatie volgens opgaaf installateur
- gevelementen voldoen aan klasse 2 van NEN 5096, hang- en sluitwerk vlgs. eisen politiekeurmerk
- trappen voldoen aan Afdeling 2.5 Trap, tabel 2.33, kolom 'Reguliere trappen' van het bouwbesluit
vloerafscheiding voldoet aan Afdeling 2.3 van het bouwbesluit
- alle ruimtes op de beganegrond zijn integraal toegankelijk volgens Afdeling 4.4 Bereikbaarheid en toegankelijkheid van het Bouwbesluit 2012
- maat binnendeuren 880 x 2315 mm.
- op basis van Afdeling 3.1, Bescherming tegen geluid van buiten, voldoet het bouwwerk aan de NEN 5077
- op basis van Afd. 3.5 'Wering van vocht', Art. 3.23 'Wateropname' voldoet het bouwwerk aan de NEN 2778
- op basis van Afd. 3.5 'Wering van vocht', Art. 3.21 'Wering van vocht van buiten' voldoet het bouwwerk aan de NEN 2778
- Alle openingen in de uitwendige scheidingconstructie hebben geen openingen die breder zijn dan 0,01 m ter wering van ratten en muizen volgens Afd. 3.10 'Bescherming tegen ratten en muizen', Art. 3.69 'Openingen'
- oppervlakte vertrekken gemeten tot 1500+ lijn

KLEURSTAAT

ONDERDEEL	MATERIAAL	KLEUR
Gevels	baksteen	rood
- Plint gebouw	baksteen	rood (doker gevoegd)
- Gevel	baksteen	rood
- Voegwerk	specie	grijs
Kozijnen	hout	cremewit
- Ramen	hout	cremewit
- Deuren	hout	cremewit
Dakgoten en boeidelen	multipaint	cremewit
Dakbedekking	keramische dakpannen/bitumen	antraciet

TEAM 2 Studio voor de bouwkunst
Ontwerp + Management
 Bureauadres: De Kampen 22, 8323 DE, Vollenhove. Postadres: Postbus 88, 8325 ZH, Vollenhove
 Website: www.om-team2.nl | E-mail: info@om-team2.nl | Tel: 0527 242743 | Fax: 0527 242744

Betreeft: Rijwoningen a.d. Matthijs Kiersstraat te Steenwijk
Schaal: 1:100
Formaat: A-1

Onderdeel: Plattegronden en doorsnede
Datum: 18-07-2016

Opdrachtgever: Bouwbedrijf Jongbloed, Dwarsweg 12a, 8347 WG Eezeven
Gecontroleerd: A.J. Weijs
Datum: 18-07-2016
Wijzigingen: A, B, C, E, F

Lokatie: Matthijs Kiersstraat, Steenwijk
Tekenaar: A.J. Weijs
Email: abertjan@om-team2.nl
Status: DEFINITIEF
Fase: BOUWAANVRAAG
Werknr. Blad: 052-15 BA-02

BOUWAANVRAAG

Einde bijlage: 7.3 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage, Plattegronden en doorsnede

[Terug naar het agendapunt](#)

7.4 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Gevelaanzichten (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

RIJWONINGEN A.D. MATTHIJS KIERSSTRAAT TE STEENWIJK

- WESTGEVEL -

- ZUIDGEVEL -

- OOSTGEVEL -

- NOORGEVEL -

KLEURSTAAT

ONDERDEEL	MATERIAAL	KLEUR
Gevels	baksteen	rood
- Plint gebouw	baksteen	rood (doker gevoegd)
- Gevel	baksteen	rood
- Voegwerk	specie	grijs
Kozijnen	hout	cremewit
- Ramen	hout	cremewit
- Deuren	hout	cremewit
Daggoten en boeiden	multicolor	cremewit
Dakbedekking	keramische dakpannen/bitumen	antraciet

TEAM 2 Studio voor de bouwkunst
Ontwerp + Management

Bazenadres: De Kampen 22, 8322 DE, Vollenhove, Postadres: Postbus 88, 8320 ZH, Vollenhove
 Website: www.om-team2.nl | E-mail: info@om-team2.nl | Tel: 0527 242743 | Fax: 0527 242744

Betreeft: Rijwoningen a.d. Matthijs Kiersstraat te Steenwijk	Schaal: 1:100	Formaat: A-1
Onderdeel: Gevels	Datum: 18-07-2016	
Opdrachtgever: Bouwbedrijf Jongbloed Dwarweg 12a 8347 WG Eeveen	Gecontroleerd: A.J. Weijs	Datum: 18-07-2016
Lokatie: Matthijs Kiersstraat Steenwijk	Tekenaar: A.J. Weijs	Email: albertjan@om-team2.nl
	Status: DEFINITIEF	Fase: BOUWAANVRAAG
		Wijzigingen: A D B E C F
		Werknr. Blad: 052-15 BA-03

Op alle ontwerpen van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. rust auteursrecht, dan wel het intellectuele eigendomsrecht van de ontwerper, deze blijven dan ook eigendom Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Niets hiervan mag worden vervaerdigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt worden, in welke vorm dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch, door foto kopiëren, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Het is de opdrachtgever niet toegestaan de uitvoering van enig ontwerp van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. te behouden - evenmin indien het slechts een deel van een ontwerp betreft - zonder de uitdrukkelijke, schriftelijke toestemming van Team 2 Studio voor de bouwkunst B.V. Op al onze werkzaamheden is de DNR-3005 van toepassing.

BOUWAANVRAAG

Einde bijlage: 7.4 Bouw van drie woningen aan de Matthijs Kiersstraat te Steenwijk - bijlage Gevelaanzichten

[Terug naar het agendapunt](#)

8.0 Controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 - RAADSVOORSTEL (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 27-9-2016
Nummer voorstel: 2016/83

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 8

Onderwerp:

Controleprotocol voor de accountantscontrole 2016

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Het controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 vast te stellen.

Samenvatting:

De accountant kan de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen niet controleren zonder het controleprotocol. Vanwege wijzigingen in wet- en regelgeving dient het protocol voor 2016 opnieuw door u te worden vastgesteld.

Vanwege nieuwe, gewijzigde of ingetrokken regelgeving of andere inzichten is het normenkader gewijzigd. Voorbeelden hiervan zijn de wijzigingen in de legesverordening en de verschillende verordeningen op belastinggebied.

Het controleprotocol is afgestemd met de accountant. Aan de hand van het protocol zullen wij de financiële beheershandelingen uitvoeren en zal de accountant de jaarrekening 2016 controleren.

Leeswijzer:

Het controleprotocol 2016 is als volgt opgebouwd. Allereerst wordt ingegaan op de opdracht die door uw raad aan PricewaterhouseCoopers Accountant N.V. wordt verstrekt om de jaarrekening 2016 te controleren. In de tweede plaats wordt het begrip rechtmatigheid gedefinieerd en worden de wettelijke kaders omschreven waarop de accountantscontrole voor het kalenderjaar 2016 is gericht.

In de derde plaats wordt beschreven welke goedkeurings- en rapporteringstoleranties door de accountant in de controle worden gehanteerd. Tot slot wordt beschreven op welke wijze door de accountant gedurende en na de afronding van de controlewerkzaamheden wordt gerapporteerd.

Bijlagen bij het voorstel Controleprotocol, Bijlage A- Normenkader externe regelgeving 2016,
Bijlage B- Normen- en toetsingskader interne regelgeving 2016,

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Foka Brouwer, tel.: 343, email: foka.brouwer@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja, nl. 25-10-2016

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/83

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27-09-2016, nummer 2016/83;

b e s l u i t :

Het controleprotocol voor de accountantscontrole 2016 vast te stellen.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Terug naar het agendapunt

8.1 Controleprotocol 2016 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Controleprotocol 2016

1. Controleopdracht

De raad van de gemeente Steenwijkerland geeft PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. op grond van artikel 213 van de Gemeentewet opdracht de jaarrekening 2016 te controleren.

Artikel 213 Gemeentewet geeft voorschriften over de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening. De accountant geeft een oordeel over:

- de getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de activa en passiva;
- het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen;
- de inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken;
- het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels als bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten);
- de verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 Gemeentewet (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden, afgekort: BADO) alsmede de Richtlijnen voor de accountantscontrole (NBA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

2. Rechtmatigheidscontrole

Onder rechtmatigheid wordt in deze opdracht begrepen de definitie volgens het BADO. Dit betekent dat de in de rekening verantwoorde lasten, baten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen als ze “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder gemeentelijke verordeningen”.

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor het kalenderjaar 2016 is limitatief gericht op:

1. de naleving van wettelijke kaders, zoals die in bijlage A zijn opgenomen, uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van de interne regelgeving van de gemeente Steenwijkerland worden voorwaarden bevattende bepalingen uitsluitend getoetst voor zover deze betrekking hebben op recht, hoogte en duur van de financiële beheershandeling, tenzij jegens derden aanvullende voorwaarden met directe financiële consequenties zijn opgenomen (deze voorwaarden zijn ook al relevant voor het getrouwheidsoordeel van de accountant). Geen financiële consequenties worden verbonden aan formele, administratieve, logistieke en termijnbepalingen.
2. De naleving van de volgende kaders:
 - de begroting
 - de financiële verordening 2005 (op grond van artikel 212 Gemeentewet), met uitzondering van punt f (rechtmatigheid)
 - de controleverordening 2005 (op grond van artikel 213 Gemeentewet).

3. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Het doel van de controlewerkzaamheden is het verkrijgen van een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van de gemeente Steenwijkerland. De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daarop in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling. Wel richt de accountant de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten, lasten, balansmutaties en financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties, statistische deelwaarnemingen en extrapolaties. Hieronder zullen de te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties worden beschreven.

Goedkeuringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2016 geldt de volgende goedkeuringstolerantie

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

De percentages in de tabel worden genomen van de totale begrote programmalasten (inclusief toevoeging aan reserves) na laatste begrotingswijziging.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed. Worden de bedragen van deze fouten en onzekerheden overschreden, dan heeft dat gevolgen voor de strekking van de controleverklaring.

Een accountant dient de controle zodanig in te richten dat wordt gewaarborgd dat alle onrechtmatigheden en onjuistheden die het bedrag van de goedkeuringstolerantie overschrijden, worden gevonden en meegewogen in zijn oordeel.

Bovenstaande goedkeuringstoleranties zijn conform de wettelijke minimumvereisten.

Op basis van de begroting 2016 van de gemeente Steenwijkerland betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening tot circa € 1,49 miljoen en een totaal van onzekerheden tot circa € 4,48 miljoen de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten.

Rapporteringstolerantie

Bij de jaarrekeningcontrole 2016 geldt een rapporteringstolerantie van € 112.116,-.

Met de rapporteringstolerantie geeft de raad de omvang van de gevonden fouten en onzekerheden in de jaarrekening aan, waarover zij in ieder geval –middels het verslag van bevindingen- wenst te worden geïnformeerd.

De rapporteringstolerantie mag wel kleiner, maar niet groter zijn dan de goedkeuringstolerantie. De rapporteringstolerantie is in 2008 gesteld op 7,5% (van € 1,49 miljoen), dit in afwijking met het landelijke ervaringscijfer van 10%. Hierdoor wordt elke fout of onzekerheid groter dan € 112.116,- gerapporteerd. Er wordt voorgesteld om ook voor dit jaar het percentage van 7,5% te handhaven.

4. Rapportering accountant

Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant als volgt.

Interim- controle

Als onderdeel van de controle wordt door de accountant een zogenaamde interimcontrole uitgevoerd. Over de uitkomsten van die tussentijdse controle wordt aan het college van burgemeester en wethouders een verslag uitgebracht.

Verslag van bevindingen

Overeenkomstig de Gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen uitgebracht aan de raad en een afschrift aan het college van burgemeester en wethouders. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en uitvoering van het financiële beheer en/ of de beheersorganisatie een getrouw en rechtmatig financieel beheer en een rechtmatige verantwoording daarover waarborgen.

Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, zowel ten aanzien van de getrouwheid als de rechtmatigheid. Deze controleverklaring is bestemd voor de gemeenteraad, zodat deze de door het college van burgemeester en wethouders opgestelde jaarrekening kan vaststellen.

Einde bijlage: 8.1 Controleprotocol 2016

Terug naar het agendapunt

8.2 Controleprotocol 2016 - Bijlage A - Normen- en toetsingskader externe regelgeving 2016 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Programma Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	
Product/specifieke activiteit 310 Economisch beleid Markten 311 Baten Marktgeden	Externe regelgeving Gemeentewet Wet op de economische delicten
550 Natuurbescherming Groene diensten	Gemeentewet Boswet Flora- en faunawet Natuurbeschermingswet ('98)
560 Recreatieve voorzieningen Kermissen en Overige evenementen Evenementen Toeristisch beleid	Uitvoeringsbesluit subsidies (UBS) Europees Plattelands Ontwikkelings Programma (POP)
723 Handhaving milieuvergunningen	Gemeentewet Wet milieubeheer Wet belasting op milieugrondslag Bouwstoffenbesluit Woningwet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht Wet bodembescherming Wet geluidhinder Wet ruimtelijke ordening Algemene wet bestuursrecht

Programma Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
421 Openbaar basisonderwijs huisvesting	Wet op het primair onderwijs
421 Bijzonder basisonderwijs huisvesting	Wet op de expertisecentra
431 Bijz (voortg.) speciaal onderwijs huisvesting	Wet op het voortgezet onderwijs
441 Algemeen (bijz.) voortgezet onderwijs huisvesting	
420 Openbaar basisonderwijs	Wet op het primair onderwijs
422 Bijzonder basisonderwijs	
431 Openbaar speciaal onderwijs	Wet op de expertisecentra
480 Onderwijsbegeleiding	Leerplichtwet 1969
Leerplicht	Wet op primair onderwijs
Achterstandsbestrijding	Wet op de expertisecentra
Leerlingenvervoer	Wet op het voortgezet onderwijs
Logopedie	Wet educatie beroepsonderwijs
Gymnastiekonderwijs	
Volwasseneducatie	
510 Openbaar bibliotheekwerk	Koepelconvenant herstructurering openbaar bibliotheekwerk Algemene wet bestuursrecht
511 Vormings- en ontwikkelingswerk	Algemene Wet Bestuursrecht
511 Ontwikkelingssamenwerking	Algemene wet bestuursrecht Beleidsnota internationale samenwerking
530 Sport	Algemene Wet Bestuursrecht
Binnensportaccommodaties	NOC*NSF normen
Buitensportaccommodaties	NOC*NSF normen, gebruiks- en onderhoudsreglement
Zwembaden	Nationaal actieplan Sport en Bewegen
Sporthal/ complexen	Impuls Brede scholen Sport en Cultuur Wet op primair Onderwijs Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden Besluit hygiëne en veiligheid badinrichting en zwemgelegenheden
540 Kunst	Erfgoedwet
541 Musea	Woningwet
541 Overige Cultuur- en Oudheidkunde	Bouwbesluit 2012
580 Multifunctionele accommodaties en dorpshuizen	Jeugdwet Wet op primair onderwijs
670 Dorpshuizen	Bouwbesluit Leader+ Subsidiereregeling Europese programma's Overijssel Wet ruimtelijke ordening Drank- en Horecawet

Bijlage A - Normenkader externe regelgeving t.b.v. rechtmatigheidscontrole 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
580 Media	Mediawet Wet op het specifiek cultuurbeleid
610 Bijstandsverlening	Algemene Wet Bestuursrecht Participatiewet IOAW en IOAZ Fiscale wetgeving Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004
611 Sociale werkvoorzieningen	Algemene Wet Bestuursrecht Wet Sociale Werkvoorziening Wet Werk en Bijstand
614 Gemeentelijk minimabeleid Kwijtschelding gem. belastingen	Algemene Wet Bestuursrecht Invorderingswet 1990 + uitvoeringsregeling Wet Werk en Bijstand (Normbedragen kwijtschelding)
621 Minderheden/ Asielopvang	Algemene Wet Bestuursrecht Wet inburgering ROA/VTV
650 Kinderopvang Peuterspeelzalen	Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen Wet ontwikkelingskansen door educatie (OKE)
652 Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Algemene Wet Bestuursrecht Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
670 Gehandicaptenzorg 670 Ouderenzorg	Algemene Wet Bestuursrecht Wet maatschappelijke ondersteuning 2015
682 Indiv. Voorziening Natura Jeugd	Jeugdwet
714 Overige gezondheidszorg 715 Jeugdgezondheidszorg	Algemene Wet Bestuursrecht Wet publieke gezondheid Wet ambulancevervoer Zorgverzekeringswet Wet op de zorgtoeslag Wet maatschappelijke ondersteuning Wet Bescherming persoonsgegevens Besluit publieke gezondheid Wet gemeenschappelijke regelingen

Programma Steenwijkerl' ANDERS' voelen zich thuis	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
120 Pro-actie en preventie	Gemeenschappelijke regeling veiligheidsregio IJsselland Wet Veiligheidsregio's
140 Politiezaken	Politiewet Wet Gemeenschappelijke Regelingen Gemeentewet
140 Vergunningen (APV e.a. regelingen)	Gemeentewet Wet op de kansspelen Speelautomatenbesluit Wet milieubeheer Winkeltijdenwet Drank- en Horecawet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) Besluit externe veiligheid inrichtingen Opiumwet Wet Bibob Algemene wet bestuursrecht
140 Overige beschermende maatregelen	Burgerlijk Wetboek
210 Wegen, straten en pleinen Gladheidsbestrijding Openbare verlichting Verkeer Verkeersmaatregelen	Gemeentewet Wegenverkeerswet Arbeidstijdenwet Arbowet Besluit administratieve bepalingen wegverkeer Wegenwet Reglement verkeersregels en verkeerstekens (1990) Wet BDU Verkeer en Vervoer Wegenverkeerswet Provinciale subsidieverordening regionale en lokale verkeers- en vervoersprojecten Provinciale bijdrageregeling in onderhoud fietspaden Europees Plattelands Ontwikkelings Programma (POP)
214 Parkeren	Wegenverkeerswet
221 Waterwegen	Waterwet
560 Openbaar groen	Boswet Flora- en faunawet
580 Speelvoorzieningen	Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen
670 Jeugdbeleid 716 Centrum Jeugd en gezin	Algemene wet bestuursrecht Wet gemeenschappelijke regelingen Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland 2009 Wet publieke gezondheid Jeugdwet

Programma Steenwijkerl' ANDERS' voelen zich thuis	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
670 Kernenbeleid	
721 Afval	Gemeentewet Wet Milieubeheer
722 Riolering	Grondwet Gemeentewet Wet milieubeheer Waterwet Wet ruimtelijke ordening Wabo Kaderrichtlijn Water Algemene wet inzake rijksbelastingen Algemene wet bestuursrecht
723 Milieubeheer	Gemeentewet Wet milieubeheer Wet belasting op milieugrondslag Bouwstoffenbesluit Woningwet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) Wet bodembescherming Wet geluidhinder Wet ruimtelijke ordening
724 Openbare begraafplaatsen	Gemeentewet Wet op de lijkbezorging Besluit op de lijkbezorging Lijkomhulselbesluit Inspectierichtlijn lijkbezorging
810 Bestemmingsplannen	Gemeentewet Wet ruimtelijke ordening Besluit Ruimtelijke Ordening RO Standaarden 2012 Flora- en Faunawet Wet milieubeheer Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) Besluit omgevingsrecht (Bor) Woningwet Natuurbeschermingswet Provinciale Omgevingsverordening Wet Luchtkwaliteit Monumentenwet Waterwet Diverse AMVB's Algemene Wet Bestuursrecht

Programma Steenwijkerl' ANDERS' voelen zich thuis	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
820 Woonbeleid Woningen 821 Stads- en dorpsvernieuwing 822 Omgevingsvergunningen 823 Baten omgevingsvergunningen	Gemeentewet Richtlijnen waarborgfonds Woningwet Leegstandswet Huurprijzenwet Huisvestingswet Bouwbesluit Wet milieubeheer Wet bevordering eigen woningbezit Telecommunicatiewet Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) Algemene wet bestuursrecht Monumentenwet Wet ruimtelijke ordening
830 Exploitatie-overeenkomsten	Gemeentewet Wet ruimtelijke ordening Besluit op de Ruimtelijke Ordening Wet op belastingen van rechtsverkeer Wet op de omzetbelasting 1968 Burgerlijk Wetboek
830 Grondzaken	Gemeentewet Burgerlijk Wetboek Wet voorkeursrecht gemeenten Onteigeningswet Wet op de omzetbelasting 1968 Wet op belastingen van rechtsverkeer Wet ruimtelijke ordening

Programma Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
001 Raad en Commissies Burgemeester en wethouders	Gemeentewet Algemene wet bestuursrecht Kieswet Politiewet Wet gemeenschappelijke regelingen Rechtspositiebesluit burgemeesters Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden Rechtspositiebesluit wethouders Wet op de Veiligheidsregio's Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
003 Burgerzaken 004 Baten burgerzaken	Gemeentewet Grondwet Wet rechten burgerlijke stand Besluit verantwoording rechten burgerlijke stand Wet op de Lijkbezorging Wet basisregistratie personen Besluit basisregistratie personen Regeling basisregistratie personen Handboek Uitvoerings procedures BRP (HUP) Handboek Operationale procedures BRP (HOP) Logisch Ontwerp BRP Paspoortwet Besluit Paspoortgelden Paspoort uitvoeringsregeling Nederland (PUN) Politiewet Wet bescherming persoonsgegevens Algemene wet bestuursrecht Vreemdelingenwet 2000 Wegenverkeerswet (RDW) Besluit Burgerlijke stand 1994 Faciliteitenwet Rijkswet op het Nederlanderschap Europees Verdrag voor de rechten van de mens Archiefwet 1995 De wet algemene bepalingen burgerservicenummer De wet op de uitgebreide identificatieplicht Wet Dwangsom Eedswet 1971 Burgerlijk wetboek Het Haags adoptieverdrag 1993

Programma Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
003 Kadaster / vastgoed	Burgerlijk Wetboek Kadasterwet
003 Verkiezingen	Kieswet Kiesbesluit Wet raadgevend referendum
005 Bestuurlijke samenwerking	Gemeentewet Wet Gemeenschappelijke Regelingen Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio IJsselland Gemeenschappelijke regeling IGSD Steenwijkerland en Westerveld Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) IJsselland Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Jeugdzorg IJsselland

Bijlage A - Normen- en toetsingskader externe regelgeving 2016

Programma Financiën en bedrijfsvoering	
Product/specifieke activiteit	Externe regelgeving
725 Reinigingsheffingen	Wet Gemeenschappelijke Regelingen Wet Milieubeheer Gemeentewet Algemene wet inzake rijksbelastingen Algemene wet bestuursrecht
726 Rioolheffing	Wet waardering Onroerende Zaken Invorderingswet + uitvoeringsregeling Kostenwet invordering rijksbelasting Gemeentewet Algemene Wet rijksbelastingen
911 Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar 913 Overige financiële middelen 914 Geldleningen en uitzettingen	Wet financiering decentrale overheden (FIDO) Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden (RUDDO) Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden Wijzigingswet Wet financiering decentrale overheden Wet HOF Besluit leningvoorwaarden decentrale overheden Regeling schatkistbankieren decentrale overheden
921 Algemene Uitkeringen	Financiële Verhoudingswet
930 Wet WOZ 931 / 932 Baten OZB 935 Baten forensenbelasting 936 Baten toeristenbelasting 937 Baten hondenbelasting 940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	Gemeentewet Wet waardering Onroerende Zaken + uitvoeringsregelingen Invorderingswet + uitvoeringsregeling en uitvoeringsbesluiten Algemene wet inzake rijksbelastingen Algemene wet bestuursrecht Kostenwet invordering rijksbelasting Algemene termijnwet
Personeel en organisatie	Gemeentewet Ambtenarenwet Fiscale wetgeving Sociale verzekeringswetten CAR/UWO Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector Werkkostenregeling
Algemeen financieel middelenbeheer en kwaliteitszorg	Gemeentewet Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten Algemene wet bestuursrecht Besluit accountantscontrole decentrale overheden Besluit informatieverstrekking SISA Wet gemeenschappelijke regelingen Wet markt en overheid Wet op het BTW-compensatiefonds
Inkoop en aanbesteding	Aanbestedingswet 2012

[Terug naar het agendapunt](#)

8.3 Controleprotocol 2016 - Bijlage B - Normen- en toetsingskader interne regelgeving 2016 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	Interne regelgeving	Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
310 Economisch beleid	Marktverordening 2003	2.3, 2.4, 2.9 t/m 2.12, 1.3 t/m 3.13, 4.2, 4.3, 4.4	4.1	-
Markten	Verordening markt- en staangeld 2015	2	4, 5, 7, 9	6, 8
311 Baten marktgeden	Algemene plaatselijke verordening 2009	2.10, 2.25		2.25
550 Natuurbescherming	Bestemmingsplan			
Groene diensten	Algemene plaatselijke verordening 2009	4		4
560 Recreatieve voorzieningen	Algemene plaatselijke verordening 2009	2.10, 2.25		2.25
Kermessen en Overige evenementen	Verordening bruggeld 2012	1, 2, 3, 7	4, 7	4, 6
Evenementen	Vaarverordening 2006 (2009)	5, 6, 13	13	8.2, 9.2, 13
Toeristisch beleid	Verordening toeristenbelasting 2016	3	4, 5, 6, 9, 11	7, 10, 13
	Algemene subsidieverordening 2010	2, 3, 4, 9, 12, 17, 18, 19	5, 14, 17, 18, 19	6, 7
723 Handhaving milieuvergunningen	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	4.3.7	6.1	-
	Verordening geurhinder en veehouderij 2014	-	-	-

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving			
421 Openbaar basisonderwijs huisvesting	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015	2, 3, 7, 9, 10, 12, 15, 16, 17, 21, 23, 24, 26, 27, 28, 30	4, 25, 31	6, 7, 11, 14, 15, 18, 19, 20
421 Bijzonder basisonderwijs huisvesting				
431 Bijz. (voortg.) speciaal onderwijs huisvesting				
441 Algemeen (bijz.) voortgezet onderwijs huisvesting				
480 Onderwijsbegeleiding				
Leerplicht				
Achterstandsbestrijding				
Leerlingenvervoer	Verordening leerlingenvervoer 2015	2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 12, 13, 25, 26, 27,28	14, 15, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24	
Logopedie				
Gymnastiekonderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015	29	29	29
510 Openbare bibliotheek	Algemene subsidieverordening 2010	9, 12, 14	4, 5, 14, 17, 18,19 21, 22	6, 7, 17, 18, 19, 20
530 Sport				
Binnensportaccommodaties	Verordening ingebruikgeving en tarifiering van sport- en welzijnsaccommodaties 2010	-	7, 8, 9, 10	-
Buitensportaccommodaties	Algemene subsidieverordening 2010	9, 12, 14	4, 5, 14, 17, 18,19 21, 22	6, 7, 17, 18, 19, 20
Zwembaden				
Sporthal/complexen				
540 Kunst	Verordening op de commissie beeldende kunst 2002	12	-	-
541 Musea	Subs. Verord. Instandhouding gemeentelijke monumenten 2002 (2009)	3, 5, 10	2, 4 12	-
541 Overige Cultuur- en Oudheidkunde		6, 8	7, 8, 10	21, 23, 24

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma	Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving			
580 Multifunctionele accommodaties en dorpshuizen	Verordening ingebruikgeving en tarifiering van sport- en welzijnsaccommodaties 2010	-	7, 8, 9, 10	8, 9
670 Dorpshuizen	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015	26	26	26
610 Bijstandsverlening	Maatregelenverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ 2015	2, 4, 5, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 16, 17	3, 10, 16, 17	6, 7, 10, 13, 16, 17
	Verordening Tegenprestatie Participatiewet 2015	2, 3, 4	-	-
	Verordening individuele inkomensvoetstuk 2015	2, 5	3, 4	-
	Verordening loonkostensubsidie Participatiewet 2015	-	3, 4, 5	5
	Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive 2015	2, 3, 4, 5	2, 3, 4	3
	Reïntegratieverordening Participatiewet 2015	3, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	5, 6, 9	6, 9
	Verordening individuele studietoelage 2015	2, 3,	4, 5	4
	Verordening cliëntenparticipatie Werk en inkomen (2015)	4, 5	5	-
614 Gemeentelijk minimabeleid Kwijtschelding gem. belastingen	Verordening afvalstoffenheffing 2016 (m.b.t. kwijtschelding)	-	4, 6, 7, 9	-
	Verordening OZB 2016	-	3, 4, 5	7
	Verordening rioolheffing 2016	3	4, 5, 6, 10	7, 9, 11
	Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2016	8, 9	4, 5, 7	6
621 Minderheden/ Asielopvang	Boeteverordening Wet Inburgering Nieuwkomers (2005)	-	3	-
	Verordening Wet Inburgering 2010	7, 16	6, 9, 10, 15	-
650 Kinderopvang Peuterspeelzalen	Verordening Kinderopvang 2010	5	8, 12	3, 4, 7, 11
	Algemene subsidieverordening 2010	2, 3, 4, 9, 12, 17, 18, 19	5, 14, 17, 18, 19	6, 7
652 Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015	2 t/m 22	13, 18	-
670 Gehandicaptenzorg 670 Ouderenzorg	Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015	2 t/m 22	13, 18	-
670 Sociaal-cultureel werk	Algemene subsidieverordening 2010	2, 3, 4, 9, 12, 17, 18, 19	5, 14, 17, 18, 19	6, 7

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving	Recht	Hoogte	Duur
682 Indiv. Voorziening natura jeugd	Verordening jeugdhulp 2015	3 t/m 15	10, 12	9
682 Veiligheid, jeugdreclassering en opvang	Verordening jeugdhulp 2015	3 t/m 15	10, 12	9
714 Overige gezondheidszorg	Verordening jeugdhulp 2015	3 t/m 15	10, 12	9
715 Jeugdgezondheidszorg	Verordening maatschappelijke ondersteuning 2015	2 t/m 22	13, 18	-

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
Steenwijkerl' ANDERS' voelen zich thuis				
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving			
120 Pro-actie en Preventie Rampenbestrijding	Brandbeveiligingsverordening 2013	-	-	-
140 Politiezaken	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	4.3.7.	6.1.	-
140 Vergunningen (APV e.a. regelingen)	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	4.3.7.	6.1.	-
	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel	2, 4	5, 8, 9	-
	Wegsleepverordening 2001	-	4	-
	Woonschepenverordening 2009	6, 9	-	-
	Vaarverordening 2006	5, 6, 13	13	8.2, 9.2, 13
210 Wegen, straten en pleinen Gladheidsbestrijding Openbare verlichting	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	4.3.7	6.1	-
211 Verkeer Verkeersmaatregelen				
214 Parkeren	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel	2, 4	5, 8, 9	-
221 Waterwegen	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	5.24 t/m 5.31	-	-
560 Openbaar groen	Uitgiftebeleid groenstroken 2001	-	-	-
	Algemene Plaatselijke Verordening 2009	4.3.7	6.1	-
	Bestemmingsplan	-	-	-
670 Kernenbeleid	Subsidieverordeningen kernen- en wijkbeleid 2002 (2009)	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 14	3	-

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
Steenwijkerl' ANDERS' voelen zich thuis				
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving	Recht	Hoogte	Duur
670 Jeugdbeleid	Algemene subsidieverordening 2010	2, 3, 4, 9, 12, 17, 18, 19	5, 14, 17, 18, 19	6, 7
716 Centrum voor Jeugd en Gezin	Verordening jeugdhulp 2015 Subsidieverordening Jeugdhulp 2016	3 t/m 15 10	10, 12 6	9 8, 9, 13
721 Afval	Algemene Plaatselijke Verordening 2009 Afvalstoffenverordening 2012 Verordening Afvalstoffenheffing 2016	4.3.7 - -	6.1 5 4, 6, 7, 9	- - -
722 Riolering	Verordening rioolheffing 2016 Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2011 Watertakenplan 2016-2021	3 2, 6 -	4, 5, 6, 10 4, 5, 8 -	7, 9, 11 7 -
723 Milieubeheer	Algemene Plaatselijke Verordening 2009 Afvalstoffenverordening 2012 Verordening geurhinder en veehouderij 2014	4.3.7 - -	6.1 5 -	- - -
724 Openbare begraafplaatsen	Verordening lijkbezorgingsrechten 2016 Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016	3 13, 29, 31	4, 6, 7, 9 31	5, 8 14
810 Bestemmingsplannen	Beleidsnotitie Facetbeleid Welstandsnota Bestemmingsplan Beleidsnotitie bestemmingsplan buitengebied Beheersverordeningen			
820 Woonbeleid	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel	2, 4	5, 8, 9	-

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving	Recht	Hoogte	Duur
Woningen 821 Stads- en dorpsvernieuwing 822 Omgevingsvergunningen 823 Baten omgevingsvergunningen	Verordening VROM Starterslening Steenwijkerland 2013 Woonschepenverordening Steenwijkerland 2009 Verordening liggeld 2014 Bouwverordening 2012 Welstandsnota Bestemmingsplannen en beheersverordeningen Beleidsnotitie facetbeleid VTH Beleidsplan	2, 4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 6, 7, 9 6, 9 3 2.4	4.2, 5 - 4, 9	- - 5, 7, 8 9.5
830 Exploitatie-overeenkomsten	Nota Grond- en ontwikkelbeleid Nota Grondprijzenbeleid Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in schade 2008	- - -	- - -	- - 3, 8
830 Grondzaken	Nota Grond- en ontwikkelbeleid Nota Grondprijzenbeleid Uitgiftebeleid woningbouwkwavels 2013	- - -	- - -	- - -

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving	Recht	Hoogte	Duur
001 Raad en Commissies Burgemeester en wethouders	Verordening vertrouwenscommissie benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester Verordening op de raadscommissie 2010 Verordening op de ambtelijke bijstand en de fractieondersteuning 2006 (2009) Gedragscode voor raadsleden en leden van het college van de gemeente Steenwijkerland 2007 Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2007 Delegatiebesluit 2001 Delegatiebesluit werkgeversschap raad 2011	- - 9 - - -	- - 2, 11, 12 7 4, 5, 6, 13a, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 25, 26, 27 -	- - 10, 13 - - -
002 Bezwaar en beroepszaken	Verordening commissie bezwaarschriften 2013	9, 11 16	12	5
003 Burgerzaken	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel	2, 4	5, 8, 9	-
004 Baten burgerzaken				

Bijlage B - Normen en toetsingskader interne regelgeving 2016

Programma Financiën en bedrijfvoering		Relevante artikelen indien voorwaardencriterium van toepassing is		
		Recht	Hoogte	Duur
Product/specifieke activiteit	Interne regelgeving			
725 Reinigingsheffingen	Verordening afvalstoffenheffing 2016	-	4, 6, 7, 9	-
726 Rioolheffing	Verordening rioolheffing 2016	3	4, 5, 6, 10	7, 9, 11
911 Geldleningen en uitzettingen < dan 1 jaar	Financieringsstatuut gemeente Steenwijkerland 2011		4	6, 9, 10
913 Overige financiële middelen	Financiële verordening 2005	2, 3, 4, 5, 6, 7.1, 7.2, 7.4, 7.6, 7.7, 8, 9, 10b, 10d, 11, 12.2, 13, 14.1, 14.2, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28	7.5, 7.6, 9.2, 10a, 10d, 16.2, 16.3	6.2, 6.3, 7.3, 10a, 10b, 10d, 12.1, 12.3, 14.3, 15.2, 16.1, 16.2, 16.3, 18.1, 18.2, 19, 20.1, 21.1, 22.1, 23
914 Geldleningen en uitzettingen				
930 Uitvoering wet WOZ	Verordening OZB 2016	-	3, 4, 5	7
931 / 932 Baten OZB	Verordening forensenbelasting 2015	-	3, 4, 5, 10	6, 9
935 Baten forensenbelasting	Verordening toeristenbelasting 2016	3	4, 5, 6, 9, 11	7, 10, 13
936 Baten toeristenbelasting	Verordening watertoeristenbelasting 2016	3	4, 5, 6, 7, 10, 12	8, 11
937 Baten hondenbelasting	Verordening hondenbelasting 2015	-	3, 4, 5, 8, 10	6, 8, 9
940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen		2, 4	5, 8, 9	-
Algemeen financieel middelenbeheer en kwaliteitszorg	Weerstandsvermogen en risicomanagement 2006	1 t/m 11	1 t/m 11	-
	Kostenmix gemeente Steenwijkerland 2006	-	-	-
	Nota reserves en voorzieningen 2011-2015	-	-	-
	Rentetoerekeningsbeleid gemeente Steenwijkerland 2006	-	-	-
	Afschrijvingsbeleid en waarderingsgrondslagen 2009	-	-	-
	Budgetbeheer gemeente Steenwijkerland 2006	-	-	-

[Terug naar het agendapunt](#)

8.4 Controleprotocol 2016 - Bijlage C - Wijzigingen in normen- en toetsingskader 2016 tov 2015 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Wijzigingen in normen- en toetsingskader externe regelgeving		
Programma	Verwijderd uit normen- en toetsingskader 2016	Opgenomen in het normen- en toetsingskader 2016
Steenwijkerland' ANDERS' doen het samen		
480 Onderwijsbegeleiding Leerplicht Achterstandsbestrijding Leerlingenvervoer Logopedie Gymnastiekonderwijs Volwasseneducatie		Wet educatie beroepsonderwijs
540 Kunst 541 Musea 541 Overige Cultuur- en Oudheidkunde	Monumentenwet	Erfgoedwet
580 Multifunctionele accommodaties en dorpshuizen 670 Dorpshuizen	Wet op de Jeugdzorg	Jeugdwet
610 Bijstandsverlening	Wet Werk en Bijstand	Participatiewet
670 Gehandicaptenzorg 670 Ouderenzorg	Wet op het kredietbeheer	
714 Overige gezondheidszorg 715 Jeugdgezondheidszorg	Algemene wet bijzondere ziektekosten	
Steenwijkerland' ANDERS' voelen zich thuis		
670 Kernenbeleid	Subsidieregeling Europese programma's Overijssel	
723 Milieubeheer	Wet Ammoniak en veehouderij Wet Geurhinder en veehouderij Activiteitenbesluit Richtlijn Ippc Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij Natura 2000 Handreiking fijnstof en veehouderijen Ned. Emissie Richtlijn Ned. Richtlijn Bodembescherming Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (div) Circulaire geluidshinder wegverkeer van/naar inrichting Besluit Externe Veiligheid Regeling Externe Veiligheid	
810 Bestemmingsplannen	SVBP 2008	RO Standaarden 2012 Besluit omgevingsrecht
Steenwijkerland' ANDERS' voelen zich welkom		
003 Verkiezingen		Wet raadgevend referendum
005 Bestuurlijke samenwerking		Gemeenschappelijke regeling IGSD Steenwijkerland en Westerveld Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) IJsselland Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Jeugdzorg IJsselland
Financiën en bedrijfsvoering		
726 Rioolheffing		Gemeentewet Algemene Wet rijksbelastingen

Wijzigingen in normenkader interne wet - / regelgeving		
Programma	Verwijderd uit normen- en toetsingskader 2016	Opgenomen in het normen- en toetsingskader 2016
Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief		
560 Recreative voorzieningen Kermissen en Overige evenementen Evenementen Toeristisch beleid	Verordening toeristenbelasting 2015	Verordening toeristenbelasting 2016
723 Handhaving milieuvergunningen		Verordening geurhinder en veehoudering 2014
Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen		
480 Onderwijsbegeleiding Leerplicht Achterstandsbestrijding Leerlingenvervoer Logopedie Gymnastiekonderwijs	Verordening leerlingenvervoer 2012 (tot 1-8-2015)	
540 Kunst 541 Musea 541 Overige Cultuur- en Oudheidkunde	Verordening op de commissie voor de oudheidskamer Steenwijk 2003	
610 Bijstandsverlening	Toeslagenverordening Wet Werk en Bijstand 2013	
614 Gemeentelijk minimabeleid Kwijtschelding gem. belastingen	Verordening afvalstoffenheffing 2015 (m.b.t. kwijtschelding) Verordening OZB 2015 Verordening rioolheffing 2015 Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2015	Verordening afvalstoffenheffing 2016 (m.b.t. kwijtschelding) Verordening OZB 2016 Verordening rioolheffing 2016 Verordening belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten 2016
Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis		
140 Vergunningen (APV e.a. regelingen)	Legesverordening 2015 inclusief tarieventabel	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel
214 Parkeren	Legesverordening 2015 inclusief tarieventabel	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel
670 Jeugdbeleid 716 Centrum voor Jeugd en Gezin		Subsidieverordening Jeugdhulp 2016
721 Afval	Verordening Afvalstoffenheffing 2015	Verordening Afvalstoffenheffing 2016
722 Riolering	Verordening rioolheffing 2015 Gemeentelijk Waterplan 2008-2015 Gemeentelijk Rioleringsplan (2009)	Verordening rioolheffing 2016 Watertakenplan 2016-2021
724 Openbare begraafplaatsen	Verordening lijkbezorgingsrechten 2015 Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2009	Verordening lijkbezorgingsrechten 2016 Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016
810 Bestemmingsplannen		Beheersverordeningen
820 Woonbeleid Woningen 821 Stads- en dorpsvernieuwing 822 Omgevingsvergunningen 823 Baten omgevingsvergunningen	Legesverordening 2015 inclusief tarieventabel	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel
830 Exploitatie-overeenkomsten	Grondbeleid (Meerjarenbegroting 2015-2018 § 5.7.2)	Nota Grond- en ontwikkelbeleid Nota Grondprijzenbeleid
830 Grondzaken		Nota Grondprijzenbeleid
Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom		
001 Raad en Commissies Burgemeester en wethouders	Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de raad 2010	Verordening vertrouwenscommissie benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester.
003 Burgerzaken 004 Baten burgerzaken	Legesverordening 2015 inclusief tarieventabel	Legesverordening 2016 inclusief tarieventabel
Financiën en bedrijfsvoering		

Wijzigingen in normenkader interne wet - / regelgeving		
Programma	Verwijderd uit normen- en toetsingskader 2016	Opgenomen in het normen- en toetsingskader 2016
725 Reinigingsheffingen	Verordening afvalstoffenheffing 2015	Verordening afvalstoffenheffing 2016
726 Rioolheffing	Verordening rioolheffing 2015	Verordening rioolheffing 2016
930 Uitvoering wet WOZ		
931 / 932 Baten OZB	Verordening OZB 2015	Verordening OZB 2016
935 Baten forensenbelasting		
936 Baten toeristenbelasting	Verordening toeristenbelasting 2015	Verordening toeristenbelasting 2016
	Verordening watertoeristenbelasting 2015	Verordening watertoeristenbelasting 2016
937 Baten hondenbelasting		
940 Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	Legesverordening 2015 inclusief tarieventabel	

Terug naar het agendapunt

9.0 Voorstel wijziging GR Veiligheidsregio IJsselland - RAADSVOORSTEL (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 20-9-2016
Nummer voorstel: 2016/84

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 9

Onderwerp:

Voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling (GR) Veiligheidsregio IJsselland.

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

In te stemmen met het wijzigen van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland 2017 in verband met de nieuwe kostenverdeelsleutel.

Samenvatting:

Er is aanpassing nodig van artikel 34 van de GR Veiligheidsregio IJsselland dat uitgangspunten geeft voor de berekening van de gemeentelijke bijdragen. U heeft op 31 mei jl. ingestemd met de nieuwe financiële verdeelmethodiek. De gemeentelijke bijdrage bestaat vanaf 2017 voor 75% uit de historische kosten en is voor 25% gebaseerd op de bijdrage die de gemeenten vanuit het gemeentefonds krijgen voor brandweer en rampenbestrijding. De nieuwe verdeelsleutel maakt dat nu artikel 34 van de GR aangepast moet worden.

Inleiding

Veiligheidsregio IJsselland behartigt de belangen van de 11 deelnemende gemeenten op het gebied van risicobeheersing, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, beheersing en bestrijding van rampen en crises. Daartoe behoort in het bijzonder ook een doelmatige en slagvaardige hulpverlening en samenwerking als één organisatie bij rampen en crises mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.

De gemeenschappelijke regeling (GR) Veiligheidsregio IJsselland dient aangepast te worden vanwege de nieuwe financiële verdeelsleutel waar de gemeenteraden mee ingestemd hebben.

Argumenten

De verdeelsleutel betreft een afspraak tussen de gemeenten hoe zij de kosten van de Veiligheidsregio onder elkaar verdelen. Deze afspraak is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Wijziging van de verdeelsleutel brengt ook een aanpassing van deze regeling mee. U heeft op 31 mei 2016 ingestemd met de nieuwe financiële verdeelmethodiek die is toegepast en toegelicht in de conceptbegroting 2017. In aansluiting daarop is nu aanpassing nodig van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling dat uitgangspunten geeft voor de berekening van de gemeentelijke bijdragen.

Er is besloten om over drie jaar de financiële verdeelsystematiek op nieuw te bezien, waarbij in principe de methode op zich niet ter discussie staat.

Uitvoering en planning

Wijziging van de gemeenschappelijke regeling is een bevoegdheid van de colleges. Volgens artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de colleges toestemming van de gemeenteraad nodig. Het is de bedoeling dat het dagelijks bestuur de balans opmaakt in zijn vergadering van 23 november 2016 en een voorstel doet aan het algemeen bestuur op 14 december 2016. Tenminste tweederde van deelnemende gemeenten moet instemming geven met de voorliggende wijziging.

Bijlagen bij het voorstel Brief aan de gemeenteraden.

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

IO

adviseur

Karina Romkes, email: karina.romkes@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/84

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 20-9-2016, nummer 2016/84;

b e s l u i t :

In te stemmen met het wijzigen van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling
Veiligheidsregio IJsselland 2017 in verband met de nieuwe kostenverdeelsleutel.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

[Terug naar het agendapunt](#)

9.1 Voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland - bijlage brief aan gemeenteraden ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Aan de colleges van de gemeenten in Veiligheidsregio
IJsselland
i.a.a. de burgemeesters, veiligheidskring gemeente-
secretarissen

datum 11 juli 2016
kenmerk V16.003720
onderdeel Bestuur, Beleid en Communicatie
informant J.W. Pieneman
oorkiesnummer 088-1197404
onderwerp Voorstel wijziging GR Veiligheidsregio IJsselland

Geacht college,

Tijdens het proces van de regionalisering vond in 2013 een discussie plaats over de verdeling van de kosten over de deelnemende gemeenten. Toen is besloten tot een kostenverdeling op basis van de historische kosten en zijn de overheadkosten van de veiligheidsregio genormeerd. Aan deze keuze is expliciet de opdracht gekoppeld om binnen drie jaar (voor 2017) te onderzoeken of een meer ge-objectiveerde kostenverdeling in de toekomst mogelijk is.

Voorafgaand aan de begroting 2017 is de verdeelmethodiek opnieuw onderzocht. Vertegenwoordigers van de regiogemeenten zijn betrokken bij de evaluatie van de verdeelmethodiek. Alle in theorie mogelijke methoden zijn in beeld gebracht en berekend. De uitkomsten zijn besproken met de financieel adviseurs van gemeenten, de kring van gemeentesecretarissen en het bestuur.

Met deze brief bieden wij u een voorstel aan om de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland in overeenstemming te brengen met de wijziging van de verdeelsleutel.

Argumenten

1. De verdeelsleutel betreft een afspraak tussen de gemeenten over hoe zij de kosten van de veiligheidsregio onder elkaar verdelen. Deze afspraak is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling. Wijziging van de verdeelsleutel brengt een aanpassing van deze regeling mee.
2. Op 23 maart 2016 heeft het algemeen bestuur voorkeur uitgesproken voor een meer objectieve verdeelmethodiek. De nieuwe verdeelmethodiek is toegepast en toegelicht in de conceptbegroting 2017, die eind maart 2016 is toegestuurd aan de raden van de gemeenten.
3. In aansluiting daarop is nu aanpassing nodig van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling dat uitgangspunten geeft voor de berekening van de gemeentelijke bijdragen. In 2013 is voor de

Adresgegevens

Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens

T 088 - 119 70 00

E info@vrijsselland.nl

I www.vrijsselland.nl

@VRIJsselland

Veiligheid: voor elkaar

algemene en de wettelijke taken gekozen voor algemeen uitgangspunt wat de kostenverdeling betreft om te voorkomen dat de regeling jaarlijks aangepast moet worden. Het voorstel is nu om op te nemen dat de kosten worden verdeeld volgens de samen met de gemeenten vastgestelde verdeelmethodiek.

4. De gemeentelijke bijdrage bestaat vanaf 2017 voor 75% uit de historische kosten en is voor 25% gebaseerd op de bijdrage die de gemeenten vanuit het gemeentefonds krijgen voor brandweer en rampenbestrijding. Tevens is besloten om over drie jaar de financiële verdeelsystematiek opnieuw te bezien, waarbij in principe de methode op zich niet ter discussie staat. Wel wordt op dat moment gekeken of er ontwikkelingen zijn die een verhoging van het aandeel van het gemeentefonds c.q. verlaging van het aandeel historische kosten mogelijk maakt.

Proces

Wijziging van de gemeenschappelijke regeling is een bevoegdheid van de colleges. Wij verzoeken u om uw instemming te laten weten voor 1 november 2016. Volgens artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen hebben de colleges toestemming van de gemeenteraad nodig. Weigering van toestemming kan alleen wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Een wijziging van de regeling is tot stand gekomen wanneer ter vergadering van het algemeen bestuur blijkt dat de colleges van ten minste tweederde van de deelnemende gemeenten tot de wijziging hebben besloten.

De bedoeling is dat het dagelijks bestuur de balans opmaakt in zijn vergadering van 23 november 2016 en een voorstel doet aan het algemeen bestuur op 14 december 2016. In die vergadering zouden wij graag de conclusie trekken dat tenminste tweederde van de deelnemende gemeenten heeft ingestemd.

Hoogachtend,

het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland,

Drs. H.J. Meijer, voorzitter

Drs. A.H. Schreuders, secretaris

Bijlage: conceptbesluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland.

BIJLAGE 1: Conceptbesluit tot wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland.

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING VEILIGHEIDSREGIO IJSSELLAND 2017

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland;

Overweegt dat

- het algemeen bestuur, op voorstel van het dagelijks bestuur, met redenen omklede voorstellen aan alle gemeenten kan doen tot wijziging van de regeling (artikel 38 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland).
- de gemeenschappelijke regeling in overeenstemming moet worden gebracht met de wijziging van de verdeelsleutel.

Besluit de colleges van de gemeenten voor te stellen in te stemmen met de volgende wijziging van artikel 34 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland in verband met de nieuwe kostenverdeelsleutel.

Te wijzigen artikel	Toelichting
<p>Artikel 34 Bijdragen van de gemeenten</p> <p>1. In de begroting wordt aangegeven welke bijdrage elke deelnemende gemeente verschuldigd is voor het jaar waarop de begroting betrekking heeft. De berekening van deze bijdragen vindt plaats op basis van de volgende uitgangspunten:</p> <p>a. voor de algemene en de wettelijke taken, genoemd in de artikelen 5 en 6, gelden voor de verdeling van de kosten de in de begroting van desbetreffend kalenderjaar opgenomen percentages (volgens de samen met de gemeenten vastgestelde verdeelmethode).</p> <p>b. voor de andere taken, genoemd in artikel 7: de bedragen die gemeenten en Veiligheidsregio daarvoor hebben afgesproken dan wel het aantal verleende diensten maal het vastgestelde tarief per dienst.</p> <p>2. De deelnemende gemeenten betalen bij wijze van voorschot jaarlijks voor 16 januari en 16 juli telkens de helft van de verschuldigde bijdrage, genoemd in lid 1 onder punt a. Bij niet tijdige betaling is de wettelijke interest verschuldigd.</p> <p>3. De deelnemende gemeenten betalen de</p>	<p>Artikel 34 Bijdragen van de gemeenten</p> <p>Voor de berekening van de kosten per gemeente wordt rekening gehouden met bijdragen van het Rijk en van anderen.</p> <p>Bij de vorming van Brandweer IJsselland in 2013 bepaalden de gemeenten samen een nieuwe methode voor verdeling van de kosten voor de algemene en de wettelijke taken van Veiligheidsregio IJsselland. De tot dan toe geldende methode (verdeling op basis van inwoneraantal) stond in artikel 34, lid 1, van de gemeenschappelijke regeling.</p> <p>Toen is afgesproken dat de gewijzigde verdeelsleutel zou gelden voor de begrotingsjaren 2014, 2015 en 2016. Voorafgaand aan de begroting 2017 is de financiële verdeelsystematiek opnieuw onderzocht. Op basis van het onderzoek en uitgebreide bestuurlijke raadpleging is in 2016 besloten dat vanaf 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor 25% te baseren op het gemeentefonds en voor 75% te baseren op historische kosten. - de nadeelgemeenten Steenwijkerland en Stap-

<p>bijdragen, bedoeld in lid 1 onder punt b, op basis van facturen, die de Veiligheidsregio hen daartoe zal toezenden.</p> <p>4. De deelnemende gemeenten dragen er zorg voor dat de Veiligheidsregio te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen.</p>	<p>horst tijdelijk te compenseren.</p> <ul style="list-style-type: none">- over drie jaar een evaluatie uit te voeren, die alleen gericht is op het percentage historische kosten. De systematiek op basis van het gemeentefonds staat dan niet ter discussie. <p>Lid 2: De gemeentelijke bijdragen worden bij wijze van voorschot halfjaarlijks vooruit betaald.</p>
---	---

Einde bijlage: 9.1 Voorstel wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland - bijlage brief aan gemeenteraden

Terug naar het agendapunt

10.0 Archiefverordening Steenwijkerland 2016 - RAADSVOORSTEL ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 20-9-2016
Nummer voorstel: 2016/85

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 10

Onderwerp:

Archiefverordening 2016

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

Vast te stellen de 'Verordening betreffende de zorg van het college van burgemeester en wethouders voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, alsmede betreffende het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van het beheer van de niet naar de bewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de gemeentelijke organen (Archiefverordening Steenwijkerland 2016)'

Samenvatting:

Inleiding

Op grond van artikel 30 van de Archiefwet 1995 is de gemeente verplicht een Archiefverordening te hebben. De gemeente Steenwijkerland heeft nu een Archiefverordening uit 2006. Op basis van die verordening is in 2012 ook een Besluit Informatiebeheer vastgesteld.

In 2015 heeft het Historisch Centrum Overijssel (HCO) in opdracht van de gemeente een Rapportage Kritische Prestatie Indicatoren Archiefwet 1995 opgesteld. Deze rapportage is eind 2015 aan uw raad ter kennisname gestuurd. Het HCO constateerde daarin dat zowel de Archiefverordening 2006 als het daaruit voortvloeiende Besluit Informatiebeheer 2012 verouderd en aan herziening toe zijn.

De Archiefregeling 2010 en de Wet Revitalisering Generiek Toezicht 2012, evenals recente ontwikkelingen met betrekking tot digitaal archiefbeheer waren nog niet in de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer verwerkt.

Daarnaast hebben wij het voornemen een gemeentearchivaris te benoemen. Een gemeentearchivaris is primair verantwoordelijk voor het beheer van de historische archieven van

de gemeente en heeft daarnaast een toezichthoudende taak ten aanzien van het beheer van de archieven met een functie voor de bedrijfsvoering.

Voorafgaande aan de benoeming dienen echter zowel de Archiefverordening als het Besluit Informatiebeheer herzien te worden.

Geadviseerd wordt daarom om de Archiefverordening 2006 in te trekken en de Archiefverordening 2016 vast te stellen. Op basis van de Archiefverordening 2016 kunnen wij dan een nieuw Besluit Informatiebeheer vaststellen en de gemeentearchivaris benoemen.

De voorgestelde verordening is gebaseerd op de model-Archiefverordening van de brancheorganisatie voor de archiefsector BRAIN. Dit model is aangepast aan de situatie in Steenwijkerland. Ook zijn enkele juridische onvolkomenheden uit het model verbeterd.

Argumenten

- In 2010 is de Archiefregeling 2010 ingevoerd. Daarin is de verplichting opgenomen voor het hanteren van een kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden. In het voorstel voor de Archiefverordening 2016 is daar nu een bepaling over opgenomen, zodat ons college op grond daarvan een kwaliteitssysteem kan vaststellen.
- In 2012 is de Wet Revitalisering Generiek Toezicht ingevoerd. Met de invoering van deze wet vervalt het toezicht van gedeputeerde staten op grond van de Archiefwet 1995. Door het vervallen van dit toezicht op de zorg voor de gemeentelijke archieven door gedeputeerde staten, zijn het interne toezicht op het archiefbeheer en de horizontale verantwoording van het college aan de raad veel belangrijker geworden.

Het is daarom wenselijk hiervoor iets te regelen. De nieuwe modellen voor de Archiefverordening en het Besluit Informatiebeheer voorzien in bepalingen voor het toezicht en de horizontale verantwoording.

Bij gemeenten met een gemeentearchivaris is dit toezicht een wettelijke taak van de gemeentearchivaris (zie hierna), onder de bevelen van burgemeester en wethouders en op basis van een door de raad vast te stellen verordening.

- Op grond van de Archiefwet 1995 is de benoeming van een gemeentearchivaris een bevoegdheid van het college. Voorafgaande aan de benoeming dienen echter zowel de Archiefverordening als het Besluit Informatiebeheer herzien te worden.

In de voorgestelde Archiefverordening 2016 is de toezichthoudende taak van de gemeentearchivaris ten aanzien van de niet naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archieven (archieven met primair een bedrijfsvoeringsfunctie) geregeld. Ook is geregeld dat wij taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archieven (archieven met primair een historische functie) kunnen toewijzen aan de archivaris.

- De gemeente Steenwijkerland heeft een historisch belangrijk en waardevol archief, dat een professioneel beheer verdient. Met de benoeming van de gemeentearchivaris wordt dit professioneel beheer van dit archief geformaliseerd. De benoeming is in lijn met de keuze

van een meerderheid van de Nederlandse gemeenten. Meer dan 70 % van de Nederlandse gemeenten heeft een eigen of gedeelde gemeentearchivaris.

Kanttekeningen

- Steenwijkerland hoeft geen gemeentearchivaris te benoemen. De taken van een gemeentearchivaris moeten echter wel uitgevoerd worden en de huidige senior gemeentearchief oefent deze nu al uit. Zijn benoeming tot gemeentearchivaris heeft daarom geen directe gevolgen voor zijn takenpakket. Ook zijn er geen financiële consequenties aan de benoeming verbonden. Er is enkel sprake van een formalisering van de bestaande situatie.

Bijlagen bij het voorstel Archiefverordening 2016

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

Maatschappelijke Ontwikkeling

adviseur

Roel Lensen, tel.: 718, email: roel.lensen@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

ja

Terug naar het agendapunt

10.1 Archiefverordening Steenwijkerland 2016 - bijlage Archiefverordening 2016 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

ARCHIEFVERORDENING GEMEENTE STEENWIJKERLAND 2016

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Steenwijkerland;

Gelet op de artikelen 30, eerste lid en 32, tweede lid van de Archiefwet 1995;

Overwegende dat de Archiefwet 1995 voorschrijft een verordening te hebben betreffende de zorg van het college van burgemeester en wethouders voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, alsmede een verordening betreffende het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van het beheer van de niet naar de bewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de gemeentelijke organen;

Besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening betreffende de zorg van het college van burgemeester en wethouders voor de archiefbescheiden van de gemeentelijke organen, alsmede betreffende het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van het beheer van de niet naar de bewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van de gemeentelijke organen (Archiefverordening Steenwijkerland 2016).

HOOFDSTUK I DEFINITIES

Artikel 1 Definities

In deze verordening en de daarop berustende voorschriften wordt verstaan onder:

- a. archiefbescheiden: de archiefbescheiden als bedoeld in artikel 1 onder c van de wet
- b. archiefbewaarplaats: de overeenkomstig artikel 31 van de wet aangewezen archiefbewaarplaats
- c. archiefruimte: een overeenkomstig artikel 1 onder e van de wet aangewezen archiefruimte
- d. archivaris: de overeenkomstig artikel 32 van de wet benoemde gemeentearchivaris
- e. secretaris: de gemeentesecretaris, dan wel diens door het college aangewezen plaatsvervanger
- f. wet: de Archiefwet 1995

HOOFDSTUK II DE ZORG VOOR HET BEHEER VAN DE ARCHIEFBESCHEIDEN

Artikel 2 Duurzaamheid, ordening, toegankelijkheid, bewaartermijn, vernietiging, authenticiteit

Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor het vervaardigen, bewaren en, voor zover wettelijk bepaald, vernietigen van de archiefbescheiden zodanig dat de duurzaamheid, ordening en toegankelijkheid gedurende de wettelijk voorgeschreven bewaartermijn zijn gewaarborgd en de authenticiteit ervan kan worden aangetoond.

Artikel 3 Kwaliteitssysteem

Het college van burgemeester en wethouders stelt een kwaliteitssysteem voor het beheer van de archiefbescheiden vast.

Artikel 4 Middelen

Het college van burgemeester en wethouders draagt er zorg voor dat jaarlijks op de gemeentebegroting voldoende middelen worden opgevoerd om de kosten te dekken die zijn verbonden aan het beheer van de archiefbescheiden.

Artikel 5 Personeel

Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor de aanstelling van voldoende, deskundig personeel ter uitvoering van de werkzaamheden verbonden aan het beheer van de archiefbescheiden.

Artikel 6 Beheervoorschriften

Het college van burgemeester en wethouders draagt zorg voor het vaststellen of doen vaststellen van voorschriften voor het beheer van de archiefbescheiden.

Artikel 7 Taken en verantwoordelijkheden beheer van niet overgebrachte archiefbescheiden

Het college van burgemeester en wethouders wijst taken en verantwoordelijkheden ten aanzien het beheer van de archiefbescheiden die niet naar de archiefbewaarplaats zijn overgebracht toe aan de secretaris.

Artikel 8 Taken en verantwoordelijkheden beheer van overgebrachte archiefbescheiden

Het college van burgemeester en wethouders wijst taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats dan wel aldaar op andere (rechts)titel zijn opgenomen toe aan de archivaris.

Artikel 9 Archiefbewaarplaats

Het college van burgemeester en wethouders wijst een archiefbewaarplaats aan.

HOOFDSTUK III HET TOEZICHT OP DE NALEVING VAN HET BEPAALDE BIJ OF KRACHTENS DE WET TEN AANZIEN VAN HET BEHEER VAN DE ARCHIEFBESCHEIDEN DIE NIET ZIJN OVERGEBRACHT NAAR DE ARCHIEFBEWAAARPLAATS EN HET AFLEGGEN VAN VERANTWOORDING DOOR DE ARCHIVARIS AAN HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS OVER HET BEHEER VAN DE ARCHIEFBESCHEIDEN DIE ZIJN OVERGEBRACHT NAAR DE ARCHIEFBEWAAARPLAATS

Artikel 10 Toezichthouder

De archivaris is belast met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens de wet bepaalde ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Artikel 11 Uitvoering toezicht

De archivaris kan de uitoefening van het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats opdragen aan voldoende deskundige medewerkers.

Artikel 12 Informatieverstrekking

De secretaris verstrekt aan de archivaris of aan degene(n) aan wie de uitoefening van het toezicht is opgedragen, alle schriftelijke en mondelinge informatie die nodig is voor een goede taakvervulling.

Artikel 13 Toegang tot archiefbescheiden

De archivaris en degenen aan wie de uitoefening van het toezicht is opgedragen hebben toegang tot de archiefbescheiden en tot de ruimten en digitale systemen waarin de archiefbescheiden zich bevinden en met behulp waarvan de archiefbescheiden beheerd worden.

Artikel 14 Inkennisstelling door de archivaris

De archivaris brengt de secretaris in kennis van de resultaten van de uitoefening van het toezicht. Bij voldoende aanleiding stelt de archivaris tevens het college van burgemeester en wethouders hiervan in kennis. De archivaris geeft daarbij aan welke handelingen en voorzieningen naar zijn oordeel in strijd zijn met de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet alsmede welke herstelmaatregelen moeten worden getroffen om aan de wet te voldoen.

Artikel 15 Verslag van de archivaris aan het college over het beheer van de niet overgebrachte archiefbescheiden

De archivaris brengt jaarlijks aan het college van burgemeester en wethouders verslag uit over het beheer van de archiefbescheiden die niet zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats alsmede over de wijze van uitoefening van het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de wet ten aanzien van het beheer.

Artikel 16 Verantwoording door de archivaris aan het college over beheer van de overgebrachte archiefbescheiden

De archivaris legt jaarlijks in de vorm van een verslag verantwoording af aan het college van burgemeester en wethouders betreffende het beheer van de archiefbescheiden die zijn overgebracht naar de archiefbewaarplaats dan wel aldaar op andere (rechts)titel zijn opgenomen.

HOOFDSTUK IV VERSLAGLEGGING DOOR HET COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS AAN DE RAAD

Artikel 17 Verslag van het college aan de raad over het beheer

Het college van burgemeester en wethouders brengt jaarlijks verslag uit aan de raad over het beheer van de archiefbescheiden onder bijvoeging van de verslagen die de archivaris aan hen heeft uitgebracht conform artikel 15 en 16.

HOOFDSTUK V SLOTBEPALINGEN

Artikel 18 Intrekking

De Archiefverordening Steenwijkerland 2006, vastgesteld bij besluit van de raad d.d. 30 mei 2006, wordt ingetrokken.

Artikel 19 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag nadat zij is bekend gemaakt.

Artikel 20 Naamgeving

Deze verordening wordt aangehaald als Archiefverordening Steenwijkerland 2006.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 15 november 2016,

De griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

MEMORIE VAN TOELICHTING

De Archiefwet 1995 bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders zorg draagt voor de archiefbescheiden die een gemeente ontvangt en creëert vanwege haar taken en verantwoordelijkheden, overeenkomstig een door de gemeenteraad vast te stellen verordening. Deze Archiefverordening dient daartoe.

Het begrip zorg is niet gedefinieerd in de Archiefwet 1995. Algemeen wordt dit begrip uitgelegd als de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de duurzame, geordende en toegankelijke staat van de archiefbescheiden. Dit ter onderscheiding van het beheer van de archiefbescheiden: de ambtelijke verantwoordelijkheid. Vanuit de zorg voor de archiefbescheiden worden de kaders aangegeven, het beheer betreft de uitvoering van de beheerwerkzaamheden. Met het beheer van de archiefbescheiden op orde wordt een efficiënte en effectieve bedrijfsvoering mogelijk gemaakt, kent de gemeente haar eigen rechtspositie en die van anderen, is het mogelijk verantwoording af te leggen over het gemeentelijk handelen, en kan de blijvende bewaring van cultuurhistorische archiefbescheiden worden gegarandeerd.

Deze verordening bestaat, naast definities en slotbepalingen, uit drie gedeelten. Hoofdstuk II geeft aan welke aspecten van het beheer van archiefbescheiden door het college van burgemeester en wethouders geregeld moeten worden. Hoofdstuk III regelt het toezicht op het beheer van archiefbescheiden en de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders wordt geïnformeerd over het beheer van archiefbescheiden en de uitvoering van het toezicht. Hoofdstuk IV bevat bepalingen over het informeren van de raad.

Het college van burgemeester en wethouders stelt op grond van deze verordening het Besluit Informatiebeheer vast. Hierin worden het beheer over de nog niet naar de archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden, de taken en verantwoordelijkheden van de gemeentearchivaris en de aanwijzing van de archiefbewaarplaatsen (waaronder het e-depot) geregeld.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

- a. Archiefbescheiden: met dit wettelijke begrip wordt bedoeld het geheel van op één of meer informatiedragers vastgelegde met elkaar samenhangende gegevens, die worden ontvangen of gecreëerd op grond van de taken en/of de werkprocessen van de gemeente. Dit ongeacht de vorm of de leeftijd van de archiefbescheiden. Het begrip 'archiefbescheiden' suggereert evenals het begrip 'archief' ten onrechte dat het slechts om oudere, papieren documenten zou gaan.

Taken en werkprocessen van de gemeente kunnen worden uitbesteed aan andere partijen, zoals een orgaan als bedoeld in de Wet Gemeenschappelijke regelingen. Zie hiervoor de 'Handreiking inrichting informatie- en archiefbeheer bij samenwerkingsverbanden' van het Landelijk Overleg van Provinciale Archiefinspecteurs (LOPAI) en de Branchevereniging Archiefinstellingen Nederland.

Archiefbescheiden die door dergelijke organen of partijen worden gevormd op grond van taken en/of de werkprocessen van de gemeente vallen onder de werking van deze verordening. Dat geldt dus ook voor privaatrechtelijke rechtspersonen die gemeentelijke taken uitvoeren.

- b. Archiefbewaarpplaats: de locatie waarheen blijvend te bewaren archiefbescheiden conform de wet worden overgebracht ter bewaring, beheer en beschikbaarstelling. Onder archiefbewaarpplaats wordt mede verstaan de voorziening voor de bewaring, het beheer en de beschikbaarstelling van de overgebrachte digitale archiefbescheiden: het e-depot.
- c. Archiefruimte: ruimte of beheeromgeving waar de blijvend te bewaren analoge of digitale archiefbescheiden na afhandeling worden bewaard totdat deze naar de archiefbewaarpplaats worden overgebracht.

Artikel 2

Deze bepaling is gebaseerd op artikel 3 van de wet.

Artikel 3

De verplichting tot het hanteren van een kwaliteitssysteem voor het beheer van de archiefbescheiden vloeit voort uit artikel 16 van de Archiefregeling. De toelichting op dit artikel stelt: 'De kern van dit artikel is dat elke overheidsorganisatie kwaliteitseisen stelt aan informatie- en archiefmanagement in overeenstemming met haar verantwoordelijkheden en uitvoering van taken.' Het beheer van de archiefbescheiden dient vervolgens te voldoen aan de eisen onder andere door deze regelmatig te toetsen.

Artikel 8

Artikel 32, derde lid, van de wet bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders de archivaris benoemt. Artikel 32, eerste lid, van de wet bepaalt dat de archivaris de archiefbewaarpplaats beheert.

Artikel 9

Dit is bepaald in artikel 31 van de wet.

Artikel 15 en 16

De verslaglegging en het afleggen van verantwoording door de archivaris vormen de basis voor de verslaglegging door het college van burgemeester en wethouders aan de raad.

Artikel 17

Hierdoor wordt de raad in de gelegenheid gesteld het college van burgemeester en wethouders te controleren ten aanzien van zijn zorgtaak. Deze informatie kan tevens gebruikt worden om in het kader van interbestuurlijk toezicht gedeputeerde staten te informeren.

[Terug naar het agendapunt](#)

11.0 Najaarsnota 2016 - RAADSVOORSTEL ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 4-10-2016
Nummer voorstel: 2016/86

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 11

Onderwerp: **Najaarsnota 2016**

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. De najaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting overeenkomstig aan te passen.
2. Een bedrag van € 215.000 beschikbaar te stellen uit de reserve frictie IGSD -NWG ten behoeve van de frictiekosten IGSD-NWG 2016.
3. In 2016 een bedrag van € 340.000 ten laste te brengen van de voorziening riolering ten behoeve van baggerwerkzaamheden Blokzijl, Kalenberg/Ossenzijl en wijk Oostermeenthe.
4. Een tweetal kredieten van respectievelijk € 400.000 voor de vervanging van (mini)gemalen 2016 en € 1.084.000 voor rioleringsinvesteringen 2016 beschikbaar te stellen.
5. In te stemmen met de bijlage afgesloten investeringen.

Samenvatting:

In navolging op de Perspectiefnota 2017-2019 wordt in de Najaarsnota een prognose weergegeven van de prognose van de realisatie van de doelstellingen 2016 en de ontwikkelingen op het financiële vlak over 2016.

Kort Samengevat laat de najaarsnota 2016 de volgende resultaten zien:

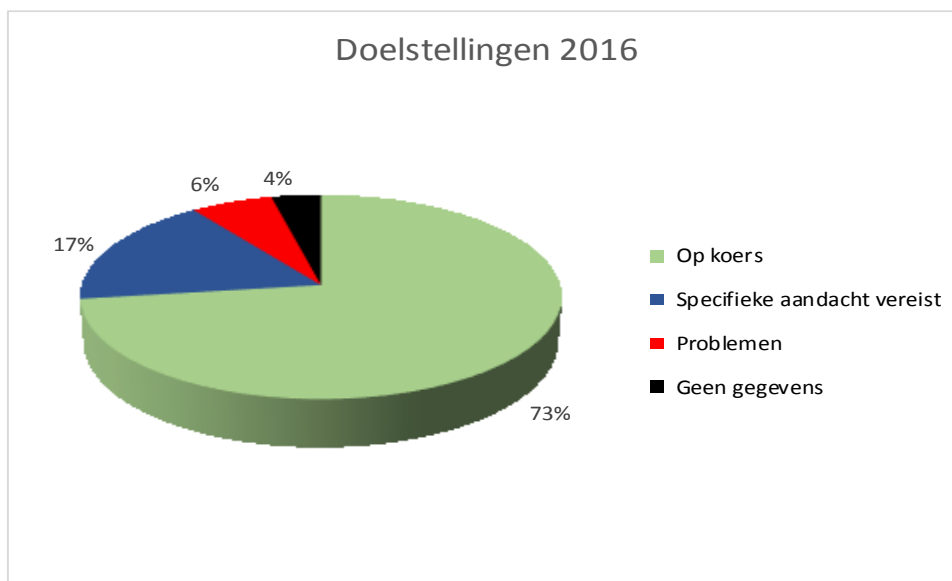
Prognose realisatie doelstellingen programmabegroting

De prognose van de realisatie van de programmadoelstellingen richt zich op de zogenaamde 'eerste w-vraag' in de begroting: 'wat willen we bereiken?'

Van de doelstellingen voor 2016 verwachten wij:

- 73% ook daadwerkelijk te realiseren;

- dat voor 17% specifieke aandacht nodig is om realisatie dit jaar mogelijk te maken;
- dat voor 10% realisatie in dit jaar lastig wordt;

Overzicht van afwijkende doelstellingen per programma

	2016
● = op koers	
■ = specifieke aandacht vereist	
▲ = er zijn problemen	
X = geen gegevens bekend	
Steenwijkerlanders voelen zich welkom	
≥ 65% van onze inwoners vinden de informatie op onze site actueel en gemakkelijk vindbaar	■
Bij ≥ 40% van de negatieve beschikkingen zoeken onze medewerkers persoonlijk contact	■
≥ 90% van de inwoner en ondernemer wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld	▲
≥ 90% van de briefafhandeling vindt binnen 5 dagen plaats	▲
Steenwijkerlanders voelen zich thuis	
In 2020 wordt een volume aan nieuwe energie opgewekt ter grootte van het huishoudelijke energieverbruik binnen de gemeente	▲
Realisatie van 125 woningen per jaar	■
Toepassen gedifferentieerde welstand op basis van nieuwe welstandsnota	■
Inwoners zijn tevreden over sportvoorzieningen	■
Binnen 5 werkdagen zijn de meldingen openbare ruimte verholpen	■
Onze inwoners doen mee met Burgernet (> 20%)	■
PBW's zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente (cijfer 7)	X
Steenwijkerlanders doen het samen	
Aantal laaggeletterden dat een taal cursus of een programma met een taalcoach heeft gevolgd (230)	■
Een nog nader te bepalen % inwoners mist geen hulp- of ondersteuningsaanbod in Steenwijkerland	■
Steenwijkerlanders zijn actief	
Revitalisering bedrijventerrein 2.0 (40% van de afspraken)	■
Plaatsen mensen met een arbeidsbeperking	■
Alle cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt verrichten naar vermogen een tegenprestatie	■
Toenamen van het aantal groene en blauwe diensten	▲
Financiën en bedrijfsvoering	
Uitvoering BGT efficiënt en robuust georganiseerd	▲

● = op koers	
■ = specifieke aandacht vereist	
▲ = er zijn problemen	
X = geen gegevens bekend	2016
Rapportcijfer gemeentelijke organisatie van ≥ 6,5	x
Dynamische, plezierige en gezonde werkomgeving	x ■
Informatiebeveiligingsrisico's geminimaliseerd	■

Financiële toelichting

Financieel sluit de Najaarsnota 2016 met een positief resultaat van ruim € 1.279.000. In de perspectiefnota was al melding gemaakt van "tussenstand van € 2.305.000 positief, hetgeen betekend dat we op basis van de voorziene "plussen" en "minnen" we afkoersen op een positief jaarresultaat van bijna € 3.600.000.

De belangrijkste verklaringen van de Najaarsnota 2016 zijn:

Positief	€ x 1.000	Negatief	€ x 1.000
Verkiezingen	60,0	Onkruidbestrijding	120,0
Veiligheidsregio 2015	87,0	Bestemmingsplannen	113,0
Verkoop Onroerend goed	195,0	Planschade	93,0
Pilot Jeugdzorg	58,5	Minimabeleid	200,0
Algemene voorzieningen	150,0	Ziektekosten raad en college / Dotatie voorziening wachtgeld college	530,0
Rijksbijdrage WWB vangnet	217,0	Eeserwold	PM
Rijksbijdrage WWB 2011 a.g.v. bezwaar	1.175,0	Dotatie voorziening pensioen bestuurders	PM
Dividend ROVA	54,0	Opbrengst OZB	PM
Bedrijfsvoering 2016	340,0	Diversen	1,8
Totaal Positief	2.336,5	Totaal Negatief	1.057,8
Saldo Najaarsnota	1.278,7		

Financieel effect Perspectiefnota / Najaarsnota

Het financiële beeld na vaststelling van de najaarsnota 2016.

Financieel beeld 2016:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2016
Saldo Meerjarenbegroting	36,0
PPN	2.269,3
Begrotingssaldo na PPN 2016	2.305,3
Najaarsnota 2016	1.278,7
Begrotingssaldo na NJN	3.583,9

Bijlagen bij het voorstel Najaarsnota 2016

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Roelof Kuiper, tel.: 0521-538340, email:

roelof.kuiper@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/86

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4-10-2016, nummer 2016/86 **Fout!**
Verwijzingsbron niet gevonden.;

b e s l u i t :

1. De najaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting overeenkomstig aan te passen.
2. Een bedrag van € 215.000 beschikbaar te stellen uit de reserve frictie IGSD -NWG ten behoeve van de frictiekosten IGSD-NWG 2016.
3. In 2016 een bedrag van € 340.000 ten laste te brengen van de voorziening riolering ten behoeve van baggerwerkzaamheden Blokzijl, Kalenberg/Ossenzijl en wijk Oostermeenthe.
4. Een tweetal kredieten van respectievelijk € 400.000 voor de vervanging van (mini)gemalen 2016 en € 1.084.000 voor rioleringsinvesteringen 2016 beschikbaar te stellen.
5. In te stemmen met de bijlage afgesloten investeringen.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff J.H. Bats

Einde bijlage: 11.0 Najaarsnota 2016 - RAADSVOORSTEL

Terug naar het agendapunt

11.1 Najaarsnota 2016 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Inleiding

Zoals u van ons gewend bent doen wij in de najaarsnota een prognose van het resultaat van het lopende begrotingsjaar. Dit doen wij zowel voor de haalbaarheid van onze ambities als voor de financiën. De najaarsnota biedt u daarmee mogelijkheden om uw controlerende rol in te vullen. Dit jaar krijgt u voor het eerst uitgebreid inzicht in de voortgang van de doelstellingen van de programma's via deze najaarsnota. Met ingang van 2016 is de voortgangsinformatie van de lopende begroting niet langer opgenomen in de perspectiefnota, maar zichtbaar gemaakt met behulp van een afzonderlijke "hoofdpijnenrapportage".

Voor de uitvoering van de begroting geldt dat het grootste deel van de activiteiten op koers ligt. In de afzonderlijke programma's is per doelstelling en resultaat de actuele stand van zaken weergegeven. Op basis van de tot op heden geleverde inspanningen denken wij 73% van de doelstellingen voor 2016 te realiseren. Voor de overige 27% geldt dat er aandacht vereist is, problemen zijn, maar ook dat de normen niet meetbaar zijn of er geen gegevens bekend zijn. Om de meetbaarheid te verbeteren, is aandacht vereist voor het scherper formuleren van doelen en normen in de toekomst.

Naast de prognose op de realisatie van beleid geven we op basis van de huidige inzichten tevens een prognose van het financieel jaarresultaat 2016. Deze najaarsnota sluit met een positief saldo van € 1.279.000. Dit is onder andere het gevolg van een toegekende rijksbijdrage van € 1.175.000 voor uitgaven WWB. Als we alle voorziene "plussen" en "minnen" voor nu onder elkaar zetten in combinatie met het in de perspectiefnota al geschetste positieve saldo van € 2.305.000 dan koersen we af op een positief jaarresultaat van bijna € 3.600.000.

De belangrijkste verklaringen voor het saldo 2016 zijn:

Positief	€ x 1.000	Negatief	€ x 1.000
Verkiezingen	60,0	Onkruidbestrijding	120,0
Veiligheidsregio 2015	87,0	Bestemmingsplannen	113,0
Verkoop Onroerend goed	195,0	Planschade	93,0
Pilot Jeugdzorg	58,5	Minimabeleid	200,0
Algemene voorzieningen	150,0	Ziektekosten raad en college / Dotatie voorziening wachtgeld college	530,0
Rijksbijdrage WWB vangnet	217,0	Eeserwold	PM
Rijksbijdrage WWB 2011 a.g.v. bezwaar	1.175,0	Dotatie voorziening pensioen bestuurders	PM
Dividend ROVA	54,0	Opbrengsten OZB	PM
Bedrijfsvoering 2016	340,0	Diversen	1,8
Totaal Positief	2.336,5	Totaal Negatief	1.057,8
Saldo Najaarsnota	1.278,7		

Jaarrekening 2015

Op pagina 22 van de jaarrekening 2015 wordt vermeld dat een bedrag van € 450.000 in de voorziening riolering is gestort, waarvan een bedrag van € 340.000 in 2016 benodigd is om baggerwerkzaamheden in Blokzijl, Kalenberg/Ossenzijl en de wijk Oostermeenthe uit te voeren. Ondanks dat bovenvermelde tekst nadrukkelijk is opgenomen is dit niet tot uitdrukking gekomen in het besluit. Wij stellen u voor dit besluit alsnog te nemen.

Oktober 2016

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,
de secretaris, de burgemeester,
Drs S.S. Weistra J.H. Bats

INLEIDING.....	1
1. TUSSENRAPPORTAGE BEGROTINGSNIVEAU	3
1.1 <i>Prognose realisatie doelstellingen programmabegroting.....</i>	<i>3</i>
1.2 <i>Overzicht afwijkende doelstellingen per programma</i>	<i>3</i>
1.3 <i>Financieel beeld.....</i>	<i>4</i>
2. NAJAARSNOTA 2016 PER PROGRAMMA.....	5
2.1 <i>Steenwijkerlanders voelen zich welkom.....</i>	<i>5</i>
2.2 <i>Steenwijkerlanders voelen zich thuis</i>	<i>9</i>
2.3 <i>Steenwijkerlanders doen het samen.....</i>	<i>22</i>
2.4 <i>Steenwijkerlanders zijn actief</i>	<i>31</i>
2.5 <i>Financiën en bedrijfsvoering.....</i>	<i>37</i>
3. BUDGETAANPASSINGEN NAJAARSNOTA 2016	45
3.1 <i>Budgetafwijkingen Najaarsnota 2016</i>	<i>45</i>
3.2 <i>Financieel beeld 2016 na verwerking Najaarsnota</i>	<i>46</i>
4. TE NEMEN BESLUITEN:	47
BIJLAGE AFGESLOTEN INVESTERINGEN	48

1. Tussenrapportage begrotingsniveau

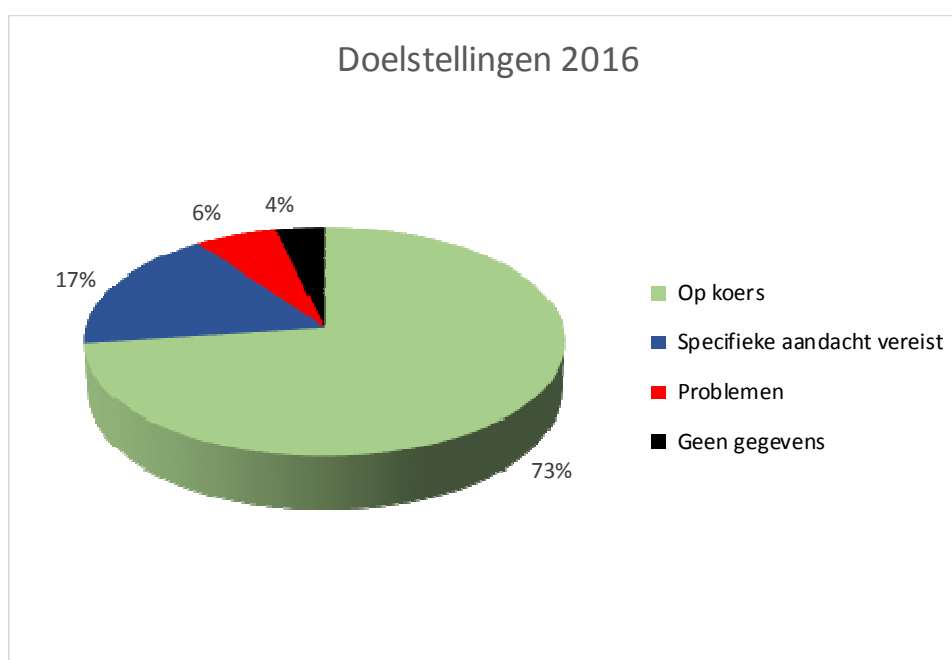
Dit hoofdstuk geeft een beeld van de voortgang van alle programma's gezamenlijk. Het bevat een prognose van de haalbaarheid van de doelstellingen uit de programma's. Aan de orde komen de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van wat in de programmabegroting is afgesproken.

1.1 Prognose realisatie doelstellingen programmabegroting

De prognose van de realisatie van de programmadoelstellingen richt zich op de zogenaamde 'eerste w-vraag' in de begroting: 'wat willen we bereiken?'

Van de doelstellingen voor 2016 verwachten wij:

- 73% ook daadwerkelijk realiseren;
- dat voor 17% specifieke aandacht nodig is om realisatie dit jaar mogelijk te maken;
- dat voor 10% realisatie in dit jaar lastig wordt;

1.2 Overzicht afwijkende doelstellingen per programma

Hieronder volgt een overzicht van de afwijkingen.

	2016
<ul style="list-style-type: none"> ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲ = er zijn problemen X = geen gegevens bekend 	
Steenwijkerlanders voelen zich welkom	
≥ 65% van onze inwoners vinden de informatie op onze site actueel en gemakkelijk vindbaar	■
Bij ≥ 40%) van de negatieve beschikkingen zoeken onze medewerkers persoonlijk contact	■
≥ 90% van de inwoner en ondernemer wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld	▲
≥ 90% van de briefafhandeling vindt binnen 5 dagen plaats	▲
Steenwijkerlanders voelen zich thuis	
In 2020 wordt een volume aan nieuwe energie opgewekt ter grootte van het huishoudelijke energieverbruik binnen de gemeente	▲
Realisatie van 125 woningen per jaar	■
Toepassen gedifferentieerde welstand op basis van nieuwe welstandsnota	■

● = op koers	
■ = specifieke aandacht vereist	
▲ = er zijn problemen	
X = geen gegevens bekend	2016
<i>Inwoners zijn tevreden over sportvoorzieningen</i>	■
<i>Binnen 5 werkdagen zijn de meldingen openbare ruimte verholpen</i>	■
<i>Onze inwoners doen mee met Burgernet (> 20%)</i>	■
<i>PBW's zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente (cijfer 7)</i>	X
Steenwijkerlanders doen het samen	
<i>Aantal laaggeletterden dat een taal cursus of een programma met een taalcoach heeft gevolgd (230)</i>	■
<i>Een nog nader te bepalen % inwoners mist geen hulp- of ondersteuningsaanbod in Steenwijkerland</i>	■
Steenwijkerlanders zijn actief	
<i>Revitalisering bedrijventerrein 2.0 (40% van de afspraken)</i>	■
<i>Plaatsen mensen met een arbeidsbeperking</i>	■
<i>Alle cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt verrichten naar vermogen een tegenprestatie</i>	■
<i>Toenamen van het aantal groene en blauwe diensten</i>	▲
Financiën en bedrijfsvoering	
<i>Uitvoering BGT efficiënt en robuust georganiseerd</i>	▲
<i>Rapportcijfer gemeentelijke organisatie van ≥ 6,5</i>	X
<i>Dynamische, plezierige en gezonde werkomgeving</i>	X ■
<i>Informatiebeveiligingsrisico's geminimaliseerd</i>	■

1.3 Financieel beeld

Een aantal van bovengenoemde ontwikkelingen heeft geleid tot wijzigingen in de begroting. Verder is de begroting gewijzigd door financiële ontwikkelingen en ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 is een uitgebreide analyse van de financiële gevolgen van de najaarsnota opgenomen.

Financieel effect Perspectiefnota / Najaarsnota

Financieel beeld 2016: (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	2016
Saldo Meerjarenbegroting	36,0
PPN	2.269,3
Begrotingssaldo na PPN 2016	2.305,3
Najaarsnota 2016	1.278,7
Begrotingssaldo na NJN	3.583,9

In paragraaf 3.1 is een uitgebreide toelichting opgenomen van de ontwikkelingen van de najaarsnota.

2. Najaarsnota 2016 per Programma

Per programma wordt een beeld gegeven van de voortgang op de (sub) doelstellingen uit de begroting 2016 -2019, inclusief financiële afwijkingen.

2.1 Steenwijkerlanders voelen zich welkom

Steenwijkerlanders voelen zich welkom

Prognoses:

- = op koers
- = specifieke aandacht vereist
- ▲ = er zijn problemen
- X = geen gegevens bekend

Inleiding (algemene doelstelling en stand van zaken bestuursprogramma)

In 2015 is de visie op dienstverlening vastgesteld door de raad. Diverse onderdelen in de visie zijn verder uitgewerkt. Zo wordt geëxperimenteerd op gebied van dienstverlening, door inwoners en ondernemers op te zoeken. Veel informatie opgehaald over de tevredenheid van onze inwoners en ondernemers op onze dienstverlening. We gebruiken diverse methodes om de beleving van onze inwoners en ondernemers te meten bijvoorbeeld; de klantcontactmonitor en het doen van klantreizen. Op deze wijze krijgen we direct feedback van de inwoners / ondernemers over de wijze waarop de dienst verlening plaatsvindt. We zijn blij dat de inwoners / ondernemers tevreden zijn. Op dit moment wordt de tevredenheid op gebied van klantcontact gemiddeld beoordeeld met een 7,6. We willen het meten van de tevredenheid met inwoners en/of ondernemers in de organisatie verder uitrollen. Het komende jaar kunnen we blijven leren en onze dienstverlening verbeteren aan de hand van nieuwe experimenten en de inzichten die we opdoen uit klanttevredenheidsonderzoeken. De digitale dienstverlening krijgt ook steeds meer vorm met E-formulieren en E-diensten. Onze inwoners / ondernemers weten het digitale kanaal ook goed te vinden.

Ambitie: Goed bereikbaar

Doelstelling: persoonlijk waar nodig, digitaal waar mogelijk

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Aanvragen gebeuren digitaal	2015	2018	-	●	

Doelstelling: heldere dienstverlening

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners vinden de informatie op onze site actueel en gemakkelijk vindbaar	2015	2018	≥65 %	■	Volop in ontwikkeling, zit een stijgende lijn in. Inmiddels is 35 % gerealiseerd, waar we precies op uitkomen is niet in te schatten.
Efficiënt en robuust georganiseerd KCC	2015	2018	Start inrichting gezamenlijk KCC telefonie met Zwartewaterland	●	

Ambitie: Prettig contact**Doelstelling: goed gastheerschap**

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prog nose	Toelichting
Inwoners en ondernemers zijn tevreden over de dienstverlening van onze gemeente met betrekking tot burgerzaken	2015	2018	Toetsen d.m.v. een KCM en de Omnibus enquête.	●	
Bij negatieve beschikkingen zoeken onze medewerkers persoonlijk contact (bv. weigering bouwvergunning, verzoek om handhaving, afwijzing WMO)	2015	2018	≥40%	■	Momenteel kunnen we het exacte percentage niet melden, wordt nog onvoldoende gemeten. Steeds vaker vindt persoonlijk contact plaats.

Doelstelling: passend contact met een ieder

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prog nose	Toelichting
Jaarlijkse relatieve toename van het aantal mediation-trajecten ten opzichte van het aantal conflicten (in wording) tussen burger en gemeente.	2015	2018	+5%	●	

Ambitie: Gemakkelijk en duidelijk**Doelstelling: actief communiceren**

Geen subdoelstellingen geformuleerd

Doelstelling: duidelijk en tijdig antwoord op vragen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prog nose	Toelichting
De inwoner en ondernemer wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld	2015	2018	≥90%	▲	We kunnen het exacte percentage niet melden omdat het niet voldoende wordt gemeten. De implementatie van het systeem om te meten is nog niet gerealiseerd.
Briefafhandeling vindt plaats binnen 5 werkdagen	2015	2018	≥90%	▲	81,4 % wordt binnen 2 werkdagen in behandeling genomen. 94,4 % van de afgehandelde zaken vindt plaats binnen de wettelijk gestelde termijn. Deze termijn is afhankelijk van het soort brief en dit kan variëren tussen 4 en 365 dagen..

Doelstelling; status vraag inwoner en ondernemer bekend

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Inwoners hebben via Mijn overheid.nl inzicht in hun contacten met de gemeente	2015	2018	De digitale toegang tot zaken in het zaaksysteem is geregeld via Mijn overheid. Telefonisch contact met de gemeente is vastgelegd en digitaal inzichtelijk gemaakt.	●	

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2016-2019

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Bekostiging onderzoek en uitvoeren ruiming Conventionele Explosieven	▲	●	●	De aanbestedingen iets vertraagd. De uitvoering zal langer doorlopen.
Implementatie burgerzaaksysteem	■ Momenteel marktverkenning, daarna meer bekend	■ Momenteel marktverkenning, daarna meer bekend	■ Momenteel marktverkenning, daarna meer bekend	Nee

Nadere wijzigingen

Hieronder zijn financiële mutaties vermeld die niet in de programmabegroting zijn opgenomen en geen gevolg zijn van beleidsmatige keuzes..

Financiële mutatie nr. : 1 Verkiezingen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op het budget voor verkiezingen ontstaat een overschot.
Wat zijn de oorzaken?	In de begroting wordt rekening gehouden met gemiddeld 1 verkiezing per jaar. Voor het organiseren van het referendum zijn aparte gelden van het Rijk ontvangen
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een overschot van € 60.000 op het budget voor verkiezingen.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het aanpassen van de begroting.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen

Actualiteiten en risico's met betrekking tot dit programma

Actualiteiten:

De digitale dienstverlening wordt steeds belangrijker. Inmiddels zijn diverse e-diensten vormgegeven en hier maken onze inwoners en ondernemers inmiddels gebruik van. Digitalisering en digitale dienstverlening gaat de komende jaren door. Dit moet goed worden ingericht in de organisatie (digitaal archief, zaalsysteem etc.) en dit biedt ook meer mogelijkheden voor de organisatie om inzicht te krijgen, omdat je informatie aan elkaar kunt koppelen.

In de verbetering van de dienstverlening richten wij ons steeds meer op de klantbeleving en klanttevredenheid. De klantbeleving wordt in kaart gebracht middels klantreizen. Daar komen thema's uit die voor onze inwoners en ondernemers van belang zijn en vervolgens worden gemeten middels de klantcontactmonitor. We zijn begonnen met de meer eenvoudige klantprocessen. De meer complexe worden ook in kaart gebracht. Onder andere in het kader van de ontwikkeling en uitwerking van de Omgevingswet speelt dit een grote rol. De beveiliging van gegevens, met name privacy gevoelige informatie is ook een belangrijk aandachtspunt. Dit zal veel vragen van de overheid en de gemeentelijke organisatie. Daarop zullen wij ons verder voorbereiden.

Risico's:

De komst van de omgevingsdienst (OD) heeft gevolgen voor de ICT. Binnen de OD is gekozen voor een backoffice systeem. Het was de bedoeling met ingang van 1-1-2016 gebruik te kunnen maken van het systeem. Dat wordt nu 1-1-2018. Dat heeft financiële consequenties voor onze organisatie. Uitsluiting van het systeem dat wij gebruiken, is nog niet mogelijk. Dat zal op z'n vroegst 1-1-2020 worden. Dit betekent derhalve dubbele kosten voor een bepaalde periode.

2.2 Steenwijkerlanders voelen zich thuis

Steenwijkerlanders voelen zich thuis

Prognoses:

● = op koers

■ = specifieke aandacht vereist

▲ = er zijn problemen

X = geen gegevens bekend

Inleiding

We vinden het belangrijk dat onze inwoners zich thuis voelen in hun leefomgeving. Een aantrekkelijke, vitale en veilige woonomgeving draagt daaraan bij. Evenals een goede en duurzame woning. Samen werken aan een schone, hele en veilige openbare ruimte is ons motto. Ook wordt het steeds belangrijker om goed contact te hebben met de buurt, elkaar te ontmoeten en te helpen als dat nodig is. Wij leveren hiervoor de randvoorwaarden, maar geven graag mét onze inwoners kleur en levendigheid aan de openbare ruimte. Met dit programma zijn we op koers. De tevredenheid van onze inwoners stijgt.

Ambitie: Passend en betaalbaar wonen voor iedereen

Doelstelling: duurzaamheid centraal

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
In 2020 wordt een volume aan nieuwe energie opgewekt ter grootte van het huishoudelijke energiegebruik binnen de gemeente.	2015	2020	7%	▲	Op basis van indicatieve berekeningen is de score ongeveer 1%. Dit is inclusief de aanwezige PV panelen op huizen. Gecombineerd met bijvoorbeeld de aanwezige biovergister komt de gemeente op indicatief 2% in 2016.

Doelstelling: woonpromotie gericht op doelgroepen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Stijging CPO (collectief particulier opdrachtgeverschap) naar 2 per jaar	2015	2018	2	●	
Verkoop gemeentekavels ten behoeve van zelfbouwers	2015	2018	40 kavels	●	

Doelstelling: woonprogramma op maat

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Stabilisatie van het aantal sociale huurwoningen als saldo van verkoop, sloop en nieuwbouw.	2015	2018	4.900 huurwoningen	●	
Realisatie 125 woningen per jaar	2015	2015	125	■	De verwachting voor 2016 is dat er ruim 100 nieuwe woningen worden gebouwd.

Doelstelling: lokale vraag centraal

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Toepassen gedifferentieerde welstand op basis van nieuwe welstandsnota.	2015	2016	Welstandsnota vastgesteld met toepassing gedifferentieerde welstand	■	Inclusief alle inspraak en afstemming met Omgevingsvisie en Omgevingsplan is vaststelling voorzien in het eerste kwartaal van 2017

Ambitie: gastvrije en betaalbare plaatsen**Doelstelling: goed uitgeruste sportaccommodaties**

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over de sportvoorzieningen	2015	2018	≥82%	■	Er is in de winter en het voorjaar van 2016 veel wateroverlast ervaren op de sportvelden. In de zomer van 2016 is gestart met het verbeteren van de waterhuishouding van de velden.
Toename opgewaardeerde sportaccommodaties (NOC*NSF)	2015	2017	2	●	

Doelstelling: functionele maatschappelijke gebouwen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Duurzame exploitatie maatschappelijk vastgoed (waaronder MFC's)	2016	2018	Nader in te vullen o.b.v. beleidsplan	●	
Herbestemming leegstaand maatschappelijk vastgoed	2015	2017	30 %	●	

Ambitie: Thuis in de openbare ruimte

Doelstelling: Goed afgestemd onderhoudsniveau van de openbare ruimte

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over de afhandeling van de Meldingen Openbare Ruimte (MOR)	2015	2018	≥6,5	●	
Binnen 5 werkdagen zijn de Meldingen Openbare Ruimte verholpen	2015	2018	75%	■	In de eerste helft van 2016 is ruim 65% van alle meldingen binnen 5 werkdagen verholpen. Dit is een stijging ten opzichte van 2015 (60%).
Toename aantal burgerschouwers	2015	2018	>34	●	
Onze inwoners zijn tevreden over het schoonhouden van de buurt	2015	2018	≥51%	●	
De overlast van rommel op straat neemt af	2015	2018	<26%	●	

Doelstelling: duurzaam beheer van de openbare ruimte

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Terugdringen energieverbruik openbare verlichting	2015	2018	Volgt uit monitoring	●	
Bewonersbetrokkenheid bij					

inrichting/onderhoud groen in de buurt (projecten per jaar)	2015	2018	2	●	
Uitbreiding aandeel social return bij werkzaamheden in de openbare ruimte	2015	2018	Stijging t.o.v. monitoring	●	

Doelstelling: aantrekkelijke en streekeigen openbare ruimte

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over de speelmogelijkheden voor kinderen	2015	2018	≥64%	●	
Onze inwoners zijn tevreden over de groenvoorzieningen in de gemeente	2015	2018	≥57%	●	
Inwoners zijn tevreden over de mogelijkheden van de gemeentelijke begraafplaatsen	2015	2018	74%	●	

Ambitie: Veiligheid voorop

Doelstelling: verkeersveilig op pad

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over de verkeersveiligheid in de buurt	2015	2018	≥47%	●	
De overlast door te hard rijden neemt af (% dat overlast ervaart)	2015	2018	<45%	●	
Basisscholen nemen deel aan verkeerseducatieprogramma	2015	2018	450 leerlingen doen praktijkexamen	●	

Doelstelling: zorgeloos uitgaan

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners voelen zich veilig	2015	2018	>86%	●	

Doelstelling: veilig thuis

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners doen mee met Burgernet	2015	2018	>20%	■	Geregeld worden inwoners opgeroepen deel te nemen aan Burgernet. Dit levert helaas weinig nieuwe leden op.
Het aantal misdrijven in Steenwijkerland ligt blijvend onder het gemiddelde van de politieregio IJsselland	2015	2018	S < IJ	●	

Ambitie: Goed toegankelijk**Doelstelling: goed onderhouden (water)wegen, fiets- en voetpaden**

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over het onderhoud van wegen en fietspaden	2015	2018	≥58%	●	
Onze inwoners zijn tevreden over het aanbod van fietspaden in de gemeente	2015	2018	≥75%	●	
Onze inwoners zijn tevreden over de toegankelijkheid van de openbare ruimte	2015	2018	≥78%	●	

Doelstelling: voldoende parkeergelegenheid

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
-----------	-------------------	------------------------	-----------	----------	-------------

Onze inwoners zijn tevreden over de parkeermogelijkheden in de gemeente	2015	2018	≥61%	●	
---	------	------	------	---	--

Doelstelling: voldoende en duurzame openbaar vervoersmogelijkheden

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Onze inwoners zijn tevreden over het openbaar vervoer in onze gemeente	2015	2018	≥48%	●	

Ambitie: Initiatiefrijk

Doelstelling: gemeente levert maatwerk

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Betrokken bewoners zijn tevreden over de mate van burgerparticipatie bij projecten in de openbare ruimte	2015	2018	Volgt uit monitoring	●	

Doelstelling: PBW's als gesprekspartner

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Faciliteren dorpsplannen	2015	2018	10 projecten	●	
PBW's zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente (cijfer)	2015	2018	7,0	X	De tevredenheid over de samenwerking tussen PBW's en de gemeente is niet gemeten.

Doelstelling: zelforganiserende kernen en wijken

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Kernen/wijken hebben (deel					

van) de openbare ruimte in zelfbeheer	2015	2018	2	●	
---------------------------------------	------	------	---	---	--

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2016-2019

Stand van zaken zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000.

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Informatievoorziening RUD	▲*	▲*	▲*	Nee
Duurzame onkruidbestrijding op verhardingen	■	■	■	Nee
Vervanging oeverconstructies	●	●	●	Nee
Achterstallig onderhoud oeverconstructies (2016 t/m 2019)	●	●	●	Nee
Uitvoering notitie Nieuwe Energie gemeente Steenwijkerland	■	■	■	Nee

Nadere wijzigingen

Hieronder zijn financiële mutaties vermeld die niet in de programmabegroting zijn opgenomen en geen gevolg zijn van beleidsmatige keuzes.

Financiële mutatie nr. 1: Onkruidbestrijding op verharding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 100.000.
Wat zijn de oorzaken?	Sinds 1 april 2016 is er een verbod op het bestrijden van onkruid op verharding met chemische middelen. Er is overgeschakeld naar een alternatieve methode.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	De kosten voor onkruidbeheersing op verharding zijn toegenomen. Onkruidbeheer zonder chemische middelen is arbeidsintensiever en vraagt om inzet van specialistische machines.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een tekort van € 100.000 op het uitvoeringsbudget. De NoordWestGroep heeft voor 2016 opdracht gekregen het onkruidbeheer op verharding uit te voeren.
Welke maatregelen stellen we voor?	Extra kosten als gevolg van alternatieve onkruidbeheer voor 2016 en verder opnemen in de programmabegroting. Vanaf 2017 zijn de extra kosten reeds bij de behandeling van de PPN meegenomen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Momenteel wordt het onkruidbeheer door de NoordWestGroep uitgevoerd in samenwerking met een gespecialiseerde aannemer. Eind 2016 zal de ingezette beheermethode worden geëvalueerd en waar nodig worden bijgesteld.

Financiële mutatie nr. 2 : Onkruidbestrijding op begraafplaatsen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 20.000.
Wat zijn de oorzaken?	Met het verbod op chemische middelen voor onkruidbestrijding op verharding zijn we aangewezen op andere, intensieve en kostbare alternatieven.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Zonder gebruikmaking van deze alternatieven kan het afgesproken hoge onderhoudsniveau voor de begraafplaatsen niet worden gehaald.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De alternatieven voor chemische bestrijding zijn intensief en daarmee ook kostbaar van aard. Deze extra inzet kan niet worden opgevangen uit het reguliere onderhoudsbudget.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het wegzetten van deze werkzaamheden bij de NoordWestGroep en het structureel aanpassen van de begroting.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 3: Project Verkeersmaatregelen hoek Tukseweg - oude Welkoop gebouw	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 30.000.
Wat zijn de oorzaken?	Overschrijding op project (riolering). Tijdens het project zijn extra kosten gemaakt tgv bodemverontreinigingen in het riooltracé. Kosten zitten in extra grondonderzoeken, maken van saneringsplannen, werken conform deze plannen en afvoer van vervuilde grond naar stortlocatie in Drachten en kosten door stagnatie.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Tekort op beschikbaar budget van € 30.000
Welke maatregelen stellen we voor?	Aanvraag extra middelen (onttrekken uit de voorziening riolering).
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 4: Vervanging brug Arembergerweg Belt-Schutsloot	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 50.000 - 175.000
Wat zijn de oorzaken?	De bouw van de brug is op hold gezet i.v.m. een bezwaarschrift. Het bezwaar heeft betrekking op de ontwerphoogte. Bezwaarmakers willen de brug ca. 1 meter verhoogd hebben i.v.m. werkzaamheden die plaats vinden op het achterliggende land. Door oponthoud en extra maatregelen zijn er extra kosten gemoeid van ca. € 50.000. Zal de keus zijn dat de brug een meter omhoog gaat wat betreft ontwerp dan komt hier een kostenpost overheen van ca. € 125.000 om dit te realiseren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Een hogere brug vereenvoudigd het arbeidsproces (kortere vaarroute) van o.a. de riettelers.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een tekort op het beschikbare budget.
Welke maatregelen stellen we voor?	De raad wordt dit najaar via een afzonderlijk voorstel gevraagd extra middelen beschikbaar te stellen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie 5: Veiligheidsregio	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De Veiligheidsregio IJsselland heeft de jaarrekening 2015 vastgesteld. Deze jaarrekening sluit met een positief saldo van ruim € 2 miljoen. Een groot gedeelte van dit overschot wordt terugbetaald aan de elf deelnemende gemeenten van de gemeenschappelijke regeling. De gemeente Steenwijkerland ontvangt hierdoor een bedrag van € 87.000.
Wat zijn de oorzaken?	Het positieve resultaat in de jaarrekening 2015 van de regio is voornamelijk ontstaan door het uitstellen van diverse (vervangings)investeringen en de lage rentestand.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt een niet begroot bedrag van € 87.000 terugontvangen van de Veiligheidsregio IJsselland.
Welke maatregelen stellen we voor?	Voorgesteld wordt om het te ontvangen bedrag van € 87.000 op te nemen in de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Bij de vaststelling van de begroting 2017 van de Veiligheidsregio is rekening gehouden met een structurele bezuiniging van € 1 miljoen. Hierdoor is het niet waarschijnlijk dat er vanaf dat jaar nog grote bedragen terugbetaald worden aan de gemeenten.

Financiële mutatie 6: Leges bestemmingsplannen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De leges die worden ontvangen voor bestemmingsplanwijzigingen blijven achter bij het bedrag dat is geraamd. Hierdoor ontstaat een tekort in de begroting.
Wat zijn de oorzaken?	In de begroting wordt nog uitgegaan van ongeveer 30 aanvragen per jaar. Er is sinds een paar jaar echter sprake van ongeveer 10 aanvragen per jaar. Per aanvraag bedragen de leges € 6.750.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel nadeel in de begroting van € 113.000 in 2016, oplopend tot € 133.000 vanaf het jaar 2018.
Welke maatregelen stellen we voor?	Voorgesteld wordt om het structurele nadeel te verwerken in de begroting.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In het jaar 2014 is het budget ook al structureel verlaagd (€ 100.000 in 2014, € 50.000 in 2015, € 30.000 in 2016, € 20.000 in 2017 en € 10.000 vanaf 2018). De inkomsten blijven ongeveer op het niveau van € 70.000 per jaar. Een externe ontwikkeling die zich de komende jaren zal doorzetten is het faciliteren van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, zodat de nadruk komt te liggen op de voorkant van het proces. Hierdoor zal er minder vaak een bestemmingsplanprocedure gevoerd moeten worden, maar zal er meer inspanning moeten geleverd moeten worden op het vlak van vooroverleg. Deze ontwikkeling wordt nog eens versterkt door de implementatie van de nieuwe omgevingswet. De inkomsten leges bestemmingsplannen zullen dan ook structureel lager worden.

Financiële mutatie nr.7 : Verkeersmaatregelen mobiliteit en infrastructuur	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 10.000
Wat zijn de oorzaken?	Na de herinrichting van de Zuidveenseweg blijkt dat de voetgangersoversteek onvoldoende gezien wordt door de weggebruikers. Om die reden is samen met de omwonenden besloten de zichtbaarheid van deze zebra te vergroten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Positief effect: veiligere oversteek over de Zuidveenseweg.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Tekort van € 10.000 op het budget.
Welke maatregelen stellen we voor?	Aanpassen van de begroting.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen

Financiële mutatie nr 8 : Verkoop onroerend goed	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente is in het bezit van diverse panden en gronden (vooral groenstroken). Door de verkoop hiervan ontstaat een eenmalig voordeel.
Wat zijn de oorzaken?	De verkoop van diverse onroerende goederen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen gevolgen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een eenmalig voordeel in de begroting van € 195.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het aanpassen van de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van het vastgoed dat in het bezit is van de gemeente. Scholen, gymzalen en peuterspeelzalen (leegstaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed) die leeg komen worden in principe verkocht. Dit geldt ook voor andere gemeentelijke panden die leeg komen te staan (bv woningen).

Financiële mutatie nr. 9: Planschade	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 93.000.
Wat zijn de oorzaken?	Wanneer een bestemmingsplan wijzigt kan dit betekenen dat omwonenden hiervan niet door hen te voorziene schade ondervinden, dit kan resulteren in het uitkeren van zogenoemde planschade. Voor een aantal bestemmingsplanwijzigingen is de eventuele uit te keren planschade niet te verhalen op de initiatiefnemer. In 2016 verwachten we vooral niet verhaalbare planschade als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan Sint Jansklooster.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Voor 2016 wordt er een tekort van € 93.000 verwacht op basis van de nu bekende verzoeken om planschade.
Welke maatregelen stellen we voor?	Op dit moment is het al zo dat planschade door middel van het sluiten van zogenaamde planschadeverhaalsovereenkomsten zoveel mogelijk wordt verhaald op de ontwikkelaar. Bij gemeentelijke plannen is dat niet mogelijk. Om toch te kunnen voldoen aan de wettelijke verplichting om planschade te vergoeden is in het verleden een reserve planschade gevormd. Deze reserve werd gevoed door afdrachten vanuit de grondexploitatie. Dit is op grond van nieuwe regelgeving niet meer mogelijk, waardoor de ingestelde reserve door de gemeenteraad is opgeheven. Voorgesteld wordt om het geconstateerde nadeel van € 93.000 op te nemen in de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er is een tendens in de planschade jurisprudentie merkbaar dat voor ontwikkelingen in het stedelijk gebied die weliswaar niet te voorzien zijn, maar die wel passen in de stedelijke structuur, het maatschappelijk eigen risico hoger te stellen dan het wettelijk voorgeschreven minimum van 2%. Waarschijnlijk wordt deze ontwikkeling ook meegenomen in de nieuwe Omgevingswet en dat betekent dat er een grote kans is dat de schadebedragen die in de toekomst worden uitgekeerd lager zullen zijn. NB. De nieuwe Omgevingswet wordt naar verwachting in 2019 operationeel.

Financiële mutatie nr. 10: Investering bedrijfswagen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De investering voor een bedrijfswagen + kraan valt € 25.000 hoger uit dan begroot (geraamd € 65.000, werkelijke kosten € 90.000).
Wat zijn de oorzaken?	Het huidige voertuig is structureel overbeladen. Voor de vervanging van deze auto wordt een zwaardere uitvoering gekozen om te kunnen voldoen aan de actuele eisen en ontwikkelingen. Een zwaardere voertuig is € 25.000 duurder.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De kapitaallasten vallen hoger uit dan begroot.
Welke maatregelen stellen we voor?	Binnen de beschikbare kapitaallasten zullen deze meerkosten worden opgevangen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 11 : Diverse investeringsmiddelen tractie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er zijn een aantal investeringen in tractiemiddelen benodigd die niet waren voorzien. Een sneeuwplough voor een bedrag van € 5.000, een hogere auto met grotere actieradius voor € 25.000 voor de verzorging van de speeltoestellen in de (buur)gemeente, een aanhangstrooier voor € 35.000 en een aantal auto's voor in totaal € 35.000.
Wat zijn de oorzaken?	De sneeuwplough is diverse malen gerepareerd, maar niet meer bedrijfszeker. De huidige groengasauto geeft veel beperkingen. Door de intensieve samenwerking met buurgemeenten zijn de mogelijkheden te klein, de auto heeft te weinig laadvermogen en er is een grotere trekkracht vereist. De huidige aanhangstrooier is 2 ^e hands aangeschaft. De vervanging is noodzakelijk ivm bedrijfszekerheid gladheidsbestrijding. De auto's zijn technisch en economisch afgeschreven. De vervanging hiervan is in voorgaande jaren doorgeschoven.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De kapitaallasten vallen hoger uit dan begroot.
Welke maatregelen stellen we voor?	Binnen de begroting van tractie is gekeken naar mogelijkheden om dit op te vangen. Hieruit blijkt dat een aantal geplande investeringen kan komen te vervallen. Dit te vervallen bedrag is voldoende om de hogere kapitaallasten op te kunnen vangen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr 12: Faciliterend Grondbeleid	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Verplichte uitspraken in de notitie faciliterend Grondbeleid moeten worden nagekomen. De exacte omvang van het financiële effect is nog niet bekend, maar kan aanzienlijk zijn.
Wat zijn de oorzaken?	In maart 2016 is door de commissie BBV de notitie faciliterend grondbeleid verschenen. Deze notitie heeft mogelijk gevolgen voor complexen met een faciliterend karakter, in ons geval complex Eeserwold.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen gevolgen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De gevolgen zijn nog niet bekend. Er vindt nog overleg plaats met de accountant. In het gunstigste geval heeft het geen of beperkte financiële gevolgen, maar in het ongunstigste geval zijn de gevolgen omvangrijk, maar eenmalig van aard.
Welke maatregelen stellen we voor?	In overleg met de accountant tot een aanvaardbare oplossing komen. Vooral snog opnemen als PM. In de rekening 2016 de gevolgen zichtbaar maken.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Eind 2015 en begin 2016 zijn er vele notities van de commissie BBV verschenen. De hoop is dat dit nu even achter de rug is, maar gezien de problematiek, ook landelijk, verwachten wij nog de nodige verplichte uitspraken, dan wel nieuwe notities zullen volgen.

Financiële mutatie nr 13: Begroting Grondexploitatie 2016	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De begroting grondexploitatie dient naar aanleiding van de rekening 2015 bijgesteld te worden. De wijziging is budgettair neutraal.
Wat zijn de oorzaken?	In de rekening 2015 hebben wij als uitvoering gegeven aan de nieuwe uitgangspunten van de in december 2015 vastgestelde Nota Grond- en Ontwikkelbeleid. Dit heeft onder andere tot gevolg gehad dat in 2015 al een groot deel winstnemingen zijn gerealiseerd, die eigenlijk voor toekomstige jaren begroot waren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen gevolgen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zijn geen gevolgen
Welke maatregelen stellen we voor?	De begroting aanpassen naar aanleiding van de realisatie in de rekening 2015. (budgettair neutraal)
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 14 : beschikbaar stellen 2 kredieten riolering	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In het watertakenplan is niet expliciet vastgelegd dat de kredieten door B&W beschikbaar gesteld kunnen worden.
Wat zijn de oorzaken?	In het vGRP van 2009 was expliciet vastgelegd dat het beschikbaar stellen van de jaarlijkse kredieten door B&W kon geschieden. Er is een totaal krediet beschikbaar voor de periode 2009-2015 en zolang binnen deze marges geopereerd wordt, is het aan B&W om jaarlijkse de benodigde kredieten beschikbaar te stellen. Dit wordt jaarlijks vastgelegd in het Uitvoeringsplan die wel ter kennisname aan de Raad is aangeboden. In het watertakenplan is deze procedure niet expliciet opgenomen terwijl dit wel de bedoeling was.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen gevolgen.

Welke maatregelen stellen we voor?	In 2016 zijn 2 kredieten benodigd, te weten bijdragen aan andere investeringsprojecten € 1.084.000 en vervangen gemalen en minigemalen € 400.000. Voorgesteld wordt om deze kredieten alsnog expliciet te verstrekken. In 2017 zal in de Programmabegroting worden vastgelegd welke kredieten voor 2017 noodzakelijk zijn.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 15 : Trainingsveld Steenwijkerwold	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Oefenveld tbv vv Steenwijkerwold opwaarderen tot een volwaardig trainingsveld.
Wat zijn de oorzaken?	vv Steenwijkerwold kampt met een tekort aan trainingscapaciteit op officiële trainingsvelden. Er wordt nu eveneens gebruik gemaakt van een beschikbaar oefenveld. Om dit oefenveld op te waarderen tot een volwaardig trainingsveld dient er nodige aanpassingen plaats te vinden m.b.t. drainage en ondergrond. Op basis van de huidige normen van KNVB en VNG bestaat er een capaciteits-probleem.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In de reguliere begroting voor onderhoud van de velden en de eenmalige investering voor het vervangen van de drainage is geen ruimte om de aanpassing te financieren. In combinatie met de drainage kan dit nu worden opgepakt om nog voor de start van het nieuwe voetbalseizoen een volwaardig trainingsveld te realiseren. Dit betekent dat er een tekort ontstaat op het budget voor sportvelden van € 40.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	De begroting aan te passen en een bedrag van € 40.000 bij te ramen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen

Actualiteiten en risico's met betrekking tot dit programma
<p>Actualiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - M.b.t. de mogelijkheden voor een zonnepark bij Woldmeenthe is een Atelier georganiseerd waarin inwoners van Steenwijk en andere betrokkenen samen de haalbaarheid onderzoeken. - In het 4^e kwartaal 2016 wordt een advies opgesteld over de mogelijke invulling van het project Duurzame dorpen, waar vanuit de impuls gelden voor zowel 2016 als 2017 middelen beschikbaar zijn gesteld. - De Woonvisie Steenwijkerland is in concept klaar en gaat in het najaar van 2016 in de inspraak. Definitieve besluitvorming is voorzien eind 2016. - De raad is per brief geïnformeerd over de precieze planning van de Welstandsnota. Inclusief alle inspraak wordt definitieve besluitvorming voorzien in het eerste kwartaal van 2017. - Het bestemmingsplan Eeserwold wordt als voorontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Hierin wordt ook de ontwikkeling van een crematorium meegenomen. In het vierde kwartaal van 2016 wordt het proces gestart met een ontwerpbestemmingsplan. Besluitvorming is vooralsnog voorzien in 2017. - Er wordt in 2016 gewerkt aan een nota van uitgangspunten als basis voor het bestemmingsplan voor de recreatiecomplexen. In 2017 wordt de procedure van het bestemmingsplan opgestart. - In de 2e helft van 2016 wordt de ontwerp beleidsnotitie Omgevingsplan Steenwijkerland besproken met de gemeenteraad en wordt deze ter consultatie ter inzage gelegd. Onderdeel hiervan is o.a. een milieueffectbeoordeling. Deze wordt gelijktijdig uitgevoerd. Besluitvorming wordt voorzien in het eerste kwartaal van 2017. - In de 2e helft van 2016 wordt gestart met het opstellen van het omgevingsplan Buitengebied Steenwijkerland en worden gesprekken gevoerd met diverse stakeholders, waaronder onze inwoners en ondernemers. Naar verwachting wordt in de eerste helft van 2017 het ontwerp omgevingsplan ter inzage gelegd. Definitieve besluitvorming is voorzien in de tweede helft van 2017.

- In 2016 is gestart met de totstandkoming van een accommodatiebeleidsplan. Het accommodatiebeleidsplan bestaat uit een gemeentelijke visie op accommodaties en een gedeelte over prestaties en maatregelen voor het gemeentelijk eigendom. In het najaar van 2016 wordt het visiegedeelte in een werkvergadering met de raadscommissie gedeeld. Ook vindt in het najaar van 2016 maatschappelijke consultatie plaats. De vaststelling van het accommodatiebeleidsplan is voorzien begin 2017.
- Momenteel zijn wij bezig met het opstellen van een beleidsplan wegen. Het plan wordt in het begin van 2017 voorgelegd aan de raad.
- De uitkomsten van de pilot 'openbaar licht' met (groene) led in Vollenhove en Steenwijkerwold worden verwerkt in het masterplan Openbaar Licht. Eind dit jaar wordt het plan voorgelegd aan de raad.
- In juni 2016 is het voorstel om de mini-container voor de inzameling van oud papier opgeschort. Wij gaan in gesprek met de inzamelaars en komen in 2017 met een nieuw voorstel naar de raad.
- Op korte termijn wordt gestart met de beleidsnota kunstwerken (bruggen etc.).

Risico's:

- Investerings in duurzame energie zijn pas rendabel met subsidie. Het toekennen van de subsidie door het ministerie (SDE+) is echter onzeker.
- De Omgevingsvisie is nog in concept en gaat na uitgebreide consultatie de definitieve besluitvorming in. Inclusief deze consultatie wordt definitieve besluitvorming in het eerste kwartaal van 2017 waarschijnlijk geacht.
- Het ontwerpbestemmingsplan Giethoorn wordt in het najaar van 2016 in de inspraak gebracht. De aanwijzing van beschermd stads- en dorpsgezicht maakt het plan complex. De verdere planning is ook afhankelijk van het aantal inspraakreacties en de complexiteit ervan. Definitieve besluitvorming is te verwachten in het eerste kwartaal van 2017
- In 2016 is gestart met een verkenning van de implementatie van de Omgevingswet. Een verdere verkenning in 2016 en 2017 is wenselijk. Duidelijk is dat de Omgevingswet om een inspanning vraagt. De Omgevingswet vraagt aanpassingen van o.a. de dienstverlening, de processen, de samenwerking met ketenpartners en stakeholders en de gemeentelijke informatievoorziening.
- M.b.t. de verkoop van gemeentelijke kavels voor zelfbouw is de verwachting positief. Voor 2016 wordt rekening gehouden met de verkoop van 37 gemeentelijke kavels. Per 1 juli 2016 zijn er 15 kavels verkocht. Voor de tweede helft van het jaar worden nog diverse verkopen verwacht. In het Kornputkwartier zullen in ieder geval nog 12 kavels verkocht worden aan een ontwikkelaar. Ook is de verwachting dat er 4 kavels voor rijwoningen verkocht worden in Oosterbroek. Daarnaast zullen in verschillende projecten nog kavels verkocht worden aan particulieren. De verwachting is dat de prognose voor kavelverkoop zal worden gehaald.
- We zijn in gesprek met kandidaten voor al ons leegstaand maatschappelijk vastgoed. Dit blijven echter langlopende en onzekere trajecten.
- Gezien het feit dat de zoeklocatie(s) voor een nieuwe loswal allen binnen Natura 2000 gebied zijn gelegen, moet een aanvraag voor een Natuurbeschermingswetvergunning worden ingediend. Of de vergunning wordt verleend is onzeker. Daarnaast zal er een planologische wijziging moeten worden doorgevoerd waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.
- * Ontwikkeling RUD IJsselland: Het bestuur van RUD IJsselland heeft besloten akkoord te gaan met het resultaat van de Europese aanbesteding en Genetics B.V. te benoemen als winnaar van de aanbesteding. Daarbij is besloten het beheer van de informatievoorziening te beleggen bij de samenwerking Deventer/Olst-Wijhe/Raalte, met de gemeente Deventer als achterliggende rechtspersoon. Op dit moment wordt gewerkt aan het instellen van een omgevingsdienst op basis van een gemeenschappelijke regeling. Besloten is om alle milieutaken in de omgevingsdienst onder te brengen. De exacte omvang van het takenpakket in fte is nog niet geheel duidelijk, omdat taken op verschillende wijze worden uitgevoerd. De exacte omvang van het aantal fte aan taken in Steenwijkerland is daardoor nog niet geheel duidelijk. De frictie- en overheadkosten daarmee eveneens niet.

2.3 Steenwijkerlanders doen het samen

Steenwijkerlanders doen het samen

Prognoses:

● = op koers

■ = specifieke aandacht vereist

▲ = er zijn problemen

X = geen gegevens bekend

Inleiding

Zoals al aangegeven in de begroting wordt het jaar 2016 gebruikt om de nieuwe- en noodzakelijke processen verder in te regelen én op het nog meer versterken van de reeds bestaande sociale infrastructuur. Ook is in het voorjaar het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 opgesteld en zijn organisaties en inwoners in de gelegenheid gesteld hierop een reactie te geven. In het beleidsplan is beschreven in hoeverre zaken anders kunnen of moeten (transformeren). Het gaat hierbij om alle doelen van het programma (een leefbaar Steenwijkerland, zorg voor en met elkaar en gezond en veilig opgroeien) integraal te benaderen om zo te komen tot een samenleving waarin alle inwoners kunnen meedoen aan het sociale-, maatschappelijke- en economische verkeer en daarbij in staat zijn om hun eigen keuzes te maken. Beleidsterreinen als voor- en vroegschoolse educatie, voortijdig schoolverlaten, sport en bewegen, armoedebestrijding en cultuur maken deel uit van het sociaal domein en zijn belangrijke pilaren onder een krachtige samenleving. Deze domein specifieke beleidsterreinen vormen dan ook onderdeel van het beleidsplan.

Het beleidsplan wordt dit najaar ter vaststelling aan de gemeenteraad voorgelegd. Vanaf 2017 zal dit nieuwe beleid verdere uitwerking krijgen in de transformatie- en uitvoeringsagenda's waarbij nieuw en 'staand' beleid zal worden gecombineerd om het hierboven beschreven doel te bereiken.

Daarnaast wordt er op dit moment hard gewerkt om de inkoop voor 2017 en verder op het terrein van de hulp bij het huishouden, de hulpmiddelen en de maatschappelijke ondersteuning per 1 januari 2017 gereed te hebben.

Ambitie: Een leefbaar Steenwijkerland

Doelstelling: toegankelijke zorgvoorzieningen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Inwoners beoordelen de toegang via de gemeente tot gemeentelijke en maatwerk voorzieningen Wmo met een 7,5 of hoger	2015	2018	7,0	●	In het cliënttevredenheids-onderzoek over het jaar 2015 hebben de cliënten de toegang beoordeeld met een rapportcijfer 7,4
Inwoners beoordelen de toegang via het CJG tot jeugdhulp met een nog nader te bepalen cijfer (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	Nulmeting	●	In het cliënttevredenheids-onderzoek over het jaar 2015 hebben de cliënten de toegang tot de Jeugdhulp beoordeeld met een rapportcijfer 6,7 (= nulmeting). In de begroting 2017 zullen normen voor

					de volgende jaren worden bepaald.
Een nog nader te bepalen % van de inwoners weet waar zij terecht kunnen met vragen over participatie of zelfredzaamheid (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	Nulmeting	●	Het % inwoners dat weet waar zij terecht kan met vragen over zelfredzaamheid en participatie is bij het Inwonersonderzoek uitgekomen op 39%. Bij mantelzorgers is dit 46%. Iets meer dan de helft van de inwoners weet waar zij terecht kunnen met vragen over ondersteuning en zorg. In de begroting 2017 zullen normen voor de volgende jaren worden bepaald.
90% van de inwoners weet waar zij terecht kunnen met vragen over opgroeien en opvoeden.	2015	2018	80%	●	Uit het inwonersonderzoek is gebleken dat 89% van de ouders weet waar zij terecht kan. Er is niet specifiek gemeten hoeveel % van de inwoners weet waar zij terecht kunnen.

Doelstelling: iedereen doet mee

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Het percentage vrijwilligers dat zich voldoende ondersteund voelt ligt op 90% of hoger	2015	2018	85%	●	Uit het inwonersonderzoek is gebleken dat 92% van de vrijwilligers zich ondersteund voelt.
Het percentage mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt ligt op 75% of hoger	2015	2018	70%	●	Uit het inwonersonderzoek is gebleken dat 74% van de mantelzorgers zich ondersteund voelt.
Aantal laaggeletterden dat een taal cursus of een programma met taalcoach heeft gevolgd	2015	2018	230	■	Bij de PPN is al aangegeven dat de norm niet gehaald zal worden. Een aantal van 150 lijkt meer reëel. Begin september zullen met de diverse partijen de prioriteiten worden bepaald.
% ingezette schuldhulpverleningstrajecten succesvol afgesloten (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	65%	●	Nulmeting is samen met IGSD gedaan. Mogelijk dat later ook cijfers van GKB ingevoegd gaan worden.

Doelstelling: sociale samenhang in de buurt

Geen subdoelstellingen geformuleerd.

Ambitie: Zorg voor en met elkaar**Doelstelling: solide maatwerkondersteuning**

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Het rapportcijfer voor de tevredenheid over de maatwerkvoorzieningen* is 7,5 of hoger	2015	2018	≥7,0	●	

Doelstelling: sluitend netwerk algemene voorzieningen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Een nog nader te bepalen % inwoners mist geen hulp- of ondersteunings-aanbod in Steenwijkerland	2015	2018	Nul-meting	■	Aangezien we willen weten of inwoners binnen de algemene voorzieningen** (nieuw sinds de invoering van de Wmo 2015) een sluitend aanbod ervaren moet deze vraag geformuleerd en meegenomen worden in het eerstvolgende inwonersonderzoek (2018)

* een maatwerkvoorziening is een voorziening die niet algemeen toegankelijk is. Om gebruik te kunnen maken van een maatwerkvoorziening is een beschikking van de gemeente nodig. De gemeente neemt een besluit op basis van het onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner.

** een algemene voorziening is toegankelijk voor de doelgroep zonder een uitgebreid onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner.

Ambitie: Gezond en veilig opgroeien**Doelstelling: goede start voor ieder kind & kans op ontwikkeling voor ieder kind**

Geen subdoelstellingen geformuleerd.

Bezuinigingen Programmabegroting 2015-2018

Stand van zaken bezuinigingen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2015-2018.

Nog niet gerealiseerde bezuinigingsmaatregel	Toelichting
Verlaging subsidies: 2017: € 250.000 2018: € 400.000 2019 en volgende jaren € 500.000	In de PPN 2016 is de bezuiniging op de subsidies geschrapt.

Projecten / investeringen Programmabegroting 2016-2019

Stand van zaken zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000.

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Stimuleringsprogramma "Gezond in de stad"	●	●	●	Nee
Pilot Jeugdzorg	▲	●	▲	Nee (zie voor de toelichting de financiële mutatie)
Noodzakelijk groot onderhoud zwembad en sporthal De Waterwijk	●	●	●	Nee

Actualiteiten en risico's met betrekking tot dit programma

Actualiteiten:

Beleidsplan Sociaal Domein

In september is het beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 ter vaststelling door de gemeenteraad behandeld. De raad is hier, via informatieavonden, al over geïnformeerd. In het beleidsplan wordt de transformatie op het terrein van de zorg (groeierend) als uitgangspunt genomen voor het toekomstige beleid. Door fundamenteel te innoveren, oftewel te transformeren moet het mogelijk zijn een effectief en efficiënt vangnet voor de kwetsbare inwoners in stand te kunnen houden. Het voorstel is om de komende vier jaar te investeren in drie transformatielijnen: verbindingen, preventie en scherp opdrachtgeverschap.

Toegang

Met ingang van 1 januari 2017 zal gewerkt worden met een geïntegreerd gebiedsteam Jeugd en Wmo dat onder directe aansturing van de gemeente staat. Gestart zal worden met de samenvoeging van het Wmo-gebiedsteam en de CJG-teams en zo snel als mogelijk ook de toegang tot de voorzieningen uit Participatie daar neer te leggen.

Beschermde wonen/maatschappelijke opvang

Wanneer het gaat over de uitvoering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang zal de rol van de centrumgemeente Zwolle op termijn kleiner worden. De verantwoordelijkheid voor deze voorzieningen komt dan nadrukkelijk lokaal te liggen. In de regionale veranderingagenda, die in juni 2016 is geaccordeerd door de raad, is de koers bepaald voor de komende jaren. De tendens van regionaal oplossen, naar lokaal vroegtijdig signaleren én oplossen door middel van transformatie kan effecten hebben op de omvang van lokale Wmo-voorzieningen, zoals dagbesteding en ambulante begeleiding.

Veilig Thuis

Veilig Thuis IJsselland is op 1 januari 2015 ontstaan door een samenvoeging van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) en het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG). Het AMK was een onderdeel van Jeugdbescherming Overijssel en SHG was een onderdeel van Kadera. Jeugdbescherming Overijssel en Kadera werken nu samen en zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van Veilig Thuis IJsselland. Deze samenwerkingsconstructie is voor de lange termijn niet houdbaar en er wordt op regionaal niveau, onder aansturing van de centrumgemeente Zwolle gewerkt aan een nieuwe organisatievorm. De aansturing vanuit de twee organisaties loopt niet naar wens. Dit draagt niet bij aan de gewenste doorontwikkeling van Veilig Thuis IJsselland, die moet leiden tot een goede integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling. Onder begeleiding van een externe partij wordt er op dit moment toegewerkt naar een passende organisatievorm. Daarnaast worden er, op het niveau van de uitvoering, verbeterpunten ten aanzien van het werkproces en de samenwerking met Veilig Thuis en de gemeente Steenwijkerland opgepakt.

Statushouders

Door de verhoogde instroom vluchtelingen in Nederland van de afgelopen tijd, zien we ook een hogere instroom van statushouders in onze gemeente. Deze groep kan als kwetsbaar worden gezien, bekeken vanuit een mogelijke zorg- en ondersteuningsbehoefte in het kader van de jeugdwet en de Wmo2015. De verhoogde instroom kan, op termijn, een uitdaging vormen voor de gemeente. Hiervoor zullen de komende periode plannen worden ontwikkeld. Het rijk heeft hiervoor extra uitvoeringsmiddelen beschikbaar gesteld.

Evaluatie jeugdzorgregio IJsselland

De huidige samenwerkingsafspraken in de jeugdzorgregio IJsselland lopen tot en met 2016. Momenteel bestaat de samenwerking uit twee delen: het gezamenlijk uitvoering geven aan een aantal bedrijfsvoerings-taken en de onderlinge financiële solidariteit (de 'verevening'). In het vierde kwartaal van 2016 zal door de afzonderlijke gemeenten worden besloten over de samenwerking vanaf het jaar 2017.

Ontwikkeling zorgvraag en het budget

Wmo 2015

In de PPN 2016 is het budget voor de maatwerkvoorzieningen op basis van te verwachten kosten voor 2016, met € 1.500.000 verlaagd. Opnieuw is er een berekening gemaakt van de mogelijke kosten. Uitgaande van de huidige indicaties en de ontwikkelingen lijkt er voor 2016 voldoende budget.

Jeugdwet

De BVO heeft aangegeven dat er, ondanks een kleine verhoging van het budget in de Algemene uitkering van het gemeentefonds zoals vermeld in de meicirculaire en het overhevelen van lokale naar regionale middelen, er meer geld nodig is om wachtlijsten tegen te gaan. Het is de verwachting dat deze extra kosten (€ 550.000) binnen de budgetten van het Sociaal Domein kunnen worden opgevangen. Op dit moment is de inschatting dat er geen budget binnen de jeugd overblijft.

Impulsgelden

De raad heeft 31 mei 2016 de volgende Impulsgelden binnen het programma SWLanders doen het samen beschikbaar gesteld:

Blijf mobiel beurs	€ 7.000
Fablab en onderwijs	€ 10.000
Interventie kwetsbare jongeren	€ 20.000
Buurtcirkels	€ 30.000
Lang zult u wonen	€ 100.000
Uitbreiding Olde Maat Uus	€ 25.000

Er zijn inmiddels al vergevorderde plannen voor wat betreft de Buurtcirkels en Lang zult u wonen. De Interventie kwetsbare jongeren is in gang gezet samen met de IGSD, RMC, CJG en andere partijen. Wat Fablab, 't Olde Maat Uus en de Blijf mobiel beurs betreft; hierbij gaat het om subsidieverstrekingen. Deze subsidies worden in 2016 beschikt. Het is echter niet de verwachting dat deze gelden volledig in 2016 besteed zullen worden, maar dat er ook nog een deel van het geld in 2017 nodig is.

Risico's:

Impuls brede school/Nationaal actieplan Sport en bewegen

De afgelopen jaren heeft het rijk € 105.000 per jaar als cofinanciering bijgedragen aan het project Brede Impuls Combinatiefuncties. Al vanaf het begin van het project is er zeer zorgvuldig en efficiënt met de middelen omgegaan. Dit heeft erin geresulteerd dat er middelen (in een reserve) zijn overgebleven. Het is nog niet duidelijk of deze middelen (circa € 175.000) teruggestort moeten worden naar het ministerie van VWS. Het is de verwachting dat eind 2016 duidelijk is hoe het ministerie om zal gaan met deze onderuitputting.

Huishoudelijke hulp

Op 18 mei 2016 heeft de Centrale Raad van Beroep aangegeven dat hulp bij het huishouden onder de verantwoordelijkheid valt van de gemeente (Wmo). De wijze waarop de gemeente thans de schoonmaakondersteuning invult sluit niet aan bij deze uitspraak. De raad is dan ook voorgesteld om met ingang van 1 januari 2017 niet alleen de regie op de huishouding als maatwerkvoorziening aan te bieden aan onze inwoners, maar ook de schoonmaakondersteuning. De raad heeft hier op 28 juni 2016 mee ingestemd. Er zullen structurele tekorten ontstaan. Het tekort in 2017 zal worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein. Het raadsvoorstel is gebaseerd op een aantal aannames, bijvoorbeeld het verwachte aantal uren hulp bij het huishouden totaal. Nieuw beleid, veranderingen in de samenleving, een mogelijk andere indicatiestelling en andere ontwikkelingen kunnen er echter voor zorgen dat het uiteindelijke volume afwijkt. Daarnaast kunnen de uiteindelijke uurtarieven anders uitvallen door de aanbesteding en is er vooralsnog onduidelijkheid over extra middelen vanuit het rijk. In de loop van 2017 zal duidelijk worden hoe groot de tekorten zullen worden en hoe deze kunnen worden gedekt.

Beschermd wonen/maatschappelijke opvang

Iedere gemeente is, in het kader van de Wmo 2015, verantwoordelijk voor het bieden van maatschappelijke opvang en beschermd wonen. De uitvoering hiervan ligt bij de centrumgemeente Zwolle. Door een korting vanuit het Rijk ontstaat er mogelijk een tekort. Dit tekort wordt opgevangen met een opgebouwde reserve uit 2015. De uitgaven kunnen echter nog verder oplopen door de toename van het PGB-gebruik bij beschermd wonen. Het gaat hierbij om zowel de omvang als de uitnutting waar op dit moment nog onvoldoende zicht op is. Op lokaal niveau wordt nagedacht over andere, innovatieve vormen van deze zorg om de kosten te kunnen beperken.

Uitstroom WWB-ers

Eind 2015 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van het Plan van Aanpak van de IGSD (incl. de NWG) en hier extra middelen voor beschikbaar gesteld. Doel van dit plan is om een verlaging van het aantal WWB-ers met 200 te realiseren per ultimo 2016. Het niet halen van deze doelstelling gaat gepaard met aanzienlijk financieel risico voor de gemeente.

Jeugdhulp

Indien de gemeenten in de jeugdzorgregio IJsselland besluiten om de onderlinge financiële solidariteit te beëindigen, leidt dit tot een financieel risico voor de gemeente. Overigens kan het loslaten van de verevening ook leiden tot financiële meevallers in enig jaar. In het raadsvoorstel over de samenwerking in de jeugdzorgregio IJsselland, dat in het najaar aan de raad wordt aangeboden, zal een inschatting worden gemaakt van de omvang van dit risico.

Nadere wijzigingen

Hieronder zijn financiële mutaties vermeld die niet in de programmabegroting zijn opgenomen en geen gevolg zijn van beleidsmatige keuzes.

Financiële mutatie nr. 1: Pilot Jeugdzorg	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er is incidenteel € 58.500 over op de pilot jeugdzorg.
Wat zijn de oorzaken?	Uitgaven voor een externe projectleider bleken niet nodig. Daarnaast kost het bij enkele projecten (o.a. project vechtscheidingen, de dyslexieaanpak en de samenwerking met de huisartsen) meer tijd om draagvlak te vinden bij partners in het veld. Dit wordt mede veroorzaakt door de vele wijzigingen die zich in de jeugdzorg hebben voorgedaan.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Enkele transformatieprojecten krijgen enkele maanden later hun weerslag in de praktijk, wel echter met meer draagvlak bij alle partijen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2016 wordt een bedrag van € 58.500 niet uitgegeven. Voortzetting in 2017 vindt plaats vanuit reguliere middelen binnen het sociaal domein.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het eenmalig voordeel te verwerken in de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 2: Gezond in Steenwijkerland (Gids budget)										
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor Gids is in de begroting 2016 een bedrag opgenomen van € 183.000 en in het jaar 2017 is een budget beschikbaar van € 65.000. De aard van de afwijking in 2016 is een overschot van € 59.000, en in 2017 een tekort van € 59.000.									
Wat zijn de oorzaken?	<p>In het door het college van B&W op 17 november 2015 vastgestelde plan van aanpak Gezond in Steenwijkerland is voorgesteld om de middelen op de volgende wijze in te zetten.</p> <table><thead><tr><th>Uitgaven</th><th>2016</th><th>2017</th></tr></thead><tbody><tr><td>Deelproject Senioren</td><td>€ 24.000</td><td>€ 24.000</td></tr><tr><td>Deelprojecten in kernen</td><td>€ 100.000</td><td>€ 100.000</td></tr></tbody></table> <p>Het totale beschikbare budget voor de deelplannen is € 124.000 per jaar Met dit voorstel in het plan van aanpak Gezond in Steenwijkerland is conform advies ingestemd. Door deze herschikking van middelen is het noodzakelijk om € 59.000 bij de jaarrekening over te hevelen naar het jaar 2017.</p>	Uitgaven	2016	2017	Deelproject Senioren	€ 24.000	€ 24.000	Deelprojecten in kernen	€ 100.000	€ 100.000
Uitgaven	2016	2017								
Deelproject Senioren	€ 24.000	€ 24.000								
Deelprojecten in kernen	€ 100.000	€ 100.000								
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen gevolgen.									
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een verschuiving van middelen tussen de jaren 2016 en 2017.									
Welke maatregelen stellen we voor?	Bij de jaarrekening 2016 wordt een verzoek ingediend om het resterende budget over te hevelen naar het jaar 2017.									
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De inwoners van diverse dorpen en kernen zijn actief betrokken bij het uitwerken van de deelplannen.									

Financiële mutatie nr. 3: Algemene voorzieningen Wmo	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een onderuitputting van € 150.000 op de Algemene voorzieningen Wmo.
Wat zijn de oorzaken?	In de raadsvergadering van 5 april 2016 is besloten om bepaalde bedragen als resultaatbestemming in de jaarrekening 2015 op te nemen en deze budgetten in 2016 weer beschikbaar te stellen. Zo ook een bedrag van € 200.000 voor Algemene voorziening Wmo (WTCG-CER). Er wordt momenteel hard gewerkt aan een voorstel voor het besteding van deze (structurele) middelen maar het gaat niet lukken het doorgeschoven bedrag volledig te besteden in 2016.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig voordeel van € 150.000.

Welke maatregelen stellen we voor?	Het eenmalig voordeel te verwerken in de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie 4: Minimabeleid en bijzondere bijstand	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De IGSD Steenwijkerland en Westerveld heeft over het 1e half jaar gerapporteerd omtrent de stand van zaken over de uitvoering. Hieruit blijkt dat het budget voor minimabeleid en bijzondere bijstand waarschijnlijk overschreden gaat worden met een bedrag van € 200.000.
Wat zijn de oorzaken?	Er wordt meer dan verwacht een beroep gedaan op de regelingen binnen het minimabeleid en op de bijzondere bijstand.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het budget voor minimabeleid en bijzondere bijstand wordt overschreden met een bedrag van € 200.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	Voorgesteld wordt om het budget voor minimabeleid en bijzondere bijstand in het jaar 2016 te verhogen met een bedrag van € 200.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Door de IGSD wordt maandelijks gerapporteerd omtrent de stand van zaken over de uitvoering. Binnenkort vindt een evaluatie plaats.

Financiële mutatie 5: Vangnetregeling WWB 2015																	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Gemeenten die een tekort van meer dan 5% hebben op het verstrekken van bijstandsuitkeringen ten opzichte van de ontvangen BUIG uitkering (de rijksbijdrage voor WWB uitkeringen en IOAW/Z) kunnen vanaf 1 januari 2015 een beroep doen op de Vangnetuitkering Participatiewet 2015. Op basis van onderstaande berekening komen wij over het jaar 2015 voor deze uitkering in aanmerking: <table border="1" data-bbox="619 1003 1401 1339"> <thead> <tr> <th>Regeling</th> <th>Uitgaven 2015</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>WWB</td> <td>€ 11.529.067</td> </tr> <tr> <td>IOAW/Z</td> <td>€ 715.179</td> </tr> <tr> <td>Bbz (startende ondernemers)</td> <td>€ .824</td> </tr> <tr> <td>Baten Terugvordering en verhaal 2015 (=WWB)</td> <td>€ -/ - 262.544</td> </tr> <tr> <td>Totale netto uitgaven in boekjaar</td> <td>€ 11.989.526</td> </tr> <tr> <td>Definitieve BUIG –budget 2015</td> <td>€ 11.005.306</td> </tr> <tr> <td>Tekort 2015 (= 8,94% en > 5%)</td> <td>€ 984.220</td> </tr> </tbody> </table>	Regeling	Uitgaven 2015	WWB	€ 11.529.067	IOAW/Z	€ 715.179	Bbz (startende ondernemers)	€ .824	Baten Terugvordering en verhaal 2015 (=WWB)	€ -/ - 262.544	Totale netto uitgaven in boekjaar	€ 11.989.526	Definitieve BUIG –budget 2015	€ 11.005.306	Tekort 2015 (= 8,94% en > 5%)	€ 984.220
Regeling	Uitgaven 2015																
WWB	€ 11.529.067																
IOAW/Z	€ 715.179																
Bbz (startende ondernemers)	€ .824																
Baten Terugvordering en verhaal 2015 (=WWB)	€ -/ - 262.544																
Totale netto uitgaven in boekjaar	€ 11.989.526																
Definitieve BUIG –budget 2015	€ 11.005.306																
Tekort 2015 (= 8,94% en > 5%)	€ 984.220																
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.																
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.																
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Overschrijding tot en met 5% van het BUIG budget is eigen risico gemeente. Overschrijding van 5% tot 10% van het BUIG budget is 50% risico gemeente. Wij kunnen op basis van bovenstaande gegevens aanspraak maken op een Vangnetuitkering 2015 van € 217.000.																
Welke maatregelen stellen we voor?	Voorgesteld wordt om het te ontvangen bedrag van € 217.000 op te nemen in de begroting 2016.																
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.																

Financiële mutatie 6: Vangnetregeling WWB 2011	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Bij de vaststelling van de jaarrekening 2011 is geconstateerd dat de uitgaven voor WWB/IOA uitkeringen ten opzichte van het ontvangen rijksbudget ruimschoots de risicodrempel heeft overschreden. Hierdoor heeft de gemeente een aanvraag voor een Incidentele aanvullende uitkering (IAU) ingediend bij het rijk ter hoogte van een bedrag van € 1.175.000. Onlangs is genoemd bedrag toegekend aan de gemeente Steenwijkerland.

Wat zijn de oorzaken?	In eerste instantie heeft het rijk de claim van de gemeente afgewezen. Ook de aangespannen beroepszaak is door de rechtbank ongegrond verklaard. Inmiddels heeft de Centrale Raad van Beroep in twee soortgelijke zaken bepaald dat het rijk een (causaal) verband moet aantonen tussen het gevoerde beleid en uitvoering van de gemeente en de budgetoverschrijding, alvorens op basis daarvan tot een afwijzing van de claim te komen. De staatssecretaris van het ministerie van sociale zaken en werkgelegenheid is niet in staat gebleken om dit causaal verband aan te tonen en heeft alsnog besloten het bezwaar van de gemeente tegen de afwijzing van de IAU-aanvraag gegrond te verklaren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt een bedrag van € 1.175.000 ontvangen.
Welke maatregelen stellen we voor?	Voorgesteld wordt om het te ontvangen bedrag van € 1.175.000 op te nemen in de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie 7: Reserve frictiekosten Igsd - Nwg	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Bij de vaststelling van de begroting 2015 heeft de gemeenteraad een reserve ingesteld van € 1,22 mln. voor de frictiekosten als gevolg van de samenwerking NoordWestGroep en IGSD. In het jaar 2015 bedroegen de frictiekosten € 469.000. De stand van de reserve bedraagt op dit moment nog € 751.000. De frictiekosten over het jaar 2016 bedragen € 215.000. Het voorstel is om dit bedrag beschikbaar te stellen uit de ingestelde reserve.
Wat zijn de oorzaken?	Bij de samenwerking tussen NoordWestGroep en IGSD is er rekening gehouden met frictie- en opstartkosten van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. Het gaat hier om de kosten van de ex-directeur van de IGSD, de kosten van inhuur van de huidige interim-directeur, de kosten van externe inhuur van diverse personen en implementatiekosten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De ingestelde reserve frictiekosten neemt af met een bedrag van € 215.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	Beschikbaar stellen van een bedrag van € 215.000 ten laste van de ingestelde reserve frictiekosten.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

2.4 Steenwijkerlanders zijn actief

Steenwijkerlanders zijn actief

Prognoses:

- = op koers
- = specifieke aandacht vereist
- ▲ = er zijn problemen
- X = geen gegevens bekend

Inleiding

Samen willen we aan het werk. Het is belangrijk dat iedereen aan het werk kan, waar mogelijk in ons eigen gebied. Het hebben van werk is van belang voor het individu, de samenleving en de economie. We zien met name kansen voor de vrijetijdseconomie. Samen met ondernemers-(organisaties) en de Regio Zwolle gaan we hier actief mee aan de slag.

Ambitie: behoud en ontwikkeling werkgelegenheid in Steenwijkerland

Doelstelling: versterken ondernemersklimaat

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Revitalisering bedrijventerreinen "2.0" is omgezet in duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van de gebieden.	2015	2018	40% afspraken uitgevoerd	■	Uitgangspunten vervolg opgenomen in aanpak Parkmanagement 3.0. Afstemming met Businessclub Steenwijkerland over uitvoering en aanpak.
Ondernemers zijn tevreden over het ondernemersklimaat	2015	2018	Nulmeting	●	De resultaten van het onderzoek MKB vriendelijke gemeente zijn bekend. Steenwijkerland scoort op de dienstverlening een 5,9.

Doelstelling: groei aantal arbeidsplaatsen en toeleiding

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
<ul style="list-style-type: none"> • Plaatsen mensen met een arbeidsbeperking • (ex-Wajong en Wsw) 	2015	2018	X plaatsingen o.b.v. te bepalen norm.	■	De ambitie uit het Plan van Aanpak IGSD –NWG om 100 mensen met een arbeidsbeperking te plaatsen bij

					het reguliere bedrijfsleven is nog niet gelukt. Hier zal in het 2 ^e halfjaar 2016 nog een extra forse inspanning door NoordWestGroep voor gedaan moeten worden.
<ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijks stromen gemiddeld 50 personen met een afstand tot de arbeidsmarkt uit de WWB naar betaald werk. 	2015	2018	50	●	
<ul style="list-style-type: none"> • Alle cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt verrichten naar vermogen een tegenprestatie voor hun uitkering in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg of anderszins maatschappelijk nuttige activiteiten. 	2015	2018	85%	■	Per 1 juli 2016 verricht 55% van het aantal cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt naar vermogen een tegenprestatie in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg of anderszins maatschappelijk nuttige activiteiten. Mede als gevolg van het aangenomen initiatiefvoorstel hierover zal dit in het 2 ^e halfjaar 2016 geïntensiveerd worden.
Efficiënte en robuuste uitvoering van de Participatiewet	2015	2016	Onderzoek naar de haalbaarheid samenwerking met Meppel, Westerveld, Zwartewaterland en Staphorst	●	Dit maakt onderdeel uit van het onderzoek naar de toekomstvisie van de IGSD.
Het werkloosheidspercentage in de gemeente (10,6%, bron UWV) groeit dichter toe naar het werkloosheidspercentage Werkbedrijf regio Zwolle* (bron UWV 9,0%,)	2015	2018	<1,6%	●	Het werkloosheidspercentage in Steenwijkerland (10,0%) ligt o.b.v. de laatst bekende info (juni 2016) nog 1,4% hoger dan de Regio Zwolle (8,6%).

*Het werkbedrijf regio Zwolle, eerder de IJsselvechtstreek, bevat de volgende gemeenten: Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Meppel, Oldebroek, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Zwartewaterland en Zwolle.

Ambitie: Meer kansen voor de vrijetijdseconomie

Doelstelling: respect voor (landschappelijke) omgeving

Geen subdoelstellingen geformuleerd.

Doelstelling: toename werkgelegenheid in de recreatiesector

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
We streven naar een groei van het aantal arbeidsplaatsen in de recreatiesector.	2016	2018	2% groei	●	In 2015 waren er 1950 banen in de recreatiesector. In 2013 en 2014 waren dat er 2060 (Bron: LISA). De verwachting is dat, wanneer het economisch herstel zich voortzet, dit positieve gevolgen zal hebben voor de werkgelegenheid zodat een groei van 2% in 2016 t.o.v. 2015 reëel wordt geacht.
We streven naar een jaarlijkse toename van het aantal arbeidsplaatsen in de recreatiesector voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	2016	2018	25	●	Liggen op schema, aantal extra plaatsingen zijn wel tijdelijk en/of seizoensgebonden.

Ambitie: Vitaliteit en leefbaarheid centraal

Doelstelling: landelijk gebied als promotor

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Norm 2018 en verder
Nationaal Park Weerribben-Wieden is een door gebiedspartners gedragen zelfstandige gebiedsentiteit	2015	2016	Gebiedsproces wordt afgerond en gewenste gebiedsentiteit is met gebiedspartners vastgesteld.	●	Nationaal Park Weerribben-Wieden blijft een door gebiedspartners gedragen zelfstandige gebiedsentiteit.
Nominatie van Koloniën van Weldadigheid voor aanwijzing tot Unesco Werelderfgoed	2016	2018	Definitief nominatie-dossier gereed.	●	In september 2016 vindt behandeling in de raad plaats zodat in januari 2017 het dossier aangeboden kan worden.
Toename van het aantal groen/blauwe diensten	2016	2018	Afspraken voor nieuwe contracten met ambitie van 10% groei in 2018 t.o.v. 2015.	▲	De provincie Overijssel heeft geen vervolg gegeven op de regeling Groene en Blauwe Diensten. De regeling is in 2014 beëindigd. Wel is er in 2015 een tijdelijk vervolg geweest onder de naam interim-regeling. Gezien de beëindiging zal

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Norm 2018 en verder
					de doelstelling niet worden behaald.

Doelstelling: economische vitaliteit en leefbaarheid in de kernen

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prog- nose	Toelichting
Investerings in leefbaarheid vergroten (m.b.v. investeringen Leader programma).	2015	2018	Leaderstructuur met lokale actiegroep is geïnstalleerd.	●	Lokale actiegroep Leader Noord Overijssel is op 24 november 2015 door GS ingesteld. Een voorstel om cofinancieringsgelden beschikbaar te stellen is in mei 2016 in de raad behandeld.
Ruimte voor herbestemming leegstand vastgoed	2015	2018	Inventarisatie privaat vastgoed.	●	Dit plan maakt onderdeel uit van Parkmanagement 3.0.

Doelstelling: iedereen aangesloten

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Buitengebied Steenwijkerland ontsloten met snel internet.	2016	2018	Marktpartij CIF heeft intentie uitgesproken om buitengebied van Steenwijkerland te verglazen.	●	CIF heeft de intentie om in samenwerking met Stichting BBNoW het buitengebied te verglazen. Voorwaarde is een deelnemingspercentage van 50%. De vraagbundeling wordt eind 2016/begin 2017 uitgevoerd. Bij voldoende deelname is de prognose dat eind 2017 de aanleg is gerealiseerd.

Projecten/ investeringen Programmabegroting 2016-2019

Stand van zaken zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000.

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2016-2019 > € 50.000				
Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Regio Zwolle	●	●	●	Nee

Nadere wijzigingen

Hieronder zijn financiële mutaties vermeld die niet in de programmabegroting zijn opgenomen en geen gevolg zijn van beleidsmatige keuzes.

Financiële mutatie nr. 1 : Stelpost visie Plattelandseconomie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De stelpost ter hoogte van € 25.000 voor de visie Plattelandseconomie wordt niet gebruikt.
Wat zijn de oorzaken?	<p>De visie Plattelandseconomie is in 2010 door de gemeenteraad vastgesteld en omvat een aantal ambities voor de (economische) sector die grond inzet als productiemiddel (landbouw, natuur, visserij, rietteelt). Deze ambities worden uitgevoerd volgens een aantal werklijnen en daarvoor is jaarlijks een budget beschikbaar van € 25.000.</p> <p>Het gaat om de werklijnen: Werklijn 1: Natuur en economie verbinden: de mens als schakel Werklijn 2: Sociale behoeften koppelen aan plattelandseconomie: kwaliteit is winst Werklijn 3: Jongeren binden én boeien Werklijn 4: Beleid op orde</p> <p>De balans opmakend kan worden geconstateerd dat diverse projecten uit dit uitvoeringsplan inmiddels zijn uitgevoerd en hun eigen financiering hebben/hadden. Het gaat dan om: Groen/blauwe diensten Promotie en ondernemerschap rietteelt Subsidieregeling Rieten Daken Streekeigen Huis en Erf Plattelandsdag "Over het hek"</p>
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen, uitvoering verloopt via andere beleidslijnen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het beschikbaar budget wordt bij realisatie van bovenstaande activiteiten niet aangesproken.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het beschikbare budget visie Plattelandseconomie (€ 25.000) kan structureel worden afgeraamd ten gunste van het begrotingssaldo.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Middels de omgevingsvisie wordt ook aandacht besteed aan het landelijk gebied en het economisch functioneren daarvan.

Actualiteiten en risico's met betrekking tot dit programma:

Actualiteiten:

De ontwikkelingen om te komen tot een nieuwe toekomstbestendige organisatie voor het Nationaal park Weerribben-Wieden zijn in volle gang. In september 2016 is besloten over de toekomst van Weerribben-Wieden en heeft de raad een vervolgopdracht voor verdere uitwerking gegeven. In januari 2017 zal het resultaat ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Voor 2016 (nulmeting en merkontwikkeling) en 2017 (nulmeting, merk- en poortenontwikkeling) zijn ook impuls gelden beschikbaar gesteld. Begin 2017 zult u – ook in het kader van de uitwerking vervolgopdracht Nationaal Park - hierover worden geïnformeerd.

De huidige visie Toerisme en Recreatie dateert uit het jaar 2009. Er is aanleiding deze visie te actualiseren. Hierbij zullen we de toeristisch-recreatieve sector nauw betrekken. De focus zal liggen op een verdere ontwikkeling van de sector. De toeristisch-recreatieve sector in Steenwijkerland is al een economische sector van belang en heeft mogelijkheden zich nog verder te ontwikkelen. We streven ernaar medio 2017 een maximaal gedragen visie te kunnen laten vaststellen door de gemeenteraad. Volgend hierop zullen we samen met onze partners een uitvoeringsagenda opstellen.

De samenwerking met de Business Club Steenwijkerland verloopt goed onder de noemer "Parkmanagement 3.0". Gezamenlijk zullen activiteiten ontplooid en projecten gestart worden op het gebied van arbeidsmarkt, duurzaamheid en ondernemerschap. Hier zal de komende tijd het accent op komen te liggen.

De uitvoering van de doelstelling voor groene en blauwe diensten is gestagneerd door het beëindigen van de regeling door de provincie. De provincie heeft onlangs wel geld beschikbaar gesteld voor een andere impuls, waarbij uitgegaan wordt van een collectieve aanpak van landschapsonderhoud. We denken hierin proactief mee.

De ontwikkelingen op het gebied van breedband verlopen positief. De regio van de gemeente is beperkt. Marktpartij CIF heeft aangegeven dat bij een positieve vraagbundeling (deelnemingspercentage minimaal 50%) zal worden gestart met de aanleg van een glasvezelnetwerk.

Momenteel wordt overleg gevoerd met het bestuur van 't Olde Maat Uus en initiatiefnemers van het project "de Koloniën" in Willemsoord over de inzet van de beschikbaar gestelde impuls gelden (€ 100.000).

Risico's:

De integrale visie op de binnenstad van Steenwijk wordt vergezeld van een investeringsprogramma waarin een beroep wordt gedaan op de inzet van gemeentelijke middelen (waaronder ook impuls gelden), provinciale middelen en een bijdrage vanuit ondernemers. De bijdrage van de ondernemers is nog niet toegezegd.

Over het definitieve investeringsprogramma vindt in het 4^e kwartaal van dit jaar verder bestuurlijk overleg plaats. Vervolgens wordt de raad zo snel mogelijk een voorstel tot vaststelling van de visie binnenstad voorgelegd met het daarbij behorende investeringsprogramma.

2.5 Financiën en bedrijfsvoering

Financiën en bedrijfsvoering

Prognoses:

- = op koers
- = specifieke aandacht vereist
- ▲ = er zijn problemen
- X = geen gegevens bekend

Inleiding (algemene doelstelling en stand van zaken bestuursprogramma)

De gemeentelijke organisatie werkt verder aan een flexibele en wendbare organisatie. Voorbereidende werkzaamheden voor doorontwikkeling van de organisatie zijn in gang gezet. Daarmee wordt het thema Interne Organisatie verder geconcretiseerd met als uitgangspunt om onze processen nog beter in te richten. De voorgenomen bezuinigingen op management kunnen daarmee ook worden ingevuld. Continue aandacht blijft nodig voor het onderwerp informatievoorziening en –beveiliging, zodat we in 2020 voldoen aan de baseline informatiebeveiliging gemeenten. Daarvoor is een plan van aanpak opgesteld dat nu in uitvoering is genomen. Het verzuimpercentage ligt aanzienlijk hoger dan in voorgaande jaren, voortkomend uit een combinatie van een zware griepgolf, meerdere langverzuim situaties en een toegenomen werkdruk. Acties om het ziekteverzuim terug te dringen zijn ingezet. In het kader van aantrekkelijk werkgeverschap en evenwichtige leeftijdsopbouw van het personeelsbestand zijn vijf trainees gestart met een tweejarig programma.

Ambitie: Verantwoorde gemeentelijke financiën

Doelstelling: Sluitende meerjarenbegroting

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
De uitgaven en inkomsten zijn inclusief bezuinigingsmaatregelen structureel en reëel in evenwicht	2015	2018	De uitgaven en inkomsten zijn inclusief bezuinigingsmaatregelen structureel en reëel in evenwicht	●	

Doelstelling: Wendbaar en transparant

Geen subdoelstellingen geformuleerd

Ambitie: Wendbare bedrijfsvoering

Doelstelling: Samenwerking met meerwaarde

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Inkoop efficiënt en robuust georganiseerd	2015	2018	Bepalen organisatievorm samenwerking inkoop met één of meer andere gemeenten	●	Uit een door studenten van de Hogeschool Windesheim uitgevoerd onderzoek is naar voren gekomen dat de samenwerking op het gebied van inkoopcoördinatie het best vormgegeven kan worden middels een fasenplan waarbij toegewerkt wordt naar samenwerking middels het gastheermodel. Om dit te realiseren zullen nadere werkafspraken worden gemaakt voor een netwerksamenwerking en het harmoniseren van processen.
Uitvoering BGT efficiënt en robuust georganiseerd	2015	2016	Vormgeving samenwerking BGT met Zwartewaterland operationeel	▲	De samenwerking is niet tot stand gekomen. Onze organisatie is goed in staat zelf de uitvoering van de BGT efficiënt en robuust te organiseren.
Verminderen kwetsbaarheid op het gebied van ICT	2015	2016	Uitwijk met Meppel operationeel	●	

Doelstelling: risicomanagement

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Beheersing van interne werkprocessen (zelfcontrolerend)	2015	2018	11 processen	●	
Informatiebeveiligingsrisico's geminimaliseerd	2015	2020; 5 jaren plan	Planning informatiebeveiligingsplan 2016 uitgevoerd	■	Door wisseling van functionarissen is er vertraging opgetreden in de uitvoering van de activiteiten uit het informatiebeveiligingsplan 2016. Herijking heeft inmiddels plaatsgevonden en we zijn gestart met het opnieuw uitvoeren van een gap- en een risicoanalyse. Binnenkort start een bewustwordingscampagne informatiebeveiliging.

Doelstelling: kwaliteit van de organisatie

Stand van zaken beoogde subdoelstellingen uit de Programmabegroting 2016-2019

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Norm 2016	Prognose	Toelichting
Rapportcijfer gemeentelijke organisatie 6,5	2015	2018	6,5	X	Voorgesteld wordt om dit subdoel te laten vervallen. Het rapportcijfer is dermate algemeen dat bepalen van gerichte verbeteracties op basis van deze meting niet mogelijk is. Monitoring en verbetering van de gemeentelijke organisatie vindt al plaats door meer gerichte meetinstrumenten, waaronder de Klantcontactmonitor, deelname aan Vensters voor Bedrijfsvoering en andere onderzoeken die meer focus hebben. Dit rapportcijfer voegt weinig toe.
Er is een dynamische, plezierige en gezonde werkomgeving	2015	2018	Medewerkerstevredenheid $\geq 7,5$ Ziekteverzuim $< 4,5\%$	X ■	Eind 2016 of begin 2017 wordt weer een medewerkerstevredenheid-onderzoek gehouden. In 2014 was het cijfer 7,1. In 2014 was het ziekteverzuim cijfer 4,6%. In 2015 was het ziekteverzuim cijfer 5 %. Er is een stijgende lijn waar te nemen zowel voor Steenwijkerland als landelijk. Prognose is dat het ziekteverzuim percentage in 2016 niet daalt tot 4.5 %.
Geen integriteitsschendingen	2015	2018	Geen integriteitsschendingen	●	
Een evenwichtige leeftijdsopbouw van de organisatie	2015	2016	Instream van 4 medewerkers onder de 30 jaar	●	Begin 2016 zijn er vijf trainees - jonger dan 30 jaar- aangenomen.

Bezuinigingen Programmabegroting 2015-2018

Stand van zaken bezuinigingen zoals opgenomen in de Programmabegroting 2015-2018.

Nog niet gerealiseerde bezuinigingsmaatregel	Toelichting
Generieke taakstelling afdelingen 2017: € 100.000; 2018: € 150.000; 2019 en volgende jaren: € 200.000	Momenteel zijn we bezig met het herschikken van de organisatie. Dit moet er toe leiden dat er op het gebied van management en het secretariaat kan worden bezuinigd. Voor 2016 is de taakstelling ingevuld. Één vertrokken manager wordt niet ingevuld en de meerderheid van de managers werkt parttime.
Afschaffen/ verminderen gebruik externe locaties structureel € 20.000 met ingang van 2016	De taakstelling is verdeeld over de verschillende afdelingen en is structureel ingevuld.

Nadere wijzigingen

Hieronder zijn financiële mutaties vermeld die niet in de programmabegroting zijn opgenomen en geen gevolg zijn van beleidsmatige keuzes.

Financiële mutatie nr. : 1 Loonkosten raad en college wegens vervanging	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In het eerste halfjaar zijn extra kosten gemaakt voor de vervanging van een raadslid en een collegelid wegens ziekte. Deze kosten bedragen € 45.000.
Wat zijn de oorzaken?	Tijdelijke vervanging van een tweetal bestuurders wegens ziekte.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig financieel nadeel van € 45.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het financiële nadeel ten laste brengen van het begrotingsaldo 2016
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. : 2 Dotatie voorziening wachtgeld voormalig bestuurders	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Als gevolg van het afscheid van twee bestuurders is een wachtgeldverplichting ontstaan van € 485.000.
Wat zijn de oorzaken?	De rechtpositie van bestuurders verplicht de gemeente tot het voldoen van een wachtgelduitkering. De duur hiervan is afhankelijk van het arbeidsverleden en het aanvaarden van een nieuwe dienstbetrekking.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig financieel nadeel van € 485.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	De benodigde middelen van € 485.000 te storten in de voorziening wachtgeld collegeleden.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. : 3 Dotatie voorziening pensioen bestuurders	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Als gevolg van de steeds verdere daling van de marktrente zal in de voorziening overdracht pensioen en betaalde pensioenen een extra bedrag gestort moeten worden.
Wat zijn de oorzaken?	De rechtpositie van bestuurders verplicht de gemeente om de omvang van deze voorziening te baseren op de meest recente sterftetabel en de ontwikkelingen in de rente.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig financieel nadeel waarvan de omvang nog niet bekend is.
Welke maatregelen stellen we voor?	Vooralsnog PM omdat de omvang nog niet bekend is.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Als gevolg van de schommelingen in de marktrente dient de omvang van deze voorziening jaarlijks bijgesteld worden.

Financiële mutatie nr. : 4 Dividenduitkering N.V. Rova Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Over 2015 is een hogere dividenduitkering ontvangen van € 53.840.
Wat zijn de oorzaken?	De Rova heeft over 2015 een hoger nettoresultaat behaald dan over 2014. (2015: 6,8 miljoen; 2014: 5,7 miljoen)
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Eenmalig een hogere dividenduitkering van € 53.840.
Welke maatregelen stellen we voor?	Eenmalige aanpassing van de begroting 2016.

Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.
--	-------

Financiële mutatie nr. : 5 Dividend Wadinko	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Jaarlijkse dividenduitkering aan de aandeelhouders ad € 1.194.500. Voor de gemeente komt dit neer op een bedrag van € 65.000.
Wat zijn de oorzaken?	Wadinko beschikt over voldoende liquiditeit en eigen vermogen (reserves), te weten meer dan € 15 miljoen en € 60 miljoen. Daarom heeft zij de mogelijkheid om de dividenduitkering de komende jaren voort te zetten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Structureel voordeel van € 65.000 ingaande 2018.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het structurele financiële voordeel ten gunste te brengen van het begrotingssaldo 2018-2020.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Onder andere lage rentepercentages en economische ontwikkelingen.

Financiële mutatie nr. : 6 Rente lening Vitens	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Jaarlijkse aanpassing van het rentepercentage van de verstrekte lening aan Vitens per 1 juli 2016.
Wat zijn de oorzaken?	De rentevergoeding is gebaseerd op een percentage van 2,50%.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel financieel nadeel van € 6.911, € 4.396, € 3.139, € 5.669 in respectievelijk 2017 t/m 2020.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het structurele financiële nadeel ten laste brengen van het begrotingssaldo 2017-2020.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. : 7 Algemene uitkering 2016	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Financiële resultaten van de meircirculaire 2016
Wat zijn de oorzaken?	Afrekening accres 2015 € 117.265 (V) Accresontwikkeling 2016-2020 € 175.897 (N) Ontwikkeling uitkeringsbasis (bijstelling uitkeringsfactor) € 117.265 (V) Uitkering verdeelreserve € 29.316 (V) Uitname voor vorming decentralisatieuitkering Asielzoekers € 117.265 (N) Actualisatie aantallen en hoeveelheden € 194.692 (V) Actualisatie WOZ waarde € 78.860 (N) V= voordeel N= nadeel
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Voor 2016 geen, op de (middel) lange termijn afhankelijk van verdere ontwikkeling van de algemene uitkering.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De mei circulaire geeft per saldo een voordeel van € 76.516. Daarvan is in de perspectiefnota reeds € 105.832 opgenomen. Per saldo dus een nadeel voor de najaarsnota van € 105.832 - € 76.516 = € 29.316.
Welke maatregelen stellen we voor?	Aanpassen van de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Het rijk heeft bij monde van minister Plasterk aangekondigd dat er binnenkort een traject start waar fundamenteel naar de uitgangspunten van de financiële verhoudingen (verdeelsystematiek) wordt gekeken.

Financiële mutatie nr. : 8 Budget WOZ	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Overschot budget WOZ van € 20.000.
Wat zijn de oorzaken?	Verwachte meerwerk kan veelal door eigen personeel worden opgelost, waardoor geen extra kosten worden gemaakt voor inhuur extern personeel.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	De gestelde doelstellingen worden gewoon gerealiseerd

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	N.v.t.
Welke maatregelen stellen we voor?	Aanpassing van de begroting 2016.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. : 9 Forensenbelasting	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	± € 29.000,= meer aan forensenbelasting opgelegd dan begroot is.
Wat zijn de oorzaken?	Op basis van de werkelijke inkomsten over 2015 worden zowel in 2016 als ook structureel meer inkomsten verwacht.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	N.v.t.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een eenmalig financieel voordeel van € 29.000 en een structureel financieel voordeel van € 25.000 vanaf 2017.
Welke maatregelen stellen we voor?	Voor 2016 begroting verhogen met € 29.000. Voor 2017 e.v .begroting verhogen met € 25.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	N.v.t.

Financiële mutatie nr. : 10 Opbrengsten OZB	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De daadwerkelijke WOZ waarde komt lager uit dan in de begroting is opgenomen. Gevolg is dat ook de opbrengst van de OZB achterblijft.
Wat zijn de oorzaken?	Een lagere WOZ waarde ten opzichte van de opgave/ prognose van de WOZ waarde eind 2015. Deze geprognosticeerde WOZ waarde is de basis geweest voor de vaststelling van de tarieven in de raad van december 2015.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Nadelig resultaat in de rekening 2016.
Welke maatregelen stellen we voor?	Nadere analyse wordt verricht en vooralsnog wordt een PM geraamd
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Marktontwikkelingen vormen jaarlijks de basis voor de tariefstellingen voor de begroting.

Financiële mutatie nr. : 11 Resultaat bedrijfsvoering 2016	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In financiële zin ligt het resultaat van de bedrijfsvoering 2016 op een koers van € 340.000 positief.
Wat zijn de oorzaken?	De grootste voordelen die worden gerealiseerd komen door lagere personeelslasten, lagere kapitaallasten, lagere exploitatielasten ICT en lagere kosten voor de afdracht loonheffing werkkostenregeling.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een voordeel binnen de bedrijfsvoering van € 340.000.
Welke maatregelen stellen we voor?	Het saldo van de bedrijfsvoering 2016 ten gunste brengen van het resultaat 2016 en de begroting aanpassen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. : 12 Verzekeringspremies	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De premie voor kunst en musea voor 2016 is abusievelijk ten laste dienstjaar 2015 geboekt. Voor 2016 is hierop dan ook een voordeel van € 1.954,- behaald. Verder zijn de premies voor de brand- en stormverzekering aangepast, c.q. uitgebreid door onder andere Rabotheater De Meenthe. Het bedrag dat hiermee gemoeid is bedraagt € 1.693,-.
Wat zijn de oorzaken?	Abusievelijk is de premie voor kunst en musea ten laste van dienstjaar 2015 geboekt. Verder zijn de premies voor de brand- en stormverzekering verhoogd. Omdat de gemeente nu eigenaar is van Rabotheater De Meenthe moet de gemeente dit pand ook verzekeren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van de (sub)doelstellingen?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een hogere premie voor de brand- en stormverzekering.
Welke maatregelen stellen we voor?	De begroting aan te passen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Jaarlijkse verhoging van de diverse premies in verband met autonome ontwikkelingen.

Actualiteiten en risico's met betrekking tot dit programma

Risico rioolheffing

Met betrekking tot de rioolheffing lopen momenteel 2 beroepszaken. U bent hierover geïnformeerd via de Perspectiefnota. Voor de volledigheid vindt u onderstaand nogmaals de tekst zoals opgenomen in de Perspectiefnota.

Ten eerste een cassatieprocedure bij de Hoge Raad met betrekking tot de rioolheffing 2013. Deze zaak betreft een verzamelgebouw, een loods met verschillende opslagunits die verhuurd worden aan derden. De rioolheffing is per unit in rekening gebracht. Namens de eigenaar van de loods is (kort gezegd) een beroep gedaan op het gelijkheidsbeginsel. Campings worden voor de aanslagoplegging (net als in de Wet WOZ) als één geheel aangemerkt. Niet alle huurkavels krijgen een afzonderlijke aanslag, de eigenaar/exploitant van de camping betaalt voor het geheel. De eigenaar van de loods wil dit ook, dus één aanslag voor het gehele pand en geen aanslagen per afzonderlijke unit. De rechtbank heeft het beroep ongegrond verklaard, het gerechtshof het hoger beroep gegrond. Namens de gemeente heeft de VNG cassatie bij de Hoge Raad ingesteld tegen deze uitspraak. Een cassatieprocedure duurt lang. Naar verwachting wordt eind 2016/begin 2017 uitspraak gedaan. De mogelijke financiële gevolgen van deze zaak op zich zijn niet noemenswaardig.

Ten tweede loopt nog een beroep van een woningbouwvereniging bij de rechtbank tegen de rioolheffing 2013. Ook in deze procedure wordt een beroep op het gelijkheidsbeginsel gedaan, onder verwijzing naar campings. Hiernaast wordt in deze procedure aangevoerd dat de opbrengst van de rioolheffing hoger is dan de kosten. Dit is niet toegestaan, de rioolheffing mag (maximaal) kostendekkend zijn. We hebben een overzicht van de kosten en baten ingediend bij de rechtbank. Volgens de eiser rekenen we kosten toe aan de rioolheffing die daaraan niet toegerekend mogen worden. In het overzicht hebben we echter nog een behoorlijke marge tussen de baten en de lasten. Er moeten veel lasten door de rechter afgekeurd worden om boven 100% kostendekking uit te komen. Als je boven 110% kostendekking zit, is de gehele verordening onverbindend en wordt de aanslag vernietigd. We verwachten niet dat hiervan sprake zal zijn. Zit je bijvoorbeeld op 105%, dan moet de aanslag van de woningbouwvereniging met 5% verlaagd worden. De financiële gevolgen zijn in dat geval relatief beperkt. Dit zou anders kunnen zijn wanneer het beroep op het gelijkheidsbeginsel gegrond wordt verklaard. Op dit moment kan nog niet gezegd worden wat de gevolgen precies zijn wanneer dit het geval is. Dit is echt afhankelijk van de uitspraak, het kan alle kanten op. In het meest ongunstige geval mogen we de woningbouwvereniging maar 1x aanslaan (net als een camping), maar dit kunnen de deskundigen van de VNG en Van den Bosch & partners zich niet voorstellen. Aangezien het wel om een bedrag van circa € 500.000,- aan rioolheffing per jaar gaat, zijn de financiële gevolgen in dat geval erg groot. De gevolgen worden

nog groter doordat inmiddels de aanslagen 2014, 2015 en 2016 ook op dezelfde wijze zijn opgelegd en hiertegen ook bezwaar is of zal worden gemaakt. Voor deze jaren zal de uitspraak ook gevolgen hebben. Gezien de duur van de procedures is het niet te verwachten dat we met een eventuele negatieve uitspraak rekening kunnen houden in de verordening voor 2017, dus dan komt dat jaar er ook nog bij.

Overigens betreft de aanslag van de woningbouwvereniging (voor allerlei verschillende woningen) een heel andere situatie dan het geval in de cassatieprocedure (één loods). Hoewel beide procedures deels over hetzelfde gaan (het gelijkheidsbeginsel in relatie tot campings), wil dit dus niet zeggen dat als de Hoge Raad uitspraak heeft gedaan, ook meteen duidelijk is wat we met de aanslag(en) van de woningbouwvereniging moeten doen.

3. Budgetaanpassingen Najaarsnota 2016

3.1 Budgetafwijkingen Najaarsnota 2016

Programma	2016	2017	2018	2019	2020
Steenwijkerlanders voelen zich welkom					
Verkiezingen	60.000				
Steenwijkerlanders voelen zich thuis					
Onkruidbestrijding op verharding	-100.000				
Onkruidbestrijding op begraafplaatsen	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Verontreiniging Tukseweg	-30.000				
Verontreiniging tlv vz riolering	30.000				
Brug Arembergerweg Belt-Schutsloot	PM				
Veiligheidsregio	87.000				
Leges bestemmingsplannen	-113.000	-123.000	-133.000	-133.000	-133.000
Verkoop onroerend goed	195.000				
Verkeersmaatregel Zuidveenseweg	-10.000				
Planschade	-93.000				
Nota Faciliterend Grondbeleid; Eesveense					
Hooilanden	PM				
Begroting grondexploitatie 2016	0				
Trainingsveld Steenwijkerwold	-40.000				
Steenwijkerlanders doen het samen					
Pilot jeugdzorg	58.500				
Algemene voorzieningen	150.000				
Minimabeleid / Bijzondere bijstand	-200.000				
Rijksbijdrage WWB (vangnet)	217.000				
Rijksbijdrage WWB agv bezwaar 2011	1.175.000				
Frictiekosten IGSD / NWG	-215.000				
Frictiekosten tlv reserve	215.000				
Steenwijkerlanders zijn actief					
Stelpost visie plattelandseconomie	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Financiën en bedrijfsvoering					
Loonkosten Raad en College wegens vervanging tijdens ziekte	-45.000				
Dotatie voorz. wachtgeld vm bestuurders	-485.000				
Dotatie voorz. pensioen bestuurders	PM				
Dividend Rova	53.840				
Dividend Wadinko	0	0	65.000	65.000	65.000
Rente lening Vitens	0	-6.911	-4.396	-3.139	-5.669
Algemene uitkering 2016	-29.316				
WOZ	20.000				
Forensenbelasting	29.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Opbrengsten OZB (niet woningen)	PM				
Bedrijfsvoering	340.000				
Verzekeringen	3.647				
Afronding	0	-57	-291	-50	-57
Totaal	1.278.671	-99.968	-42.687	-41.189	-43.726

Structurele effecten voortvloeiende uit deze Najaarsnota opgenomen in bovenvermelde tabel zijn verwerkt in de programma-begroting 2017-2020.

3.2 Financieel beeld 2016 na verwerking Najaarsnota

Het saldo van de begrotingsruimte komt tot uitdrukking in de programmabegroting 2016-2019. Dit is het startsaldo van de jaarschijf 2016 opgenomen in de nota van aanbidding.

Onderstaande tabel geeft de huidige begrotingspositie weer.

Financieel beeld 2016:

Omschrijving	2016
Saldo Meerjarenbegroting	36.028
PPN	2.269.250
Begrotingssaldo na PPN 2016	2.305.278
Najaarsnota 2016	1.278.671
Begrotingssaldo na NJN	3.583.949

4. Te nemen besluiten:

1. De najaarsnota 2016 vast te stellen en de begroting overeenkomstig aan te passen.
2. Een bedrag van € 215.000 beschikbaar te stellen uit de reserve frictie IGSD -NWG ten behoeve van de frictiekosten IGSD-NWG 2016.
3. In 2016 een bedrag van € 340.000 ten laste te brengen van de voorziening riolering ten behoeve van baggerwerkzaamheden Blokzijl, Kalenberg/Ossenzijl en wijk Oostermeenthe.
4. Een tweetal kredieten van respectievelijk € 400.000 voor de vervanging van (mini)gemalen 2016 en € 1.084.000 voor rioleringsinvesteringen 2016 beschikbaar te stellen.
5. In te stemmen met de bijlage afgesloten investeringen.

Bijlage afgesloten Investerings

In 2016 zijn een aantal investeringen afgesloten dan wel niet doorgegaan. Onderstaand geven wij een weergave van deze investeringen.

Investering	Verleend Krediet	Besteding	Overschot / Tekort
Verv 6 Bladeservers 2016	48.000	22.842	25.158
Klantenzuil frontoffice	30.000	5.938	24.062
Firewall	60.000	43.891	16.109
Sporthal 2012	5.105.000	5.045.331	59.669
Rioolvervanging Blokzijl Groenestraat	255.100	303.491	-48.391
Verv vrijverval riool Mauritsstraat Blokzijl	144.600	92.037	52.563
Verv vrijverval riool Rembrandstraat	86.900	87.690	-790
Verv minigemalen electro Mechanisatie 2015	200.000	206.341	-6.341
Verv Riool Emmastr / Margrietstr / Beatrixstraat	201.900	175.043	26.857
Overdracht erfp De Meenthe	2.048.268	2.049.119	-851
Totaal	8.179.768	8.031.723	148.045

De financiële effecten van deze investeringen zijn voor de ICT en rioolinvesteringen toegevoegd aan de stelpost vrijvallende afschrijvingen en rente. Bij investeringen op het gebied van de rioleringen is er sprake van een gesloten huishouding omdat deze worden opgebracht door de inwoners van de gemeente Steenwijkerland. De lasten van de rioleringen worden betaald door de inwoner van Steenwijkerland. Deze voordelen komen ten goede van de van het riooltarief.

De financiële gevolgen van de sporthal komen ten gunst van het saldo van de begroting.

De vrijvallende kapitaallasten komen ten gunste van de stelposten voor de uitvoering van het meerjarig investeringsplan en wordt in de rekening 2016 toegevoegd aan de voorziening riolering investeringen.

Einde bijlage: 11.1 Najaarsnota 2016

[Terug naar het agendapunt](#)

12.0 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - RAADSVOORSTEL ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 4 oktober 2016
Nummer voorstel: 2016/87

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 2016/87

Onderwerp:

Vaststelling belastingverordeningen 2017

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

tot vaststelling van de volgende belastingverordeningen:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van bruggeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van havengeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van liggeld woonschepen 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van markt- en staangeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2017.

Inleiding

De belastingvoorstellen zijn onlosmakelijk verbonden met de in de belastingparagrafen van de Programmabegroting 2017-2020 geformuleerde uitgangspunten. Per belastingverordening wordt uitgegaan van één of meer van de volgende uitgangspunten:

- a. Realisatie van de bestaande opbrengst van 2016;
- b. Toepassing van een trendmatige aanpassing voor de belastingen en rechten van + 1,00%;
- c. Aanpassingen als gevolg van wijziging van beleid en/of wetgeving.

Voor wat betreft de toeristenbelasting en de watertoeristenbelasting wordt voorgesteld het tarief te handhaven op € 1,00 per nacht/etmaal. Dit tarief is sinds 2012 ongewijzigd gebleven. Op basis van de trendmatige aanpassing zou het tarief voor 2017 € 1,01 worden. Wanneer ook de niet toegepaste trendmatige aanpassingen van voorgaande jaren meegenomen worden, zou het tarief op € 1,05 komen. Het versterken van de recreatieve en toeristische sector is echter een van de speerpunten van het Collegeprogramma 2014-2018. Toerisme en recreatie zijn de pijlers van onze economie. Het

verhogen van de (water)toeristenbelasting past niet bij het verder ontwikkelen van een “vrijtijdseconomie” en het stimuleren van een langer verblijf van toeristen binnen onze gemeente. Daarom wordt voorgesteld het tarief niet te verhogen. Aangezien er ook geen andere wijzigingen zijn, hoeven er geen nieuwe verordeningen voor de toeristenbelasting en de watertoeristenbelasting vastgesteld te worden.

De legesverordening zal in december aan de orde komen, wanneer de landelijke/wettelijke tarieven voor 2017 voor bijvoorbeeld reisdocumenten en rijbewijzen bekend zijn. Ook voor de onroerendezaakbelastingen, de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten en de forensenbelasting volgt in december een afzonderlijk voorstel, wanneer meer duidelijkheid bestaat over de uitkomsten van de herwaardering voor belastingjaar 2017 in het kader van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) per waardepeildatum 1 januari 2016.

Afvalstoffenheffing

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

Het vaste tarief stijgt met € 1,43 , dit komt overeen met de trendmatige aanpassing. Voor wat betreft de tarieven per afvalaanbieding wordt aangesloten bij het tarifieringbeleid van de ROVA. De prijzen voor het aanbieden van afval blijven ongewijzigd ten opzichte van 2016.

Uitgaande van het gemiddelde afvalaanbod per huishouden bedraagt de totale afvalstoffenheffing in 2017 (vastrecht plus afvalaanbiedingen) € 165,06. Ten opzichte van 2016 (€ 163,63) betekent dit per woning een stijging met € 1,43 oftewel (afgerond) 0,9%.

De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Vast tarief per perceel per jaar	€ 142,75	€ 144,18
Vast tarief “zonder GFT” per jaar	€ 119,78	€ 120,98
Minicontainer 240 liter rest	€ 9,21	€ 9,21
Minicontainer 140 liter rest	€ 5,63	€ 5,63
Minicontainer 120 liter rest	€ 5,63	€ 5,63
Minicontainer 80 liter rest	€ 3,45	€ 3,45
Mini-container 60 liter rest	€ 2,65	€ 2,65
Minicontainer 40 liter rest	€ 2,10	€ 2,10
Citybin 40 liter rest	€ 2,10	€ 2,10
Verzamelcontainer aanbieding 40 liter rest	€ 1,16	€ 1,16
Goedgekeurde afvalstoffenzak	€ 2,10	€ 2,10

Bruggeld

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

Het bruggeld is in 2012 op € 2,10 vastgesteld. Sindsdien is het tarief ongewijzigd gebleven, omdat trendmatige aanpassing tot een in praktijk onwerkbaar tarief zou leiden. Voorgesteld wordt bij de tariefstelling voor 2017 ook de (niet toegepaste) trendmatige aanpassingen van voorgaande jaren mee te nemen.

Het tarief ontwikkelt zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Per doorvaart	€ 2,10	€ 2,20

Havengeld

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

Het havengeld is sinds 2014 ongewijzigd gebleven. Voorgesteld wordt bij de tariefstelling voor 2017 ook de (niet toegepaste) trendmatige aanpassing van 2015 mee te nemen.

Het tarief ontwikkelt zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Per ton laadvermogen	€ 0,14 (minimaal € 1,45)	€ 0,15 (minimaal € 1,50)

Hondenbelasting

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Per hond	€ 47,14	€ 47,61
Per kennel	€ 188,56	€ 190,44

Liggeld woonschepen

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Cornelisgracht en De Rietlanden te Giethoorn	€ 76,45 per jaar	€ 77,20 per jaar
De Werven te Steenwijk	€ 879,25 per jaar	€ 888,05 per jaar

Lijkbezorgingsrechten

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

Een aantal (willekeurige) voorbeelden van de ontwikkeling van de tarieven:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Grafrecht 1-diep (20 jaar)	€ 893,70	€ 902,60
Grafrecht 2-diep (20 jaar)	€ 1.787,30	€ 1.805,15
Begraven (12 jaar of ouder)	€ 879,40	€ 888,20
Urnenrecht (2 urnen, 5 jaar)	€ 401,10	€ 405,10
Columbarium (5 jaar)	€ 802,10	€ 810,10
Bijzetten urn	€ 341,10	€ 344,50
Onderhouden graf	€ 81,50	€ 82,30
Administratiekosten	€ 43,55	€ 44,00

Markt- en staangeld

Toegepast zijn de punten a en b van de uitgangspunten.

De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Omschrijving	Tarief 2016	Tarief 2017
Markt- en staangeld per m2:		
Per dag	€ 0,28	€ 0,28
Per kwartaal	€ 2,57	€ 2,60
Per jaar	€ 10,20	€ 10,30
Traditionele jaarmarkt, per dag	€ 1,27 (minimaal € 7,65)	€ 1,28 (minimaal € 7,75)

Rioolheffing

Toegepast zijn de punten a, b en c van de uitgangspunten.

In oktober 2015 is het Gemeentelijk Watertakenplan vastgesteld. In dit plan is een tariefstijging voor 2017 tot en met 2021 vastgelegd van 1% (cumulatief). Deze stijging is exclusief de trendmatige aanpassing van 1% voor 2017. Daarom wordt een tariefsverhoging van 2% voorgesteld. Voor een eigenaar die tevens gebruiker is van een op het gemeentelijk riool aangesloten woning, stijgt de totale riolheffing in 2017 ten opzichte van 2016 van € 247,50 naar € 252,45. De tarieven ontwikkelen zich als volgt:

Tariefsoort	2016	2017
Eigendom basis woning	€ 36,54	€ 37,27
Eigendom afvalwater woning	€ 103,40	€ 105,47
Gebruik basis woning	€ 29,72	€ 30,31
Gebruik afvalwater woning	€ 77,84	€ 79,40
Eigendom basis niet-woning	0,074% x de waarde, maximaal € 36,54	0,075% x de waarde, maximaal € 37,27
Eigendom afvalwater niet-woning	€ 103,40	€ 105,47
Gebruik basis niet-woning	0,060% x de waarde, maximaal € 29,72	0,061% x de waarde, maximaal € 30,31
Gebruik afvalwater niet-woning t/m 500 m3	€ 77,84	€ 79,40
Gebruik afvalwater niet-woning meer dan 500 m3 t/m 2.500 m3	€ 77,84 + € 0,70 per m3 vanaf 500 m3	€ 79,40 + € 0,71 per m3 vanaf 500 m3
Gebruik afvalwater niet-woning meer dan 2.500 m3 t/m 20.000 m3	€ 1.477,84 + € 1,42 per m3 vanaf 2.500 m3	€ 1.499,40 + € 1,45 per m3 vanaf 2.500 m3
Gebruik afvalwater niet-woning meer dan 20.000 m3	€ 26.327,84 + € 0,70 per m3 vanaf 20.000 m3	€ 26.874,40 + € 0,71 per m3 vanaf 20.000 m3

Voor niet-woningen met een waarde beneden € 50.000,- zijn de basistarieven afhankelijk van de waarde. Bij een hogere waarde gelden maximumtarieven. Het betreft een relatief kleine groep objecten, waarvan de waarde jaarlijks vrij stabiel blijft. Daarom hoeven de uitkomsten van de herwaardering voor belastingjaar 2017 in het kader van de Wet WOZ niet te worden afgewacht om de verordening vast te kunnen stellen.

Tenslotte

De belastingverordeningen zijn opgesteld op basis van de modelverordeningen, zoals deze door de VNG zijn samengesteld en zijn aangevuld / aangepast naar de lokale situatie.

Bijlagen bij het voorstel Diverse belastingverordeningen

Ondertekening

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Rogier Timmer, tel 351, email: rogier.timmer@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/87

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/87;

b e s l u i t :

tot vaststelling van de volgende belastingverordeningen:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van bruggeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van havengeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van liggeld woonschepen 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van markt- en staangeld 2017;
Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2017.

De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Terug naar het agendapunt

12.1 Belastingvoorstellen en - verordeningen 2017 - bijlage Verordening afvalstoffenheffing 2017 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing 2017

(Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijving

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder “gebruik maken”: gebruik maken in de zin van artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

Artikel 2 Aard van de belasting en belastbaar feit

1. Onder de naam “afvalstoffenheffing” wordt een directe belasting geheven als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.
2. De afvalstoffenheffing als bedoeld in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel wordt naar afzonderlijke grondslagen geheven ter zake van het gebruik maken van een perceel ten aanzien waarvan krachtens de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 3 Belastingplicht

De belasting wordt geheven van degene die in de gemeente naar de omstandigheden beoordeeld al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruik maakt van een perceel ten aanzien waarvan ingevolge de artikelen 10.21 en 10.22 van de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen geldt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

De belasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Belastingjaar

Met betrekking tot de belasting die per jaar wordt geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. De belasting bedoeld in hoofdstuk 1 van de tarieventabel wordt bij wege van aanslag geheven.
2. De belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel wordt geheven door middel van een gedagtekende kennisgeving waarop het gevorderde bedrag wordt vermeld.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting bedoeld in de onderdelen 1.1, 1.1.1 en 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. De belasting bedoeld in de onderdelen 1.2 tot en met 1.3 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening.
3. De belasting bedoeld in onderdeel 2.1 van hoofdstuk 2 van de tarieventabel is verschuldigd bij de aankoop van de desbetreffende plastic afvalzakken.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
5. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
6. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting bedoeld in onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
7. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als bedoeld in onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
8. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel, waarop onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel niet van toepassing is, in gebruik neemt.
9. Het zesde en zevende lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel, waarop onderdeel 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel van toepassing is, in gebruik neemt.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet(en):
 - a. de aanslagen als bedoeld in de onderdelen 1.1, 1.1.1 en 1.4 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel worden betaald in twee gelijke termijnen, waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later;
 - b. de aanslagen met betrekking tot de afrekening van het aantal aanbiedingen als bedoeld in de onderdelen 1.2 tot en met 1.3 van hoofdstuk 1 van de tarieventabel worden betaald uiterlijk op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld;
 - c. de belasting bedoeld in hoofdstuk 2 van de tarieventabel worden betaald:
 - ingeval van uitreiking van de kennisgeving, op het tijdstip van de uitreiking;
 - ingeval van toezending van de kennisgeving, binnen veertien dagen na de dagtekening van de kennisgeving.
2. In afwijking van het eerste lid, onderdeel a, geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.

TARIEVENTABEL behorende bij de "Verordening afvalstoffenheffing Steenwijkerland 2017".

ALGEMEEN

De bedragen genoemd in deze tabel zijn inclusief omzetbelasting indien deze verschuldigd is.

HOOFDSTUK 1 MAATSTAVEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING

1.1	De belasting bedraagt per perceel per belastingjaar	€ 144,18.
1.1.1	In afwijking van het bepaalde in onderdeel 1.1, bedraagt de belasting voor percelen waar op grond van artikel 3, derde lid, van de "Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2012" groente-, fruit- en tuinafval niet afzonderlijk wordt ingezameld, per perceel per belastingjaar	€ 120,98.
1.2	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting per aanbieding van een:	
1.2.1	mini-container van 240 liter bestemd voor restafval	€ 9,21;
1.2.2	mini-container van 140 liter bestemd voor restafval	€ 5,63;
1.2.3	mini-container van 120 liter bestemd voor restafval	€ 5,63;
1.2.4	minicontainer van 80 liter bestemd voor restafval	€ 3,45;
1.2.5	mini-container van 60 liter bestemd voor restafval	€ 2,65;
1.2.6	mini-container van 40 liter bestemd voor restafval	€ 2,10;
1.2.7	city-bin van 40 liter bestemd voor restafval	€ 2,10.
1.3	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting, voor percelen die voor de afvalverwijdering zijn aangewezen op verzamelcontainers, per aanbieding van maximaal 40 liter restafval	€ 1,16.
1.4	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting, voor percelen die op grond van artikel 4, eerste lid, sub b, van de "Afvalstoffenverordening Steenwijkerland 2012", gebruik maken van een inzamelvoorziening voor een aantal percelen (verzamelcontainer) en waarvan het aanbodgedrag niet individueel kan worden gemeten	€ 35,85.

HOOFDSTUK 2 MAATSTAVEN EN TARIEVEN AFVALSTOFFENHEFFING

2.1	Onverminderd het bepaalde in de onderdelen 1.1 en 1.1.1 bedraagt de belasting voor het aanbieden van huishoudelijk afval in daarvoor bestemde en goedgekeurde plastic afvalzakken, per zak	€ 2,10.
-----	--	---------

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

12.2 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening bruggeld 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van bruggeld 2017

(Verordening bruggeld Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam "bruggeld" wordt een recht geheven voor het van gemeentewege openen en geopend houden van de brug over de Kalenbergergracht te Kalenberg en de brug over het Steenwijkerdiep te Scheerwolde, ten behoeve van de doorvaart van vaartuigen.

Artikel 2 Belastingplicht

Belastingplichtig is degene op wiens verzoek de in artikel 1 bedoelde dienst wordt verleend.

Artikel 3 Vrijstellingen

Geen bruggeld wordt geheven van vaartuigen in dienst van het rijk, de provincie Overijssel, de gemeente Steenwijkerland en die worden gebruikt voor de uitoefening van enig beroep of bedrijf.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief

Het bruggeld bedraagt € 2,20 per doorvaart per vaartuig.

Artikel 5 Wijze van heffing

Het bruggeld wordt geheven bij wege van mondelinge dan wel schriftelijke kennisgeving van de in artikel 1 bedoelde dienst.

Artikel 6 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het bruggeld worden voldaan op het moment van het doen van de kennisgeving.
2. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 7 Kwijtschelding

Bij de invordering van het bruggeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 8 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het bruggeld.

Artikel 9 Overgangsrecht

De “Verordening bruggeld Steenwijkerland 2012”, vastgesteld bij raadsbesluit van 8 november 2011, nummer 2011/99b, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening bruggeld Steenwijkerland 2017”.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Terug naar het agendapunt

12.3 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017- bijlage Verordening havengeld 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van havengeld 2017

(Verordening havengeld Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. haven: de voor de openbare dienst bestemde wateren en voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen die bij de gemeente in beheer en onderhoud zijn, echter met uitzondering van het gedeelte van het Steenwijkerdiep vanaf het punt van samenkomen van het Dolderkanaal en het kanaal Beukers-Steenwijk in de richting van het stadscentrum tot het einde van het water en met uitzondering van dat gedeelte van het voormalige kanaal Steenwijk-Beukers dat in gebruik is als woonschepenhaven "De Werven";
- b. vaartuigen: alle soorten vaartuigen, daaronder begrepen drijvende werktuigen, glijboten, ponten, roei-, bij- of volgboten en dergelijke vaartuigen;
- c. lengte van het vaartuig: de lengte over alles van het vaartuig;
- d. een ton: een massa van 1.000 kilogram;
- e. meetbrief: het document als bedoeld in artikel 782, derde lid, van het Wetboek van Koophandel, juncto het besluit van 24 oktober 1983, Stb. 548 (Besluit binnenschependocumenten);
- f. laadvermogen: het in tonnen uitgedrukte laadvermogen, zoals dat blijkt uit de bij het vaartuig behorende meetbrief;
- g. dag: een aaneengesloten periode van 24 uren beginnende om 00.00 uur;
- h. maand: een aaneengesloten tijdvak van dertig dagen;
- i. jaar: een kalenderjaar.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam "havengeld" wordt een recht geheven ter zake van het gebruik van de haven overeenkomstig de bestemming daarvan.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is de schipper, de reder, de eigenaar van het vaartuig, degene aan wie het vaartuig in gebruik is gegeven of degene die als vertegenwoordiger voor één van dezen optreedt.

Artikel 4 Vrijstellingen

Geen havengeld wordt geheven ter zake van:

1. vaartuigen van het Rijk, de provincie Overijssel en de gemeente Steenwijkerland;
2. vaartuigen die worden gebruikt voor werkzaamheden ten behoeve van de haven;
3. de tot de uitrusting van een ander vaartuig behorende roeiboten, jollen en dergelijke.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en tarief

1. Het havengeld wordt geheven naar de maatstaven en tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van het havengeld wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.
3. Bij de toepassing van de tarieven wordt het laadvermogen ambtshalve bepaald wanneer geen meetbrief wordt overlegd of indien deze niet de vereiste gegevens bevat.

Artikel 6 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1. Het havengeld wordt geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld.
2. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het havengeld worden betaald:
 - a. bij uitreiking van de in het eerste lid genoemde kennisgeving: op het moment van uitreiking van deze kennisgeving;
 - b. bij toezending van de in het eerste lid genoemde kennisgeving: binnen twee weken na de dagtekening van deze kennisgeving.
3. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het tweede lid gestelde termijnen.

Artikel 7 Kwijtschelding

Bij de invordering van het havengeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 8 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het havengeld.

Artikel 9 Overgangsrecht

De "Verordening havengeld Steenwijkerland 2014", vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2013, nummer 2013/82b, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 10, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 10 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 11 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening havengeld Steenwijkerland 2017".

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

TARIEVENTABEL behorende bij de "Verordening havengeld Steenwijkerland 2017".

ALGEMEEN

De bedragen genoemd in hoofdstuk 1 van deze tabel zijn exclusief omzetbelasting.

Voor onmiddellijk te repareren of te verbouwen vaartuigen, die voor dat doel ligplaats hebben ingenomen bij een in de gemeente aanwezige scheepswerf, scheepshelling of ander reparatiebedrijf, neemt de heffing van het havengeld pas een aanvang na verloop van een maand.

HOOFDSTUK 1

- 1.1 Het havengeld bedraagt per ton laadvermogen per periode van veertien achtereenvolgende dagen € 0,15, met een minimum van € 1,50.
- 1.2 Bij voortgezet gebruik van de haven na afloop van de eerste onder 1.1 bedoelde periode van veertien achtereenvolgende dagen blijft de heffing van havengeld achterwege indien en zolang het voortgezet gebruik van de haven uitsluitend het gevolg is van de stremming van de scheepvaart door ijs of om andere redenen van natuurlijke overmacht.
- 1.3 Voor vaartuigen die minder lading aanbrengen dan het aangegeven laadvermogen, wordt het havengeld berekend naar het aangevoerde gewicht aan goederen, met dien verstande, dat deze bepaling slechts van toepassing is wanneer het niet afladen van het vaartuig uitsluitend het gevolg is van de te geringe diepgang van het vaarwater.
- 1.4 Op schriftelijk verzoek van de belastingplichtige kan het havengeld bij wijze van abonnement worden voldaan tegen betaling per jaar van het vijftientigvoudige van het onder 1.1 genoemde tarief.

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

12.4 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening hondenbelasting 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016
Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 226 van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017
(Verordening hondenbelasting Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Belastbaar feit

Onder de naam "hondenbelasting" wordt een directe belasting geheven voor het houden van een hond binnen de gemeente.

Artikel 2 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van de hond.
2. Als houder wordt aangemerkt degene die onder welke titel dan ook een hond onder zich heeft, tenzij blijkt dat een ander de houder is.
3. Het houden van een hond door een lid van het huishouden wordt aangemerkt als het houden van een hond door een door de in artikel 231, tweede lid, onderdeel b, van de Gemeentewet bedoelde gemeenteambtenaar aan te wijzen lid van dat huishouden.

Artikel 3 Vrijstellingen

1. In dit artikel wordt verstaan onder hondenasiel: aan één locatie gebonden ruimte of ruimtes bestemd of gebruikt voor het in bewaring houden van honden die zwervend zijn aangetroffen, dan wel waarvan door de eigenaar permanent afstand is gedaan, welke locatie als inrichting is aangemeld overeenkomstig artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren.
2. De belasting wordt niet geheven voor honden:
 - a. die zijn opgeleid tot en dienen als blindengeleidehond en in hoofdzaak als zodanig door een blind persoon worden gehouden;
 - b. die zijn opgeleid tot en dienen als gehandicapthond en in hoofdzaak als zodanig door een gehandicapt persoon worden gehouden;
 - c. die verblijven in een hondenasiel;
 - d. die uitsluitend ter verkoop of aflevering in voorraad worden gehouden in een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren;
 - e. die jonger zijn dan drie maanden, voor zover zij tezamen met de moederhond worden gehouden.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

De belasting wordt geheven naar het aantal honden dat wordt gehouden.

Artikel 5 Belastingtarief

1. De belasting bedraagt per hond per belastingjaar € 47,61.

2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de belasting voor honden, gehouden in een kennel, per belastingjaar, per kennel € 190,44.
Voor de toepassing van de vorige volzin wordt onder een kennel verstaan een inrichting als bedoeld in artikel 3.7, eerste lid, van het Besluit houders van dieren, bestemd en gebruikt voor het fokken van honden voor de verkoop of aflevering van nakomelingen.
3. Het tweede lid blijft buiten toepassing als belastingplichtige schriftelijk verzoekt de verschuldigde belasting vast te stellen naar het werkelijke aantal honden als blijkt dat dit bedrag lager is dan het op voet van het tweede lid bepaalde bedrag.

Artikel 6 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 7 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 8 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, als dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Als de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar toeneemt, is de belasting, respectievelijk de hogere belasting voor het toegenomen aantal honden, verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, respectievelijk de toename van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Als de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel het aantal honden in de loop van het belastingjaar vermindert, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht respectievelijk de vermindering van het aantal honden, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 9 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen, waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereen niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid.
4. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 10 Kwijtschelding

Bij de invordering van de hondenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 11 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de hondenbelasting.

Artikel 12 Overgangsrecht

De "Verordening hondenbelasting Steenwijkerland 2015", vastgesteld bij raadsbesluit van 11 november 2014, nummer 2014/72a, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 13, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 13 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 14 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening hondenbelasting Steenwijkerland 2017.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

[Terug naar het agendapunt](#)

12.5 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening liggeld 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016
Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a en b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van liggeld woonschepen 2017
(Verordening liggeld Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. woonschip: een vaartuig dat uitsluitend of in hoofdzaak wordt gebezigd als, of te oordelen naar zijn constructie of inrichting uitsluitend of in hoofdzaak bestemd is tot, dag- of nachtverblijf van een of meerdere personen;
- b. ligplaats: een gedeelte van een openbaar water, bestemd of geschikt om te worden ingenomen door een woonschip met bijbehorende voorzieningen;
- c. bijbehorende voorzieningen: zaken zonder welke het gebruik van een vaartuig als woonschip niet goed mogelijk is, zoals een bijboot, een steiger en een loopplank;
- d. maand: een kalendermaand of een gedeelte daarvan;
- e. jaar: een kalenderjaar.

Artikel 2 Belastbaar feit

Onder de naam "liggeld" wordt een recht geheven ter zake van het hebben van een op basis van artikel 5 van de Woonschepenverordening Steenwijkerland 2009 aangewezen ligplaats voor een woonschip in gemeentelijk water.

Artikel 3 Belastingplicht

1. Belastingplichtig is de houder van de ligplaatsvergunning, bedoeld in artikel 6 van de Woonschepenverordening Steenwijkerland 2009.
2. Indien met toepassing van het eerste lid geen belastingplichtige is aan te wijzen, is belastingplichtig de hoofdbewoner van het woonschip.
3. Wie de hoofdbewoner van het woonschip is wordt naar de omstandigheden beoordeeld.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en tarief

Het liggeld wordt geheven naar de maatstaven en tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.

Artikel 5 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 6 Wijze van heffing

Het liggeld wordt geheven bij wege van aanslag.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Het recht als bedoeld in artikel 2 is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van de voor dat jaar verschuldigde belasting als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 8 Termijn van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het liggeld worden voldaan uiterlijk op de laatste dag van de maand volgende op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld.
2. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het eerste lid gestelde termijn.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van het liggeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het liggeld.

Artikel 11 Overgangsrecht

De "Verordening liggeld Steenwijkerland 2014", vastgesteld bij raadsbesluit van 12 november 2013, nummer 2013/82e, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening liggeld Steenwijkerland 2017".

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

TARIEVENTABEL behorende bij de "Verordening liggeld Steenwijkerland 2017".

ALGEMEEN

De bedragen genoemd in deze tabel zijn exclusief omzetbelasting.

HOOFDSTUK 1 LIGGELD

1.1 Het liggeld bedraagt:

Locatie De Werven te Steenwijk	
Ligplaats	Liggeld per jaar
De Werven 2, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05
De Werven 4, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05
De Werven 6, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05
De Werven 8, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05
De Werven 10, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05
De Werven 12, 8331 VB te Steenwijk	€ 888,05

1.2 Het liggeld bedraagt:

Locatie Cornelisgracht (Zwaaikom) te Giethoorn	
Ligplaats	Liggeld per jaar
Cornelisgracht 32b, 8355 CH te Giethoorn	€ 77,20
Cornelisgracht 32c, 8355 CH te Giethoorn	€ 77,20
Cornelisgracht 32d, 8355 CH te Giethoorn	€ 77,20
Cornelisgracht 32e, 8355 CH te Giethoorn	€ 77,20
Cornelisgracht 32f, 8355 CH te Giethoorn	€ 77,20

1.3 Het liggeld bedraagt:

Locatie De Rietlanden te Giethoorn	
Ligplaats	Liggeld per jaar
De Rietlanden 1a, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1b, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1c, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1d, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1e, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1f, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1g, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1h, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1j, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1k, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1l, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20
De Rietlanden 1m, 8355 CP te Giethoorn	€ 77,20

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

12.6 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening lijkbezorgingsrechten 2017 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten 2017

(Verordening lijkbezorgingsrechten Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. begraafplaats: de gemeentelijke begraafplaatsen Blankenham , Blokzijl, De Nieuwe Landen, De Voorst, Duinhof, Giethoorn, Heetveld, Het Thijhof, Kallenkote-oud, Kuinre, Meppelerweg, Oldemarkt, Ossenzijl, Scheerwolde, Steenwijkerwold en Toutenburg;
- b. particulier graf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor aan een natuurlijk of rechtspersoon het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen begraven en begraven houden van lijken;
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- c. particulier urnengraf: een graf, grafkelder daaronder begrepen, waarvoor voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot:
 - het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen;
 - het doen verstrooien van as;
- d. een graf voor volwassenen: een graf bestemd voor het begraven van overleden personen van twaalf jaar en ouder;
- e. een graf voor kinderen: een graf bestemd voor het begraven van overleden personen van 1 jaar en ouder doch jonger dan 12 jaar;
- f. een graf voor baby's: een graf bestemd voor het begraven van overleden personen jonger dan 1 jaar en levenloos geboren;
- g. algemeen graf: een graf bij de gemeente in beheer waarin gelegenheid wordt geboden tot het doen begraven van lijken;
- h. asbus: een bus ter berging van as van een overledene;
- i. urn: een voorwerp ter berging van één of meerdere asbussen;
- j. columbarium: een besloten ruimte waarin urnen in aparte elementen worden geplaatst;
- k. gedenkmuur: een muur ingericht om door middel van naamplaatjes overledenen te herdenken;
- l. urnenmuur: een muur, waarin urnen in aparte nissen worden geplaatst, op de gemeentelijke begraafplaatsen Blankenham, Blokzijl, De Nieuwe Landen, De Voorst, Duinhof, Giethoorn, Heetveld, Het Thijhof, Kallenkote-oud, Kuinre, Meppelerweg, Oldemarkt, Ossenzijl, Scheerwolde, Toutenburg en de gemeentelijke urnenmuur op de bijzondere begraafplaats te Wanneperveen;
- m. particuliere urnennis: een nis waarvoor aan een natuurlijk- of rechtspersoon voor bepaalde tijd het uitsluitend recht is verleend tot het doen bijzetten en bijgezet houden van asbussen met of zonder urnen.

Artikel 2 Belastbaar feit

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats, voor het door of vanwege de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats en voor het gebruik van de gemeentelijke urnenmuur op de bijzondere begraafplaats te Wanneperveen.

Artikel 3 Belastingplicht

De rechten worden geheven van degene op wiens aanvraag dan wel ten behoeve van wie de dienst wordt verricht of van degene die van de bezittingen, werken of inrichtingen gebruik maakt.

Artikel 4 Maatstaf van heffing en belastingtarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven, opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 5 Belastingjaar

1. Met betrekking tot de rechten die per jaar worden geheven is het belastingjaar gelijk aan het kalenderjaar.
2. Met betrekking tot de rechten genoemd in hoofdstuk 6, onderdeel 6.5 van de tarieventabel is het belastingtijdvak gelijk aan de periode waarvoor wordt afgekocht.

Artikel 6 Wijze van heffing

1. Het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, wordt geheven bij wege van aanslag.
2. Andere rechten dan die bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld. Het gevorderde bedrag wordt door toezending of uitreiking van de schriftelijke kennisgeving aan de belastingschuldige bekendgemaakt.

Artikel 7 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. Met uitzondering van het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, zijn de rechten verschuldigd bij de aanvang van de dienstverlening of bij de aanvang van het gebruik van de bezittingen, werken of inrichtingen.
2. Het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, is het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde recht als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde onderhoudsrecht als bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven, tenzij het bedrag van de ontheffing minder bedraagt dan € 5,00.

Artikel 8 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de rechten, met uitzondering van het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, worden betaald binnen 8 dagen na de dagtekening van de schriftelijke kennisgeving.

2. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moet het onderhoudsrecht bedoeld in hoofdstuk 6, onderdeel 6.4 van de tarieventabel, worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
3. In afwijking van het tweede lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op die welke in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
4. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het derde lid tweemaal achtereenvolgens niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het tweede lid.
5. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van de lijkbezorgingsrechten wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de lijkbezorgingsrechten.

Artikel 11 Overgangsrecht

De "Verordening lijkbezorgingsrechten Steenwijkerland 2016", vastgesteld bij raadsbesluit van 8 december 2015, nummer 2015/97b, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als "Verordening lijkbezorgingsrechten Steenwijkerland 2017".

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

TARIEVENTABEL behorende bij de "Verordening lijkbezorgingsrechten Steenwijkerland 2017".

HOOFDSTUK 1 GRAFRECHTEN BEGRAVEN

1.1	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particulier graf voor volwassenen waarin 1-diep mag worden begraven wordt geheven:	
1.1.1	voor een termijn van 10 jaar	€ 451,30;
1.1.2	voor een termijn van 20 jaar	€ 902,60;
1.1.3	voor een termijn van 30 jaar	€ 1.353,90;
1.1.4	voor een termijn van 40 jaar	€ 1.805,20.
1.2	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 1.1 wordt geheven:	
1.2.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 226,15;
1.2.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 452,30;
1.2.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 678,45;
1.2.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 904,60.
1.3	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particulier graf voor volwassenen waarin 2-diep mag worden begraven wordt geheven:	
1.3.1	voor een termijn van 15 jaar	€ 1.353,85;
1.3.2	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.805,15;
1.3.3	voor een termijn van 30 jaar	€ 2.707,70;
1.3.4	voor een termijn van 40 jaar	€ 3.610,30.
1.4	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 1.3 wordt geheven:	
1.4.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 451,80;
1.4.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 903,60;
1.4.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 1.355,40;
1.4.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.807,20.
1.5	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particulier graf voor kinderen wordt geheven:	
1.5.1	voor een termijn van 10 jaar	€ 338,45;
1.5.2	voor een termijn van 20 jaar	€ 676,90;
1.5.3	voor een termijn van 30 jaar	€ 1.015,35;
1.5.4	voor een termijn van 40 jaar	€ 1.353,80.
1.6	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 1.5 wordt geheven:	
1.6.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 169,50;
1.6.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 339,00;
1.6.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 508,50;
1.6.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 678,00.
1.7	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particulier graf voor baby's wordt geheven:	
1.7.1	voor een termijn van 10 jaar	€ 225,65;
1.7.2	voor een termijn van 20 jaar	€ 451,30;
1.7.3	voor een termijn van 30 jaar	€ 676,95;
1.7.4	voor een termijn van 40 jaar	€ 902,60.

1.8	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 1.7 wordt geheven:	
1.8.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 113,60;
1.8.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 227,20;
1.8.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 340,80;
1.8.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 454,40.

HOOFDSTUK 2 GRAFRECHTEN ASBEZORGING

2.1	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particuliere urnennis, die ruimte biedt aan twee urnen, in een urnenmuur wordt geheven:	
2.1.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 405,10;
2.1.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 810,20;
2.1.3	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.620,40;
2.1.4	voor een termijn van 30 jaar	€ 2.430,60;
2.1.5	voor een termijn van 40 jaar	€ 3.240,80.
2.2	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 2.1 wordt geheven:	
2.2.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 405,10;
2.2.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 810,20;
2.2.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 1.215,30;
2.2.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.620,40.
2.3	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particuliere urnennis, die ruimte biedt aan twee urnen, in een columbarium wordt geheven:	
2.3.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 810,10;
2.3.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 1.620,20;
2.3.3	voor een termijn van 20 jaar	€ 3.240,40;
2.3.4	voor een termijn van 30 jaar	€ 4.860,60;
2.3.5	voor een termijn van 40 jaar	€ 6.480,80.
2.4	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 2.3 wordt geheven:	
2.4.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 810,10;
2.4.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 1.620,20;
2.4.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 2.430,30;
2.4.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 3.240,40.
2.5	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een particulier urnengraf, dat ruimte biedt aan twee urnen, wordt geheven:	
2.5.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 451,30;
2.5.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 902,60;
2.5.3	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.805,20;
2.5.4	voor een termijn van 30 jaar	€ 2.707,80;
2.5.5	voor een termijn van 40 jaar	€ 3.610,40.
2.6	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 2.5 wordt geheven:	
2.6.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 451,30;
2.6.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 902,60;
2.6.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 1.353,90;
2.6.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 1.805,20.

HOOFDSTUK 3 GRAFRECHTEN GEDENKMUUR

3.1	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een enkel naamplaatje op de gedenkmuur op begraafplaats De Nieuwe Landen, wordt geheven:	
3.1.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 96,65;
3.1.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 193,30;
3.1.3	voor een termijn van 20 jaar	€ 386,60;
3.1.4	voor een termijn van 30 jaar	€ 579,90;
3.1.5	voor een termijn van 40 jaar	€ 773,20.
3.2	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 3.1 wordt geheven:	
3.2.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 96,65;
3.2.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 193,30;
3.2.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 289,95;
3.2.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 386,60.
3.3	Voor het verlenen van een uitsluitend recht op een dubbel naamplaatje op de gedenkmuur op begraafplaats De Nieuwe Landen, wordt geheven:	
3.3.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 193,55;
3.3.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 387,10;
3.3.3	voor een termijn van 20 jaar	€ 774,20;
3.3.4	voor een termijn van 30 jaar	€ 1.161,30;
3.3.5	voor een termijn van 40 jaar	€ 1.548,40.
3.4	Voor het verlengen van het uitsluitend recht bedoeld in onderdeel 3.3 wordt geheven:	
3.4.1	voor een termijn van 5 jaar	€ 193,55;
3.4.2	voor een termijn van 10 jaar	€ 387,10;
3.4.3	voor een termijn van 15 jaar	€ 580,65;
3.4.4	voor een termijn van 20 jaar	€ 774,20.

HOOFDSTUK 4 BEGRAVEN, BIJZETTEN VAN URNEN EN VERSTROOIEN

4.1	Voor het (her)begraven van een lijk van een persoon van 12 jaar of ouder wordt geheven	€ 888,20.
4.2	Voor het (her)begraven van een lijk van een kind van één tot 12 jaar wordt geheven	€ 444,15.
4.3	Voor het (her)begraven van een lijk van een kind beneden één jaar of levenloos geboren wordt geheven	€ 222,05.
4.4	Voor het bijzetten van een asbus of urn in een particulier graf, een particulier urnengraf of een particuliere urnennis wordt geheven	€ 344,50.
4.5	Voor het verstrooien op een gemeentelijke begraafplaats van as uit een asbus wordt geheven	€ 82,50.
4.6	Voor het begraven, bijzetten of verstrooien op buitengewone uren als bedoeld in artikel 1 van de Nadere regels voor de gemeentelijke begraafplaatsen 2016, wordt het tarief genoemd in de onderdelen 4.1 tot en met 4.5 verhoogd met	€ 313,65.

HOOFDSTUK 5 OPGRAVEN, HERBEGRAVEN, ASBUSVERWIJDERING EN TERUGPLAATSING

5.1	Voor het opgraven en herbegraven van stoffelijke resten ten behoeve van begraving in hetzelfde graf (schudden) wordt geheven	€ 1.776,60.
5.2	Voor het opgraven van stoffelijke resten van één overledene ten behoeve van herbegraving ervan in een ander graf wordt geheven	€ 1.776,60.
5.3	Voor het opgraven of verwijderen van een asbus of urn en herplaatsing in een ander (urnen)graf of een andere urnennis op een van de gemeentelijke begraafplaatsen wordt geheven	€ 344,50.
5.4	De in de onderdelen 5.1 tot en met 5.3 bedoelde rechten worden niet geheven indien één en ander geschiedt op last van het openbaar gezag.	
5.5	De in de onderdelen 5.1 tot en met 5.3 bedoelde rechten worden tevens geheven voor het op verzoek van de rechthebbende ruimen van een particulier graf.	

HOOFDSTUK 6 GRAFBEDEKking, GRAFKELDERS EN ONDERHOUD

6.1	Voor het afgeven van een vergunning voor de aanleg van een grafkelder, bedoeld in artikel 16 van de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016, wordt geheven	€ 888,25.
6.2	Voor het afgeven van een vergunning voor het plaatsen van een grafbedekking, gedenkteken of gedenkplaat, bedoeld in artikel 22 van de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016, wordt geheven	€ 330,15.
6.3	Voor het afgeven van een vergunning voor het wijzigen van een grafbedekking, gedenkteken of gedenkplaat, bedoeld in artikel 22 van de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016, wordt geheven	€ 80,80.
6.4	Voor de voor 1 juli 1991 uitgegeven graven op de gemeentelijke begraafplaatsen Blankenham, Kuinre, Oldemarkt, Ossenzijl en Scheerwolde en de voor 24 april 2002 uitgegeven graven op de gemeentelijke begraafplaatsen Blokzijl, De Voorst en Heetveld, wordt voor het door of vanwege de gemeente onderhouden van een particulier graf of een particulier urnengraf per jaar per graf geheven	€ 82,30.
6.5	Het in onderdeel 6.4 genoemde jaarlijkse onderhoudsrecht kan worden afgekocht door betaling van 20 maal het in onderdeel 6.4 genoemde bedrag.	

HOOFDSTUK 7 OVERIGE TARIEVEN

7.1	Voor het inschrijven en/of overboeken van enig recht in daartoe bestemde registers wordt geheven	€ 44,00.
7.2	Voor het inschrijven van ingebruikgeving van een algemeen graf in daartoe bestemde registers wordt geheven	€ 44,00.
7.3	Voor het luiden van een klok wordt per begrafenis geheven	€ 110,10.
7.4	Voor het reserveren van een graf, bedoeld in artikel 12 van de Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2016, anders dan voor directe begraving, wordt per 5 jaar geheven:	
7.4.1	voor een graf waarin 1-diep mag worden begraven	€ 226,15;
7.4.2	voor een graf waarin 2-diep mag worden begraven	€ 451,80.

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

12.7 Belastingvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening markt- en staangeld 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van markt- en staangeld 2017

(Verordening markt- en staangeld Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- a. standplaats: de op en voor de duur van een markt door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ruimte voor het uitoefenen van de markthandel;
- b. marktdag: de dag waarop de markt gehouden wordt, waarbij de voor de markt bestemde dagen afzonderlijk beschouwd worden;
- c. dag: de periode van 00.00 uur tot 24.00 uur, waarbij een gedeelte van een dag als gehele dag geldt;
- d. week: een kalenderweek;
- e. kwartaal: een kalenderkwartaal;
- f. marktgeld: een heffing voor het innemen van een standplaats op het voor het houden van de wekelijkse warenmarkt bestemde terrein;
- g. staangeld: een heffing voor het innemen van een standplaats op het daartoe aangewezen terrein anders dan de wekelijkse warenmarkt.

Artikel 2 Belastbare feiten

1. Onder de naam "marktgeld" wordt een recht geheven voor het toewijzen van een standplaats en het hebben van een vaste standplaats op de algemene weekmarkt en voor het innemen van een standplaats op traditionele jaarmarkten.
2. Onder de naam "staangeld" wordt een recht geheven voor het toewijzen van een standplaats en het hebben van een vaste standplaats op de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond, anders dan bedoeld in het eerste lid en met uitzondering van kermisinrichtingen geplaatst op het voor het houden van kermissen aangewezen gedeelte van het Gedempte Steenwijkerdiep.

Artikel 3 Belastingplicht

Belastingplichtig is degene, die een standplaats is toegewezen of inneemt.

Artikel 4 Grondslag van heffing

De grondslag van de heffing is het aantal vierkante meters ingenomen standplaats.

Artikel 5 Maatstaf van heffing en tarief

1. De rechten worden geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij deze verordening behorende tarieventabel.
2. Voor de berekening van de rechten wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid aangemerkt.

Artikel 6 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De rechten als bedoeld in artikel 2 zijn verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar aanvangt, dan wel een vrijstelling genoemd in artikel 7 vervalt, is het recht verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde recht als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht in de loop van het belastingjaar eindigt, dan wel een vrijstelling genoemd in artikel 7 van toepassing wordt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde recht als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.

Artikel 7 Vrijstellingen

Geen staangeld wordt geheven ter zake van:

- a. het innemen van standplaatsen ten behoeve van een ideëel doel door instellingen of personen die beschikken over een vergunning van het college van burgemeester en wethouders als bedoeld in artikel 5:18 van de Algemene plaatselijke verordening Steenwijkerland 2009;
- b. het innemen van standplaatsen tijdens niet door of vanwege de gemeente Steenwijkerland georganiseerde evenementen, uitsluitend indien het betreft standplaatsen op die gemeentegronden waarop deze evenementen worden gehouden.

Artikel 8 Wijze van heffing en termijnen van betaling

1. De rechten worden geheven door middel van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving waarop het gevorderde bedrag is vermeld.
2. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten het markt- en het staangeld worden betaald:
 - a. bij uitreiking van de in het eerste lid genoemde kennisgeving: op het moment van uitreiking van deze kennisgeving;
 - b. bij toezending van de in het eerste lid genoemde kennisgeving: binnen twee weken na de dagtekening van deze kennisgeving.
3. De Algemene Termijnenwet is niet van toepassing op de in het tweede lid gestelde termijnen.

Artikel 9 Kwijtschelding

Bij de invordering van het markt- en het staangeld wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 10 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van het markt- en het staangeld.

Artikel 11 Overgangsrecht

De "Verordening markt- en staangeld Steenwijkerland 2015", vastgesteld bij raadsbesluit van 11 november 2014, nummer 2014/72d, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 12, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 12 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 13 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening markt- en staangeld Steenwijkerland 2017”.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

TARIEVENTABEL behorende bij de “Verordening markt- en staangeld Steenwijkerland 2017” .

HOOFDSTUK 1 MARKTGELD EN STAANGELD

1.1	Het marktgeld of staangeld bedraagt per vierkante meter per standplaats:	
1.1.1	voor het toewijzen van een standplaats op de algemene weekmarkt op de daartoe aangewezen dag, dan wel op een daartoe aangewezen andere plaats dan de algemene weekmarkt, per dag	€ 0,28;
1.1.2	voor het hebben van een vaste standplaats op de algemene weekmarkt op de daartoe aangewezen dag:	
1.1.2.1	per kalenderkwartaal	€ 2,60;
1.1.2.2	per kalenderjaar	€ 10,30;
1.1.3	voor het innemen van een standplaats op een traditionele jaarmarkt, per dag met een minimum van	€ 1,28, € 7,75.

Behorende bij raadsbesluit van 8 november 2016.

De griffier van Steenwijkerland,

[Terug naar het agendapunt](#)

12.8 Belastinvoorstellen en -verordeningen 2017 - bijlage Verordening rioolheffing 2017 ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Raadsbesluit

Steenwijk, 8 november 2016

Nummer:

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 4 oktober 2016, nummer 2016/;

gelet op artikel 228a van de Gemeentewet;

besluit vast te stellen de volgende verordening:

Verordening op de heffing en de invordering van rioolheffing 2017

(Verordening rioolheffing Steenwijkerland 2017).

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

Deze verordening verstaat onder:

- a. perceel: een roerende of onroerende zaak;
- b. voor de toepassing van deze verordening wordt als één onroerende zaak aangemerkt:
 1. een gebouwd eigendom;
 2. een ongebouwd eigendom;
 3. een gedeelte van een in onderdeel 1 of onderdeel 2 bedoeld eigendom dat blijkens zijn indeling is bestemd om als afzonderlijk geheel te worden gebruikt;
 4. een samenstel van twee of meer van de in onderdeel 1 of onderdeel 2 bedoelde eigendommen of in onderdeel 3 bedoelde gedeelten daarvan, die bij dezelfde belastingplichtige in gebruik zijn en die, naar de omstandigheden beoordeeld, bij elkaar horen;
 5. een geheel van twee of meer van de in onderdeel 1 of onderdeel 2 bedoelde eigendommen of in onderdeel 3 bedoelde gedeelten daarvan of in onderdeel 4 bedoelde samenstellen, dat naar de omstandigheden beoordeeld één terrein vormt bestemd voor verblijfsrecreatie en dat als zodanig wordt geëxploiteerd;
 6. het binnen de gemeente gelegen deel van een in onderdeel 1 of onderdeel 2 bedoeld eigendom, van een in onderdeel 3 bedoeld gedeelte daarvan, van een in onderdeel 4 bedoeld samenstel of van een in onderdeel 5 bedoeld geheel;
- c. een roerende zaak is gelijk aan een onroerende zaak in de zin van onderdeel b;
- d. gemeentelijke riolering: een voorziening of combinatie van voorzieningen voor inzameling, verwerking, zuivering of transport van afvalwater, in eigendom, in beheer of in onderhoud bij de gemeente;
- e. verbruiksperiode: de periode waarop de afrekening van het waterbedrijf betrekking heeft;
- f. water: huishoudelijk afvalwater, bedrijfsafvalwater, hemelwater, grondwater of oppervlaktewater;
- g. woning: een woning in de zin van artikel 220a, tweede lid, van de Gemeentewet, of een (recreatie)woonschip;
- h. boerderij: een niet woning, zijnde een samenstel van een woning en bedrijfsonderdelen of een samenstel van bedrijfsonderdelen, die in het kader van agrarische bedrijfsvoering wordt ingezet;
- i. waarde: de heffingsmaatstaf voor de eigenarenbelasting van de onroerende-zaakbelastingen dan wel voor de eigenarenbelasting van de belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten, zoals die voor het perceel voor het in artikel 7 bedoelde kalenderjaar geldt.

Artikel 2 Aard van de belasting

Onder de naam "rioolheffing" wordt een directe belasting geheven ter bestrijding van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan:

- a. de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, alsmede de zuivering van huishoudelijk afvalwater; en
- b. de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde hemelwater, alsmede het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Artikel 3 Belastbaar feit en belastingplicht

1. De belasting wordt geheven:
 - a. van degene die bij het begin van het belastingjaar het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht van een perceel, verder te noemen: eigenarendeel; en
 - b. van de gebruiker van een perceel, verder te noemen: gebruikersdeel.
2. Met betrekking tot het eigenarendeel wordt, ingeval het perceel een onroerende zaak is, als genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht aangemerkt degene die bij het begin van het belastingjaar als zodanig in de basisregistratie kadaster is vermeld, tenzij blijkt dat hij op dat tijdstip geen genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is.
3. Met betrekking tot het gebruikersdeel wordt als gebruiker aangemerkt:
 - a. degene die naar de omstandigheden beoordeeld het perceel al dan niet krachtens eigendom, bezit, beperkt recht of persoonlijk recht gebruikt;
 - b. ingeval een gedeelte van een perceel, niet zijnde een gedeelte als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, onder 3, voor gebruik is afgestaan: degene die dat gedeelte voor gebruik heeft afgestaan.

Artikel 4 Maatstaf van heffing

1. Het eigenarendeel voor woningen wordt geheven naar een vast bedrag per perceel, verhoogd met een vast bedrag indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
2. Het gebruikersdeel voor woningen wordt geheven naar een vast bedrag per perceel, verhoogd met een vast bedrag indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
3. Het eigenarendeel voor niet-woningen wordt geheven naar de waarde van het perceel, verhoogd met een vast bedrag indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
4. Het gebruikersdeel voor boerderijen wordt geheven naar de waarde van het perceel, verhoogd met een vast bedrag indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
5. Het gebruikersdeel voor niet-woningen, niet zijnde boerderijen, wordt geheven naar de waarde van het perceel, verhoogd met een bedrag, geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.
6. Het aantal kubieke meters water, bedoeld in het vijfde lid, wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater, grondwater en oppervlaktewater dat in de laatste aan het einde van het belastingjaar voorafgaande verbruiksperiode naar het perceel is toegevoerd of opgepompt. Ingeval de verbruiksperiode niet gelijk is aan een periode van twaalf maanden, wordt de hoeveelheid water door herleiding naar tijdsgelang bepaald. Bij die herleiding wordt een gedeelte van een kalendermaand voor een volle maand gerekend.

7. In afwijking van het zesde lid, wordt bij afwezigheid van een verbruiksperiode voor het perceel in geval van nieuwbouw of verbouw, of als er in de verbruiksperiode geen water naar het perceel is toegevoerd of is opgepompt, het aantal kubieke meters afvalwater gesteld op 500 m³, tenzij aannemelijk is dat er meer dan 500 m³ wordt afgevoerd. In de laatste situatie zal de gebruiker worden verplicht een aangifte in te vullen. In dat geval wordt de belastingschuld voor het eerste belastingjaar vastgesteld aan de hand van het waterverbruik in het eerste jaar.
8. Indien gebruik wordt gemaakt van een pompinstallatie moet die pompinstallatie voorzien zijn van een:
 - a. watermeter, waarvan de hoeveelheid opgepompt water kan worden afgelezen, of
 - b. bedrijfsurenteller, waarvan het aantal uren dat een pompinstallatie met vaste capaciteit in bedrijf is geweest kan worden afgelezen.
 De eerste volzin is niet van toepassing indien vaststelling van de hoeveelheid opgepompt water geschiedt op grond van enige andere wettelijke bepaling.
9. Indien wordt aangetoond dat toegevoerd of opgepompt water niet door middel van de gemeentelijke riolering is afgevoerd en indien deze hoeveelheid ten minste 20% van de toegevoerde of opgepompte hoeveelheid water bedraagt, wordt de op voet van het zesde lid bepaalde hoeveelheid afgevoerd water verminderd met de op andere wijze afgevoerde hoeveelheid water.
10. Indien voor de direct of indirect op de gemeentelijke riolering aangesloten percelen in verband met het ontbreken van afzonderlijke watermeters niet de hoeveelheid afvalwater kan worden vastgesteld zoals hiervoor omschreven, wordt de verdeelsleutel gehanteerd zoals deze door de respectievelijke gebruikers wordt gebruikt voor de onderlinge verdeling van de waternota van de waterleidingmaatschappij en bij het ontbreken van een dergelijke regeling overgegaan tot een zo reëel mogelijke verdeling op basis van beschikbare gegevens.
11. Een belastingplichtige, welke de voor de berekening van de heffing in aanmerking te nemen hoeveelheid water niet of niet uitsluitend van een waterleidingbedrijf heeft afgenomen, is verplicht jaarlijks aangifte te doen van de hoeveelheid op andere wijze toegevoerd of opgepompt water.
12. Een terrein voor verblijfsrecreatie dat op basis van artikel 1, sub b, onderdeel 5, als één onroerende zaak wordt aangemerkt, wordt voor de toepassing van deze verordening als niet-woning beschouwd.

Artikel 5 Belastingtarieven woningen

1. Het eigenarendeel bedraagt per perceel	€ 37,27.
2. Het in het eerste lid genoemde bedrag wordt verhoogd met
indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	€ 105,47
3. Het gebruikersdeel bedraagt per perceel	€ 30,31.
4. Het in het derde lid genoemde bedrag wordt verhoogd met
indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	€ 79,40

Artikel 6 Belastingtarieven niet-woningen

1. Het eigenarendeel bedraagt per perceel 0,075% van de waarde, tot een maximum van	€ 37,27.
2. Het op voet van het eerste lid bepaalde bedrag wordt verhoogd met
indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	€ 105,47
3. Het gebruikersdeel bedraagt per perceel 0,061% van de waarde, tot een maximum van	€ 30,31.
4. Het op voet van het derde lid bepaalde bedrag wordt voor boerderijen verhoogd met
indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering.	€ 79,40
5. Het op voet van het derde lid bepaalde bedrag wordt, indien het perceel direct of indirect is aangesloten op de gemeentelijke riolering, voor niet-woningen, niet zijnde boerderijen, verhoogd met:	

1. bij een hoeveelheid water van 500 m ³ of minder	€ 79,40;
2. bij een hoeveelheid water van meer dan 500 m ³ tot en met 2.500 m ³ vermeerderd met € 0,71 per m ³ vanaf 500 m ³ ;	€ 79,40
3. bij een hoeveelheid water van meer dan 2.500 m ³ tot en met 20.000 m ³ vermeerderd met € 1,45 per m ³ vanaf 2.500 m ³ ;	€ 1.499,40
4. bij een hoeveelheid water van meer dan 20.000 m ³ vermeerderd met € 0,71 per m ³ vanaf 20.000 m ³ .	€ 26.874,40

Artikel 7 Belastingjaar

Het belastingjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

Artikel 8 Wijze van heffing

De belasting wordt bij wege van aanslag geheven.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld en heffing naar tijdsgelang

1. De belasting is verschuldigd bij het begin van het belastingjaar of voor het gebruikersdeel, zo dit later is, bij de aanvang van de belastingplicht.
2. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar aanvangt, is de belasting verschuldigd voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na de aanvang van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
3. Indien de belastingplicht met betrekking tot het perceel voor het gebruikersdeel in de loop van het belastingjaar eindigt, bestaat aanspraak op ontheffing voor zoveel twaalfde gedeelten van het voor dat jaar verschuldigde gebruikersdeel als er in dat jaar, na het einde van de belastingplicht, nog volle kalendermaanden overblijven.
4. Het tweede en derde lid zijn niet van toepassing indien de belastingplichtige binnen de gemeente verhuist en aldaar een ander perceel in gebruik neemt.

Artikel 10 Vrijstellingen

1. Het eigenarendeel wordt niet geheven van percelen waarvan de gemeente het genot heeft krachtens eigendom, bezit of beperkt recht.
2. Het gebruikersdeel wordt niet geheven van percelen waarvan de gemeente de gebruiker is.

Artikel 11 Termijnen van betaling

1. In afwijking van artikel 9, eerste lid, van de Invorderingswet 1990 moeten de aanslagen worden betaald in twee gelijke termijnen waarvan de eerste vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en de tweede twee maanden later.
2. In afwijking van het eerste lid geldt, ingeval het totaalbedrag van de op één aanslagbiljet verenigde aanslagen, of als het aanslagbiljet maar één aanslag bevat het bedrag daarvan, minder is dan € 5.000,00 en zolang de verschuldigde bedragen door middel van automatische betalingsincasso kunnen worden afgeschreven, dat de aanslagen moeten worden betaald in tien gelijke termijnen. De eerste termijn vervalt op de laatste dag van de maand volgend op de maand die in de dagtekening van het aanslagbiljet is vermeld en elk van de volgende termijnen telkens een maand later.
3. Indien de verschuldigde bedragen als genoemd in het tweede lid tweemaal achtereen niet kunnen worden geïncasseerd, vervalt met betrekking tot het betreffende aanslagbiljet de mogelijkheid tot automatische incasso en gelden de betaaltermijnen als genoemd in het eerste lid.
4. De Algemene termijnenwet is niet van toepassing op de in de voorgaande leden gestelde termijnen.

Artikel 12 Nadere regels door het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders kan nadere regels geven met betrekking tot de heffing en de invordering van de rioolheffing.

Artikel 13 Overgangsrecht

De “Verordening rioolheffing Steenwijkerland 2016”, vastgesteld bij raadsbesluit van 10 november 2015, nummer 2015/76b, wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 14, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel 14 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2017.

Artikel 15 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Verordening rioolheffing Steenwijkerland 2017”.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Terug naar het agendapunt

13.0 Programmabegroting 2017-2020 - RAADSVOORSTEL ([terug naar agendapunt](#))

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk, 11-10-2016
Nummer voorstel: 2016/88

Voor raadsvergadering d.d.: 8-11-2016
Agendapunt: 13

Onderwerp:

Nota van aanbidding en besluiten Programmabegroting 2017-2020

Aan de raad van de gemeente Steenwijkerland wordt voorgesteld te besluiten:

Conceptbesluit:

1. De tarieven voor gemeentelijke belastingen en rechten vast te stellen overeenkomstig onderstaande voorstellen:
 - a. de rioolrechten in 2017 met 2% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 84,7%;
 - b. de afvalstoffenheffing in 2017 met 0,9% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 79%;
 - c. de onroerende-zaakbelastingen in 2017 te verhogen met 1% ten opzichte van 2016;
 - d. de lijkbezorgingsrechten te verhogen met 1% ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage te bepalen op 58,6%.
2. Een krediet van € 1.108.000 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2017.
3. Een krediet van € 3.939.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeringsplan riolering 2017 zoals opgenomen in hoofdstuk 4.1.7.
4. Op basis van de Meerjarenbegroting grondexploitaties 2017-2020, waarvan u de geheimhouding heeft bekrachtigd:
 - a. de grondexploitaties voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen die onderhanden zijn gewijzigd vast te stellen;
 - b. het college te machtigen, indien de markt- en economische omstandigheden daartoe aanleiding geven, tegen andere grondprijzen te verkopen dan opgenomen in de desbetreffende grondexploitaties onder de voorwaarde van een blijvend minimaal sluitende grondexploitatie.
5. De vijf bestuursprogramma's vast te stellen.

Samenvatting:

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2017-2020 aan.

In de Nota van Aanbieding treft u een nadere uiteenzetting aan, daarbij de bestuursprogramma's volgend en met het collegeprogramma als kader.

Bijlagen bij het voorstel**Ondertekening**

De secretaris

De waarnemend burgemeester

S.S. Weistra

J.H. Bats

Betrokken partijen

afdeling

OS

adviseur

Piet Bruinsma, tel.: 0521538338, email:

piet.bruinsma@steenwijkerland.nl

behandeld in raadscommissie

nee

Raadsbesluit

Steenwijk, 8-11-2016
Nummer: 2016/88

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 11-10-2016, nummer 2016/88;

b e s l u i t :

1. De tarieven voor gemeentelijke belastingen en rechten vast te stellen overeenkomstig onderstaande voorstellen:
 - a. de rioolrechten in 2017 met 2% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 84,7%;
 - b. de afvalstoffenheffing in 2017 met 0,9% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 79%;
 - c. de onroerende-zaakbelastingen in 2017 te verhogen met 1% ten opzichte van 2016;
 - d. de lijkbezorgingsrechten te verhogen met 1% ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage te bepalen op 58,6%.
2. Een krediet van € 1.108.000 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2017.
3. Een krediet van € 3.939.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeringsplan riolering 2017 zoals opgenomen in hoofdstuk 4.1.7.
4. Op basis van de Meerjarenbegroting grondexploitaties 2017-2020, waarvan u de geheimhouding heeft bekrachtigd:
 - a. de grondexploitaties voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen die onderhanden zijn gewijzigd vast te stellen;
 - b. het college te machtigen, indien de markt- en economische omstandigheden daartoe aanleiding geven, tegen andere grondprijzen te verkopen dan opgenomen in de desbetreffende grondexploitaties onder de voorwaarde van een blijvend minimaal sluitende grondexploitatie.
5. De vijf bestuursprogramma's vast te stellen.

De raad voornoemd,
de griffier,

de voorzitter,

A. ten Hoff

J.H. Bats

Terug naar het agendapunt

13.1 Programmabegroting 2017-2020 (terug naar agendapunt)

De inhoud van deze bijlage is te vinden vanaf de hierna volgende pagina's.

**Programmabegroting
2017 - 2020
Gemeente Steenwijkerland**

Voorstel aan de raad

Aan de gemeenteraad
Gemeente Steenwijkerland
Vendelweg 1
8331 XE Steenwijk

Steenwijk,
Nummer voorstel:

Voor de raadsvergadering d.d. 8 november 2016
Agendapunt:

Onderwerp: Nota van Aanbieding en besluiten Programmabegroting 2017-2020

Hierbij bieden wij u de Programmabegroting 2017-2020 aan.

In de Nota van Aanbieding treft u een nadere uiteenzetting aan, daarbij de bestuursprogramma's volgend en met het collegeprogramma als kader.

Wij stellen u dan ook voor de volgende besluiten te nemen:

1. De tarieven voor gemeentelijke belastingen en rechten vast te stellen overeenkomstig onderstaande voorstellen:
 - a. de riolrechten in 2017 met 2% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 84,7%;
 - b. de afvalstoffenheffing in 2017 met 0,9% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 79%;
 - c. de onroerende-zaakbelastingen in 2017 te verhogen met 1% ten opzichte van 2016;
 - d. de lijkbezorgingsrechten te verhogen met 1% ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage te bepalen op 58,6%.
2. Een krediet van € 1.108.000 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2017.
3. Een krediet van € 3.939.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeringsplan riolering 2017 zoals opgenomen in hoofdstuk 4.1.7.
4. Op basis van de Meerjarenbegroting Grondexploitaties 2017-2020, waarvan u de geheimhouding heeft bekrachtigd:
 - a. de grondexploitaties voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen die onderhanden zijn gewijzigd vast te stellen;
 - b. het college te machtigen, indien de markt- en economische omstandigheden daartoe aanleiding geven, tegen andere grondprijzen te verkopen dan opgenomen in de desbetreffende grondexploitaties onder de voorwaarde van een blijvend minimaal sluitende grondexploitatie.
5. De vijf bestuursprogramma's vast te stellen.

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,
de secretaris, de waarnemend burgemeester,
drs. S.S. Weistra J.H. Bats

Inhoudsopgave

Voorstel aan de raad	2
1. Inleiding	5
2. De bestuursprogramma's.....	8
2.1. Inleiding.....	8
2.2. Uitgaven en inkomsten per programma	8
2.3. Meerjarenbeeld	10
2.4. Steenwijkerlanders voelen zich welkom	11
2.5. Steenwijkerlanders voelen zich thuis	15
2.6. Steenwijkerlanders doen het samen	26
2.7. Steenwijkerlanders zijn actief	35
2.8. Financiën en bedrijfsvoering	42
2.9. Overzicht totale programmabegroting	47
2.10. Overzicht algemene dekkingsmiddelen	48
2.11. Overhead	49
3. Financiële positie	50
3.1. Inleiding.....	50
3.2. Uitgangspunten programmabegroting	50
3.3. Herijkingen.....	50
3.3.1. Prijsmutaties.....	51
3.3.2. Autonome ontwikkelingen	51
3.3.3. Kapitaallasten	52
3.3.4. Beleidsbeslissingen.....	52
3.3.5. Structurele doorwerking Najaarsnota 2016	53
3.3.6. Wijzigingen BBV.....	54
3.3.7. Bestedingsplan 2017-2020	55
3.4. Vervangingsinvesteringen	56
3.5. Financiering	56
3.6. Reserves en voorzieningen	57
3.6.1. Verloop algemene en bestemmingsreserves	57
3.6.2. Verloop voorzieningen.....	59
4. Specifieke paragrafen.....	61
4.1. Lokale heffingen.....	61
4.1.1. Inleiding.....	61
4.1.2. Belastingen en heffingen	61
4.1.3. Uitgangspunten	62
4.1.4. Overzicht belastingopbrengsten	62
4.1.5. Lokale belastingdruk	63
4.1.6. Onroerende-zaakbelastingen.....	64
4.1.7. Rioolheffing.....	65
4.1.8. Afvalstoffenheffing	67
4.1.9. Lijkbezorging.....	69
4.1.10. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen.....	69
4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	70

4.2.1. Algemeen.....	70
4.2.2. Inventarisatie weerstandscapaciteit.....	70
4.2.3. Inventarisatie risico's	71
4.2.4. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's	78
4.2.5. Diverse kengetallen.....	78
4.3. Meerjaren auditplan.....	82
4.4. Onderhoud kapitaalgoederen	82
4.5. Financiering	91
4.6. Bedrijfsvoering.....	98
4.7. Verbonden partijen	101
4.8. Grondbeleid en ontwikkelingsinvesteringen	103
5. Raadsbesluit.....	109
Bijlage 1. Vervangingsinvesteringen	110
Bijlage 2. Resultaat programmabegroting per taakveld	111
Bijlage 3. Meerjarig audit-programma, jaarschijf 2017.....	114
Bijlage 4. Verloop reserves en voorzieningen.....	118
Bijlage 5. Incidentele baten en lasten per programma	120
Bijlage 6. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma	124
Bijlage 7. Verbonden partijen.....	125
Bijlage 8. Beleidsindicatoren	140

1. Inleiding

Met de vaststelling van de Perspectiefnota 2017-2020 heeft u ons de kaders en koers meegegeven voor het beleid in 2017 en latere jaren. De Programmabegroting 2017-2020, die u nu voor u heeft, is de concrete vertaling van deze koers. Hierin zijn opgenomen onze plannen voor 2017 op basis van de eerder vastgestelde ambities en doelstellingen. Uiteraard inclusief de financiële consequenties en het meerjarig financieel perspectief.

In de perspectiefnota hebben wij u een beeld geschetst van de realisatie van ons collegeprogramma “Verantwoord anders”, onder meer aan de hand van het onlangs gehouden inwonersonderzoek en het jaarverslag 2015. Dit tussenrapport gaf aan dat we een goede weg zijn ingeslagen, maar duidelijk is ook dat er nog voldoende werk te verzetten is. Op basis van “wat is gedaan” concluderen wij dat de belangrijkste opgaven nog altijd liggen op het gebied van werkgelegenheid, zorg en voorzieningen, sociale samenhang en ruimtelijke kwaliteit. Vandaar dat er in deze begroting dan ook extra investeringen zijn opgenomen voor deze thema’s. Voor het sociaal domein is een speciale paragraaf opgenomen, conform uw amendement bij de behandeling van de jaarstukken 2015. Deze kunt u vinden in het programma “Steenwijkerlanders doen het samen”.

Om goed invulling te kunnen geven aan onze koers zijn een professionele organisatie en een gezond huishoudboekje absolute voorwaarden. Als doelstelling hanteren wij de ontwikkeling van een wendbare organisatie en begroting. Deze processen zijn in volle gang. Voor de organisatie geldt dat, naast de in gang gezette verbetering van de dienstverlening en het ruimte geven aan participatie, het accent de komende jaren zal liggen in een aanpassing van de structuur en van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

Zorgvuldig financieel beleid is noodzakelijk voor een adequate begroting. Echter, op het financiële vlak spelen ook de nodige veranderingen. Zo vormt onze belangrijkste inkomstenstroom, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, nog altijd een bron van onzekerheid. Daarnaast speelt nieuwe en strengere financiële wetgeving een belangrijke rol, zoals voor deze begroting een omvangrijke herziening op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit alles maakt het voeren van solide financieel beleid tot een lastige klus.

Desalniettemin zijn wij content u een meerjarenbegroting aan te kunnen bieden met een positief financieel beeld. Mede dankzij de huidige lage rente resteert voor alle jaarschijven een positief saldo, dat varieert van ruim € 100.000 in 2017 en meer dan € 300.000 in de jaren 2018 tot en met 2020.

Speerpunten en politiek kompas

In hoofdstuk 2 vindt u per bestuursprogramma wat wij in het komende begrotingsjaar gaan doen om onze ambities te realiseren. Kort geven wij u een samenvatting van de belangrijkste speerpunten en ons politiek kompas “verantwoord anders” in 2017.

Sociaal domein

De afgelopen 2 jaar stond voor ons het waarborgen van de continuïteit van zorg en ondersteuning voor bestaande cliënten voorop. Inmiddels staat de transformatie op de agenda: hoe kunnen we de zorg slimmer organiseren? Een noodzakelijke slag die moet worden gemaakt om uiteindelijk met de toegekende budgetten uit te kunnen komen. In het eind 2016 vastgestelde beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020 zijn

deze veranderingen beschreven, met als uitgangspunt de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners. Er wordt gewerkt met een transformatie-agenda. Dit is een dynamisch document waarin de thema's zijn benoemd die de komende vier jaar in de beleidsontwikkeling prioriteit hebben. Daarbij staan drie transformatielijnen centraal:

- ✓ het versterken van de preventie,
- ✓ het tot stand brengen van effectieve verbindingen en
- ✓ het realiseren van scherp opdrachtgeverschap.

Meer leest u in de speciale paragraaf, die in deze begroting en die van volgend jaar opgenomen wordt voor dit belangwekkende en complexe beleidsveld.

Werkgelegenheid

We willen in 2017 als gemeente op verschillende manieren met werkgelegenheid en het ondernemersklimaat aan de slag:

- Structurele aandacht voor bedrijventerreinen (uitvoeringsagenda parkmanagement 3.0, samen met de BCS)
- We intensiveren in het kader van het arbeidsmarktbeleid de samenwerking met de regio
- Analyse van de arbeidsmarkt en de beroepsbevolking (motie 'Wiedenplan')
- Investeren in de stadsranden ter versterking van de beleving van het landschap
- Uitwerken en operationaliseren van de nieuwe opzet van het Nationaal Park Weerribben-Wieden
- Uitvoeren van de uitvoeringsagenda voor de versterking van de binnenstad van Steenwijk.

Duurzaamheid

In 2017 zetten we stevig in op zonne-energie. We geven een impuls aan zonne-energie op daken en koppelen dit aan de verwijdering van asbest. We onderzoeken de mogelijkheid één of meerdere zonneparken in de gemeente te realiseren en investeren ook zelf in nieuwe energie via zonnepanelen op het gemeentehuis en theater De Meenthe. Het opwaarderen van de openbare verlichting naar led zal in 2017 eveneens worden opgepakt.

Wonen

Begin 2017 bieden wij u de nieuwe Woonvisie aan. We zetten in op het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen van ouderen met een zorgvraag en andere kwetsbare inwoners en nemen een actieve rol in de doorontwikkeling van de woonservicegebieden.

Omgevingsvisie

Eveneens begin 2017 hopen wij u de kaders voor het fysiek-ruimtelijk beleid via de Omgevingsvisie aan te kunnen bieden. Hierin spreekt u uit wat de gewenste kwaliteit van de omgeving is en hoe er tegelijkertijd ruimte geboden kan worden voor ontwikkelingen. Aan ons om deze kaders vervolgens te vertalen in een omgevingsplan voor het buitengebied.

Financiën

Een solide gemeentelijk huishoudboekje, ook voor de langere termijn. Dat is de essentie van de manier waarop wij "verantwoord anders" onze financiële koers willen varen: uitgaven en inkomsten structureel en reëel in evenwicht houden, zorgen voor balans in de begroting en voldoen aan veranderende wetgeving. Daarnaast staan wij voor een sobere, transparante en doelmatige besteding van gemeenschapsgeld en

streven we ernaar de lasten voor burgers en ondernemers niet meer dan trendmatig te verhogen. Hierbij hoort ook het beheersbaar houden van onze schulden, ook als de rente weer gaat stijgen.

BBV

In deze begroting is de nieuwe wetgeving op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) geïmplementeerd. Met deze wetgeving is onder meer beoogd uw kaderstellende en controlerende rol te verbeteren door een makkelijker inzicht in de begroting en een betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten. Het nieuwe BBV betekende een behoorlijke klus voor de organisatie en zal ook in de komende jaren nog de nodige (beleids)inspanningen vergen. Onder meer zijn alle beleidsproducten herzien, nieuwe berekeningswijzen toegepast (overhead, investeringen met maatschappelijk nut activeren), verplichte beleidsindicatoren opgenomen en wijzigingen in de verplichte paragrafen doorgevoerd.

Organisatie

Onze organisatie werkt aan een dienstverlenende en uitnodigende houding naar onze inwoners. Samen zoeken naar mogelijkheden, dat vinden wij belangrijk. Net als dat de kennis en vaardigheden van onze medewerkers matchen bij de nieuwe taken en rollen van de gemeente.

Een evenwichtig personeelsbestand met de kennis van de oudere medewerkers gekoppeld aan de denkkracht van jongere medewerkers helpt daarbij. Daarom willen wij ook in 2017 een vervolg geven aan een traineeprogramma.

Bestuursstijl

Als bestuur willen wij dichtbij de mensen staan en de samenleving als uitgangspunt nemen. In de aanpak van de opgaven zoeken wij de verbinding met u en de samenleving. Handen en voeten geven aan deze ambitie en daarmee een verantwoord andere bestuursstijl in de praktijk brengen heeft voor ons een hoge prioriteit. Graag zetten wij ons met een inmiddels deels gewijzigd collegeteam hier ten volle voor in!

2. De bestuursprogramma's

2.1. Inleiding

Belangrijk onderdeel van de begroting is het programmagedeelte. Hierin presenteren wij u onderstaande programma's met daarin onze ambities en doelstellingen voor 2016 en volgende jaren.

De programma's in de begroting zijn afgeleid van de programmahoofdstukken uit het collegeprogramma, te weten:

- Steenwijkerlanders voelen zich welkom
- Steenwijkerlanders voelen zich thuis
- Steenwijkerlanders doen het samen
- Steenwijkerlanders zijn actief
- Financiën en bedrijfsvoering

Ieder programma start met onze ambities en doelstellingen. Vervolgens wordt per programma voor 2017 weergegeven, hoe invulling aan deze ambities/ doelstellingen wordt gegeven en waar wij naar streven. Tevens is per programma een overzicht van de kosten opgenomen.

Schematisch kunnen de bestuursprogramma's en het politieke kompas als volgt worden weergegeven.

2.2. Uitgaven en inkomsten per programma

In onderstaand cirkeldiagram treft u een overzicht aan van de budgetten per bestuursprogramma voor zowel de inkomsten als de uitgaven over 2017. Ruim 79% van de inkomsten staat vermeld in het bestuursprogramma Financiën en bedrijfsvoering. In dit programma zijn ook de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen opgenomen. De uitgavenzijde komt voornamelijk voor

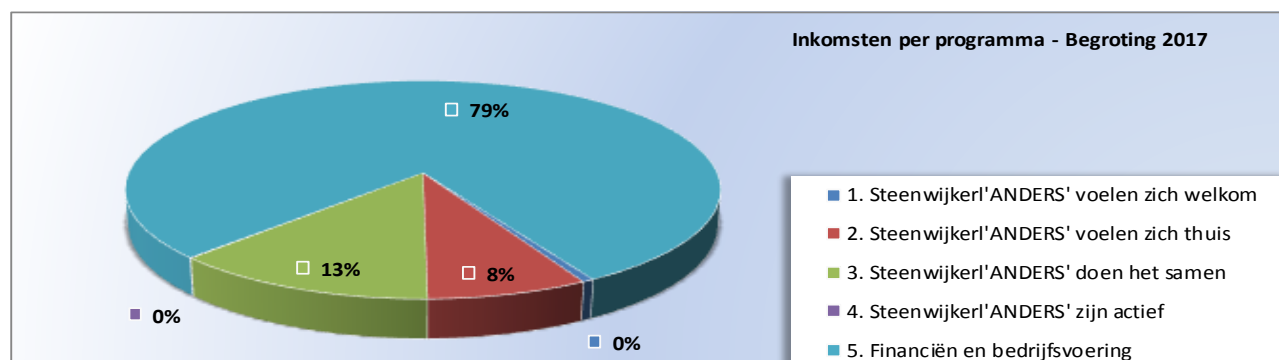
rekening van twee bestuursprogramma's, nl. Steenwijkerlanders voelen zich thuis en Steenwijkerlanders doen het samen.

Het totaal van de bestuursprogramma's betreft het resultaat voor bestemming. Er is geen rekening gehouden met de mutaties in de reserves.

bedragen x € 1.000

Inkomsten per programma - Begroting 2017	Bedrag	Percentage
1. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	600	0,5%
2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	8.428	7,6%
3. Steenwijker!'ANDERS' doen het samen	13.989	12,6%
4. Steenwijker!'ANDERS' zijn actief	84	0,1%
5. Financiën en bedrijfsvoering	88.076	79,2%
Totaal	111.177	100,0%

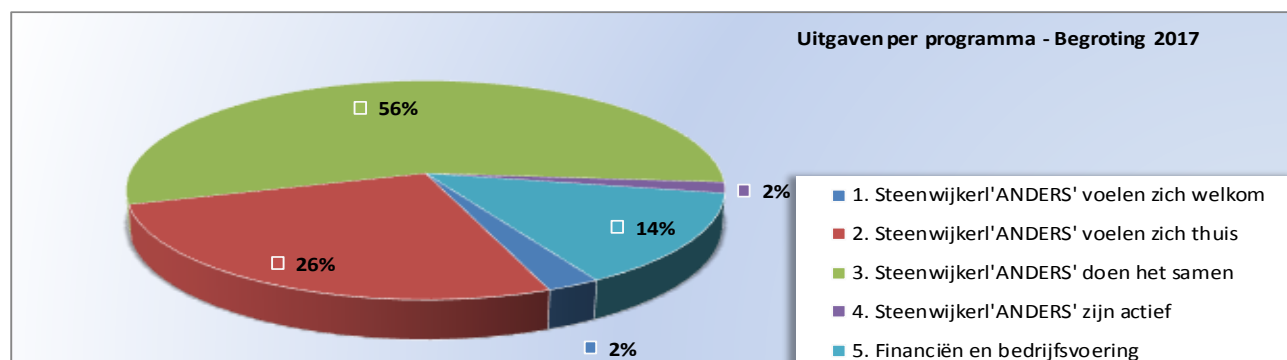
Grafisch weergegeven ziet de verdeling van de inkomsten er als volgt uit.

bedragen x € 1.000

Uitgaven per programma - Begroting 2017	Bedrag	Percentage
1. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	2.723	2,5%
2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	28.732	26,3%
3. Steenwijker!'ANDERS' doen het samen	60.932	55,8%
4. Steenwijker!'ANDERS' zijn actief	1.745	1,6%
5. Financiën en bedrijfsvoering	15.023	13,8%
Totaal	109.156	100,0%

Grafisch weergegeven ziet de verdeling van de uitgaven er als volgt uit.

2.3. Meerjarenbeeld

Het meerjarenbeeld start met de begrotingspositie zoals vermeld in de Perspectiefnota 2017-2020. In de raadsbrief van 22 juni 2016 bent u vervolgens geïnformeerd over de gevolgen van de door het rijk uitgebrachte mei-circulaire. Het is verheugend te constateren dat alle jaren een positief saldo vertonen. De raadsbesluiten zijn verwerkt tot en met de raadsvergadering van 5 juli 2016 met dien verstande dat ook de structurele doorwerking van diverse in de Najaarsnota 2016 opgenomen budgetten zijn meegenomen. Vervolgens zijn de herijkingen (prijs- en loonmutaties, autonome ontwikkelingen, kapitaallasten en beleidsbeslissingen) in het meerjarenbeeld verwerkt. In paragraaf 3.3. wordt een nadere toelichting gegeven op de herijkingen en de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Meerjarenbeeld	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo perspectiefnota	- 138	- 82	388	548
Raadsbrief 22 juni 2016 (mei circulaire)	119	- 201	- 547	- 833
Subtotaal	- 19	- 283	- 158	- 285
Programmabegroting 2017 GGD en Veiligheidsregio (raad 31-5-2016)	- 52	- 52	- 52	- 52
Structurele doorwerking Najaarsnota 2016	- 100	- 43	- 41	- 44
Herijkingen	568	986	909	972
Wijzigingen BBV	- 268	- 247	- 238	- 259
Saldo programmabegroting	129	361	419	332

2.4. Steenwijkerlanders voelen zich welkom

Wat zijn onze ambities en doelstellingen?

De gemeente Steenwijkerland heeft een voorbeeldfunctie voor de samenleving. Dienstverlening draait om de beleving van de inwoner. In 2017 gaan we verder met de ontwikkelingen die we in 2016 in gang hebben gezet.

Metten

De beleving van de inwoner is bepalend voor het antwoord op de vraag 'voelt u zich welkom bij de gemeente Steenwijkerland?' Daarom willen wij ook in 2017 meer inzicht in de beleving van onze klanten. Op die manier kunnen we betere keuzes maken in de verdere ontwikkeling van onze dienstverlening.

Basis op orde

Om de inwoner van dienst te kunnen zijn, moeten de medewerkers van de gemeente zich verantwoordelijk voelen voor het afhandelen van klantvragen. Daarbij is het belangrijk om de informatievoorziening op orde te hebben. Heldere afspraken bij het gebruik van een goed werkend zaakstelsel ondersteunen de dienstverlening. Bovendien is het belangrijk om de verbinding met elkaar te leggen, zodat de juiste kennis op het juiste moment kan worden ingezet.

Deze uitgangspunten vertalen we naar de volgende doelstellingen:

Ambitie: Goed bereikbaar

Doelstelling: Persoonlijk waar nodig, digitaal waar mogelijk					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Aanvragen gebeuren digitaal	2015	2018	Niet bekend	≥30% van de aanvragen gebeurt digitaal	≥60% van de aanvragen gebeurt digitaal.

In het contact met onze inwoners en ondernemers, wijzen we hen op de gemakken van digitale aanvragen. Waar nodig geven we uitleg over het gebruik ervan.

Op de website wordt bij de verschillende onderwerpen een link gelegd naar de in 2016 geïmplementeerde e-formulieren, zodat deze voor de klant goed vindbaar zijn. In 2017 zal bij persoonlijk contact aan de klant gevraagd worden “wat de reden is van het niet digitaal aanvragen”. De uitkomst hiervan zal een basis zijn voor verdere ontwikkeling van onze e-diensten.

Doelstelling: Heldere dienstverlening					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners vinden de informatie op onze site actueel en gemakkelijk vindbaar.	2015	2018	Niet bekend.	≥70%.	≥75%
Efficiënt en robuust georganiseerd KCC.	2015	2018	Niet bekend	Inrichting gezamenlijk KCC met Zwartewaterland	Realisatie inrichting gezamenlijk KCC met Zwartewaterland

De informatievoorziening via de website wordt getoetst aan de webrichtlijnen. Reacties van klanten worden meegenomen in de verdere verbetering van de website, die continu op de agenda van de redactieraad staat. Met behulp van onder andere Google Analytics worden klantvragen in beeld gebracht. Hiermee wordt ook de woordkeus op de website aangepast aan de beleving en woordkeus van de klant. Waar mogelijk wordt een link gelegd naar de digitale aanvragen.

Ambitie: Prettig contact

Doelstelling: Goed gastheerschap					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Inwoners en ondernemers zijn tevreden over de dienstverlening van onze gemeente met betrekking tot burgerzaken.	2015	2018	Onbekend	7,2	7,5

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Bij negatieve beschikkingen zoeken onze medewerkers persoonlijk contact (bv. weigering bouwvergunning, verzoek om handhaving, afwijzing WMO)	2015	2018	0%	≥50%	≥60%

De klanttevredenheid stijgt wanneer de kwaliteit van dienstverlening beter aansluit op de wensen van inwoners en ondernemers. Daarom willen we graag weten wat deze wensen zijn. We brengen de verwachtingen in beeld door vanuit het perspectief van onze inwoners en ondernemers naar onze dienstverlening te kijken. De uitkomsten hiervan gebruiken we om de Klantencontactmonitor (KCM) verder in te richten. Zo meten we de klanttevredenheid op die aspecten van dienstverlening die voor onze inwoners en ondernemers belangrijk zijn.

Doelstelling: Passend contact met een ieder					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Jaarlijkse relatieve toename van het aantal mediation-trajecten ten opzichte van het aantal conflicten (in wording) tussen burger en gemeente.	2015	2018	Als basis 2016	+5%	+5%

In 2017 zal de uitvoering van het inzetten van mediation bij burenruzies nadrukkelijker worden opgepakt. Het inzetten van een buurtbemiddelingsbureau zou hierbij tot de mogelijkheden horen.

Ambitie: Gemakkelijk en duidelijk

Doelstelling: Actief communiceren

Doelstelling: Duidelijk en tijdig antwoord op vragen					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
De inwoner en ondernemer wordt binnen 2 werkdagen teruggebeld.	2015	2018	90%	≥90%	≥90%
Briefafhandeling vindt plaats binnen 5 werkdagen.	2015	2018	90%	≥90%	≥90%

We willen onze dienstverlening verbeteren door het juist gebruiken van een goed ingericht zaakstelsel. Hiermee kunnen wij in beeld brengen hoe het proces loopt. Ook de klant wordt hierdoor beter geïnformeerd.

Doelstelling: Status vraag inwoner en ondernemer bekend					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Inwoners hebben via Mijnoverheid.nl inzicht in hun contacten met de gemeente.	2015	2017	Geen toegang tot Mijn overheid .nl.	Inwoners kunnen alle zaken welke digitaal aangeboden kunnen worden ook digitaal aanvragen en inzien.	Inwoners kunnen alle zaken welke digitaal aangeboden kunnen worden ook digitaal aanvragen en inzien.

Het inzicht dat de inwoner heeft in de status van zijn vraag draagt bij aan het gevoel van administratieve lastenverlichting. Bovendien gaan wij de e-formulieren 'pre-filled' aan onze inwoners aanbieden, op basis van DigiD. Dit betekent dat de gegevens die wij al hebben, alvast zijn ingevuld op het e-formulier. Bovendien kijken wij kritisch of de gegevens die we vragen wel daadwerkelijk nodig zijn.

Verbonden partij

Van de Stichting Dataland is de gemeente certificaathouder. Deze stichting verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, GEO- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten - 1. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 5.091	- 4.468	- 2.723	- 2.676	- 2.711	- 2.681
Baten	1.083	594	600	600	600	600
Saldo van baten en lasten	- 4.008	- 3.874	- 2.123	- 2.076	- 2.111	- 2.081
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 31	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	115	65	-	-	-	-
Mutatie reserves	83	65	-	-	-	-
Resultaat	- 3.925	- 3.809	- 2.123	- 2.076	- 2.111	- 2.081
Af: incidentele baten en lasten	83	65	-	-	-	-
Materieel resultaat	- 4.008	- 3.874	- 2.123	- 2.076	- 2.111	- 2.081

2.5. Steenwijkerlanders voelen zich thuis

Wat zijn onze ambities en doelstellingen?

Een goede duurzame woning in een veilige, mooie en streekeigen omgeving maakt dat je je al snel thuis voelt. Even belangrijk is het om goed contact te hebben met de buurt, elkaar te ontmoeten en te helpen als dat nodig is. Maar ook moet er ruimte zijn voor gezamenlijke initiatieven: een fijne woonomgeving maak én houd je immers met elkaar. Daarnaast moeten kernen en wijken over voldoende voorzieningen beschikken en goed bereikbaar zijn. Leegstand moet zoveel mogelijk worden voorkomen of opgelost.

Ambitie: passend en betaalbaar wonen voor iedereen

Duurzaamheid centraal					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
In 2020 wordt een volume aan nieuwe energie opgewekt ter grootte van het huishoudelijke energiegebruik binnen de gemeente	2015	2020	<5%	10%	≥12%

Doelstelling: Status vraag inwoner en ondernemer bekend

In 2017 zetten we stevig in op zonne-energie. We geven een impuls aan zonne-energie op daken en koppelen dit aan de verwijderingsplicht van asbest. Als gemeente stimuleren we het terugplaatsen van zonnepanelen om de doelstelling van zon op daken te kunnen realiseren. De lokale bedrijven helpen elkaar hierbij in samenwerking met BCS en LTO Noord. Dit leidt tot een omzetgroei en een stimulering van de lokale werkgelegenheid. Daarnaast jagen we de ontwikkeling van één of meerdere zonneparken aan. De locatie Woldmeenthe is de eerste die in Steenwijk wordt onderzocht op de haalbaarheid en draagvlak. Daarnaast stimuleren we lokale initiatieven en daar waar mogelijk worden marktpartijen benaderd voor de ontwikkeling ervan.

In het kader van 'Duurzame dorpen' stimuleren we wijken en kernen in het realiseren van projecten op het gebied van energiebesparing en –opwekking. Dit levert een bijdrage aan duurzaamheid en verlaagt de woonlasten of de kosten voor bijvoorbeeld de exploitatie van dorpshuizen en sportcomplexen. Lokale energie coöperaties kunnen hierin een belangrijke rol spelen. We investeren ook zelf in nieuwe energie. We plaatsen zonnepanelen op het gemeentehuis en theater De Meenthe. We werken aan een verdere verduurzaming van de exploitatie van maatschappelijk vastgoed. We onderzoeken de mogelijkheden van energiebesparing in maatschappelijk vastgoed met ondersteuning van een P-ESCo (Publieke Energie Service Company). We verkennen daarbij de mogelijkheid tot participatie bij de P-ESCo van de provincie Overijssel in samenwerking met het Energiefonds Overijssel.

Naast deze initiatieven blijven we actief zoeken naar innovatieve oplossingen om de doelstelling van 39% nieuwe energie in 2020 uit de Nota Nieuwe energie van 2013 te realiseren.

Woonpromotie gericht op doelgroepen					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Stijging CPO (Collectief Particulier Opdracht-geverschap) naar 2 per jaar	2015	2018	1	2	2

Woonpromotie gericht op doelgroepen					
Verkoop gemeentekavels ten behoeve van zelfbouwers	2015	2018	Programma Wonen met Meerwaarde	50 kavels	50 kavels
Woonprogramma op maat					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Stabilisatie van het aantal sociale huurwoningen als saldo van verkoop, sloop en nieuwbouw.	2015	2018	4.900 huurwoningen	4.900 huurwoningen	4.900 huurwoningen
Realisatie 125 woningen per jaar	2015	2015	125	125	125

Voor de komende jaren willen we bestaande nieuwbouwplannen realiseren, waarbij het voor de gemeente als geheel voor een belangrijk deel gaat om de toevoeging van tweekappers en vrijstaande woningen. Daarnaast willen we vooral ruimte geven aan transformatie van leegkomend vastgoed zoals winkels, scholen en bedrijfsruimte naar woningen. In 2017 willen we het planologisch kader voor de beoordeling van nieuwe initiatieven op het gebied van woningbouw en transformatie tegen het licht houden om inwoners, ontwikkelaars en woningcorporaties beter te kunnen faciliteren. In het eerste kwartaal van 2017 wordt u ter vaststelling de nieuwe Woonvisie aangeboden.

We maken jaarlijks prestatieafspraken met woningcorporaties over de beschikbaarheid en betaalbaarheid van hun huurwoningen voor de inwoners die afhankelijk zijn van sociale huur. We zetten in op het zo lang mogelijk zelfstandig thuis wonen van ouderen met een zorgvraag en andere kwetsbare inwoners en nemen een pro-actieve rol in de doorontwikkeling van de woonservicegebieden. We werken samen met zorginstellingen en woningcorporaties bij het realiseren van woonvormen voor ouderen en andere kwetsbare inwoners. De energetische kwaliteit van de sociale huurwoningvoorraad is aandachtspunt in de prestatieafspraken met de woningcorporaties. Ook helpen we particuliere woningeigenaren hun woning te verduurzamen door hierover voorlichting te geven.

Lokale vraag centraal					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Toepassen gedifferentieerde welstand op basis van nieuwe welstandsnota.	2015	2016	Huidig welstands- beleid en plan van aanpak	-	-

De begin 2017 vast te stellen Omgevingsvisie geeft de kaders voor fysiek/ruimtelijk beleid. Deze visie is verplicht op grond van de Omgevingswet die in 2019 in werking treedt en die veel wetten en regelingen in de fysieke omgeving vervangt. Doel van de wet is om meer integraal te werken en ruimte te bieden voor ontwikkeling.

Met de Omgevingsvisie spreken we ons uit over de gewenste kwaliteit van de omgeving en hoe we tegelijkertijd ruimte bieden aan ontwikkelingen. Dit principe werken we uit in het omgevingsplan

Buitengebied. Steenwijkerland is door het Rijk aangewezen als pilotgemeente voor het maken van een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (lees: omgevingsplan) voor het buitengebied. Met het omgevingsplan kan meer flexibiliteit geboden worden om o.a. vrijkomende agrarische bedrijven een andere invulling te geven. Ook wordt er gekeken naar de relatie tussen de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) en het omgevingsplan.

Het omgevingsplan wordt naar verwachting in 2017 vastgesteld.

In 2017 werken we verder aan de implementatie van de Omgevingswet. De digitale informatievoorziening en de integrale afweging van beleid en initiatieven zijn belangrijke aandachtspunten voor onze dienstverlening.

Het bestemmingplan voor Giethoorn wordt naar verwachting ook in 2017 vastgesteld. Tevens werken we in 2017 aan de bestemmingsplannen voor Eeserwold en de recreatiewoningenterreinen. Daarnaast worden de bestemmingsplannen die de 10-jaar termijn naderen, de komende jaren geactualiseerd (o.a. Wetering, Kornputkwartier, Beulakerpolder en Tuk Bergstein).

We ronden de Welstandsnota af in het eerste kwartaal van 2017.

Ambitie: gastvrije en betaalbare ploatsen

Goed uitgeruste sportaccommodaties					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over de sportvoorzieningen	2015	2018	82%	≥83%	≥85%
Toename opgevaardeerde sportaccommodaties (NOC*NSF)	2015	2017	2015: 1	2	-

In Scheerwolde (bij v.v. Scheerwolde) en in Sint Jansklooster (bij s.v. V.H.K.) worden in 2017 de kleedaccommodaties opgevaardeerd. Ook wordt het project 'verbeteren waterhuishouding sportvelden' afgerond. Het opstellen van het meerjarenplan Sportvelden staat op de agenda voor 2017. Klein en groot onderhoud aan de sportvelden wordt in dit meerjarenplan inzichtelijk gemaakt en vastgelegd.

Functionele maatschappelijke gebouwen					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Duurzame exploitatie maatschappelijk vastgoed (waaronder MFC's)	2016	2018	Accommodatiebeleidsplan, vast te stellen door de raad	Nader in te vullen o.b.v. beleidsplan	Nader in te vullen o.b.v. beleidsplan

Functionele maatschappelijke gebouwen					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Herbestemming leegstaand maatschappelijk vastgoed	2015	2017	Actielijst leegstaand maatschappelijk vastgoed	50%	80%

Het accommodatiebeleid (gemeentelijk maatschappelijk vastgoed) wordt naar verwachting begin 2017 vastgesteld. Het accommodatiebeleidsplan bestaat uit een gemeentelijke visie op accommodaties en een gedeelte over prestaties en maatregelen voor het gemeentelijk eigendom. Belangrijke onderdelen zijn het inzicht geven in gegevens (waaronder financieel) van het maatschappelijk vastgoed in gemeentelijk eigendom en een duurzame exploitatie van de gemeentelijke panden. De norm voor exploitatie van deze panden wordt op een later moment bepaald.

De lijst met leegstaand gemeentelijk maatschappelijk vastgoed is een dynamische lijst. Jaarlijks worden panden verkocht en soms ook gesloopt. Door samenvoeging van bijvoorbeeld scholen wordt de lijst ook weer aangevuld.

Ambitie: thuis in de openbare ruimte

Goed afgestemd onderhoudsniveau van de openbare ruimte					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over de afhandeling van de Meldingen Openbare Ruimte (MOR)	2015	2018	6,0	≥7,1	≥7,3
Binnen 5 werkdagen zijn de Meldingen Openbare Ruimte verholpen	2015	2018	50%	80%	85%
Toename aantal burgerschouwers	2015	2018	34	>2016	>2017
Onze inwoners zijn tevreden over het schoonhouden van de buurt	2015	2018	51%	≥51%	≥55%
De overlast van rommel op straat neemt af	2015	2018	26%	<26%	<26%

Bij een goed afgestemd onderhoudsniveau hoort dat de openbare ruimte onderhouden wordt op het afgesproken niveau. Dit betekent dat uit de burgerschouw blijkt dat hotspots, de groene parels hoog scoren en de overige openbare ruimte minimaal basis scoort.

Meer en meer inwoners maken (digitaal) melding van een kapotte of gevaarlijke situatie in de openbare ruimte via de Melding Openbare Ruimte, de zogenaamde MOR. Wij vinden het belangrijk dat deze

meldingen adequaat en naar tevredenheid worden opgelost. Samen met inwoners verbeteren wij onze dienstverlening op dit gebied. In 2017 streven wij erna dat 80% van de meldingen binnen vijf dagen worden afgerond.

Het aantal greenteams is (en wordt) uitgebreid. Meer en meer vrijwilligers (jong én oud) hebben oog voor hun eigen omgeving en zijn bereid deze schoon te houden. Deze vrijwilligers ondersteunen wij van harte.

In 2017 wordt, in overleg met de inzamelaars en inwoners, de inzameling van oud papier geoptimaliseerd. Onderdeel van deze optimalisatie zijn de veiligheid tijdens de inzameling en het serviceniveau richting inwoners.

Duurzaam beheer van de openbare ruimte					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Terugdringen energieverbruik openbare verlichting	2015	2018	2015: Start monitoring	->	->
Bewonersbetrokkenheid bij inrichting/onderhoud groen in de buurt (projecten per jaar)	2015	2018	2	2	2
Uitbreiding aandeel social return bij werkzaamheden in de openbare ruimte	2015	2018	2015: Start monitoring	->	->

In 2016 hebben wij in beeld gebracht hoe wij werken aan een duurzame buurt. Voor 2017 gaan wij voor projecten, met behulp van de Omgevingswijzer, in kaart brengen wat de invloed van het project is op de omgeving. Op deze manier worden kansen voor verduurzaming inzichtelijk gemaakt.

Om onze openbare ruimte duurzaam te beheren, hebben wij de onkruidbestrijding op verhardingen verduurzaamd. We streven erna om de werkzaamheden in 2017 met minimaal 50% social return uit te voeren.

Voor het beheer van de openbare ruimte gaan we de komende jaren tevens een kwaliteitssysteem implementeren. Hierbij wordt aansluiting gezocht met de landelijke ontwikkelingen op het gebied van assetmanagement. Het kwaliteitssysteem stroomlijnt en borgt de processen die nodig zijn voor een duurzaam en professioneel beheer van de openbare ruimte.

Aantrekkelijke en streekeigen openbare ruimte					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over de speelmogelijkheden voor kinderen	2015	2018	63%	≥65%	≥65%
Onze inwoners zijn tevreden over de groenvoorzieningen in de gemeente	2015	2018	56%	≥58%	≥58%
Inwoners zijn tevreden over de mogelijkheden van de gemeentelijke begraafplaatsen	2015	2018	2015: start monitoring 73%	≥75%	≥75%

Ambitie: veiligheid voorop

Iedereen wil graag veilig van A naar B. Verkeersveiligheid is dan ook een belangrijk item. We zetten daarom in op educatie voor jong en oud, maar ook op de aanpak van (kleine) verkeers-knelpunten. Dit laatste doen we gebiedsgericht en in overleg met plaatselijke belangen en wijkorganisaties.

Voor 2017 staat op de planning om de omgeving bij de Clauschool opnieuw in te richten.

In 2017 wordt een meerjarenplan verkeer opgesteld. In dit plan hebben wij met name aandacht voor de leefbaarheid in onze wijken en kernen. Belangrijk onderdeel van de leefbaarheid is de tevredenheid over de verkeersveiligheid in de buurt. Samen met de buurt gaan wij aan de slag om deze tevredenheid te verbeteren. Begin 2017 wordt het Masterplan Openbaar Licht (in combinatie met een meerjarenplan) ter vaststelling aangeboden. Het opwaarderen van de openbare verlichting naar led zorgt niet alleen voor een lager verbruik, ook de kwaliteit van het licht zorgt ervoor dat de zichtbaarheid en daarmee het gevoel van veiligheid toeneemt.

Verkeersveilig op pad					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over de verkeersveiligheid in de buurt	2015	2018	46%	≥47%	≥48%
De overlast door te hard rijden neemt af (% dat overlast ervaart)	2015	2018	45%	<45%	<45%
Basisscholen nemen deel aan verkeerseducatieprogramma	2015	2018	2015: start monitoring	->	->

Zorgeloos uitgaan					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners voelen zich veilig	2015	2018	86%	>86%	>86%

In het integrale veiligheidsplan (2015-2018) zijn voor 2017 de volgende prioriteiten opgenomen: bevorderen veiligheidsbewustzijn en zelfredzaamheid, minder woninginbraken, minder overlast, minder drugshandel en drugsgebruik, minder alcohol gerelateerde overlast, veiliger uitgaan en minder georganiseerde criminaliteit en ondermijning. In de uitvoeringsmatrix zijn aan deze prioriteiten, concrete acties gekoppeld. Ook zullen wij extra aandacht aan het onderwerp veiligheid besteden door de organisatie medio juli van de regionale Veiligheidsdag in onze gemeente.

Veilig thuis					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners doen mee met Burgernet	2015	2018	20%	>20%	>25%
Het aantal misdrijven in Steenwijkerland ligt blijvend onder het gemiddelde van de politieregio IJsselland	2015	2018	S < IJ	S < IJ	S < IJ

Verbonden partij

Veiligheidsregio IJsselland Zwolle

In Veiligheidsregio IJsselland wonen, werken en recreëren ruim 500.000 inwoners in elf gemeenten. Dit zijn de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.

Binnen de Veiligheidsregio werken brandweer, GHOR, politie en gemeenten samen op het gebied van: Brandweerzorg, Crisisbeheersing, Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen en Rampenbestrijding.

De veiligheidsregio is ingesteld om de inwoners van onze regio beter te beschermen tegen de risico's van branden, rampen en crises. Dankzij samenwerking zorgen we ervoor dat we steeds beter voorbereid zijn op het bestrijden van rampen en het onder controle houden van steeds groter wordende risico's.

Ambitie: goed toegankelijk

Begin 2017 wordt het beleidsplan wegen ter vaststelling aangeboden aan de raad. Aan dit beleidsplan wordt een meerjarenplan gekoppeld en hebben we afgesproken om in overleg met de plaatselijke belangen en wijkverenigingen, per gebied, de prioriteiten in beeld te brengen. In 2017 staat ook groot onderhoud gepland aan de Lageweg tussen Ossenzijl en Kuinre.

Ook wordt in 2017 een impuls gegeven aan het onderhoud en het vervangen van bruggen in onze waterrijke gemeente.

Als onderdeel van de 'Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk' gaan we met inwoners en ondernemers kijken naar de mogelijkheden om de leefbaarheid in de binnenstad verder te verbeteren.

Goed onderhouden (water)wegen, fiets- en voetpaden					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over het onderhoud van wegen en fietspaden	2015	2018	58%	≥58%	≥58%
Onze inwoners zijn tevreden over het aanbod van fietspaden in de gemeente	2015	2018	75%	≥75%	≥75%
Onze inwoners zijn tevreden over de toegankelijkheid van de openbare ruimte	2015	2018	78%	≥78%	≥78%

Voldoende parkeergelegenheid					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over de parkeermogelijkheden in de gemeente	2015	2018	≥59%	≥62%	≥63%

Per 1 januari 2017 is de regiotaxi gestopt. Samen met de vrijwilligersvervoerders monitoren wij de gevolgen hiervan en ondernemen, daar waar nodig, actie. Ook blijven wij de toeristische sector uitdagen om alternatieven te vinden voor de afname van het buslijnnet als het gaat om het vervoer van toeristen van bijvoorbeeld het treinstation in Steenwijk naar Giethoorn.

Voldoende duurzame openbare vervoersmogelijkheden					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Onze inwoners zijn tevreden over het openbaar vervoer in onze gemeente	2015	2018	≥47%	≥48%	≥50%

Ambitie: initiatiefrijk

De leefbaarheid in kernen en wijken staat centraal in onze relatie met plaatselijke belangen en wijkverenigingen. Met hen en andere actieve organisaties geven we ruimtelijke- en sociale ontwikkelingen binnen de wijk samen vorm.

Uit het Inwonersonderzoek 2015 blijkt dat inwoners het belang van inwoners- en overheidsparticipatie zien. De afgelopen jaren zijn allerlei initiatieven ontstaan. Ook in 2017 blijven we deze initiatieven ondersteunen en stimuleren. Een mooi voorbeeld hiervan is de Oldemarktseweg. In 2016 hebben bewoners van de

Oldemarktseweg in Steenwijkerwold een herinrichtingsplan opgesteld. Voor de uitvoering van hun plannen is in 2017 budget gereserveerd.

Trots zijn we op de vele projecten en initiatieven die jaarlijks in het kader van de matrix dorpsplannen worden ontwikkeld en uitgevoerd. Als gemeente ondersteunen we inwoners-initiatieven door financiële middelen beschikbaar te stellen. Startkapitaal is een belangrijke randvoorwaarde om initiatieven uit onze samenleving handen en voeten te geven. Onze bijdrage betreft een vorm van cofinanciering en biedt mogelijkheden om gelden van derden te genereren. Deze manier van financiering zorgt ervoor dat initiatiefnemers een hoge mate van betrokkenheid en zelfredzaamheid ontwikkelen.

In 2016 is besloten dat de reserve Kernen en Wijken voor de komende twee jaar, jaarlijks gevoed wordt met € 100.000 om deze stimulering en ondersteuning te kunnen blijven bieden.

Gemeente levert maatwerk					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Betrokken bewoners zijn tevreden over de mate van burgerparticipatie bij projecten in de openbare ruimte	2015	2018	2015: Start monitoring	->	->

PBW's als gesprekspartner					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Faciliteren dorpsplannen	2015	2018	10 projecten	10 projecten	10 projecten
PBW's zijn tevreden over de samenwerking met de gemeente (cijfer)	2015	2018	6,7	7,0	7,5

Zelforganiserende kernen en wijken					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Kernen/wijken hebben (deel van) de openbare ruimte in zelfbeheer	2015	2018	1	3	4

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1.000

Bestedingsplan - 2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
In PPN 2017-2020 opgenomen				
Omgevingsplan	60			
Asbest verwijderen en zon op het dak	105	105	30	30
Brugwachtershuisje Kooibrug Scheerwolde	75			
Vervangen brug nabij Stroinkemaal (eigendom Waterschap)	pm	pm	pm	pm
Herinrichting parkeerterrein MFC De Ploats te Blokzijl	6	6	5	5
Chemievrij onkruidbeheer op verharding	100	100	100	100
Vervanging oeververbindingen (bruggen)	25	25	25	24
Eerste aanzet vervanging verlichting	26	25	25	24
Eerste aanzet vervanging verlichting	- 20			
Handhaving met Citycontrol 6 applicatie	11	11	11	10
Herinrichting schoolomgeving Clausschool	12	12	12	11
Vrijval budget van project verkeersveilige omgeving	- 10			
Aanschaf zonnepanelen op het gemeentehuis en de Meenthe		52	51	50
Energie Service Company	30	30		
Realisatie zonneparken	300			
Veiligheidsdag	10			
Kernen en wijken	100	100		
Herinrichting Oldemarktseweg Steenwijkerwold	32	32	31	31
Totaal bestedingsplan	862	497	289	286

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten - 2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 47.768	- 52.449	- 28.732	- 32.137	- 32.170	- 33.849
Baten	16.583	15.431	8.428	8.610	8.934	11.276
Saldo van baten en lasten	- 31.185	- 37.019	- 20.304	- 23.527	- 23.236	- 22.573
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 3.078	- 415	- 434	- 234	- 163	- 972
Onttrekkingen	5.429	9.058	- 752	760	640	580
Mutatie reserves	2.351	8.642	- 1.186	526	478	- 392
Resultaat	- 28.834	- 28.376	- 21.491	- 23.000	- 22.758	- 22.965
Af: incidentele baten en lasten	2.351	8.642	1.417	0	1	- 0
Materieel resultaat	- 31.185	- 37.019	- 22.907	- 23.001	- 22.759	- 22.965

2.6. Steenwijkerlanders doen het samen

Wat zijn onze ambities en doelstellingen?

Weten waar je terecht kunt met je zorgvraag; dat is belangrijk als je aangewezen bent op regelingen op het sociale terrein. Onze inwoners moeten er van op aan kunnen dat zij de ondersteuning krijgen die past bij de (zorg)vraag. Sinds 1 januari 2015 geeft de gemeente invulling aan een nieuwe en grotere rol binnen het sociaal domein. Met een zachte landing hebben we taken en verantwoordelijkheden vormgegeven en de basis op orde gebracht. Na bijna 2 jaar uitvoering hebben we steeds meer een beter beeld van de zorgvraag en kunnen we inzetten op veranderingen in het sociaal domein (transformatie) zoals deze zijn beschreven in het eind 2016 vastgestelde beleidsplan Sociaal Domein 2017-2020. Met als doel om inwoners ook bij teruglopende budgetten de ondersteuning te bieden die past. Uitgangspunt daarbij is en blijft de eigen kracht en verantwoordelijkheid van inwoners die we waar nodig ondersteunen, stimuleren en faciliteren. Vanaf 1 januari 2017 gaan we werken met een integrale gemeentelijke toegang Wmo en jeugd, waarbij we de zorgvraag integraal en voor het hele gezin oppakken.

In 2017 gaan we de succesvolle inzet van de beweeg- en cultuurcoaches continueren. Zowel sport als cultuur kunnen bijdragen aan oplossingen binnen het sociale domein. Het biedt mogelijkheden aan onze inwoners om mee te doen, het verbindt en we zien kansen op het terrein van preventie.

Toegankelijke zorgvoorzieningen					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Cliënten beoordelen de toegang via de gemeente tot gemeentelijke en maatwerk voorzieningen Wmo met een 7,5 of hoger	2015	2018	7,1 (2015)	7,3	7,5
Cliënten beoordelen de toegang via het CJG tot jeugdhulp met een nog nader te bepalen cijfer (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	6,7 (2016)	(N.a.v. nulmeting 2016) 6,7	(N.a.v. nulmeting 2016) 7
Een nog nader te bepalen % van de inwoners weet waar zij terecht kunnen met vragen over participatie of zelfredzaamheid (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	39% (2015)	(N.a.v. nulmeting 2015) 45%	(N.a.v. nulmeting 2015) 50%
90% van de inwoners weet waar zij terecht kunnen met vragen over opgroeien en opvoeden.	2015	2018	91% (2013)	85%	90%

Iedereen doet mee					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Het percentage vrijwilligers dat zich voldoende ondersteund voelt ligt op 90% of hoger	2015	2018	93% (2013)	88%	90%
Het percentage mantelzorgers dat zich voldoende ondersteund voelt ligt op 75% of hoger	2015	2018	76% (2013)	73%	75%
Aantal laaggeletterden dat een taalcursus of een programma met taalcoach heeft gevolgd	2015	2018	-	150	200
% ingezette schuldhulpverleningstrajecten succesvol afgesloten (afhankelijk nulmeting)	2015	2018	65% (medio 2016)	65%	65%

De komende vier jaar staan we in het sociaal domein voor een transformatie-opgave. Het beleidsplan Sociaal domein 2017- 2020 geeft hieraan nadere invulling. Ambitie is dat alle inwoners van Steenwijkerland kunnen

meedoen aan het sociale, maatschappelijke en economische verkeer. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor kwetsbare inwoners.

Voor de ondersteuning van inwoners in het algemeen en mantelzorgers en vrijwilligers in het bijzonder is het voorliggend veld (onze ketenpartners) randvoorwaardelijk. Wij zien hierin ook een belangrijke rol voor de vernieuwde inzet van welzijn.

Sociale samenhang in de buurt

Het bevorderen van een krachtige samenleving, gericht op het vergroten van de leefbaarheid en sociale cohesie, is van groot belang. In een vitale omgeving is het behouden of vergroten van zelfredzaamheid en het meedoen in de samenleving gemakkelijker.

Ouderen blijven langer thuis wonen en inwoners die eerder in een beschermde woonsituatie woonden, zullen vaker zelfstandig wonen met begeleiding. Op het terrein van wonen-welzijn-zorg is intensieve afstemming met betrokken partijen als woningbouwcorporaties, zorgpartijen, mantelzorgnetwerk etc. nodig. Dit om te zorgen voor een gezonde woonsituatie, voldoende zorg en het voorkomen van eenzaamheid of uitsluiting.

Ambitie: zorg voor en met elkaar

Solide maatwerkondersteuning

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Het rapportcijfer voor de tevredenheid over de maatwerkvoorzieningen* is 7,5 of hoger	2015	2018	7,1 Alle Wmo voorzieningen (2015)	≥7,3	≥7,5

Sluitend netwerk algemene voorzieningen**

Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Een nog nader te bepalen % inwoners mist geen hulp- of ondersteuningsaanbod in Steenwijkerland	2015	2018	2018	N.a.v. nulmeting 2018	N.a.v. nulmeting 2018

* een maatwerkvoorziening is een voorziening die niet algemeen toegankelijk is. Om gebruik te kunnen maken van een maatwerkvoorziening is een beschikking van de gemeente nodig. De gemeente neemt een besluit op basis van het onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner.

** een algemene voorziening is toegankelijk voor de doelgroep zonder een uitgebreid onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de inwoner.

In september 2016 is het Beleidsplan Sociaal Domein ter vaststelling door de gemeenteraad behandeld. Dit beleidsplan bestrijkt het hele sociaal domein, waaronder het jeugddomein. Voor de jeugd is daarin de ambitie opgenomen “dat zij zich de vaardigheden verwerven om zich, als volwassenen, staande te kunnen houden in de samenleving en deel te kunnen nemen aan het sociale, maatschappelijke en economische verkeer. Binnen het jeugddomein is intensieve afstemming met betrokken partijen als het onderwijs en de zorg.

Verbonden partijen.

N.V. NoordWestGroep

Het doel van NoordWestGroep is om op sociaal –economisch verantwoorde wijze inwoners met een arbeidsbeperking van de gemeente Steenwijkerland zoveel mogelijk (veelal met een loonkostensubsidie) toe te leiden naar regulier werk. Voor de groep waarbij dit niet (meer) lukt biedt NoordWestGroep een beschutte werkomgeving aan. Landelijke regelgeving noopt ons tot afbouw van de Sociale werkvoorziening te komen. Afbouw van deze subsidie alsmede van de doelgroep betekenen een financieel risico als hier geen vervangende inkomsten tegenover staan c.q. als niet tot een evenredige afbouw van de kosten van de infrastructuur wordt overgegaan door NoordWestGroep.

Intergemeentelijke Sociale Dienst

De hoofdtaak van de IGSD is om inwoners van de gemeente Steenwijkerland die een beroep doen of willen doen op een bijstandsuitkering weer toe te leiden naar regulier, betaald werk. Mocht dit niet of niet direct lukken dan kan men een beroep doen op het vangnet van de sociale zekerheid, namelijk een bijstandsuitkering. Hierbij wordt dan wel een tegenprestatie verwacht om op die manier actief te blijven participeren in de samenleving.

Daarnaast vervult de IGSD nog een actieve rol bij het armoede- en minimabeleid, inclusief de schuldhulpverlening.

De gemeenten Steenwijkerland en Westerveld zijn risicodragers voor de uitvoering van de taken van de IGSD. De belangrijkste risico's waarmee de IGSD te maken heeft zijn de zogeheten open-eind regelingen, zoals de Wet Werk en Bijstand, de bijzondere bijstand, minimabeleid en de schuldhulpverlening. In het najaar 2016 zullen de resultaten van het externe onderzoek door K+V naar de toekomst van de IGSD met de bijbehorende scenario's en nader te bepalen risico's aan de raad worden voorgelegd.

GGD IJsselland Zwolle

De gemeente Steenwijkerland maakt deel uit van de GGD IJsselland. Volgens de Wet publieke gezondheid hebben gemeenten de taak een GGD in stand te houden voor de uitvoering van taken op het gebied van de publieke gezondheidszorg. Dit is o.m. gericht op het bevorderen van de algemene gezondheid en het voorkomen van ziekten bij risicogroepen. Een belangrijke rol van de GGD is daarnaast monitoring en signalering.

BVO Jeugd

De Bedrijfsvoeringsorganisatie Jeugdzorg IJsselland (BVO) is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in Overijssel. De BVO voert voor 11 gemeenten een aantal bedrijfsvoeringstaken uit die verbonden zijn aan de inkoop en contractmanagement, financiële afhandeling en monitoring van de verstrekte individuele voorzieningen jeugdhulp. Jeugdhulp biedt extra ondersteuning aan kinderen en hun ouders bij het opgroeien en opvoeden tot zelfstandige volwassenen. De regeling is aangegaan voor de jaren 2015 en 2016. In het vierde kwartaal van 2016 beslist de gemeente over de samenwerking vanaf het jaar 2017. Risico's zijn gelegen in keuzes over de vormgeving van de samenwerking en inkoop die kunnen doorwerken in de bedrijfsvoering (waaronder de wens tot meer maatwerk, flexibiliteit, toetreding van nieuwe aanbieders op de markt en het eventueel loslaten van de verevening). Daarnaast is het terrein van jeugdhulp dermate in beweging dat noodzakelijke aanpassingen aan het registratiesysteem kunnen leiden tot meerkosten.

Sociaal domein

Aanleiding

De raad heeft bij het vaststellen van de jaarstukken 2015, door middel van een amendement aangegeven dat in de programmabegroting 2017 en 2018 een afzonderlijke paragraaf Sociaal domein opgenomen moet worden.

In de paragraaf moet informatie opgenomen worden over de deelbudgetten nieuwe Wmo-taken, Participatie, Jeugdzorg en oude Wmo-taken zoals de nadere onderbouwing (kaders) daarvan. In de reguliere P&C cyclus wordt vervolgens gerapporteerd over de ontwikkeling van de zorgvragen en het daaraan gerelateerde budget.

Transitie

Vanaf januari 2015 is er sprake van een transitie binnen het Sociaal domein. Gemeenten hebben een grote rol gekregen op het gebied van de jeugdzorg en de diverse AWBZ-functies na de decentralisaties en op het gebied van de participatiewet na de invoering hiervan.

Deze transities moeten een bijdrage leveren aan een duurzame oplossing van diverse problemen en hebben als gemeenschappelijke doelen:

- meer eigen verantwoordelijkheid van de burger;
- lagere kosten;
- effectievere en efficiëntere hulp;
- toename van participatie.

Transformatie

Met het nieuwe beleidsplan Sociaal domein 2017-2020 wordt gestart met de transformatie. Om ervoor te zorgen dat in de toekomst iedereen die dat nodig heeft, ondersteuning kan krijgen bij deelname aan de samenleving, moeten er nú maatregelen genomen worden. Gezien de omvang van de te verwachten tekorten, zijn kleine aanpassingen niet voldoende. Er is een ombuiging in denken en doen nodig in beleid en uitvoering met als doel het versterken van de zelf- en samenredzaamheid van onze inwoners en het vergroten van de effectiviteit en efficiëntie van de ondersteuning (de vangnetvoorzieningen). Dit vergt een ombuiging in denken, een 'mindshift'. Van verzekerd denken waarin een inwoner 'recht' heeft op voorzieningen, naar het onderzoeken van wat nodig is om zelfredzaam te kunnen blijven. Van 'zorgen voor'

naar 'zorgen dat'. Van denken in bestaande producten naar maatregelen die nodig zijn om te kunnen deelnemen aan de samenleving. Van een focus op de individuele inwoner naar de gemeenschappen waar de inwoner deel van uit maakt. Van afzonderlijke organisatiebelangen naar de gemeenschappelijke maatschappelijke opdracht. Deze ombuiging is voor ons de kern van het begrip 'transformeren'. Daarbij liggen de pasklare oplossingen niet op tafel. Transformeren is vooral een zoektocht naar een ander samenspel tussen inwoners, organisaties en de gemeente.

Er wordt gewerkt met een transformatie-agenda. Dit is een dynamisch document waarin de thema's zijn benoemd die de komende vier jaar in de beleidsontwikkeling prioriteit hebben. Daarbij staan drie transformatielijnen centraal:

- ✓ het versterken van de preventie,
- ✓ het tot stand brengen van effectieve verbindingen en
- ✓ het realiseren van scherp opdrachtgeverschap.

Bij de transformatielijn 'preventie' gaat het primair om het vinden van een andere mix van preventieve activiteiten, waarbij meer nadruk komt te liggen op activiteiten waarvan het aannemelijk is dat zij een positieve bijdrage leveren om inwoners zo zelfstandig mogelijk deel te laten nemen aan het maatschappelijk-, economisch- en sociaal verkeer.

Het doel van de transformatielijn verbindingen is – heel in het kort – het versterken van de integraliteit van hulpverlening en beleid.

Het doel van de transformatielijn 'opdrachtgeverschap' is het versterken van de sturende werking die uitgaat van het gemeentelijk opdrachtgeverschap. Daarbij staat het sturen op kwaliteit centraal en zijn de financiële kaders rand voorwaardelijk.

Daarbij hebben we te maken met krimpende budgetten. Dit omdat de decentralisaties vanuit het rijk gepaard zijn gegaan met forse bezuinigingen (die gefaseerd worden doorgevoerd). Reden genoeg om na de transitie nu volop in te zetten op de transformatie.

Bijdrage vanuit het Rijk

Met het overhevelen van de taken in het kader van de Jeugdwet, de nieuwe Wmo en de Participatiewet is er ook budget overgeheveld naar de gemeente via de Algemene uitkering van het gemeentefonds. Dit betreft zowel de uitvoeringskosten van de nieuwe taken als ook de eigen personele kosten.

Hieronder staat aangegeven hetgeen per deeldomein aan budget wordt ontvangen.

Bedragen X € 1.000					
Omschrijving	2016	2017	2018	2019	2020
Jeugdzorg	9.137	9.777	9.913	9.920	9.939
WMO 2015	7.459	6.637	6.218	6.144	6.108
Participatie (re-integratie)	1.282	1.348	1.417	1.465	1.499
Participatie (Wsw)	8.103	7.460	6.844	6.354	5.908
Totaal	25.981	25.222	24.392	23.883	23.454

Bovenvermelde opsomming is overigens exclusief het budget dat wordt ontvangen voor de uitvoering van de oude Wmo (o.a. schoonmaakondersteuning) en het minimabeleid. Dit bedrag is binnen de Algemene uitkering niet meer geheel afzonderlijk te herleiden.

Begroting 2017

De begroting 2017 is opgesteld volgens de nieuwe indeling op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV). Deze indeling sluit aan bij de informatie die ook de gemeenteraad vraagt aangaande het Sociaal domein.

De categorieën die in de rapportage naar de raad gehanteerd worden en ook in grote mate aansluiten bij de categorisering van het BBV zijn:

- Jeugd; maatwerkvoorzieningen (ZIN en PGB) en geëscaleerde zorg (reclassering en veilig thuis);
- Wmo; nieuwe maatwerkvoorzieningen (dagbesteding en begeleiding zowel ZIN als PGB), geëscaleerde zorg (opvang en beschermd wonen), oude maatwerkvoorzieningen (wonen, rollen en vervoer) en schoonmaakondersteuning;
- Overige taken; toegang (CJG en exploitatielasten BVO) en Samenkracht en burgerparticipatie zoals algemeen maatschappelijk werk, sociaal cultureel werk, ouderenbeleid, jeugdbeleid, gehandicaptenvervoer, innovatie, kinderopvang en asiel-/minderhedenbeleid;
- Participatie; participatie (re-integratie) en Wsw (Noordwestgroep);
- Minimabeleid;
- Eigen bijdragen; eigen bijdragen voor Wmo-voorzieningen.

Bedragen X € 1.000

Sociaal domein	Realisatie 2015	2016 (na PPN)	2017
Jeugd	8.634	8.455	8.375
Wmo			
Wmo-nieuw	4.350	4.974	5.022
Wmo-oud	1.764	1.996	1.940
Schoonmaakondersteuning	2.722	2.718	4.023
Overige taken jeugd en Wmo			
Toegang (*)	1.227	1.388	1.393
Samenkracht en Burger-participatie	1.273	2.678	2.231
Participatie			
Participatiewet	807	1.282	1.348
WSW	8.992	8.429	8.121
Minimabeleid	1.637	1.385	1.335
Eigen bijdragen Wmo	-492	-500	-800
Totaal	30.913	32.805	32.989

(*) Van dit budget is bijna € 700.000, naar aanleiding van het raadsbesluit Geïntegreerde toegang Wmo/Jeugd (13 september 2016), overgeheveld naar het bedrijfsvoeringsbudget van de ambtelijke organisatie.

Voor het Sociaal domein is in 2017 ongeveer evenveel budget meegenomen als in 2016, ondanks het feit dat er minder geld van het Rijk is ontvangen voor uitvoering van de decentralisatie. De verdeling van de budgetten over de diverse posten is gebeurd aan de hand van de vorige begroting en de realisatie 2015 en, indien bekend, verwachte realisatie 2016. Uiteindelijk wordt gestuurd op het totale budget van afgerond € 33 miljoen. Noodzakelijke verschuivingen, zoals het besluit van 28 juni 2016 rondom de schoonmaakondersteuning, worden (in principe) binnen dit ontschotte budget Sociaal domein gevonden. Daarnaast is besloten om een reserve 'Opvang effecten decentralisaties' in het leven te roepen. In deze reserve is een bedrag van € 3 miljoen gestort.

Meerjarenperspectief 2017-2020

Het meerjarenperspectief van het Sociaal domein ziet er als volgt uit:

Bedragen X € 1.000				
Sociaal domein	2017	2018	2019	2020
Jeugd	8.375	8.375	8.375	8.375
Wmo				
Wmo-nieuw	5.022	4.960	4.893	4.907
Wmo-oud	1.940	1.940	1.939	1.939
Schoonmaakondersteuning	4.023	4.023	4.023	4.023
Overige taken jeugd en Wmo				
Toegang	1.393	1.393	1.393	1.393
Samenkracht en Burgerparticipatie	2.231	1.921	1.921	1.921
Participatie				
Participatie	1.348	1.417	1.466	1.465
WSW	8.121	7.674	7.185	6.773
Minimabeleid	1.335	1.284	1.284	1.284
Eigen bijdragen	-800	-800	-800	-800
Totaal	32.989	32.188	31.679	31.282

Net zoals de rijksbijdrage voor de decentralisaties afneemt, neemt ook het budget voor het Sociaal domein af. Dit is één van de ontwikkelingen die geschetst wordt in het beleidsplan waarvoor met behulp van de transformatie een oplossing gezocht moet worden.

In het beleidsplan Sociaal domein zijn enkele scenario's geschetst. In deze scenario's wordt uitgegaan van een groei van de zorgvraag (met 2 of 5%), bijvoorbeeld door vergrijzing en extramuralisering. De scenario's zullen de komende jaren verder onderzocht worden met name de gevolgen van demografische ontwikkelingen.

Beleidsplan Sociaal domein en planning & control cyclus

In het beleidsplan Sociaal domein zijn méér budgetten meegenomen dan in bovenstaande overzichten. Ook de budgetten Gezondheidszorg, Sport, Cultuur en Onderwijs zijn in het beleidsplan meegenomen. Deze beleidsvelden zullen mogelijk op termijn ingezet worden in de transformatie. Wanneer dit het geval is, zal het overzicht mogelijk aangepast worden. De transformatie is erop gericht om beleid en uitvoering op de deelterreinen zodanig om te buigen, dat we de uitdagingen van de komende jaren, zoals bijvoorbeeld het

krimpde budget, het hoofd kunnen bieden. Hoe we dat precies gaan doen, weten we nog niet exact. Pasklare oplossingen liggen namelijk niet op tafel. Daarvoor is de complexiteit in Sociaal domein te groot en hebben de grote decentralisaties nog te kort geleden plaats gevonden. Wat we wel weten is de richting waarin we de ombuiging van het bestaand beleid willen vormgeven. Het gaat om een koerswijziging in de volgende richtingen:

1. Preventie versterken
2. Effectieve verbindingen
3. Scherp opdrachtgeverschap

Belangrijk om te weten is dat transformeren fundamenteel innoveren is en dat het niet meer gaat om kleine aanpassingen binnen de bestaande kaders. Het vraagt ook financiële investeringen.

De koerswijziging langs de drie geschetste lijnen moet antwoord geven op de vraag hoe we er met elkaar voor zorgen dat inwoners met elkaar zo lang mogelijk zelfredzaam zijn en er voor wie dat nodig heeft, goede en betaalbare vangnetvoorzieningen blijven. Dit doen we aan de hand van een dynamische transformatieagenda.

Er is momenteel nog niet bekend wat die transformatie (het fundamenteel innoveren en investeren) gaat kosten en wat die gaat opbrengen. De financiële ontwikkelingen van de transformatieagenda worden via de reguliere P&C-instrumenten, zijnde de Perspectiefnota, Najaarsnota en de begroting, voorgelegd aan de gemeenteraad.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1.000

Bestedingsplan -	Begroting	MJR	MJR	MJR
3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	2017	2018	2019	2020
In PPN 2017-2020 opgenomen				
Fusieschool Giethoorn	33	56	102	100
Gymvervoer komt vervallen bij fusiescholen				
Groot onderhoud zwembaden	29	28	28	27
Totaal bestedingsplan	62	84	130	127

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten -	Rekening	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 70.763	- 69.639	- 60.932	- 59.718	- 58.930	- 58.510
Baten	16.590	13.563	13.989	13.989	13.989	13.989
Saldo van baten en lasten	- 54.174	- 56.076	- 46.943	- 45.730	- 44.942	- 44.521
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 653	- 4.980	- 50	- 50	- 50	- 50
Onttrekkingen	4.238	10.021	458	29	29	29
Mutatie reserves	3.585	5.041	408	- 21	- 21	- 21
Resultaat	- 50.589	- 51.035	- 46.535	- 45.750	- 44.962	- 44.541
Af: incidentele baten en lasten	3.585	5.041	505	0	0	0
Materieel resultaat	- 54.174	- 56.076	- 47.040	- 45.751	- 44.963	- 44.542

2.7. Steenwijkerlanders zijn actief

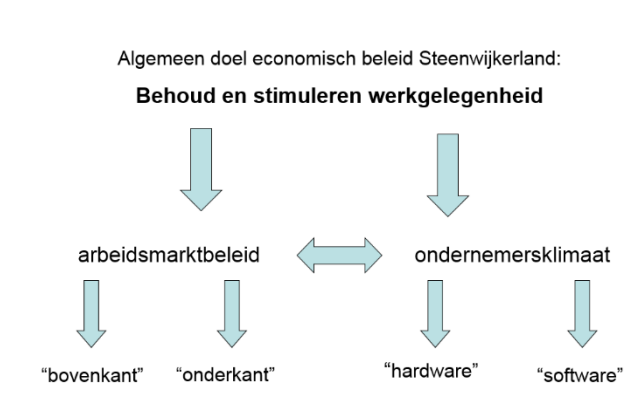

Wat zijn onze ambities en doelstellingen?

Samen willen we werken aan werk. We vinden het erg belangrijk dat iedereen aan het werk kan, waar mogelijk in ons eigen gebied. Het hebben van werk is van belang voor het individu, de samenleving en de economie. De toeristische sector biedt kansen voor de werkgelegenheid. Samen met ondernemers(organisaties) en met partners in de Regio Zwolle gaan we hier actief mee aan de slag.

Ambitie: behoud en ontwikkeling werkgelegenheid in Steenwijkerland

Het behoud en stimuleren van de werkgelegenheid staat bij het economisch beleid centraal. Hiervoor zetten we in op het ondernemersklimaat en het arbeidsmarktbeleid.

Bij het ondernemersklimaat kijken we naar de hardware en de software. De hardware richt zich o.a op investeringen op bedrijventerreinen. Zo is onder de noemer Parkmanagement 3.0 een vervolg gegeven aan de onlangs afgeronde fysieke revitalisering van de bedrijventerreinen (samen voor drie sterren). Immers een goed ondernemersklimaat vraagt structurele aandacht voor de bedrijventerreinen. In samenwerking met de provincie Overijssel en gemeenten in West Overijssel worden afspraken voorbereid over de kwantiteit en kwaliteit van de bedrijventerreinen.

Naast de fysieke maatregelen vormt de software een belangrijke peiler voor het ondernemers-klimaat. Belangrijk onderdeel hiervan is de dienstverlening aan ondernemers. We zetten hierbij in op voorkantsturing. Het geven van een goed, integraal afgewogen advies aan het begin van het traject. Naast dienstverlening gaat het om relatiebeheer, netwerken en samenwerking. Zo zal, onder andere in het kader van arbeidsmarktbeleid, de samenwerking met de Regio Zwolle worden geïntensiveerd. Werkgelegenheid is immers een regionale aangelegenheid.

De samenwerking met de BCS is intensief en vruchtbaar. In het kader van het eerder aangehaalde Parkmanagement 3.0 wordt een uitvoeringsagenda opgesteld, waarin vooral ingezet wordt op het stimuleren van de werkgelegenheid. Daarnaast werken wij de thema's duurzaamheid, leegstand, beheer openbare- en privateruimte en veiligheid uit. Ons streven is om in de week van de Ondernemer, in het najaar van 2016 de uitvoeringsagenda, te presenteren.

Versterken ondernemersklimaat					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Revitalisering bedrijventerreinen "2.0" is omgezet in duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van de gebieden.	2015	2015	Evaluatie 'Samen voor 3 Sterren'	80% afspraken uitgevoerd	100% afspraken uitgevoerd
Ondernemers zijn tevreden over het ondernemersklimaat	2015	2018	Steenwijkerland scoort op de dienstverlening een 5,9.	6,0	6,1

Een versterking van het ondernemersklimaat moet er mede toe leiden dat bedrijven zich goed verankeren in onze gemeente. Bedrijven die zich kunnen ontwikkelen en zorgen voor werkgelegenheid. Dit betekent dat we niet alleen focussen op het aantal bedrijven maar ook op de grootte en het saldo van vestigende en vertrekkende bedrijven in Steenwijkerland.

Groei aantal arbeidsplaatsen en toeleiding					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Plaatsen mensen met een arbeidsbeperking (ex-Wajong en Wsw)	2015	2018	0 (medio 2016)	50	75

Groei aantal arbeidsplaatsen en toeleiding					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Jaarlijks stromen gemiddeld 150 personen uit de WWB naar betaald werk.	2015	2018	105 (2015)	150	150
Alle cliënten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt verrichten naar vermogen een tegenprestatie voor hun uitkering in de vorm van vrijwilligerswerk, mantelzorg of anderszins maatschappelijk nuttige activiteiten.	2015	2018	45% (2015)	95%	100%
Efficiënte en robuuste uitvoering van de participatiewet	2015	2016	Samenwerking met Westerveld		Effectuering van de samenwerking
Het werkloosheidspercentage in de gemeente (10,6%) groeit dichter toe naar het werkloosheidspercentage in de regio Zwolle* (9,0%,)	2015	2018	1,6%** Dec 2014	1,2%	1,0%

*Het betreft werkbedrijf regio Zwolle dat bestaat uit de gemeenten: Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Heerde, Kampen, Meppel, Oldebroek, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Westerveld, Zwartewaterland en Zwolle.

** Dit is het verschil in percentage tussen de Regio Zwolle (9,0%) en Steenwijkerland (10,6%) Bron UWV.

Om de werkgelegenheid en het ondernemersklimaat verder te bevorderen wordt in samenwerking met de subregio (Meppel, Westerveld en Staphorst) de werkgeversdienstverlening geïntensiveerd. Deze aanpak moet leiden tot meer plaatsingen van werkzoekenden op de arbeidsmarkt.

In de uitvoeringsagenda met de BCS worden concrete acties opgenomen. In het vervolg daarop willen wij ook met andere sectoren (detailhandel, recreatie & toerisme, dienstensector e.d.) tot afspraken komen. Een extra mogelijkheid die er ligt in het kader van werk en inkomen is het basisinkomen. Op dit moment wordt bij meer gemeenten via pilots in ons land geëxperimenteerd met dit zogeheten basisinkomen. Wij gaan de komende tijd kijken bij deze gemeenten en hun pilots. Mochten de pilots hiertoe aanleiding geven dan gaan we onderzoeken of dergelijke experimenten ook in onze gemeente mogelijk zijn.

Tot slot is een belangrijke activiteit bij onze ambitie van een groei in het aantal arbeidsplaatsen het opstellen en uitvoeren van een werkgelegenheidsplan, waarin ook de arbeidsparticipatie voor mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt veel aandacht krijgt. In de concrete uitvoeringsplannen wordt dit meegenomen. Om het effect van de maatregelen zo groot mogelijk te maken, starten wij, conform de motie 'Wiedenplan voor de arbeidsmarkt' (30 juni 2015) met een analyse van de arbeidsmarkt en de beroepsbevolking. De uitkomsten daarvan proberen wij nog in het jaar 2016 met de raad te delen.

Respect voor (landschappelijke) omgeving

Bij majeure nieuwe investeringen wordt nadrukkelijk en structureel getoetst op de invloed op de landelijke omgeving. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving. Dit geeft mogelijkheden voor sociaal-economische ontwikkelingen in het buitengebied, mits die bijdragen aan een versterking van de ruimtelijke kwaliteit. Investerings in de stadsranden die het beleven van het landschap versterken worden gestimuleerd en ondersteund. Hierbij wordt o.a. gedacht aan de stadsranden van Vollenhove en Blokzijl.

Toename werkgelegenheid in de recreatiesector					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
We streven naar een groei van het aantal arbeidsplaatsen in de recreatiesector.	2016	2018	2.070 werkzame personen in de vrijetijdsector	2% groei	2% groei
We streven naar een jaarlijkse toename van het aantal arbeidsplaatsen in de recreatiesector voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.	2016	2018	Momenteel geen zicht op het aantal plaatsen.	25	25

De werkgelegenheid binnen de gemeente is afhankelijk van veel zaken zoals bijvoorbeeld de (inter)nationale economie. De gemeente heeft wel mogelijkheden (toeristische) ontwikkelingen te stimuleren, te faciliteren en de voorwaarden daarvoor te scheppen. We streven naar een jaarlijkse groei van het aantal arbeidsplaatsen in Steenwijkerland van 2%, ook in de recreatiesector. Daarnaast streven we er, binnen onze mogelijkheden, naar om jaarlijks honderd arbeidsplaatsen te realiseren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vijfentwintig hiervan moeten er per jaar gerealiseerd worden in de recreatiesector.

Eind 2015 is gestart met een nieuwe LEADER-periode. LEADER is een Europees subsidie-programma voor plattelandsontwikkeling. Onze gemeente vormt samen met Zwartewaterland, Staphorst, Dalfsen, Ommen, Hardenberg, Kampen en Zwolle het LEADER-gebied Noord Overijssel. Het programma loopt tot en met 2021 en biedt nieuwe kansen voor innovatieve projecten op het gebied van werkgelegenheid voor jongeren, voor recreatie en toerisme en voor verbrede landbouw.

De raad heeft op 1 september 2015 groen licht gegeven om met gebiedspartners te werken aan een nieuwe opzet voor het Nationaal Park Weerribben - Wieden. Er is een kernteam gevormd, bestaande uit verschillende gebiedspartners, dat plannen voorbereidt voor de nieuwe opzet. In juni 2016 zijn de plannen gepresenteerd. In de tweede helft van 2016 zal een verdere uitwerking van de plannen door het kernteam worden opgepakt. Begin 2017 zullen deze uitwerkingen aan de gemeente worden aangeboden.

Het blijft altijd zaak om te bekijken of ons toeristisch beleid beantwoordt aan de vraag vanuit de markt. Om deze reden hebben we in 2015 onderzocht of de beoogde invulling van de gele gebieden (op basis van het gebiedsperspectief Noordwest Overijssel) herijkt moet worden. Op basis van de resultaten zullen we, in overleg met de betrokken partijen, kijken naar mogelijkheden om de beoogde invulling aan te passen .

Ambitie: vitaliteit en leefbaarheid centraal

Landelijk gebied als promotor					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Nationaal Park Weerribben Wieden is een door gebiedspartners gedragen zelfstandige gebiedsentiteit	2015	2016	Er is geen sprake van een toekomst- bestendig en gedra- gen entiteit, gebieds- proces NP WW nieuwe stijl is gestart	NP WW nieuwe stijl is afhankelijk van het proces gevormd en operationeel	NP WW nieuwe stijl is afhankelijk van het proces gevormd en operationeel
Nominatie van Koloniën van Weldadigheid voor aanwijzing tot Unesco Werelderfgoed	2016	2018	Concept nominatie- dossier is gereed	Het rijk heeft het nominatie-dossier ingediend bij Unesco	Positieve aanwijzing door Unesco en breed draagvlak voor Werelderfgoed
Toename van het aantal groen/blauwe diensten	2016	2018		Uitvoering van afspraken	10% groei in aantal contracten t.o.v. 2015

Als voorbereiding op de toekenning van de Koloniën van Weldadigheid tot Werelderfgoed zullen, naast de gevraagde input voor het nominatiedossier, de inwoners van het gebied met behulp van informatieavonden op de hoogte worden gehouden en betrokken bij het dossier. Tevens vindt er regelmatig overleg plaats met het plaatselijk belang Willemsoord e.o. en wordt er regelmatig in de dorpskrant van Willemsoord geschreven over de voortgang van het dossier.

Wij hebben nog steeds de ambitie samen met de provincie ons potentieel aan Groene diensten verder te benutten. Hierbij hoort ook een financiële inspanning van onze kant. De regeling Groene diensten is in 2015 beëindigd door de provincie Overijssel. Dit zorgt op dit moment voor stagnatie en onzekerheid over het behalen van onze ambitie.

De provincie heeft onlangs wel geld beschikbaar gesteld voor een andere impuls, waarbij uitgegaan wordt van een collectieve aanpak van landschapsonderhoud. We denken hierin proactief mee.

Economische vitaliteit en leefbaarheid in de kernen					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Investerings in leefbaarheid vergroten (m.b.v. investeringen Leader programma).	2015	2018	Leaderstruc- tuur wordt voorbereid en geïmplemen- teerd	Realiseren investerings- programma module 2017	Realiseren investerings- programma module 2018
Ruimte voor herbestemming leegstand vastgoed	2015	2018	0	3 à 4	3 à 4

Bij bovenstaand doel wordt ingezet op het versterken van de kern Steenwijk. Samen met ondernemers, bewoners en de gemeente wordt een integrale visie voor de binnenstad opgesteld. "Vestingstad" is daarbij het centrale thema. De visie is vertaald in een uitvoeringsagenda, waarvoor bij de behandeling van de perspectiefnota 2016 middelen voor de uitvoering ervan zijn gereserveerd.

Kansen zijn er ook voor het project Steenwijkerdiep. In nauwe samenwerking met alle betrokken eigenaren in het plangebied worden herontwikkelingsmogelijkheden onderzocht. Zodra overeenstemming is bereikt met alle partijen kan een planologische procedure worden opgestart. Met Stichting Woonconcept is overeenstemming over de realisatie van sociale huurwoningen op de locatie Gouden Engel.

Voor Eeserwold wordt het bestemmingsplan geactualiseerd. Voor het onderdeel wonen wordt het aantal nog te realiseren woningen verlaagd tot 80 in de komende planperiode. De mogelijkheid van een crematorium zal ook worden opgenomen in dit deel van het bestemmingsplan. Voor het onderdeel bedrijventerrein wordt eind 2016 een zitting van de Raad van State verwacht over de verleende vergunning voor de hypermarkt. In 2017 is de behandeling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad voorzien.

Iedereen aangesloten					
Subdoelen	Aanvangs- jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Buitengebied Steenwijkerland ontsloten met snel internet.	2016	2018	Verkennen draagvlak en organisatie- vorm	Start uitrol	Nader te bepalen

Vanuit een burgerinitiatief is overeenstemming bereikt met een marktpartij (CIF) voor de uitrol van internet in het buitengebied van Steenwijkerland. Nadat tijdens de vraagbundeling 50% van de adressen een contract sluit met CIF wordt tot aanleg overgegaan. De gemeente heeft een faciliterende rol richting burgerinitiatief en zal een convenant sluiten met CIF waarin afspraken worden gemaakt ten aanzien van leges, degeneratiekosten en de kosten van toezicht.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1.000

Bestedingsplan - 4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
In PPN 2017-2020 opgenomen				
Nationaal park Weerribben Wieden	235	110		
Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk	410	625	635	575
Kolonien van Weldadigheid		25	25	25
Totaal bestedingsplan	645	760	660	600

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten - 4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 4.734	- 5.419	- 1.745	- 1.408	- 1.296	- 1.299
Baten	1.401	1.395	84	84	84	84
Saldo van baten en lasten	- 3.333	- 4.024	- 1.662	- 1.324	- 1.212	- 1.215
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 611	- 880	-	-	-	-
Onttrekkingen	1.207	2.824	460	110	-	-
Mutatie reserves	595	1.945	460	110	-	-
Resultaat	- 2.737	- 2.079	- 1.202	- 1.214	- 1.212	- 1.215
Af: incidentele baten en lasten	595	1.945	-	-	-	-
Materieel resultaat	- 3.333	- 4.024	- 1.202	- 1.214	- 1.212	- 1.215

2.8. Financiën en bedrijfsvoering

Wat zijn onze ambities en doelstellingen?

Een sobere, transparante en doelmatige besteding van gemeentelijke gelden. Voldoen aan de wettelijke financiële vereisten, zoals aan de nieuwe regels vanuit het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) die ons ook helpen om die transparante en doelmatige besteding te realiseren. Daar staan we voor.

De gemeentelijke organisatie is volop in ontwikkeling en werkt aan de realisatie van de in 2015 opgestelde Toekomstagenda. Daarbij richten we ons op de thema's Dienstverlening, Participatie, Interne organisatie en Samenwerking, waarover meer in de paragraaf Bedrijfsvoering van deze begroting.

Ambitie: Verantwoorde gemeentelijke financiën

Indicatoren voor de sturing op verantwoorde gemeentelijke financiën bestaan behalve uit een structureel en reëel sluitende begroting ook uit onder meer de gecorrigeerde netto schuldquote.

De netto gecorrigeerde schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schulden van de gemeente ten opzichte van de eigen inkomsten. De gedachte is dat hoe hoger de inkomsten zijn des te meer schuld een gemeente aan zou kunnen.

Sluitende meerjarenbegroting					
Subdoelen	Aanvangsjaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
De uitgaven en inkomsten zijn inclusief bezuinigingsmaatregelen structureel en reëel in evenwicht	2015	2018	Bezuinigingsrichtingen in beeld, concrete maatregelen niet	De uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht	De uitgaven en inkomsten zijn structureel en reëel in evenwicht

De netto gecorrigeerde schuldquote is de afgelopen jaren opgelopen van 13% in 2010 naar 43% in 2015. De quote is één van de 5 financiële kengetallen, waarop wij in 2017 via een nadere categorie-indeling onze ambities en doelstellingen vormgeven. Zie daarvoor de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Onder dit hoofddoel valt tevens dat wij er naar streven riolrechten, afvalstoffenheffing en onroerende-zaakbelastingen gemiddeld niet meer dan trendmatig te verhogen.

Ambitie: Wendbare bedrijfsvoering

Samenwerking met meerwaarde					
Subdoelen	Aanvangsjaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Inkoop efficiënt en robuust georganiseerd	2016	2018	Gesprekken met andere gemeente m.b.t. samenwerking inkoop	Naast realisatie van achtervang voor inkoopcoördinatie ook procesmatig de samenwerking op elkaar aan laten sluiten	Een goed lopende inkoop samenwerking
Uitvoering BGT efficiënt en robuust georganiseerd	2015	2016	Geen samenwerking met andere gemeenten op gebied van basisregistraties	Onze organisatie is goed in staat zelf de uitvoering van de BGT efficiënt en robuust te organiseren. Voorstel om dit subdoel te laten vervallen.	Zie opmerking bij norm 2017.
Verminderen kwetsbaarheid op het gebied van ICT	2015	2017	Uitwijk in ontwikkeling.	Goed werkende uitwijk.	

We zoeken op verschillende onderwerpen de samenwerking met andere gemeenten. Hierdoor kunnen we de kwaliteit verhogen, de efficiency vergroten, en de kwetsbaarheid (bij solo-functies) beperken.

Risicomanagement					
Subdoelen	Aanvangsjaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Beheersing van interne werkprocessen (zelfcontrolerend)	2015	2018	9 processen	12 processen	13 processen
Informatiebeveiligingsrisico's geminimaliseerd	2015	2020; 5 jaren plan	Start implementatie Informatiebeveiligingsplan	Planning informatiebeveiligingsplan 2017 uitgevoerd	Planning informatiebeveiligingsplan 2018 uitgevoerd

In het kader van risicomanagement vindt interne controle plaats voor een goede beheersing van de interne werkprocessen. Van de 32 werkprocessen die gecontroleerd worden, wordt dit in 12

gevallen door de afdelingen zelf uitgevoerd. Doel is dit aantal de komende jaren te laten groeien. Het fundament voor de interne controle is het meerjaren auditplan. De, in opdracht van de raad, te onderzoeken processen voor 2017 zijn opgenomen in bijlage 3.

Daarnaast heeft de informatiebeveiliging permanente aandacht, ook in relatie tot de privacy wetgeving.

Kwaliteit van de organisatie					
Subdoelen	Aanvangs-jaar	Jaar van realisatie	Nul situatie	Norm 2017	Norm 2018 en verder
Rapportcijfer gemeentelijke organisatie 6,5	2015	2018	6,3	Het rapportcijfer is dermate algemeen dat bepalen van gerichte verbeteracties op basis van deze meting niet mogelijk is. Monitoring en verbetering van de gemeentelijke organisatie vindt al plaats door meer gerichte meetinstrumenten, waaronder de Klantcontactmonitor, deelname aan Vensters voor Bedrijfsvoering en andere onderzoeken die meer focus hebben. Dit rapportcijfer voegt weinig toe. Voorgesteld wordt om dit subdoel te laten vervallen.	Zie opmerking bij norm 2017.
Er is een dynamische, plezierige en gezonde werkomgeving	2015	2018	Medewerkers-tevredenheid 7,1 (2014). Ziekteverzuim 5% (2015)	Medewerkers-tevredenheid $\geq 7,5$ Ziekteverzuim $\leq 5,3\%$ Onderbouwing: In 2015 was het landelijke verzuimpercentage 5,3 procent (Bron: A+O fonds). Norm van Steenwijkerland hierop aanpassen.	Norm 2017.
Geen gemelde integriteitsschendingen	2015	2018	Geen gemelde integriteitsschendingen	Norm 2016 (Geen gemelde integriteitsschendingen).	Norm 2016.
Een evenwichtige leeftijdsopbouw van de organisatie	2015	2018	11 medewerkers onder de 30 jaar (2015)	Instroom van tenminste 2 medewerkers onder de 30 jaar	Instroom van minimaal 2 medewerkers onder de 30 jaar

De organisatie heeft een Toekomstagenda opgesteld waaraan wordt gewerkt om de organisatie door te ontwikkelen. Op alle thema's worden diverse ontwikkelingen tot stand gebracht. Overall doelstelling van de organisatie is om wendbaar te zijn, waarbij 'de vraag' van inwoners en ondernemers centraal staat. De organisatie wil in staat zijn om veranderingen die komen goed en snel op te kunnen pakken maar wil ook een organisatie zijn waar mensen met plezier werken en kansen krijgen om zich te ontwikkelen en om mobiel te zijn. Het accent voor de komende jaren zal, naast de in gang gezette verbetering van de dienstverlening en het ruimte geven aan participatie, liggen in de aanpassing van de structuur en van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden inclusief het leiderschap.

Als werkgever wil de gemeente in 2017 de HR-visie verder invulling geven. Een van de onderdelen daarvan is het stappen zetten op het gebied van e-HRM, waarbij het verder digitaliseren van HR-processen en personeelsdossiers meer inzicht en service zal bieden. Tevens wordt hiermee beoogd de verantwoordelijkheden zoveel mogelijk bij de medewerker te leggen. Onderdeel van de HR-visie is eveneens een evenwichtig personeelsbestand. In 2016 zijn we daarom gestart met 5 jonge trainees, die op verschillende plekken in de organisatie aan de slag zijn gegaan. In 2017 zullen wij aan dit traject een vervolg geven.

In het bestedingsplan 2017-2020 zoals opgenomen in de Perspectiefnota 2017-2020, is de uitbreiding van het aantal MS Office licenties inclusief Software Assurance opgenomen. Dit om te voldoen aan het licentiebeleid van Microsoft wat stelt dat wanneer je als organisatie gebruik maakt van flexwerken en/of thuiswerken, je MS Office licenties moet gebruiken inclusief Software Assurance. Binnen onze organisatie wordt steeds meer gebruik gemaakt van flexwerken en thuiswerken. Daarnaast is de Wet flexibel werken per 1-1-2016 ingegaan, waarin is geregeld dat iedere medewerker de mogelijkheid heeft om flexibel en thuis te werken.

Verbonden Partijen

De volgende verbonden partijen leveren via het aandelendividend een bijdrage aan de gemeentelijke financiële positie:

- Enexis
- Vitens
- Rendo
- Wadinko
- BNG
- ROVA Holding

In de begroting wordt rekening gehouden met dit jaarlijks te ontvangen dividend. Dit dividend is uiteraard afhankelijk van de prestaties en winstgevendheid van deze onderneming en vormt daarmee een risico voor de begroting. Een belangrijk risico vormt momenteel de beperking van verhoging van de tarieven, die de ACM nutsbedrijven oplegt door de lage rentestand. Dit zal gevolgen hebben voor het uit te keren dividend van deze bedrijven.

In de bijlage Verbonden Partijen wordt nader op de afzonderlijke verbonden partijen ingegaan.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1.000

Bestedingsplan - 5. Financiën en bedrijfsvoering	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
In PPN 2017-2020 opgenomen				
400 MS Office licenties inclusief software	59	58	29	30
e- HRM	48	47	47	46
Rente inzet reserves	36	63	81	98
Totaal bestedingsplan	143	168	157	174

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten - 5. Financiën en bedrijfsvoering	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 1.443	- 3.459	- 521	- 528	- 530	- 532
Baten	91.003	90.378	86.552	85.609	84.667	84.124
Saldo van baten en lasten	89.559	86.919	86.030	85.081	84.137	83.592
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 4.768	- 6.760	- 2.461	-	-	-
Onttrekkingen	6.821	7.447	889	-	-	-
Mutatie reserves	2.053	687	- 1.572	-	-	-
Resultaat	91.612	87.605	84.458	85.081	84.137	83.592
Af: incidentele baten en lasten	2.053	687	- 1.857	-	-	-
Materieel resultaat	89.559	86.919	86.315	85.081	84.137	83.592

2.9. Overzicht totale programmabegroting

In onderstaand overzicht is het materieel resultaat weergegeven voor de komende jaren. Deze is voor de jaren 2017 tot en met 2020 positief.

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Programma's						
Lasten						
1. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom	- 3.728	- 3.050	- 2.512	- 2.498	- 2.500	- 2.502
2. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis	- 47.768	- 52.449	- 28.732	- 32.137	- 32.170	- 33.849
3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	- 70.763	- 69.639	- 60.932	- 59.718	- 58.930	- 58.510
4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	- 4.734	- 5.419	- 1.745	- 1.408	- 1.296	- 1.299
5. Financiën en bedrijfsvoering	- 420	- 2.414	- 62	- 62	- 62	- 62
Totaal Lasten	- 127.414	- 132.971	- 93.984	- 95.823	- 94.957	- 96.221
Baten						
1. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom	1.083	593	600	600	600	600
2. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis	16.583	15.431	8.428	8.610	8.934	11.276
3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	16.590	13.563	13.989	13.989	13.989	13.989
4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	1.401	1.395	84	84	84	84
5. Financiën en bedrijfsvoering	11.422	10.280	10.389	10.389	10.389	10.389
Totaal Baten	47.079	41.262	33.489	33.671	33.995	36.337
Totaal Programma's	- 80.335	- 91.709	- 60.495	- 62.151	- 60.962	- 59.884
Algemene dekkingsmiddelen						
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen	- 10.319	- 8.442	917	748	797	868
Overhead	- 55.746	- 59.760	- 16.091	- 15.611	- 15.708	- 15.547
Onvoorzien	- 351	- 42	1	-	-	-
Totaal Lasten	- 66.416	- 68.243	- 15.173	- 14.864	- 14.911	- 14.679
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen	89.104	87.462	75.889	74.962	74.037	73.510
Overhead	54.439	58.416	1.798	1.798	1.798	1.798
Onvoorzien	68	-	-	-	-	-
Totaal Baten	143.611	145.878	77.688	76.761	75.835	75.308
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	77.195	77.635	62.515	61.897	60.924	60.630
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
	- 9.142	- 13.035	- 2.945	- 284	- 213	- 1.022
Onttrekkingen						
	17.809	29.414	1.055	900	670	609
Totaal Mutatie reserves	8.667	16.379	- 1.890	616	457	- 413
Resultaat	5.528	2.305	130	361	419	333
Af: incidentele baten en lasten	91	1.053	65	1	1	0
Materieel resultaat	5.436	1.252	66	361	418	332

2.10. Overzicht algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand overzicht biedt inzicht in de samenstelling van de algemene dekkingsmiddelen. Toegevoegd zijn de taakvelden voor overhead en onvoorzien. Het overzicht is opgesteld overeenkomstig de notitie Overhead van de commissie BBV.

bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Algemene dekkingsmiddelen						
Alg. dekkingsmiddel: Uitkeringen Gemeentefonds						
Integratie-uitkering Sociaal domein	27.145	25.981	25.222	24.392	23.883	23.454
Uitkeringen gemeentefonds	40.753	42.245	40.873	40.819	40.420	40.433
Alg. dekkingsmiddel: Uitkeringen Gemeentefonds	67.898	68.226	66.095	65.210	64.303	63.887
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen						
Heffing&invord.gem.belastingen (OS)	- 224	- 301	-	-	-	-
Onroerende-zaakbelastingen eigenaren	5.758	5.809	-	-	-	-
Onroerende-zaakbelastingen gebruikers	1.092	1.136	-	-	-	-
Wet Waardering Onroerende Zaken	- 94	- 168	-	-	-	-
Wet Waardering Onroerende Zaken (OS)	- 204	- 212	-	-	-	-
Wet Waardering Onroerende Zaken - woningen	-	-	- 149	- 149	- 149	- 149
Wet Waardering Onroerende Zaken - woningen (OS)	-	-	- 204	- 207	- 208	- 209
Onroerende-zaakbelastingen gebruikers - woningen	-	-	1.147	1.147	1.147	1.147
Onroerende-zaakbelastingen eigenaren - woningen	-	-	5.890	5.885	5.885	5.885
Heffing&invord.gem.belastingen - ozb woningen (OS)	-	-	- 127	- 129	- 130	- 131
Alg. dekkingsmiddel: OZB woningen	6.328	6.264	6.557	6.546	6.544	6.543
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig						
Hondenbelasting	187	194	197	197	197	197
Bestrijding hondenpoep	- 6	- 15	- 15	- 15	- 15	- 15
Alg. dekkingsmiddel: Belastingen overig	181	179	182	182	182	182
Alg. dekkingsmiddel: Treasury						
Geldleningen en uitzettingen (OS)	2.890	1.704	- 0	- 0	- 0	- 0
Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jr (OS)	13	-	-	-	-	-
Kapitaallasten	- 9.576	- 7.783	- 6.930	- 6.522	- 6.086	- 5.635
Kapitaallasten (OS)	9.576	7.783	8.094	7.538	7.170	6.808
Nutsbedrijven (OS)	1.127	2.253	1.922	1.921	1.929	1.929
Ov. financiële middelen (beleggingen) (OS)	347	394	397	397	397	397
Geldleningen en uitzettingen	-	-	489	437	396	268
Alg. dekkingsmiddel: Treasury	4.377	4.351	3.972	3.772	3.805	3.767
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	78.785	79.020	76.807	75.710	74.834	74.378
Overhead						
Overhead	- 1.307	- 1.343	- 14.293	- 13.813	- 13.910	- 13.749
Totaal Overhead	- 1.307	- 1.343	- 14.293	- 13.813	- 13.910	- 13.749
Onvoorzien						
Onvoorzien						
Onvoorzienne lasten	- 283	- 42	1	-	-	-
Onvoorzien	- 283	- 42	1	-	-	-
Totaal Onvoorzien	- 283	- 42	1	-	-	-
Totaal	77.195	77.635	62.515	61.897	60.924	60.630

2.11. Overhead.

In het wijzigingsbesluit van 5 maart 2016 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) is onder meer bepaald dat er een beter inzicht in de kosten van de overhead moet worden verkregen.

Om uw raad op eenvoudige wijze meer inzicht te geven in de totale kosten van de overhead voor de gehele organisatie en ook meer zeggenschap over die kosten te geven, wordt voorgeschreven dat een apart overzicht moet worden opgenomen van de kosten van de overhead.

Om te kunnen vaststellen welke kosten verband houden met de sturing en ondersteuning van het primaire proces en zodoende gerekend kunnen worden tot de overhead, wordt de volgende definitie gehanteerd: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Met deze definitie wordt een eenduidig inzicht geboden in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde taakvelden.

De kosten van sturing en ondersteuning van de directe medewerkers (overhead) bestaan in ieder geval uit:

- Loonkosten (onder meer: financiën, personeel en organisatie, inkoop, juridische zaken, leidinggevend, bestuurszaken en bestuursondersteuning)
- ICT kosten
- Huisvesting en facilitaire zaken
- Uitbestedingskosten bedrijfsvoering
- Overige materiele kosten (waaronder tractie, gereedschappen, kantoorbenodigdheden)

In het BBV is één uitzondering gemaakt op het verplicht centraal begroten en verantwoorden van overhead. Dit betreft de toerekening van overhead aan de grondexploitaties en de investeringen. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van overhead aan dergelijke investeringen zou leiden tot een begrotingstekort. Voor de gemeente Steenwijkerland wordt rekening gehouden met een bedrag van € 1,35 mln.

Zoals uit onderstaande tabel blijkt bedragen de kosten voor overhead in totaal € 14,3 mln. voor 2017.

Uitgedrukt in een percentage van de totale exploitatielasten voor mutaties in de reserves bedraagt de overhead 13%.

Bedragen X € 1.000	
Overhead	2017
A. Loonkosten overhead	10.972
B. ICT kosten	1.937
C. Huisvestingskosten	1.099
D. Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	454
E. Overige materiele kosten	1.182
F. Prestatiecontract	-1.351
Totaal overhead	14.293
(A) Totale lasten begroting (exclusief mutaties reserves)	109.156
(B) Totaal overhead	14.293
(C) Totaal overhead / Totale lasten (B/A)	13 %

3. Financiële positie

3.1. Inleiding

In hoofdstuk 2.3. hebben wij reeds het meerjarenbeeld geschetst. In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de totstandkoming van dit beeld.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2017-2020 heeft u ingestemd met de kaders voor de samenstelling van deze programmabegroting. Voor zover niet anders is vermeld zijn deze kaders dan ook gehanteerd. In onderstaande tabel zijn ze nogmaals weergegeven. Verder treft u in dit hoofdstuk een toelichting aan op de reguliere herijkingen en wordt nader ingegaan op de reserves en voorzieningen.

3.2. Uitgangspunten programmabegroting

Bij de samenstelling van de Programmabegroting 2017-2020 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

Uitgangspunten programmabegroting	Grondslag
Raadsbesluiten (incl. structurele doorwerking Najaarsnota 2016)	t/m raadsvergadering 5 juli 2016
Looninflatie	2,15%
Prijsinflatie inkomstenbudgetten	1%
Prijsinflatie uitgavenbudgetten	1%
Prijsinflatie grondexploitatie	3%
Stijging opbrengsten grondexploitatie	2%
Renteomslagpercentage	3%
Prijsinflatie verstrekte subsidies	1%
Prijsinflatie gemeentelijke belastingen en rechten	1%
Areaaluitbreiding wegen en wegmeubilair, openbare verlichting en openbaar groen	€ 32.400
Algemene uitkering uit het gemeentefonds	mei circulaire
Aantal woonruimten per 1-1-	20.372
Areaaluitbreiding riolering	€ 18.800

3.3. Herijkingen

De herijkingen hebben betrekking op prijsmutaties, loonaanpassingen, autonome ontwikkelingen, kapitaallasten en beleidsbeslissingen. Ook zijn de effecten van de wijzigingen van het BBV afzonderlijk onder de herijkingen in beeld gebracht.

Verwezen wordt naar onderstaande tabel. Het totaal van de herijkingen is opgenomen in het meerjarenbeeld (hoofdstuk 2.3.).

Herijkingen	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Prijsmutaties	60	57	56	57
Autonome ontwikkelingen	- 145	371	309	370
Kapitaallasten	737	536	541	555
Beleidsbeslissingen	- 85	22	3	- 9
Structurele doorwerking Najaarsnota 2016	- 100	- 43	- 41	- 44
Wijzigingen BBV	- 268	- 247	- 238	- 259
Totaal	200	696	629	670

3.3.1. Prijsmutaties

In de Perspectiefnota 2017-2020 is voor de uitgaven- en inkomstenbudgetten rekening gehouden met een trendmatige aanpassing van 1%. Deze uitgangspunten zijn ook voor de programmabegroting gehanteerd. Het betreft hier een aanpassing van de in de perspectiefnota opgenomen prijsmutaties.

3.3.2. Autonome ontwikkelingen

Een specificatie van de autonome ontwikkelingen treft u onderstaand aan.

Autonome ontwikkelingen	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Uitkering 2e fase cluster VHROSV cf. brief 8 juli van BIZA	274	351	322	350
Correctie incidenteel effect asielinstroom (mei circ.)	- 438			
Inwonersenquete (1 X per 2 jaar)			- 33	
Areaaluitbreiding (toename woningen/ honden)	20	20	20	20
Totaal	- 145	371	309	370

Uitkering 2e fase cluster VHROSV cf. brief 8 juli van BIZA.

De minister van BIZA heeft bij brief van 8 juli 2016 de Tweede Kamer nader geïnformeerd over de nieuwe verdeling per 2017 van het onderdeel Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing (VHROSV) in het gemeentefonds. De nieuwe verdeling van het subcluster VHROSV houdt in dat de voorgestelde verdeling per 2017 opnieuw voor 33% wordt doorgevoerd. In 2016 was ook reeds 1/3 deel doorgevoerd. Het laatste deel zal niet meer aan de gemeenten worden uitgekeerd.

Correctie incidenteel effect asielinstroom

In de raadsbrief van 22 juni 2016 zijn wij bij de uitwerking van de mei-circulaire ervan uitgegaan dat de normeringsmethodiek (samen de trap op, samen de trap af) voor de voeding (via het accres) van het gemeentefonds is toegepast. Mutaties als gevolg van de normeringsmethodiek worden altijd als structureel beschouwd. Dit is ook gebeurd voor de voeding van het gemeentefonds voor de verhoogde asielinstroom. Gelijktijdig met de voeding van het gemeentefonds via een toename van het accres is via de uitkeringsfactor in 2016 en 2017 resp. € 117.300 en € 438.100 in mindering gebracht op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Met deze uitname is door het Rijk de decentralisatieuitkering "Verhoogde Asielinstroom" gevormd. De uitname is als incidenteel beschouwd. Immers de uitname vindt maar gedurende twee jaar plaats. In de raadsbrief is aangegeven dat deze incidentele onttrekking ten laste van de Algemene reserve vrij besteedbaar zal worden gebracht.

Op grond van verkregen informatie moet in dit geval niet de normeringsmethodiek voorop staan, maar het verband tussen de voeding en de uitname voor de verhoogde asielinstroom. Dit betekent dat de voeding eveneens als incidenteel moet worden beschouwd. De incidentele onttrekking aan de Algemene reserve vrij besteedbaar is dan ook niet nodig. Immers de voeding en onttrekking zijn beide voor twee jaar en dus incidenteel. Het structurele tekort neemt daardoor in 2017 toe, omdat de voeding niet langer als structureel wordt beschouwd.

Inwonersenquête (1 X per 2 jaar).

Het betreft hier het benodigde budget voor 2019.

Areaaluitbreiding (toename woningen/ honden)

Op grond van de Kadernota wordt een toename van het aantal woningen en honden geraamd van 89 woningen en 14 honden.

3.3.3. Kapitaallasten

Het voordeel op de kapitaallasten wordt met name veroorzaakt door de lagere rentelasten.

Bij de berekening van de (verwachte) werkelijke rentelasten zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- huidig saldo in rekening-courant bij de BNG;
- financiering van de investeringen met kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar) tot de kasgeldlimiet van € 10,6 mln. tegen 1%;
- boven de kasgeldlimiet (looptijd > 1 jaar) wordt rekening gehouden met het omslagpercentage van 3% over de aan te trekken leningen;
- de ontwikkelingen van de grondexploitaties;
- de (verwachte) werkelijke rente is berekend over de restant kredieten van voorgaande jaren, vervangingsinvesteringen 2017 en het Bestedingsplan 2017-2020. Het 1e jaar is gerekend met een half jaar rente.

In de perspectiefnota was voor 2016 reeds een incidenteel voordeel van € 0,5 mln. meegenomen.

Hantering van vorengenoemde uitgangspunten leiden tot de in de tabel geraamde voordelen.

3.3.4. Beleidsbeslissingen

Onder de noemer beleidsbeslissingen zijn de volgende onderwerpen gebracht.

Beleidsbeslissingen	Begroting 2017	MJR 2018	bedragen x € 1.000	
			MJR 2019	MJR 2020
Motie zonnepanelen (1 jaar naar voren gehaald)	- 52	1	1	1
Stelpost "Nog te formuleren nieuw beleid" verwerken in programmabegroting	- 33	44	25	13
Toekomst gemeentearchief		- 24	- 24	- 24
Totaal	- 85	22	3	- 9

Toelichting.

Motie zonnepanelen (1 jaar naar voren gehaald).

Uw raad heeft tijdens de behandeling van de perspectiefnota een motie aangenomen om de aanschaf van zonnepanelen op het gemeentehuis en de Meenthe met één jaar naar voren te halen.

Dit betekent dat de kapitaallasten ook een jaar eerder ontstaan. Vanaf 2018 ontstaat een gering rentevoordeel ter grootte van 3% rente over de jaarlijkse afschrijvingslasten.

Stelpost "Nog te formuleren nieuw beleid" verwerken in programmabegroting.

Zoals uit de volgende tabel blijkt was er een budget van € 100.000 oplopend naar € 200.000 beschikbaar voor "Nog te formuleren nieuw beleid". Dit budget is (nagenoeg volledig) ingezet voor de dekking van de rentelasten voortvloeiende uit de inzet van reserves. Buiten de programmabegroting om zijn namelijk nog

diverse kredieten door uw raad beschikbaar gesteld, waarbij u heeft ingestemd met de dekking uit de voorgestelde reserves en de hieruit voortvloeiende rentelasten.

De resterende bedragen zijn verwerkt in de programmabegroting als onderdeel van het begrotingsaldo.

Overzicht beschikbare bedragen op de stelpost "Nog te formuleren nieuw beleid"

Omschrijving	2017	2018	2019	2020
Oorspronkelijk beschikbaar	100.000	200.000	200.000	200.000
Ingezet voor dekking van de rentelasten voortvloeiende uit de inzet van reserves	- 132.779	-155.919	-175.019	-187.065
Saldo (- = tekort)	-32.779	44.081	24.981	12.935

Toekomst gemeentearchief

De werkzaamheden van het gemeentearchief vloeien voort uit enerzijds wettelijke taken en anderzijds een raadsbesluit uit 2008. Het raadsbesluit kende drie speerpunten: verwerving van particuliere archieven, promotie en presentatie, en digitalisering en internet. Inzet op deze speerpunten is in lijn met de visie van het rijk op het archiefwezen en in lijn met de keuzes van het merendeel van de Nederlandse gemeenten. Op alle drie speerpunten uit het raadsbesluit is succesvol ingezet. Ook is, in lijn met het collegeprogramma, succesvol ingezet op cultuureducatie. Inzet op de speerpunten en cultuureducatie is echter in de afgelopen jaren alleen mogelijk gebleken met inzet van tijdelijk personeel, gefinancierd uit tijdelijke projectbudgetten. Daarnaast is de huidige vaste formatie klein en daardoor kwetsbaar. Het Historisch Centrum Overijssel heeft in de, eind 2015 aan uw raad ter kennisname gestuurde rapportage Kritische Prestatie Indicatoren Archiefwet 1995 gewezen op de risico's hiervan.

Om aan de raadsopdracht te kunnen blijven voldoen, om verder te kunnen gaan met cultuureducatie en om de kwetsbaarheid van de vaste formatie op te lossen zijn structureel extra middelen nodig vanaf 1 januari 2018.

3.3.5. Structurele doorwerking Najaarsnota 2016

In de Najaarsnota 2016 is een nadere toelichting gegeven over de structurele doorwerking van onderstaande onderwerpen in de Programmabegroting 2017-2020.

Structurele doorwerking Najaarsnota 2016	Begroting	MJR	MJR	MJR
	2017	2018	2019	2020
Onkruidbestrijding op begraafplaatsen	- 20	- 20	- 20	- 20
Leges bestemmingsplannen	- 123	- 133	- 133	- 133
Stelpost visie plattelandseconomie	25	25	25	25
Dividend Wadinko		65	65	65
Rente lening Vitens	- 7	- 4	- 3	- 6
Forensenbelasting	25	25	25	25
Totaal	- 100	- 42	- 41	- 44

bedragen x € 1.000

3.3.6. Wijzigingen BBV

Onderstaand zijn de financiële gevolgen van de wijzigingen van het Besluit begroting en verantwoording in beeld gebracht. Tevens zijn de onderwerpen nader toegelicht.

Wijzigingen BBV	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Doorberekende rente grondexploitaties	- 77	- 57	- 50	- 72
Activering diverse investeringen	- 225	- 225	- 225	- 225
Wijziging methodiek van afschrijven (van annuïteit naar lineair)	34	36	37	38
Totaal	- 268	- 247	- 238	- 259

Doorberekende rente grondexploitaties.

In de perspectiefnota is een structureel nadeel opgenomen van ruim € 0,6 mln. aflopend naar € 0,45 mln. Op grond van het gewijzigde besluit en de notitie grondexploitaties van de commissie BBV mag met ingang van 2016 maximaal het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille in de verhouding vreemd/ totale vermogen worden toegerekend. Deze was berekend op 0,9%. Na de samenstelling van de jaarrekening 2015 blijkt het percentage lager te liggen, namelijk 0,6%. Het budgettaire nadeel neemt daardoor toe met de in de tabel vermelde bedragen.

Activeren diverse investeringen.

Een van de gewijzigde voorschriften van het BBV heeft betrekking op het onderscheid tussen investeringen met economisch en maatschappelijk nut. Investerings met maatschappelijk nut, zoals investeringen in de openbare ruimte (wegen, bruggen, parken) hoefden niet verplicht te worden geactiveerd. Omdat gemeenten vrij zijn om investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut al dan niet te activeren, bestaan grote verschillen tussen gemeenten in de wijze waarop met deze investeringen wordt omgegaan, hetgeen uiteraard ten koste van de vergelijkbaarheid van gemeenten gaat.

Het aangepaste BBV kent thans geen onderscheid meer tussen investeringen met economisch of maatschappelijk nut. Voor beide bestaat de verplichting deze te activeren en overeenkomstig de verwachte toekomstige gebruiksduur af te schrijven. Daarmee wordt (in de toekomst) een betere vergelijking van de kosten tussen de gemeenten verkregen.

Wij activeren de investeringen met een maatschappelijk nut niet, maar brengen deze ten laste van de reserves.

Per 1 januari 2017 is dat dus niet langer mogelijk. De verwachte boekwaarde per 1 januari 2017 van de investeringen met een maatschappelijk nut bedraagt afgerond € 4,5 mln. Op grond van de verwachte gebruiksduur bedragen de afschrijvingslasten € 225.200. Deze zijn ten laste van het begrotingssaldo gebracht. Doordat de reserves nu niet worden aangewend ter dekking van de investeringen wordt de vermogenspositie € 4,5 mln. beter.

Wijziging methodiek van afschrijven (van annuïteit naar lineair).

In de financiële administratie zijn nog enkele investeringen opgenomen, die annuïtair worden afgeschreven. Op grond van het nieuwe BBV moet jaarlijks het omslagpercentage opnieuw worden bepaald. Voor investeringen met een annuïtaire afschrijving kan dit een jaarlijkse herrekening van de annuïteit tot gevolg hebben. Ons college heeft dan ook gemeend om deze investeringen in het vervolg in lijn met de overige investeringen lineair af te schrijven.

3.3.7. Bestedingsplan 2017-2020

Uw raad heeft bij de behandeling van de perspectiefnota kennisgenomen van het Bestedingsplan 2017-2020. Ons college is verheugd te kunnen constateren dat de financiële situatie voor de planjaren dusdanig positief is dat het bestedingsplan kan worden gehandhaafd. De incidentele en structurele lasten, die voortvloeien uit het bestedingsplan, zijn verwerkt in de programmabegroting.

bedragen x € 1.000

Bestedingsplan	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Perspectiefnota 2017-2020				
<u>Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis</u>				
Omgevingsplan	60			
Asbest verwijderen en zon op het dak	105	105	30	30
Brugwachtershuisje Kooibrug Scheerwolde	75			
Vervangen brug nabij Stroinkemaal (eigendom Waterschap)	*	pm	pm	pm
Herinrichting parkeerterrein MFC De Ploats te Blokzijl	6	6	5	5
Chemievrij onkruidbeheer op verharding	100	100	100	100
Vervanging oeververbindingen (bruggen)	25	25	25	24
Eerste aanzet vervanging verlichting	26	25	25	24
Eerste aanzet vervanging verlichting	- 20			
Handhaving met Citycontrol 6 applicatie	11	11	11	10
Herinrichting schoolomgeving Clausschool	12	12	12	11
Vrijval budget van project verkeersveilige omgeving	- 10			
Aanschaf zonnepanelen op het gemeentehuis en de Meenthe		52	51	50
Energie Service Company	30	30		
Realisatie zonneparken	*	300		
Veiligheidsdag	10			
Kernen en wijken	100	100		
Herinrichting Oldemarktseweg Steenwijkerwold	*	32	31	31
<u>Steenwijker!'ANDERS' doen het samen</u>				
Fusieschool Giethoorn	*	33	56	102
Groot onderhoud zwembaden	29	28	28	27
<u>Steenwijker!'ANDERS zijn actief</u>				
Nationaal park Weerribben Wieden	*	235	110	
Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk	*	410	625	635
Koloniën van Weldadigheid		25	25	25
<u>Financiën en bedrijfsvoering</u>				
400 MS Office licenties inclusief software	59	58	29	30
e- HRM	48	47	47	46
Rente inzet reserves voor dekking incidentele investeringen Bestedingsplan 2017-2020	36	62	81	98
Totaal perspectiefnota	1.712	1.509	1.235	1.187
Ten laste van begrotingssaldo	522	644	600	612
Subtotaal:	522	644	600	612
<u>Dekking incidenteel</u>				
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.140	665	405	375

Bestedingsplan	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Reserve Volkshuisvesting (Binnenstad Steenwijk)	50	200	230	200
Totaal dekking incidenteel	1.190	865	635	575
Totaal ten laste van begrotingssaldo	522	644	600	612

Een aantal onderwerpen dient nog nader te worden uitgekristalliseerd. Dit hebben wij tot uitdrukking gebracht door voor deze onderwerpen in de vorm van een * aan te geven dat wij uw raad nog een voorstel presenteren, alvorens tot uitvoering over te gaan. Uiteraard informeren wij u over de voortgang van de diverse projecten via tussentijdse bestuursrapportages.

3.4. Vervangingsinvesteringen

In de Programmabegroting 2016-2019 zijn op basis van meerjarige vervangingsinvesteringplannen voor de jaren 2017 en volgende de kapitaallasten van de geplande investeringen voor 2017, 2018 en 2019 gereserveerd. Wij verwijzen u naar bijlage 1 van deze begroting. Het betreffen de vervangingsinvesteringen voor:

Tractie
ICT
Begraafplaatsen
Huishoudelijke dienst

De meerjarige vervangingsinvesteringplannen zijn voor de Programmabegroting 2017-2020 geactualiseerd. De kapitaallasten voortvloeiende uit de vervangingsinvesteringen voor 2017 kunnen volledig worden gedekt uit de gereserveerde vrijvallende kapitaallasten. Voor 2017 stellen wij voor de volgende kredieten beschikbaar te stellen:

bedragen x € 1

Kredieten 2017	Investering
Bedrijfsmiddelen	
Tractie	644
Huishoudelijke dienst	24
Begraafplaatsen	30
ICT	410
Totaal beschikbaar te stellen krediet	1.108

3.5. Financiering

Om investeringen te kunnen doen moet meestal worden geleend. De gemeente Steenwijkerland heeft in 2016 tot op heden geen langlopende geldlening aan hoeven trekken ter financiering van haar investeringen. Bij het aantrekken van financieringsmiddelen wordt op basis van de geldende rentetarieven op de geld- en kapitaalmarkt en de te verwachten liquiditeitsbehoefte een financieringsconstructie gekozen, die optimaal aansluit bij eerdergenoemde behoefte en in de pas loopt met de wettelijke voorschriften.

3.6. Reserves en voorzieningen

In de Perspectiefnota 2017-2020 hebben wij aangegeven dat wij op 1 januari 2017 een vermogenspositie verwachten van € 44,4 mln. Thans wordt verwacht dat de vermogenspositie per 1 januari 2017 € 46 mln. gaat bedragen. Derhalve een verbetering met € 1,6 mln. Deze verbetering is met name gevolg van een wijziging van de BBV voorschriften. Wij verwijzen u naar de toelichting bij paragraaf 3.3.6. Geen rekening is gehouden met het verwachte positieve resultaat van de Najaarsnota 2016 van € 3,6 mln.

Het meerjarig verloop van de reserves en voorzieningen is opgenomen in bijlage 4.

Reserves en voorzieningen	Realisatie	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
	Ultimo 2015	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020
bedragen x € 1.000						
Reserves						
Saldo rekening	5.528	0	0	0	0	0
Algemene reserve	20.485	20.888	20.920	20.255	19.850	19.475
Algemene reserves grondexploitatie	4.000	3.600	3.924	4.058	4.220	5.193
Bestemmingsreserves onderwijs	5.473	413	413	413	413	413
Bestemmingsreserves overig	21.525	15.731	17.265	17.180	16.965	16.781
Totaal Reserves	57.011	40.632	42.522	41.906	41.449	41.862
Voorzieningen						
Voorzieningen	5.398	5.347	4.980	4.504	3.957	3.540
Totaal Voorzieningen	5.398	5.347	4.980	4.504	3.957	3.540
Totaal	62.409	45.979	47.502	46.411	45.406	45.402

3.6.1. Verloop algemene en bestemmingsreserves

Het BBV onderscheidt de volgende reserves:

- a. algemene reserve(s)
- b. de bestemmingsreserves

In onderstaande toelichting wordt nader ingegaan op een aantal algemene en bestemmingsreserves.

Algemene reserves

Algemene reserve vaste buffer

In de nota Reserves en Voorzieningen 2011-2015 is vastgelegd dat de norm voor de Algemene reserve vaste buffer 10% van de som van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds en de opbrengst onroerende-zaakbelastingen (o.z.b.) bedraagt.

Ten einde zeer frequent toevoegingen en onttrekkingen aan genoemde reserve te voorkomen als gevolg van fluctuaties in de algemene uitkering en de opbrengst o.z.b. wordt een ondergrens en een bovengrens van 1% gehanteerd. Beneden de 9% moet de reserve worden gevoed en boven de 11% kan het meerdere voor incidentele doeleinden worden ingezet, met inachtneming van het gemeentelijk risicoprofiel. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de norm zich beweegt tussen 9% en 11%.

Norm Algemene reserve		Begroting 2017
Grondslag normbepaling		
Algemene uitkering uit gemeentefonds		40.873
Integratie-uitkering sociaal domein		25.222
Opbrengst Onroerende-zaakbelasting		7.037
Totaal Grondslag normbepaling		73.133
Afwijking t.o.v. norm		
Norm 10%		7.313
Algemene reserve per ultimo 2016		7.475
Afwijking t.o.v. norm (hoger)		- 162

Algemene reserve grondbedrijf

In hoofdstuk 4.8. wordt een overzicht gegeven van verloop van deze reserve. Voor de jaren 2016 tot en met 2019 worden winstnemingen verwacht van in totaal € 0,7 mln. De stand van de reserve komt daarmee per 1 januari 2017 op afgerond € 3,6 mln. en overtreft in geringe mate (€ 0,4 mln.) de op basis van de risicoscan noodzakelijke hoogte van de reserve.

Algemene reserve vrij besteedbaar

De Algemene reserve vrij besteedbaar bedraagt per ultimo 2020 circa € 11,5 mln. Daarbij is nog geen rekening gehouden met uw besluit om de onttrekking aan de reserve ter grootte van € 0,9 mln. voor dekking van de investering in breedband terug te draaien.

Bedrijfsreserve

Het saldo van de bedrijfsreserve bedraagt per 1-1-2017 het maximaal afgesproken bedrag van € 0,5 mln.

Bestemmingsreserves

Reserve Fricie samenvoeging IGSD/NWG.

In de Najaarsnota 2016 is een beroep gedaan tot een bedrag van € 215.000 op deze reserve. Deze mutatie is niet verwerkt in de stand van deze reserve. Indien rekening wordt gehouden met deze onttrekking bedraagt het resterende saldo € 751.000 - € 215.000 is € 536.000.

Reserve Volkshuisvesting.

Het saldo bedraagt per 1 januari 2017 € 7,5 mln. In verband met de gewijzigde BBV voorschriften moeten investeringen met maatschappelijk met ingang van 2017 worden geactiveerd. Daardoor is er geen onttrekking aan de reserve Volkshuisvesting meer nodig en neemt de reserve toe met € 2,8 mln. Voorts is voor 2017 tot en met 2020 nog een onttrekking geraamd van 1 mln. voor de uitvoering van de wijkvisie Steenwijk-west (€ 0,3 mln.) en de Uitvoeringsagenda binnenstad (€ 0,7 mln.) Ultimo 2020 bedraagt de reserve € 9,3 mln.

3.6.2. Verloop voorzieningen

Voorzieningen worden onder meer gevormd wegens:

- a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is te schatten;
- b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- c. kosten die in een volgend begrotingsjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Evenals bij de reserves treft u onderstaand ook een toelichting aan op de meest in het oog springende voorzieningen.

Voorziening Maatschappelijk vastgoed.

De omvang van de voorziening is gebaseerd op een meerjarig onderhoudsplan met een looptijd van 10 jaar. Dit plan wordt jaarlijks herijkt en voor zover deze herijking invloed op de hoogte van de voorziening heeft wordt deze bij de samenstelling van de jaarrekening bijgesteld.

Voorziening Riolering (investeringen).

In paragraaf 4.1.7. Riolheffing wordt uitgebreid ingegaan op de ontwikkeling van de tarieven en de voorziening riolering.

De voorziening Riolering wordt gevormd uit vrijvallende kapitaallasten. Het dekkingspercentage voor de heffing van riolrechten bedraagt 84,7%. Er vindt voor 2017 een uitname plaats van € 193.000. Het saldo van de reserve bedraagt ultimo 2020 € 337.000.

Voorziening Riolering (exploitatie).

Met uitzondering van de vrijvallende kapitaallasten worden de exploitatiesaldi ten laste of ten gunste van de egalisatievoorziening gebracht.

Er vindt in 2017 geen onttrekking aan de egalisatievoorziening plaats. Zoals ook bij de voorziening Riolering (investeringen) is opgemerkt wordt in paragraaf 4.1.7 Riolheffing een nadere toelichting gegeven.

Voorziening wachtgeldten collegeleden periode 2010-2014 en 2014-2017

De wachtgeldverplichtingen van voormalige bestuurders (collegeperiode 2010-2014) lopen tot en met 2017. In de Najaarsnota 2016 is een storting opgenomen van € 485.000 voor wachtgeldverplichtingen van twee voormalige bestuurders uit het huidige college. In de programmabegroting is met deze storting nog geen rekening gehouden.

Voorziening pensioen wethouders.

Op grond van de wet APPA (algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) is de gemeente verplicht om een voorziening te treffen voor wethouders teneinde hen in staat te stellen hun pensioen over te dragen aan een pensioeninstelling. Indien dit gebeurt is een eenmalige afkoopsom benodigd. Op dit moment is de gemeente voor de bestuurders die hieraan niet de voorkeur geven, na het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, verplicht pensioen uit te betalen. Per 1 januari 2017 bedraagt het saldo € 1.143.000. In 2016/2017 en vanaf 2018 wordt jaarlijks € 95.000 respectievelijk € 75.000 toegevoegd aan deze

voorziening. Ook deze voorziening wordt ieder jaar bij de samenstelling van de jaarrekening op basis van een actuariële berekening geactualiseerd.

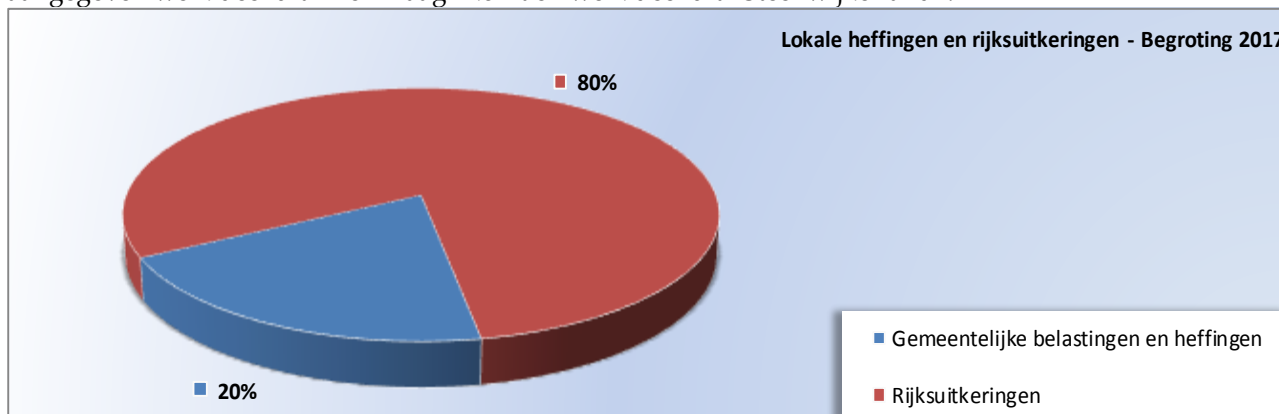
4. Specifieke paragrafen

4.1. Lokale heffingen

4.1.1. Inleiding

De gemeente heeft voor het goed kunnen uitvoeren van haar taken geld nodig. Een groot deel van dit geld wordt ontvangen uit “Den Haag” door middel van de zogenaamde “Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds”. Dit “Haagse” geld is echter onvoldoende om alle taken te kunnen uitvoeren. Daarom maakt de gemeente gebruik van haar bevoegdheid om inkomsten te verkrijgen via burgers en bedrijven. Dit gebeurt met behulp van onder meer lokale belastingen en heffingen.

In 2017 verwacht de gemeente Steenwijkerland in totaal een bedrag van bijna € 97 mln. aan inkomsten te ontvangen (gemeentelijke belastingen en heffingen en rijksuitkeringen). In onderstaande grafiek is aangegeven welk deel uit “Den Haag” komt en welk deel uit “Steenwijkerland”.

Zoals blijkt uit de grafiek vormen de lokale belastingen en heffingen zowel voor de gemeente als voor haar inwoners en ondernemers een serieuze aangelegenheid. In deze paragraaf wordt daarom stilgestaan bij de diverse aspecten die samengaan met dit onderwerp. Zo worden de uitgangspunten benoemd, die de gemeente hanteert bij het vaststellen van de tarieven. Ook wordt met behulp van tabellen de ontwikkeling getoond van de gemeentelijke belastingopbrengsten. Tenslotte wordt gekeken hoe “duur” Steenwijkerland is ten opzichte van omliggende en vergelijkbare gemeenten.

4.1.2. Belastingen en heffingen

Bij het verkrijgen van inkomsten van inwoners en ondernemers zijn gemeenten aan regels gebonden. Zo mogen gemeenten slechts een beperkt aantal belastingen heffen. Deze staan opgesomd in de Gemeentewet. Voor de tarieven geldt dat deze niet zijn gekoppeld aan de hoogte van de kosten van de gemeentelijke dienstverlening. Ook in de besteding van de belastingopbrengsten is de gemeente vrij. Voorbeelden zijn de onroerende-zaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en de toeristenbelasting. De gemeentelijke belastingen die in 2017 in de gemeente Steenwijkerland worden geheven zijn:

- Onroerende-zaakbelastingen
- Hondenbelasting
- Toeristenbelasting

- Forensenbelasting

Naast belastingen rekent de gemeente heffingen. Dit zijn kosten voor individuele dienstverlening aan burgers en ondernemers. Voor de tarieven van deze heffingen geldt dat de opbrengsten de kosten van de dienstverlening op begrotingsbasis niet mogen overschrijden.

De gemeentelijke heffingen die in 2017 in de gemeente Steenwijkerland worden geheven zijn:

- Rioolrechten
- Afvalstoffenheffing
- Begraafrechten
- Overige rechten

4.1.3. Uitgangspunten

De gemeente werkt voortdurend aan een goed leefklimaat voor haar inwoners, ondernemers en bezoekers. Dit vraagt de nodige inspanningen van de gemeente. Inspanningen die veel geld kosten, getuige deze begroting. Welke bijdrage jaarlijks wordt gevraagd van de inwoners en ondernemers van Steenwijkerland bepaalt de gemeenteraad. Zij stelt namelijk de nieuwe tarieven vast voor de lokale belastingen en heffingen. De gemeenteraad heeft hierbij weliswaar een grote mate van vrijheid, maar is zich bewust dat een goed leefklimaat hand in hand gaat met een verantwoord belastingbeleid. Zo is in het collegeprogramma afgesproken, dat de tarieven van de gemeentelijke belastingen niet meer dan trendmatig worden verhoogd.

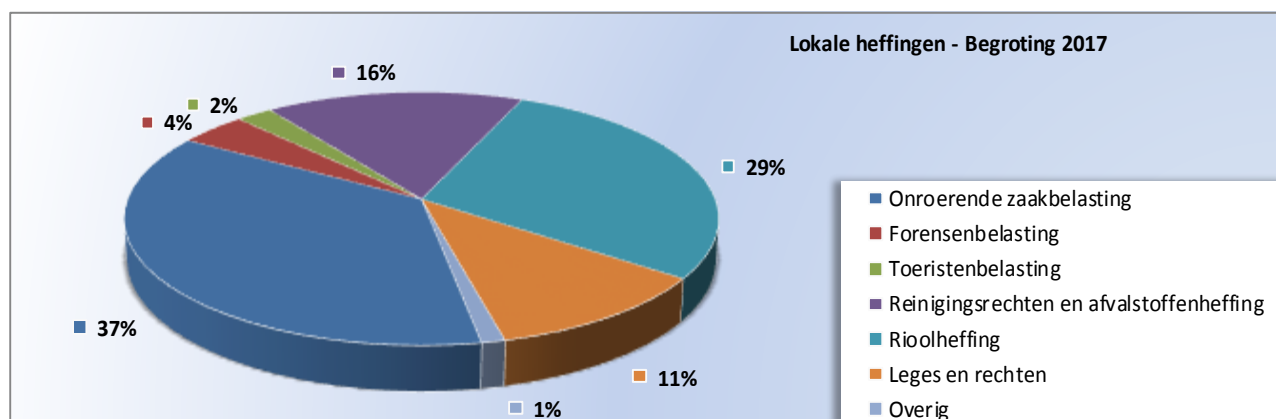
4.1.4. Overzicht belastingopbrengsten

De totale opbrengst voor belastingen en heffingen in 2017 bedraagt 19,3 mln. Verwezen wordt naar onderstaande specificatie.

bedragen x € 1.000

Lokale belastingen en heffingen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Belastingen						
Onroerende zaakbelasting eigenaren	5.758	5.809	5.890	5.885	5.885	5.885
Onroerende zaakbelasting gebruikers	1.092	1.136	1.147	1.147	1.147	1.147
Forensenbelasting	832	801	826	826	826	826
Toeristenbelasting	482	442	442	442	442	442
Hondenbelasting	187	194	197	197	197	197
Totaal Belastingen	8.351	8.381	8.502	8.496	8.496	8.496
Heffingen						
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	2.981	3.171	3.149	3.149	3.149	3.149
Rioolheffing	5.473	5.426	5.533	5.533	5.533	5.533
Marktgeden	22	18	18	18	18	18
Totaal Heffingen	8.476	8.615	8.700	8.700	8.700	8.700
Leges en rechten						
Secretarieleges burgerzaken	427	416	422	422	422	422
Begraafplaatsrechten	409	433	438	438	438	438
Overige leges en rechten	1.232	1.359	1.299	1.339	1.339	1.339
Totaal Leges en rechten	2.068	2.208	2.159	2.199	2.199	2.199
Totaal lokale belastingen en heffingen	18.895	19.204	19.360	19.395	19.395	19.395

In onderstaande cirkeldiagram wordt het aandeel van de belastingsoorten en verschillende heffingen in het totaal van de gemeentelijke belastingen in beeld gebracht.

4.1.5. Lokale belastingdruk

Alle gemeenten in Nederland maken gebruik van hun bevoegdheid om inkomsten te verkrijgen via burgers en bedrijven. Binnen de grenzen van de wet bepalen de afzonderlijke gemeenteraden daarbij zelf welke belastingen zij heffen. Ook ten aanzien van de verschillende belastingtarieven hebben zij een grote mate van vrijheid. Dit heeft tot gevolg dat er grote verschillen zijn in de bedragen die gemeenten in rekening brengen bij hun inwoners en ondernemers. De gemeente Steenwijkerland voert een terughoudend beleid als het gaat om een meer dan trendmatige verhoging van de belastingtarieven. Voor de Afvalstoffenheffing en de Rioolrechten worden de wijzigingen in de kosten verhaald door de betreffende tarieven dienovereenkomstig aan te passen.

Voor de gemeente Steenwijkerland is de ontwikkeling van de lokale belastingdruk als volgt:

Woonlasten eigenaar en gebruiker	2016	2017	Lasten- stijging (€)	Lasten- stijging (%)
Eigenaar en gebruiker				
Onroerende-zaakbelastingen (eigenarendeel)	€ 209,63	€ 211,73	-€ 2,10	-1,0%
Afvalstoffenheffing	€ 163,63	€ 165,06	-€ 1,43	-0,9%
Rioolrechten	€ 247,50	€ 252,45	-€ 4,95	-2,0%
Woonlasten eigenaar en gebruiker	€ 620,76	€ 629,24	-€ 8,48	-1,3%
Gebruiker				
Afvalstoffenheffing	€ 163,63	€ 165,06	-€ 1,43	-0,9%
Rioolrechten	€ 247,50	€ 252,45	-€ 4,95	-2,0%
Woonlasten gebruiker	€ 411,13	€ 417,51	-€ 6,38	-1,5%

Bij de onroerende-zaakbelastingen is uitgegaan van een woning met een WOZ waarde van € 190.000 (waardepeildatum 1-1-2015). Geen rekening is gehouden met de effecten van de hertaxatie met waardepeildatum 1-1-2016.

Op basis van de COELO¹ atlas is de gemeente Steenwijkerland op de ranglijst voor 2016 t.o.v. 2015 gestegen (2015: 173^e plaats en 2016: 149^e plaats).

Ter vergelijking is een aantal omringende gemeenten in beeld gebracht voor 2016 en de plaats in de COELO atlas. Ook zijn de gemiddelde woonlasten van de provincie Overijssel en Nederland vermeld.

Woonlasten per gemeente	Woonlasten meerpersoonshuishouden	Positie
Meppel	€ 595	22
Weststellingwerf	€ 676	90
Westerveld	€ 691	106
Steenwijkerland	€ 718	149
Noordoostpolder	€ 735	179
Staphorst	€ 746	198
Zwartewaterland	€ 880	364
Provincie Overijssel	€ 745	
Nederland	€ 723	

4.1.6. Onroerende-zaakbelastingen

De wettelijke kaders van de onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn neergelegd in de artikelen 220 tot en met 220h van de Gemeentewet en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor binnen de gemeente gelegen onroerende zaken kunnen twee belastingen geheven worden: een eigenaren- en een gebruikersbelasting. De hoogte van de OZB is afhankelijk van de in het kader van de Wet WOZ aan de onroerende zaak toegekende waarde. Het tarief is een percentage van deze waarde. Er kunnen verschillende tarieven vastgesteld worden voor woningen en niet-woningen. Binnen deze groepen mag niet verder gedifferentieerd worden. Voor alle woningen en alle niet-woningen gelden dus dezelfde tarieven. Hiernaast kunnen verschillende tarieven vastgesteld worden voor de eigenarenbelastingen en de gebruikersbelasting. De OZB worden bestempeld als objectieve en zakelijke belastingen. "Objectief" houdt in dat het object het uitgangspunt van de heffing vormt en niet het subject (de persoon). Het feit dat het object, de onroerende zaak, binnen de gemeente is gelegen is bepalend, met de aard van de belastingplichtige wordt geen rekening gehouden. Met "zakelijk" wordt bedoeld dat de persoonlijke omstandigheden van de belastingplichtige geen invloed hebben op de hoogte van de belastingen.

Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan de hertaxatie van het WOZ bestand met waardepeildatum 1 januari 2016. In de raadsvergadering van 13 december 2016 worden nadere voorstellen gepresenteerd over de tarieven voor 2017. Uitgangspunt daarbij is een gelijkblijvende opbrengst. Een daling van de waarde van het totale woningbestand leidt dan tot een gelijke stijging van de tarieven en omgekeerd.

¹ De COELO atlas wordt door het Centrum voor Onderzoek van de Economie voor Lagere Overheden uitgegeven en berekent op basis van door de gemeenten aangeleverde informatie de lasten voor de burger.

4.1.7. Rioolheffing

Het Gemeentelijk Watertakenplan is in oktober 2015 vastgesteld. Dit is een gezamenlijk plan van de 6 gemeenten in de regio Reest en Wieden en het waterschap. In dit Gemeentelijk Watertakenplan is een tariefstijging vanaf 2017 vastgelegd van 1% cumulatief tot en met 2021 en vanaf 2022 0,4% cumulatief tot en met 2024. Vanaf 2025 is geen tariefstijging meer voorzien.

Deze stijging is exclusief inflatie. De inflatie bedraagt voor 2017 1%. Voorgesteld wordt om de tarieven voor 2017 met 2% te laten stijgen. Op basis hiervan stijgt het tarief t.o.v. 2016 met € 4,95, oftewel 2% inclusief inflatie. Het tarief komt voor 2017 op € 252,45.

Berekening kostendekkendheid riolering	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten heffing		
Netto lasten		
Lasten, incl. (omslag)rente	5.085	5.231
Baten, excl. Heffingen	-	-
Netto lasten	5.085	5.231
Toe te rekenen lasten		
Overhead, incl. (omslag)rente	502	495
BTW *1)	776	803
Toe te rekenen lasten taakveld	1.278	1.298
Totale lasten heffing	6.363	6.529
Totale baten heffing	5.426	5.533
Dekkingspercentage heffing	85,3%	84,7%
Tarief woning nominaal (€)	€ 247,50	€ 252,45
Tarief in % (2014 = 100)	98,5%	100,5%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

N.B. Als referentietarief is uitgegaan van een eigen woning, dus de som van het eigenarendeel en het gebruikersdeel, zijnde € 251,26.

De kosten voor het taakveld riolering zijn voor 100% doorberekend in de rioolheffing. Dit betreft onder meer kosten voor onderzoek, planvorming en onderhoud. De kosten voor het taakveld waterwegen zijn voor 59% doorberekend in de riolering. Dit betreft kosten voor het baggeren van watergangen, onderhoud en vervangen van beschoeiingen en onderhoud van sloten. Het baggeren is noodzakelijk om de doorstroming van de watergangen te garanderen, daarnaast om ernstige vervuiling vanuit de riool overstorten en met regenwater meegespoelde sediment te verwijderen. Het onderhoud en vervangen van oeverbeschermingen is noodzakelijk om de oevers op hun plaats te houden en om te voorkomen dat de watergang haar inrichting en bergend vermogen verliest. Daarnaast is er extra geld beschikbaar gesteld om groot onderhoud uit te voeren aan de oever- constructies. Het onderhouden van de sloten betreft jaarlijkse

onderhoudswerkzaamheden (door derden) om de berging en afvoer van sloten te garanderen en om de sloten op diepte te houden.

In het vGRP 2009-2015 was vastgelegd dat alle middelen inclusief investeringen ook voor deze periode werden vrijgegeven door de Raad. Door middel van het uitvoeringsplan, dat jaarlijks ter kennisname wordt gebracht van de Raad, werd de Raad op de hoogte gehouden van de voorgenomen uitgaven inclusief investeringen. Bij de vaststelling van het Gemeentelijk Watertakenplan is dit niet opnieuw vastgelegd. Dit is de reden dat wij de investeringen die voor 2017 op de planning staan bij de Programmabegroting 2017-2020 willen vastleggen door aan de raad voor te stellen een krediet van in totaal € 3.939.000 beschikbaar te stellen. Het krediet is bedoeld voor de volgende investeringen:

Lozing/uitstoot afvalwater: Bilderdijkstraat € 45.000;

Lozing/uitstoot afvalwater: Torenlanden € 671.000;

Wateroverlast: de Hare € 100.000;

Kwalitatief vrijerval riolering: Belt Schutsloot € 231.000;

Kwalitatief vrijerval riolering: Blankenham € 497.000 en € 603.000;

Kwalitatief vrijerval riolering: Torenlanden € 1.292.000;

Kwalitatief vrijerval riolering: Vollenhove fase 4 € 100.000;

Voor de gemalen staat voor 2017 een investering geraamd van € 400.000.

Bij de bepaling van de tarieven voor de riolrechten is rekening gehouden met de (kapitaal)lasten, die voortvloeien uit vorengenoemde investeringen.

In het uitvoeringsplan Openbare Ruimte, dat in het eerste kwartaal 2017 ter kennisname wordt gebracht van de Raad, worden deze projecten verder toegelicht.

De overhead is becijferd op 13%. Indien dit percentage zou worden doorberekend aan de riolering stijgen de lasten voor de overhead ten opzichte van de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017 met € 185.000. Aangezien wij het niet opportuun achten een stijging van de lasten door veranderde begrotingsvoorschriften via een verhoging van het tarief in rekening te brengen bij onze inwoners is het bedrag voor overhead, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017, gehandhaafd.

In tegenstelling tot voorgaande jaren is bij de berekening van het dekkingspercentage rekening gehouden met de compensabele BTW. Daardoor daalt het dekkingspercentage. Indien de BTW buiten beschouwing blijft is het dekkingspercentage 96,6% en komt nagenoeg overeen met het percentage zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017.

Egalisatievoorziening riolering investeringen

De egalisatievoorziening riolering investeringen is gevormd uit de vrijvallende kapitaallasten. Binnen de voorziening mag worden gespaard voor vervangingsinvesteringen. Bij de samenstelling van de jaarrekening worden vrijvallende kapitaallasten gestort in de voorziening.

bedragen x € 1.000

Voorziening riolering (investeringen)	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	1.373	1.212	1.019	705	378
Toevoeging	-	-	-	-	-
Onttrekking	- 161	- 193	- 314	- 327	- 375
Stand per 31 december, exclusief watertakenplan	1.212	1.019	705	378	3
Invloed watertakenplan, tariefsverhoging 1%			55	166	334
Stand per 31 december (na doorvoering tariefsverhoging 1%)	1.212	1.019	760	544	337

Egalisatievoorziening riolering exploitatie

In de nota Reserves en Voorzieningen 2011-2015 is ten aanzien van de omvang van de egalisatievoorziening bepaald dat een negatieve ondergrens van 5% en een positieve bovengrens van 10% van de inkomsten moet worden gehanteerd v.w.b. de omvang van de voorziening. Bovendien mag de voorziening maximaal 3 jaar negatief staan. De ondergrens bedraagt 5% van € 5.533.000 en is € 277.000, terwijl de bovengrens 10% is dan € 553.000 bedraagt. De voorziening beweegt zich binnen deze grens.

bedragen x € 1.000

Voorziening riolering (exploitatie)	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	804	366	366	366	366
Toevoeging	1	-	-	-	-
Onttrekking	- 439	-	-	-	-
Stand per 31 december	366	366	366	366	366

4.1.8. Afvalstoffenheffing

Ontwikkeling baten en lasten 2017

Voor 2017 zijn de uitgaven met 1% verhoogd. Hiervan is afgeweken voor zover de ROVA bij de gemeente andere tarieven in rekening brengt.

Berekening kostendekkendheid afval	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten heffing		
Netto lasten		
Lasten, incl. (omslag)rente	4.186	4.109
Baten, excl. Heffingen	- 851	- 1.086
Netto lasten	3.335	3.023
Toe te rekenen lasten		
Overhead, incl. (omslag)rente	166	165
BTW *1)	761	787
Toe te rekenen lasten taakveld	927	952
Totale lasten heffing	4.262	3.975
Totale baten heffing	3.151	3.139
Dekkingspercentage heffing	73,9%	79,0%

Berekening kostendekkendheid afval	Begroting 2016	Begroting 2017
Tarief woning nominaal (€)	€ 163,63	€ 165,06
Tarief in % (2014 = 100)	91,0%	91,8%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

N.B. Als referentietarief (2014) is uitgegaan van de vaste kosten en de gemiddelde variabele kosten per aansluiting zijnde € 179,90 (2014).

Zoals uit de tabel kan worden afgeleid, vindt in 2017 een stijging van de gemiddelde inkomsten per aansluiting plaats van € 163,63 naar € 165,06 (0,9%).

Het vaste tarief stijgt met € 1,43. Deze stijging is conform de stijging met het inflatiepercentage.

Vanaf 2017 staat nog een bezuinigingstaakstelling binnen afval open van € 200.000 (oorspronkelijk € 383.000). De ROVA is voornemens om de tarieven met ingang van 2017 met een bedrag per aansluiting van € 4 a € 5 te laten dalen. In februari/maart 2017 valt hier een definitief besluit over. Met deze tariefsverlaging kan ca. € 100.000 van de taakstelling worden ingevuld, waarna nog € 100.000 resteert.

De overhead is becijferd op 13%. Indien dit percentage zou worden doorberekend aan afval stijgen de lasten voor overhead ten opzichte van de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017 met € 100.000. Aangezien wij het niet opportuun achten een stijging van de lasten door veranderde begrotingsvoorschriften via een verhoging van het tarief in rekening te brengen bij onze inwoners is het bedrag voor overhead, zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017, gehandhaafd.

In tegenstelling tot voorgaande jaren is bij de berekening van het dekkingspercentage rekening gehouden met de compensabele BTW. Daardoor daalt het dekkingspercentage. Indien de BTW buiten beschouwing blijft is het dekkingspercentage 98,4% en komt nagenoeg overeen met het percentage zoals opgenomen in de Programmabegroting 2016-2019, jaarschijf 2017.

Ontwikkeling egalisatievoorziening Reiniging

Zoals in bijgaande tabel is weergegeven vindt per saldo in 2016 een storting plaats van € 557.000. In 2016 is er een eenmalig bedrag uitgekeerd aan de gemeente van ca. € 915.000 voor de verkoop van het CV kapitaal Essent. Daarnaast hebben we een bedrag terug gekregen van de verbrandingsbelasting van € 39.000. Binnen de reguliere bedrijfsvoering zijn de uitgaven echter hoger dan de inkomsten (nadeel van € 350.000 wegens niet 100% kostendekkend). Ook het project duurzaam afvalbeheer was nog niet afgerond en hiervoor is nog € 47.000 bestemd. In 2017 zijn de lasten hoger dan de baten waardoor er een bedrag van € 50.000 dient te worden onttrokken.

In de nota Reserves en Voorzieningen 2011-2015 staat vermeld dat de egalisatievoorziening Reiniging een negatieve ondergrens en een positieve bovengrens kent van respectievelijk 5% en 10% van de jaarlijkse inkomsten en bovendien maximaal 3 jaar negatief mag staan. De ondergrens bedraagt 5% van € 3.139.000 en is € 157.000, terwijl de bovengrens 10% is dan € 314.000 bedraagt. Dit betekent dat we ons meerjarig net boven de bovengrens bewegen. Gezien het feit dat er nog een taakstelling binnen afval staat, achten wij dit aanvaardbaar.

bedragen x € 1.000

Egalisatievoorziening reiniging	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	349	906	856	755	607
Toevoeging	1.370	416	416	416	416
Onttrekking	- 813	- 466	- 517	- 564	- 633
Stand per 31 december	906	856	755	607	391

4.1.9. Lijkbezorging

Ten opzichte van de Programmabegroting 2016-2019 is het dekkingspercentage gestegen met 13,2%, en is nu 58,6%. Dit komt doordat de overhead nu anders is becijferd. De overhead is becijferd op 13%. De berekening van dit percentage wordt toegelicht in hoofdstuk 2.11.

Berekening kostendekkendheid begraafplaatsen en crematoria	Begroting 2016	Begroting 2017
Lasten heffing		
Netto lasten		
Lasten, incl. (omslag)rente	639	660
Baten, excl. Heffingen	-	-
Netto lasten	639	660
Toe te rekenen lasten		
Overhead, incl. (omslag)rente	314	86
BTW *1)	-	-
Toe te rekenen lasten taakveld	314	86
Totale lasten heffing	953	746
Totale baten heffing	433	437
Dekkingspercentage heffing	45,4%	58,6%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten

4.1.10. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

De gemeente Steenwijkerland verleent voor 100% kwijtschelding aan de burger voor de volgende belastingsoorten:

- afvalstoffenheffing (voor de vaste component en voor het aanbieden van maximaal 13 zakken a € 1,16)
- rioolrechten
- onroerende-zaakbelasting

Honorering van een kwijtscheldingsverzoek is met name afhankelijk van het inkomen, het vermogen en de uitgaven van de aanvrager.

De aanvragen worden beoordeeld op basis van de door het Rijk vastgestelde normen en richtlijnen (Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990).

De budgetten voor kwijtschelding zijn verdisconteerd in de tarieven van de betreffende belastingsoorten. In vergelijking met 2016 verwachten wij een stabiel aantal (geheel of gedeeltelijk) toe te wijzen kwijtscheldingsverzoeken. Dit is gebaseerd op de tot op heden gehonoreerde verzoeken (stand per 1 juli 2016) en de verwachting voor het restant van dit jaar.

Kwijtscheldingsverzoeken	Rekening	Rekening	Begroting	Begroting	MJR
	2014	2015	2016	2017	2018
Bedrag	- 225	- 213	- 228	- 228	- 228
Aantal (deels) gehonoreerde verzoeken	906	924	900	900	900

bedragen x € 1.000

Jaarlijks wordt een steekproef gehouden onder de groep huishoudens die elk jaar automatisch kwijtschelding ontvangen. Criterium daarbij is dat als iemand gedurende 2 achtereenvolgende jaren kwijtschelding heeft ontvangen, hij/zij geen aanvraag meer hoeft in te dienen.

4.2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1. Algemeen

Op basis van een goede en betrouwbare risicocontrol kan tot een juiste analyse, beoordeling en beheersing van de risico's worden gekomen. Daarbij is het van belang dat het optreden van risico's op de uitvoering van het bestaande beleid en de bestaande voorzieningen geen invloed heeft. De risico's moeten onlosmakelijk deel uitmaken van de beleidsprocessen. Hoewel in de afgelopen jaren reeds de nodige aandacht is besteed aan risicocontrol moeten wij constateren dat het bewust denken in risico's als onderdeel van de beleidsprocessen nog verder moeten worden ontwikkeld. In het vervolg van dit hoofdstuk wordt hierop nader ingegaan.

De paragraaf weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang wanneer er zich een financiële tegenvaller voordoet. Door aandacht voor het weerstandsvermogen kan worden voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. een inventarisatie van de risico's;
- c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

4.2.2. Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente de beschikking heeft, c.q. kan beschikken om onverwachte tegenvallers op te vangen mochten deze zich voordoen.

De weerstandscapaciteit van de gemeente Steenwijkerland is als volgt opgebouwd:

Algemene reserve

In de nota "Reserves en voorzieningen 2011-2015" is aangegeven dat de Algemene reserve vaste buffer uitsluitend kan worden ingezet voor uitzonderlijke situaties (soort ijzeren voorraad voor het opvangen van calamiteiten). De omvang van deze reserve bedraagt per ultimo 2016 € 7,5 mln.

In de nota "Weerstandsvermogen en risicomanagement gemeente Steenwijkerland 2006" zijn de criteria vermeld die de gemeente hanteert voor de berekening van het weerstandsvermogen, te weten:

1. Onroerende-zaakbelasting (OZB)
2. Onvoorzien

1. Onroerende-zaakbelasting (OZB)

De onbenutte belastingcapaciteit wordt gerelateerd aan de norm die het Rijk hanteert voor toelating tot artikel 12 van de Financiële Verhoudingswet (FVW).

Indien het normtarief van het Rijk hoger is als het door de gemeente Steenwijkerland gehanteerde gemiddelde tarief is er sprake van onbenutte belastingcapaciteit. Het Rijk heeft het normtarief in de mei-circulaire voor toelating tot artikel 12 van de FVW vastgesteld op 0,1927% van de WOZ waarde. Voor de WOZ waarde is als peildatum 1 januari 2015 gehanteerd.

Voor 2017 bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit afgerond € 3,9 mln. en is als volgt gespecificeerd.

Onbenutte belastingcapaciteit 2017	WOZ waarde in mln. €	Bedrag in mln. €
WOZ waarde woningen	3.836	
WOZ waarde niet-woningen eigenaar	976	
WOZ waarde niet-woningen gebruiker	858	
Totaal	5.671	
Percentage art. 12 Financiële Verhoudingswet	0,1927%	
Maximale opbrengst volgens art. 12 Fvw		10.928
Totale opbrengst 2017		7.037
Onbenutte belastingcapaciteit		3.891

2. Onvoorzien

In de Programmabegroting 2012-2015 was voor onvoorzien uitgaven structureel € 45.000 (€ 1,00 per inwoner) geraamd. Bij de bezuinigingsbesprekingen is genoemd budget geschrapt.

De totale weerstandscapaciteit per inwoner bedraagt:

	bedragen x € 1.000	
Weerstandscapaciteit	Begroting 2016	Begroting 2017
Weerstandscapaciteit vermogen		
Algemene reserve vaste buffer	7.471	7.475
Weerstandscapaciteit exploitatie		
Onbenutte belastingcapaciteit	3.464	3.891
Totaal weerstandscapaciteit	10.935	11.366
Aantal inwoners	43.216	43.330
Weerstandscapaciteit per inwoner	253	262

4.2.3. Inventarisatie risico's

In dit hoofdstuk worden de risico's vermeld die tot het moment van het aanbieden van de programmabegroting bekend zijn. In dit verband wordt onder risico verstaan "alle voorzienbare risico's,

waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die niet van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie”.

De risicokans is uitgedrukt in klassen. Aan deze klassen is een rekenpercentage per risico gekoppeld.

Vervolgens is een indeling gemaakt van de geldgevolgen.

Rekenpercentage	Laag 10-25%	Ruim 25-50%	Hoog 50-75%
Rekenpercentage per risico	20%	40%	60%

bedragen x € 1.000

Risicoprofiel	Laag 10-25%	Ruim 25-50%	Hoog 50-75%
Omvang risico: < € 200.000			
Minimabeleid	93		
Participatiewet (reintegratie en WSW)	pm		
Omvang risico: > € 200.000 - < € 500.000			
Achterstallig onderhoud openbare ruimte		250	
WMO		pm	
Jeugdzorg		pm	
Invoering vennootschapsbelasting		pm	
Omvang risico: > € 500.000			
WWB (onderdeel rijksbudget)			1.100
WWB (onderdeel verstrekte uitkeringen)			1.000
Investeringsprojecten ruimtelijk domein			2.500
Ontwikkeling algemene uitkering uit het gemeentefonds		pm	
Wettelijk opgelegde fysieke RUD i.p.v. netwerkvariant	pm		
Totaal omvang risico:	93	250	4.600

bedragen x € 1.000

Risicoprofiel	Laag 10-25%	Ruim 25-50%	Hoog 50-75%
Omvang risico			
Omvang risico: < € 200.000	93	-	-
Omvang risico: > € 200.000 - < € 500.000	-	250	-
Omvang risico: > € 500.000	-	-	4.600
Totaal omvang risico	93	250	4.600
Rekenpercentage	20%	40%	60%
Omvang risico x rekenpercentage			
Omvang risico: < € 200.000	19	-	-
Omvang risico: > € 200.000 - < € 500.000	-	100	-
Omvang risico: > € 500.000	-	-	2.760
Totaal omvang risico x rekenpercentage	19	100	2.760

Korte toelichting.

Conform het in 2013 gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording Gemeenten (BBV) is de benaming van de paragraaf aangeduid als “Weerstandsvermogen en Risicobeheersing”. Met deze verandering wil het Rijk

de aandacht vestigen op het belang van een adequate risicobeheersing, zodat de paragraaf ook voldoende inzicht geeft in de niet-financiële maatregelen, die worden getroffen om de kans van optreden van geïdentificeerde risico's te beperken. Wij hebben hieraan invulling gegeven door naast een omschrijving van het risico ook aandacht te besteden aan de impact van het risico en de te treffen beheersmaatregelen. In aansluiting hierop zijn voor de diverse lopende projecten op basis van de Risman methode de risico's in beeld gebracht. Evenals bij de grondexploitaties wordt een onderscheid gemaakt in algemene en projectspecifieke risico's. Bij algemene risico's moet worden gedacht aan juridische, technische, ruimtelijke, maatschappelijke, organisatorische en financiële risico's.

Risico: Minimabeleid	
Omschrijving risico	Uitkeringen bijzondere bijstand en minimabeleid zijn zogenaamde open eind financieringen. Afhankelijk van het aantal aanvragen en hoogte van de uitkeringen kunnen er onder- dan wel overschrijdingen plaatsvinden. Het opgenomen budget in de begroting 2017 bedraagt € 930.000.
Impact	Het eventuele overschrijdingsrisico wordt ingeschat op 10%, in de categorie laag.
(Beheers)maatregelen	Periodieke monitoring via de P&C cyclus en tussentijdse rapportages van de IGSD.

Risico: Participatiewet (re-integratie en Wsw)	
Omschrijving risico	De invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015 is gepaard gegaan met een forse korting op het beschikbare rijksbudget.
Impact	Ook al lijkt de economie zich iets te herstellen, er is nog steeds sprake van een economisch moeilijke tijd. Er is een ruime risicokans dat het beschikbare budget niet toereikend zal zijn, ondanks de voorgestelde maatregelen.
(Beheers)maatregelen	Er is een plan van aanpak opgesteld door de IGSD/NWG. Dit plan is eind 2015 door de raad vastgesteld. Dit plan van aanpak moet vanaf het jaar 2016 leiden tot een forse uitstroom. Periodieke monitoring via de P&C cyclus en tussentijdse rapportages van de IGSD/NWG.

Risico: Achterstallig onderhoud openbare ruimte	
Omschrijving risico	Voor het onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte wordt gebruik gemaakt van speciale computerprogramma's. De afgelopen jaren in hard gewerkt aan het op orde brengen van deze programma's. Ondertussen is het gehele areaal ingevoerd. D.m.v. inspecties wordt de staat van onderhoud bepaald. Op basis van deze gegevens wordt de besteding van het jaarlijkse onderhoudsbudget bepaald. Het risico van schade als gevolg van achterstallig onderhoud is afhankelijk van de gekozen frequentie van inspecteren. Voor de frequentie die op dit moment wordt gehanteerd is een schade van 4% van het onderhoudsbudget reëel. Het totale onderhoudsbudget bedraagt ongeveer € 6 mln., zodat rekening moet worden gehouden met een bedrag van afgerond

Risico: Achterstallig onderhoud openbare ruimte	
	€ 250.000.
Impact	Financieel
(Beheers)maatregelen	Periodieke monitoring en rapporteren in tussenrapportages

Risico: Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo)	
Omschrijving risico	<p>Binnen de nieuwe Wmo worden drie risico's onderkend.</p> <p>Voor de langere termijn is de hoogte van de rijksvergoeding voor de uitvoering van de Wmo een groot risico. In de meicirculaire van 2016 wordt aangegeven dat de bijdrage van het Rijk in 2020 ten opzichte van 2016 bijna € 1,4 miljoen lager ligt.</p> <p>Ook het feit dat mensen (met een zorgvraag) langer thuis moeten of willen blijven wonen levert risico's op. Deze groep groeit en hiermee wordt een groter beroep op de gemeente gedaan en wijzigt ook de aard en intensiteit van de hulpvraag aan de gemeente.</p> <p>De laatste risicofactor binnen de Wmo ligt in het verlengde van de schoonmaakondersteuning. De uitspraak van de Centrale Raad van Beroep heeft ertoe geleid dat de schoonmaakondersteuning anders ingericht moet worden dan de algemene voorziening die deze was in 2015 en 2016. Er is een inschatting gemaakt van de kosten die met deze wijziging gepaard gaan, maar het gaat daarbij om een inschatting. Pas na de uitkomsten van de aanbesteding en het daadwerkelijk gebruik zal duidelijk worden wat de wijze van aanbieden van schoonmaakondersteuning gaat kosten.</p>
Impact	De risicokans wordt als ruim inschat, zonder dat hier op dit moment een bedrag aan gekoppeld kan worden.
(Beheers)maatregelen	<p>Periodieke monitoring via de P&C cyclus.</p> <p>Formuleren van een inkoopkader waarin bezuinigingsmogelijkheden zijn meegenomen.</p> <p>Verdere invulling van het beleidsplan Sociaal domein 2017-2020 door middel van de transformatie agenda.</p> <p>De raad heeft een 'Reserve opvang effecten decentralisaties (3D's)' in het leven geroepen. In deze reserve is een bedrag van € 3 miljoen gestort. Eventuele budgetoverschrijdingen kunnen hiermee worden opgevangen.</p>

Risico: Jeugdzorg	
Omschrijving risico	<p>Bij de inwerkingtreding van de Jeugdwet (2015) kunnen de volgende risico's worden onderkend:</p> <p>Ten eerste is de gemeente afhankelijk van de uitkomsten van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds. In 2015 was er nog sprake van een korting op het budget. Uit de meicirculaire 2016 mag opgemaakt worden dat er na 2016 weer gesproken kan worden van olopemde budgetten. Uiteraard is het laatste beeld meer welkom dan het eerste, maar het laat zien hoe grillig de rijksbijdrage kan zijn.</p> <p>Een ander risico is dat voor de jaren 2015 en 2016 de gemeenten in de Jeugdzorgregio IJsselland onderlinge financiële solidariteit ('verevening') hebben afgesproken over de totale uitgaven voor individuele voorzieningen jeugdhulp. Over het al dan niet voortzetten van de verevening vindt in het vierde kwartaal van 2016 besluitvorming plaats in alle 11 gemeenteraden. Indien besloten wordt tot het loslaten van de verevening, nemen de financiële risico's voor de afzonderlijke gemeenten toe.</p> <p>Relevant daarbij is het feit dat de gemeente de wettelijk plicht heeft om jeugdhulp te verstrekken (indien nodig) en het feit dat ook anderen (artsen en gecertificeerde instellingen) mogen verwijzen naar jeugdhulp. Tot slot hebben machtigingen van de rechter (opleggen van een jeugdbeschermings- en of jeugdreclasseringmaatregel) rechtstreeks invloed op de gemeentelijke uitgaven aan jeugdhulp.</p>
Impact	De risicokans wordt als ruim inschat, zonder dat hier op dit moment bedragen aan gekoppeld kunnen worden.
(Beheers)maatregelen	<p>Periodieke monitoring via de P&C cyclus.</p> <p>Formuleren van een inkoopkader waarin bezuinigingsmogelijkheden zijn meegenomen.</p> <p>Verdere invulling van het beleidsplan Sociaal domein 2017-2020 door middel van de transformatie agenda.</p> <p>De raad heeft een 'Reserve opvang effecten decentralisaties (3D's)' in het leven geroepen. In deze reserve is een bedrag van € 3 miljoen gestort. Eventuele budgetoverschrijdingen kunnen hiermee worden opgevangen.</p>

Risico: Invoering vennootschapsbelasting	
Omschrijving risico	<p>Met ingang van 1 januari 2016 geldt voor de gemeente een vennootschapsbelastingplicht. Een inventarisatie is gemaakt van de activiteiten die hieronder vallen. De activiteiten van de gemeente zullen continu gemonitord moeten worden op de fiscale consequenties om fouten te voorkomen, de juiste beslissingen te nemen en alleen terecht deze belasting te betalen. Het is daarom zaak feiten en omstandigheden op de juiste wijze te presenteren en alert te zijn op (wijzigingen in) bijvoorbeeld het gemeentelijk vastgoedbeleid. Dit geldt tevens voor activiteiten, zoals detachering van personeel, werkzaamheden voor derden en samenwerkingsovereenkomsten.</p>

Impact	De invoering vergt een flinke investering voor de gemeente door de extra (structurele) werkzaamheden, benodigde inhuur van externe adviseurs en opleidingen van personeel. In 2017 wordt de eerste aangifte over 2016 ingediend. Het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting op de grondexploitaties is op korte termijn beperkt. Naarmate er tijd verstrijkt neemt het risico op een hoger te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting toe.
(Beheers)maatregelen	De gemeente laat zich begeleiden door een extern bureau zodat het fiscale resultaat op een juiste manier kan worden vastgesteld. Daarnaast wordt geïnvesteerd in het helder documenteren en vastleggen van het werkproces via een grondslagendocument en mogelijk ook via een fiscaal beheersysteem.

Risico: Wet Werk en Bijstand	
Omschrijving risico	De gemeente is volledig financieel verantwoordelijk voor het bijstandsgedeelte van de wet. Van het rijk wordt hiervoor jaarlijks wel een bijdrage ontvangen. Het in de begroting opgenomen te ontvangen budget betreft een voorlopig inschatting van hetgeen door het rijk toegekend gaat worden. In oktober van het begrotingsjaar wordt het definitieve budget pas bekend gemaakt. De hoogte van het budget is afhankelijk van de conjuncturele ontwikkelingen op landelijk niveau. Bij minder verstrekte bijstandsuitkeringen dan van te voren is ingeschat wordt het budget naar beneden bijgesteld, bij meer verstrekte bijstandsuitkeringen wordt het budget naar boven bijgesteld. In de begroting 2017 wordt er verder rekening mee gehouden dat er in dat jaar gemiddeld 725 bijstandsuitkeringen worden verstrekt. Het geschatte gemiddelde bedrag van een verstrekte uitkering bedraagt € 14.000 per jaar. Deze aannames kunnen in werkelijk afwijken.
Impact	Ingeschat wordt dat de gemeente een risico loopt van 10% van het begrote te ontvangen rijksbudget (€ 11.344.000), met een ruime risicokans. De afwijking op de uitkeringen wordt berekend op 10% van het bedrag dat is opgenomen aan te verstrekken uitkeringen (€ 10.150.000), ook met een ruime risicokans. Bij een forse overschrijding van het budget kan overigens een beroep worden gedaan op de ingebouwde Vangnetregeling bij het rijk.
(Beheers)maatregelen	Periodieke monitoring via de P&C cyclus en tussentijdse rapportages van de IGSD. Er is een plan van aanpak opgesteld door de IGSD. Dit plan is eind 2015 door de raad vastgesteld. Dit plan van aanpak zal vanaf het jaar 2016 moeten leiden tot een forse uitstroom van het aantal WWB'ers naar werk.

Risico: Investeringsprojecten ruimtelijk domein	
Omschrijving risico	Voor de aanleg en instandhouding van voorzieningen in de omgeving zijn investeringen noodzakelijk. De kredieten die met deze investeringen zijn gemoeid worden projectmatig aangevraagd en gemonitord. Een totaaloverzicht van de lopende projecten is door middel van een projectenlijst inzichtelijk. De

Risico: Investeringsprojecten ruimtelijk domein	
	aard en omvang van deze projecten kunnen erg verschillen en daarmee ook de risico's die per project worden gelopen. Om op projectniveau de risico's inzichtelijk te kunnen maken is de zogenaamde prescan ingevoerd. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar financiële risico's, maar ook naar bijvoorbeeld organisatorische, juridische en maatschappelijke risico's. In de prescan wordt voor het inschatten van de kans van voorkomen gebruikt gemaakt van drie niveaus (klein, gemiddeld en groot). Voor het totaal van de risico's van alle projecten kan worden uitgegaan van een gemiddelde kans van voorkomen. Dit komt overeen met het kans-niveau 'ruim' en een rekenpercentage van 40%.
Impact	Om in zijn algemeenheid iets te kunnen zeggen over de financiële risico's van alle lopende investeringsprojecten kan worden uitgegaan van een gemiddelde impact van ca. 25% van de totale investerings-omvang. De totale omvang van de investeringsprojecten die vanuit het beheer openbare ruimte (excl. riolering) en vanuit ontwikkeling worden geïnitieerd bedraagt op dit moment € 10 miljoen. De impact van de risico's wordt momenteel dus geraamd op € 2,5 miljoen.
(Beheers)maatregelen	Afhankelijk van de risico's worden beheersmaatregelen ingezet. Door middel van kwartaalrapportages wordt de voortgang van het project en de beheersing van de risico's gemonitord.

Risico: Ontwikkeling Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	
Omschrijving risico	De inkomsten uit de Algemene Uitkering hebben de afgelopen jaren geen enkele stabiliteit laten zien. Het ene moment is er een flinke tegenvaller, korte termijn later gevolgd door een flinke meevaller. Het is dan ook zeer lastig hier iedere keer op te anticiperen.
Impact	Aangezien de gemeente voor een groot gedeelte afhankelijk is van de inkomsten uit de Algemene Uitkering en er iedere keer flinke bijstellingen zijn, kan het betekenen dat iedere keer het beleid moet worden bijgesteld.
(Beheers)maatregelen	Het iedere keer weer bijstellen van de begroting na de ontvangst van nieuwe circulaire's.

Risico: Wettelijk opgelegde fysieke RUD i.p.v. netwerkvariant	
Omschrijving risico	Sinds juni 2015 is bekend dat de netwerkorganisatie voor de uitvoering van de milieutaken moet worden omgezet naar een gemeenschappelijke regeling. De Regionale Uitvoeringsdienst IJssellland (OD) zal worden omgezet naar een Omgevingsdienst IJssellland met ingang van 1 januari 2018. Dat betekent dat ca. 8 fte over zal gaan naar de OD. Dit zal gepaard gaan met mogelijk forse (frictie)kosten.

Risico: Wettelijk opgelegde fysieke RUD i.p.v. netwerkvariant	
Impact	Met de vorming van de OD zal milieukennis uit de organisatie verdwijnen en zal in nauwe samenwerking met de OD taken worden overgedragen en uitgevoerd door de OD. Door bezuinigingen die de afgelopen jaren zijn doorgevoerd in het veld van vergunningen, toezicht en handhaving is geen (financieel, organisatorisch, personeel) ruimte aanwezig om dit structureel op te vangen.
(Beheers)maatregelen	De samenwerking met de OD zal veel aandacht geven aan werkprocessen, overdracht van taken en verantwoordelijkheden (mandaat).

4.2.4. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Nu de weerstandscapaciteit is bepaald en de omvang van de te lopen risico's kunnen beide met elkaar worden geconfronteerd. Ook al is de omvang van een risico niet exact te becijferen, in ieder geval hebben we ze als p.m. benoemd, zodat inzicht ontstaat in welke risico's de gemeente loopt. Daarbij kunnen zich de volgende scenario's voordoen:

- uitkomst inventarisatie risico's/weerstandscapaciteit > 1, er is onvoldoende weerstandscapaciteit aanwezig
- uitkomst inventarisatie risico's/weerstandscapaciteit < 1, er zijn overtollige middelen (die alternatief kunnen worden aangewend)
- uitkomst inventarisatie risico's/weerstandscapaciteit = 0, risico's en middelen zijn voldoende (wordt meer beschouwd als een theoretische situatie).

Op basis van de in het risicoprofiel opgenomen risico's, die gekwantificeerd kunnen worden bedraagt het totale risicobedrag afgerond € 5 mln. Voor de overige risico's is dit nog niet concreet aan te geven, maar het belangrijkste is dat ze worden benoemd. Op basis van de wegingsfactoren bedraagt het risicobedrag afgerond € 2,9 mln.

Worden ook de p.m. posten bij de afweging betrokken dan is de indicatie toch, dat er voldoende structurele en incidentele weerstandscapaciteit (€ 11,4 mln.) aanwezig is.

4.2.5. Diverse kengetallen

4.2.5.1. Inleiding

Nieuw in deze paragraaf is een vijftal kengetallen, die inzicht geven in de ontwikkeling van geldstromen en de hoogte van de schuld. Deze kengetallen zijn op 15 juli 2015 via het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vastgesteld, en dienen in de begroting en het jaarverslag te worden opgenomen. Het betreft de kengetallen:

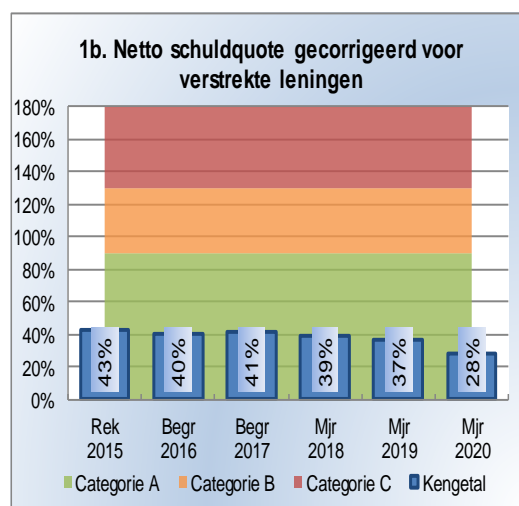
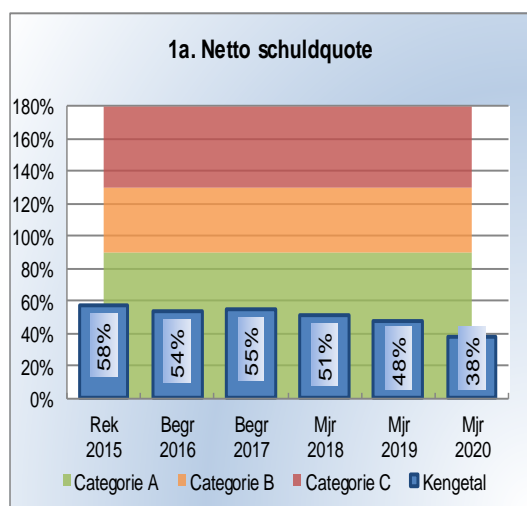
1. Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

Ervaring met het werken met deze indicatoren moeten we nog opdoen en onze werkwijze zal dan ook nog verder ontwikkeld moeten worden. Daarvoor vragen wij u als raad om hierin mee te denken. Vragen die hierbij meespelen zijn o.a. welke doelen zijn reëel, wat hebben we zelf in de hand en wat niet (bijv. effecten door rijksbeleid), welke (sturing)indicatoren vinden wij belangrijk en welke nuances dienen daarbij aangebracht te worden. In de vorige programmabegroting zijn wij gestart met een historische weergave van de kengetallen. Thans zijn de kengetallen ook meerjarig doorgetrokken, waarbij 3 categorieën groen (A), oranje (B) en rose (C) worden onderscheiden. Categorie C is daarbij het meest en A het minst risicovol. Het Rijk hanteert deze indeling voor de beoordeling van de financiële positie van de gemeenten. Voor vier van de vijf kengetallen scoort de gemeente Steenwijkerland in het groene vlak. Geconstateerd mag dan ook worden dat de gemeente Steenwijkerland een degelijke financiële positie heeft.

4.2.5.2. Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schulden ten opzichte van de eigen inkomsten, terwijl bij de netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen rekening wordt gehouden met de door de gemeente verstrekte leningen aan bijvoorbeeld woningbouwcorporaties.

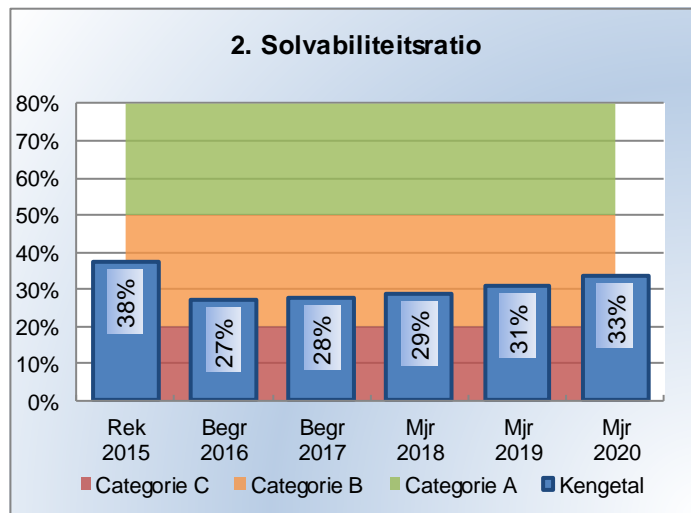
In de volgende grafieken wordt de verwachte ontwikkeling van beide schuldquotes weergegeven. Bij beide schuldquotes zijn wij een forse daling van de percentages.

4.2.5.3. Solvabiliteitsratio

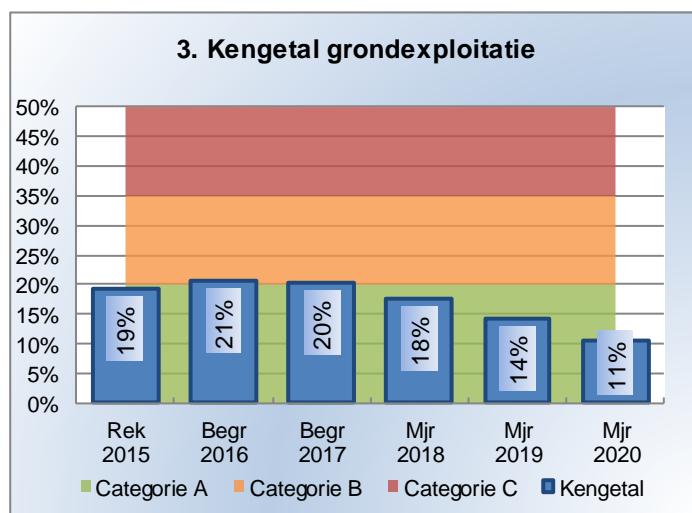
De solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre het bezit op de balans is afbetaald. Bij een hoog solvabiliteitspercentage is er sprake van dat de gemeente geen of weinig schulden heeft. Bij een laag percentage geldt uiteraard het omgekeerde of met andere woorden het eigen vermogen wordt uitgedrukt in een percentage van het totale vermogen.

Het percentage voor de gemeente Steenwijkerland is stijgende. Voor 2017 wordt een solvabiliteitsratio verwacht van 28%, terwijl voor 2020 33% wordt gecalculeerd, hetgeen dus een verbetering van het aandeel van eigen vermogen in het totale vermogen betekent.

4.2.5.4. Grondexploitatie

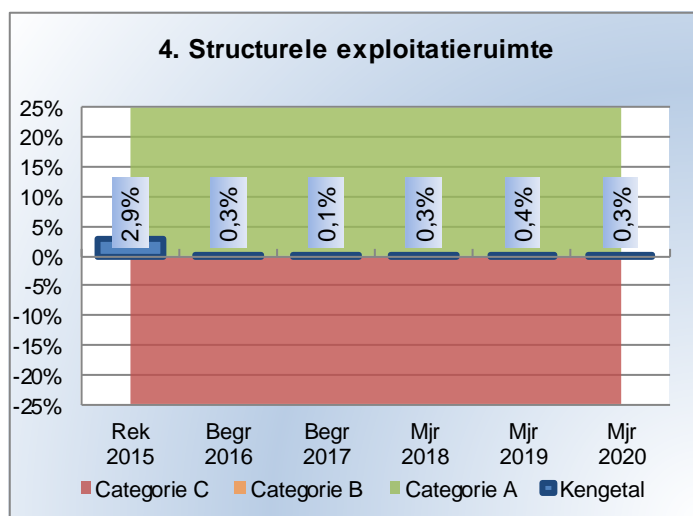
Het aanhouden van voorraden bouwgrond betekent een risico. Het is immers altijd de vraag of de bouwgrond met winst verkocht kan worden. Om de hoogte van dit financiële risico in beeld te brengen, is het kengetal grondexploitatie vastgesteld. Het kengetal geeft de verhouding aan tussen de waarde van de voorraden bouwgrond en de jaarlijkse gemeentelijke inkomsten. Hoe hoger dit kengetal hoe meer risico wordt gelopen. Er is een dalende tendens waar te nemen voor wat betreft de ontwikkeling van het kengetal voornamelijk veroorzaakt door een afname van de voorraad bouwgrond. De gemeente Steenwijkerland voert namelijk een faciliterend en geen actief grondbeleid.

4.2.5.5. Structurele exploitatieruimte

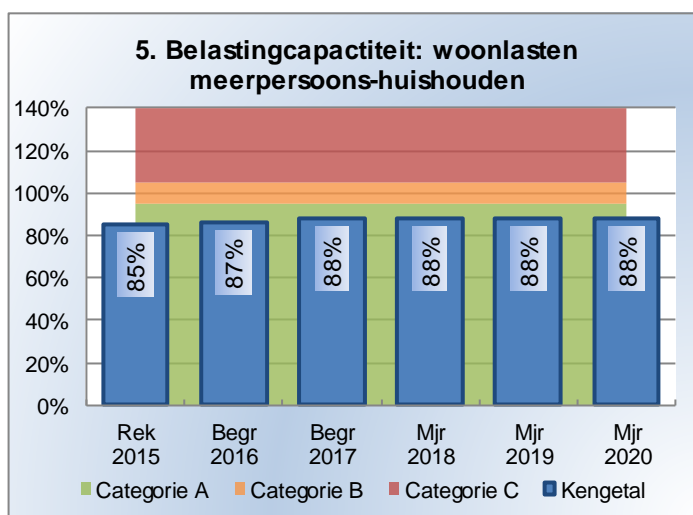
De structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten. Zo ontstaat een percentage: als dit positief is, betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Zoals uit de navolgende grafiek blijkt verwachten wij voor de komende jaren dat de

structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten ter dekken. Overigens blijkt dit ook uit het materieel resultaat voor de verschillende planjaren.

4.2.5.6. Belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of waarin er ruimte is voor nieuw beleid. Door de hoogte van de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) in de gemeente te vergelijken met het landelijk gemiddelde kan een indicatie gegeven worden van de belastingcapaciteit. Het kengetal vergelijkt de woonlasten in jaar t met de landelijk gemiddelde woonlasten (COELO) in jaar (t-1). Voor 2017 komt dit cijfer uit op 88%. De woonlasten van Steenwijkerland liggen met dit percentage beneden het landelijk gemiddelde van 95%. Wij gaan ervan uit dat de woonlasten (en daarmee de belastingcapaciteit) de komende jaren onder het landelijk gemiddelde zullen blijven.

Resumé

Kengetallen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Netto schuldquote	58%	54%	55%	51%	48%	38%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	43%	40%	41%	39%	37%	28%
Solvabiliteitsratio	38%	27%	28%	29%	31%	33%
Grondexploitatie	19%	21%	20%	18%	14%	11%
Structurele exploitatieruimte	4%	1%	0%	0%	0%	0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	85%	87%	88%	88%	88%	88%

4.3. Meerjaren auditplan

In de raadsvergadering van 28 oktober 2014 heeft u het meerjarig auditplan 2015-2018 vastgesteld.

In dit plan zijn de te onderzoeken processen voor de periode 2015-2018 opgenomen en voorzien van een doelstelling en een planning. Tevens is per proces aangegeven of het onderzoek is gericht op de kwaliteit van de beheersing van het proces, de beoordeling van de doelmatigheid, (financiële) rechtmatigheid of een combinatie hiervan. Met deze inhoud wordt beoogd voor de jaren 2015-2018 een volledig audit programma aan te bieden als fundament voor de interne controle. In bijlage 3 zijn de te onderzoeken processen voor 2017 opgenomen.

Met het vaststellen van de programmabegroting door de gemeenteraad wordt de onderzoeksopdracht voor het college voor dat jaar bekrachtigd.

4.4. Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

De kapitaalgoederen van de gemeente zijn voorzieningen in de openbare ruimte waarvoor investeringen zijn gedaan. Het gaat hierbij om voorzieningen zoals wegen, groen, water, riolering en gebouwen. Het onderhoud aan deze voorzieningen is van groot belang voor het optimaal functioneren van de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, veiligheid, vervoer en recreatie. Het onderhoud is ook nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Voor het goed onderhouden van de kapitaalgoederen is een aantal zaken belangrijk. Allereerst is het van belang dat bekend is wat moet worden onderhouden en wat de huidige staat van onderhoud is. Hiervoor maakt de gemeente gebruik van een beheerpakket dat aan de hand van inventarisaties en inspecties in het veld up-to-date wordt gehouden. Vervolgens moet eenduidig bekend zijn wat het gewenste kwaliteitsniveau is. Dit is vastgelegd in de Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR), die in 2007 door de gemeenteraad is vastgesteld, en in beleidsdocumenten die per onderdeel beschikbaar zijn.

Om de aansluiting van de activiteiten op het gebied van beheer en onderhoud met de bestuurlijke ambities en de wensen van de stakeholders te verbeteren en te borgen wordt op dit moment gewerkt aan de implementatie van een assetmanagementsysteem.

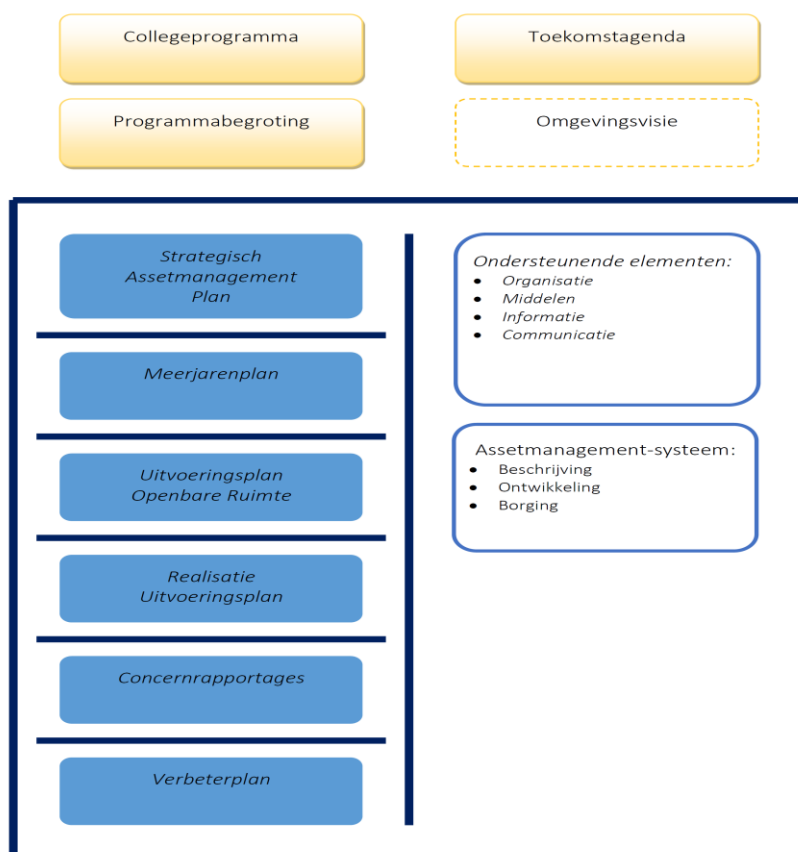
In deze paragraaf wordt eerst een korte beschrijving gegeven van het assetmanagementsysteem. Vervolgens worden de verschillende onderdelen nader uitgewerkt. De uitwerking vindt plaats volgens de volgende stappen:

- Waar gaat het over (areaal)?;
- Wat zijn de doelstellingen (beleidskader)?;
- Wat zijn de financiële consequenties van deze doelstellingen?;
- Zijn deze consequenties geborgd in de begroting?

Assetmanagement

In 2015 is de gemeente gestart met de implementatie van een assetmanagementsysteem op basis van NEN-ISO 55000. In onderstaande figuur zijn de onderdelen van het systeem in de weergegeven.

De architectuur van het systeem, zoals weergegeven in de figuur is ondertussen vastgesteld. De figuur stelt een open kast voor, waarbij de kast niet alleen een afkorting is van ‘kapitaalgoederen Steenwijkerland’, maar ook symbool staat voor het open karakter van het systeem. Het systeem is open in de zin van flexibel, maar ook in de zin van transparant en toegankelijk.

De implementatie van het assetmanagementsysteem vindt op een organische wijze plaats. Er wordt aan alle onderdelen tegelijkertijd gewerkt. Op natuurlijke momenten wordt een stap gezet in het vaststellen van een volgende ontwikkelingsfase van een onderdeel. Het vaststellen van het watertakenplan (in 2015) en het beleidsplan wegen (gepland voor 2017) zijn voorbeelden van dergelijke natuurlijke momenten.

Binnen het assetmanagementsysteem is een belangrijke plaats ingeruimd voor het Strategisch Assetmanagement Plan. In dit plan wordt een inhoudelijke en procesmatige vertaling gemaakt van de bestuurlijke ambities uit het collegeprogramma naar de activiteiten die nodig zijn om deze ambities waar te maken.

maken. De bedoeling is om in het plan ook een Nota Onderhoud Kapitaalgoederen op te nemen dat als kader dient voor de jaarlijkse paragraaf onderhoud kapitaalgoederen.

Wegen

Areaal

Het wegenareaal bestaat uit:

Areaal Wegen	Aantal	%
• Asphalt	173	49
• Cementbeton	11	3
• Elementen	158	45
• Onverhard	12	3
	354	100

Beleidskader

Het beleidskader voor het onderhoud van de wegen, voet- en fietspaden wordt op dit moment nog gevormd door het 'Onderhoudsbeleidsplan wegen 2005-2008'. De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van dit plan gekozen voor het scenario waarbij het kwaliteitsniveau van 2004 van de wegen wordt gehandhaafd. Voor de fietspaden is het kwaliteitsniveau 'comfortabel' het uitgangspunt. Het opstellen van een nieuw beleidsplan bevindt zich ondertussen in een afrondende fase en zal begin 2017 ter vaststelling worden aangeboden aan de gemeenteraad.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het 'Onderhoudsbeleidsplan wegen 2005-2008' zijn de financiële consequenties van het vastgestelde kwaliteitsniveau berekend. Concreet betekende dit dat in 2005 een jaarlijks budget nodig was van ca. € 1,6 mln. Het vastgestelde beleid uit 2005 is in 2017 nog de leidraad voor het onderhoud. Door middel van jaarlijkse inspecties wordt de houdbaarheid van het beleid regelmatig tegen het licht gehouden. Iedere weg wordt minimaal eens per twee jaar geïnspecteerd, waarbij de wegen worden beoordeeld op verschillende shadebeelden. De inspectiegegevens worden met het geautomatiseerde wegbeheerpakket vertaald naar benodigde maatregelen. De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat gezien de leeftijd van het areaal een herijking van het beleid noodzakelijk is. Het is op dit moment nog niet bekend wat de financiële consequenties van deze herijking zullen zijn.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Met het vaststellen van het beleidskader in 2005 heeft de gemeenteraad ook ingestemd met een verhoging van het wegenbudget naar ca. € 1,6 mln.. Dit bedrag is ook nu nog de basis voor het onderhoud van de wegen. In 2013 is wel een structurele bezuiniging op het budget doorgevoerd van € 250.000,-. De bezuiniging kon worden doorgevoerd zonder het verlaten van het afgesproken kwaliteitsniveau. Door slimmer aan te besteden kon worden geprofiteerd van de marktwerking. Daarnaast kon een efficiëncyslag worden gemaakt door werkzaamheden te combineren en integraal op de markt te brengen. De vertaling van e.e.a. in de begroting van 2017 is als volgt.

Basisbedrag uit 2005	€ 1,60 mln.
Indexering en areaaluitbreiding	€ 0,35 mln.
Bezuiniging 2013	€ 0,25 mln. (-)
Overige kosten *)	€ 0,7 mln.
Totale budget wegen in 2017	€ 2,40 mln.

*) het gaat hierbij o.a. om directe kosten, kapitaallasten en belastingen

Met ingang van 2016 is gestopt met het chemisch bestrijden van onkruid op de verharding. Geconstateerd is dat het beschikbare budget ontoereikend is om het onkruid op een meer duurzame manier te bestrijden. Vooralsnog wordt het tekort geraamd op € 100.000,-. In deze begroting (Bestedingsplan 2017-2020) wordt daarom een voorstel gedaan om het wegbudget structureel met dit bedrag te verhogen.

Riolering

Areaal

De areaalgegevens van het riool (peildatum 19-09-2016) zijn als volgt:

Areaal Riool	Aantal	Eenheid
• Vrijverval riolering	420	km
• Persleiding	61	km
• Drukriolering	341	km
• Gemalen	144	stuks
• Randvoorzieningen	12	stuks
• Minigemalen	1.150	stuks

Beleidskader

De beleidskaders voor de riolering zijn vastgesteld in het Watertakenplan Fluvius 2016-2021, dat is opgesteld met het waterschap Reest en Wieden en de zes inliggende gemeenten van het beheergebied van het waterschap. Voor de gemeentelijke watertaken zijn de volgende vijf bestuurlijke doelen gedefinieerd:

1. Risico's voor de volksgezondheid door aanraking met schadelijke stoffen en geur-overlast maximaal beperken.
2. Beperk wateroverlast door water op straat en beperk overstroming maximaal.
3. Beperk hinder door falen van riolen en door verstopping of werkzaamheden.
4. Zorg voor goede oppervlaktewater-kwaliteit, voer zo weinig mogelijk schoon water af naar de zuivering.
5. De klant staat voorop. Aantal klachten zit onder het landelijk gemiddelde.

Twee doelen richten zich op communicatie, meldingen, klachten en afhandeling hiervan. Het betreft doel 1: 'bescherm de volksgezondheid' en doel 5: 'zorgvuldige dienstverlening'. De overige drie doelen (doel 2: beperk wateroverlast, doel 3: beperk hinder en doel 4: spaar het milieu) bepalen in grote mate de inzet van menskracht en middelen. Daartoe wordt een aantal strategische keuzes gemaakt:

- Inzetten op assetmanagement en een sterke betrokkenheid van inwoners en bedrijven.
- Inzetten op versterken van de duurzaamheid.
- Maatregelen afleiden uit de ketenbenadering en de bestuurlijke doelen. Daarbij zijn de zorgplichten leidend voor de mate waarin de gemeente haar verantwoordelijkheid invult:
 - Aanleg van nieuwe voorzieningen;
 - Gegevensbeheer;
 - Aansluiting op riolering of IBA;
 - Onderhoudswerkzaamheden;
 - Kwaliteit van riolering;
 - Functioneren van riolering;
 - Aanpak knelpunten;
 - Communicatie;
 - Klimaatverandering;
 - Afkoppelen;
 - Overdracht stedelijk water;

- Zorgplicht grondwater.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het watertakenplan is niet alleen het beleidskader vastgelegd, maar zijn ook de financiële consequenties bepaald. Per jaar worden de concrete plannen die gebaseerd zijn op het watertakenplan opgenomen in het Uitvoeringsplan Openbare Ruimte.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

De financiële consequenties van het watertakenplan zijn één op één verwerkt in de Programmabegroting 2017-2020. De (globale) opbouw van het budget riolering is in onderstaande tabel weergegeven.

Onderzoek en planvorming	€ 0,27 mln.
Onderhoud riolering	€ 0,54 mln.
Overige kosten *)	€ 3,41 mln.
Vaste lasten **)	€ 0,38 mln.
<i>Totale budget exploitatie riolering in 2017</i>	<i>€ 4,60 mln.</i>

*) het gaat hierbij voornamelijk om directe kosten, overhead en kapitaallasten

***) vaste lasten zijn o.a. energiekosten, kwijscheldingen en telefoonkosten

Water en kunstwerken

Areaal

Het areaal water- en kunstwerken bestaat uit:

Kunstwerken	Aantal	Eenheid
• Kunstwerken (bruggen, steigers en voorzieningen)	335	stuks
• Havens	11	stuks
• Beschoeiing	ca. 100	km

Water	Aantal	Eenheid
• Watergangen stedelijk gebied	46	km
• Niet schouwsloten	119	km
• Schouwsloten	207	km
• Greppels	100	km
• Duikers	1.500	stuks

Beleidskader

Het gewenste kwaliteitsniveau van de water- en kunstwerken in de gemeente is vastgelegd in diverse beleidnota's en plannen. De volgende documenten liggen ten grondslag aan het nagestreefde kwaliteitsniveau:

- Beleidsnota Kunstwerkenbeheer, DHV 2004;
- Beleidsplan oeverconstructies Steenwijkerland (2016-2020);
- Watertakenplan Fluvius 2016-2021;

In de beleidsnota Kunstwerkenbeheer is een analyse gemaakt van de staat van onderhoud van de kunstwerken, waarbij een aantal scenario's voor het meerjarenonderhoud is doorgerekend. In 2004 werd geconstateerd dat het onderhoudsniveau van de kunstwerken als redelijk goed kon worden bestempeld en

dat het toenmalige budget op de korte termijn toereikend zou zijn. Op de langere termijn werd een tekort voorzien voor met name het onderhoud van de beschoeiing.

In 2015 is een beleidsplan oeverconstructies vastgesteld. In dit beleidsplan is op basis van voor- en nadelen van verschillende scenario's gekozen voor een variant waarbij daar waar beschoeiing echt nodig is bij vervanging gekozen wordt voor kunststof. Dit is een duurzaam en financieel gunstig scenario. Dit betekent dat er bij constatering van een matige, slechte of zeer slechte kwaliteit dient te worden gekeken of:

1. De beschoeiing onder verantwoordelijkheid van de gemeente valt (als het onder particuliere verantwoordelijkheid valt dan dient de gemeente de particulier aan te schrijven en te wijzen op de slechte staat van de beschoeiing, maar verder geen actie te ondernemen);
2. De locatie vraagt om beschoeiing of dat kan worden volstaan met een natuurlijke oever (als de huidige beschoeiing kan worden vervangen door ene natuurlijke oever dan is dat een duurzamere invulling);
3. De beschoeiing kan worden vervangen door een duurzame kunststof beschoeiing (als er toch beschoeiing dient te komen dan heeft een kunststof toepassing de voorkeur boven hout als de omstandigheden dit toelaten).

Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw beleidsplan voor de oeververbindingen. De planning is dat dit in 2017 door de raad wordt vastgesteld.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In de beleidsnota Kunstwerkbeheer 2004 wordt voor het gekozen kwaliteitsniveau een benodigd budget voor oeverconstructies en de havens van € 300.000,- berekend. Doorvertaling van het beleid uit 2004 naar 2017 leidt (globaal) tot de volgende bedragen.

Bedragen x € 1.000,-	Inschatting 2004	Indexering en areaaluitbreiding	Inschatting 2017
Oeververbindingen*	250	85	335
Havens**	50	15	65

*) De afgelopen jaren heeft zich een aantal incidenten met kunstwerken voorgedaan waaruit de conclusie is getrokken dat de houdbaarheid van de beleidsnota uit 2004 is verstreken. In 2016 is daarom gestart met het opstellen van een nieuw beleidsplan voor de oeververbindingen. De verwachting is dat dit plan in 2017 aan de raad kan worden aangeboden.

In het beleidsplan oeverconstructies is geconstateerd dat er sprake is van achterstallig onderhoud door uitgestelde vervanging. In het stuk worden op basis van het vastgestelde onderhoudsniveau onderstaande financiële consequenties becijferd.

Bedragen x € 1.000,-	2016-2020
Oeverconstructies:	
- Uitgestelde vervangingen	300
- Planmatig onderhoud	300
<i>Totaal jaarlijks</i>	<i>600</i>

Voor het onderhouden van de waterpartijen van de gemeente is in het Watertakenplan 2016-2021 uitgegaan van de gegevens van het verbreed GRP van de vorige planperiode (2009-2015). De kosten voor dit onderhoud zijn als volgt:

Bedragen x € 1.000,-	Raming jaarlijkse kosten x € 1.000,-
Baggeren	950
Maaien en onderhouden sloten	280
Totaal benodigd op basis van watertakenplan	1.230

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe de benodigde bedragen zijn vertaald in de Programmabegroting 2017-2020.

<i>Oeververbindingen</i>	
Onderhoud en vervanging	€ 0,33 mln.
Overige kosten *)	€ 0,23 mln.
Totale budget oeververbindingen in 2017	€ 0,56 mln.
<i>Recreatieve voorzieningen</i>	
Jachthavens **)	€ 0,05 mln.
Recreatieve vijvers	€ 0,05 mln.
Overige kosten *)	€ 0,02 mln. (-)
Totale budget recreatieve voorzieningen in 2017	€ 0,08 mln.
<i>Waterwegen (stedelijk water)</i>	
Onderhoud beschoeiingen	€ 0,60 mln.
Baggeren***)	€ 0,48 mln.
Maaien sloten	€ 0,28 mln.
Overige kosten *)	-
Totale budget waterwegen in 2017	€ 1,36 mln.

*) Overige kosten bestaan uit directe kosten en kapitaallasten

**) Voor het beheer en onderhoud van de jachthavens wordt samengewerkt met een exploitant. Met de deze exploitant worden afspraken gemaakt over de besteding van liggelden ten gunste van het onderhoud van de havens.

***) De intentie is om evenals het afgelopen jaar in samenwerking met de provincie en het waterschap werken uit te voeren tot het totaal benodigde bedrag van € 950.000.

Openbaar groen en speelvoorzieningen

Areaal

Het areaal groen, sport- en speelvoorzieningen bestaat uit:

Areaal Groen- en speelvoorzieningen	Aantal	Eenheid
• Bomen	34.000	stuks
• Gazon	100	ha
• Extensief beheerd gras	95	ha
• Bermen	235	ha
• Hagen	29.000	m2
• Plantsoen	15	ha
• Landschappelijk groen (bos en houtwallen)	87	ha
• Speelplekken	170	stuks

Beleidskader

Openbaar groen heeft betrekking op boombeheer, plantsoenbeheer, maaibeheer en dierenweides. Hierbij zijn de volgende nota's en plannen van belang:

- De Integrale Visie Openbare Ruimte (IVOR);
- Beleidsnota Groen, 2007;
- Meerjarenprogramma Groen (MJP Groen), 2011;
- Landschapsonwikkelingsplan (LOP), 2005;
- Kwaliteitshandboek onderhoud openbare ruimte gemeente Steenwijkerland.

Voor de speelvoorzieningen zijn de volgende nota's van belang:

- Speelplekkenbeleid (2009);
- Meerjarenplan Spelen (2014).

In het landschapontwikkelingsplan is aangegeven hoe het landschap ontwikkeld en beheerd kan worden. In de beleidsnota Groen worden de beheerambities met betrekking tot het groen beschreven. Een basis onderhoudsniveau is daarbij het uitgangspunt. Naast het dagelijks beheer zijn er ambities op het gebied van duurzaamheid, streekeigen beplanting en een schone, hele en veilige omgeving. Het Meerjarenplan Groen geeft aan hoe aan deze ambitie de komende jaren invulling wordt gegeven.

In 2014 heeft de gemeenteraad op basis van een evaluatie besloten om de lijn van het speelplekkenbeleid uit 2009 ('Plekken om (mee) te spelen') te continueren. In dit plan is vastgesteld dat de gemeente spelen en bewegen stimuleert en dat daarvoor voldoende speelruimte aangeboden wordt. Om het buitenspelen te stimuleren zijn er uitdagende natuurspeelplekken ontwikkeld gericht op beweging en het prikkelen van de fantasie. Bij het ontwerpen van speelplekken wordt rekening gehouden met medegebruik door kinderen met een beperking. Open schoolpleinen dragen bij in de behoefte aan speelruimte. Er zijn daarover met diverse scholen afspraken gemaakt. Bij het ontwerp en onderhoud van de openbare ruimte in het algemeen wordt nagegaan hoe de bespeelbaarheid verhoogd kan worden. Het onderhoud van de speelvoorzieningen zal op het basisniveau van 'schoon heel en veilig' worden uitgevoerd.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

In het Meerjarenplan Groen is becijferd dat om de ambities die in het beleid zijn vastgelegd te kunnen waarmaken er een extra investering nodig is van € 1,1 mln. verdeeld over vier jaren. Daartegenover staat een structurele bezuiniging op het reguliere budget, die oploopt tot € 45.000,- in 2014.

In het Meerjarenplan Spelen is voor een periode van 10 jaren becijferd hoeveel geld er nodig is om op het vastgestelde beleid te kunnen uitvoeren. In onderstaande tabel zijn de bedragen voor de komende vier jaren weergegeven.

(bedragen x € 1.000,-)	2017	2018	2019	2020
<i>Totale benodigde onderhouds- en investeringskosten</i>	143	295	270	202

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Met het vaststellen van het MJP Groen heeft de gemeenteraad het hierboven genoemde investeringsbedrag voor de jaren 2011 t/m 2014 vrijgegeven. In 2016 vindt de afronding van deze investering plaats.

In de begroting van 2014 is een structurele bezuiniging op het groenbudget doorgevoerd van € 150.000,-. Vooralnog is het uitgangspunt dat de gewenste beeldkwaliteit van het groen kan worden gehandhaafd door slimmer aan te besteden en door (markt)partijen te betrekken bij de wijze waarop de beeldkwaliteit kan worden gerealiseerd. De verdeling van het beschikbare budget voor het groenonderhoud is als weergegeven in onderstaande tabel.

Openbaar groen in eigen beheer	€ 0,36 mln.
Openbaar groen NoordWestGroep	€ 0,68 mln.
Onderhoud bermen	€ 0,31 mln.
Onderhoud bomen	€ 0,13 mln.
Interne kosten	€ 0,9 mln.
<i>Totale budget groen</i>	<i>€ 2,38 mln.</i>

In 2014 is voor het onderhoud van de speelvoorzieningen besloten tot het instellen van een voorziening, met als doel kosten die in de toekomst worden verwacht te kunnen opvangen. Zo is in 2016 het verschil tussen het beschikbare budget en het benodigde bedrag, zijnde € 194.000,- minus € 134.000,-, is € 60.000,- toegevoegd aan de voorziening.

Gebouwen

Areaal

Hieronder is een overzicht gegeven van de verschillende gebouwen die door de gemeente worden beheerd:

Gemeentelijke gebouwen	Aantal	Eenheid
• Binnensport accommodaties	8	stuks
• Buitensport accommodaties	16	stuks
• Gemeentelijke panden	1	stuks
• Werkplaatsen	3	stuks
• Brandweer	6	stuks
• Musea	5	stuks
• Wijkgebouwen	4	stuks
• Peuterspeelzalen	4	stuks
• Jeugdthonken	2	stuks
• Begraafplaatsen	16	stuks
• Woningen	5	stuks
• Recreatie	12	stuks
• MFC	1	stuks
• Theater	1	stuks
• Overige panden	42	stuks

Beleidskader

Van de gebouwen die de gemeente in onderhoud heeft zijn onderhoudsplannen opgesteld. Hierin is het te verrichten onderhoud voor meerdere jaren vastgelegd inclusief de onderhoudskosten waarmee rekening moet worden gehouden. Uitgegaan wordt van drie categorieën onderhoud. Het klachtenonderhoud betreft dagelijks voorkomende calamiteiten en storingen. Daarnaast is er het onderhoud waarvoor servicecontracten zijn afgesloten. Dit betreft voornamelijk technische installaties. Tenslotte is er het planmatig onderhoud.

Uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Op basis van bovengenoemde onderhoudsplannen is voor de periode van 2016 – 2025 een Meerjarenplan Maatschappelijk Vastgoed opgesteld. Deze plannen worden ieder jaar bij de jaarrekening geactualiseerd. Bij de laatste actualisatie is becijferd dat de jaarlijkse kosten aan planmatig onderhoud gemiddeld € 817.000,- bedragen. Uitbreidingen en duurzame maatregelen vallen buiten dit planmatig onderhoud en zullen via investeringen moeten worden gerealiseerd.

Vertaling van de financiële consequenties in de begroting

Het Meerjarenplan Maatschappelijk Vastgoed is verwerkt in de begroting. De maatregelen voor 2017 worden vastgelegd in het Uitvoeringsplan Maatschappelijk Vastgoed 2017.

Voor het Maatschappelijk Vastgoed is een voorziening ingesteld. Bij de jaarrekening wordt ieder jaar beoordeeld of er voldoende budget is. Dit tekort/overschot wordt verwerkt in de jaarrekening.

4.5. Financiering

Ambitie

Het streven is naar een optimale financiering van de gemeentelijke inkomsten en uitgaven op korte en lange termijn. Om deze treasuryfunctie goed uit te voeren, wordt gekeken naar de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in Nederland. De treasuryfunctie wordt uitgevoerd binnen de normen van de Wet FIDO, de Wet HOF en het financieringsstatuut.

Doelstellingen

Bij de begroting wordt afgewogen welke investeringen er op korte en lange termijn plaatsvinden. Het is vervolgens onze taak om deze investeringen conform de kaders te financieren. We beperken ons tot de publieke taak en hanteren hierbij de volgende doelstellingen:

- Er is voldoende financiering op korte en lange termijn; zodoende kunnen wij te allen tijde aan onze betaalverplichtingen voldoen.
- De risico's die aan financiële transacties verbonden zijn worden beheerst en beperkt. Te denken valt onder andere aan renterisico's, koersrisico's en debiteuren-/crediteurenrisico's.
- De rentekosten van de leningen worden zoveel mogelijk beperkt.
- De interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities worden zoveel mogelijk beperkt.

Onze inzet

We maken onderscheid tussen financiering en dekking. Bij financiering gaat het om de vraag hoe we aan onze financiële middelen komen (bijvoorbeeld door verkoop van gronden of door het aangaan van geldleningen). Bij dekking gaat het om de vraag hoe we de middelen kunnen aanwenden om de begroting sluitend te houden (bijvoorbeeld opbrengst uitkering gemeentefonds en belastingopbrengsten).

De uitvoering van het financieringsbeleid vindt plaats binnen de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO) en de Wet Houdbare Overheids Financiën (Wet HOF). Om vooral de financieringsrisico's te beperken, staan in de Wet FIDO twee instrumenten genoemd, te weten de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De wettelijke renterisiconorm bepaalt dat jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal onderhevig mag zijn aan renteherziening en herfinanciering. Hiermee is een maximum gesteld aan het renterisico op de langlopende leningenportefeuille. Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar zal worden aangepast. Herfinanciering is het aangaan van een nieuwe lening om de oude lening af te lossen. De renterisiconorm beperkt dus de aflossingen op de bestaande leningenportefeuille. Op een begrotingstotaal in 2017 van € 110 miljoen bedraagt de renterisiconorm voor onze gemeente € 22 miljoen. In 2017 vindt voor een bedrag van € 4,750 miljoen aan

aflossingen en renteherzelingen van bestaande leningen plaats. Dit is inclusief de renteherziening van € 0,9 mln., welke is doorgeleend aan Wetland Wonen. We kunnen nog een nieuwe lening aantrekken voor een bedrag van € 17,4 miljoen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm		Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Renterisico					
(1)	Renteherzelingen (o/g)	-	-	-	683
(2)	Betaalde aflossingen	4.750	4.021	3.982	3.597
(3) = (1) + (2)	Renterisico	4.750	4.021	3.982	4.280
Renterisico norm					
(4a)	Begrotingstotaal	111.177	110.432	109.830	111.646
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a) * (4b)	Toegestane renterisiconorm	22.235	22.086	21.966	22.329
Toets renterisico norm					
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	17.485	18.065	17.984	18.049
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm				

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is in de Wet FIDO opgenomen om de directe gevolgen van een snelle rentestijging te beperken. De kasgeldlimiet bepaalt dat gemeenten hun financieringsbehoefte voor slechts een beperkt bedrag met kort geld (looptijd korter dan 1 jaar) mogen financieren. Hierdoor worden de renterisico's op korte termijn beperkt. De norm is in de wet gesteld op 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten. Voor de gemeente Steenwijkerland bedraagt de limiet in 2017 afgerond € 9,4 miljoen. De kasgeldlimiet wordt optimaal benut vanuit de gedachte dat rente van kortlopend geld (bijvoorbeeld daggeld en kasgeld) de laatste jaren lager is dan van langlopende leningen.

Debiteuren-/crediteurenrisico

Onder debiteurenrisico wordt hier verstaan het risico dat uitgezette geldleningen niet worden terugontvangen van marktpartijen. Crediteuren worden binnen 28 dagen betaald, als de factuur binnen deze periode is geaccordeerd.

Schatkistbankieren

De Wet HOF verplicht lagere overheden alle geldelijke overschotten bij het Ministerie van Financiën te beleggen, om zo het overheidstekort binnen de grenzen van Europese doelstellingen te brengen en te houden. De Wet biedt, onder bepaalde voorwaarden, (lagere) overheden de mogelijkheid elkaar leningen te verstrekken. Dit kan voor beide partijen leiden tot gunstige rentecondities.

Uit oogpunt van doelmatigheid is in de Wet een drempelbedrag opgenomen. Hiermee kan een bepaald bedrag buiten de schatkist worden gehouden. Tot een begrotingstotaal van € 500 miljoen is het drempelbedrag bepaald op 0,75% met een minimum van € 250.000. Voor begrotingstotalen boven € 500 miljoen geldt een additionele drempel van 0,2% over dat deel dat de € 500 miljoen overstijgt. Voor de gemeente Steenwijkerland geldt als drempel voor 2017 0,75% van € 110 mln., ofwel € 0,825 mln. Wij mogen dus een positief rekening-courantsaldo hebben van € 0,825 miljoen, voordat wij moeten beleggen in de schatkist. Gelet op onze rekening-courantpositie en de geraamde financieringsbehoefte gaan wij ervan uit dat we in 2017 slechts zeer incidenteel gebruik zullen maken van schatkistbankieren.

Leningenportefeuille

Wij maken op dit moment optimaal gebruik van de kasgeldlimiet met name als gevolg van nieuwe investeringen en aflossingen op bestaande leningen. Deze vlottende schuld (looptijd < 1 jaar) moet bij overschrijding van de kasgeldlimiet gedurende een langere termijn worden omgezet in een schuld voor langere termijn (looptijd > 1 jaar) in de vorm van het aantrekken van een langlopende geldlening.

bedragen x € 1.000

Ontwikkeling leningenportefeuille o/g	2.017	2.018	2.019	2.020
Schuldrestant per 1 januari	56.738	52.518	49.038	45.609
Nieuw aangetrokken leningen	-	-	-	-
Reguliere aflossingen	4.220	3.480	3.429	3.032
Schuldrestant per 31 december	52.518	49.038	45.609	42.577
Verschuldigde rente	1.701	1.552	1.441	1.332
Gemiddeld rentepercentage	3,24	3,16	3,16	3,13

In het overzicht zijn niet meegenomen de opgenomen leningen, die zijn doorgesluisd naar woningcorporatie Wetland Wonen Groep. Het schuldrestant van deze doorgesluisde leningen bedraagt per 1 januari 2017 € 9,7 mln. Alle leningen zijn opgenomen bij de BNG Bank. In 2017 moet een totaalbedrag van plm. € 2 mln. worden betaald wegens verschuldigde rentekosten. Dit is inclusief de rentelasten van afgerond € 0,3 mln. voor de doorgesluisde leningen aan Wetland Wonen. Wij lopen een risico als de woningcorporatie haar betalingsverplichtingen niet nakomt. Het Waarborgfonds Sociale Woningen staat garant voor de betalingen van rente en aflossingen van 8 van de 9 verstrekte leningen. Volgens de nota Rentetoerekeningsbeleid 2006 wordt bij de bepaling van het renteomslagpercentage rekening gehouden met de opgenomen langlopende en kortlopende geldleningen per 1 januari 2016 voor het begrotingsjaar 2017. Op basis van deze berekening komt het omslagpercentage afgerond uit op 3% voor 2017. Echter volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet het renteomslagpercentage in de komende jaren worden gebaseerd op de (verwachte) werkelijke rentelasten. Wij verwijzen u naar de volgende paragraaf.

Treasury.

Bij de wijzigingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor gemeenten is de toerekening van rente een belangrijk aandachtspunt. Doelstelling van de wijzigingen zijn met name het bevorderen van een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente door gemeenten (harmonisering), stimuleren dat gemeenten de (verwachte) werkelijke rentelasten opnemen in de begroting en jaarstukken en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie).

De bepalingen en de richtlijnen van de door de commissie BBV opgestelde notitie Rente 2017 treden in werking met ingang van het begrotingsjaar 2018. Echter de wettelijke bepalingen die in het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV zijn opgenomen inzake rente moeten wel verplicht met ingang van 2017 worden toegepast. Zo moet de rente vanaf 2017 worden toegerekend aan de taakvelden. In het renteschema hebben wij invulling gegeven aan de doorbelasting van de rentelasten naar de taakvelden. De bepaling van het omslagpercentage is nog niet gebaseerd op de (verwachte) werkelijke rentelasten, maar op de door u vastgestelde Kadernota en berekend op 3%.

Bovendien is in tegenstelling tot voorgaande jaren geen rekening gehouden met de bespaarde rente over het eigen vermogen en voorzieningen. De systematiek van de bespaarde rente over het eigen vermogen en de voorzieningen creëert volgens de commissie BBV een fictieve rentelast en leidt tot het (onnodig) opblazen

van de programmalasten en gaat daarmee ten koste van de eenvoud en transparantie. De commissie beveelt daarom ook aan om geen rente over het eigen vermogen en voorzieningen te berekenen. Het is zelfs niet uit te sluiten dat bij de eerstvolgende aanpassing van de notitie Rente het toerekenen van bespaarde rente niet langer toegestaan is. Het niet langer toerekenen van bespaarde rente betekent dat de (verwachte) werkelijke rentelasten lager uitvallen, hetgeen een lager omslagpercentage tot gevolg zou hebben.

Door het omslagpercentage overeenkomstig de Kadernota vast te stellen en niet langer bespaarde rente over het eigen vermogen en voorzieningen toe te rekenen ontstaat een aanzienlijk saldo op het taakveld Treasury. Per saldo wordt de programmabegroting echter wel belast met de (verwachte) werkelijke rente ter grootte van € 1.538.000.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	-	-	2.166
b. Externe rentebaten	(-)	-	-	490
Totaal door te rekenen externe rente		-	-	1.676
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(-)	-	-	138
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(-)	-	-	275
c3 De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	(+)			275
Saldo door te rekenen externe rente		-	-	1.538
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	-	-	-
Aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toe te rekenen rente		-	-	1.538
e. Werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overhead) toegerekende rente (renteomslag)	(-)	-	-	3.193
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		-	-	- 1.655

Kredietrisico's

Dit is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen, c.q. publieke instellingen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

Onze gemeente zal in het begrotingsjaar 2017 in beperkte mate te maken hebben met kredietrisico's. De totale omvang van deze leningen per 1-1-2017 bedraagt afgerond € 14 mln.

De ontwikkeling van de verstrekte leningenportefeuille ziet er als volgt uit.

bedragen x € 1.000

Verstrekte leningen	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Vordering op Enexis N.V.	608	608	608	-
Vitens N.V.	1.319	1.055	792	528
Stichting roeiaccommodatie 't Diep	38	33	28	23
Stichting Woonconcept	839	559	280	-

Verstrekte leningen	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Wetland Wonen Groep	9.965	9.165	8.624	8.071
IGSD	225	150	75	-
N.V. Rova Holding	1.011	1.011	1.011	1.011
Div. verstrekte hypotheke gemeentepersoneel	65	57	49	41
Totaal verstrekte leningen	14.070	12.638	11.467	9.674
Rentevergoeding	540	488	446	319
Gemiddeld rentepercentage	3,84	3,86	3,89	3,30

Voor 2017 is een rentevergoeding van afgerond € 0,54 mln. begroot. Hieronder volgt een korte samenvatting.

bedragen x € 1.000

Ontvangen rente	Bedrag
Vordering op Enexis N.V.	77
Vitens N.V.	37
Stichting roeiaccommodatie 't Diep	1
Stichting Woonconcept	59
Wetland Wonen Groep	275
IGSD	9
N.V. Rova Holding	81
Div. verstrekte hypotheke gemeentepersoneel	1
Totaal ontvangen rente	540

Liquiditeitsplanning

De planning van de liquiditeiten heeft betrekking op toekomstige inkomsten en uitgaven van de gemeente. Voor het opstellen van deze planning is het nodig dat er een liquiditeitsprognose wordt gemaakt. In deze prognose moeten de ontvangsten en uitgaven in een bepaalde periode worden vermeld. Dit zal uiteindelijk leiden tot een verwachting van de benodigde liquiditeit. De Wet FIDO stelt eisen aan het actief beheren van toekomstige renterisico's. De gemeente wordt daarom gedwongen om een systematische planning hiervoor te ontwikkelen en bij te houden.

Financiering

Binnen de gemeente wordt een omslagrente in rekening gebracht bij de investeringen en de projecten van 3% (2016: 3,25%).

Financieringspositie

Het verschil tussen de financieringsbehoefte en de aanwezige beschikbare financieringsmiddelen (langlopende opgenomen geldleningen plus reserves en voorzieningen) is het financieringstekort of -overschot. De boekwaarde van de investeringen wordt per 1 januari 2017 geraamd op € 135 mln.

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	01-01-2017	01-01-2018	01-01-2019	01-01-2020
Boekwaarde				
Boekwaarde vaste activa incl. voorraden	119.177	122.661	115.155	107.447
Boekwaarde leningen u/g	16.368	15.207	14.034	12.169
Totaal boekwaarde	135.545	137.868	129.189	119.616
Aanwezige financieringsmiddelen				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	24.488	24.844	24.313	24.071
Bestemmingsreserves	16.144	17.678	17.593	17.378
Totaal eigen vermogen	40.632	42.522	41.906	41.449
Vreemd vermogen				
Voorzieningen	5.347	4.980	4.504	3.957
Langlopende leningen	66.432	61.682	57.661	53.680
Totaal vreemd vermogen	71.779	66.662	62.165	57.637
Totaal financieringsmiddelen	112.411	109.184	104.072	99.086
Financieringstekort (-/-) c.q. overschot (+/+)	- 23.134	- 28.684	- 25.117	- 20.530

Financieringstekort

Bij de aanvang van dit begrotingsjaar ramen wij een financieringstekort van € 23 miljoen.

Dit tekort ontstaat doordat de som van de reserves en voorzieningen en de opgenomen geldleningen per 1 januari 2017 lager is dan de boekwaarde van de investeringen per 1 januari 2017.

Rentevisie

De Europese Centrale Bank (ECB) zal een ruim monetair beleid blijven voeren. De centrale bank koopt tot maart 2017 maandelijks voor een bedrag van € 80 miljard aan staatsleningen en andere effecten op. Het depositotarief wordt naar verwachting nog met 10 basispunten verlaagd naar -0,5%. De overige officiële tarieven blijven onveranderd. Het ruime monetaire beleid ondersteunt de economische groei in het eurogebied. De lange rentetarieven zullen mede onder invloed van een hogere inflatie naar verwachting wat gaan oplopen.

Relatiebeheer

Evenals voorgaande jaren is de BNG onze huisbankier. Nagenoeg alle transacties vinden plaats via deze bank. Eind 2014 is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hierin is geregeld dat wij tot een bedrag van € 12 miljoen "rood" mogen staan. Verder is er sprake van een basisrente van 1 maands Euribor met een spread² van 0,40% (was 0,21% tot en met 31 december 2011) tot en met 31 december 2015. De spread kan na afloop van de looptijd, waarvoor deze is vastgesteld, door de BNG voor een nader te bepalen looptijd worden gewijzigd. De excedentrente³ bedraagt 5% (was 5%). Wel kan nu deze rente van tijd tot tijd worden aangepast door de bank. De gemeente heeft voorts een rekening-courantovereenkomst met de Rabobank "Meppel-Steenwijkerland".

² Spread is de debetopslag op het 1-maands Euribor-tarief.

³ Excedentrente is de extra toeslag op de debetrente die de BNG bank in rekening brengt bij het overschrijden van de kredietlimiet in rekening-courant.

Prognose Meerjarenbalans

Op grond van de aangepaste BBV voorschriften moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2015. De meerjarige geprognosticeerde balans laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is dus rekening gehouden met de geplande investeringen van het Bestedingsplan 2017-2020.

In de geprognosticeerde balans is rekening gehouden met de geraamde financieringsbehoefte voor de komende jaren. Voorts is een zeer ruwe schatting gemaakt van de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar.

De geprognosticeerde balans is nog in ontwikkeling. In de komende jaren wordt nader invulling gegeven aan de kaders en richtlijnen voor de samenstelling van de geprognosticeerde balans. Met name de relatie met het EMU saldo vereist nog de nodige aandacht.

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2015	Begroting Ultimo 2016	Begroting Ultimo 2017	MJR Ultimo 2018	MJR Ultimo 2019	MJR Ultimo 2020
Activa						
Vaste Activa						
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	92.165	93.254	99.205	94.877	90.800	86.952
Financiële vaste activa	19.483	17.206	16.045	14.872	13.007	12.164
Totaal vaste activa	111.648	110.460	115.250	109.749	103.807	99.116
Vlottende Activa						
Voorraden	24.444	25.085	22.618	19.440	15.809	10.549
Uitzettingen met een rentetyp. looptijd < 1 jaar	13.182	13.182	13.182	13.182	13.182	13.182
Liquide middelen	61	61	61	61	61	61
Overlopende activa	2.187	2.187	2.187	2.187	2.187	2.187
Totaal vlottende activa	39.875	40.516	38.049	34.871	31.240	25.980
Totaal activa	151.523	150.976	153.299	144.620	135.047	125.096
Passiva						
Vaste Passiva						
Eigen vermogen	57.011	40.632	42.522	41.906	41.449	41.862
Voorzieningen	5.398	5.347	4.980	4.504	3.957	3.540
Financieringsbehoefte		23.134	28.684	25.117	20.530	20.530
Vaste Schuld met een rentetyp. looptijd > 1 jaar	71.739	66.432	61.682	57.661	53.680	50.082
Totaal vaste passiva	134.148	135.545	137.868	129.189	119.616	116.014
Vlottende Passiva						
Vlottende schuld met een rentetyp. looptijd < 1 jaar	11.316	9.371	9.000	9.000	9.000	9.000
Overlopende passiva	6.060	6.060	6.431	6.431	6.431	82
Totaal vlottende passiva	17.375	15.431	15.431	15.431	15.431	9.082
Totaal passiva	151.523	150.976	153.299	144.620	135.047	125.096

EMU-saldo

In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen (Bofv) van 28 september 2016 wordt overleg gevoerd over de EMU-tekortnorm voor 2017 en de onderlinge verdeling naar overheidslaag. De minister van Financiën zal

hierna de Staten-Generaal informeren over de uitkomst en de afgesproken EMU-norm voor 2017. Tegelijkertijd zullen ook de gemeenten worden geïnformeerd over de gevolgen.

bedragen x € 1.000

EMU-saldo			Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
1.	(+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	- 14.074	2.021	- 254	- 38	745
2.	(+)	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	- 4.298	- 4.763	- 4.339	- 4.126	- 3.909
3.	(+)	Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	1.829	146	75	75	183
4.	(-)	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	8.203	12.038	53	-	-
5.	(+)	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	404	-	-	-
6.	(+)	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa. Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	352	-	-	-	-
7.	(-)	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	4.361	- 2.467	- 3.177	- 3.631	- 5.260
8.	(+)	Baten bouwgrondexploitatie. Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	3.721	-	-	-	-
9.	(-)	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	211	114	-	-	-
10.	(-)	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11a.		Worden er deelnemingen en/of aandelen verkocht?	nee	nee	nee	nee	nee
11b.	(-)	Boekwinst bij verkoop van deelnemingen en aandelen in jaar	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo			- 25.248	- 11.878	- 1.394	- 458	2.280

4.6. Bedrijfsvoering

Onze inwoners geven het geheel van de gemeentelijke organisatie (ambtenaren, B&W en gemeenteraad) een gemiddeld rapportcijfer van 6,1 (2015). Wij werken er op vele manieren aan deze waardering op peil te houden en waar mogelijk verder te verhogen. Dit doen wij onder meer aan de hand van onze

Toekomstagenda, waar via 4 thema's wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de organisatie. Deze thema's zijn achtereenvolgens participatie, dienstverlening, samenwerking en interne organisatie.

Thema	Participatie
Doelstelling	Het meer en beter betrekken van inwoners bij plannen, activiteiten en voorzieningen. Momenteel geeft 19% van de inwoners aan dat de gemeente dit in voldoende mate doet (bron: inwonersonderzoek 2015)
Toelichting	<p>Participatie als thema binnen de Toekomstagenda gaat over de veranderende rol van de gemeente.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➔ <i>Overheidsparticipatie</i>: het initiatief ligt bij de bewoner en de overheid participeert hierin. De overheid heeft hierbij een faciliterende en vaak bescheidene rol. ➔ <i>Burgerparticipatie</i>: het initiatief ligt bij de overheid en zij vraagt de inwoner mee te denken of te doen. <p>De samenleving verandert en wij maken, als onderdeel van die samenleving, deel uit van dat veranderingsproces. Steeds vaker nemen inwoners het initiatief en zoeken in de gemeentelijke organisatie een coöperatieve partner.</p> <p>Namens de organisatie is De Werkplaats als verkenner in dit veranderproces vooruit gestuurd. De Werkplaats is een organisatiebrede werkgroep die met allerlei initiatieven en activiteiten werkt aan een gemeente die:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ècht luistert en de bedoeling van initiatiefnemers centraal stelt; - denkt in mogelijkheden en ruimte biedt; - stimuleert dat inwoners de leefbaarheid in hun woon- en leefomgeving in eigen handen nemen. <p>De Werklieden zetten hun enthousiasme, kennis en ervaring in voor echte omslag in denken en handelen. Activiteiten in 2017 zijn onder meer het organiseren van workshops, het zijn van sparringpartner voor medewerkers en het bespreken van cases.</p>

Thema	Dienstverlening
Doelstelling	Het verbeteren van de dienstverlening, door aan te sluiten bij verwachtingen van inwoners en ondernemers. Vanuit dit thema richten we ons op de volgende doelstellingen: <ul style="list-style-type: none"> - Inwoners en ondernemers zijn tevreden over de dienstverlening van onze gemeente. - Wij zoeken meer persoonlijk contact met onze inwoners en ondernemers.
Toelichting	<p>De kwaliteit van dienstverlening wordt beter wanneer dit is afgestemd op de wensen en verwachtingen van onze inwoners en ondernemers. We brengen de verwachting in beeld door vanuit het perspectief van de klant naar onze dienstverlening te kijken. De uitkomsten vertalen wij in indicatoren waarop we de klanttevredenheid meten. De resultaten hiervan gebruiken we om de servicegerichtheid verder te ontwikkelen en verbeteringen in de processen door te voeren.</p> <p>Met persoonlijk contact is er sprake van interactie tussen gemeente en inwoner/ondernemer, zodat deze wordt geïnformeerd, de ruimte krijgt om vragen te stellen en een reactie te geven. Via persoonlijk contact kan de gemeente bovendien beter</p>

Thema	Dienstverlening
	aansluiten bij de verwachtingen/vragen van de inwoner/ondernemer. De digitale dienstverlening is erop gericht om de inwoner/ondernemer met een minimaal aantal vragen aan de voorkant optimale dienstverlening te bieden. Hiervoor worden gegevensbestanden aan elkaar gekoppeld, zodat de benodigde broninformatie makkelijk bereikbaar en beschikbaar is.

Thema	Samenwerking
Doelstelling	Daar waar wij kansen zien om meerwaarde te creëren zoeken wij onze samenwerkingspartners op. Het vergroten van de kwaliteit, het verminderen van de kwetsbaarheid en het zo mogelijk verlagen van kosten zijn bij samenwerking onze uitgangspunten.
Toelichting	<p>Lopende samenwerkingen worden voortgezet en waar dat meerwaarde oplevert verder uitgebouwd (b.v. bij het beheer openbare ruimte, inkoop, KCC). Soms blijkt uit onderzoek dat samenwerking geen meerwaarde biedt (bijvoorbeeld bij de uitvoering van de BGT). Wij bezien samenwerking vooral vanuit de urgentie van de maatschappelijke opgaven. Op het gebied van arbeidsparticipatie, woningmarkt, recreatie & toerisme, jeugdzorg zien wij daarin perspectief voor een sterke(re) oriëntatie op de regio Zwolle.</p> <p>Aan de hand van extern onderzoek verwachten wij met voorstellen voor mogelijke samenwerking te komen bij de specialistische taken van de sociale dienst in relatie tot de toekomst van de IGSD/NWG. Voor de virtuele RUD in regio IJsselland geldt dat deze per 1-1-2018 wordt omgezet in een fysieke GR. Daarin worden eerst alleen de milieutaken ondergebracht; in 2017 vindt een heroriëntatie plaats op de vraag in hoeverre Wabobrede zaken zoals bouw, kapvergunningen en monumenten in de RUD kunnen worden ondergebracht.</p>

Thema	Interne organisatie
Doelstelling	We zijn een lerende organisatie die zich richt op wendbaarheid en verbinding. Een organisatie waar met plezier gewerkt wordt, in goede arbeidsomstandigheden.
Toelichting	Door met de vele ontwikkelingen mee te bewegen blijven we toekomstbestendig. We willen flexibel zijn en zoeken verbinding. Zowel met onze inwoners en ondernemers als binnen de eigen organisatie. Om dit op een goede manier te kunnen doen krijgen medewerkers de ruimte zich te ontwikkelen en werken we aan een goede inrichting van de organisatie. We investeren in een gedegen opleidingsprogramma en bieden kansen voor mobiliteit. Hierbij past ook aandacht voor een evenwichtige leeftijdsopbouw: de kennis van de iets oudere medewerker gekoppeld aan nieuwe ideeën van de starter op de arbeidsmarkt. Het Generatiepact biedt kansen voor het aannemen van trainees. In 2017 hopen wij weer een aantal medewerkers onder de 30 jaar te laten instromen. We zien graag een organisatie waar met plezier gewerkt wordt. Dit vertaalt zich onder meer in een laag ziekteverzuim, dat lager ligt dan het landelijk gemiddelde (5,3% in 2015). Een nieuwe, procesgerichte inrichting van de organisatie, die past bij de ambities die zijn benoemd in de Toekomstagenda, verwachten wij in 2017 te implementeren.

Thema	Interne organisatie
	<u>Uitbreiding</u> Naast een wijziging in de organisatie zal per 1 januari 2017 tevens uitbreiding plaatsvinden. De toegangstaken in het kader van de Jeugdwet worden dan uitgevoerd door medewerkers die in dienst zijn bij de gemeente. Door deze uitbreiding met ruim 9 fte zal de organisatie een bezetting van ca. 307 fte kennen.

4.7. Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Bestuurlijk belang houdt in dat de gemeente een zetel in het bestuur heeft of stemrecht heeft bij de vergaderingen. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente financiële middelen in het bedrijf heeft geïnvesteerd, c.q. gestoken. Als het bedrijf failliet gaat, is de kans groot dat de gemeente de beschikbare financiële middelen kwijt is. Ook bij problemen bij de verbonden partij kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld en kunnen kosten verhaald worden op de gemeente. Een partij die ieder jaar een subsidie krijgt, waar geen tegenprestatie tegenover staat is geen verbonden partij. In de “Nota Verbonden Partijen” zijn regels vermeld voor het aangaan van diverse nieuwe samenwerkingen. Het proces van deelnemingen is een dynamisch gebeuren. Daarom treft u net als vorig jaar weer een aantal wijzigingen, c.q. aanvullingen aan die passen binnen de huidige kaders van de “Nota Verbonden Partijen”.

Visie en beleid ten aanzien van verbonden partijen

Wij streven ernaar om het bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente wordt gevoerd. Beleidswijzigingen voor specifieke verbonden partijen worden voor zover nodig of wenselijk afzonderlijk aan de raad voorgelegd. De verbonden partijen die medio 2009 zijn gevormd in verband met de verkoop van Essent aan RWE zullen binnen enkele jaren worden opgeheven, c.q. worden verkocht. Op 24 november 2015 heeft het college besloten om de eeuwigdurende achtergestelde Edon-lening van Enexis om te zetten in aandelen.

Verbonden partijen waarin de gemeente Steenwijkerland deelneemt

De verbonden partijen van de gemeente Steenwijkerland bestaan uit de gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, netwerkorganisatie en publiekrechtelijke rechtspersonen.

Voornemens tot het aangaan van nieuwe bestuurlijke participaties

Wij hebben geen voornemens om op korte termijn nieuwe bestuurlijke participaties aan te gaan. Wel vinden er diverse gesprekken met buurgemeenten plaats over samenwerking op het terrein van de bedrijfsvoering, te denken valt hierbij aan ICT en KCC. Verder heeft het college een besluit genomen om de heffing en inning van de gemeenschappelijke belastingen onder te brengen bij het Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococencis-Tricijn (GBLT) met ingang van 1 januari 2018.

Voornemens tot het beëindigen van bestaande participaties

Verwacht wordt dat de gemeente op korte termijn haar participaties, behoudens een aantal deelnemingen in verband met de afwikkeling van de verkoop van de aandelen Essent aan RWE, niet zal gaan beëindigen.

Wijzigingen bestaande participaties

RUD IJsselland

De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) zal met ingang van 1 januari 2018 worden omgezet van een netwerkorganisatie naar een gemeenschappelijke regeling. De omzetting heeft financiële consequenties voor de gemeente. De omvang van die financiële consequenties is afhankelijk van de keuze die gemaakt wordt.

Risico's

Bij het deelnemen in een verbonden partij kan de gemeente risico's lopen. Te denken valt onder andere aan:

- de hoogte van de dividenduitkering;
- aansprakelijkstelling bij faillissement en
- verplichte hogere bijdragen bij exploitatietekorten bij gemeenschappelijke regelingen.

Beheersmaatregelen

Om de risico's te beperken zijn de volgende maatregelen getroffen:

- de gemeenschappelijke regelingen moeten jaarlijks vóór 15 april hun ontwerpbegroting en voorlopige jaarrekening naar de gemeenteraden zenden;
- bij de rechtspersonen (onder andere nutsbedrijven) heeft de gemeente, via de portefeuillehouder inspraak bij de behandeling tijdens de aandeelhoudersvergaderingen.

Bij de verschillende programma's worden de specifieke risico's van de verbonden partijen vermeld. Verder treft u in bijlage 8 het overzicht aan van de verbonden partijen.

Resumé

Hieronder treft u een beknopt overzicht aan van dividenduitkeringen, rente-inkomsten en verschuldigde bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen.

Dividend/rentevergoeding	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen			
N.V. Noordwestgroep te Steenwijk	-	-	-
Intergemeentelijke sociale dienst te Steenwijk	16	12	9
Financiën en bedrijfsvoering			
Enexis N.V. te Arnhem	37	37	-
Enexis N.V. te Arnhem	258	217	217
Enexis N.V. te Arnhem (rente meegeleverd lening tranche D)			2
Enexis N.V. te Arnhem (suppletie afloss. Lening D)			26
Enexis N.V. te Arnhem (omzetting achtergestelde len. In aandelen)			9
Enexis N.V. te Arnhem (extra dividend)			5
Vordering op Enexis B.V. te Den Bosch	94	94	49
N.V. Vitens te Apeldoorn	71	52	37
Verkoop Vennootschap B.V. te Den Bosch	635	162	-

Dividend/rentevergoeding	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
N.V. Vitens te Apeldoorn	175	231	148
N.V. Rendo te Meppel	-	1.499	1.499
Wadinko N.V. te Zwolle	65	65	65
Attero Holding N.V. te Haelen (opbrengst verkoop aandelen)	-	-	-
N.V. B.N.G. te Den Haag	74	132	132
N.V. Rova Holding te Zwolle	81	81	81
N.V. Rova Holding te Zwolle	281	324	270
N.V. Rova Holding te Zwolle (Opbrengst Cv kapitaal Essent)	-	915	-
N.V. Rova Holding te Zwolle (verbrandingsbel. Rova)	-	39	-
B.V. Dataland te Gouda			
Totaal dividend/rentevergoeding	1.787	3.860	2.549

Gemeentelijke bijdragen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis			
Veiligheidsregio IJsselland te Zwolle	2.454	2.712	2.745
Steenwijker!'ANDERS' doen het samen			
GGD IJsselland te Zwolle	701	735	744
BVO Jeugdzorg IJsselland	93	100	96
Steenwijker!'ANDERS' zijn actief			
Intergemeentelijke sociale dienst te Steenwijk	3.358	3.683	2.682
Totaal gemeentelijke bijdragen	6.606	7.230	6.267

4.8. Grondbeleid en ontwikkelingsinvesteringen

Algemeen

In de paragraaf Grondbeleid en ontwikkelingsinvesteringen wordt ingegaan op de vermogenspositie van het grondbedrijf op basis van geactualiseerde exploitatieopzetten van de diverse complexen. Tevens zijn de diverse risico's, waar het grondbedrijf mee te maken heeft, beschreven.

De resultaten van 2015 zijn verwerkt in de jaarrekening en hebben hun weerslag gehad op de grondexploitaties. Op basis van de bijgestelde grondexploitaties is de vermogenspositie van het grondbedrijf in beeld gebracht.

Nieuwe ontwikkelingen

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting voor commerciële activiteiten van gemeenten ingevoerd. De activiteiten van het grondbedrijf zullen onder de vennootschapsbelasting gaan vallen. Dit betekent dat over de (fiscale) winsten 25% belasting verschuldigd is. Er wordt op dit moment nog steeds overleg gevoerd tussen de VNG, de Vereniging van Grondbedrijven en de belastingdienst over de exacte consequenties van de invoering van de vennootschapsbelasting. Voor de invoering van de vennootschapsbelasting moet een fiscale openingsbalans per 1-1-2016 worden opgesteld.

Daarnaast is door de commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) een wijziging doorgevoerd in de verslaggevingsregels van de grondexploitaties. Deze wijzigingen zijn eveneens ingegaan per 1 januari 2016. De belangrijkste wijzigingen die van invloed zijn op de grondexploitaties zijn de aanpassing van de rentetoerekening, de kostentoerekening en het afschaffen van de NIEGG's (Niet In Exploitatie Genomen Gronden). Daarnaast is bij het vaststellen van de Nota Grond- en Ontwikkelbeleid de wijze van winstnemen aangepast.

10-jaars termijn

In het aangepaste BBV is opgenomen dat de looptijd van een grondexploitatiecomplex maximaal 10 jaar mag bedragen. Dit om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken. Deze 10 jaar dient te worden gehanteerd als richttermijn, die voortschrijdend moet worden gezien en waar alleen gemotiveerd van kan worden afgeweken. Een gemotiveerde afwijking houdt in dat deze motivatie is geautoriseerd door de raad en overeenkomstig wordt verantwoord in de begroting en de jaarstukken. Binnen de gemeente Steenwijkerland zijn twee grondexploitaties die op dit moment een looptijd hebben van langer dan 10 jaar. Dit betreft de complexen Noordermaten en Noordwal.

Het complex Noordwal West heeft op 1 januari 2016 een boekwaarde van ca. € 818.000 en een looptijd tot en met 2030. Er wordt hierbij zeer behouden rekening gehouden met de verkoop van ca. 3 kavels per jaar over de gehele looptijd. Afgelopen jaren, en ook in 2016, zijn er meer kavels verkocht dan begroot. De boekwaarde van het complex loopt jaarlijks sterk terug. Na de 10 jaarstermijn staan nog ca. € 1,3 miljoen aan opbrengsten begroot, ten opzichte van € 500.000 aan nog te maken kosten.

Het complex Noordermaten heeft op 1 januari 2016 een boekwaarde van ca. € 78.000 en een looptijd tot en met 2035. Ook hier wordt, zeer behouden, rekening gehouden met de verkoop van ca. 1 kavel per jaar. Na de 10 jaarstermijn staan nog ca. € 435.000 aan opbrengsten begroot, ten opzichte van € 350.000 aan nog te maken kosten.

Doordat het uitgiftetempo van kavels zeer behouden is begroot, wordt de 10 jaarstermijn bij deze twee complexen overschreden. Aangezien de financiële omvang van deze 2 projecten na de 10 jaarstermijn beperkt is, wordt er bewust voor gekozen om de termijn te overschrijden. In de komende jaren zal dit risico nog verder afnemen omdat de BBV voorschriften een voortschrijdende termijn van 10 jaar hanteren.

Jaarlijks wordt op basis van de Risman methode het financiële risico van de grondexploitaties bepaald en in relatie gebracht met de omvang van de algemene reserve grondexploitatie.

Kostentoerekening

Bij de kostentoerekening binnen grondexploitaties die in exploitatie genomen zijn, is het verplicht geworden aan te sluiten op de kostenverhaalsmogelijkheden zoals genoemd in de Wet ruimtelijke ordening (Wro)/ het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Er mogen alleen kosten aan de exploitatie toegerekend worden, die ook in het kader van de Wro/Bro mogen worden toegerekend.

Kosten voor bouw- en woonrijp maken en reguliere plankosten binnen het project mogen gewoon worden toegerekend. Het is echter niet meer toegestaan om afdrachten aan reserves toe te rekenen aan de grondexploitaties, wanneer hier geen vastgesteld bestedingsplan voor ligt. Binnen de gemeente Steenwijkerland liggen deze bestedingsplannen er niet en mogen er dus ook geen afdrachten meer gedaan worden aan reserves. Bij de vaststelling van de nota Grond- en Ontwikkelbeleid is besloten de voeding vanuit de grondexploitaties aan de reserves Bovenwijkse voorzieningen, Planschade en Kunstobjecten, te schrappen.

Rentetoerekening

In de nieuwe richtlijnen van het BBV is ook de rentetoerekening nader geformuleerd. Aan de grondexploitaties mag maximaal de door de gemeente betaalde rente worden toegerekend in de verhouding vreemd vermogen/ totaalvermogen. Deze rekenregel betekent dat maximaal 0,6% rente aan de grondexploitaties is toegerekend in de Meerjarenbegroting 2017-2020. In de perspectiefnota en de onderhavige meerjarige begroting is met het vorenstaande rekening gehouden.

NIEGG's

Per 1 januari 2016 heeft de commissie BBV besloten om de categorie NIEGG (niet in exploitatie genomen gronden) in het BBV uiterlijk in 2019 niet meer toe te staan. Zolang gronden nog niet zijn te kwalificeren als bouwgrond in exploitaties, staan deze op de balans onder de materiële vaste activa (MVA) als 'strategische gronden'. De grondexploitaties die onder de NIEGG vielen zijn uiterlijk bij de jaarrekening 2015 overgebracht naar de MVA. Binnen de gemeente Steenwijkerland zijn de afgelopen jaren al NIEGG's overgebracht naar de MVA (zoals o.a. De Schans). Er zijn op dit moment geen NIEGG's meer binnen de gemeente.

Winstneming

In de nota Grond- en Ontwikkelbeleid 2016 – 2020 is een nieuwe manier van winstnemen vastgesteld. Hierdoor was het mogelijk om in de jaarrekening van 2015 voor een aantal projecten winsten te nemen. De nieuwe manier van winstnemen valt nog steeds binnen de conservatieve richtlijnen van het BBV.

Grondbeleid

Het grondbeleid van de gemeente Steenwijkerland is verwoord in de Nota Grond- en Ontwikkelbeleid. Deze nota is op 8 december 2015 vastgesteld door de gemeenteraad. Het grondbeleid is voor een periode van 4 jaar vastgesteld. De komende jaren zal de gemeente Steenwijkerland faciliterend grondbeleid voeren, tenzij vanwege volkshuisvestings- en economische redenen actief grondbeleid gewenst is. Voor verdere inhoud van het grondbeleid wordt verwezen naar de Nota Grond- en Ontwikkelbeleid.

Naast het gemeentelijk grondbeleid heeft de commissie BBV in maart 2016 ook een notitie Faciliterend Grondbeleid opgesteld. Hierin zijn de verslaggevingsregels vastgelegd voor het faciliterend grondbeleid dat de gemeente voert. Dit zal effect hebben voor bepaalde projecten binnen de gemeente. Op moment van schrijven wordt er overleg gevoerd met de accountant over hoe om te gaan met deze veranderde regelgeving.

Uitgifte bouwgrond in relatie tot de programma's.

Woningbouw

De fasering en planning in de grondexploitaties waar woningbouw wordt ontwikkeld is zoveel mogelijk gebaseerd op de Visie op Wonen en Leefbaarheid, die in het voorjaar van 2012 door de raad is vastgesteld. In 2016 wordt een nieuwe woonvisie ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

Binnen de Visie op Wonen en Leefbaarheid wordt uitgegaan van een netto toevoeging van 125 woningen per jaar. Vanwege complexere regelgeving, een toename van de gevallen waarin bezwaar wordt gemaakt tegen gemeentelijke plannen en veranderende marktomstandigheden (lees veranderende vraag naar woningen) kan vanzelfsprekend een afwijking van de in de Visie op Wonen en Leefbaarheid geformuleerde doelstellingen optreden.

Bedrijven

De uitgifte van bedrijventerreinen is sterk afhankelijk van de economische omstandigheden. De verkoop van bedrijfskavels is de afgelopen jaren gestagneerd en het uitzicht op herstel is lastig in te schatten. Hierop zijn de betreffende exploitaties aangepast.

Het beleid omtrent de ontwikkeling van bedrijventerreinen maakt deel uit van het vigerende bestuursprogramma.

Wijzigingen in grondexploitaties

Gezien de huidige woningmarktomstandigheden en in het kader van risicobeheersing wordt op dit moment begrotingstechnisch uitgegaan van een toevoeging van 100 woningen per jaar. De verschillende grondexploitaties zijn hierop aangepast.

Voor woningbouwprojecten (onderhanden) en bedrijventerreinen (onderhanden) zijn de grondexploitaties door uw raad vastgesteld.

Resultaten grondexploitaties

In onderstaande tabel zijn de geprognosticeerde resultaten weergegeven van de grondexploitaties voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige complexen.

bedragen x € 1.000

Resultaten grondexploitaties	Boekwaarde	Verwacht saldo (+ = positief; - = negatief)	
	1-jan-2016	Eindwaarde	Startwaarde
Woningbouw onderhanden	19.362	- 6.639	- 6.413
Woningbouw nog niet in ontwikkeling	-	-	-
Industrieterreinen onderhanden	3.001	- 1.624	- 1.574
Overige complexen	2.081	-	-
Totaal	24.444	- 8.263	- 7.987

Het verwachte resultaat op startwaarde per 1 januari 2016 van alle grondexploitaties woningbouw, bedrijventerreinen en overige complexen bedraagt € 8,0 miljoen voordelig. Ter vergelijking: het resultaat op startwaarde per 1 januari 2015 bedroeg € 7,3 miljoen voordelig.

Het positieve resultaat van € 8,0 miljoen toont dat de ontwikkelwinsten uit de toekomstige realisatie en uitgifte van woningbouwgebieden, bedrijventerreinen en mengvormen van deze beide voldoende zijn om de totale investeringskosten (inclusief de reeds gedane investeringen = de huidige boekwaarde per 1 januari 2016 à € 24,4 miljoen) terug te verdienen.

In deze resultaten is nog geen rekening gehouden met de effecten van de notitie Faciliterend Grondbeleid van de commissie BBV.

Risico's

Indien de uitgangspunten zoals die zijn opgenomen in de grondexploitatie wijzigen, dan heeft dat gevolgen voor de resultaten van de exploitaties. Gedacht kan worden aan vertraging in de gronduitgifte waardoor hogere renteverliezen ontstaan. Stagnerende of dalende grondprijzen waardoor de geplande opbrengsten en/of opbrengstenstijgingen niet gehaald kunnen worden. Hoge inflatie waardoor de civieltechnische kosten

hoger uitvallen dan geraamd. Of een stijging van het renteniveau waardoor eveneens hogere renteverliezen ontstaan.

Om de risico's op te kunnen vangen is er de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG). Winsten en verliezen in de projecten worden verrekend met de ARG. Om de gewenste hoogte van de ARG te bepalen wordt er, met het vaststellen van de Nota Grond- en Ontwikkelbeleid, gebruik gemaakt van de Risman-methode. Hierin wordt ingegaan op algemene risico's en project specifieke risico's. Van de project specifieke risico's wordt vervolgens aangegeven of deze kwantitatief of kwalitatief van aard zijn. Beoordeling van beide soorten risico's wordt omgezet in een bedrag voor de hoogte van het risico per project. Uitgangspunt is dat de kans dat alle onderkende risico's zich op exact hetzelfde moment zullen voordoen 75% is. Dit percentage is overeenkomstig de richtlijnen die worden gehanteerd door de Vereniging van Grondbedrijven (70-80%). Dit leidt vervolgens tot de risicobepaling. De risicobepaling van alle grondexploitaties tezamen vormt de gewenste hoogte van de ARG.

De werkelijke hoogte van de ARG per 1 januari 2016 bedroeg € 4.000.000. Bij de Perspectiefnota is besloten om deze te verlagen naar € 3.500.000. Hieronder is in tabel 2 een overzicht te zien van de risicobepaling. Het werkelijke risicoprofiel van het grondbedrijf bedraagt ca. € 3.235.000. De ARG is dus voldoende om de risico's binnen het grondbedrijf op te vangen.

bedragen x € 1.000

Risico's grondexploitatie	Risicobepaling
Woningbouw	2.737
Industrieterreinen	399
Overige complexen	98
Totaal	3.234

Vermogenspositie

De Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG) is vooral gevormd door de in het verleden afgesloten complexen, waarbij de winsten in deze reserve zijn gestort en de verliezen ten laste van deze reserve zijn gebracht. Daarnaast wordt de reserve gevoed door het saldo van voorlopige winst- en verliesnemingen. Het saldo van de ARG bedroeg op 1 januari 2015 € 4.132.000. Bij de jaarrekening 2015 is per saldo een verlies genomen van ca. € 599.000. De Algemene Reserve Grondexploitatie bedroeg daardoor op 31 december 2015 ongeveer € 3.533.000. Bij de jaarrekening 2015 is besloten om de ARG aan te vullen tot de gewenste € 4.000.000. Bij de Perspectiefnota is besloten om de gewenste buffer te verlagen naar € 3.500.000. Dit is verantwoord aangezien het risicoprofiel van het grondbedrijf is verlaagd, met name door het afsluiten van een aantal projecten (o.a. De Schans).

bedragen x € 1.000

Verloop Algemene Reserve Grondexploitatie	2016
Saldo per 1 januari 2016	4.000
Winstnemingen	100
Saldo per 31 december 2016	4.100
Gewenste stand conform risicobepaling	3.235
Verschil	865
Vermindering bij Perspectiefnota	- 500
Huidig overschot	365

Op basis van deze tabel kan geconcludeerd worden dat de stand van de Algemene Reserve grondexploitatie in 2016 naar verwachting voldoende is.

Hieronder wordt het verwachte verloop van de ARG weergegeven.

bedragen x € 1.000

Meerjarige ontwikkeling Algemene reserve grondexploitatie	2016	2017	2018	2019	2020
Saldo ARG per 1 januari	4.000	3.600	3.924	4.058	4.220
Perspectiefnota	- 500				
Winstnemingen	100	324	134	163	972
Verliesnemingen	-	-	-	-	-
Overige onttrekkingen	-	-	-	-	-
Saldo ARG per 31 december	3.600	3.924	4.058	4.221	5.192

Bij deze tabel dient uitdrukkelijk vermeld te worden dat geen rekening is gehouden met de eventuele financiële effecten van de invoering van de vennootschapsbelasting (Vpb) en de voorgenomen wijzigingen van de verslaggevingsvoorschriften van de commissie BBV.

Conclusies

De volgende conclusies kunnen naar aanleiding van de meerjarenbegroting getrokken worden:

- Het resultaat op startwaarde per 1 januari 2016 van alle grondexploitaties bedraagt € 8,0 miljoen voordelig. Het resultaat van de Meerjarenbegroting 2016-2019 bedroeg € 7,3 miljoen voordelig. Het saldo is verbeterd met € 0,7 miljoen;
- Het saldo van de Algemene Reserve Grondexploitatie (ARG) bedraagt per 1 januari 2016 € 4 mln. voordelig. Bij de Perspectiefnota is besloten om de gewenste buffer te verlagen naar € 3,5 mln.;
- Het saldo van de ARG is naar verwachting eind 2016 voldoende om de gewenste buffer aan te houden. De precieze omvang van dit bedrag zal bij de jaarrekening 2016 opnieuw worden berekend.

5. Raadsbesluit

Steenwijk, Nummer: 2016/

Onderwerp: Programmabegroting 2017-2020

De raad van de gemeente Steenwijkerland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van d.d. 11 oktober 2016, nummer 2016/ ;

b e s l u i t :

1. De tarieven voor gemeentelijke belastingen en rechten vast te stellen overeenkomstig onderstaande voorstellen:
 - a. de rioolrechten in 2017 met 2% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 84,7%;
 - b. de afvalstoffenheffing in 2017 met 0,9% te verhogen ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage voor 2017 te bepalen op 79%;
 - c. de onroerende-zaakbelastingen in 2017 te verhogen met 1% ten opzichte van 2016;
 - d. de lijkbezorgingsrechten te verhogen met 1% ten opzichte van 2016 en het dekkingspercentage te bepalen op 58,6%.
2. Een krediet van € 1.108.000 beschikbaar te stellen voor de in bijlage 1 vermelde aanschaf/vervanging van bedrijfsmiddelen in 2017.
3. Een krediet van € 3.939.000 beschikbaar te stellen voor het uitvoeringsplan riolering 2017 zoals opgenomen in hoofdstuk 4.1.7.
4. Op basis van de Meerjarenbegroting Grondexploitaties 2017-2020, waarvan u de geheimhouding heeft bekrachtigd:
 - a. de grondexploitaties voor woningbouwprojecten en bedrijventerreinen die onderhanden zijn gewijzigd vast te stellen;
 - b. het college te machtigen, indien de markt- en economische omstandigheden daartoe aanleiding geven, tegen andere grondprijzen te verkopen dan opgenomen in de desbetreffende grondexploitaties onder de voorwaarde van een blijvend minimaal sluitende grondexploitatie.
5. De vijf bestuursprogramma's vast te stellen.

Bijlage 1. Vervangingsinvesteringen

Bedragen x € 1

Vervangingsinvesteringen	Investering	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
DIRECTIE					
Openbare werken (Tractie)					
Te reserveren voor 2018- 2020	510.000	-	11.386	38.764	81.199
Beschikbaar te stellen voor 2017	644.000	94.249	92.001	89.753	87.505
Totaal benodigd	1.154.000	94.249	103.387	128.517	168.704
Totaal beschikbaar		96.298	100.003	125.360	152.761
Tekort (-) / Overschot (+) kapitaallasten		2.049	- 3.384	- 3.157	- 15.943
Ondersteuning (ICT)					
Te reserveren voor 2018- 2020	1.383.000		110.534	261.426	344.616
Beschikbaar te stellen voor 2017	410.000	108.467	105.582	102.697	99.812
Totaal benodigd	1.793.000	108.467	216.116	364.123	444.428
Totaal beschikbaar		171.774	252.710	401.213	498.662
Tekort (-) / Overschot (+) kapitaallasten		63.307	36.594	37.090	54.234
Ondersteuning (Huishoudelijke dienst)					
Te reserveren voor 2018- 2020	73.400			900	16.820
Beschikbaar te stellen voor 2017	24.000	6.720	6.540	6.360	6.180
Totaal benodigd	97.400	6.720	6.540	7.260	23.000
Totaal beschikbaar		6.780	6.585	7.278	21.080
Tekort (-) / Overschot (+) kapitaallasten		60	45	18	- 1.920
DIRECTIE: Tekort (-) / Overschot (+) kapitaallasten		65.416	33.255	33.951	36.371
BEGRAAFPLAATSEN					
Begraafplaatsen					
Te reserveren voor 2018- 2020	65.000	-	3.250	3.175	9.300
Beschikbaar te stellen voor 2017	30.000	4.650	4.538	4.426	4.314
Totaal benodigd	95.000	4.650	7.788	7.601	13.614
Totaal beschikbaar		11.349	11.349	11.349	11.349
BEGRAAFPLAATSEN: Tekort (-) / Overschot (+) kapitaallasten		6.699	3.561	3.748	- 2.265
TOTAAL: Tekort (-) / Overschot (+) kap.lasten, excl. Begraafpl.		65.416	33.255	33.951	36.371
TOTAAL: Beschikbaar te stellen krediet voor 2017		1.108.000			

Bijlage 2. Resultaat programmabegroting per taakveld

bedragen x € 1.000

Alle taakvelden	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
0.1 Bestuur	- 2.476	- 1.867	- 1.826	- 1.806	- 1.806	- 1.806
0.2 Burgerzaken	- 1.289	- 1.219	- 722	- 727	- 729	- 732
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 2.288	- 2.129	- 1.359	- 1.329	- 1.292	- 1.410
0.4 Overhead	- 55.746	- 59.760	- 16.091	- 15.611	- 15.708	- 15.547
0.5 Treasury	- 9.791	- 7.747	1.413	1.248	1.300	1.372
0.61 OZB woningen	- 522	- 680	- 480	- 486	- 487	- 489
0.63 Parkeerbelasting	- 0	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen overig	- 6	- 15	- 15	- 15	- 15	- 15
0.8 Overige baten en lasten	- 701	- 2.379	1	-	-	-
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 2.759	- 2.788	- 2.828	- 2.818	- 2.815	- 2.812
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 1.527	- 1.976	- 723	- 737	- 741	- 744
2.1 Verkeer en vervoer	- 5.737	- 6.320	- 3.970	- 4.091	- 4.092	- 4.093
2.2 Parkeren	- 294	- 207	- 126	- 127	- 127	- 128
2.3 Recreatieve havens	- 152	- 61	- 61	- 60	- 54	- 54
2.4 Economische havens en waterwegen	- 1.059	- 2.130	- 1.356	- 1.356	- 1.356	- 1.356
2.5 Openbaar vervoer	- 93	- 115	- 48	- 49	- 49	- 49
3.1 Economische ontwikkeling	- 743	- 1.719	- 790	- 1.011	- 1.022	- 964
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	- 267	- 327	- 649	- 830	- 800	- 2.438
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 947	- 224	- 27	- 27	- 27	- 27
3.4 Economische promotie	- 1.009	- 1.028	- 984	- 689	- 581	- 582
4.2 Onderwijshuisvesting	- 3.270	- 3.172	- 2.362	- 2.178	- 2.207	- 2.153
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 2.491	- 2.374	- 2.219	- 2.256	- 2.275	- 2.309
5.1 Sportbeleid en activering	- 743	- 1.018	- 463	- 466	- 466	- 467
5.2 Sportaccommodaties	- 4.613	- 4.099	- 2.256	- 2.417	- 2.392	- 2.378
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 898	- 959	- 923	- 922	- 922	- 921
5.4 Musea	- 892	- 923	- 470	- 474	- 476	- 477
5.5 Cultureel erfgoed	- 310	- 370	- 214	- 216	- 217	- 218
5.6 Media	- 907	- 893	- 886	- 883	- 883	- 883
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 5.996	- 6.213	- 2.907	- 3.029	- 3.009	- 2.946
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 6.119	- 6.140	- 3.068	- 2.846	- 2.832	- 2.832
6.2 Wijkteams	- 1.817	- 1.720	- 1.536	- 1.540	- 1.541	- 1.542
6.3 Inkomensregelingen	- 17.827	- 17.316	- 15.469	- 15.067	- 14.751	- 14.751
6.4 Begeleide participatie	- 9.111	- 8.491	- 8.163	- 7.717	- 7.228	- 6.816
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.541	- 1.422	- 1.408	- 1.479	- 1.528	- 1.528
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 1.920	- 1.686	- 1.467	- 1.467	- 1.467	- 1.468
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 8.519	- 9.517	- 10.267	- 10.172	- 10.110	- 10.130
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 8.842	- 8.434	- 8.338	- 8.342	- 8.344	- 8.345
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	- 125	- 183	- 162	- 162	- 162	- 162
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	- 333	- 578	- 375	- 379	- 380	- 381
7.1 Volksgezondheid	- 1.276	- 1.533	- 1.373	- 1.309	- 1.309	- 1.309
7.2 Riolering	- 4.716	- 4.492	- 4.108	- 4.240	- 4.257	- 4.308
7.3 Afval	- 5.060	- 4.451	- 4.131	- 4.136	- 4.120	- 4.121
7.4 Milieubeheer	- 1.567	- 1.994	- 1.516	- 1.096	- 909	- 913
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 971	- 975	- 680	- 631	- 616	- 612
8.1 Ruimtelijke ordening	- 1.684	- 1.659	- 700	- 653	- 657	- 661
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 8.611	- 7.382	- 3.919	- 3.915	- 4.250	- 4.252
8.3 Wonen en bouwen	- 6.268	- 10.533	866	- 2.172	- 2.157	- 2.142
Totaal Lasten	- 193.830	- 201.214	- 109.156	- 110.686	- 109.868	- 110.900

bedragen x € 1.000

Alle taakvelden	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Baten						
0.1 Bestuur	375	-	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	708	593	600	600	600	600
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.922	1.478	448	325	362	291
0.4 Overhead	54.439	58.416	1.798	1.798	1.798	1.798
0.5 Treasury	14.168	12.098	2.560	2.523	2.506	2.395
0.61 OZB woningen	6.850	6.944	7.037	7.032	7.032	7.032
0.63 Parkeerbelasting	22	11	10	10	10	10
0.64 Belastingen overig	187	194	197	197	197	197
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	67.898	68.226	66.095	65.210	64.303	63.887
0.8 Overige baten en lasten	1.300	5	-	-	-	-
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	130	134	135	135	135	135
1.2 Openbare orde en veiligheid	22	310	27	27	27	27
2.1 Verkeer en vervoer	474	663	145	145	145	145
2.3 Recreatieve havens	49	53	54	54	54	54
2.4 Economische havens en waterwegen	53	530	1	1	1	1
2.5 Openbaar vervoer	10	34	5	5	5	5
3.1 Economische ontwikkeling	-0	-	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	165	9	824	884	839	2.758
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	416	173	19	19	19	19
3.4 Economische promotie	1.460	1.258	1.268	1.268	1.268	1.268
4.2 Onderwijshuisvesting	6	-	-	-	-	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	363	226	227	227	227	227
5.1 Sportbeleid en activering	26	4	3	3	3	3
5.2 Sportaccommodaties	800	566	572	572	572	572
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	0	87	87	87	87
5.4 Musea	21	3	3	3	3	3
5.5 Cultureel erfgoed	6	4	4	4	4	4
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	586	1.208	16	118	93	25
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.303	303	111	133	133	133
6.2 Wijkteams	247	-	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	11.707	12.134	12.167	12.167	12.167	12.167
6.4 Begeleide participatie	17	-	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	607	-	-	-	-	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3	-	-	-	-	-
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	532	500	800	800	800	800
7.2 Riolering	5.630	5.619	5.726	5.847	5.860	5.908
7.3 Afval	5.060	4.451	4.296	4.295	4.276	4.276
7.4 Milieubeheer	358	31	9	9	9	9
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	409	433	438	438	438	438
8.1 Ruimtelijke ordening	126	182	71	71	71	71
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	8.008	7.443	4.001	3.978	4.356	4.887
8.3 Wonen en bouwen	3.227	2.904	1.424	1.449	1.433	1.416
Totaal Baten	190.690	187.140	111.177	110.432	109.830	111.646
Saldo van baten en lasten	- 3.140	- 14.074	2.021	- 254	- 38	745

bedragen x € 1.000

Alle taakvelden	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Mutatie reserves						
Toevoegingen						
0.10 Mutaties reserves	- 9.142	- 13.035	- 2.945	- 284	- 213	- 1.022
Totaal Toevoegingen	- 9.142	- 13.035	- 2.945	- 284	- 213	- 1.022
Onttrekkingen						
0.10 Mutaties reserves	17.809	29.414	1.055	900	670	609
Totaal Onttrekkingen	17.809	29.414	1.055	900	670	609
Mutatie reserves	8.667	16.379	- 1.890	616	457	- 413
Resultaat	5.528	2.305	130	361	419	333

Bijlage 3. Meerjarig audit-programma, jaarschijf 2017

Het fundament voor de interne controle, het meerjarig auditplan 2015-2018, heeft u in 2014 vastgesteld. In deze bijlage staan de processen die in 2017 onderzocht zullen worden. Met het vaststellen van deze programmabegroting door de gemeenteraad wordt de onderzoeksoopdracht voor 2017 voor het college bekrachtigd.

AFD. WETTELIJKE VEREISTEN			
	Proces	Invalshoek	Doelstellingen
I&O	Kwaliteitsmonitor Uitgifte reisdocumenten	Beheersing	In beeld brengen of de beveiliging van afgifte van reisdocumenten voldoende is gewaarborgd o.g.v. onderzoeksprotocol ministerie.
OS I&O	GBA	Beheersing	In beeld brengen of de regelgeving rond GBA conform wordt uitgevoerd.
ALLE	SISA	Financiële rechtmatigheid	Beoordeling van de besteding van de specifieke uitkeringen van het Rijk.
FISCALE WET- EN REGELGEVING			
	Proces	Invalshoek	Doelstellingen
ALLE	BTW	Beheersing	In beeld brengen of de regelgeving rond BTW conform wordt uitgevoerd.
OS	Modelovereenkomst ZZP	Beheersing	In beeld brengen of de regelgeving rond de modelovereenkomsten conform wordt uitgevoerd.
OS	Registratieplicht uitzendbureaus	Beheersing	In beeld brengen of de regelgeving rond de registratieplicht uitzendbureaus conform wordt uitgevoerd.
ALLE	Nader te bepalen projecten (vanuit diverse disciplines mogelijk)		Elk jaar zal een nader te bepalen onderwerp op basis van relevantie worden gecontroleerd, bijv. vennootschapsbelasting, loonheffing, verhuurderheffing, wet markt & overheid, werkkostenregeling
SAMENLOOP ACCOUNTANTSCONTROLE			
	Proces	Invalshoek	Doelstellingen
OS I&O	Legesverordening	Beheersing	Inzichtelijk maken of tarieven conform de legesverordening in rekening worden gebracht.
		Financiële rechtmatigheid	Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
OS	Begroting en budgetbeheer	Beheersing	In beeld brengen van de werking van het huidige planning- en control instrumentarium.

OS	Activering	Beheersing Financiële rechtmatigheid	Vaststellen dat activering plaatsvindt o.b.v. de van toepassing zijnde nota afschrijvingsbeleid en waarderingsgrondslagen. Vaststellen dat de activa passen binnen de geautoriseerde begroting.
OS OW	Rioolheffing	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen (volledigheid van de opbrengst). Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
I&O	Omgevingsvergunning	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
OS OW	Afvalstoffenheffing	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen (volledigheid van de opbrengst). Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
SAMENLOOP ACCOUNTANTSCONTROLE			
	Proces	Invalshoek	Doelstellingen
OS	WOZ/OZB	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen (jaarlijkse herwaardering). Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
I&O	Kas(protocol) burgerzaken (halfjaarlijks)	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
MO	Subsidieverlening	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat subsidie is verleend conform de in de subsidieverordening gestelde voorwaarden. Vaststellen dat er een juiste registratie plaatsvindt in de financiële administratie.
REO	Grondbedrijf	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.

ALLE	Inkoop en aanbesteding	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen of aanbestedingsprocedures worden gedaan conform de geldende interne en externe beheersingsmaatregelen. Controleren of (indien vereist) een aanbestedingsprocedure wordt gevolgd. Vaststellen dat de aankopen passen binnen de geautoriseerde begroting.
MO	WMO	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat voorzieningen worden verleend conform de in de verordening gestelde voorwaarden.
MO	Jeugd	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat voorzieningen worden verleend conform de in de verordening gestelde voorwaarden.
OS	Personeelskosten	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat de kosten passen binnen de geautoriseerde begroting.
ALLE	Inkomende subsidies	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
OS	Automatisering	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
OS	Betalingsverkeer	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
OS	Treasury	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
OS	Memoriaal	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
ALLE	Wet normering toetsinkomens	Beheersing	In beeld brengen of de regelgeving rond WNT conform wordt uitgevoerd.
OS	Mutaties en Reserves	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de

		Financiële rechtmatigheid	geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat mutaties in de reserves plaatsvinden conform de gestelde voorwaarden.
MO REO	Huren en Pachten	Beheersing Financiële rechtmatigheid	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen. Vaststellen dat de opbrengsten passen binnen de geautoriseerde begroting.
EIGEN VOORDRACHT			
	Proces	Invalshoek	Doelstellingen
	Nader te bepalen projecten. (vanuit diverse disciplines mogelijk)		Toets op financiële beheersing, doelmatigheid of rechtmatigheid. Project te selecteren afhankelijk van actualiteit.
VTH	Woonschepen	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.
MO	Leerlingenvervoer	Beheersing	In beeld brengen van de werking van de geldende beheersingsmaatregelen.

Bijlage 4. Verloop reserves en voorzieningen

bedragen x € 1.000

Reserves	Realisatie Ultimo 2015	Begroting Ultimo 2016	Begroting Ultimo 2017	MJR Ultimo 2018	MJR Ultimo 2019	MJR Ultimo 2020
Saldo rekening						
Te verdelen rekeningsaldo Steenwijk	5.528	0	0	0	0	0
Totaal Saldo rekening	5.528	0	0	0	0	0
Algemene reserve						
Algemene reserve - vaste buffer	7.471	7.475	7.475	7.475	7.475	7.475
Algemene reserve - vrij besteedbaar	12.315	12.913	12.945	12.280	11.875	11.500
Bedrijfsreserve	699	500	500	500	500	500
Totaal Algemene reserve	20.485	20.888	20.920	20.255	19.850	19.475
Algemene reserves grondexploitatie						
Algemene reserve Grondbedrijf	4.000	3.600	3.924	4.058	4.220	5.193
Totaal Algemene reserves grondexploitatie	4.000	3.600	3.924	4.058	4.220	5.193
Bestemmingsreserves onderwijs						
Decentralisatie huisvesting onderwijs	5.473	413	413	413	413	413
Totaal Bestemmingsreserves onderwijs	5.473	413	413	413	413	413
Bestemmingsreserves overig						
Fonds leader plus (Leader 2014-2020)	500	-	-	-	-	-
Kunstobjecten	445	451	472	493	513	534
Oudheidkamer	23	22	22	22	22	22
Reserve frictie samenvoeging IGSD/NWG	799	751	751	751	751	751
Reserve Gebiedsgerichte projecten	205	-	-	-	-	-
Reserve grote projecten	74	3	3	3	3	3
Reserve impuls gelden	-	71	156	156	156	156
Reserve kernenbeleid	215	98	236	331	326	321
Reserve koppengeld	287	218	245	245	245	245
Reserve leefbaarheidsprojecten	896	49	53	53	53	53
Reserve opbrengst Wavin-gelden	150	-	-	-	-	-
Reserve opvangen effecten decentralisatie's (3D's)	2.165	4.196	3.000	3.000	3.000	3.000
Reserve startersleningen	2.155	2.405	2.405	2.405	2.405	2.405
Reserve te bestemmen rekeningsaldo	1.862	-	-	-	-	-
Reserve volkshuisvesting	11.206	7.466	9.921	9.721	9.491	9.291
Reserve zorg & wonen voor bej.in vm. gem.IJsselham	544	-	-	-	-	-
Totaal Bestemmingsreserves overig	21.525	15.731	17.265	17.180	16.965	16.781
Totaal	57.011	40.632	42.522	41.906	41.449	41.862

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Realisatie Ultimo 2015	Begroting Ultimo 2016	Begroting Ultimo 2017	MJR Ultimo 2018	MJR Ultimo 2019	MJR Ultimo 2020
Voorzieningen						
Egalisatievoorziening reiniging	349	906	856	755	607	391
Voorziening Individueel keuzebudget	-	720	720	720	720	720
Voorziening riolering (exploitatie)	804	366	366	366	366	366
Voorziening riolering (investeringen)	1.373	1.212	1.019	705	378	3
Vz Algemeen Maatschappelijk Vastgoed	898	264	108	74	2	111
Vz betaalde pensioenen wethouders	419	419	419	419	419	419
Vz Buddenbaum	14	14	14	14	14	14
Vz onderhoud speelvoorzieningen	169	189	240	139	62	54
Vz overdracht wethouderspensioenen	1.048	1.143	1.238	1.313	1.388	1.463
Vz wachtgeldten collegeleden 2001-2006/2010-2014	325	114	-	-	-	-
Totaal Voorzieningen	5.398	5.347	4.980	4.504	3.957	3.540
Totaal	5.398	5.347	4.980	4.504	3.957	3.540

Bijlage 5. Incidentele baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Incidentele lasten, baten en mutatie reserves - 2. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten (incidenteel)				
Incidentele lasten				
Uitvoering Wijkvisie Steenwijk-West	- 300	-	-	-
Uitvoeringsagenda binnenstad Steenwijk	- 410	- 625	- 635	- 575
Herinrichting mr. Z. ter Steghestraat, Steenwijk	70	-	-	-
Omgevingsplan	- 60	-	-	-
Eerste aanzet vervanging verlichting	20	-	-	-
Brugwachtershuisje Kooibrug	- 75	-	-	-
Vrijval budget van project verkeersveilige schoolomgeving	10	-	-	-
Veiligheidsdag	- 10	-	-	-
Realisatie zonneparken	- 300	-	-	-
Energie service company	- 30	- 30	-	-
Duurzame dorpen	- 100	-	-	-
Stadstuin en Onnastraat Steenwijk	- 150	-	-	-
Fonds stimuleren wonen en herverkaveling	- 200	-	-	-
Koloniën Weldadigheid	- 25	-	-	-
Activeren investeringen maatschappelijk nut	3.845	-	-	-
Totaal incidentele lasten	2.285	- 655	- 635	- 575
Incidentele baten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (incidenteel)	2.285	- 655	- 635	- 575
Mutatie reserves (incidenteel)				
Incidentele toevoegingen				
Reserve kernenbeleid	- 100	- 100	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	- 10	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen	- 110	- 100	-	-
Incidentele onttrekkingen				
Algemene reserve vrij besteedbaar	1.297	555	405	375
Reserve kernenbeleid	- 44	-	-	-
Reserve impuls gelden	475	-	-	-
Reserve koppengeld	- 27	-	-	-
Reserve leefbaarheidsprojecten	- 4	-	-	-
Reserve volkshuisvesting	- 2.455	200	230	200
Totaal incidentele onttrekkingen	- 758	755	635	575
Mutatie reserves (incidenteel)	- 868	655	635	575
Incidenteel resultaat	1.417	-	-	-

bedragen x € 1.000

Incidentele lasten, baten en mutatie reserves - 3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten (incidenteel)				
Incidentele lasten				
Zwembad Vollenhove en Waterwijck maatwerkvoorz. Wmo en jeugd	- 60	-	-	-
Activeren investeringen Maatschappelijk nut	500	-	-	-
Maatwerkvoorz. Hulp bij huishouden	232	-	-	-
Totaal incidentele lasten	- 596	-	-	-
Incidentele baten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (incidenteel)	76	-	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)				
Incidentele toevoegingen				
Totaal incidentele toevoegingen	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen				
Algemene reserve vrij besteedbaar	- 232	-	-	-
Reserve impuls gelden	65	-	-	-
Reserve opvangen effecten bestuursakkoord	596	-	-	-
Totaal incidentele onttrekkingen	429	-	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)	429	-	-	-
Incidenteel resultaat	505	-	-	-

bedragen x € 1.000

Incidentele lasten, baten en mutatie reserves - 4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten (incidenteel)				
Incidentele lasten				
Parkmanagement	- 50	-	-	-
Poortenmodel Nationaal park	- 75	-	-	-
0-meting Nationaal park	- 25	-	-	-
Merkontwikkeling Nationaal park	- 75	-	-	-
Nationaal park Weerribben Wieden	- 235	- 110	-	-
Totaal incidentele lasten	- 460	- 110	-	-
Incidentele baten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (incidenteel)	- 460	- 110	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)				
Incidentele toevoegingen				
Totaal incidentele toevoegingen	-	-	-	-
Incidentele onttrekkingen				
Algemene reserve vrij besteedbaar	285	110	-	-

bedragen x € 1.000

Incidentele lasten, baten en mutatie reserves - 4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Reserve impuls gelden	175	-	-	-
Totaal incidentele onttrekkingen	460	110	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)	460	110	-	-
Incidenteel resultaat	-	-	-	-

bedragen x € 1.000

Incidentele lasten, baten en mutatie reserves - 5. Financiën en bedrijfsvoering	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten (incidenteel)				
Incidentele lasten				
Doorontwikkeling Digitale dienstverlening	- 285	-	-	-
Totaal incidentele lasten	- 285	-	-	-
Incidentele baten				
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (incidenteel)	- 285	-	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)				
Incidentele toevoegingen				
Reserve Impuls gelden	- 800	-	-	-
Algemene reserve vrij besteedbaar	- 1.661	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen	- 2.461	-	-	-
Incidentele onttrekkingen				
Algemene reserve vrij besteedbaar	289	-	-	-
Reserve opvangen effecten bestuurs-akkoord	600	-	-	-
Totaal incidentele onttrekkingen	889	-	-	-
Mutatie reserves (incidenteel)	- 1.572	-	-	-
Incidenteel resultaat	- 1.857	-	-	-

bedragen x € 1.000

Totaal - Incidentele lasten, baten en mutatie reserves	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo van baten en lasten (incidenteel)				
Incidentele lasten				
1. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-
2. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis	2.285	- 655	- 635	- 575
3. Steenwijkerl'ANDERS' doen het samen	76	-	-	-
4. Steenwijkerl'ANDERS' zijn actief	- 460	- 110	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	- 285	-	-	-
Totaal incidentele lasten	1.616	- 765	- 635	- 575
Incidentele baten				
1. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-
2. Steenwijkerl'ANDERS' voelen zich thuis	-	-	-	-

bedragen x € 1.000

Totaal - Incidentele lasten, baten en mutatie reserves	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
3. Steenwijker'ANDERS' doen het samen	-	-	-	-
4. Steenwijker'ANDERS' zijn actief	-	-	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten (incidenteel)	1.616	- 765	- 635	- 575
Mutatie reserves (incidenteel)				
Incidentele toevoegingen				
1. Steenwijker'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-
2. Steenwijker'ANDERS' voelen zich thuis	- 110	- 100	-	-
3. Steenwijker'ANDERS' doen het samen	-	-	-	-
4. Steenwijker'ANDERS' zijn actief	-	-	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	- 2.461	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen	- 2.571	- 100	-	-
Incidentele onttrekkingen				
1. Steenwijker'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-
2. Steenwijker'ANDERS' voelen zich thuis	- 758	755	635	575
3. Steenwijker'ANDERS' doen het samen	429	-	-	-
4. Steenwijker'ANDERS' zijn actief	460	110	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	889	-	-	-
Totaal incidentele onttrekkingen	1.020	865	635	575
Mutatie reserves (incidenteel)	- 1.551	765	635	575
Incidenteel resultaat	65	-	-	-

Bijlage 6. Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma

bedragen x € 1.000

Totaal - Structurele toevoegingen en onttrekkingen	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Structurele toevoegingen						
1. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-	-	-
2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	-	- 100	- 324	- 134	- 163	- 972
3. Steenwijker!'ANDERS' doen het samen	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50
4. Steenwijker!'ANDERS' zijn actief	-	- 9	-	-	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	-	- 176	-	-	-	-
Totaal Structurele toevoegingen	- 50	- 335	- 374	- 184	- 213	- 1.022
Structurele onttrekkingen						
1. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich welkom	-	-	-	-	-	-
2. Steenwijker!'ANDERS' voelen zich thuis	7	7	6	5	5	5
3. Steenwijker!'ANDERS' doen het samen	13	29	29	29	29	29
4. Steenwijker!'ANDERS' zijn actief	-	-	-	-	-	-
5. Financiën en bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-
Totaal Structurele onttrekkingen	20	36	35	34	34	34
Totaal structurele mutatie reserves	- 30	- 299	- 339	- 150	- 179	- 988

Bijlage 7. Verbonden partijen

De bijlage is conform het raadsvoorstel van 9 februari 2016 opgesteld en wordt in de volgende categorieën gepresenteerd:

- vennootschappen en coöperaties
- stichtingen en verenigingen
- gemeenschappelijke regelingen en

De 4^e categorie, de “overige verbonden partijen” is momenteel niet voorradig.

Als beleidslijn voor de raming van het dividend wordt het werkelijk ontvangen dividend over het voorgaande jaar gehanteerd, tenzij het bestuur van de verbonden partij andere besluiten over het te voeren dividendbeleid heeft genomen. Verder is geprobeerd vooruit te kijken tot en met het komende begrotingsjaar. Een aantal verbonden partijen heeft deze gegevens niet verstrekt.

Vennootschappen en coöperaties

BNG

Verbonden partij	Bank Nederlandse Gemeenten N.V.
Activiteiten	De kerntaak van de BNG is om tegen lage tarieven te voorzien in kredietverlening aan decentrale overheden en in kredietverlening onder garantie van overheden.
Inhoudelijk belang	Het is een publiek belang dat de gemeente op een zo goedkoop mogelijke manier kan lenen om de rentekosten zo laag mogelijk te houden. Ook zijn de financiële zekerheden en stabiliteit van maatschappelijk belang.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Nederlandse overheden (50% rijk, 50% gemeenten, provincies en waterschappen)
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 129.675 aandelen à € 2,50. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 0,24%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
		Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteits- ratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
Jaar	Dividend (*1.000)				
2013	165	3.425	127.727	24%	283
2014	74	3.582	149.891	24%	126
2015	132	4.163	145.317	23%	226
2016	*)	*)	*)	*)	*)
2017	*)	*)	*)	*)	*)

*) niet bekend.

Ontwikkelingen	De BNG Bank verwacht dat het renteresultaat de komende jaren lager zal komen dan voorgaande jaren. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de te verwachten nettowinst over 2016.
----------------	---

Risico's	Beperkt, tot deelname aandelenkapitaal. Financiers hebben vertrouwen in de bank dat het risico van kredietverlening aan de BNG bank beperkt is, gezien het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de staat.
----------	---

Enexis

Verbonden partij	Enexis Holding N.V.
Activiteiten	Enexis is verantwoordelijk voor: - Distribueren en transporteren van energie. - Het in stand houden, beheren, exploiteren en uitbreiden van distributie en transportnetten in relatie tot energie. - Het ontplooiën van andere operationele en ondersteunende activiteiten mits deze binnen de wettelijke grenzen vallen.
Inhoudelijk belang	Om de consument te beschermen tegen een monopolist is wettelijk bepaald dat netbeheerders in publieke handen moeten blijven.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Provincies Noord-Brabant, Limburg, Overijssel, Drenthe, Groningen, Flevoland, Friesland en diverse gemeenten in deze provincies.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 290.683 aandelen à € 1. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 0,19%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Dividend (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	232	3.370	2.554	54%	239
2014	258	3.517	2.593	55%	2
2015	217	3.608	2.532	51%	223
2016	217	3.606	2.632	51%	200
2017	217	3.706	3.700		200

Ontwikkelingen	Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt, onder toezicht van de Autoriteit Consumenten en Markt (ACM). De ACM stelt elke drie jaar de maximale tarieven vast. In die periode gaan de gereguleerde tarieven omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalkosten. Dit is een stimulans voor Enexis om te komen tot kostenbesparing, en zo toch de aandeelhouders een redelijk rendement te kunnen bieden.
Risico's	De afgelopen jaren zijn de financiële prestaties stabiel geweest. Conclusie is dat Enexis een financieel gezond bedrijf is. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist. Enexis heeft op dit moment meer dan 50% eigen vermogen. Gecombineerd met de achtergestelde status van de "Vordering op Enexis Vennootschap" levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders.

Rendo Holding

Verbonden partij	N.V. Rendo Holding
Activiteiten	Rendo houdt zich als regionale netbeheerder van elektriciteit- en gasnetten primair bezig met het ontwerp, de bouw en het beheer van energienetwerken. Daarnaast houdt zij zich bezig met activiteiten gericht op onderhoud, verhuur en verkoop van energieverbruikstoestellen en adviseert of participeert o.a. in duurzaamheids- en innovatieprojecten op gebied van energie.
Inhoudelijk belang	Het is van een publiek belang dat er een betrouwbare, betaalbare en schone energievoorziening is op de korte en lange termijn. De wet verplicht een splitsing van gasbedrijven in een leverings- en productiedeel, waarbij het leveringsdeel in publieke handen moet blijven. Het publiek belang kan het best behartigd worden in een privaatrechtelijke deelname.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Gemeenten Hoogeveen, Meppel, Staphorst, Zwartewaterland, Steenwijkerland, Coevorden, Hardenberg, Westerveld en De Wolden.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 198 aandelen à € 453,78. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 19,98%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Dividend (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	1.998	57	86	40%	13,5
2014	1.998	58	77	40%	10,4
2015	1.498	61	72	46%	11,0
2016	1.498	63	72	45%	10,0
2017	1.498	65	73	45%	10,0

Ontwikkelingen	In de komende periode gaan de wettelijk gemaximeerde tarieven omlaag. Dit is een stimulans voor de Rendo om kosten te besparen. De komende jaren houdt Rendo rekening met een dividenduitkering van € 7,5 miljoen.
Risico's	N.V. Rendo Holding bestaat uit Rendo Netwerken en Rendo Duurzaam. Rendo Netwerken beheert en onderhoudt het gas- en elektriciteitsnetwerk. Rendo Duurzaam is actief in het ontwerpen, financieren, bouwen en exploiteren van duurzame energieprojecten. Daarnaast vindt er verhuur, verkoop en onderhoud plaats van energietoestellen. Gezien de aard van de activiteiten is Rendo Netwerken een vrij stabiele vennootschap en Rendo Duurzaam een vrij risicovolle onderneming. Bij een eventuele overname in verband met sectorordening vervalt het dividend. De opbrengst is naar verwachting (aanzienlijk) lager dan de huidige dividendopbrengst.

Vitens

Verbonden partij	Vitens N.V.
Activiteiten	Het doel van Vitens is een betrouwbare en onafhankelijke watervoorziening tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.
Inhoudelijk belang	Het is wettelijk vastgelegd dat de aandelen van waterbedrijven alleen in publieke handen mogen zijn, omdat de drinkwatervoorziening een publiek belang is. Het belang wordt het beste verwezenlijkt door middel van een privaatrechtelijke deelname.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Provincies Overijssel, Utrecht, Flevoland, Gelderland, Drenthe en Friesland en gemeenten in deze provincies.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 60.227 aandelen á € 56,50. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 1,042%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Dividend (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	155	438	1.275	26%	39
2014	164	421	1.293	25%	42
2015	175	472	1.243	28%	55
2016	231	441	1.293	25%	36
2017	148	466	1.290	30%	29

Ontwikkelingen	Vitens werkt aan een verbeterde dienstverlening aan klanten, een grotere waardering voor het product en een goede bescherming van de drinkwaterbronnen. Verder werkt het bedrijf onder meer aan de implementatie van de nieuwe Omgevingswet.
Risico's	De deelneming brengt voor de gemeente een gering risico met zich mee. Vitens opereert maar zeer beperkt in een concurrerende omgeving, de marktrisico's zijn daarom beperkt. De operationele risico's zijn niet klein omdat het product moet voldoen aan hoge kwaliteitseisen.

Rova

Verbonden partij	N.V. Rova Holding
Activiteiten	Het op financieel, milieutechnisch en maatschappelijk verantwoorde wijze exploreren en exploiteren van afvalzorgplicht van gemeenten.
Inhoudelijk belang	Het is van een publiek belang dat de gemeente de afvalverwerking tegen de zo laag mogelijke maatschappelijke kosten uitvoert. Het publiek belang kan behartigd worden door middel van een publieksrechtelijk deelname op basis van de Wgr.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Afvalverwijdering Utrecht, gemeenten in West Overijssel, Amersfoort, Meppel, Apeldoorn, Oost-Gelre, Twenterand, Urk, Aalten, Olst-Wijhe, Winterswijk en Westerveld.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 579 aandelen (A) á € 113,45. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 6,69%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Dividend (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	406(*)	26	32	28%	5,4
2014	281	24	30	30%	5,7
2015	324	26	30	30%	6,8
2016	270(**)	28	56	30%	4,6
2017	270	29	56	31%	4,6

(*) interim dividend á € 134.000 ontvangen door verkoopopbrengst Rova-bedrijven

(**) Opbrengst van € 915.000 in verband met uitkering CV kapitaal Essent

Ontwikkelingen	De behaalde resultaten in de transitie van afval naar grondstoffen (omgekeerd inzamelen) en de implementatie van de BOR-dienstverlening zijn positief te noemen. De Rova zal zich hierop blijven inzetten. Verder wordt gezocht door het uitbreiden van samenwerking met gemeenten, bijvoorbeeld op het terrein van beheer openbare ruimte en groenbeheer en is Rova actief rondom de implementatie van de participatiewet (bijvoorbeeld door het bieden van leerwerktrajecten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt).
Risico's	Beperkt tot deelname aandelenkapitaal en een renterisico bij herziening van het percentage van de achtergestelde lening.

Wadinko

Verbonden partij	Wadinko N.V.
Activiteiten	Het deelnemen in en het directie voeren over andere ondernemingen die bij voorkeur werkzaam zijn in de provincie Overijssel, waaronder bedrijven die werkzaam zijn op het gebied van kunststoffen en milieutechnieken en het bevorderen van de werkgelegenheid in de provincie, één en ander in de ruimste zin van het woord.
Inhoudelijk belang	Wadinko heeft tot doel het creëren van werkgelegenheid door middel van het stimuleren van bedrijvigheid. Dit is van maatschappelijk belang, maar strikt genomen geen publiek belang omdat het een normale economische activiteit betreft. Er zijn concurrerende particuliere initiatieven die met vergelijkbare participaties hetzelfde doel bereiken. Het is daarmee niet optimaal om als gemeente in een privaatrechtelijke partij te participeren.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Provincie Overijssel en 20 gemeenten in Overijssel plus gemeenten Meppel, Noordoostpolder, Urk en Westerveld.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 130 aandelen á € 100. Het aandeel in het totale aandelenvermogen is 5%.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Dividend (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	65	54	n.v.t.		1,6
2014	65	60	n.v.t.		7,4
2015	65	65	n.v.t.		6,0
2016	65	66	n.v.t.		2,4
2017	65	68	n.v.t.		2,4

Ontwikkelingen	Het beleid voor de komende zal worden voortgezet met als doelstelling: <ul style="list-style-type: none"> - 5.000 arbeidsplaatsen in 2021 bij Wadinko participaties en - gemiddeld 4% rendement op eigen vermogen.
Risico's	<p>Verbonden met de taken van Wadinko zijn er ondernemingsrisico's. De participatiemaatschappij zorgt dat zij invloed uitoefent op de ondernemingen waarin zij participeert via een Raad van Commissarissen of een aandeelhoudersovereenkomst. Het is echter niet te zeggen welke risico's Wadinko precies loopt met betrekking tot de aangegeven participaties.</p> <p>De afgelopen jaren is een positief financieel resultaat gedraaid. Dit wil echter niet zeggen dat het bedrijf financieel gezond blijft, vanwege de afhankelijkheid van de financiële posities van de participerende partijen. Vooralsnog is het eigen vermogen (liquide middelen) hoog genoeg om risico's op te vangen.</p>

Noordwestgroep

Verbonden partij	Noordwestgroep N.V.
Activiteiten	Het doel van de vennootschap is op sociaal-economisch verantwoorde wijze inwoners van de gemeente Steenwijkerland met een grote afstand tot de arbeidsmarkt toe te leiden naar betaalde arbeid.
Inhoudelijk belang	Het publiek belang, mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking aan het arbeidsproces laten deelnemen, is wettelijk gezien een taak van de gemeente en wordt verwezenlijkt via de Noordwestgroep N.V.
Bestuursprogramma	Steenwijkerlanders zijn actief
Deelnemende partijen	Gemeente Steenwijkerland
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit thans 100% van de uitgegeven aandelen, zijnde 1.200 à € 453,78 per aandeel.
Vertegenwoordiger	Algemene vergadering aandeelhouders: wethouder Dedden

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	0,1	1,0	2,6		-0,3
2014	0,5	1,0	2,4		0
2015	0,3	1,0	2,4		0
2016	*)	*)	*)	*)	*)
2017	*)	*)	*)	*)	*)

*) niet bekend.

Ontwikkelingen	<p>Voor de komende jaren wordt geen rekening gehouden met een dividenduitkering. Wel wordt rekening gehouden met een te betalen bijdrage van € 220.000,-- in 2015 oplopend tot € 745.000,-- in 2018.</p> <p>Op lange termijn zal de sociale werkvoorziening worden teruggebracht tot 30% van het huidige bestand. Voor personen die zijn aangewezen op beschut werken zal dan nog een vergoeding worden ontvangen.</p>
Risico's	Jaarlijkse verlaging van de rijkssubsidie betekent een financieel risico voor de gemeente als Noordwestgroep hier geen nieuwe inkomsten tegenover zet.

Vennootschappen na verkoop Essent

In 2009 werd het productie- en leveringsdeel van Essent verkocht aan RWE. Bij de verkoop is een aantal tijdelijke B.V.'s opgericht om de belangen van de aandeelhouders te behartigen. In 2016 zullen CBL Vennootschap B.V., Verkoop Vennootschap B.V. en Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. naar verwachting worden opgeheven.

Verbonden partij	Vordering op Enexis B.V.
Activiteiten en inhoudelijk belang	Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis. Enexis beschikte over onvoldoende contante middelen om de koopprijs te kunnen betalen. Dit bedrag is omgezet in een lening van de aandeelhouders van Essent. De B.V. is in het leven geroepen om de Aandeelhouderslening aan Enexis doelmatig en efficiënt te kunnen beheren.
Bestuursprogramma	Financiën en bedrijfsvoering
Deelnemende partijen	Provincies Noord-Brabant, Limburg, Overijssel, Drenthe, Groningen, Flevoland, Friesland en diverse gemeenten in deze provincies.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 3.888 aandelen, zijnde een aandeel in het totaal aandelenvermogen van 0,1944%. De gemeente heeft nog 1 lening uitstaan: - Lening D, einddatum 2019, rente 7,20% € 680.000
Vertegenwoordiger	Wethouder Brus

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Rente-inkomsten (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2015	95	0,045	860		0
2016	94	0,025	355		0
2017	49				

Ontwikkelingen	Lening D mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou deze tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.
Risico's	Als aandeelhouder loopt de gemeente zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000,--).

Stichtingen en verenigingen

Stichting Dataland

Verbonden partij	Stichting administratiekantoor Dataland
Activiteiten	Dataland verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland.
Inhoudelijk belang	Deelname is een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang en met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van toegankelijkheid van overheidsinformatie. Dankzij de samenwerking met deelnemende gemeenten, vele afnemers en andere betrokkenen bij de overheidsinformatievoorziening is Dataland uitgegroeid tot het landelijke kennis- en dataknooppunt voor vastgoed, geo- en WOZ gerelateerde gemeentelijke gegevens.
Bestuursprogramma	Steenwijkerlanders voelen zich welkom
Deelnemende partijen	Diverse Nederlandse gemeenten
Aandeel en zeggenschap	De gemeente bezit 22.640 certificaten à € 0,10 per certificaat. Participatie geschiedt door de eenmalige aankoop van certificaten naar rato van het aantal gebouwen in de gemeente. Hiermee krijgt de gemeente zeggenschap over het beleid van Dataland.
Vertegenwoordiger	De gemeente is als participant vertegenwoordigd in de certificaathoudersvergadering.

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1.000) (*)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2014	0,4	0,8	0,6		0,3
2015	0,3	0,9	0		0,2
2016	0,2	0,9	0		0,2
2017	0,2	0,9	0		0,2

(*) kosten voor gemeente als afnemer gegevens

Ontwikkelingen	Jaarlijks wordt een (zeer geringe) vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Het eventuele overschot aan inkomsten wordt daarnaast aan de certificaathoudende gemeenten uitgekeerd.
Risico's	Dataland is een stichting zonder winstoogmerk. Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het in de certificaten geïnvesteerde bedrag.

Gemeenschappelijke regelingen

GGD IJsselland

Verbonden partij	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst (GGD) IJsselland
Activiteiten	De GGD IJsselland bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de ruim 500.000 inwoners van 11 gemeenten in IJsselland
Inhoudelijk belang	De gemeente heeft de wettelijke taak om de gezondheid van de burgers te bevorderen en te beschermen tegen ziekten en calamiteiten. Daarnaast is de gemeente verplicht een gemeenschappelijke gezondheidsdienst te hebben. Het publiek belang kan het best gediend worden door middel van een publiekrechtelijke deelname op basis van de Wgr.
Bestuursprogramma	Steenwijkerlanders doen het samen
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem. De (basis)bijdrage per gemeente wordt berekend aan de hand van het aantal inwoners.
Vertegenwoordiger	Algemeen bestuur: wethouder Frantzen

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1 mln.)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	0,7	1,4	6,5		0,2
2014	0,7	1,9	6,3	16%	0,4
2015	0,7	2,8	6,1	16%	0,6
2016	0,7	1,8	5,9	8%	0
2017	0,7	0,7	5,7	13%	0

Ontwikkelingen	De vele veranderingen op het gebied van jeugdzorg, WMO, participatie en de beweging in het onderwijs vragen van de GGD IJsselland om mee te bewegen, in te spelen op vernieuwing en aan te passen.
Risico's	In de begroting van de GGD worden de volgende risico's vermeld: publieke gezondheid asielzoekers, risico's voormalig regio IJssel-Vecht, forensische geneeskunde, extra inzet van medewerkers bij uitbraak infectieziekte en boventaligheid van personeel vanwege afnemende activiteiten. GGD IJsselland voert een actief financieel risicobeleid. De weerstandscapaciteit wordt geëvalueerd op basis van een financiële risico-inventarisatie. Op basis van de meerjarenraming is het risico voor de gemeente Steenwijkerland klein.

Veiligheidsregio IJsselland

Verbonden partij	Veiligheidsregio IJsselland
Activiteiten	Veiligheidsregio IJsselland werkt met gemeenten en andere partners samen in het voorkomen, bestrijden en beperken van de gevolgen van branden, ongevallen, rampen en crisis in de regio IJsselland.
Inhoudelijk belang	De brandweezorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing en het bieden van geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen zijn alle publieke belangen. Deze belangen kunnen het beste behartigd worden door middel van een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wgr.
Bestuursprogramma	Steenwijkerlanders voelen zich thuis
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Ommen, Olst-Wijhe, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem.
Vertegenwoordiger	Algemeen bestuur: burgemeester Bats

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1 mln.)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2014	2,5	1,3	43,1		3,7
2015	2,7(*)	2,1	46,4		2,0
2016	2,7	2,3	25,2		0
2017	2,7	2,8	24,8	8%	0

(*) inclusief incidentele teruggaaf.

Ontwikkelingen	Er spelen diverse ontwikkelingen. Genoemd worden kunnen onder meer de samenvoeging van de meldkamers, landelijke bezuinigingen, de consequenties van de RUD's op de regio en diverse te verwachten financiële effecten (zoals herijking Brede doeluitkering, besluiten Veiligheidsberaad).
Risico's	Het grootste risico is wanneer de Veiligheidsregio wordt getroffen door een ramp of crisis, waarbij hoge niet-verhaalbare kosten moeten worden gemaakt. Deze kosten kunnen langdurige financiële gevolgen hebben. De gemeente kan –op basis van historische kosten- worden aangesproken op een eventueel exploitatietekort.

IGSD Steenwijkerland/Westerveld

Verbonden partij	Intergemeentelijke Sociale Dienst (IGSD) Steenwijkerland en Westerveld
Activiteiten	Uitvoering van de Wet Werk en Bijstand (WWB), de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de participatiewet.
Inhoudelijk belang	Het samenwerkingsverband is ingesteld om door middel van vergaande samenwerking op het gebied van de uitvoering van Wet Werk en Bijstand en aanverwante wetten de kwaliteit van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en de efficiëncy te verhogen. Een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wgr leent zich hier het best voor.
Bestuursprogramma	Steenwijkerlanders zijn actief
Deelnemende partijen	Gemeenten Steenwijkerland en Westerveld
Aandeel en zeggenschap	Steenwijkerland 75% en Westerveld 25%.
Vertegenwoordiger	Wethouder Frantzen lid Algemeen Bestuur (AB), Wethouder Dedden lid Dagelijks Bestuur (DB)

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1 mln)	Eigen vermogen (31/12; * 1.000)	Vreemd vermogen (31/12; * 1.000)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1.000)
2013	2,8	3,8	1.953		-9,0
2014	3,3	9,3	2.395		5,5
2015	3,4	2,0	3.409		-7,2
2016	3,7				
2017	2,7				

Ontwikkelingen	Aandacht zal worden besteed om extra personen te laten uitstromen naar werk.
Risico's	De gemeenten zijn risicodragers voor de uitvoering van de taken van de IGSD. De belangrijkste risico's en onzekerheden waarmee de IGSD te maken heeft vloeien voort uit de Wet Werk en Bijstand, de bijzondere bijstand, het minimabeleid en de Participatiewet. Het is daarom van belang een dussdanige organisatie neer te zetten, die voldoende weerstand heeft om tegenvallers op te vangen. Het gaat dan om substantiële tegenvallers. Die weerstand kan bestaan uit bijvoorbeeld reserves en/of een structuur die de flexibiliteit heeft te reageren op veranderende omstandigheden.

Regionale Uitvoeringsdienst

Verbonden partij	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) IJsselland
Activiteiten	De RUD is een netwerkorganisatie op het gebied van de milieuwetgeving, -regelgeving en – handhaving.
Inhoudelijk belang	Het is een publiek belang dat de gemeente de wettelijke milieutaken uitvoert op een regionale schaal om zo minder kwetsbaar en meer efficiënt te zijn.
Bestuursprogramma	Steenwijker <i>landers</i> zijn actief
Deelnemende partijen	Provincie Overijssel en de gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	De gemeente heeft een zetel in het bestuur. Het bestuur bestaat uit de vertegenwoordigers van de colleges en gedeputeerde staten.
Vertegenwoordiger	Wethouder Wagteveld

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1.000)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2013	50	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2014	50	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2015	54(*)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2016	88	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2017	92	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

(*) inclusief een bedrag van € 3.608 voor het strategisch opleidingsplan bij de RUD.

Ontwikkelingen	De huidige netwerkorganisatie zal moeten worden omgezet in een gemeenschappelijke regeling.
Risico's	De netwerk RUD kan alleen goed functioneren als er voldoende (gelijkgestemde) ambitie en actieve deelname is, voldoende mandaat voor regionale aansturing en coördinatie, niet alleen gericht op de eigen opgaven maar op de regionale opgaven. Zoals hierboven gesteld moet de organisatievorm van de RUD aangepast te worden. De omzetting naar een openbaar lichaam vergt een vergelijkbaar traject als dat van de brandweer naar de veiligheidsregio, met aanverwante financiële consequenties.

BVO Jeugd IJsselland

Verbonden partij	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Jeugdzorg IJsselland
Activiteiten	De uitvoeringsorganisatie fungeert als aankoopcentrale voor gemeenten. Verder beheert de uitvoeringsorganisatie namens de gemeenten de in het kader van de inkoop gesloten overeenkomsten.
Inhoudelijk belang	Het is een publiek belang dat de gemeente de wettelijke jeugdzorgtaken uitvoert en daarbij regionaal samenwerkt om zo efficiënt mogelijk te zijn. Gekozen is voor een lichte vorm van samenwerking via een bedrijfsvoeringsorganisatie, ofwel de uitvoerende taken en niet de beleidsvormende taken.
Bestuursprogramma	Steenwijker <i>landers</i> doen het samen
Deelnemende partijen	De gemeenten Dalfsen, Deventer, Hardenberg, Kampen, Olst-Wijhe, Ommen, Raalte, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.
Aandeel en zeggenschap	Gemeenten hebben zitting in het algemeen bestuur. Iedere gemeente heeft 1 stem.
Vertegenwoordiger	Wethouder Frantzen

Financieel	Steenwijkerland	Vermogenspositie en bedrijfsresultaat			
Jaar	Bijdrage (*1 mln.)	Eigen vermogen (31/12; * 1 mln.)	Vreemd vermogen (31/12; * 1 mln.)	Solvabiliteitsratio	Bedrijfsresultaat (* 1 mln.)
2015	0,93	0			0
2016	0,93	0			0
2017	0,96	0			0

Ontwikkelingen	De gemeenschappelijke regeling geldt voorshands tot en met 31 december 2016. De samenwerking is nieuw en moet op een goede manier ingevuld worden. Met het vaststellen van de gemeenschappelijke regeling is het technische voertuig geregeld, maar de verhoudingen onderling krijgen in de praktijk vorm. Het gaat daarbij continu om de vraag voor welke onderwerpen afstemming nodig is op regionaal niveau en welke onderwerpen de reikwijdte niet verder gaat dan de gemeentegrenzen. Iedere gemeente geeft zelf invulling aan de decentralisatie.
Risico's	De BVO handelt namens deze gemeenten de facturen van de jeugdzorgaanbieders af, regelt de inkoop en het contractmanagement en levert managementinformatie. Om efficiënt en effectief binnen de jeugdzorg te kunnen opereren is een goed functionerende BVO essentieel.

Bijlage 8. Beleidsindicatoren

Op grond van het BBV dienen gemeenten vanaf het begrotingsjaar 2017 de effecten van beleid toe te lichten door een vaste set met beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. De meeste van deze indicatoren zijn te vinden op www.waarstaatjegemeente.nl. Bij elk van deze indicatoren is een omschrijving en nadere toelichting vermeld. Voor een vijftal indicatoren is geen landelijke bron beschikbaar en deze kunnen dus niet via een landelijke bron worden ontsloten. Het betreffen de volgende indicatoren.

1. formatie
2. bezetting
3. apparaatskosten
4. externe inhuur
5. overheadkosten

Deze beleidsindicatoren zijn samengesteld uit de eigen gegevens van de gemeente.

De beleidsindicatoren zijn niet geïntegreerd in de bestuursprogramma's van de gemeente Steenwijkerland. In de huidige bestuursprogramma's zijn reeds de nodige (sub)doelstellingen en indicatoren opgenomen. Daarin passen in de meeste gevallen niet de beleidsindicatoren, die thans volgens het BBV worden voorgeschreven. Daarom zijn de beleidsindicatoren ook als bijlage opgenomen. Ons college is van mening dat integratie van de voorgeschreven beleidsindicatoren in de bestuursprogramma's plaats moet vinden bij de samenstelling van de bestuursprogramma's als uitwerking van een volgend collegeprogramma.

Beleidsindicator	Eenheid	Periode	Steenwijkerland	Nederland (gemiddeld)
0. Bestuur en ondersteuning				
0.01 Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017	7	
0.02 Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2017	7	
0.03 Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017	602	
0.04 Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2017	3	
0.05 Overhead	% van totale lasten	2017	13	
1. Veiligheid				
1.01 Verwijzingen Halt	per 10.000 inw.	2014	109	140
1.02 Hardekern jongeren	per 10.000 inw.	2014	1	1
1.03 Winkeldiefstal	aantal per 1.000 inwoners	2015	1	2
1.04 Gewelddsmisdrijven	aantal per 1.000 inwoners	2015	5	5
1.05 Diefstal uit woning	aantal per 1.000 inwoners	2015	2	4
1.06 Vernieling en beschadiging	aantal per 1.000 inwoners	2015	6	6
2. Verkeer en vervoer				
2.01 Ziekenhuisopname nav verkeersongeval met een motorvoertuig	%	2014	3	7
2.02 Ziekenhuisopname nav vervoersongeval met een fietser	%	2014	8	10
3. Economie				
3.01 Functiemenging	%	2015	44	51
3.02 Bruto gemeentelijk product (verwacht/gemeten)	index	2013	123	100
3.03 Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	2015	131	122

Beleidsindicator	Eenheid	Periode	Steenwijkerland	Nederland (gemiddeld)
4. Onderwijs				
4.01 Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2014	1	5
4.02 Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2014	48	60
4.03 Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	2012	2	3
5. Sport, cultuur en recreatie				
5.01 Niet-sporters	%	2014	55	50
6. Sociaal domein				
6.01 Banen	per 1.000 inw 15-64jr	2015	565	722
6.02 Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	2015	322	405
6.03 Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	2015	809	312
6.04 Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	2015	630	567
6.05 Netto arbeidsparticipatie	%	2015	65	65
6.06 % kinderen in uitkeringsgezin	%	2012	4	6
6.07 % achterstandsleerlingen	%	2012	10	12
6.08 % werkloze jongeren	%	2012	2	1
6.09 Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2015	8	10
6.10 Jongeren met jeugdbescherming	%	2015	2	1
6.11 Jongeren met delict voor rechter	%	2012	2	3
6.12 Jongeren met jeugdreclassering	%	2015	1	1
7. Volksgezondheid en milieu				
7.01 Huishoudelijk restafval	kg	2014	83	205
7.02 Hernieuwbare elektriciteit	%	2014	11	10
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
8.01 WOZ-waarde woningen	dzd euro	2016	188	209
8.02 Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	2013	5	7
8.03 Demografische druk	%	2016	60	53
8.04 Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	2016	619	651
8.05 Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	2016	660	723

Terug naar het agendapunt